

שער הפונה קדים

3		הקדמה
10	ראשית הגילוי מאמיתתו הנעלמה הוא בחינת שעשוע והוא שורש אותיות התורה	פרק א'
13	גילוי כבודו ית' הוא עצמו השכר לעולם הבא והוא בא מהשעשוע שהוא היסוד לכל	פרק ב'
15	יבאר שכל הנ"ל תלוי במידת מלכותו ית'	פרק ג'
19	יבאר איך כל הנ"ל רמוז בדברי מאמר אדם דאצילות	פרק ד'
22	יבאר איך כל ג' בחי' שיש בחלל הם בבחי' ג' הגבורות בינה גבורה ויסוד שבמלכות דא"ס בו היה הצמצום, וענין המלכות דמלכות שהוא כללות הצמצום	פרק ה'
25	יבאר שכל אלו הגבורות הם גילויים ע"י השעשועים, וכן איך הנ"ל רמוז במאמר אדם דאצילות פרק ג'	פרק ו'
26	עניין הויה דעיינין ומשחתין, ואיך הכל רמוז בפרק ד' דמאמר אדם דאצילות	פרק ז'
29	עוד בענין ג' הגבורות הנ"ל ואיך הכל רמוז במאמר אדם דאצילות פרק ה'	פרק ח'
31	התגלות ומציאות כ"ב אותיות התורה	פרק ט'
34	שורש חיבור האותיות ברל"א שערים, ומהות אותם שערים	פרק י'
35	סדר רל"א שערים לשיטת הרמ"ק שהאחור הם הפך הפנים	פרק י"א
36	סדר הרל"א שערים לשיטת הרמ"ק שהאחור ישר כפנים	פרק י"ב
38	סדר רל"א שערים לשיטת הגר"א, וביאור דברי הקדמת תיקו"ז	פרק י"ג
45	סדר רל"א שערים בצורת עיגול לשיטת העמק המלך	פרק י"ד
53	המשך הנ"ל	פרק ט"ו
56	ביאור רל"א הנ"ל בצורת אחור	פרק ט"ז
57	ביאור רל"א שערים דחכמה	פרק י"ז
60	ביאור רל"א שערים דבינה	פרק י"ח
62	ביאור רל"א שערים דדעת	פרק י"ט
64	ביאור רל"א שערים דחסד	פרק כ'
66	ביאור רל"א שערים דגבורה	פרק כ"א
68	ביאור רל"א שערים דתפארת	פרק כ"ב
70	ביאור רל"א שערים דנצח	פרק כ"ג
72	ביאור רל"א שערים דהוד	פרק כ"ד
74	ביאור רל"א שערים דיסוד	פרק כ"ה
76	ביאור רל"א שערים דמלכות	פרק כ"ו
78	איך כל הנ"ל (מפרק י' עד פרק כ"ו) רמוז בפרק ז' דמאמר אדם דאצילות	פרק כ"ז
79	האור שמילא את החלל הוא לבושו ית', בהסתלקותו הוא משאיר ב' רשימו: של האור ושל הרל"א השערים, וכן מתקפל החלק התחתון של הרל"א ומתלבש על החלק העליון, וכל זה רמוז בפרק ח' דמאמר אדם דאצילות	פרק כ"ח
83	עוד בביאור הקיפול הנ"ל (ע"פ מאמר אדם דאצילות פרק ט')	פרק כ"ט

שער הפונה קדים

86	עוד בביאור י' האומנית ומקום החלל ריקני שבתוך ריבוע, ובענין הא"ק סתימאה	פרק ל'
91	היות כל הנ"ל רמוז במאמר אדם דאצילות פרק י'	פרק ל"א
93	לאחר שנעשה הכדור והטהירו נכנס בו הקוץ התחתון דהי', עשה י"ם וחזר. סדר המציאות ע"פ כ"ז תלוי במעשה האדם	פרק ל"ב
97	הנ"ל רמוז במאמר אדם דאצילות פרק יא	פרק ל"ג
100	יציאת הבינה	פרק ל"ד
102	הנ"ל רמוז במאמר אדם דאצילות פרקים יב ויג	פרק ל"ה
103	יציאת הז"ת מהבינה, החילוק בין ג"ר לז"ת, לידתם הז"ת וענין ב' התפשטויות וב' הסתלקויות.	פרק ל"ו
107	מיתת המלכים ותיקונם ופירוט התגלות היו"ד האומנית לי"ם פעל את גילוי הגבורות ושליטתן למעלה ע"מ שיהיה הסתר פנים למטה דהוא שורש לבריאת הרע, וכן פועל שמתגלה אור א"ס, ובכך נמתקין הגבורות	פרק ל"ז
112	ירידת אורות ז' ספירות מתוך עשר ספי' דהטהירו אשר נעשו מקודם ע"י הב"ן דעולם המלבוש לא יכולים כליהם לקבלם ולכן נשברו מיד ומתו הוא ממש על דרך מיתת מלכין קדמאין שיצאו אח"כ מעינים דא"ק. וגם שם הירידה הראשונה היתה ע"י בחינת ב"ן, והתיקון על ידי בחי' מ"ה	פרק ל"ח
114	יבאר כיצד מרומזים בפסוקים סדר המלכים מחסד עד מלכות והיות היסוד נחלק לשנים, ואילו המלכות לא נשברה כלל	פרק ל"ט
120	איך הנ"ל (מלבד עניין יסוד נחלק לב') רמוז במאמר אדם דאצילות פרקים יד – טז	פרק מ'
122	יבאר איך עניין יסוד נחלק לב' רמוז במאמר אדם דאצילות פרק יז, ענין שאול ויהונתן ודוד	פרק מ"א
128	איך הנ"ל רמוז בפרק יח דמאמר אדם דאצילות	פרק מ"ב
131	ביאור שבירה ותיקון, ב"ן ומ"ה, עגולים ויושר בבחינה גבוהה זו	פרק מ"ג
134	יסדר איך יצא הא"ק מי"ם שבטהירו, וקשר דברי הע"ח עם דבריו כאן	פרק מ"ד
139	יבאר ענינם של: צמצום עולם המלבוש לצורך מציאות א"ק סתימאה, כדור הטהירו, הטהירו, י' הספירות שבטהירו והעגולים ויושר דאדם קדמון. ויבאר איך שכל צמצום הנהי"ם של בחי' עליונה הוא לצורך הבחינה התחתונה ממנו. יבאר ענין ב' התפשטויות בא"ק ובהתפשטות השניה נחלק האור למ"ה וב"ן	פרק מ"ה
142	איך הנ"ל רמוז במאמר אדם דאצילות, חלק עולם התיקון, פרק א'. אריכות קצת בענין התכלת	פרק מ"ו
	מאמר אדם דאצילות	פרק מ"ז
	ביאור ענין החיזורתא והנימין	ליקוט א'
151	סתירה בדברי האריז"ל בענין החיזורתא הי"ג.	אות א'
151	סתירות נוספות בענין הנמצאות בספר קול ברמהועוד.	אות ב'
152	יישוב הסתירה על פי דברי הגר"א שב' הנחשים הנ"ל הם באמת א'	אות ג'
153	יבאר בחי' הארחין הנקראים גלופין	אות ד'

שער הפונה קדים

153	יבאר דברי האדרא רבא "וחד (חוורא) לעילא דגולגלתא", וכן מה יורד מהחיוורתא למטה	אות ה'
154	עוד בענין בדברי האדר הנ"ל	אות ו'
154	יבאר דברי המבו"ש, שי"ג הארחין הם מלבד הארחא דפלגותא	אות ז'
156	עוד בענין הארחא הי"ג אם הוא בריח או עקלתון	אות ח'
156	בענין מציאותו והתנלותו של הארחא הי"ג	אות ט'
157	הנימא הי"ג	אות י'
158	עוד בענין הנימין והחילוק ביניהם לבין החיוורתין	אות י"א
159	י"ג נימין הם קבוצות השערות ויבאר פירוט הענין	אות י"ב
160	קבלת הז"א את הארת הארחא הי"ג ביחס לקבלתו את הארת שאר החוורתא	אות י"ג
161	ביאור הציור של החיוורתא והנימין	אות י"ד
162	המשך הנ"ל	אות ט"ו
162	המשך הנ"ל וביאור פירוט הנימין	אות ט"ז
164	יבאר י"ב אופנים בדברי האריז"ל מ"ט מספר ריבואי העולמות הוא דווקא ש"ע	אות י"ז
165	ענין תר"כ עמודי אור	אות י"ח
169	עניין ד' מיני היחודים	ליקוט ב'
169	ד' מיני יחודים: א) ישראל עם רחל, ב) יעקב עם רחל, ג) יעקב עם לאה, ד) ישראל עם לאה	סימן א'
169	יחוד יעקב עם רחל הוא בד' זמנים פרטיים	סימן ב'
172	יחוד יעקב עם לאה הוא בה' זמנים פרטיים	סימן ג'
174	יחוד ישראל עם לאה הוא בג' זמנים פרטיים	סימן ד'
177	יבאר כי יש יחודים אחרים אבל אין זמנם קבוע	סימן ה'
177	חזרה על הנ"ל	סימן ו'
179	עוד חזרה על הנ"ל	סימן ז'
181	יבאר מה שאמרו שהקב"ה אינו גוף ולא כח בגוף	ליקוט ג'
183	ביאור ויישוב הסתירה אם יש ללב ב' חללים או ג'	ליקוט ד'

שער הפונה קדים

אקדמות מילין בקיצור אמרים, על מה הושתתו אדני זה החיבור בלמדי ספר זה ראיתי שלשיטת רבינו דבריו כאן הם בבחינת עומק יותר גדול של דברי הע"ה עצמו ואינו כדבר חדש לגמרי שהמהרח"ו לא דיבר עליו כלל. ומי שמעמיק בדברי רבינו ביתר ספריו רואה חידושים רבים שלו המיוסדים על דבריו כאן. אמנם מעיקרא היה קשה לי מאד על דברי רבינו, שהרי בכל ספריו האחרים כל דבריו מבוססים על מקורות, ומקורות אלו מצויינים ומפורשים בדבריו (ובזה מי עוד כרבינו המיוחד בכך שמייסד כמעט את כל דבריו על אדני דבריהם המפורשים של קדמונים), ואילו כאן מבאר כביכול כיד ה' הטובה עליו כאילו הינם ללא מקור ויסוד ולכאורה משונה היה הדבר שכן בד"כ אין דרכו של רבינו להמציא כ"כ הרבה דברים חדשים לגמרי.

אמנם אח"כ למדתי את הספר יחד עם הספרים הקדושים עמק המלך וויקהל משה (אותם ציין רבינו בהקדמתו), וראיתי שהרבה מהחידושים דכאן המה באמת רק תמצית דבריהם, אם כי כדרכו של רבינו שילבם יחד עם דברי הזוה"ק, האריז"ל והגר"א (אמנם עכ"פ צ"ע קצת מ"ט לא הביא רבינו את המקור הנאמן לכל דבר ודבר מהספרים הנ"ל).

אשר ע"כ שמחתי גדולה מאוד בהביאי ספר זה להגישו לפני ציבור הלומדים בצירוף המקורות שבויקהל משה ועמק המלך שחלקיהם הנוגעים לענייני הספר הובאו כאן כנספחים, וצינתי בהערות את ההקבלות הנוגעות להבנת דברי רבינו.

עי' לשון ההקדמה לע"ה ד ע"ד וז"ל: דע, מן היום אשר מורי זלה"ה החל לגלות זאת החכמה, לא זזה ידי מתוך ידו אפילו רגע אחד, וכל אשר תמצא כתוב באיזה קונטרסים על שמו ז"ל, ויהיה מנגד מה שכתבתי בספר הזה, טעות גמור הוא כי לא הבינו דבריו. ואם יש בהם איזה תוס' שאינו חולק עם ספרינו זה, אל תשית לבך בקבע אליו, כי שום א' מהשומעים את דברי קדשו לא ירדו לעומק דבריו וכוונתו, ולא הבינום בלי שום ספק, ע"כ. העולה מדברי רבינו הנ"ל הוא שאע"פ שיתכן שדברי השער הזה אינם נזכרים בדברי האריז"ל כפי שהביאם מהרח"ו, עכ"פ הרי שאם אינו מנגד דבריו אין מהרח"ו פוסל דברי תורה אלו ומותר ללמדם.

כל הציונים לספה"ק "ויקהל משה" בסתמא, הכוונה היא ל"פירוש" ולא ל"מסוה משה" אא"כ נציין ד"ז בפירוש. כאשר אנו מציינים ל"פרק" בסתמא הכוונה לפרק במאמר אדם באצילות, אא"כ נציין בפירוש למאמר "עולם התיקון".

שער הפונה קדים

הקדמה לשער הפונה דרך הקדים

אמר שלמה, אחר שהערני ועורני הקב"ה לכתוב את הז' שערים הללו, שהם הקדמות לכלל הדברים אשר חנני השם בהספר לשם שבו ואחלמה, ואשר תקוותי עוד ממנו ית"ש לחנני מאוצר מתנת חנם להעלות בו עוד גנוי נסתרות כחפצי ורצוני למען שמו יתברך ויתעלה. והנה כל הדברים שכתבתי בכל הספר הנז' מכל מה שחנני ה' עד הנה, הנה הם כולם בדברי הארז"ל אשר נתגלה לנו ע"י תלמידו נאמן ביתו רבינו מהרח"ו ז"ל מכתובת יד קדשו, היינו הספר הקדוש והנורא ע"ץ חיים ומבוא שערים ופרי ע"ץ חיים ועולת תמיד וזוהר הרקיע עם קול ברמה וליקוטי תורה עם טעמי מצות וספר הגלגולים ושער היחודים. ובכללם הנה הוא הספר אוצרות חיים וארבע מאות שקל כסף וספר אדם ישר כי הם כמעט כולם כלולים בהספר ע"ץ חיים. כי הרב הקדוש מהור"ר מאיר פאפרוש ז"ל אשר הוא סידר את הע"ץ חיים, הכניס בו את האוצרות חיים כולו ואת האדם ישר כולו, וכן הארבע מאות שקל כסף רובו ככולו, הם הכל כלולים בע"ץ חיים¹.

וכן לבי אומר לי בענין הספר מבוא שערים, מה שנראה בו שהוא חסר כמה וכמה פרקים, כי כל אותן הפרקים הם כולם בע"ץ חיים, והמעתיקים אשר העתיקו המבוא שערים מכת"י מהרח"ו ז"ל השמיטו כל הפרקים אשר הובאו בע"ץ חיים, כי לא מצאו בהם שום חידוש להכפיל הדברים², אבל שאר כל הספר מבוא שערים הגם שהוא ג"כ רובו בע"ץ חיים, אך נמצא בו חידושים כמעט בכל פרק ופרק, וכן שינויים רבים בסגנון הלשון אשר הוא תועלת גדול לעמוד על כוונתו, והוא ספר יקר ונפלא מאד. ומה גם כי יש בו איזה דרושים אשר לא נמצא בע"ה כלל. אמנם לא זכינו שיוצא מתוקן, כי הוא משובש הרבה, ובפרט דפוס קארעץ וקראקא הוא חסר ומשובש הרבה, כי נדפס מתחילה מהעתקה משובשת, אך דפוס שאלוניקא הנדפס בשנת התקס"ו, (ולא נמצא שם מקום הדפוס כלל אלא ראיתי באיזה מחברים שהביאו אותו על שם שאלוניקא והשגתי אותו מירושלים ע"ה ת"ו), הנה הוא מתוקן הרבה בערך הדפוסים הנזכרים, אמנם גם הוא משובש, ואפשר להגיהו מזה על זה, כי מה {נט ע"א} שמשובש בזה מתוקן בזה, כי נדפסו מהעתקות שונות, [אמנם הוא נדפס עתה בירושלים ע"ה ת"ו שנת תרס"ד ע"י הר"ר ר' מענכין בתיקונים רבים וביופי והדר וראוי להשתדל אחריו]. והגעני ספר אחד מדפוס ליוורנו שנת הדר"ת בשם ספר אוצרות חיים, אך ראיתי בו שאינו האוצ"ה אלא רק עד דף ז' ע"א, ומשם ואילך עד דף ע"ט ע"ב הוא מהספר מבוא שערים, אך חסר שם כמה פרקים בשער א"א אשר במב"ש שבידינו ישנם.

וספר הגלגולים נדפס בפרעמישלא תרל"ה ונדפס מכ"י מסודר בע"ג פרקים בהוספות רבות כפול מהישן, והוא יפה מאד להלל.

וספר שער היחודים נדפס בלעמבערג תרט"ו ג"כ מכת"י כפלים מהישן, אך הוא משובש למאוד, ואפשר להגיהו מספר שער רוח הקודש, כל אותן היחודים הנמצא שם.

וספר הנורא פרי ע"ץ חיים הנה הדפוס היותר משובח והיותר מתוקן שראיתי הוא דפוס דובראוונא תקס"ד, אמנם גם הוא משובש הרבה ואפשר להגיהו מספר שער הכוונות הנדפס בירושלים ע"ה ת"ו. כי בימינו זכינו שנדפסו בירושלים ע"ה ת"ו כל השמונה שערים, והם: שער הקדמות, שער הכוונות, שער מאמרי רשב"י עם שער מאמרי רז"ל, שער הפסוקים עם ספר הליקוטים, שער המצות, שער הגלגולים, שער רוח הקודש.

¹ ע"י הקדמת רמ"פ לע"ץ חיים שמבאר שהע"ח הינו ליקוט מהספרים אוצרות חיים, אדם ישר, ספר הדרושים וקהילת יעקב. והנה בידי הלש"ו לא היו ספר קהילת יעקב ולא ספר הדרושים. אמנם הם בידינו בזכות עמלם של ישיבת אהבת שלום שהוציאו לאור עולם.

² קצת קשה, שהרי המב"ש אכן מציין לפרקים שאין לנו.

שער הפונה קדים

וכל אלו השמונה שערים הם מה שסידרם מהרש"ו ז"ל בנו של מהרח"ו ז"ל מכתב"ק של מהרח"ו ז"ל. והגם שעיקרן כל הדברים הנאמרים בכל השמונה שערים הנה הם בהספרים שחשבנו לעיל, עכ"ז הנה נמצא בהם חידושים רבים ג"כ. וגם הרי אפשר לתקן מהם כל השיבושים שבהספרים הקודמים שהם נדפסו מהעתקות שונות, אבל כל השמונה שערים הרי הם מכתב"ק של מהרח"ו ז"ל. אמנם הנה בכל הספרים הקודמים שחשבנו לעיל נמצא ג"כ חידושים רבים למאד מה שלא נמצא בהשמונה שערים כלל, והסיבה בזה הוא כמו שכתב החיד"א ז"ל בשם הגדולים ח"א מערכת ח' אות כ"א³, וע"ש עוד ח"ב מערכת ע' אות פ"ד⁴.

ונמצא בפרי עץ חיים ענינים רבים מה שלא נמצא בשער הכוונות, וכן בספר זוהר הרקיע נמצא ענינים רבים מה שלא נמצא במאמרי רשב"י, וכן בספר הגלגולים ושער היחודים. ובפרט בהספר הקדוש והנורא עץ חיים, הוא כמעט בפנים חדשות לגמרי על ספר שער הקדמות. והעץ חיים הוא הראש והראשון והעיקר לכל הספרים כולן. וכן הוא מתוקן משיבושים זולת מעט כהרגיל בכל ספר, כי כבר הוגה מכמה חכמי חרשים ומכמה ספרי כת"י, כמ"ש בהקדמת המגיהים והמדפיסים מדפוס ירושלים ע"ה ת"ו הנדפס בשנת תרכ"ו, ואח"כ נתחדש ונדפס כמו כן בווארשא תרנ"א עם עוד תיקונים רבים ע"י הר' ר' מענכין שליט"א מהוראדנא, ונדפס בסיבתי.

וסדר הלימוד בעץ חיים למתחילים כתבנו שם בהקדמה ע"ש. ועכ"פ הוא כי העץ חיים הוא העיקר לכל, ומצורף אליו הספר מבוא שערים, ואח"כ הפרי עץ חיים, אלא שנצרך להגיהו מספר שער הכוונות כנ"ל, ואח"כ שאר כל הספרים הנזכרים, ובפרט ספר שער רוח הקודש למי שזוכה ללומדו ולהשתמש בו בטהרה ובקדושה, ועי"ז יזכה לאור ה' לכנוס ולבוא לחדרי הזוהר הקדוש להאיר באור פני מלך חיים ולהתענג ולהתעדן בנועם זיו שכינתו יתברך השוכן ונמצא בכל חלקי הזוהר והתיקונים.

וכתבתי כ"ז כדי להודיע למי שחשקה נפשו לבוא בסוד ה' ולזכות לכתר תורת חכמת האמת לידע באיזה ספרים שיקבע עיקר לימודו בהם, כי כל אלו הספרים שהזכרתי הם כולם מכתבי הרח"ו ז"ל אשר קיבל מהאריז"ל, אלא שהשמונה שערים הם נסדרו ממהרש"ו בנו של הרח"ו ז"ל, והספרים שהזכרתי בתחילה הם נסדרו ממהר"מ פאפרוש וכן מר' יעקב צמח ומשאר גורי האריז"ל, ונקראו כולם בכמה ספרי אחרונים בשם כתבי האריז"ל, או בשם כתבים סתם, משום שרבו שנים והלכו דורות אשר לא נדפסו והיו בכתובים לבד. אבל עתה תהל"א ית"ש כבר נדפסו כולם וישנם תחת ידי כמה קובצים כתבים רבים, כמעט מכל אלו הספרים הנ"ל.

והנה השער הקדמות הוא מעין הע"ה והמבו"ש, אלא שהשעה"ק הוא רק בערך הצי או שלישי מהע"ה ומבו"ש. ושער הכוונות הוא כעין פע"ה ועו"ת. ושער מאמרי רשב"י הוא כעין זוהר הרקיע וקול ברמה, אך נמצא חידושים רבים בכ"א מהם מה שישנו בזה ואין בזה. ושער הפסוקים עם הליקוטים ושער המצות הם כנגד הלק"ת ומע"מ, ויש בהם הרבה מאוד על הלק"ת. ושער הגלגולים הוא כעין ספר הגלגולים, וישנו חידושים בכל א' מהם מה שיש בזה ואין בזה. ושער רוח הקודש הוא כעין שער היחודים, אלא שישנו חידושים רבים בכ"א מהם, אבל כולם הם דברי אלהים חיים, אשר יצאו מתחת יד הרח"ו ז"ל, וזכיתי לכולם תהל"א ית"ש זולת ספר אחד שהוא הספר לקוטי ש"ס לא זכיתי אליו עדיין, ויש לי

³ ז"ל, אך אין בשערים הנז' מהדורא בתרא כי מהרח"ו צוה לגנזה בקברו, ורבנן קדישי אשר דבור ע"י יחודים הוציאוהו מקברו ברשותו ע"י שאלת חלום.
⁴ לכאורה לא נמצא שם תוספת על לשונו שהובאה בהערה הקודמת.

שער הפונה קדים

רק השער מאמרי רו"ל, שהוא נגד הליקומי ש"ס, אך ראיתי הובא ענינים מספר לקומי ש"ס מה שלא מצאתי אותם בשער מאמרי רו"ל. אבל שאר כל הספרים הנז' זכיתי תהל"א ית"ש לכולם, ומהם שאבתי כל מה שהעליתי בהספר לשם שבו ואחלמה, הן בחלקי הדרושים שבו, והן בחלקי הביאורים שבו, וכן כל מה שכתבתי בהקדמות ושערים בעזרת קדוש ישראל ומושיע החונן לאדם דעת, שאבתי הכל מספרי קודש הנזכרים, שהם רק מהרח"ו עצמו בקבלתו האמיתית אשר קיבל מהאריז"ל כאשר יראה כל מעיין בדברינו כשעיניו לנכה יביטו.

אמנם הוא כי הנה ישנם עוד גנזי נסתרות רבות נפלאים ונוראים הרבה מאד אשר נתגלה לנו ע"י האריז"ל ג"כ, והם מתחילים עוד יותר נעלה ומרומם הרבה מכל הדרושים הנאמרים בע"ה ובכל הספרים הנז', אך הם לא נתגלה לנו ע"י הרח"ו ז"ל שהוא תלמידו המובהק נאמן ביתו, אלא רק ע"י שאר תלמידי האריז"ל שהיו ג"כ קדושי עליון וגדולים חקרי לב. אמנם באשר שנודע שלא סמך האריז"ל את ידיו רק על הרח"ו ז"ל לבד. ולזאת משכו רבים את ידיהם מלעסוק בהדברים הללו, עד שכמעט נשתכחו לגמרי גם מהשרידים אשר ה' קורא. והנה הגם שגם אנכי קבעתי עיקר לימודי רק על דברי הרח"ו ז"ל, והוא בספרי האריז"ל הנז' לעיל, ועליהם יסדתי את כל החיבורים שחנני הקב"ה בהם, והם מיוסדים כולם רק על דברי הרח"ו ז"ל לבד. אמנם עתה ראיתי כי ראוי לחוס מאד על רוממות מעלת אותן דברים הנפלאים והנוראים ג"כ, וח"ו להסית דעת מהם מכל וכל. ומה גם (נט ע"ב) כי ראיתי להגר"א ז"ל שמרמוז עליהם באיזה מקומות, והוא בתחילת דבריו לספר יצירה (ב ע"א) אמר שם זה לשונו: וכן אמרו ביו"ד דס"ג נברא העולם עכ"ל. ועומק אותן הדברים לא נמצא בדברי הרח"ו ז"ל שבידינו מאומה, אלא הוא רק בדרושים הנפלאים הנז'. ויש בזה דברים עמוקים הרבה, וכמו שיובא לקמן מפ' כ"ט והלאה ע"ש. וכן עוד בדברי הגר"א בספר"צ (פ"א דף י ע"א) בדה"מ מלך השמיני הדר, אמר שם זה לשונו: וזהו שאמרו שנחלק היסוד לשנים בעולם התהו ומלכו ב' מלכים עכ"ל. והנה זה הלשון שנחלק היסוד לשנים עיקרו הוא ג"כ רק באותן הדרושים הנעלמים הנז', וכמו שיתבאר לפנינו לקמן פ' ל"ט. וכן נמצא ג"כ לקדוש עליון מהר"ח מוולאזין ז"ל תלמיד הגר"א, שמביא מאותן הדרושים בספר נפש החיים (שער ד פרק י) בענין רוממות מעלת התורה, אמר שם כי שרשה העליון של התורה הקדושה הוא בהעליון שבהעולמות הנקראים עולמות הא"ס, סוד המלבוש הנעלם הנזכר בסתרי פליאות חכמה מתורת האריז"ל כו' ע"ש. וכ"ז הנה אינו נזכר בספרי מהרח"ו ז"ל שבידינו מאומה כלל, וכל סוד עולם המלבוש אשר הוא מכל צרופי אותיות דתורתנו הקדושה, הנה הוא רק באותן הדרושים הנעלמים הנתגלה לנו ע"י שאר תלמידי גורי האריז"ל, וכמו שיתבאר לפנינו לקמן בארוכה בעה"י. והרי לנו עכ"פ כי הם סמוכים ומוסכמים מבית מדרשו של הגר"א ז"ל, והנה הם דברי אלהים חיים אמת.

והנה המדברים בענין זה הנה הם הרמ"ע מפאנו ז"ל, אשר ידוע רום מעלתו, והוא קיבל אותם מר' ישראל סרוק זללה"ה, מתלמידי האריז"ל. וכן ספר עמק המלך, וכן מאמר הנורא הנקרא בשם מאמר אדם דאצילות, והובא כולו בספר ויקהל משה, אך לא נודע לי למי מקדושים הוא, אם להאריז"ל אם להרח"ו ז"ל אם לר' ישראל סרוק ז"ל אם להרמ"ע מפאנו ז"ל. וכן ספר שערי גן עדן לר' יעקב קאפיל ז"ל עם עוד כמה ספרים הן בדפוס הן בכ"י שישנם תחת ידי. אך אלו הנז' הם הספרים המפורסמים בזה. וכן הרב הקדוש בעל מקדש מלך זללה"ה מביא ג"כ קיצור מהדרושים הללו בקצרה מאד בווה"ק ר"פ בראשית

שער הפונה קדים

בשם הרב הקדוש המקובל האלהי מהר"א אזולאי ז"ל. ובאמת הנה הרח"ו ז"ל הגם שלא נודע לנו בבירור אם שכתב בזה או לא, אך רמז רמז לנו על הדברים הללו ג"כ בספר מבו"ש בתחילתו בפ"א, במ"ש שם, ואמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה עניינו ויובן מפסוק מי מדד בשעלו מים, כי הבינה היא הנקרא בוצד"ק לפי כו' ע"ש, ועומק כוונתו הוא על הדברים שיתבאר לפנינו לקמן פ"ה.

ומטעם כ"ז הנה חסתי על הדברים הללו להעלים עין מהם, וראיתי לסדר אותם בקצרה בסדר נכון, מראשן לסופן. אמנם לא ערבתי אותם בדרושי עץ חיים, אלא יחדתי להם שער בפנ"ע, וקראתי את שמו בשם שער הפונה קדים, על שם הכתוב (יחזקאל מג ד) וכבוד ה' בא אל הבית דרך שער אשר פניו דרך הקדים, כי השער הזה הוא מדבר בהתחלת גילוייו ית"ש, שהם גבוה מעל גבוה. ראשוני ראשונים הקודמים לכל, כי הם למעלה למעלה מכל הדרושים הנאמרים בעץ חיים כנודע, והם נקראים כולם רק בשם עולמות דא"ס⁵, ודרך הם מתפשט ומתגלה בשורש האצילות ובכל הנאצלים כולן, ובבנין כל העולמות כולם. ולכן נאה הוא לשמו בשם שער הפונה קדים, וסדרתי אותן הדברים מראשיתם עד תכליתם, שהוא עד התחלת הדברים אשר משם מתחיל העץ חיים.

ואין להרהר בזה ולומר כי הרי הרח"ו ז"ל בהתחלת ע"ת, שהוא שער עגולים ויושר, הנה שם ענף ב' מתחיל הרח"ו ז"ל ואומר, דע כי טרם שנאצלו הנאצלים כו' היה אור עליון פשוט ממלא כל המציאות, ולא היה שום מקום פנוי כו' אלא הכל היה ממלא מן אור א"ס פשוט כו' בהשואה אחת, והוא הנקרא אור א"ס. וכאשר עלה ברצונו הפשוט כו' אז צמצם את עצמו כו' כו'. והולך ומבאר שם כל ענין הצמצום והקו אשר נתגלו מא"ס פשוט, ואח"כ כל האורות דהא"ק הנעשה מהקו, והעקודים שיצא מהא"ק, והאצילות שיצא ונעשה מהא"ק והעקודים, והעולמות ב"ע שנבראו ונוצרו ונעשה ע"י האצילות, וכמבואר כ"ז בכל דרושי ע"ת. והרי לכאורה מבואר מזה שהצמצום והקו והא"ק והעקודים הם הם הגילויים הראשונים לכל וזולתם אין דבר.

אך דע ידידי המעיין כי כל אלו הבחי' והענינים כולם הם ישנם בעומק מכל עולם לעולם, שכאשר נתחדש כל עולם תחתון מהעליון שעליו, היה נעשה בהם כל הענינים כולם הנאמר שם בעגולים ויושר (ענף ב) כי כל אור עליון הוא בבחי' א"ס להעולם אשר למטה ממנו, וכמ"ש במבו"ש (שער ב חלק ג פרק ה) וכן בשער הקדמות (דף עה ע"ד סוף דרוש יא) והוא היה מתפשט וממלא בתחילה את כל המקום העתיד להעולם השני, ונעשה בזה שורש נעלם אליו. ואח"כ לצורך המציאות העיקרי דאותו העולם נסתלק ונצטמצם ולא נתגלה ממנו אלא רק קו דק, והאור שנסתלק ועלה עומד עליו בבחי' מקיף. ומההתפשטות דקו דק המתפשט ממנו להמציאות העיקרי דאותו העולם, הנה מתפשט ונעשה הא"ק דאותו העולם והעקודים דאותו העולם והאב"ע דאותו העולם עם כל הפרטי פרטים, כי ישנם כל הבחי' וכל הענינים כולם בכל עולם ועולם, כמ"ש הגר"א בליקוטיו שבסוף הספד"צ (לט ע"א), וע' דברינו לעיל שער ו' פ' א' ב'. וא"כ הרי אין קושיא כלל מדברי הרב אשר בעגולים ויושר ענף ב', כי כל מה שמבאר שם הנה בפרטות הרי הם בכל עולם ועולם כנוז', ובכללות העולמות הנה הם אחר כל העולמות הנעלמים אשר למעלה שנבאר אותם בעה"י בהשער אשר לפנינו, וע"ש פ' מ"ד. אלא הרח"ו ז"ל לא רצה ללמדנו בזה מחמת גודל העלם, ונתגלה לנו ע"י שאר תלמידי גורי האריז"ל.

⁵ כלומר, שהוא בכלל עולמות א"ס ולא בכלל אצילות (עי' דע"ה ח"א מז ע"א). ועי' זהר פקודי רכו ע"א [כגרסת היהל אור ח"א כד ע"ב]: כל אינון נהורין מרזא דמחשבה עילאה ולעילא, כלהו אקרון אין סוף, ע"כ. וכן עי' מש"כ רבינו בביאורים ח"א מד ע"ב שמביא ראיה לכך מדברי האריז"ל בע"ח סדר אצילות בקיצור רפ"א וכן מדברי בהגר"א על ספד"צ טו ע"ד ד"ה וכן.

שער הפונה קדים

ומה' היתה הנסיבה שנתפרסמו הם בעולם גם קודם הע"ת, כי הרמ"ע מפאנו ז"ל אשר עלה לשמים שנת הש"פ, נתפרסמו ספריו בחייו כמ"ש בשם הגדולים להחיד"א ח"ב מערכת י' יונת אלם כו', וספר עמק המלך נדפס שנת ת"ח. משא"כ הע"ת היה נסתר ונעלם מאה שנים כנודע מעדותו של בעל השל"ה, והרי היה הנסיבה מעם ה' ית"ש לגלות גנזי (ס ע"א) מטמונים הללו גם קודם הע"ת, ולזאת מצאתי את עצמי כמצווה ומחויב ליחד להם מקום בקודש ולסדרם בסידור נכון ככל מה שהאיר הקב"ה את עיני בהם.

והנה הערני הקב"ה לייסד את דבריי על המאמר הנורא מאמר אדם דאצילות, כי הוא כולל את הדרושים הללו מראשן לסופן, אלא שהוא בקיצור נפלא מאד. והבאתי את לשונו כל פרק ופרק ממנו בתוך דבריי שהוא מתבאר ממילא ע"פ הדברים שכתבתי בכל ענין וענין ממנו, ואח"כ בסופן העתקתי אותו כולו כל פרקיו כסדר כל מה שנמצא ממנו כפי מה שהובא בספר ויקהל משה בתיקון השיבושים קצת הנמצא שם. וסדרתי את דבריי ג"כ בפרקים קצרים כדי ליתן ריוח בין כל ענין וענין, שיכנוס בלב המעיין היטיב. ומעתה הנה אוחילה לאל אחלה פניו להצליח את דרכי ולהנחני בדרך אמת בעמקי סתרי פליאותיו ובשכיות החמדה מהחמודות הללו הנמצא באוצרות בית ה' למען שמו יתברך ויתעלה, וזה החלי בעזרת צורי וגואלי קדוש ישראל ומושיע יתברך שמו לעד.

ראשית דבר, הנה היות שאמרו רז"ל (מכילתא פ' יתרו הובא ברש"י שם יט כד) מזרזין את האדם קודם מעשה וחוזרין ומזרזין אותו בשעת מעשה, לכן הנה הגם שכבר כתבתי לעיל בשערים הקודמים, וכן בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' סי' ז' בארוכה אופן תפיסת הענינים הללו בלב האדם, ואיך שהותר לנו הדיבור באור קדושתו ית"ש אשר אחדותו פשוטה בתכלית פשיטות ונעלמה מעיני כל חי, והרי כתבתי אופן הבחנת הענינים הללו בכמה מקומות באר היטיב, עכ"ז הנני גם עתה למעיר ומזכיר כי כל מי שנפשו אותה לכנוס בהיכלי הקודש פנימה ולהיות מהשרידים אשר ה' קורא יעמוד תמיד נגד עיניו אלו החמשה חרוזים אשר יסד וחקק קדוש ה' בעל שיר הכבוד זללה"ה וזיע"א.

ואלו הם:

נפשי חמדה בצל ידיך לדעת כל רז סודך
אספרה כבודך ולא ראיתיך אדמך אכנך ולא ידעתיך
ביד נביאך בסוד עבדיך דמית הדר כבוד הודך
דמו אותך ולא כפי ישך וישווק לפי מעשיך
המשילוך ברוב חזיונות הנך אחד בכל דמיונות

שער הפונה קדים

פרק א

תחילת גילוי ית' מאמיתתו הנעלמה ולמטה, היא אך ורק בתורה הקדושה וגילוי זה הוא ע"מ להיות לאומן ופועל בכל המציאות כולה. והאצלת התורה היא ע"י בחי' שעשוע - הרי הוא בחי' התעוררות ותנועה, וצמצום ממקום למקום. שעשוע כולל ב' בחי': א) צמצום, ב) בחי' גילוי של נקודה. וע"י חיבור בין הנקודות נוצרים האותיות של התורה. ראשית הגילוי הוא גילוי ד' האותיות של שם הוי"ה ב"ה, ומהם תולדות עד להוויית רל"א שערים פנים ואחור עם כל הצירופים המסתעפים מהם.

כתיב (משלי ח ל) ואהיה אצלו אומן, ואהיה שעשועים יום יום, משחקת לפניו בכל עת, והוא דברי התורה הקדושה שאומרת שהיא אומנתו של הקדוש ברוך הוא. שהתחלת גילוי בכל פעולת המציאות כולו אשר מאחר אמיתתו הנעלמה ולמטה, הנה היה התחלת גילוי הראשונה בהתורה הקדושה⁶, ואח"כ התגלה בה ועל ידה להיות אומן ופועל בכל המציאות כולו. והרי נתגלה להעשות אומן ופועל רק בה ועל ידה, וזהו שאמרה ואהיה אצלו אומן, שבה ועל ידה נעשה אומן. ואמרה "אצלו" משום שהיא אצילתו הראשונה אשר האציל אותה בעצמות אמתתו, ואח"כ הנה היא עצמה מפרש את דבריה באיזה סדר ואיך שנאצלה בו, ואמרה ואהיה שעשועים יום יום, שנאצלה בו ע"י בחי' שעשוע, שנתגלה בבחי' שעשוע, ועי"ז נאצלה בו. והיינו כי הנה תכונת שעשוע [אשר ע"פ גילוי ית"ש שנתגלה לצורך המציאות ולהיות שורש השרשים לכל התכונות (ס ע"ב) {שהמציא בהם} הנה הוא בבחי' התעוררת ותנועה⁷, שמתנועע בעצמו. וכל תנועה הרי הוא בבחי' קימוץ וצמצום ממקום למקום, ור"ל כי התנועה אשר בשעשוע היא בבחי' צמצום מעצמו אל עצמו⁸. והרי יש בזה ב' בחי', הכחות שמתנועעים, והצמצום הנעשה בין כח לכח, והוא נענוע וצמצום. והנה אותן הנענועים ובפרט בענינינו, הנה הם בבחי' התנוצצות, שע"י השעשוע נתגלה ונעשה התנוצצות אורות רבים, והוא בחי' הנענוע שבענינינו. ור"ל מתנוצץ, והוא ע"ד הכוכבים המבהיקים ומבריקים ברקיע, נראים כמתנועעים⁸. והנה אותה התנוצצות המתגלים בהשעשוע הם בבחי' נקודות. והרי יש לנו ב' בחי', היינו הנקודות והצמצום אשר בין נקודה לנקודה, והנה הם בבחי' חסד ודין⁹. כי החסד הוא מאיר ומתגלה, והדין הוא נותן גבול וצמצום, ועי"ז ניכרו הנקודות, כל נקודה ונקודה לעצמה. והנה ברוב השעשוע והברקת האור היה מחבר הנקודות אחת אל אחת, ונעשו לאותיות (ס ע"ג) עד שיצאו עי"ז האותיות דכל התורה כולה. כי היה משתעשע ומתנוצץ וזהרי אור

⁶ עי' זהר ויקרא לה ע"ב: ובאורייתא אתברי עלמא דכתיב (שם) ואהיה אצלו אומן, אל תקרי אומן אלא אומן ע"כ. ועי' ויקהל משה פרק ו' ד"ה פירוש הדבר וז"ל, נעשו הגליפו כמו מלבוש כי הוא היה מלבוש את א"ס המקיף והוא סוד התורה והוא סוד ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום אותיות מלבוש, והמלבוש הזה נעשה מיניה וביה מאורו של א"ס בעצמו כהדין קמצא דלבושיה מיניה וביה וז"ש התורה ואהיה אצלו ממש, ויתיצבו כמו לבוש וכו'.

עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק א' ד"ה ית' שמו הגדול, ש"כהדין קמצא" הוא כינוי לצמצום, וכן הוא ביונת אלם פרק א'.

⁷ עי' ויקהל משה פרק ב' ד"ה פירוש הדבר ז"ל: שכל התעוררות מולידה תנועה וכל תנועה מולידה צמצום, כי לעולם התנועה היא הצמצום ממקום זה למקום זה.

עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נב ד"ה האור של זה ז"ל, כל מקום שנאמר שעשוע

בזהר הוא מזה העולם, וכל הנהנה מזה השפע יודע מה שהיה והוא ועתיד להיות.

⁸ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נח ז"ל, כשתביט בכוכב תראה אותו כמו שהוא מתנועע, ואינו כן, שהוא קבוע במקומו. ומאותו השעשוע שהתנועה היתה גנוזה בתוכו בכח, ולדין היה נראה כאלו יצא לפועל, נולדו אותיות התורה, לפועל, שהיתה גנוזה בתוכו בכח כאמור, והיינו דאמר קרא, ואהיה אצלו אומן, כלומר אצלו בעצמותו יתברך ממש.

⁹ עי' ויקהל משה פרק א' במסוה משה אות ב' ד"ה לעולם.

שער הפונה קדים

בשיעורי הנקודות הראוי לכל האותיות כולם שבכל התורה כולו¹⁰, והיה מתנוצץ ומחברם בצורת כל האותיות כולם.

אמנם הנה ראשית הכל נתגלו הד' אותיות דהשם הויה ב"ה והם כלולים זב"ז, והם עשר¹¹. וכן נתגלה כל אות מהם בעשר, אשר הם ג"כ כלולים זב"ז. ומהם נתפשטו כל הכ"ב אותיות כולם¹², אשר הם ג"כ כלולים זב"ז ע"פ הסדר דרל"א שערים. וכן נתפשטו בצירופם מצירוף לצירוף לאין קץ ותכלית, עד שיצאה התורה ג' אלפים ומאתים מהעולם כולו (כמ"ש בעירובין כא ע"א¹³), כי היא נתיסדה בל"ב נתיבות¹⁴ וכל נתיב נתפשט למאה ע"י התפשטות מעשר לעשר, והרי הם ג' אלפים ומאתים¹⁵. ונעשה כ"ז בהשעשועים אשר בב' אלפים שנה שקדמה התורה לברייתו של עולם¹⁶, וכמ"ש ואהיה שעשועים יום יום ויומו של הקב"ה הוא אלף שנה וכמ"ש בב"ר (פ"ח ס"י ב).

והענין בכ"ז הוא כי הרי אמרנו שהשעשוע הוא כלול מב' בחי', התנוצצות וצמצום, שהם בחי' חסדים וגבורות כנז'. ובאמת הנה ישנם עוד ב' בחי' הקודמים להם, אלא שהם נעלמים והם כלולים זב"ז, והיינו הרצון והמחשבה להשעשועים, והם מתגלים ע"י השעשוע. כי הרי מזה נתגלה הרצון והמחשבה אשר להם, והם כלולים זב"ז, שהם שתיים שהן ארבע. והנה כל ארבע הכלולים זה מזה הם עשר, כי א' עם ב' הוא ג', וג' עם ו' הוא ו', וו' עם ד' הוא י'¹⁷. והנה הם שורש הגילוי דהד' אותיות דשם הויה ב"ה אשר הם עשר. וכן כל אות מהד' הוא ג"כ כלול מ' שהם הד' שמות עסמ"ב כנודע, וכמו שיתבאר. וכל זה הרי הוא בכל שעשוע ושעשוע והבן. והרי נמצא כי כל זוהרי אור שבתחילה, שהם הנקודות ואח"כ התחברם לאותיות, אשר כ"ז נעשה בהשעשועים וכנ"ל, הנה שרשם הוא הד' אותיות דהשם הויה ב"ה¹⁸.

והיינו שהי' דהשם הוראתו הוא על הרצון, כי הי' היא נקודה, וכל נקודה היא פשוטה, שהרי היא בלתי צורה, וכן הוא הרצון זולת המחשבה, הרי הוא רצון פשוט. והי' ראשונה הוראתו הוא על המחשבה שהיא בצורה, שהרצון והמחשבה שהיו על השעשוע, והרי הם ג', הוא הוראת הג' קוין דהה'. כי ע"י המחשבה נתגלה הרצון ג"כ, והם מיוחדים זב"ז בהכרח, והם הב' קוין דהה', שהוא הד' שבו. אך השעשוע אשר עליה הוא כל הרצון והמחשבה, הוא הקו הג' שבו. וכשיצא ונעשה השעשוע הנה הוא האות ו' דהשם, כי הרי אמרנו שהתנוצצות אור הוא בבחי' חסד, וכל חסד הוא דרכו להתפשט והוא האות ו' דהשם.

¹⁰ עי' ויקהל משה פרק ו ד"ה פירוש הדבר.

¹¹ כוונתו למילוי השמות עסמ"ב, ועניין ד"ז שיש לשם ב"ן רק ט' אותיות יתבאר לקמן.

¹² ז"ל עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה הנה מן – מן מאה נקודות נברא אות אחת, ומתחלה ברא האלפא ביתא כסדרה, ואחר כך צירף כל אות של האלפא ביתא עם כל האותיות, כדי שיפגוש למטה אבר באבר, וכו' כאשר אמור בספר יצירה, שקלן צרפן המירן אלף עם כולם, וכולם עם אלף, ובית עם כולם וכולם עם בית. ועי' לקמן הערה 84.

¹³ ז"ל: נמצא כל העולם כולו אחד משלשת אלפים ומאתים בתורה, ע"כ. ועי' אפיקי ים שם שהוא כנגד חו"ב.

¹⁴ הגהה מכ"י המחבר: כמ"ש בס"י רפ"א, ובהגר"א שם וע"ש בהגהה בדפוס ווארשא תרמ"ד.

¹⁵ בל"ב נתיבות חכמה יש בחי' של חכמה וגם של בינה. עי' בבהגר"א על ס"י ג ע"ב ד"ה ול"ב, וכן דף יט ע"ג ד"ה וכן בלב.

¹⁶ עי' לקמן הערה 66.

¹⁷ עי' בהגר"א על ס"י ח ע"ב.

¹⁸ כלומר שורש בחינת ב' שהן ד' אותיות שם הויה ב"ה: אות י' הוא כנגד הרצון אותה ה' הוא כנגד המחשבה ואותיות ו"ה המה כנגד חסדים וגבורות. ממילא אף בשעשועים יש בחי' אלו של ב' שהן ד', ולכן אף הם מושרשים בשם הויה ב"ה.

שער הפונה קדים

ובאשר שאין גילוי להתנוצצות אלא רק ע"י הצמצום, שהיא הבחי' הד', שהיא בחי' גבורות, ונמצא כי רק על ידה נתגלו כל הג' בחי' הקודמים, והנה הוא הה' אחרונה דהשם, שהוראתו הוא ג"כ הוראת הה' ראשונה ממש¹⁹, כל הג' הבחנות שאמרנו בה' ראשונה אלא שהוא על הגילוי שבהם, כי בלתי גילוי הרי לא היה נופל שום התהוות ומציאות על שום אחד מהם, והרי הוה הוא (ס ע"ד) עצמו הג' הנ"ל גילויים ומציאותם. והרי נמצא כי כל הד' אותיות דהשם הויה ב"ה הם אחד ממש, אלא שנתפשטו מגילוי לגילוי, מהרצון למחשבה, וממחשבה להתנוצצות, ומציאות כולם הוא ע"י הצמצום, שבה נעשו ונתגלו כולם. וכ"ז הוא בכל שיעשוע ושעשוע, והרי הוה הד' אותיות דהשם הויה ב"ה השורש הכל.

והנה אמרנו שהם כלולים זב"ז, והם עשר והוא כזה י יהו יהוה²⁰. וכן אמרנו ג"כ שכל אות מהד' הוא כלול ג"כ מעשר הם כזה, כי העשר הכלול באות י' הוא הויה דמילוי יודיין יו"ד הי"ו וי"ו הי"י גימ' ע"ב, שהוא מורה על ההעלם כנ"ל שער ז' פ"ב. והעשר הכלול באות ה' ראשונה הוא הויה דס"ג כזה יו"ד הי"י וא"ו הי"י וכנ"ל שם פ"ג. והעשר הכלול באות ו' הוא הויה דמ"ה כזה יו"ד הי"י וא"ו הי"י, כמ"ש שם פ"ד. והעשר הכלול בהה' אחרונה היא הויה דב"ן שהיא הויה כפולה כזה יו"ד הי"י ו"ו הי"י, כי היא עצמה כללות הקודמים הגילוי שבהם כנו'. ואין בה רק ט' אותיות, כי משום שהיא רק הגילוי שבהם הרי אין לה שורש לעצמה, כי רק עצמותם הוא שורשה, ר"ל שהעצמות שלהם הוא אחד, וכמו שנודע שהגילוי הוא רק מהחכמה ולמטה, וכמ"ש בזוה"ק בראשית (דף לא רע"ב) ועוד בכ"מ, ועומד הכתר שלה בז"א, ולכך אין בה רק ט' אותיות. והנה הם ט"ל אותיות כמנין הויה אחד. והם גימ' רל"ב²¹ כמנין יהי אור²², כי הגילוי הזה הוא האור הראשון שננגז, אשר עליו נאמר (בראשית א ג) יהי אור (שם ד) וירא אלהים את האור כי טוב. והנה הם השורש דכל התורה כולו הנעשית ע"י צרופי אותיות, אשר יסודם הוא הרל"א שערים, שהם מצירופי דכל הכ"ב אותיות כמו שיתבאר לקמן. והרל"א עם כלל הכ"ב אותיות, הרי הם רל"ב, והם מסתעפים כולם מהרל"ב דד' שמות עסמ"ב המתפשטים מהד' אותיות דהשם הויה ב"ה כנו', והרי נמצא כי הד' אותיות דהשם הויה הם שורש הראשון ויסוד הראשון לכולם. וזהו שאמרה התורה (משלי ח ז) ואהיה אצלו אמון כי היא מאצלו ממש ית"ש, והיא אצילותו הראשונה, שהיא מתפשט מהאותיות דהשם הויה ממש, מהד' אותיות להד' שמות עסמ"ב, הנעשים כ"ז מעצמות דכל שעשוע ושעשוע כנ"ל, ומהד' שמות עסמ"ב שהם ט"ל אותיות על הוראות אחדותם הויה אחד כנו'. והם נכללים במאמר יהי אור, שהוא במספר רל"ב דהד' שמות עסמ"ב, אשר ראה המאציל ית"ש שיהא כל גילוי רק בהם ועל ידיהם. ע' לעיל שער א' פ"ב. הנה נתפשט מהם להגילוי דכל התורה כולו שהיא ג"כ כלולה ברל"ב, והם הרל"א שערים הנעשים בכלל הכ"ב אותיות וזהו שאמרה ואהיה אצלו אמון.

ואמרו בזוה"ק (תרומה קסא ע"א) אל תקרא אמון אלא אמון כו' ע"ש בארוכה, כי כל העולמות כולם וכל הבריאה כולה נעשה מכוחה ובדמותה וצלמה, ע"ד הגוף שהוא בכח הנשמה שבו ומדמותו וצלמו, כן נעשו העולמות כולם ע"י התורה שהיא כוחם

¹⁹ עי' בהגר"א על ספד"צ כא ע"א ד"ה ואמר בה'.

²⁰ עי' שער רפ"ח פרק ב' אות ב'.

²¹ עי' שער הצלם פרק ב'.

²² ויקהל משה פרק ז' ד"ה ונחזור, וכן עמק המלך עולם התהו פרק ג'.

שער הפונה קדים

ועצמותם. ונעשה הכל מצירופי אותיות, כמ"ש (ברכות נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ, וכן הוא בספר יצירה (פרקים ג ד ה) בארוכה על כל המציאות דעולם שנה נפש, שהם העולם והזמן והאדם, נוצרו {סא ע"א} הכל ע"י צירופי אותיות, כי הרל"א שערים הרי הם רק מב' אותיות, וכן צרפן לג' לד' ולה' כו' כו', עד שנתגלה כל התורה כולה, ועל ידה נעשו כל העולמות כולם. וכן מחדש בה הקב"ה תמיד בכל יום מעשה בראשית, והוא ענין מאמרם ז"ל (עבו"ז דף ג ודף ד) שהקב"ה עוסק בתורה בכל יום, שבכל יום ויום מגלה בה וממנה אורות חדשים ככל הנצרך למציאות העולמות ולהנהגתם שבכל יום. וזה שאמרה התורה ואהיה אצלו אמן ואהיה שעשועים יום יום (והם הב' אלפים שנה שקדמה התורה לברייתו של עולם²³) משחקת לפניו בכל עת, שהוא תמיד משתעשע בה ועושה על ידה את כל המעשים כולם. וע' ספר הבהיר (סי' ד) ובוזה"ק (ר"פ תולדות קלד ע"ב ובכ"מ).

והרי נתבאר ענין השעשוע ושורש הגילוי של הד' אותיות דהשם הויה ב"ה, והתפשטותו לעשר שהם סוד העשר ספי', וגילוי לד' שמות עסמ"ב שהם רל"ב, והם שורש כלל הכ"ב אותיות התורה, והרל"א שערים עם כל הצירופים המסתעפים מהם, אשר בהם נאצלו ונבראו ונוצרו ונעשו כל העולמות כולם. וכן בהם הוא הקיום וההנהגה תמיד שכל גילוייו ית"ש אשר מן העולם ועד העולם, הוא לעולם רק ע"י התורה הקדושה, וע"י העוסקים בה, כי מאחר שבא משה והורידה לארץ, הרי נאמר (ישעיה נא טז) ואשים דברי בפיק לנטוע שמים וליסד ארץ כנודע²⁴.

פרק ב

תכלית כל הבריאה היא גילוי כבודו, וגילוי כבודו הוא עצם השכר בעולם הבא. גילוייו ית' הם גילויי תורתו, והם מושרשים בשעשועים המבוארים בפרק הקודם, שכן דווקא על ידי התנועה, הרי הוא הצמצום, יש גילוי שכן על ידיו יש אפשרות לגלות נעלמים. השעשועים הוא בחי' התעוררות מלמטה למעלה, מחמת שצפה שעתידיים הצדיקים להעלות התעוררות ממטה למעלה, לכן הגילוי בשעשועים הוא יסוד הכל, כדי שיוסובב את כל המציאות כולה לתכלית זו בלבד.

אך ענין השעשוע והרצון אשר לזה, הנה מלמדינו הכתוב ג"כ ואמר (משלי טז ד) כל פעל ה' למענהו, וכן יסדו (ו' ברכות של נישואין) שהכל ברא לכבודו, שכל הנברא לכבודו ברא. והיינו שיתגלה כבודו וקדושתו. כי גילוי כבודו וקדושתו ית"ש, הנה זה עצמו הוא עיקר כל הנועם והעונג והזיו והזוהר והמודת כל החמודות, והוא מה שאמרו (ברכות לד ע"ב) כל הנביאים כולן לא נתנבאו אלא לימות המשיח, אבל לעוה"ב עין לא ראתה אלהים זולתיך, ושם (יז ע"א) אמרו העוה"ב אין בו לא אכילה ולא שתיה כו' אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה. והרי לנו כי זה עצמו, ר"ל גילוי שכינתו ית"ש, הוא גופה זיו כל הזיו ונועם, אשר על זה נאמר עין לא ראתה. (ואין להרהר מאחר שעין לא ראתה מהיכן ידעו לומר כ"ז, אך אמרו במדרש קהלת (פ"א סוף פסוק ח) כי כבר ראו מקצת, ואמרו שם כיצד ראו, ר' ברכיה אמר כמבין סדקן של פתח).

ומ"ש ועטרותיהם בראשיהם, הם הב' כתרים שאמרו בשבת (דף פח ע"א) בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע באו ששים רבוא של מלאכי השרת וקשרו שני כתרים לכל אחד ואחד מישראל כו', ועתיד הקב"ה להחזירם לנו, שנאמר ופדויי ה' ישובון ובאו ציון ברנה ושמחת עולם על ראשם, שמחה שמעולם על ראשם. ויזכו לאלו הכתרים גם בימות המשיח.

²³ ע"י לקמן הערה 66.

²⁴ ע"י עוד בעניין זה בסוף פרק לו.

שער הפונה קדים

והנה אלו הכתרים כתב הגר"א בספד"צ (פ"א דף ג ע"א בדה"מ וזיוניהון בהנהה שם) בשם תנא דבי אליהו (ח"ב פרק ד) שאלו הב' כתרים הן מ"ש (שמות יט ו) ואתם כו' ממלכת כהנים וגוי קדוש, והם חו"ב, ברכה וקדושה. ובפרטות הם ג' (שם ה) והייתם לי סגולה, והם עצמן הג' כתרים שאמרו באבות (סא ע"ב) {פ"ד מי"ג} וכן הם ג"כ ד', והוא כתר שם טוב העולה על גביהן. כי המוחין הם ב' חו"ב, והם ג' חב"ד, והם ד' כחב"ד, והם הכתרים שאמרו בשבת דף פ"ח, והם עצמן העטרין שאמרו בברכות י"ז. כי בעולם הבא שהוא דרגא דבינה, תעלה המלכות בעטרה דאימא עצמה, ובסוד קרן ביובלא אתעטר שאמרו בספד"צ ספ"ה (לו ע"ב). ותהיה עטרת בעלה, ושם ישו בו כולם. והרי יהיו אז המוחין כולם בהעטרה דאימא ממש, ולכן יקראו אז אותן הכתרים בשם עטרין, וזהו שאמרו בברכות ועטרותיהם בראשיהם, כי יתעלו אז לעטרה דהאימא עצמה.

ועכ"פ הוא כי הדביקות בו ית"ש וגילוי ית"ש שיתגלה לצדיקים לעת"ל, הוא עצמו כל טוב הצפון וכל שכר העוה"ב, וזהו שכתוב כל פעל ה' למענהו שהוא למען גילוי כבודו וקדושתו ית"ש.

והנה אמרנו שכל גילויי הנה הוא רק התורה הקדושה עם כל כחותיה המתפשטים ממנה, שהם עצמם המציאות דכל העולמות כולם, אמנם היא נתעלמת למטה בהעולם הזה בכל המציאויות שבה, ואינה ניכר כחה ועצמותה בהם כלל, ואינה נתגלה אלא להאדם, שהוא כלל העולם כולו, וכנודע שהוא עולם קטן (זהו פנחס רנז ע"ב) וכולל בתוכו את כל המציאות כולו, אשר מרום הביון עוזו ית"ש עד מטה מטה. והוא המפתח והפותרת אשר על ידו הם נפתחים ונסגרים, והוא האופן והסובב אשר על ידו סובבים כל העולמות כולם. ולו ניתנה התורה ברמ"ח מ"ע ושס"ה ל"ת, שהוא דמות האדם והעולם, וכנ"ל שכל המציאות כולו הוא מכחה ודמותה וצלמה. וכאשר האדם עוסק בה ודבוק בה ולוקח אותה אליו להיות לנשמה אליו ממש, אז היא גם היא מתייחדת עמו לעולם, והיא לעולם לנשמה אליו, וכמ"ש במדרש תהלים (מזמור ל סי' ג) אין בין הצדיקים החיים לצדיקים המתים אלא הדיבור בלבד. ועי' זוה"ק תרומה (קעד ע"א), וכן הוא בברכות (יח סע"א) צדיקים במיתתן נקראו חיים, ועם צדיקים אחרים הם מדברים ג"כ, וכמ"ש בשבת (קנב ע"ב) וכן הוא בברכות (יח ע"ב) כי מתייחדת הנשמה בהם לעולם ע"י יחודם בהתורה כהראוי בהיותם בהעוה"ז, והתורה היא מקור החיים כמ"ש בזוה"ק (ח"ג דף נג ע"ב) דכל חיים דלעילא בה אתכלילו ומנה נפקין ע"ש. וכאשר תכלה הזוהמא מכל וכל, שהוא מעת תחיית המתים והלאה, כמ"ש בזוה"ק פ' יתרו (דף סט ע"ב), הנה אז תתגלה התורה בהצדיקים, ומהם לכל העולם כולו. ותתגלה אז בעצמותה שבה, שהוא אור קדושתו ית"ש ממש, וכמו שאמרנו לעיל פ"א, שכל עצמות התורה היא זוהרי אורו ממש ית"ש. והנה יתקיים אז מה שנאמר (תהלים קד לא) ישמח ה' במעשיו, ואמרו ויק"ר (פ"כ סי' ב) שמח ה' במעשיו לא כתיב אלא ישמח, עתיד הקב"ה לשמוח במעשיהם של צדיקים לעת"ל, כי הרי הם במעשיהם גורמים התפשטות גילויי בכל המציאות כולו. וכנ"ל שהאדם שהוא עולם קטן, והוא דפוס העולם, הנה כל מה שנעשה בו, נעשה ממנו בכל העולם כולו, וגילויי אורו ית"ש שיתגלה בו יתגלה ממנו בכל העולם כולו, והרי יתקיים על ידיהם בסוף מעשה אשר במחשבה תחילה²⁵, שהוא מה שנאמר (משלי טז ד) כל פעל ה' למענהו, שהוא למען גילוי אורו וקדושתו ית"ש {סא ע"ג} וכנ"ל. וזהו שאמרנו שגילויי הראשונים היה בבחינת שעשועים, כי אלו השעשועים הוא מאותה השמחה עצמה אשר עליה נאמר ישמח ה'

²⁵ לכאורה מקור מטבע לשון זו היא בפיוט לכה דודי למהר"ש אלקבץ ויתכן שהוא על פי לשון תיקו"ז ז ע"א.

שער הפונה קדים

במעשיו, כי הם אשר יתגלו לבסוף, וסוף מעשה הוא במחשבה תחלה, כי לעולם הוא שהתכלית הוא עצמו הסיבה, וכן הוא כאן שנעשה תכלית הכל ליסוד הכל. והנה היה השעשועים בבחי' אתערותא מתתא לעילא, כי באשר שהרי הוא ית"ש צופה ומביט עד סוף כל הדורות, ונגלה לפניו מסוף לראש, הנה סליק אתערותיה מתתא לעילא, שהוא מסוף לראש, וגילה בעצמו התעוררות דשלהובין דרחימו²⁶, ממעשיהם של צדיקים אשר יעשה בהם לעת"ל, וכמו שכתוב (ירמיה לא יט) הבן יקיר לי כו' אם ילד שעשועים, וכן בישעיה (סו יב) ועל ברכים תשעשעו. ועלה אותה ההתעוררות מתתא לעילא ע"ד סוף מעשה במחשבה תחילה כנו', ונתגלה בהשעשועים ליסוד הכל, כדי שיסובב כל המציאות כולו רק לתכלית זה, והוא מה שאמרו בבראשית רבה (פ"א ס"ד ד) ששה דברים קדמו לבריאת העולם כו', ר' הונא ור' ירמיה בשם ר' שמואל בר ר' יצחק אמרו מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר, כי הרי כל השעשועים שהם הגילויים הראשונים לכל, הרי היה רק בסיבתם, וכמ"ש ישעיה (ה ז) כי כרם ה' צבאות בית ישראל ואיש יהודה נטע שעשועיו, וצפניה (ג יז) ה' אלהיך בקרבך כו' ישיש עליך בשמחה יחריש באהבתו יגיל עליך ברינה, וכן נאמר (ש"ה טו ג) אני לדודי ודודי לי, אני לדודי ועלי תשוקתו. והרי עכ"פ כי מה שנתגלה המאציל ית"ש בראשונה בהשעשועים להיותם יסוד מוסד לכל העולמות כולם, הוא משום שהם התכלית לכולם, והם הכוונה לכל המציאות כולו, ולכן נעשו הם היסוד לסבב את כל המציאות עליהם, והרי היו השעשועים בבחי' אתערותא מתתא לעילא, וכמו שיתבאר בעה"י עיקר הדברים בזה לקמן פ' ג' ד'.

פרק ג

והנה הרצון הזה בשעשועים מכונה "מלכות", והוא משני טעמים: א) שהוא מלשון עצה ("נמלך"), שכן כך נתגלה תחילה כדי להמציא עולמות ומציאותיות חדשים. ב) על שם המלכות שכוונתו שיהיה זולתו שיוכל למלוך עליו, שכן אין מלך בלא עם. קודם שנתגלה ברצון הזה לא היה גילוי לבחי' מלכות כלל. אחר שנתגלה ברצון הזה שהוא בחי' מלכות, כביכול צמצם את אורו ועשה מקום בתוכו למציאות העולמות, באופן שאורו מקיף ומסבב את כל העולמות, ומקום העולמות הוא בתוכו ובאמצעותו כביכול. ועל זה נקרא הוא ית"ש מקומו של עולם. ולא נתגלה מבחי' מקום זה אלא רק בבחי' מלכות דמלכות, שהיא הנקודה האמצעית הפנימית שבה. באמרינו "מקום" אין הכוונה שהוא חלל ריקני ח"ו, אלא הוא הנשמה לנשמה לכל, ונקרא מקום משום שהוא הנושא את כל. אמנם אותה נשמה לנשמה היא רק בחי' תמצית של אור מהאור שהיה שם בתחילה, כי גם כשנצטמצם ועלה, השאיר ממנו רושם אור גדול מאותו האור עצמו שעלה, ואותו הרשימו הנשאר הוא המלכות דמלכות.

²⁶ עי' ויקהל משה פרק א' ד"ה עוד אקדים ז"ל, הקב"ה מחדש בכל יום מעשה בראשית על ידי התעוררות מישראל עושים למטה במעשיהם, ואז עולים מ"ן למלכות ואז בעליות מלכות מ"ן נגד הז"א, אז גם הוא אפיק לקבילא מיין דכורין ואז נבראים מיחוד זה כמה נבראים ונשמות בעולם וכו'. וכשאין זוכין ח"ו מטמאין מקור נשמותיהן, ואם אין למעלה מ"ן חלילה הם בגלות המר הזה. וכשיבא עת הגאולה אז לא ימתין הקב"ה על עליות מ"ן של ישראל מטה רק הקב"ה אומר למעני למעני אעשה, ר"ל שכל הפרצופים עליונים כולם יתנו הארה למלכות ויתעוררו מיניה וביה כביכול מעצמו אל עצמו מ"ן, ואז יתייחדו ויבטלו הקלי' לגמרי. כל זה תמצא ביונת אלם בענין המ"ן. הכלל עולם שקודם בריאת עולם שלא היו עדיין ישראל בעולם ולא היה מי שיעלה מ"ן בהתעוררות למעלה כדי לברוא את עולמות שיתעורר מ"ן, לכן מלכות שגנוזה בעצמותו היא היתה כלי מ"ן למדריגת המכוסין מיניה וביה כביכול. ולכן כשרצה הקב"ה לברוא את העולם אז אדם דאצילות שהוא סוד ע"ס הגנוזים אתו ית' בעצמותו סליק אתערותא מתתאי לעילא, וע"י התעוררות מן המדריגות מיניה וביה אז מלכות שבעצמותו העלה מ"ן למדריגה של מעלה, וכו' וקשה לבעל המאמר [דהיינו למחבר של מאמר אדם דאצילות] היאך אפשר שיעלה התעוררות בלי כשרון סיוע מלמטה מזולתו דהיינו מנשמותיהן של ישראל לכן מתרץ כד"א למעני אעשה, אף שאין סיוע מלמטה, עכ"ז הוא סליק מיניה וביה מ"ן ממדריגה למדריגה כמו שביארנו.

שער הפונה קדים

והנה אותה נקודה פנימית מכונה "אור קדמון", ע"ש שהוא הגילוי הראשון הקודם לכל, ונקרא "אור" - אור י', כי ה"אור" סובב את הכל, והאות י' ממלא את הכל. וכן נקראת אותה הרשימו בשם "טהירו עלאה" (אור עליון). וכ"ז נתגלה ונעשה ע"י בחי' השעשוע סליק ברעותיה מתתא לעילא.

והנה הרצון הזה להשעשועים שאמרנו שהוא להתגלה בנועמו וזיוו לזולתו, הנה הוא נקרא בשם מלכות, והוא על שם המלכה ועצה, כי הרי נתגלה בו בבחי' נמלך ונתייעץ להמציא עולמות ומציאויות ולהנהותם מזיו יקר אור קדושתו. וכן נקרא בשם מלכות שהוראתו הוא למלוך על זולתו, כי אין מלך בלא עם²⁷, והוא מלך עליהם שמתנהגים על ידו, ע"י המלכות ועצתו, והם מקבלים עול מלכותו תמיד, כי רק בזה מסבבים את גילוי להם אשר לעתיד כנ"ל. וכן נקרא מלך, אדני ארון הכל, ע"ש שהוא בוחן ודן את כל דרכיהם בחוקותיו ותורותיו, שהן עצמן הגילויים שאמרנו. והוראת מלך הוא על המלכות עליהם, שהוא מסתכל עליהם תמיד, ועיניהם תלויות רק עליו, ואליו תמיד. ולכן הוא, כי גילוי רצונו ית"ש אשר נתגלה באותן השעשועים להיותם יסוד הכל ותכלית הכל, וככל מה שאמרנו, הנה נקרא הרצון הזה בשם מלכות, ובו נתגלה להיות מלך עולם ועד לכל העולמות כולם, אבל קודם שנתגלה ברצון הזה הרי לא היה עדיין הוראת דבחי' מלכות כלל, כי היה רק בעצמות אמתתו לבד בלי שום גילוי מחשבה על זולתו מאומה.

והנה אחר שנתגלה בהרצון הזה שהוא בחי' מלכות {סא ע"ד} כאמור, היינו להמציא עולמות ומציאויות ולמלוך עליהם, הנה פנה מקום באורו ועלה כביכול מעצמו אל עצמו, וע"ד שאמרו בבראשית רבה (פ"ד סי' ד) כשהוא רוצה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וכשהוא רוצה היה מדבר עם משה מבין שני בדי הארון, כי צמצם שכינתו בין שני בדי הארון, והיה מדבר עם משה. כן הוא בענינינו, כי צמצם את אורו כביכול ועשה מקום בתוכו למציאת העולמות, ועל זה נאמר (שמות לג כא) הנה מקום אתי, שהוא מקומו של עולם אשר נתגלה בזה בתחילה, והוא אתו עמו²⁸, ר"ל בתוך אורו ממש, שאורו הוא מקיף ומסבב את כל העולמות כולם, ומקום העולמות הוא בתוכו ובאמצעיתו כביכול. והנה נעשה המקום הזה בתוך המלכות²⁹, כי הרי שם היה הגילוי רצון לזה כנוז, ולכן לא נעשה כל אותו המקום אלא רק בה, כי כאשר היו גילוי רצונו ית"ש להתגלה בבחי' מלכות, שהוא להמציא מציאויות ולמלוך עליהם, הלא יכולתו ית"ש בחפצו קשורה, ונתגלה תיכף המקום להם³⁰.

וסוד אותו המקום הוא כה נושא אותם, שהוא נושא אותם תמיד בכל מלואם, והוא כח הפנימי של כל המציאות, שעל זה נקרא הוא ית"ש מקומו של עולם כנודע. והוא מה

²⁷ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל, זהו דקאמר הרשב"י ע"ה באדרת נשא, "היה משער מלכין". והענין הוא, כשבא אל ספירת פרצוף מלכות, שהיתה גנוזה בתוכו, שיער יתברך בעצמותו, שבמקום הזה ראוי לבנות בו העולמות, לפי שכל מדריגת התשע ספירות עליונות אינו צודק ואינו צורך להתהוות העולמות, כי כל אלה התארים של הט' ספירת עליונות אפשר לתארם לו, גם שלא יהיה פועל עתה באותן התארים, אבל לא יצדק לתאר לו מלכות, דהיינו שולטנות, אם הוא אינו שולט על אחרים. ולכן הוציא לפועל כל העולמות, מן נקודת מלבוש שבעצמותו יתברך.

²⁸ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק א' ד"ה נמצאו.

²⁹ ע"י ויקהל משה פרק א' במסוה משה אות א' ד"ה אין סוף, שמביא מקור לד"ז מדברי הזהר בראשית טו ע"א: "בריש הורמנותא דמלכא גליף גלופי בטהירו עלאה" - כלומר במלכות דא"ס. אף בלא בריאת העולמות יש מקום לכל המידות מחסד ועד יסוד, אמנם למידת המלכות אין מקום כי אם על ידי בריאת העולמות בלבד, שכן אין מלך בלא עם. וע"י שם פרק ב' בפירוש ד"ה והנה תואר, שלכן הוא שדווקא בו הוא שהיה הצמצום לצורך הנבראים.

³⁰ ע"י ביאור כל ענין זה בע"ח שער עגו"י ב' ובביאורים שם ו ע"ב וע"ג שזה ביסוד דמלכות.

שער הפונה קדים

שנאמר (איוב כו ז) תולה ארץ על בלימה, שעליו תלויים הכל, והוא בלי מהות מושג³¹, נעלם ונסתר, מופלא ומכוסה³², והוא הנשמה לנשמה פנימית לכל העולמות כולם, וכמו שיתבאר עוד למטה.

אמנם כל בחי' המקום הזה שאמרנו הנה לא נתגלה אלא רק בבחי' המלכות המלכות, כי הרי אותה המלכות שהוא הגילוי רצון הנו' הרי היא כלולה מעשר כנ"ל פ"א ע"ש, ולא נתגלה סוד המקום אלא בבחי' העשירית שבה, שהוא המלכות דמלכות, שהיא הנקודה האמצעית הפנימית שבה, ושם נתגלה הוא ית"ש לסוד המקום לכל העולמות כולם, ולהיות מלך מלכי המלכים הקב"ה.

והענין הוא, כי אותה המלכות היא עצמה נעשית למקום לכל המציאות, והיא האבן שתיה שממנה הושתת הכל (יומא נד ע"ב), כי הרי השמעתך כי באמרנו מקום אין הכוונה שהוא הלל ריקני³³ ח"ו, אלא הוא הנשמה לנשמה לכל, ונקרא מקום משום שהוא הנושא את כל, והוא עצמו הכח העיקרי דכל ההתהוות, והמקיים את הכל תמיד, ועל זה נקרא הוא ית"ש מקומו של עולם, וכמ"ש בב"ר (פס"ח סי' ט). ומה שאמרנו שנצטמצם האור מאותו המקום, הכוונה הוא רק מבחי' א"ס, ור"ל שנצטמצם מבחי' א"ס, להתגלה כאן להיות נשמה לנשמה שורש השרשים, שורש הפנימי לכל העולמות כולם, שהוא המקום כנו', אך כל אותה הנשמה לנשמה, הנה היא באמת ג"כ רק בחי' תמצית אור מהאור שהיה שם בתחילה. כי גם כשנצטמצם ועלה, השאיר ממנו רושם אור גדול מאותו האור עצמו שעלה, ואותו הרשימו הנשאר הוא המלכות דמלכות. כי הרי עיקר האור דהמלכות הנה עלה ונסתלק ובהנקודה הפנימית של אותה המלכות, שהוא המלכות דמלכות, שם נתגלה לבחי' המקום שאמרנו. והרי נמצא כי הרצון שאמרנו לעיל פ"א הוא בבחי' מלכות דא"ס, ובהנקודה הפנימית דאותו המלכות שהוא המלכות דמלכות, (סב ע"א) שם הוא הצמצום והמקום שהוא הרשימו דאור א"ס הנושא את כל.

והנה נקרא אותה הנקודה פנימית, שהוא המקום והרשימו שאמרנו, בשם אויר קדמון³⁴, כי הוא הגילוי הראשון הקודם לכל, ונקרא אויר, אור י'. והוא כי הרי אמרנו שבהגילוי הזה הוא נושא את כל, והנה הוא נושא את כל בב' בחי', מבפנים להכל ומבחוץ להכל. ומבפנים להכל הנה הוא ית"ש הנשמה לנשמה פנימית לכל העולמות כולם כנו', והוא האות י' דאויר שהוא האבן שתיה אשר עליה אמרו (יומא נד ע"ב) עולם מאמצעיתו נברא, כי אותו הי' נתפשט מבפנים לכל העולמות כולם ונושא את כולם בכל מלואם מבפנים לחוץ, והאור דאויר הוא מחיה את כולם ומתפשט בכלם מבחוץ לפנים, וכמ"ש

³¹ עי' בהגר"א על ס"י ו ע"ב שיש כזה לשון.

³² עי' בהגר"א על תיקו"ז ריש תיקון עי' דף קל"ח ע"א ד"ה א' מן ולעיל בהקדו"ש טז ע"ב.

³³ עי' עוד בהקדו"ש שער ה' פרק א'.

³⁴ עי' ויקהל משה פרק ט' ד"ה ולהיות שפירש שהאור הראשון, הרי הוא רושם אור א"ס שבתוך החלל, נק' אור קדמון, מאחר שהוא רשימו של האור הראשון, ואילו הרשימו של כל הכלל המלבוס הוא הנקרא אויר קדמון.

עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ג שהאור הקדמון הזה הוא רושם אור הלבוש, ומעורב בו קצת רושם של עצמותו, לכן אחרי כן הוצרכה הי"ד לרדת למטה לתוך הטהירו ע"מ להעלותו משם.

עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ו ז"ל: דע, שהאור הקדמון הוא כולו אין, שכן לא נעשה כי אם בהעדר ובהסתלקות אור חצי המלבוס, שאחריו נשאר הרשימו כמו שאמרנו, ואותו הרשימו הוא אין, אלא שבערך האין המוחלט שהיה מקודם נקרא הרשימו יש, ואינו יש גמור כי אם אויר שאינו נתפס, וגם אינו נראה, עכ"ל.
עי' בהגר"א על תז"ח נא ע"ב ד"ה בריש.

שער הפונה קדים

סובב את הכל וממלא את כל³⁵. והם בעניינינו אלו הב' בחי' אור י' שבאור, כי בהי' הוא מלא את כל, ובהאור הוא סובב את הכל, ושניהם הם כלל הרשימו שאמרנו, שהוא הנקרא אור קדמאה, וכן נקרא אור סתימאה (זהר בראשית טז ע"ב), אור וי' גניז בה, וכד נפיק י' מאור אשתאר אור, כמ"ש כ"ז בזהר בראשית (מז ע"ב³⁶) ובתיקונים (תיקון ה דף כ ע"ב³⁷) כי נתפשט הי' מאור לפנימיות דכל העולמות כולם, והוא הנקודה הפנימית שבהם הנושא אותם מבפנים, והוא ההיכל הקודש המכוון באמצע שאמר הספר יצירה (פ"ד מ"ד), ואשתאר למעלה אור שהוא המקיף את כולם.

וכן נקרא אותה הרשימו ג"כ בשם טהירו עלאה, כמ"ש בריש זוהר בראשית (טו ע"א³⁸) והוא על שם אור הרשימו המאיר ובא מאור א"ס, כי תוקף האור הוא נמשל לצהרים, שהוא תרגום טהירו³⁹. וטהירו עלאה הוא הרשימו דעניינינו, כי אור א"ס עצמו

---

³⁵ כוונתו לדברי הזהר פנחס ברע"מ רכה ע"א: עלות העלות על כלא דאתקרי יה"ה אתמר ביה ואל מי תדמינו ואשוה יאמר קדוש. ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו אני י' לא שניתי וכו', איהו סובב על כל עלמין, ולית סובב לון לכל סטרא עילא ותתא ולארבע סטרין בר מניה ולית מאן דנפיק מרשותיה לבר איהו ממלא כל עלמין ולית (ס"א אלהא כו' לון בר מניה) אוחרא ממלא לון. תרגום: עילת העילות על הכל שנקרא יה"ה, נאמר בו "ואל מי תדמינו ואשוה יאמר קדוש", ואל מי תדמיון אל ומה דמות תערכו לו", "אני ה' לא שניתי" וכו', הוא סובב על כל העולמות, ואין סובב להם לכל צד למעלה ולמטה ולארבעה צדדים חוץ ממנו, ואין מי שיוצא מרשותו החוצה. הוא ממלא כל העולמות ואין (אלוה וכו' להם חוץ ממנו) אחר שממלא אותם, ע"כ. וכן הוא בזהר בהר קט ע"ב ה"ד לעיל הערה ה. ועי' בנפה"ח שער ג פרק ד' מש"כ בעניין שתי הבחינות שקיימות בענין תפיסת גילוי ית' ביחס לעולמות הא' מצידו ית' והשניה מצדינו.

³⁶ ז"ל: יהי אור כל מה דנפק ברזא דא נפק. יהי על רזא דאבא ואימא דאיהו י"ה. ולבתר אתהדר לנקודה קדמאה למהוי שירותא לאתפשטא למלה אחרא, אור. ויהי אור, אור דכבר הוה. אור דא רזא סתימא, אתפשטותא דאתפשט ואתבקע מרזא דסתרא דאור עלאה סתימא בקע בקדמיתא ואפיק חד נקודה סתימא מרזא דיליה דהא אין סוף בקע מאורא דיליה וגלי האי נקודה י'. כיון דהאי י' אתפשט, מה דאשתאר אשתכח אור מההוא רזא דההוא אור סתימא כד אשתכח מניה נקודה קדמאה י' אתגלי לבתר עליה מטי ולא מטי. כיון דאתפשט נפק, ואיהו הוא אור דאשתאר מאור והיינו אור דכבר הוה והא קיימא נפק ואסתלק ואתגניז ואשתאר חד נקודה מניה למהוי מטי תדיר בארץ גניזו בההיא נקודה מטי ולא מטי נהיר ביה בארץ נקודה קדמאה דנפק מניה ובגין כך כלא אחיד דא בדא נהיר בהאי.

תרגום: "יהי אור", כל מה שיצא בסוד זה יצא. "יהי" על סוד של אבא ואמא שהוא י"ה. אחר כך חזר לנקודה הראשונה להיות התחלה להתפשט לדבר אחר, אור. "ויהי אור", אור שכבר היה. אור זה סוד סתום, התפשטות שהתפשטה ונבקעה מסוד של סתר האור העליון הסתום, בקע בתחילה והוציא נקודה סתומה אחת מסוד שלו, שהרי אין סוף בקע מאור שלו וגילה נקודה זו י'. כיון שי' זו התפשטה, מה שנשאר נמצא אור מאותו סוד של אותו אור סתום, כשנמצאה ממנו, נקודה ראשונה י' התגלתה אחר כך, עליו הגיע ולא הגיע. כיון שהתפשט יצא, והוא האור שנשאר מהאור, והיינו אור שכבר היה, וזה עומד. יצא והסתלק ונגנז ונשאר נקודה אחת ממנו, שתהיה מגיעה תמיד בדרך גניזות באותה נקודה, מגיע ולא מגיע, המאירה בו בדרך נקודה ראשונה שיצאה ממנו, ולכן הכל אחוז זה בזה ומאיר בזה ובזה.

³⁷ וז"ל, כד אפקי י' מאור אתגליא אר"ר, ע"כ, וכן עי' בבהגר"א על ספד"צ ה ע"ב ד"ה ואמר, וכן ו ע"ב ד"ה וגבורה.

³⁸ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נז ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: החקיקה שאומר בזהר פרשת בראשית [ט"ו א'], "גליף גליפוי בטהירו עילאה", תרגום של חקיקה הוא גליפו, ושורש הגליפו הוא דין הנותן שיעור וקימוץ אל האותיות, שלא יבטל הנייר שהוא אין סוף, את הארת הדיו שהם האותיות. ושורש החקיקה היא מסבבת בחוזק, בעיגול גדול מאוד, בין אור עצמיות המקיף חוץ לעיגול, ובין עצמיות המוקף אשר הוא בתוך העיגול.

³⁹ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נז ז"ל: וזה העיגול נקרא טהירו עלאה, לאפוקי טהירו סתם, והתרגום של טהירו הוא אור, כי אין סוף נקרא בשם אור, ואי אפשר לכנותו בשם אחר, ומפני זה עיגול הקימוץ נקרא טהירו עלאה, בלשון תרגום, שהוא התרגום, קצת חושך ומניעת האור. והטהירו הזה נקרא עילאה ולא קדמאה, מפני שכבר קדמו אור אין סוף הנחקק בו הגליפו. וגם "טהירו" בגימטריא עם המלה, רל"א, להורות שהוא מחזק מצב ומעמד האלפא ביתות כולם.

שער הפונה קדים

הוא נעלם בתכלית ההעלם, והגילוי הראשון הוא אותו אור הרשימו, ומשום שהוא מאיר מאור א"ס, והוא אור גדול מאד, נקרא הוא בשם טהירו עלאה, כי שם הוא שורש האור. כי אור הוא דבר שמאיר מאחר, אור השמש וכיוצא בו, אבל דבר המאיר אינו נקרא אור, לכן נקרא טהירו עלאה, כי שם הוא האור היותר עליון, שמאיר מאור א"ס עצמו, והוא אויר הקדמון כמ"ש הנר"א בתז"ח (דף נ ע"א ד"ה טמר ולא ידיע) והוא אוירא עלאה סתימאה כנז'. והנה כל אותו הצמצום והמקום הנקרא בשם אויר הקדמון וטהירו עלאה, שהוא בהנקודה הפנימית דהמלכות דא"ס, והוא המלכות דמלכות כנ"ל, הנה כ"ז נתגלה ונעשה ע"י הבחי' שעשוע שאמרנו לעיל פ"א, וע"י שסליק ברעותיה מתתא לעילא⁴⁰ שאמרנו לעיל פ"ב, כי השעשוע אשר ישמח ה' במעשיו לעת"ל, הוא סליק מתתא לעילא, שהוא מסוף לראש, להתגלה בו ליסוד הכל כנ"ל. וכל שעשוע שהוא בחי' תנועה, הוא מוליד צמצום מעצמו אל עצמו כנ"ל פ"א, ונעשה בזה המקום שהוא האויר קדמון והטהירו עלאה שאמרנו, ונעשה כ"ז בהמלכות שהוא בהתגלות הרצון כנ"ל בריש דבריננו. ושם היה השעשוע והצמצום, וכן כל השעשועים כולם אשר להתורה כולו, שהיא השורש והעצמות דכל העולמות כולם וכנ"ל. והנה נעשה כ"ז בהמלכות דמלכות דא"ס ית"ש, והמלכות דמלכות היא הנקודה הפנימית והאמצעית דהמלכות, (סב ע"ב) ושם היה הצמצום. וע' עומק סוד נקודה האמצעית בדברי הרב (שער הארת המוחין פ"ה) כמ"ש שם והנה תחלה צריך שתדע כי לא יצדק לשון נקודה רק כו' ע"ש⁴¹.

פרק ד

והנה כל דבריננו אשר אמרנו מתחילת פ"א עד כה, הנה הוא מרומז במילין זעירין וקצירין בהב' פרקים הראשונים דהמאמר אדם דאצילות⁴², וזה לשונו שם: אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא כמה דאתמר (ישעיה מז יא) למעני אעשה ע"כ פרק א'. ואח"כ פרק ב' זה לשונו: ומגו סליקו דא בהרמנותא דמלכא⁴³ אתגליף נקודא הדא⁴⁴ טמירא ע"כ פרק ב'. וביאור הדברים הוא, כי מ"ש אדם דאצילות, הנה הגם שהרי לא נעשה עדיין האצילות כלל, כי כל דבריננו עתה הוא רק בהתחלת ראשית גילוי דא"ס, שהוא רק שורש השרשים דאצילות, אך הכוונה הוא באמת על האצילות שהיה עתיד להעשות אח"כ, וזהו שאמר מתתאי לעילא, שהוא מסוף לראש, כי ראה רצונו ית"ש את

⁴⁰ ע"י אריכות בעניין זה בעמק המלך שער שעשועי המלך פרק ב' ד"ה כלל הדברים.

⁴¹ שם כתוב שזה שייך ליסוד ועי' לעיל הערה ב.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ג' וז"ל: בזה המקום בעולם המלבוש הוא שורש כל הרחמים שלמטה ממנו אבל לגבי א"ס נקרא דין. נמצא כי הצמצום הראשון הוא שסלק האור הראשון לעשות מקום פנוי והצמצום השני הוא שנשאר הרושם של האור שנסתלק ואותו הרושם צמצם לנקודות, וזה הצמצום נעשה על ידי תנועת השמחה.

⁴² והוא מועתק מהספר "ויקהל משה" [אשר עיקרו פירוש על מאמר אדם דאצילות], והובא לקמן צג ע"ג.

⁴³ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך את לדעת, ז"ל, מלכות היא שולטנותא והורמנותא דמלכא וכו'. רצה לומר בתחלת רצונו יתברך להיות שלטן ומלך.

⁴⁴ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת ז"ל: כאשר שיער האין סוף שבמקום זה ראוי לבנות העולמות בפועל, ואז נתתקף אותו המקום, ונעשה כמו מוגבל כלפי דין, דאלו כלפי שמיא חס וחלילה אינו אלא הכל דבר אחד. והמשל בזה כשתשים ידך על הנייר לבן, ותהיה גבוה מעל הנייר, נראה זה הצל שעל הנייר, ומי שרואה מרחוק נראה לו זה הצל כמו נקודה על הנייר, ואינו כן, שאם תשים ידך על הנייר תראה שהכל אחד הוא [צורת כף יד ולא נקודה]. כך אותו המקום בנקודת מלכות, תכף אחר המחשבה הנ"ל, היה נראה כלפי דין כמו נקודה, דהיינו נקודות האותיות, ולהיות שהנקודה כשתשים אותה בנייר נראה סביבותיה כמו חקיקה, שהוא ההפרש שבין הנייר לדין.

שער הפונה קדים

גודל פרי התועלת והטובה והשבח בגילוי ית"ש בנועם זיו האצילות, הנה הסתכלותו ית"ש בתכלית הוזה אשר יהיה בסוף, הנה עלה בו כביכול הרצון וההתעוררות להתחיל בזה, ונתגלה בו בעצמו ית"ש במציאות שורש השרשים לכ"ז, וכמו שיתבאר עוד בסמוך. והנה מ"ש אדם דאצילות הכוונה הוא על ב' בחי', אחד כללי ואחד פרטי. כי הנה כלל דאצילות כולו הוא נקרא בשם אדם דאצילות, ע' ספד"צ (ספ"ג דף כח ע"א⁴⁵), ואד"ר (דף קמא ע"ב⁴⁶) כי האצילות בכלל הוא השורש דנשמת ישראל, אך בפרטות הנה נקרא המלכות דאצילות בשם אדם דאצילות, משום דעיקר הגילוי דנשמת ישראל הוא בה – כנסת ישראל, ע' זוהר שמות (יב ע"א⁴⁷) ובח"א (יג סע"א⁴⁸) ובכ"מ, ובה נוגעין מעשה בני אדם, ע' פרשת אחרי (דף עד ע"א⁴⁹) ובכ"מ. וכבר אמרנו כי כל הנועם והעונג אשר אין למעלה מזה, וכל טוב הצפון אשר עין לא ראתה, הנה הוא גילוי ית"ש אשר יתגלה לצדיקים לעת"ל, וכמ"ש (ברכות יז ע"א) העוה"ב כו' ונהנין מזיו השכינה⁵⁰. וזהו השמחה אשר ישמח ה' במעשיו (תהלים קד לא), כאשר יוכשרו ויזדככו לקבל זיו אורו, ולהאיר באור פניו ית"ש וכנ"ל פ"ב, וע' מדרש ויקרא רבא (פ' ל סי' ב'⁵¹). וזהו שאמר אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא, כי ההתעוררות והרצון אשר יהיה לעת"ל מגילוי שכינתו ית"ש, שהוא האדם דאצילות אשר יתגלה זיוו לצדיקים, [שהם ממנה העמוסים מני בטן

⁴⁵ ז"ל: אתתקן דכר בנוקבא יה"ו י' דכר ה' נוקבא ו' כתיב (בראשית ה ב) זכר ונקבה בראם ויברך אותם ויקרא את שמם אדם, דיוקנא ופרצופא דאדם יתיב על כרסייא, וכתיב (יחזקאל א כו) ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם עליו מלמעלה, ע"כ. ועיי"ש בביאור הגר"א כח ע"ב ד"ה ואמר וכתיב, מש"כ בשם התיקור"ז קכח ע"ב.

⁴⁶ ז"ל: בגין דדיוקנא דאדם הוי דיוקנא דעלאין ותתאין דאתכללו ביה. [תרגום: לפי שדמות אדם הוי דמות שעליונים ותחתונים נכללים בו].

⁴⁷ ז"ל: תוצא הארץ נפש חיה הארץ דא כנסת ישראל נפש חיה נפשא דאדם קדמא עלאה. תרגום: תוצא הארץ נפש חיה הארץ זה כנסת ישראל, נפש חיה נפש האדם הראשון העליון.

⁴⁸ ז"ל: נשמתא דישראל נפקא מגו גופא דההוא אילנא ומתמן פרחין נשמתין לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו.

תרגום: נשמת ישראל יוצא מתוך הגוף של אותו אילן, ומשם פורחות נשמות לתוך אותה הארץ תוך המעיים לפני ולפנים.

⁴⁹ ז"ל: כל זמנא דישראל עבדין רעותא דקב"ה קב"ה שוי מדוריה בכנ"י, וכל זמנא דישראל לא עבדין רעותא דקב"ה, קב"ה לא שוי מדוריה בכנסת ישראל. מ"ט, בגין דישראל הוא ברא בוכרא דקב"ה דכתיב בני בכורי ישראל, אימא דא היא כנסת ישראל דכתיב ואל תטוש תורת אמן. תרגום: כל זמן שישראל עושים רצונו של הקב"ה, הקב"ה שם דירתו בכנסת ישראל, וכל זמן שישראל לא עושים את רצונו של הקב"ה, הקב"ה לא שם את דירתו בכנסת ישראל. למה, לפי שישראל הוא בן בכורו של הקב"ה, שנאמר "בני בכורי ישראל", אימא זו היא כנסת ישראל שנאמר "ואל תטוש תורת אימך".

⁵⁰ ז"ל בשלימות: העולם הבא אין בו לא אכילה ולא שתיה ולא פריה ורביה ולא משא ומתן ולא קנאה ולא שנאה ולא תחרות אלא צדיקים יושבין ועטרותיהם בראשיהם ונהנים מזיו השכינה שנאמר ויחזו את האלהים ויאכלו וישתו.

⁵¹ ז"ל: שובע שמחות את פניך, אלו שבע כתות של צדיקים שעתידים להקביל פני שכינה, ופניהם דומות לחמה ולבנה לרקיע לכוכבים לברקים ולשושנים ולמנורה הטהורה שהיתה בבהמ"ק. לחמה מנין, שנאמר (שיר ו) ברה כחמה. ללבנה מנין, שנאמר יפה כלבנה. לרקיע מנין, שנאמר (דניאל יב) והמשכילים יזהירו כזוהר הרקיע. לכוכבים מנין, שנאמר (שם) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד. לברקים מנין, שנאמר (נחום ב) מראהו כלפידים כברקים ירוצצו. לשושנה מנין, שנאמר (תהלים פ) למנצח על שושנים. למנורה הטהורה מנין, שנאמר (זכריה ד) ויאמר אלי מה אתה רואה, ואומר ראיתי והנה מנורת זהב כולה. נעימות בימינך נצח (תהלים טז), וכי מי מודיענו איזו כת החביבה והנעימה שבהן. תרין אמורין, חד אמר זו שבאה מכחה של תורה ומכחן של מצות, ואוחרנא אמר אלו סופרין ומשנין שמלמדין תינוקות לאמיתן שהן עתידין לעמוד בימינו של הקב"ה, הה"ד נעימות בימינך נצח.

שער הפונה קדים

כמ"ש בזהר (ח"א דף יג סע"א⁵²) ע"ש וישמח בהם, הנה עלה ההתעוררות והרצון מאותה השמחה מסוף לראש, והתחיל להתגלה באותו השעשוע לעשות אותה יסוד לכל. וזהו שאמר עוד כמה דאתמר למעני אעשה, ור"ל כי הוא ע"ד שכתוב (ישעיה מח יא) על הגאולה העתידה, למעני למעני אעשה, שהוא למען שמו וכבודו ומלכותו ית"ש, כן עדיין הנה היה באמת גם כל עיקר הבריאה כולו וכל המציאות העולמות כולם, היה הכל ג"כ רק למען כבודו ומלכותו, שיתגלה אורו וקדושתו ית"ש, וכמו שנאמר (משלי טו ד) כל פעל ה' למעניהו, וכדי להתקיים ישמח ה' במעשיו וכנ"ל בכל דברינו. ועכ"פ הוא כי האצילות אשר נעשה למטה, ר"ל לבסוף, הוא סליק אתערותיה לעילא, ר"ל שבשבילו נתעורר להתחיל ולצאת (סב ע"ג) מאמיתתו הנעלמה ולהתגלה, והיה האצילות סיבת גילוי, כי לעולם הוא שהתכלית עצמו הוא הסיבה, כי התועלת והטובה אשר נעשה בהתכלית הוא אשר מסבב את הרצון והפעולה.

ובאשר שרצונו ית"ש הוא פעולתו, כי יכולת ה' בחפצו קשורה, ולכן אותו הסליקו דאתערותא אשר סליק מתתא לעילא, הנה היה זה בבחי' פעולה ממש כביכול, כי נעשה ע"י עליית התעוררות בחי' עליית אור, ועלה האור ממטה למעלה, שהוא מעצמו אל עצמו, והוא ענין הצמצום והסתלקות האור, ונעשה ע"י מקום להעולמות. והנה היה הפעולה באותו הרצון עצמו, שהוא המלכות, ר"ל שהיה העלייה באותה המלכות גופה, שהוא המלכות דא"ס, ונעשה הצמצום והמקום בהנקודה האמצעית והפנימית דהמלכות, שהוא המלכות דמלכות כנ"ל פ"ג.

וזהו שאמר המאמר אדם דאצילות שם פ"ב, ומנו סליקו דא בהרמנותא דמלכא אתגליף נקודא חדא טמירא. הרמנותא הוא תרגום של רצון, ואותו הרצון היה כדי להתגלה במלכותו. וכן נקרא אותו הרצון ג"כ מלכות וכנ"ל. וכאשר עלה האתערותא באותו המלכות, שהוא המלכות דא"ס, הנה נעשה הצמצום. והוא מ"ש "אתגליף" שהוא לשון חקיקה, כי עלה האור ונחקק ונעשה הצמצום⁵³, והיה זה בהמלכות דמלכות, שהיא נקודה האמצעית הפנימית. ואמר "טמירא"⁵⁴ כי אותו הצמצום הוא עדיין נעלם בתכלית ההעלם, וכל גילוי הוא רק באותן השעשועים אשר נתגלה שם וכנ"ל, וכמו שיתבאר עוד לקמן בעה"י. והגם שאמרנו לעיל פ"ג שכל הצמצום שהוא המקום והוא האויר הקדמון, הנה שם הוא הרשימו מהאור דא"ס, והוא נקרא בשם טהירו עלאה על שם תוקף האור אשר שם, אך כל גילוי, הנה הוא ג"כ רק ע"י השעשועים, אבל הצמצום עצמו אין לו גילוי כלל, וע' דברינו בספר הכללים כלל י' עש"מ. ועכ"פ הוא כי כל דברינו אשר בפ' אב"ג הנה הם כלולים במילין קצרים דהמאמר אדם דאצילות פ' א' וב'.

⁵² ז"ל: וכלהו עאלין תחות גדפוי דשכינתא ולא יתיר, אבל נשמתא דישראל נפקא מגו גופא דההוא אילנא, ומתמן פרחין נשמתין לגו האי ארץ גו מעהא לגו לגו. ורזא (מלאכי ג יב) כי תהיו אתם ארץ חפץ. ועל דא ישראל בן יקיר דהמו מעהא עליה, ואקרון (ישעיה מו ג) העמוסים מני בטן ולא מגדפין לבר. ותו גיורין לית לון חולקא באילנא עלאה כל שכן בגופא דיליה אבל חולקא דלהון בגדפין איהו ולא יתיר.

תרגום: וכולם נכנסים תחת כנפי השכינה ולא יותר. אבל נשמת ישראל יוצאת מתוך הגוף של האילן ההוא, ומשם פורחות הנשמות לתוך הארץ הזו לתוך מעיה לפני ולפנים. והסוד "כי תהיו אתם ארץ חפץ". ועל זה ישראל בן יקיר שהמו מעיה עליו, ונקראים "העמוסים מני בטן" ולא מהכנפים החוצה. ועוד, לגרים אין להם חלק באילן העליון, וכל שכן בגוף שלו, אבל החלק שלהם הוא בכנפים ולא יותר.

⁵³ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה והמשל בזה ז"ל, מפני שהצל נראה כמו עמוק ומראה החמה עמוקה מן הצל, לזה הנקודה הזאת נקראת כלפי דידן חקיקה, והיינו דקאמר בפרשת בראשית, [זוהר ט"ו א'] "גליף גליפוי בטהירו עילאה".

⁵⁴ ע"י עמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה פרק ג שכל מקום שנזכר בזהר "אתגניז" או "טמיר", וכדו' כוונתו היא למידת היסוד.

שער הפונה קדים

פרק ה'

לעיל פ"א נתבאר שהצמצום הוא מבחי' הגבורות והדינין, שכן חסד דרכו להתפשט, ואילו הגבורה והדין מצמצם ומקמץ. והנה הצמצום כלול מג' גבורות: א) האור שנסתלק בבחי' כח גבורה אחת, דאל"כ לא היה מסתלק. אמנם באור שנסתלק אין לנו שום תפיסה, אמנם יש להבחין בסיום האור מסך ופרגוד שמעכב את אור אין סוף מלהתפשט והוא כח הגבורה שגרם לסילוק האור למעלה.

ב) כללות הצמצום, הרי הוא המקום אשר משם נסתלק האור, ולא נשאר שם כי אם רשימו, הרי הוא האויר הקדמון וטהירו עלאה. אמנם בערך האור העליון נקרא הטהירו עלאה חושך, שכן הכל נידון בערכין.

ג) ה' דהאויר הנ"ל, שנתגלתה ויצאה להיות לבחי' בפנ"ע, כי הוא מתפשט בפנימית כל העולמות כולם, וכן הוא השורש לכולם.

והנה אלו ג' הגבורות המה בינה גבורה ויסוד, מבחי' י' הספי' דכללות המלכות. וכבר אמרנו שכלל החקיקה נעשתה במלכות דמלכות. וג' הגבורות הנ"ל נמשכו בה מבינה גבורה ויסוד דהמלכות, לצורך ג' הפעולות הנז'. כך, שמחבינה נעשה הפרגוד אשר מסביב לאור א"ס המקיף מבפנים, מהגבורה נעשה הצמצום הב' אשר מבחוץ לאור ה' המוקף המסבבו מבחוץ, ומהיסוד נעשתה הגבורה הג' דכלל הטהירו, הרי הוא אור הרשימו, בין אור א"ס המקיף לה' המוקף והוא מחבר את שניהם.

ואין להרהר איך שייך לכנות במלכות דא"ס י' ספי' כלל, שכן הספי' נתגלו רק באצילות, אמנם כיון שמלכות דא"ס היא שורש הנעלם כלל, לכן אפשר לכנות את בחינותיהם "ספירות" אף שאינם ספירות אליבא דאמת.

הנה אמרנו לעיל פ"א כי הצמצום הוא מבחי' גבורות ודינין, כי החסד הוא דרכו להתפשט, אבל הגבורה ודין הוא מצמצם ומקמץ. וכן הוא טבעו של מים ואש, כי מים דרכן להתדבק, וכל דיבוק כגון קמח לעשות עיסה הוא ע"י מים, ואש דרכו להתפרד, שכל דבר שנישרף מתפרד. וכן כל דבר לח מתדבק ויבש מתפרד, כמ"ש הגר"א בתיקונים האחרונים (דף קסז ע"א קע ע"א ד"ה כשושנה). ולכן הוא כי כל דבר הנגבל בנגבל, הוא מבחי' גבורה ודין, כי הדין נותן גבול ושיעור⁵⁵. והרי הוה הנקודה פנימית שאמרנו, שהיא החקיקה והצמצום, והוא המקום להעולמות, הרי היא מבחי' הגבורות. והנה היא כלולה מג' גבורות, כי הרי אמרנו שהיא נקרא בשם אויר הקדמון, כי היא הרשימו מאור דא"ס, ונקרא אויר, אור וי' גנוז בה. ואותו ה' הוא מתפשט בפנימית כל העולמות כולם שנתהווה שם אח"כ, וכנ"ל פרק ג'. ומאחר שאנו מבחינים את ה' בבחי' בפנ"ע, הרי ע"כ הוא שהוא מצומצם ג"כ ונגבל בתוך האור, והרי לנו צמצום ב'.

ובאמת הנה הם ג'⁵⁶, ור"ל כי הנה יש לנו להבחין כאן (סב ע"ד) ג' כחות גבורות, כי משתמשים כאן ג' בחי' גבורות⁵⁷, כל א' בבחי' שימוש בפנ"ע. והיינו כי הרי ענין הצמצום הזה בכללו, והוא כי נסתלק ועלה האור מהמקום הזה, ועלה מעצמו אל עצמו, הרי השתמש כאן ג"כ בחי' כח גבורה אחת בהאור שנסתלק, דאל"כ לא היה נסתלק. אמנם הנה באותו האור עצמו אשר נסתלק ועלה, הרי האמת הוא כי אין לנו שום תפיסה והשגה לדבר בו מאומה, כי הרי נסתלק והוא למעלה, גם מתפיסת המקום של כל העולמות כולם, ואין שום

⁵⁵ ז"ל עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה הנה מן מאה ז"ל: אף שלא היה שם [ברל"א פעמים אחור] דין ממש, אלא כח דכח דין לגבי דידיה, ולא בערך העולמות שלמטה הימנו, שהוא ממש כח הרחמים. ואם לא היה בעולם הראשון דין קצת, לא היו האותיות נראים, מפני שלא היה להם גבול לעמוד, והיה הכל חוזר אל אחד הפשוט, ולא היתה שום בריאה בעולם לעץ החיים, שהוא סוד שם הויה, ולעץ הדעת טוב ורע שהוא סוד שם אלהים, המתחלק לסוד אלהים קדושים ואלהים אחרים. ולא היתה טוב ורע, ושכר ועונש בעולם, עם המשרתים של טוב ורע להשלים פעולותיהם.

⁵⁶ עי' ויקהל משה פרק ה' ד"ה פירוש הדבר.

⁵⁷ עי' ויקהל משה פרק ה' במסוה משה אות א' וז"ל: והנקודה יש לה ג' בחינות - בחינה א' מה שמצייר הכותב בשכלו לשום אותו בכתב, בחינה הב' כשמישים הקולמס על הנייר, הבחינה ג' כשמסיר הקולמס מן הנייר שנשארת הנקודה קבועה בנייר. והי"ד עצמו הוא בחינת ד', כנגד ד' בחינות אלו הם ד' אותיות הו"ה. וגם נמשך ממנה עשר ספירות, דהיינו ג' פעמים סת"ר הם חב"ד גג"ת נה"י, והנקודה היא מלכות כידוע לנו.

שער הפונה קדים

השנה לדבר במה שנסתלק גם מתחילת הכל. אמנם מה שיש להבחין גם בו עכ"פ, הוא בסיומו ובשפתו, כי הרי המקום אשר משם נסתלק, הוא רואה את קצה סיומו ושפתו, שהוא שפה החיצונה שבו, ואותו השפה החיצונה הוא עומד לפני המקום כביכול לבחי' מסך ופרגוד, להעלים ולהסתיר את האור העליון ממנו אשר עלה ונסתלק, כי אילולא אותו המסך לא היה אפשר שיתהווה כלל המקום להעולמות, כי אינם יכולים לקבל אורו, ואותו המסך הנה הוא עצמו כח הסילוק של האור אשר עלה, כי כל כח הסילוק שהוא בחי' גבורה אשר השתמש בו האור העליון לצורך סילוקו כנו', הנה נתפשט כל הגבורה הזו בהשפה, ונעשה לבחי' מסך ופרגוד לפני האור העליון, והוא מסבב להחזיקה שהוא הצמצום והמקום, ועומד כביכול לפני האור העליון שלא יחזור מבפנים, ר"ל שעומד לפניו להסתירו מבפנים כנו'⁵⁸. ועכ"פ הוא כי גם האור הראשון שנסתלק הוא השתמש ג"כ בבחי' גבורה כביכול, כי כל סילוק הוא דין, וכאשר גמר להסתלק נתפשט כל אותו כח הגבורה בהשפה, ונעשה השפה למסך ופרגוד בפני האור שנסתלק, והוא בחי' גבורה אחת.

גבורה ב' הוא כללות כל הצמצום כולו, שהוא המקום אשר משם נסתלק האור, ולא נשאר שם רק רשימו לבד, שהוא האויר קדמון, והרי נסתלק משם עיקר האור דבחי' א"ס לגמרי. והגם שאנו קוראין לאותו האויר קדמון ג"כ בשם טהירו עלאה וכנ"ל פרק ג', אך בערך האור העליון עצמו נקרא כל אותו הטהירו עלאה כולו בשם חושך ולא אור, כי הכל נידון בערכו, וע"ד שאמרו בתיקונים (תיקון ע' דף קנט ע"ב) כתר עלאה אע"ג דאיהו אור קדמון אור צה ואור מצוחצה, איהו אוכם קדם עלת העלות כו'. וכן שם תיקון ס"ט (דף קלג ע"ב) ואור קדמון אע"ג דאיהו סתים ונגיזו כו', איהו לגבי עלת על כל העלות כגופא לגבי נשמתא כו'. וכן הוא בענינינו, כי כל האויר קדמון והטהירו עלאה, הנה נתמעט שם האור הראשון הרבה מאד, כי הרי לכך הוא נקרא בשם צמצום. והנה הוא בבחי' גבורה ודין כנ"ל, והרי לנו בחי' גבורה ב'.

גבורה הג' הוא במציאות הי' דהאויר אשר אמרנו, שהוא נתגלה ויצא לבחי' בפנ"ע, כי הוא מתפשט ג"כ בפנימית כל העולמות כולם, וכן הוא השורש לכולם, האבן שתיה כנ"ל. והרי השתמש לזה ג"כ בחי' גבורה אחת, המצמצמו לאותו הי' על מדתו ושיעורו ומסבבו מסביב לעכבו שיעמוד על מדתו כהראוי. והנה הגבורה הזו הנה היא יותר גדולה מהגבורה הב' הנז', כי הרי היא בחי' צמצום שני הנעשה בהצמצום הא', שהוא האויר קדמון, כי נעשה בו צמצום שני להי' הגנוז בו, שיתגלה בגילוי בפנ"ע. (סג ע"א) ועכ"פ הוא כי הנה יש לנו להבחין כאן ג' בחי' גבורות: אחד השפה והפרגוד הנעשה להאור הראשון שנסתלק, שהוא בחי' אור א"ס המקיף, ואחד הצמצום השני הנעשה לאור הי' המוקף, שהוא הי' שבהאויר, ואחד כללות האויר קדמון כולו שהוא המקום והטהירו אשר שם נשאר הרשימו דאור א"ס, והרי נסתלק משם האור העיקרי כולו והוא הצמצום הכללי כנו', והרי הם ג' בחי' גבורות.

והנה אלו הג' גבורות הנה הם בינה גבורה יסוד, מבחי' הי' ספי' דכללות המלכות אשר היא כלולה מעשר כנ"ל. וכל י' ספי' הנה הם הי' חסדים והי' גבורות, כתר חכמה חסד ת"ת נצח הם הי', בינה גבורה הוד יסוד מלכות הם הי' ג', (וכמ"ש בזוה"ק ח"א דף רנב ע"ב בהשמטות סי' ה', דצדיק נטיל משמאלא ועמודא דאמצעיתא מימינא). וכבר אמרנו כי כלל כל החקיקה כולו שהוא הנקודה פנימית אשר שם הוא המקום שהוא האויר קדמון והטהירו, הנה הוא בהמלכות דמלכות. והנה נמשכו בה הג' גבורות מהבינה והגבורה

⁵⁸ עי' דבריו בביאורים עג"י ענף ב' אות טו.

שער הפונה קדים

והיסוד דהמלכות לצורך הג' פעולות הנז', כי מהבינה נעשה הפרגוד אשר מסביב לאור א"ס המקיף מבפנים, נועל זה מרמזו הרח"ו ז"ל בספר מב"ש בתחילתו בפ"א שם דף א' ע"ב מדפוה"ח ירושלים ת"ו תרס"ד שאמר שם, ואמנם הבט נא וראה ענין הצמצום הזה מה עניינו, ויובן מפסוק (ישעיה נ יב) מי מדד בשעלו מים, כי הבינה היא הנקרא בוצד"ק, לפי שהיא שורש הדינין ומינה תליין והיא הנקרא מ"י⁵⁹ עכ"ל והבין. ומהגבורה נעשה הצמצום הב' אשר מבחוץ לאור הי' המוקף המסבבו מבחוץ⁶⁰. ומהיסוד⁶¹ הוא הגבורה הג' דכלל הטהירו, שהוא אור הרשימו. והנה הוא בין אור א"ס המקיף להי' המוקף והוא מחבר את שניהם, כי כן הוא מדת היסוד לייחד ולחבר, ונקרא אור נערב⁶², כי הוא בין העליון להתחתון, ועל ידו הם נקשרים ומתערבים.

והנה המלכות מאותן הי' ספי' דהמלכות, שהיא המלכות דמלכות, והיא הגבורה הה', הרי אמרנו שהיא כללות הנקודה הפנימית עצמה, שהיא כלל הצמצום והחקיקה והמקום כנ"ל, ובה נתגלו עוד ג' גבורות העליונים, שהם בינה גבורה יסוד דהמלכות שנתפשטו וירדו בהמלכות דמלכות לצורך כל הפעולות הנז', והרי הם ד' גבורות, בינה גבורה יסוד מלכות. אמנם גבורת הוד היא לא נתגלה בה עדיין עתה, כי גבורותיה תקיפין ולא היה אפשר לה להתגלה כאן כלל, ולא נתגלה היא אלא אח"כ כמו שיתבאר בעה"י לקמן פ' כ"ז כ"ח. אבל עתה הנה נשאר עדיין גבורת הוד כלולה בשרשה נעלם בלי גילוי כלל.

ואין להרהר הלא בענינינו שהוא בהמלכות דא"ס ית"ש, איך שייך לכנות שם י' ספי' כלל, כי הספי' הם נתגלו רק באצילות אבל לא בא"ס ח"ו, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף ז ע"ב) בענין המראות דיתזקאל, ע"ש הומר האיסור בזה, ומה שאנו קוראים בשם מלכות הוא מהטעם שאמרנו לעיל רפ"ג ע"ש, אבל הי' ספי' הנה הם לא נתגלה עדיין כלל וכלל. אמנם הנה דברינו הוא באמת רק ע"ד שאמר הספד"צ (פ"א דף ג ע"ב) האי מתקלא תלוי באתר (סג ע"ב) דלא הוי, והוא ע"ש שהכל הוא מהמלכות דא"ס, כי משם נתפשט ונתגלה ונעשה הכל, לכן אנו מדברים באותה המלכות ע"ש, שורש השרשים הנעלם שבה לכל מה שנתגלה אח"כ, אבל אינם ספי' ממש ח"ו ופשוט הוא⁶³.

ועכ"פ הוא כי הנה נתגלה כאן ג' בחי' גבורות אחד להפרגוד אשר להאור א"ס שלמעלה, ואחד להאורות י' שלמטה, ואחד לאור הרשימו שבאמצע, והם ראש תוך סוף. וכ"ז הנה הוא בהטהירו עלאה ואויר קדמון שהוא למעלה מהכל, וזה סוד (תהלים צא א) יושב בסתר עליון שהוא ר"ת סוף תוך ראש, וכן (שם לב ז) אתה סתר לי, כי מאלו הגילויים דסוף תוך ראש שנתגלה כאן המאציל ית"ש, הנה נעשה הכל, ומשם מתקיים ומתנהג הכל.

⁵⁹ וזה המשך לשונו: ולהיותה גבורה ודין לכן כל מדידות האצילות היו על ידה לפי שמדת החסד מתפשט בכלי גבול. ואמנם הדין אינו מאיר אלא במשקל ובמידה הראוי לכל א' לפי מעשיו וא"כ נמצא כי כל צמצום הוא דין, ע"כ.

⁶⁰ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך סוף פרק נז.

⁶¹ עי' לעיל הערה ב שם הבאנו מקורות לענין היסוד שבו.

⁶² עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נז ז"ל, ועיגול הזה הוא עיכוב המעכב אור אין סוף שחוק לעיגול שלא יבטל אור מה שבתוך העיגול, ויש בזה העיכוב ג' בחינות: האחת, היא בחינת אור אין סוף המקיף המלכות. ובחינה ב', היא בחינת אור אין סוף המוקף בתוך העיגול. ובחינה ג', היא אור אין סוף ב"ה, מה שבין המקיף והמוקף, הוא ממש הנייר שעליו עומדים האותיות, ונקרא אור נערב.

⁶³ עי' ביאורים ח"א דף ו ע"א, שמביא ראיות למציאות י"ס האלה בדברי המהרח"ו עצמו, וכן עי' בפת"ש נתיב הצמצום פתח ב' שגם מזכירם.

שער הפונה קדים

והנה אותו ה' הגנוז אשר הוא מצומצם בתוך אור הרשימו, ה' דאור, והוא מבפנים להכל, הנה הוא סוד הכתוב (שיה"ש ז ו) מלך אסור ברהטים, כי הוא עיקר הנקודה דהמלכות דמלכות. והוא אסור ברהטים שהוא מצומצם בב' צמצומים וכנ"ל, שהוא מתגלה ע"י צמצום הב' שהוא גבורה, והצמצום הראשון הוא ע"י הבינה הנקרא מ"י, ובסוד מי מדר כנ"ל מדברי הרח"ו, ומ"י עם גבורה הוא גימט' רס"ו, כמנין ברהטים, וברהטים הוא הוראת הגבורות, וכמו שפי' רש"י ז"ל (שם שה"ש ז ו) תלתלי האזורות שקושרים בהם החגורות, והרי הוא על לשון גבורות, כי כל איזור וחגורה הוא מבחי' גבורה. וזהו שאמר כי ה' הגנוז שהוא מלך, כי הוא עיקר פנימית הנקודה דהמלכות דמלכות, הנה הוא אסור וקשור ברהטים, שהוא ב' הגבורות דבינה מ"י ודגבורה, כחושבן ברהטים, והיא עתה מצומצם בצמצום אחר צמצום. אך עתידה להתעלה ולהתגלה ונגלה כבוד ה', כי סוד אותו ה' הוא ה' דאדני, ותעשה לראש פינה, שהוא ה' דהויה, ואז יתקיים מה שנאמר (תהלים קד לא) ישמח ה' במעשיו, ע"י הצדיקים שהם העמוסים מני בטן. והוא ה' דיעקב והי' דישראל, שהוא מהי' דשם שדי ומהי' דאדני ומהי' דשם הויה ב"ה, והדברים הם עתיקים. וע' בתיקונים (תיקון נו בהגר"א שם דף קד ע"ד ודף קה ע"א בארוכה, ושם בתיקון סט דף קלא ע"א ובכ"מ).

פרק ו

והנה גילוי הגבורות הנ"ל היה ע"י השעשועים שנתבארו לעיל. והנה כל ה' הגבורות נמשכים זה מזה, א"כ הרי שישנם בג' הגבורות שנתגלו כאן תרין משכתין (חבלים), והם בבחי' ב' קוין, אחד מהא' לב', ואחד מהב' להג'. וכל משכתא ומשכתא, היה מתפשט עד אלף, והתרין משכתין המה כנגד תרין אלפין, והוא סוד מה שאמרו רז"ל ששני אלפים שנה קדמה התורה לבריאת העולם.

והנה כל אלו הגבורות שאמרנו בפ"ה, הנה היה גילויים ג"כ ע"י שעשועים וכמו שאמרנו לעיל פ"א, כי כל שעשוע הוא בבחי' הסדים וגבורות, ונתגלה כאן הד' גבורות מהה' גבורות דבחי' עשר ספי' הכלולים כאן בהעלם וכנ"ל. אמנם הגבורה הד' שהיא המלכות דמלכות, הרי היא המקום בעצמו, שהיא כלל כולם, ובה נתגלו הג' גבורות בינה גבורה יסוד כמו שבארנו. והנה נודע הוא שכל הה' גבורות הנה הם נמשכים זה מזה, וא"כ הרי ישנם בהג' גבורות שנתגלו כאן תרין משכתין⁶⁴, שהם בבחי' ב' קוין, אחד מהא' להב', ואחד מהב' להג', והם תרין משכתין, הנמשך מזה לזה, מהא' להב' ומהב' להג', וע"י אלו הב' משכתין הנה מזהיר ומתנוצץ כל א' לחבירו.

והנה היה כל התנוצצות בסוד אלף, כי בכללות הוא אחד, שהוא א'. וכל א' מתרבה לאלף⁶⁵, כי הא' הוא שורש כל האותיות, והם כ"ז אותיות עם מנצפ"ך (סג ע"ג) הכפולות, והם עולים למספר אלף. כי ת' הוא ד' מאות, ואח"כ הך' כפולה הוא ה' מאות והם' כפולה ו' מאות והן' כפולה ז' מאות והף' כפולה ח' מאות והין' כפולה ט' מאות, ואח"כ חוזר לא' שהוא אלף, ובסוד (ס"י פ"א מ"ז) נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן כמ"ש הגר"א בספר יצירה פ"א משנה א' (ב ע"ג), והרי לנו כי הא' שהוא אחד הוא מתפשט ומתרבה עד אלף. וכן הוא בענינינו, כי כל משכתא ומשכתא, היה מתפשט עד אלף.

⁶⁴ לשון המשכות, והוא ממאמר אדם דאצילות כדלקמן.

⁶⁵ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נט ד"ה הנה להיות ז"ל, המלבוש הזה הוא בג' בחינות: ראש, תוך, סוף, לזה גם הרשימו של הנקודה הנשארת בו נעשית בסוד י' שיש לה ראש, תוך, סוף, ומאה יודין לכל אות. וזהו סוד שכל אור שבאריק, ולמעלה ממנו, נחלק לאלף עולמות, וזהו שנאמר, "נצר חסד לאלפים" וכו' ולכן אמרו רז"ל, שנתן הקב"ה לאדם הראשון אלף שנה, ושנה גימטריא, ספירה, כי יומו של הקב"ה אלף שנה.

שער הפונה קדים

והתרין משכתין הם תרין אלפין וכל התנוצצות אור⁶⁶, הוא ספירה אחת, וספירה הוא גימט' שנה, והוא סוד מה שאמרו רז"ל (בספר הבהיר סי' ד, וב"ר פ"ט סי' ב, ויק"ר ר"פ יט ובכ"מ) כי שני אלפים שנה קדמה התורה לברייתו של עולם, כי ברייתו של עולם הנה הוא מהי הפנימי שהיא האבן שתיה כנ"ל פ' ג' ה', אבל התורה הנה היא נעשה בהתנוצצות שהיה מזהיר ומתנוצץ בהב' משכתין לצורך גילויי דהגבורות. והיה השעשועים הראשונים למציאות כל הנקודות הראויים לשיעור כל האותיות דהתורה כולה שאמרנו לעיל פ"א, היו כל השעשועים והתנוצצות אור אשר להנקודות כולם, היו כ"ז בהמשכתין ובהרשימו שהוא גבורת היסוד, והוא אור נערב כנ"ל, שם נתחברו לאותיות ולכל הצירופים כולם, והרי היו הגילויים הראשונים דכל התורה כולה בהתרין משכתין שהם התרין אלפין שני כנז'.

והנה כל הדברים הללו אשר אמרנו כאן ולעיל פ"ה, הנה הוא מרומז בהמאמר אדם דאצילות במילין קצרים שם פ"ג, שאמר שם זה לשוננו, ואיהו תלת אתה סתר ותרין משכתין דילהון אנון תרין אלפין שנין דאורייתא עכ"ל שם פ"ג. ור"ל כי הנקודה חדא שאמר שם פ"ב, והוא המלכות דמלכות דא"ס, שהיא כלל המקום והצמצום וכנ"ל בדברינו פ"ד, הנה היא כלול תלת גבורות, שהם בינה גבורה יסוד, והם סוף תוך ראש, ועל זה נאמר אתה סתר, ר"ל שגילויי הראשון ית"ש היה באותו הסתר שהוא ר"ת סוף תוך ראש, והם הג' גבורות הנז', והוא הסתר עליון כנ"ל פ"ה. והנה יש ביניהם תרין משכתין, שהם ב' קוים הנמשך מזה לזה, ושם היה גילויי ית"ש בזוהרי אור, והתנוצצות לכל שיעורי הנקודות הנצרכים להמציאות דכל אותיות התורה דכל הרל"א שערים, וכל הצירופים כולם, כי מציאות ובנין כל אות הוא ע"י צירופי נקודות כנ"ל פ"א, ונעשו כל הנקודות אשר לזה בהב' משכתין, כי שם נתגלה בזוהרי אור והתנוצצות דהשעשועים בכל השיעור הנצרך לזה, והיה מתפשט כל משכתא ומשכתא בסוד אלף. ונהכוונה הוא בסוד אלף רבוא רבואות, ודע זה כי האלף הוא רק כלליים והבן מאד. ונעשה כל סוד שורש התורה באלו התרין משכתין, והם סוד התרין אלפין שנין דאורייתא, וכמ"ש (משלי ח 2) ואהיה שעשועים יום יום, ויומו של הקב"ה הוא אלף שנה (בראשית רבה פ"ח סי' ב'), כי שנה הוא הושבן של ספירה כנ"ל, והוא זוהרי אורו ית"ש שהיה מתפשט בכל משכתא ומשכתא עד אלף⁶⁷. ונקרא כל הזוהרי אור דכל משכתא בשם יום ע"ש הכתוב (בראשית א ה) ויקרא אלהים לאור יום, ועל זה אמר ואהיה שעשועים יום יום, שהם הב' גילויים דאורו יתברך אשר בהב' משכתין, כי נתפשט בהם מגילוי לגילוי והבן. (סג ע"ד)

פרק ז

כפ"א נתבאר כי הגילוי הראשון היה ד' האותיות דשם הויה ב"ה, שהם יסוד הכל, וכל אות מהם נתייסד על ב' הבחי' הרי הם ג' נקודות והמשכתין המחברים ביניהם [שמכיוון שנמשכים הרי שנחשבים כבעלי בחי' ראש, תוך וסוף]. ובד' אותיות שם הויה ישנם כ"ד נקודות וי"ח משכתין. והנה מכיוון שנקודות אלו הם מבחי' חסדים וגבורות, וכל גבורה היא מסך ופרגוד המקיף וסוכב את אור החסד שבתוכו, לכן עומדים כל הנקודות בבחי' עגול המקיף סוכבים את אור החסד שבתוכם בצורת עיגול, והם בבחי' עיינין אשר בתוכם נכנס

⁶⁶ עי' ויקהל משה פרק ג' ד"ה גם יש, ז"ל, להיות שהראש נמשך לתוך והתוך נמשך לסוף, הרי כאן ב' משיכת. וכבר אמרנו שהנקודה הזאת היא סוד התורה, ואילין תרין משכתין הן סוד תרין אלפין שנין דאורייתא קודם דאתברי עלמא וכו' כל נקודה מושכת הארה לחברתה, והם סוד ב' אלפין שנין שנבראה התורה, שכל משיכות הנזכרות יהיו סודו אלף, בסוד פלא, כי הוא שתום וכמוס מאד.

⁶⁷ הגה"ה מכ"י המחבר: ושורש אלו הדברים הנה הוא בזו"ח פ' אחרי שם בסתרי תורה (מ ע"א בדפוס אמסטרדם, ודף מט ע"ב בדפוס שלנו). בסוד י"ח אלף עולמות ע"ש, ע"כ.

שער הפונה קדים

האור. לכן נקרא השם הויה הזה "הויה דעינין". יש בכל עין מהם ג' תגין, על שם שכל א' מהם כלול מכל הג'. והם ע"ב תגין כמנין חסד, שכן הגבורות שבכאן הם שלהובין דרחימו, המתנוצצים ומאירים תמיד, והם כל מצות התורה.

והנה ע"ב התגין הרי הם השלהובין דרחימו, הם מהגבורה הא' הרי הוא הבינה, וכ"ד עינין הם מגבורת הגבורה, וממנה הוא כ"ד צרופי אדנ"י שבמלכות, וי"ח משכתין הם מגבורה דיסוד הנקרא אל חי.

הנה אמרנו לעיל פ"א כי הגילוי הראשון הנה היו הד' אותיות דהשם הויה ב"ה שהם יסוד הכל, והנה נתיסד כל אות מהם ג"כ על אלו ב' בחי' דסת"ר והמשכתין. והיינו כי הנה ה' דהשם הויה ב"ה, הנה נעשה בסת"ר ותרין משכתין ביניהם, ונעשה ה' כעין סגולתא, ג' נקודין עם תרין משכתין המחברים, וכן הוא מרומז בכל י' פשוט דהשם הויה ב"ה, שהוא ג"כ בג' קוצין כנודע⁶⁸, וכולם מחוברים זה לזה, כי הוא בסוד סוף תוך ראש ותרין משכתין. ואח"כ האות ה' אשר שרשו הוא מסוד הרצון והמחשבה⁶⁹ לכל השעשועים, והוא בציוור ה' וכנ"ל פ"א, והנה הוא בצורת ד' י', ונעשה בו ג"כ כל קו שבו בנוי ומשוכלל בסוף תוך ראש ותרין משכתין המחברים, והרי יש בו ג' פעמים סוף תוך ראש, וג' פעמים תרין משכתין שביניהם, והם ו' משכתין. אמנם האות ד' שבו, שהוא ג' וכותל המחברים זה לזה, הנה יש בו ג"כ משכתא אחת המחבר את הגג עם הכותל, והרי יש באות ה' ו' משכתין. ואח"כ האות ו' אשר שרשו הוא מהי' אלא שהוא מתפשט ונגלה⁷⁰ וכנ"ל פ"א, ולכן הוא בצורת קו ניצב ביושר, כי הוא מתפשט ועומד. אמנם הוא ג"כ בסוף תוך ראש ותרין משכתין כמו ה' שיצא ממנו, אלא שהי' הוא מתקמץ תוכו בתוכו ועומד כפוף ומתקמץ כעין סגולתא משום שהוא בהעלם, והו' הוא עומד פשוט בקו ניצב משום שהוא נגלה, אך שניהם הם מיוסדים בסוף תוך ראש ותרין משכתין. ואח"כ האות ה' אחרונה שהוא הגילוי דאות ה' ראשונה⁷¹ כנ"ל פ"א, והוא בג' פעמים סוף תוך ראש ובו' משכתין. והרי יש בסך הכל כ"ד פרטים סוף תוך ראש וי"ח משכתין.

ואלו הסוף תוך ראש שאמרנו, הנה משום שהם מבחי' חסדים וגבורות כי הם מסוד הג' גבורות כנ"ל פ"ה, אשר כל גבורה היא מסך ופרגוד המקיף ומסבב להאור החסד שבתוכו, לכן הנה עומדים כל המציאות דסוף תוך ראש שבכל אות כל א' ג"כ בבחי' עגול המקיף ומסבב לאור החסד שבתוכו, והם עומדים בבחי' עגולים חלולים כזה O. והם בבחי'

⁶⁸ עי' ויקהל משה פרק ג' ד"ה פירוש הדבר, ז"ל, היות שהורשה לנו לומר שנעשה בו ית' סוד הנקודה שהיא סוד התורה, וכבר ידעת שכל הנקודה יש לה ראש תוך סוף וכו' וגם כי כל נקודה היא בסוד יר"ד, ולכל יר"ד יש ג' מדריגות: קוצא לעילא, קוצא לתתא (וגו') [וגיו] באמצע.

עי' זהר בלק רג ע"ב: כל יחודא שלים הכא איהו יי' אלקינו יי', דהא רזא דיליה מראש צורים איהו ואתיחד ברישא בגזעא ושבילא. יי', דא רישא עלאה אורא דסלקא. אלקינו, דא גזעא דאתמר גזע ישי. יי', דא שבילא דלתתא ועל רזא דא אתיחד ביה כדקא יאות. [תרגום: כל יחוד שלם כאן הוא "ה' אלקינו ה'", שהרי הסוד שלו "מראש צורים" הוא, והתייחד בראש בגזע ושביל "ה'" זהו הראש העליון האור העולה. "אלקינו" זה הגזע שנאמר "גזע ישי", "ה'" זה השביל התחתון. ועל סוד זה התייחד בו כראוי], ע"כ. ועי' שער מאמרי רשב"י ה' ע"ב ז"ל, שלש טיפין דאזדרקו מן מוחא נמשכים מן ג' מוחין חכמה ובינה ודעת הנז' באדרא רבא ונרמזים ביר"ד עצמה קוצא לעילא וקוצא לתתא וג"ו (נ"א ושוריק) באמצעיתא והם הם שרשא וגזעא ושבילא הנז' בפ' בלק בדף ר"ג סוף ע"ב.

⁶⁹ עי' לעיל הערה ג.

⁷⁰ עי' בהגר"א על ספד"צ כ"ה ע"א, ז"ל, ע"ק נקרא יר"ד וז"א ו', עכ"ל. ועי' בהגר"א על ס"י פ"א מ"ח ד"ה עשר ספירות וז"ל, המחשבה הוא בבהילו וברגע א' ולכן הוא בצורת י', והקול הוא באריכות לכן הוא בצורת ו', עכ"ל. ועי' עוד בהגר"א על ס"י כ"ה ע"ד, ז"ל, יר"ד הוא נקודה קו ושטח (ר"ל י' נקודה, ו' קו, ד' שטח, וכן הוא יה"ו של הו"ה) עכ"ל. ועי' בתיקו"ז ל"ז ע"א: ולית נימא ונימא דשערה דעתיקא קדישא דלא נפקא ממבועא עלאה והאי נימא איהו ו' מבועא דיליה ו' דסלקא באורא עד אין סוף ונחתא עד אין תכלית, ע"כ.

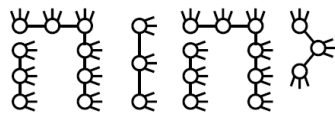
⁷¹ עי' בהגר"א על ספד"צ כא ע"א ד"ה ואמר בה'.

שער הפונה קדים

עיינין אשר בתוכם נכנס האור, והם מלאים מאור תמיד. ולכן נקרא השם הויה הזה בשם הויה דעיינין⁷², שהם בסוד מה שנאמר (יחזקאל א יח) וגבותם מלאות עינים, וכמ"ש ברע"מ (פנחס דף רכט ע"א). וכן יש בכל עין מהם ג' שרמוטין ותגין על שם שכל א' הוא כלול מכל הג' סוף תוך ראש⁷³. והם ע"ב תגין כמנין הסדר, כי הגבורות שבכאן הם שלהובין דרחימו, המתנוצצים ומאירים תמיד. והם סוד כל מצות התורה אשר עליהם נאמר (משלי ו כג) כי נר מצוה ותורה אור, והם השרמוטין והתגין הנמשכים מהאור שבכל עין, והם כל המצות המזהירים ומתנוצצים מהאור התורה. והרי נמצא כי הנה הם כ"ד עינין וי"ח משכתין וע"ב תגין, וע' הציור דהשם הויה הזה ברע"מ פנחס (שם דף רכט ע"א) ע"ש ותמצא.

והנה הע"ב תגין שהם השלהובין דרחימו הם מהגבורה הא' שהוא הבינה כנ"ל פ"ה, כי הוא בסוד (שיה"ש ח ו) רשפי אש שלהבת יה אשר מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה כנ"ל פ"א. והכ"ד עינין הם מגבורת הגבורה, שהוא הגבורה הב', וממנה הוא הכ"ד צרופי אדנ"י שבמלכות. והי"ח משכתין הם מהגבורה הג' שהוא גבורת היסוד (סד ע"א) שנקרא אל חי, והוא סוד חי העולמים כמ"ש בזוה"ק (פ' ויגש ריא רע"ב) שממנו נמשך החיות לכל העולמות כולם, וכן הוא סוד מ"ש רז"ל (עבו"ז ג ע"ב) שהקב"ה רוכב על כרוב קל שלו ושט בשמונה עשר אלף עולמות בכל לילה, וע' בזה בדברינו לעיל שער ז' פ"ה אות ה'.

וכל זה הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ד, שאמר שם זה לשונו: ואלין תלת אינון תשע אתה סתר (ר"ל שהסוף תוך ראש הנ"ל הם כלול כל א' ג"כ מג', כי הם כלולים זב"ו, ונעשה ונתפשט התלת לתשע⁷⁴), ומגו דא נפיק ציורא דקיקא לעלמא עלאי (שעי"ז נעשה כאן ציור נעלם, שהוא בחי' ה' ראשונה דהשם הויה ב"ה, שהוא בינה עלמא עלאי כנודע (זהר ח"ב מג ע"ב)), ומגו סגולתא אתהו תלת אחרנין ברזא דקיבוץ אילין היכלין לאילין (ר"ל מהאות י' שהוא סגולתא כנ"ל, ממנו נעשה האות ו' שהוא קו ניצב ביושר, והוא בבחי' ג' נקודות ביושר זה תחת זה, כי האות י' הוא בבחי' ג' נקודות כעין סגולתא, אבל האות ו' הוא ג' נקודות ביושר, כי הי' הוא נעלם והו' הוא גילוי, ולכן אמר שהוא ההיכל שלו שהו' הוא ההיכל של הי', כי הי' הוא מתפשט ומתלבש בהו' והו' הוא גילוי והיכל שלו). ומגו תשע אתהו עוד תשע אחרנין (ר"ל מהאות ה' ראשונה שהוא תשע, ג' פעמים סוף תוך ראש כנ"ל, ממנו יוצא ומתפשט האות ה' אחרונה, שהוא ג"כ תשע, ג' פעמים סוף תוך ראש, כמו הה' ראשונה, אלא שהה' אחרונה הוא יותר נגלה כנודע). וכולהון ברזא דשמא קדישא מצות ה' ברה מאירת עינים (תהלים יט ט) (כי הוא

⁷² עי' ויקהל משה פרק ד. וזה ציורו:

עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק סא ד"ה וצריך אתה לדעת, וז"ל, במלבוש הזה יש בו שם הויה דעיינין, דהיינו כ"ד עיגולים וע"ב תגין, והיא ההויה שנחלקת לשתיים בפנים ואחור. ואל תתמה שהאותיות של הויה"ה הם כצורת עיינין, שהרי גם האותיות של האדם החקוקים בנשמתו, ומפרטים מעשיו שחופפים על ראשו, הם כולם בצורת עיינין, להיות ששרשם משם הויה"ה הנזכרת, ומשם הויה באה הנשמה לאדם צדיק, העוסק במעשה מרכבה. ולהיות שיש ג' תגין לאות יוד, כנגד זה יש להאדם נ'פש ר'וח נ'שמה.

⁷³ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נט ד"ה ונחזור לענייננו, ז"ל, המלבוש הזה הוא נעשה מכח ניצוצי הגבורות, האורגים המלבוש, מקצה אל קצה, כמו חוט, ובהצטרפם יחד נעשה קרומים, נמצא אחר כך כשנגלם המלבוש נשאר רישומו של אותן החוטין בסוד שרטוטין. [ומכאן תדע סוד שרטוטין] [תגין] לספר תורה, כי המלכות הזה נעשתה ממש כמו ספר תורה].

⁷⁴ הגה"ה מכ"י המחבר: בהה"א הראשונה.

שער הפונה קדים

הויה דעיינין, ויש בו כ"ד עיינין, וע"ב תגין, ג' תגין לכל עין, והם ע"ב כמנין הסד, ומהם הוא כל המצות עשה, שהם רמ"ח הסדים כמנין אברהם, שהוא ממדת הסד, וכמ"ש הרב (בשער קיצור אבי"ע פ"ד, וע' בפרקי הצלם פ"ו, ובשער הצלם פ"ב בהמ"ק). ואלו התגין הם מזהירים מהעיינין, וכמו כן הם המצות הם מאירים ומתנוצצים מאור התורה, וזהו שאמר שעליהם נאמר מצות ה' ברה מאירת עינים). ואינון י"ח משכתין, ח"י אלפין עלמין דמטייל בהון קודשא בריך הוא⁷⁵ עכ"ל, וכנ"ל. והרי נתבאר לנו כי אלו התלת סת"ר הם נתפשטו לכ"ד, והתרין משכתין הם נתפשטו לי"ח, והוא סוד שורש הויה דעיינין שנרשם כאן בהעלם גדול.

והנה הכ"ד עיינין עם הי"ח משכתין הם מ"ב, ומהם הוא סוד שם מ"ב שבו נברא העולם כמ"ש בזוה"ק (פ' פקודי דף רלד ע"ב ובכ"מ). וע' עוד בענין תרין משכתין וי"ח משכתין בזהר חדש (ס"פ אחרי מות מט ע"ג), ובביאור הגר"א בספר יצירה (פ"א משנה א אופן ג דף ג ע"ג) ובתז"ח (כב רע"ב) ובפ' שלח (קסב ע"א בהגר"א שם).

פרק ה

אלו ג' הגבורות הם שורש השרשים לבחי' תלת מוחין שנעשה אח"כ במציאות העולמות בכל פרצוף ופרצוף, וכל מוח ומוח הוא בבחי' אור וכלי. המוחין נמשכו ממ"ס דא"א, הרי הוא בוצד"ק, שכן בו גנוזה גבורה דרדל"א, אלא שהדינין שבהם הם נכפין ומתמתקים. והיינו כי גבורת הבינה, הרי הוא הפרגוד הא', הוא השורש למוח החכמה, ולכן נקרא "חכמה" בלשון נקבה דווקא. וגבורת הגבורה, הרי היא ענף הבינה, היא שורש השרשים למוח הבינה. וגבורת היסוד היא שורש השרשים למוח הדעת, שכן היסוד והדעת אחד הם. ומהם נתפשטו אח"כ ג' גבורות למטה בגרון, שהם בסוד קנה וושט וורידין, והם ג' השמות אלהים המתפשטים למטה בנה"י: אלהים דיודי"ן בנצח, אלהים דההי"ן בהוד, אלהים דאלפין ביסוד.

אלו הגבורות הם שורש השרשים לג' השמות אל שבתיקונא קדמא דדיקנא, הרי הם א"ל שד"י, א"ל הויה וא"ל אדני, שהם השרשים דג' העולמות ביי"ע, ומהם באים הדינין תקיפין דהיינו מארי תריסין, מארי דיבבא ומארי דיללא.

הנה אלו הג' גבורות אשר בבחי' סוף תוך ראש, שאמרנו לעיל פרק ה'⁷⁶ שכל א' הוא בבחי' פרגוד, והם ג' פרגודין⁷⁷, הנה הם השורש השרשים לבחי' תלת מוחין שנעשה אח"כ במציאות העולמות בכל פרצוף ופרצוף מהה' פרצופים שבכל עולם, ויש לכל א' ג' מוחין שהם חב"ד כנודע. וכל מוח ומוח הוא בבחי' אור וכלי, כי המוחין הם בג' חללי דגלגלתא, וכן כל מוח ומוח {סד ע"ב} עצמו הוא בחי' ליחה זכה, ובו שרויה האור דהנשמה, והוה כל מוח בבחי' אור וכלי. וכן גם האורות דהמוחין הנה הם כולם רק מבחי' גבורות, כי כל המוחין הם נמשכו מהמ"ס דא"א, שהוא בוצד"ק, כי בו גנוז גבורה

⁷⁵ עי' עמק המלך שער ד פרק ו, ז"ל, התשעה ספירות שהם למעלה מהטהירו הם י"ח [מאחר שיש ט' ספירות וט' אורין בין כל א' וא'] אלפים רבבות עולמות ששט בהון קב"ה, היינו זעיר בכל יום, להשיג אורו וגם שט במחשבתו להשיג סודותיו, כי היא תאות עליונים והתחתונים, "והשני אלפים שאינן", כדכתיב, "אלפי שנאן אל תקרו שנאן אלא שאינן" [עבודה זרה ג' ב'] והם של מלכות שלו. כי המלכות שם נבלעת ביסוד דידיה ואינה נחשבת למנין בעולם הזכר.

⁷⁶ עי' ויקהל משה פרק ה' ד"ה פירוש הדבר, ז"ל, מגליפו נעשה סוד נקודה וידעו שכל נקודה יש לה ג' בחי' כשהיא כתובה על הנייר בחי' א' הנייר. והנקודה בחי' ב'. ג' מקום הנראה עמוק שהוא מצומצם בין הנייר והנקודה כמראה חמה עמוקה מן הצל, ע"כ.

עוד שם שיש ג' מיני פרגודים: א) שהא"ס המקיף לא יכנס, ב) שהנקודה הפנימית לא תצא לחוץ, ג) סוד הגליפו, דהיינו החקיקה הנראית עמוק בתוך בין שפת א"ס המקיף ובין שפת א"ס המוקף (דהיינו הגליפו הצריך לצמצום עצמו ג"כ ע"מ שלא יתפשט חוצה לצד א"ס המקיף ולא לצד פנים לא"ס המוקף).

⁷⁷ עי' ויקהל משה פרק ה' ד"ה וכל צמצום וז"ל: וכל צמצום צריך להיות כמו פרגוד, לאמור לעצמה, צמצם עצמן עד פה תבא, ולא תוסיף להתפשט. וכבר ידעת שכל התפשטות אור הוא מצד החסד, והא ראייה שטבע המים שהם חסדים דוקא להתפשט עד כדי יכלתם, וכל החזרות של אור, דהיינו כשאור מצמצם עצמו לבלתי יתפשט, כל זה הוא מצד הדין.

שער הפונה קדים

דרדל"א⁷⁸, אלא שהדינין בהם הם נכפין ומתבסמין, ובבחי' יין המשמח, וכמ"ש באד"ר (דף קכח ע"ב) והאי מוחא דאיהו חכמתא סתימאה (אשר ממנו הוא כל המוחין) שקיט ואשתכין באתריה כחמר טב על דורדייא, וע' בשער הנסירה (פרק ו סמוך לסופו⁷⁹) וכן בכ"מ. ועכ"פ הוא כי כל המוחין הם בבחי' גבורות שלהובין דרחימו, בוצינין עלאין, גר' ה' נשמת אדם. והנה שורש השרשים דהג' מוחין הנה הם הג' פרגודין, שהם הג' גבורות דענינינו הנ"ל פ"ה, שכל א' הוא בבחי' אור וכלי כנ"ל. והיינו כי גבורת הבינה שהוא פרגוד הא', הנה הוא השורש למוח החכמה, ולכך נקרא חכמה בלשון נקבה, כי הוא מהמ"ם דא"א, הרישא תליתאה שבו, שהוא הבינה כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א (דף ו ע"ב ד"ה וגבורה דרדל"א) שהג' רישין דא"א הם כח"ב, וכן הוא ג"כ עומק דעת האריז"ל וכמ"ש בזוהר הרקיע (דף קא סע"א) וכן במאמרי רשב"י (פ' תרומה דף ה סע"ב) ע"ש. וגבורת הגבורה שהוא ענף הבינה היא שורש השרשים למוח הבינה, וגבורת היסוד הוא שורש השרשים למוח הדעת, כי היסוד והדעת אחד הוא, שמהיסוד דהעליון נעשה הדעת דהתחתון⁸⁰. והרי נמצא כי אלו הג' פרגודין הם שורש השרשים להג' מוחין שבכל פרצוף, וכן מהם נתפשטו אח"כ ג"כ ג' גבורות למטה בגרון, שהם סוד קנה וושט וורידין, והם ג' שמות אלהים שהם הנ"ח, חרן, ע"ש חרון אף, ג' דינין. וחרן עם הכולל גימט' גרון. ואלו הג' שמות אלהים הם מתפשטים למטה בנה"י, אלהים דיודיין בנצח, אלהים דההי"ן בהוד, אלהים דאלפי"ן ביסוד, וכמ"ש בפע"ח (בשער חג המצות פ"ב). וכן אלו הג' אלהים שבגרון הם סוד שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים כמ"ש האריז"ל בשער הפסוקים ולק"ת (פ' וישב) וכן הגר"א בתיקונים (תיקון סט דף קכו ע"ב), (וע' בע"ח שער הקטנות ושער העיבורים פ"ה). כי אלו הג' שר המשקים ושר האופים ושר הטבחים הם בקנה וושט וורידין, הג' דינין דמוחין אלהים דקטנות, אך הוורידין שהוא הדעת קו האמצעי המכריע, הנה הוא כולל את כל הג', ולכן הם תלת וורידין כי הם מהג' אלהים.

וכן הוא עוד כי אלו הגבורות דענינינו הנה הם שורש השרשים להג' שמות אל שבתיקונא קדמאה דדיקנא, שהם א"ל שד"י, א"ל הויה, א"ל אדנ"י, שהם השרשים דהג' עולמות ביי"ע. ומהם הוא הדינין תקיפין, מארי תריסין, מארי דיבבא, מארי דיללא, וכמו שמבואר במבואר שערים (שער ג ח"ב פרקים יד טו טז) והוא באד"ר (דף קלב ע"א). והרי נתבאר כי אלו הג' גבורות שהם הג' פרגודין הנעלמים דענינינו, הנה הם שורש להג' מוחין חב"ד, שהם הבוצינין עלאין, המוחין דגדלות שנעשה אח"כ בבנין העולמות, וכן להג' מוחין דקטנות שהם הג' אלהים שבגרון גימט' חרן, ולהג' וורידין ולמארי תריסין ודיבבא ויללא הדינין תקיפין שבהעולמות ביי"ע.

וכ"ז הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ה זה לשונו: ומגו תלתא פרגודין {סד ע"ג} דקיקין (ר"ל נעלמים) נפקו ציורא דקיקא לתלת בוצינין ותלת וורידין ברזא דמתקלא, (כי בנין העולמות שהם כולם על תכונת אדם, שהוא מסודר בג' קוין, קו ימין וקו שמאל וקו האמצעי המכריע, הוא נקרא מתקלא⁸¹, כף מאזנים, כי נעשה

⁷⁸ עי' בהגר"א על ספד"צ וע"ב ד"ה וגבורה דרדל"א מתלבש במ"ס, לכן שם הוא בוצינא דקרדינותא שורש הגבורות, ע"כ, ועיי"ש לקמן כא ע"ב ד"ה וז"ש דנפיק, שמר"ס ובוצד"ק המה בבחינת בינה ודעת המתפשט.

⁷⁹ ז"ל: וגם בזה תבין כי להיות שהב' פרקין עלאין דנר"ה דעתיק מאירין בחו"ב דז"א, ונודע כי נר"ה הם דינין לכן כנגדן במוחין מתפשטין דינין הנמשכין מהן בחוץ במצחא דז"א.

⁸⁰ עי' בהגר"א על ס"י ב ע"ג ד"ה ספר וספר.

⁸¹ עי' בהגר"א בביאורו לתחילת ספד"צ א ע"ב ד"ה ספרא דשקיל.

שער הפונה קדים

הכל וכן מתנהג הכל במדה ובמשקל, כי אין יכולין לקבל לא רוב טובה ולא רוב רעה⁸², אלא הכל בהכרעה, והוא בנין כל העולמות כולם, וכן כל ההנהגה כולה, אשר הוא הכל על תכונת אדם. ומשום שכל התכונת אדם אשר באצילות שמשם הוא כל הפעולה וכל ההנהגה הוא נעלם מאד, ואי אפשר להשיגו מאומה כלל, לכך אמר ציורא דקיקא, ור"ל ציור דק וזך, כי הוא רק מעין וברוגמא לבד ולא בציור ממש ח"ו. ואמר "ברוא דמתקלא" כי כל ענין הג' קוין ותכונת אדם שאמרנו, הוא רק בסוד נעלם כי הוא רק בהעלם גדול. דסלקן בחושבן חרן (כי הג' וורידין הם הג' שמות אלהים דקטנות כנוז) תלת דינין תקיפין עכ"ל. כי מהם יצאו הג' דינין תקיפין בהעולמות ב"ע כנ"ל.

והנה עד כאן היה דברינו בענין הנקודה הפנימית הכללי, ובענין הג' גבורות הכלליים שנתגלו שם, וכן בהשם הויה דעינין שנשרש שם. ומעתה נדבר בענין המציאות דר"ל א שערים והד' שמות עסמ"ב שנתגלו שם ג"כ, וכן בסדר האורות שנשתלשל מזה עד שבאו להמציאות דאדם קדמאה, שהוא שורש האצילות, וממנו להאצילות העיקרי. ונדבר מהתחלת גילויים ובכל סדר השתלשלותם ועמידתם בפרטיות.

פרק ט

כאשר נסתלק אור א"ס ועלה מעצמו אל עצמו לעשות מקום לעולמות, נשארה רשימת אור מאותו האור הגדול שהיה בתחילה, ומאותו הרשימו נעשתה התורה. והנה סילוק זה היה לאט לאט, בבחי' מטי ולא מטי, שהוא בבחי' רצוא ושוב, מתנוצץ וחוזר ומתנוצץ, וכל ניצוץ וניצוץ הוא בבחי' נקודה, ועי"ז נעשו בחי' נקודות לאין מספר. ועי"י שהוא חוזר עליהם תמיד בבחי' מטי ול"מ, מתחברים הנקודות זה לזה ונעשים אותיות, ואח"כ עי"ז גם האותיות מצטרפים זה עם זה ונעשים לתיבות, ועל דרך זה נתחבר הסדר דכל התורה, והיא התורה הקדומה אשר בעצמות המאציל ית', אשר היא ע"פ אור הנסיי למעלה מן הטבע לגמרי, ולמעלה מן המדה לגמרי, והיא אשר תתגלה לעתיד לבוא. ולא היתה לפי הסדר שניתנה לנו דהוא ע"י יסוד מציאות הטבע אשר מאחר ששת ימי בראשית וחטא דעץ הדעת, כאשר לא זכינו ללוחות הראשונות, הרי היא אורייתא דבריא. [מאמר המוסגר: והנה כל אות ואות נעשית ממאה נקודות, וכל נקודה ונקודה היא בסוד י'. הרי שכל אות כלולה מאלף, והיינו סוד אלף עלמין דכסופין דכסיף בהו קב"ה. מה שכל אות נעשה ממאה נקודות הוא בסוד עיגולא (בסוד סמ"ך) וריבועא (בסוד מ"ם), דאינון כנגד מאה ברכאן, שורש היושר והעגולים, אשר ע"פ סדר זה נתיסדו כל העולמות.]

כבר אמרנו לעיל פ"א כי כאשר נסתלק אור א"ס ועלה מעצמו אל עצמו לעשות מקום להעולמות, הנה נשארה רשימת אור מהאור הגדול שבתחילה, ומאותו הרשימו אשר היא מאור עצמותו כביכול נעשה כל התורה כולה. והנה היה סדר דמציאות אותה הרשימו ע"י שלא היה הסתלקותו ועלייתו בבת אחת אלא רק לאט לאט⁸³, ובבחי' מטי ולא מטי.

⁸² עי' בהגר"א על ספד"צ א ע"ג ז"ל, בחסד אין יכול העולם להתקיים, כמ"ש (תענית כג ע"א) השפעת עליהם רוב טובה אינם יכולים לקבל, וכן בדין אין יכולין להתקיים, כמ"ש (תענית שם) כעסת אין יכולין כו'.

⁸³ לא נזכר דבר זה בע"ח אמנם הוא בויקהל משה פרק ו' ד"ה פירוש הדבר וז"ל, פירוש הדבר, בהיות שאמרנו שתוך הגלופא, הוא האור א"ס המוקף תוך הנקודה, וכל זמן שהיה אור א"ס המוקף תוך מקום הנקודה, א"א להתוות שום פעולה מחמת אורו הגדול ברוך הוא, לכן בהכרח היה צריך אור אין סוף שבתוך הנקודה לנתק עצמו ולצאת מחוץ הנקודה, כדי שלא ישאר במקום דיליה רק הרשימו דיליה, ואז אולי יהיה איזה מקום לברוא העולמות, ולפ"ז לא היה יכול הא"ס לנתק עצמו בבת אחת, חוץ מנקודה כי אם היה מנתק עצמו בבת אחת, אז גם הנקודה היתה מנתקת עמו כביכול ולחזור הכל להיות כבתחילה הכל אחד בסוד א"ס, ע"כ היה צריך לנתק עצמו מעט מעט, וכל מקום שהיה אין סוף מנתק חוץ לנקודה גדולה, נשארה מאור של המנתק כמו רשימו של נקודה קטנה בתוך הנקודה גדולה של הגליפו. וכן בכל ניתוקין מעט נשארה כמו נקודת הכסף גלידו. עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק נט ד"ה הנה להיות, ז"ל, הנה להיות שאין סוף המוקף, אחר שנעשה המלבוש, והיה כביכול המלבוש דבוק בו, וכמעט היה הכל דבר אחד, לזה הוצרך כביכול לנתק עצמותו מעט מהמלבוש, כל חלק וחלק בפני עצמו, כדי שיתראו האותיות, והיו בולטות לחוץ כראוי, ולא יהיה כל כך הארה גדולה וחזקה, כמו שהיה קודם, בערך שיהיה להם רק חיות קיום והעמדה. ואילו היה ניתק בבת אחת היה חוזר המלבוש לעקרו, דהיינו אין סוף, לזה היה הניתוק מעט מעט, כדי שיעמוד ויתצב המלבוש בהויה וקיום. והנה בכל חלק וחלק הניתק

שער הפונה קדים

שע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט, הנה משאיר אחריו רשימת אור מאורו הגדול, וכן לא הסתלק משם בסילוק גמור אלא הוא רק בבחי' רצוא ושוב שהוא מטי ולא מטי, וכמ"ש בזוה"ק בראשית (דף טז ע"ב) וכן בפ' נח (דף סה ע"א) ועי"ז נמצא כי הוא מתנוצץ וחוזר ומתנוצץ, וכל ניצוץ וניצוץ הוא בבחי' נקודה, ונעשה עי"ז בחי' נקודות לאין מספר. ועי"י שהוא חוזר עליהם תמיד בבחי' מטי ול"מ, הנה מתחברים הנקודות זה לזה, ע"י שהוא חוזר עליהם תמיד ומייחדם ומצטרפים ונעשים לאותיות לפי צורת כל אותיות התורה, וכן מצטרפים אח"כ עי"ז ג"כ האותיות זה עם זה ונעשים לתיבות, ומתחברים ומצטרפים בדרך זה ע"פ הסדר דכל התורה כולה, והיא התורה הקדומה אשר בעצמות המאציל ית"ש⁸⁴.

אמנם היא אינה בו לפי הסדר שניתנה לנו, וכמ"ש רז"ל בשוחר טוב (מזמור ג) לא ניתנו פרשיותיה של תורה על הסדר, שאם ניתנו על הסדר כל מי שהוא קורא בהם היה יכול להחיות מתים ולעשות מופתים, לכך נתעלמה סדורה של תורה, והיא גלוי לפני הקב"ה כו', והוא כמ"ש רז"ל (ברכות דף נה ע"א) יודע היה בצלאל לצרף אותיות שנבראו בהן שמים וארץ שנאמר וימלא אותו רוח (סד ע"ד) אלהים כו'. כי הסדר שניתנה לנו הנה הוא רק ע"י יסוד מציאות הטבע אשר מאחר ששת ימי בראשית, ואחר החטא דעץ הדעת, והיא אשר ניתנה לנו בסידורה שלפנינו, כאשר לא זכינו להלוות הראשונות, והיא אורייתא דבריאה, עולם הכסא, ששם הוא הגילוי דשם אלהים, גימט' הטבע⁸⁵, וניתנה לנו כמו שהיא מסודר בעולם הבריאה, ולכך נקראת תורת הבריאה וכמ"ש הגר"א בהקדמת תיקונים (דף יז רע"ב), אבל סדר התורה קדומה שבעצמותו ית"ש היא ע"פ אור הנסיי למעלה מן הטבע לגמרי, ולמעלה מן המדה לגמרי, והיא אשר תתגלה לעתיד לבוא וכמו שהארכנו בזה לעיל ש"ו פ' ד' ה', ולכן אמרו (פסחים דף ו ע"ב) אין מוקדם ומאוחר בתורה.

והנה נעשה כל אות ואת ממנה⁸⁶ נקודות, וכל נקודה ונקודה הוא בסוד י', כי נעשה מציאותה בראש תוך סוף, קוצא לעילא וקוצא לתתא וגוף הי' באמצע וכנ"ל פ"ז, והרי נעשה כל אות כלול מאלף, והם סוד אלף עלמין דכסופין דכסיף בהו קב"ה כמ"ש הגר"א בספד"צ (פ"א דף יב ע"ב בדה"מ חד לאלף יומין). וכל הכ"ב אותיות הרי הם כ"ב אלף, וזהו סברת ר' יוסי במכילתא (פ' יתרו) שאמר שגם אם היו ישראל ב' אלפים וב' רבבות היו ראויים לקבל את התורה, כי בשיעור זה הרי יש מקום לכל הכ"ב אלף אורות דאותיות התורה לנוח ולשרות בתוכם, וזהו ג"כ מ"ש רז"ל ביבמות (דף סד רע"א) שאין השכינה שורה על פחות משני אלפים ושני רבבות מישראל, כי אין מקום לשיעור האורות דהכ"ב אותיות התורה לנוח בפחות מזה.

וענין מה שנעשה כל אות ממאה נקודות, הנה הוא סוד עמוק ואין כאן המקום לבארו, רק ארמוז בקצרה, כי הוא בסוד עיגולא וריבוע, ריבוע בגו עיגולא⁸⁷. והוא בסוד מ' מהמלבוש.

מהמלבוש הניח רשמו במלבוש, בסוד נקודה, מפני שהוא חזרתו, דהיינו מניעת אור אין סוף מהמלבוש.

⁸⁴ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה אמר על סוד, ז"ל, אמרו על סוד החכמה שהוא, מאור המתפשט מן המקור הנעלם, ונקרא מקורו מקור החכמה, והוא סוד עולם המלבוש, הנקרא תורה קדומה. ועליו אמר רבי אליעזר, קודם שנברא העולם היה הוא ושמו בלבד, ושם הויה בצירופיו הוא כולל כל עולם המלבוש.

⁸⁵ עי' ויקהל משה פרק א' במסוה משה ריש אות ב'.

⁸⁶ ממאה – גליון.

⁸⁷ עי' ליקוטי הגר"א בסוף ס"י כג ע"א. ועי' יהל אור ח"א יב ע"א, ז"ל, וסוד האופנים והגלגלים הן סוד עיגולא וריבוא שהאופנים הם מרובעין כמ"ש בתיקונים והן בד' פנים, ע"כ. עי' עוד יהל אור ח"ג י"ג ע"ב וז"ל, ס' ומ' הוא בינה ותבונה, וכן הם שמים וארץ, זר"ג, שלכן בבינה רומז בן בלבד

שער הפונה קדים

וס' דאינון מאה ברכאן, כמ"ש פ' תרומה (דף קבו ע"א וע"ב) ופ' תצוה (דף קפ ע"א) ובתיקונים (ריש תיקון ה דף כ ע"ב) וע' בהקדמת זוהר בראשית (דף ה סע"ב) ונבנה כל אות ממאה נקודות. ובשורש סוד מ' וס', ריבוע בגו עיגולא, שורש היושר ועגולים, אשר כל העולמות נתייסדו בסדר זה כנודע, ונעשה כאן השורש בהעלם להיות יסוד נעלם להסדר היושר ועגולים.

ונחזור להענין, כי מציאות הנקודות אשר מהם נעשו האותיות הנה הם מאור הרשימו אשר נשאר ע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט ולא בבת אחת, ונעשו מתחילה נקודות רבות לאין מספר ע"י ריבוי ההתנוצצות שהשיעשוע שאמרנו לעיל פ"א, והוא ע"י שחזר אליהם תמיד במטי ולא מטי ועי"ז הנה נתייחדו ונתחברו ג"כ הנקודות זה לזה בצורת כל האותיות.

וכ"ז הנה הוא מבואר במאמר אדם דאצילות, והוא שם פ"ו זה לשונו: זעיר זעיר הוה ניתקא דיליה מגו פרגודא פנימיה (שהסתלק מלפנים לאט לאט, והיה הסתלקותו מעצמו אל עצמו, וז"ש פנימיה, וכן יתפרש מילת פנימיה על הפרגוד שהפרגוד נעשה כביכול בפנימיותו שהוא בעצמות המלכות דא"ס וכנ"ל פרקים ג ד ה) ומיניה אתהוו נקודין ואתוון (ואמר ומיניה ר"ל עי"ז, ע"י שהיה הסתלקותו לאט לאט, כי עי"ז נשאר רשימת אור מהאור הגדול שבתחילה, ונעשה מאור הרשימו (סה ע"א) הנקודות והאותיות, וכן יתפרש מילת ומיניה על אור עצמותו, כי נעשו הנקודות והאותיות מאור עצמותו גופה כי הרי הם נעשו מהאור הרשימו, והוא אשר נשאר מאור עצמותו גופה) שארי בפירודא וסיים בחיבורא לאין תכלית⁸⁸ עכ"ל, ור"ל כי מתחילה נעשו נקודות לאין מספר, והיה כל א' לעצמו, ואח"כ נתחברו ונתייחדו זה לזה ונעשו לאותיות ולתיבות, כי נצטרפו בכל הצירופי דרל"א שערים, וכן לכל הצירופים כולם לאין תכלית כנ"ל פ"א. ומה שיצאו תחילה בפירודא, כי בזה נתייסד השורש לכל ריבוי האותיות וריבוי התיבות והפרשיות ככל הנצרך למציאות התורה אשר היא השורש לכל המציאויות כולם, שהם המון ברואים לאין תכלית. ואח"כ סיים בחיבורא, והוא משום שהרי הם מהאור הרשימו שהוא מאור עצמותו ית"ש כנ"ז, והרי יצאו ונעשו ממקור האחדות, ולכך נתחברו ונתייחדו לבסוף, ונתייסד עי"ז יסוד ושורש התיקון לכל העולמות כולם, ולכל המציאויות כולם, שנעשה מהם אח"כ, ויצאו כולם בריבויים שונים בכל עולם לפי ערכו, והם המון ברואים לאין תכלית, שיתייחדו גם הם לבסוף ויתוקנו כולם בעת התיקון האחרון לבוא לסוד האחדות השלימה, וכמו שביארנו בכמה מקומות מדברינו, וזהו שאמר וסיים בחיבורא לאין תכלית, שהוא סוד האחדות השלימה אשר יתוקנו כל העולמות כולם בהתיקון האחרון. והנה אמר שארי בפירודא וסיים בחיבורא, ומרמז בזה על גודל החילוק וההבדל אשר בין הקודש לחול ובין המהור לממא, כי בהסטרא אחרא שהוא המומאה והרע, הנה אמרו בזוה"ק (משפטים דף צה ע"א) שרי בחיבורא וסיים בפירודא, כי הרע נברא ונעשה מהגבורות דעולם הנקודות, וכן כל קיומם הוא ע"י שהם מושרשים בהגבורות דעולם האצילות. וכל זמן שהם קרובים להקדושה ויונקים מן הקדושה, אז הם מתחברים, ויש להם קיום והעמדה, וכמו שהיה בעת שנבראו בראשונה, אבל כשנברר הקדושה מהם ונפסק

ובתבונה בן ובת, והן עגולא וריבוע, כי שמים הוא בעיגול ולכן הוא ו"ק ו' וארץ הוא בריבוע כידוע והן ו"ד, עכ"ל. מקור ענין עיגולא וריבועא הוא בספר הבהיר אות קיד.

⁸⁸ עי' ויקהל משה פרק ו' ד"ה והוא סוד, שמביא מזהר סבא דמשפטים (צה ע"א): מאן הוא נחשא דפרח באורא, ואזיל בפירודא, ובין כך ובין כך אית נייחא לחד נמלה דשכיב בין שנוי, שרי בחבורא וסיים בפירודא.

תרגום: מי הוא הנחש הפורח באויר והולך בפירוד, ובין כך ובין כך יש מנוחה לנמלה אחת ששוכבת בין שיניו, התחיל בחבור וסיים בפירוד.

שער הפונה קדים

יניקתם, אז הם מתפרדים ומתבטלים. וכן יהיה לעתיד, וכמו שנאמר (תהלים צב י) כי הנה אויביך יאבדו יתפרדו כל פועלי און, כי ע"י שיתפרדו יאבדו, וזהו שאמר הזוה"ק (משפטים דף צה ע"א) הנוז, כי הם שרי בחיבורא וסיים בפירודא. ולכך אמר המאמר אדם דאצילות בענינינו, כי בקדושה הוא להיפך, שהוא שארי בפירודא וסיים בחיבורא. והוא ג"כ ע"ד שדרשו רז"ל (קידושין ל ע"ב) את והב בסופה, אהבה בסופה. והרי מתבאר לנו יציאת ומציאות כל אותיות התורה, כי נתהוו מהאור הרשימו הנשאר במקום הצמצום דא"ס, ע"י שהיה הסתלקותו משם רק לאט לאט, ובסדר דמטי ולא מטי, שהתנוצץ וחזר והתנוצץ שהוא בחי' השעשוע, ונעשה מזה כעין בחי' נקודות רבות, שהם זוהרי אור דההתנוצצות, וע"י שהתקרב אליהם תמיד במטי ול"מ, התייחדו הנקודות זה לזה ונעשו לאותיות, ושארן בפירודא ונסתיימו בחיבורא והם הם כל אותיות התורה.

פרקי

אחר שנעשו האותיות כתיקונן, נתקברו האותיות זה לזה על ידי השעשוע, ותחילת צירופם הוא רק שנים שנים, והוא מציאות רל"א השערים פנים ואחור (פי' "פנים" בחינת חסד) היינו שהאות המוקדמת יותר קודמת, ו"אחור" (בחינת דין) שאז האות המוקדמת יותר אחורית) הנזכרים בס"י, שכן צירוף ב' אותיות יחד נקרא "שער", ע"ש שהוא פתח ושער לשאר הצירופים אשר מג' אותיות וכו'.

בפ"א נתבאר ששורש האותיות הם ד' האותיות דהשם הויה ב"ה, עם ד' מילואי עסמ"ב היוצאים מהם. והנה האותיות י"ה והע"ב וס"ג היוצאים מהם, הם השורש דרל"א שערים פנים, והאותיות ו"ה והמ"ה וב"ן היוצאים מהם הם השורש דרל"א שערים אחור. והאותיות י"ה עומדים במרכז האמצעי דהפנים, הרי הוא האלפי ביתא דא"ל ב"מ. כאשר או שהע"ב בימין והס"ג לשמאל, או שהע"ב למעלה והס"ג למטה והמ"ה לשמאל והב"ן לימין. שכן האחור הולך משמאל לימין או למעלה ולמטה וכמו שיתבאר.

והנה בסדר דרל"א שערים פנים ואחור יש כמה סדרים. והגם שכולם דברי אלקים חיים, שכן הם מצטרפים זה לזה כל אות עם כל יתר כ"א האותיות, אמנם רל"א פנים ואחור העיקריים והראשונים הם רל"א פנים ואחור אשר בארו הרמ"ק והגר"א, שכן סדריהם קרובים זה לזה.

והנה אחר שנעשו האותיות כתיקונן, הנה נתקברו ג"כ האותיות זה לזה, ונצטרפו זה עם זה, כל א' לזולתו, ונעשה זה ג"כ ע"י השעשוע שהתקרב המאציל אליהם וצרפן ויחדם. והיה תחילת צירופם רק שנים שנים, כל אות לזולתו, וכמ"ש הספר יצירה (פ"ב מ"ב) צרפן שקלן והמירן א' עם כולם וכולם עם א', ב' עם כולם וכולם עם ב', (סה ע"ב) וחזרות חלילה. ונמצאות ברל"א שערים, כי כל צירוף ב' אותיות יחד נקרא שער⁸⁹, כי הוא פתח ושער לכל שאר הצירופים כולם אשר מג' אותיות ומד' אותיות, וכן כו' כו'. וכאשר תצרף א' עם כולן, וכן ב' עם כולן, וג' עם כולן וכן כו' כו', תמצא רל"א שערים, אשר כל שער הוא מב' אותיות כמו שתראה מצויר לפנינו. והנה הצירופים הנה הם בשני סדרים, היינו אחד פנים ואחד אחור, כי כשתאמר א' עם ב' וכן א' עם ג' וכן כו' כגון אב אג אד, וכן כו' כו', ועד"ז בהב' כגון בג בד בה, וכן כו' ועד"ז כולם, הנה זה נקרא פנים, אבל כשתאמר למפרע כגון תש תר תק כו', זה נקרא אחור, כי הרי האות חוזר לאחור להצטרף עם הקודם אליו. והרי יש כאן ב' פעמים רל"א שערים, אחד פנים ואחד אחור, ושניהם יחד הם תס"ב כמנין נתיב. כי אלו הב' פעמים רל"א הם הנתיב הראשון והעליון לכל התורה כולה ולכל הבריאה כולה, ועליו נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט⁹⁰, כי הוא הקרוב

⁸⁹ עיי"ש בבהגר"א כל העניין.

ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה יצא לנו, ז"ל, לא כן דרך הקדושה [שדרך הטומאה לעשות פירוד בין כל דבר ודבר ובין כל האותיות] שכל דרכה ונתיבותיה שלום, ואין לאותיותיה חסרון או הוספה או פרוד לכן כל אות מאותיות האלפא ביתא לוקחת עמה בצירופיה כל שאר אותיות האלפא ביתא, כמאמר ספר יצירה, "אלף עם כולם וכולם עם אלף" וכן תדין לשאר האותיות, ובצירוף [בהתכללות] יהיה שייכות ודביקות לכל אות אל כל שאר אותיות.

⁹⁰ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ד' ד"ה ונחזור לעניינינו ז"ל: נתיב והוא שער החמישים שבבינה, שלא השיגו משה רבנו ע"ה, שנאמר, "נתיב לא ידעו עיט", וחכמינו קראו עולם

שער הפונה קדים

יותר לא"ס, ובו גנוז הכל, והוא נעלם. והנה הרל"א שערים פנים הם חסד ורחמים, כי הוא מתפשט ונמשך למטה, אבל הרל"א שערים אחר הם גבורה ודין, כי הוא מסתלק וחוזר למפרע, וכל סילוק הוא דין. והנה הם נעשו ונמצאו מהב' בחי' חסד ודין אשר נתגלו בהשיעשוע כנ"ל פ"א, כי ע"י שהיה השיעשוע בבחי' חסד ודין. ולכן אחר שנעשה הצירוף בכל אות עם כולם אשר בפנים שהוא מבחי' החסד, חזרו תיכף לאחור, שהוא בחי' דין, וכמ"ש הספר יצירה (פ"ב מ"ה) א' עם כולם וכולם עם א', ב' עם כולם וכולם עם ב', ונעשה ע"י הרל"א שערים פנים והרל"א שערים אחר. וכן נעשה ע"י כל התורה כולה בבחי' חסד ודין, והוא המצות עשה ולא תעשה, שכר ועונש, ומיוסד כל התורה כולה בזכות וחובה, פטור חייב, אסור מותר, כשר פסול, טמא טהור, חול קודש.

וכבר אמרנו לעיל פ"א כי שורש כל האותיות כולם הנה הם הד' אותיות דהשם הויה ב"ה, עם הד' מילואי עסמ"ב שיוצא מהם. והנה האותיות י"ה והע"ב וס"ג היוצא מהם, הם השורש דרל"א שערים פנים, והאותיות ו"ה והמ"ה וב"ן היוצא מהם הם השורש דרל"א שערים אחר. ועומדים האותיות י"ה במרכז האמצעי דהפנים, שהוא האלפי ביתא דאל במגנס דס הע ופ צ חק טר יש כת, והע"ב והס"ג הם לימין ושמאל, הע"ב בימין והס"ג לשמאל, או הע"ב למעלה והס"ג למטה כמו שיתבאר לפנינו. והאותיות ו"ה הם במרכז האמצעי דהאחור, שהוא באלב"מ שבאחור, וכזה לא מבנגס דע פו צ ק ר ט שי תכ, והמ"ה וב"ן הם לשמאל ולימין, היינו המ"ה לשמאל והב"ן לימין, כי האחור הולך משמאל לימין או למעלה ולמטה כמו שיתבאר.

והנה בסדר דרל"א שערים פנים ואחור יש בהם כמה סדרים שונים כמו שתראה במפרשי הספר יצירה, והנה הגם שכולם הם דברי אלקים חיים, כי הם מתצרפים זה לזה כל אות עם כל הכ"א אותיות כולם, ולפי התחלת הצירוף בשער הראשון, כן נמשכו עד"ו סדר כל הצירופים כולם ותוכל לצרפם בכל סדר שתרצה, כי הם מתצרפים כל א' עם זולתו, אך הרל"א פנים ואחור העיקריים (סה ע"ג) והראשונים הנה הם הרל"א פנים ואחור אשר הביא הרמ"ק זללה"ה בספר הפרדס (שער הצירוף פ"ה), וכן הרל"א פנים ואחור אשר סידר הגר"א זללה"ה בספר יצירה פ"ב, כי הם קרובים זה לזה, אלא שהם מתחלפים בהסדר דאורך ורוחב, כי מה שסידר הרמ"ק באורך הוא בסדר של הגר"א ברוחב, ומה שסידר הרמ"ק ברוחב הוא בסדר של הגר"א באורך וכמו שתראה לפנינו בפרקים הבאים. אמנם הרמ"ק ז"ל סידר את הרל"א אחר האותיות למפרע וממילא נמשך שינוים בכל שער ושער בין ימין לשמאל, לכן ראיתי להביא את סדר הרמ"ק ז"ל בב' פנים, אחד למפרע וכמו שהביא הרמ"ק ז"ל, ואחד ביושר ובהיושר קרובים דבריו לדברי (סה ע"ד) הגר"א ז"ל וכנו'. ואלו הב' סדרים של הרמ"ק והגר"א הם העיקריים, כי בהם לא תמצא שום שער כפול, אלא שמתחלפים בפנים ואחור, והם תס"ב שערים כמנין נתיב, אשר כל שער הוא משונה מזולתו. אמנם הספר עמק המלך הנה הוא ז"ל העמיק הרחיב בזה למאד, וסידר י"א פעמים רל"א פנים, וי"א פעמים רל"א אחר, וכן נמשכו אחריו כמה קדושים עמו, וכמו שמבואר בספריהם. ובאשר שהם נצרך לענינינו, לכן ראיתי להביא כל דבריו בזה ג"כ אחר סידורן דהרמ"ק והגר"א, ואסדר מקודם את סדרן דהרמ"ק והגר"א ז"ל, כי הם העיקריים והראשונים, ואח"כ אסדר ג"כ את כל הסדרים דהעמק המלך כי הם נצרך לענינינו.

המלבוש הזה, תורה קדמה לעולם אלפים שנה, מלשון ואאלפך חכמה. רצה לומר שני לימודים, שהם שני רל"א הנזכרים, עכ"ל.

שער הפונה קדים

פרק יא

הרל"א שערים פנים להרמ"ק ז"ל

י	א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט	ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט	ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט	ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רז	רח	רט	ש	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עז	עח	עט	פ
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	---

שער הפונה קדים

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סו	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עו	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רי	רז	רח	רט	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט	י	יא	יב	יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה	כו	כז	כח	כט	ל	לא	לב	לג	לד	לה	לו	לז	לח	לט	מ	מא	מב	מג	מד	מה	מו	מז	מח	מט	נ	נא	נב	נג	נד	נה	נו	נז	נח	נט	ס	סא	סב	סג	סד	סה	סו	סז	סח	סט	ע	עא	עב	עג	עד	עה	עו	עז	עח	עט	פ	פא	פב	פג	פד	פה	פו	פז	פח	פט	צ	צא	צב	צג	צד	צה	צו	צז	צח	צט	ק	קא	קב	קג	קד	קה	קו	קז	קח	קט	ר	רא	רב	רג	רד	רה	רו	רי	רז	רח	רט	שא	שב	שג	שד	שה	שו	שז	שח	שט	ת	תא	תב	תג	תד	תה	תו	תז	תח	תט
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----

והרי מסודר כאן הרל"א שערים אהור ג"כ האותיות ביושר ע"ד הרל"א שערים פנים. ויש חילוק גדול בין סדרן שסדרנו כאן להסדר דלעיל פ' י"א, כי כשהם באים ביושר כמו שהוא מסודר כאן, הרי מתקשר היושר עם הפנים, האותיות הראשונות של כל שער דהאחור עם האותיות האחרונות של כל שער דהפנים, וכגון השער הראשון דהאחור שהוא ת"א, שהוא כנגד השער ש"ת שבהפנים, הרי עומד האות ת' שהוא האות הראשון דהשער שבהאחור סמוך ומקושר להאות ת' שהוא השני להשער ש"ת שבהפנים, ועומדים אלו הב' תווין זה כנגד זה בלי הפסק בינתיים, והם מתקשרים ומאירים זה לזה. אבל לפי הסדר שכתבנו לעיל פ' י"א, כל הרל"א שערים אחור האותיות למפרע ובהיפוך, הרי מתקשר האחור עם הפנים רק בהאותיות השניות של שניהם, כי לפי הסדר שכתוב שם הרי עומד האות א' שהוא השני להשער ת"א שבהאחור, הנה עומד הוא נגד האות ת' שהוא האות השני להשער ש"ת שבהפנים, ומתקשרים אלו הב' אותיות השניות שניהם יחד. ועד"ז בכל השערים כולם, כי הרי מתחלף מצב כל האותיות של הרל"א אחור שבכאן להרל"א אחור דלעיל פ' י"א מימין לשמאל, כי מאחר שבאו בהיפוך הרי מתחלף הימין לשמאל והשמאל לימין, ומתחברים בהיפוך, האחור עם הפנים, רק בהאותיות השניות שבשניהם אשר מכל שער ושער, כאשר תראה לעיל מצויר לפניך. והרי יש הברדל גדול בין אם שבאו הרל"א אחור בהיפוך, לבין אם שבאו ביושר, כי כאן נעשה מחיבור שניהם יחד הצירוף ת"ת, ולעיל נעשה ומחיבור שניהם יחד הצירוף ת"א ועד"ז בכולם והבין. (סו ע"ב)

אמנם הנה לפי עומק הדיוק הנה יש בה חילוק אחר, כי הרי באמת הנה אי אפשר שיתחברו ויצטרפו זה עם זה כמו שהוא בהיפוך, אלא החילוק הוא כי כאשר נאמר שהרל"א אחור הם בהיפוך, הנה עומד כל שער שבאחור עם השער שכנגדו בהפנים, זה למטה מזה, ושניהם פנים בפנים, וכמו השער ר"ת דהפנים כאשר הוא מתחבר עם השער ת"ב שכנגדו בהאחור, הנה לפי הסדר ההיפוך דלעיל פ' י"א, הנה מתחברים ועומדים שניהם כזה Σ , והרי נמצא כי הגם שהאותיות ת"ב הם עומדים בהיפוך, אך התחברותם עם האותיות ר"ת הוא פב"פ, והנה הב' עם הר' פב"פ, וכן הת' עם הת', ונעשים כמאן מרובע, זה למטה מזה, האחור למטה מהפנים. ועד"ז בכל שער ושער, כי כל שער הוא מצטרף עם כולם, כי הם מתגלגלים תמיד ופוגשים ופוגעים זב"ז, כל שער מהפנים עם כל שער ושער מהרל"א דאחור, כי עי"ז יצאו כל תיבות התורה כולה, וכן עי"ז נברא ונוצר כל היצורים כולם. אך עכ"פ הוא כי לפי הסדר אשר הרל"א אחור הם עומדים בהיפוך, הנה עומדים האחור עם הפנים זה למטה מזה, ושניהם פב"פ, ועי"ז הם מתרבעים, כי נעשה הריבוע שלהם עי"י שהם זה למטה מזה, שתים כנגד שתים, והוא שתים למעלה ושתים למטה פב"פ. אך לפי הסדר שכתבנו כאן בפרק זה, שהרל"א אחור הם עומדים ג"כ ביושר, הנה מתרבעים הרל"א פנים עם הרל"א אחור בעוביו, כי כל שער ושער מהרל"א אחור הוא עומד באחורי כל שער ושער מהפנים. ושער ת"א מהאחור כשהוא מתחבר עם שער ש"ת מהפנים, עומד שער ת"א באחורי שער ש"ת, הת' מהת"א אחורי (סו ע"ג) הש' מהש"ת, והא' מהת"א אחורי ת' מהש"ת, וכן הת"ב מהאחור, כאשר שמתחבר עם הר"ת מהפנים,

שער הפונה קדים

עומד הת' מהת"ב אחורי הר' מהר"ת והב' מהת"ב אחורי הת' מהר"ת, והם מתרבעים ג"כ, כי הרי הם ג"כ שתיים כנגד שתיים, אלא שריבועם הוא בעובי. אך בזה הנה יהיה סדר עמידתם והתחברותם זב"ז בבחי' פנים באחור, כי כל אות ואות אשר גם מהרל"א אחור הרי יש לו בפנ"ע בחי' פנים ג"כ, וכשהוא עומד באחורי השער דרל"א פנים, הרי הוא פנים באחור. וכ"ז הוא בכל שער ושער מהפנים, עם כל שער ושער מהרל"א אחור, כי הם מתגלגלים תמיד ופוגעים זב"ז, ומתרבעים עד"ו וכנ"ז.

והרי נמצא כי החילוק בין הסדר דהרמ"ק ז"ל אשר סידר את הרל"א אחור במצב ההיפוך, להסדר שסדרנו אנחנו את הרל"א אחור ג"כ במצב היושר, הנה החילוק הוא וסו ע"ד { כי לפי ההיפוך מתחברים הרל"א אחור עם הרל"א פנים פב"פ זה למטה מזה, ומתרבעים בארכם, אבל לפי היושר מתחברים שניהם אחור בפנים, זה מאחורי זה, ומתרבעים בעוביים. אמנם הוא כי הנה שניהם אמת ושניהם ישנם, כי הם מתגלגלים מלמעלה למטה ומתחברים ומתרבעים בארכם זה למטה מזה, וכן מתגלגלים מימין לשמאל, ובכל הד' רוחות, ומתחברים ומתרבעים בעוביים זה מאחורי זה. והוא מה שנודע בדרושי האר"ז ל' שהמטה והאחור בחי' אחת הם, כי הם שניהם במדרגה אחת. וכ"ז הוא ע"פ מה שאמרנו לעיל פ' י"א כי אצילותם הראשונה של כל הרל"א אחור היו מתחילה כולם למטה ואח"כ עלו ונתרבעו ונעשה ריבועם בשתי הבחי', כי נתרבעו בארכם ונתרבעו בעוביים זה למטה מזה וזה מאחורי זה וכנ"ז, והרי יש בהם שתי הבחי' כי הם שניהם במדרגה אחת.

פרק יג

כאן צריך להשחיל טבלא

והנה ה"פנים" הולכים צירופי האותיות מימין לשמאל וכן הם הולכים ומתמעטים עד שבסוף יש רק שער אחד. אמנם האחור הולכים משמאל לימין, מתחיל באחד והולך ומתרבה. ומתחילים הציורפים דרל"א אחור מהשער ת"ש, שהוא מסיום הפנים, שהוא ש"ת, שכן לעולם במקום שמסתיים הפנים שם מתחיל האחור. מתחילה היו הרל"א אחור כולם למטה, אלא שאח"כ עלו מלמעלה למעלה ונתרבעו ונעשו רל"א פנים יחד עם הרל"א אחור כמין מרובע.

והנה הקצוות הימניים והשמאליים של השורות, הם האלפא ביתא דא"ת ב"ש, והשורה האמצעית היא האלפא ביתא דאלב"מ. אתב"ש הוא בבחינת שם ע"ב, ואלב"ם בבחינת שם מ"ב, והאתב"ש עומד כנגד האלב"מ. כל זמן שהאלב"מ הוא ביושר, נמשך האתב"ש ביושר, וכשהאלב"מ מתחיל למפרע, אזי אף האתב"ש הוא למפרע.

והנה כאשר שד' האותיות דשם הוי"ה ב"ה הכוללים את ד' השמות עסמ"ב היוצאים מהם, והם השורש דכל כ"ב האותיות. לכן עומדים ד' האותיות דשם הוי"ה ב"ה על האותיות אלב"מ, הרי הוא מרכז האותיות י"ה על האלב"מ דהפנים, ואותיות ה"ו על האלב"מ דהאחור. והאל"ב"ם שבאמצע הם השורש לשאר האותיות שבצדדים.

אמרו חז"ל, בתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים. דהיינו שהעולם נברא ע"י האותיות דלמפרע, שהם בסוד מידת הדין, ונתקיים ע"י שיתף עמהן את האותיות כסדרן, שהם בסוד מדת הרחמים. ולפי זה קשה, למה ב"בראשית" שער ב"א כתוב למפרע, הרי הם אותיות של פנים, והאותיות שהם למפרע תש"ר הם כסדרן.

אלא צ"ל שהיינו עומק דברי רז"ל, שכאשר רצה הקב"ה לברוא את העולם, באו לפניו כל האותיות למפרע, ולבסוף נברא העולם בשער ב"א מהם, שהוא השער האחרון, ובו נכללו כל הרל"א שערים אחור, אך מה שנגלה בו בגילוי גמור היו האותיות תש"ר, היינו השער ת"ש והאות ר' מהשער ת"ר, אך גילויים בו היה רק מלמטה למעלה ובבחי' האחור שבהם. והמה נתגלו בשער ב"א לצורך בריאת העולם. והנה על שער ב"א עומדת האות י' דשם מ"ה, והם אותיות בא"י שבתוכן בראשית, ומזה נעשתה תיבת בראשית וע"י זה נברא העולם.

וכ"ז שאמרנו, הוא בהרל"א שערים פנים ואחור דהאצילות, אשר על ידיהם נבראו העולמות בי"ע, ששרשם במלכות דאצילות, הרי היא ה' בתראה, ה' זעירא. וזהו שאמרו בהבראם, בה' בראם, דהיינו המלכות דאצילות. וכן הוא למעלה למעלה בגילוייו הראשונים ית"ש אשר בעולמות דאור א"ס, שנעשו כל העולמות דא"ס מהרל"א שערים פנים ואחור, שישאת כל בחי' רל"א פנים ואחור בכל עולם ועולם.

שער הפונה קדים

ומעתה נסדר הרל"א שערים פנים ואחור להגרי"א ז"ל בפרק בפנ"ע⁹².

אב	אג	אד	אה	או	אז	אח	אט	אי	אכ	אל	אמ	אנ	אס	אע	אפ	אצ	אק	אר	אש	את	
בג	בד	בה	בו	בז	בח	בט	בי	בכ	בל	במ	בנ	בס	בע	בפ	בצ	בק	בר	בש	בת	תש	
גד	גה	גו	גז	גח	גט	גי	גכ	גל	גמ	גנ	גס	גע	גפ	גצ	גק	גר	גש	גת	תר	שר	
דה	דו	דז	דח	דט	די	דכ	דל	דמ	דנ	דס	דע	דפ	דצ	דק	דר	דש	דת	דק	דש	רק	
הו	הז	הח	הט	הי	הכ	הל	המ	הנ	הס	הע	הפ	הצ	הק	הר	הש	הת	הח	הצ	הק	קצ	
וז	וח	וט	וי	וכ	ול	ומ	ונ	וס	וע	ופ	וצ	וק	ור	וש	ות	תפ	תש	תצ	תק	קצ	
זח	זט	זי	זכ	זל	זמ	זנ	זס	זע	זפ	זצ	זק	זר	זש	זת	זש	זש	זש	זש	זש	פע	
חט	חי	חכ	חל	חמ	חנ	חס	חע	חפ	חצ	חק	חר	חש	חת	חש	חש	חש	חש	חש	חש	עס	
טי	טכ	טל	טמ	טנ	טס	טע	טפ	טצ	טק	טר	טש	טת	טת	טת	טת	טת	טת	טת	טת	סנ	
יכ	יל	ימ	ינ	יס	יע	יפ	יצ	יק	יר	יש	ית	ית	ית	ית	ית	ית	ית	ית	ית	נמ	
כל	כמ	כנ	כס	כע	כפ	כצ	כק	כר	כש	כת	תל	תל	תל	תל	תל	תל	תל	תל	תל	מל	
למ	לנ	לס	לע	לפ	לצ	לק	לר	לש	לת	תכ	שכ	רכ	קכ	צכ	פכ	עכ	סכ	נכ	מכ	לכ	
מנ	מס	מע	מפ	מצ	מק	מר	מש	מת	תי	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	כי	
נס	נע	נפ	נצ	נק	נר	נש	נת	תש	שט	רט	קט	צט	פט	עט	סט	נט	מט	לט	כט	יט	
סע	ספ	סצ	סק	סר	סש	סת	תח	שח	רח	קה	צח	פח	עח	סח	נח	מח	לח	כח	יח	טח	
עפ	עצ	עק	ער	עש	עת	תז	שז	רז	קז	צז	פז	עז	סז	נו	מו	לו	כו	יו	טו	חו	זו
פצ	פק	פר	פש	פת	תו	שו	רו	קו	צו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	וה	
צק	צר	צש	צת	תה	שה	רה	קה	צה	פה	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	הו	יה	
קר	קש	קת	תד	שד	רד	קד	צד	פד	עד	סד	גד	מד	לד	כד	יד	טד	חד	זד	וד	הד	
רש	רת	תג	שג	רג	קג	צג	פג	עג	סג	נג	אג	הג	לג	כג	יג	טג	חג	זג	וג	דג	
שת	תב	שב	רב	קב	צב	פב	עב	סב	נב	מב	אב	הב	לב	כב	יב	טב	חב	זב	וב	גב	
תא	שא	רא	קא	צא	פא	עא	סא	נא	מא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	הא	

והנה כל שער ושער אשר מהרל"א שערים פנים ואחור שסידרם הגרי"א ז"ל הנה הם ע"ד סדר {סז ע"א} דהרמ"ק ז"ל, אלא שסדר עמידתן הם מתחלפים באורך ורוחב כנ"ל פ"ו. ושניהם הוא כמו שאמר הספר יצירה (פ"ב מ"ה) שצירופם הוא א' עם כולם (שהוא פנים) וכולם עם א' (שהוא אחור), ב' עם כולם וכולם עם ב'. והנה הפנים הוא הולך מימין לשמאל וכן הוא הולך ומתמעט, וזהו שאמרו (מאמר אדם דאצילות פרק ו) שרי בפירודא וסיים בחיבורא, כי לבסוף הוא נכלל באחד, אבל האחור הוא הולך משמאל לימין ומתחיל באחד והולך ומתרבה, והוא מה שאמרו (זהר ח"ב צה ע"א) שרי בחיבורא וסיים בפירודא, ומתחיל הצירופים דהרל"א אחור מהשער ת"ש, שהוא מסיום הפנים, שהוא ש"ת, כי במקום שמסתיים הפנים שם מתחיל האחור. והיו מתחילה הרל"א אחור כולו למטה, אלא שאח"כ עלו מלמטה למעלה ונתרבעו ונעשו הרל"א פנים עם הרל"א אחור כמין מרובע, ועומד השער ת"ש דהאחור תחת השער א"ת מהפנים, והשער ת"א מהאחור תחת השער

⁹² עי' בכל זה בויקהל משה פרק ח' ד"ה ולכן מחמת ופרק ט', וכן בספר עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ה'.

שער הפונה קדים

ש"ת מהפנים, והם מעתה ריבוע מכ"ב שורות ובכל שורה ושורה כ"א שערים והם כמנין נתיב, שעל זה נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיט וכנ"ל פ"י.

והנה הקצוות דהימין ושמאל של השורות, הנה הם האלפי ביתא דא"ת ב"ש, והמרכז האמצעי הוא האלפי ביתא דאלב"מ, כי ישנם י' שערים מימין להאלב"מ, וי' שערים משמאל. ואמר שם (ס"י יג ע"א) הנר"א ז"ל כי על זה הוא הסימן אך בכך אל שאמרו בזוה"ק (בראשית דף לג ע"ב), כי הרי הם כ"א שערים וכ"ב שורות ואל באמצע. וע' בפ' תרומה (דף קלב ע"ב) בענין הא"ת ב"ש וא"ל ב"מ, כי האתב"ש הוא בבחי' השם ע"ב, והאלב"מ הוא בבחי' השם מ"ב שבו נברא העולם כמ"ש בפ' פקודי (דף רלד ע"ב) ובכ"מ. והנה הולך האתב"ש עם האלב"מ זה כנגד זה, כל זמן שהאלב"מ הוא ביושר, נמשך האתב"ש ביושר. וכשהאלב"מ מתחיל למפרע, הנה מתחיל אז האתב"ש ג"כ למפרע, כי קבלת הע"ב הוא מהשם מ"ב, שהמ"ב הרי הוא בהג"ר והשם ע"ב הוא בהו"ק (ע' בפ' אחרי מות דף עח ע"א בהגהות מהרח"ו שם⁹³).

והנה באשר שהד' אותיות דהשם הו"יה ב"ה עם הד' שמות עסמ"ב היוצאים מהם הם השורש דכל הכ"ב אותיות כולם, לכן עומד הד' אותיות דהשם הו"יה ב"ה על האותיות אלב"מ שהוא המרכז, האותיות י"ה על האלב"מ דהפנים, והאותיות ו"ה על האלב"מ דהאחור. ומשום שהאחור הולך משמאל לימין, (כי משמאל לימין הם כסדרן), לכן עומדים עליו האותיות ו"ה ג"כ משמאל לימין. וכן עד"ו בהשמות עסמ"ב, כי השמות דע"ב וס"ג הם על כל הרל"א פנים, כי הע"ב וס"ג הם מאותיות י"ה, לכן עומדים הם על הרל"א פנים אות מהם על כל שער ושער, והם עשרים אותיות על עשרים שערים, הע"ב על הי' אותיות הימניים, והס"ג על הי' אותיות השמאליים. וי"ה על האלב"מ שבאמצע, והולכים הע"ב וס"ג מימין לשמאל כמו כל הרל"א פנים, ומתמעטים בכל שורה ושורה כמו שמתמעטים השערים, עד שבשורה י"א ששם מסתיים האלב"מ דהפנים, לא יש משם ולהלאה רק האותיות דהשם ע"ב לבד, והולך ומתמעט גם הוא, עד שבשער האחרון דהפנים שהוא ש"ת, אין שם רק האות י' לבד, שהוא הי' ראשונה דשם ע"ב, שבו נכלל הכל, ובו (סז ע"ב) כלולים כולם באחד, כי הפנים הוא שרי בפירודא וסיים בחיבורא כנ"ל. ועד"ו הוא בהשמות מ"ה וב"ן, שהם מהאותיות ו"ה, והם על הרל"א אחור, אשר כל הילוכם הוא בהיפוך, כי הם הולכים משמאל לימין, ומתחילים באחד ומתרבים והולכים, שרי בחיבורא וסיים בפירודא. ומתחיל השם מ"ה מצירוף ת"ש שהוא באמת הצירוף האחרון, עכ"ז ממנו הוא מתחיל וכנ"ל, והולך ומתרבה בכל שורה, והילוכו הוא משמאל לימין, ומתרבה והולך עד שבשורה האחרונה נשלם גם השם ב"ן, ונשלם ומסתיים בהצירוף ש"א. אבל בהצירוף ת"א אין בו אות מהשם כלל, כי אין בהשם ב"ן אלא ט' אותיות, והוא משום כי העשירית דהב"ן שהוא המלכות שלו, והוא המלכות דמלכות, הנה היא לית לה מגרמא כלום (וישב קפא ע"א) כי היא רק הארה בעלמא מהיסוד שלה, ובסוד חותם בתוך חותם וכמ"ש הרב בשער תיקון הירח (פרקים ב ג).

⁹³ ז"ל הזהר שם: שבע שבתין שלמין מתפרשין בשבעין אתון, שבעין ותרין אסתלקו, ואסתלקו באות ו'.

תרגום: שבע שבתות שלמות מתפרשות בשבעים אותיות, שבעים ושתיים עלו, והן עלו באות ו'.

וכתב ע"ז מהרח"ו כי הי"ב שבראש מאירות בגוף שהוא ו"ק ונעשה ו' פעמים י"ב דעולין ע"ב לרמז לשם ע"ב.

שער הפונה קדים

והנה ישנם בין הפנים והאחור יחד כ"ב שורות, וכן הרי הם כ"ב אותיות, י' ימיניים וי' שמאליים, והאלב"מ באמצע. והוה הא' השורש להי' ימיניים, ועמו הם י"א. וכן הל' הוא השורש להי' שמאליים, ועמו הם י"א. והרי הם י"א וי"א. וכן עד"ז בהשמות ע"ב וס"ג, שהם לימין ולשמאל, ואותיות י"ה באמצע, והוה האות י' השורש להי' אותיות דהשם ע"ב שבימין, ועמו הרי הוא י"א. והאות ה' הוא השורש להי' אותיות דהשם ס"ג שבשמאל, ועמו הרי הוא י"א, והרי הם י"א וי"א. ועד"ז בהשמות דמ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה שבהרל"א אחור וכנ"ל. ועכ"פ כי הם כ"ב אותיות הנחלקים לי"א וי"א, הגם שהספי' אינם אלא עשר, שהוא מכתר עד המלכות, ואמר הספר יצירה (פ"א מ"ד) עשר ולא תשע עשר ולא אחד עשר, אך הענין הוא כי בענינינו שהוא ביציאתן ממקורן, הנה נמנה המקור שהוא התחלת גילויים אשר בהשורש עמהם ג"כ, והוא עתיקא סתימאה, רדל"א, שהוא השורש דהכתר. הנה נמנה כאן גם הוא עמהם, ולכן הם כ"ב אותיות, י"א להע"ב וי"א להס"ג, עם שרשם שהוא י"ה בהרל"א פנים, וכן י"א להמ"ה, וי"א להב"ן עם שרשם, שהוא ו"ה בהרל"א אחור. וכן הוא הענין דהכ"א שערים שהם י' וי' עם האלב"מ שבאמצע, שהוא שרשם ועמו הם כ"א כי כאן נכנס השורש במספר ג"כ.

והנה ע"פ הסדר הנז' שהוא להגר"א ז"ל הרי יהיה מכוון מה שכתבנו לעיל פ' י"ב, כי ישנם ב' בחי' בהרל"א אחור, אחד בחי' מטה, ואחד בחי' אחוריים ע"ש. כי הרי ישנם אלו ב' הבחי' ממש בהסדר דהגר"א ז"ל, כי הרי מתחיל האחור למטה מהפנים, והוא הצירוף ת"ש, שהוא מסודר ועומד מכוון למטה מהצירוף א"ת דהפנים, וכן כל הכ"א שערים האחרונים דהרל"א אחור, הרי הם למטה ממש מכל הרל"א פנים כולן, והרי הוא מסודר התחלתם למטה, וכן הם מסתיימים למטה. ועכ"ז הנה עומדים רובם ככולם בהאחור ג"כ, והרי ישנם בהם ב' הבחי' ממש, והם מצורפים זה לזה, ונעשים כמין מרובע. וכן הוא בכל שער ושער, שהם מתרבעים שתיים כנגד שתיים, הן מלמעלה למטה והן מפנים לאחור וכנ"ל פ' י"ב.

ודע כי סדר תהלוכות דהרל"א אחור הוא, כי מתחיל (סז ע"ג) מת"ש שהוא לשמאל ואח"כ ת"ר ת"ק ת"צ ת"פ ת"ע כו' כו' עד ת"א שהוא לימין, והרי היה מתפשט תחילה האות ת' בכל כחותיו, וכן נשלם בו המ"ה וב"ן לבד מהשער ת"א, שאין בו שום אות מהשמות כלל וכנ"ל. ואחר התפשטות כל השערים דאות ת' היה מתחיל האות ש' להתפשט גם הוא בכל כחותיו, והיה מתחיל מש"ר שהוא לשמאל, ואח"כ ש"ק ש"צ ש"פ ש"ע ש"ס כו' כו' עד ש"א שהוא לימין, ונשלם גם בו המ"ה וב"ן, כי הרי יש בו כ' צירופים, ואח"כ נעשה התפשטות האות ר' שהוא ר"ק ר"צ ר"פ ר"ע ר"ס ר"נ כו' כו' עד ר"א, ואין בו רק י"ט צירופים. ואח"כ התפשטות האות ק'. ועד"ז כולם עד התפשטות האות ב' שהוא ב"א, והוא יצא באחרונה לכולם, ואין בו אלא רק צירוף אחד. והרי נמצא כי היה תהלוכות הרל"א אחור משמאל לימין, וכן היה כל תהלוכותיו מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, מהאות ת' עד האות ב', כי השער ת"ש דהאחור שהוא משער ש"ת דהפנים, היה צריך הוא ליצאת באחרונה, ויצא הוא בראשונה לכולם. והשער ב"א דהאחור שהוא משער א"ב דהפנים, כי מא"ב נעשה ב"א, היה צריך הוא ליצאת בראשונה ויצא הוא אחרון לכולם. והרי היה נמשך ונעשה כל הרל"א אחור מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, והאחרון נעשה ראשון, והראשון נעשה אחרון. וכן היה נמשך משמאל לימין, כי משמאל לימין הם בסדרן וכנ"ז.

והנה האות ש' אין לו צירוף בהאחור אלא רק אחד, והוא ת"ש, כי הרי הוא צריך להיות קודם הת'. ועתה כשהוא עומד אחורי הת', זה נקרא אחור, אבל לשאר כל האותיות

שער הפונה קדים

כולם הרי צריך להיות הש' רק באחוריהם, והרי אין להש' צירוף בשם אחור אלא רק אחד. והר' יש לו שני צירופים באחור, והוא ת"ר וש"ר, כי הרי צריך להיות לפנייהם, ועתה הוא אחרייהם. ועד"ז הק' יש לו ג' צירופים באחור, והצ' ד', והפ' ה', וכן כו' כו' עד שלאות א' יש לו כ"א צירופים באחור, כי הרי אין להא' שום אות אשר צריך הוא להיות לאחוריו, כי הרי הוא לפני כולם. וזהו הענין מה שכאשר עלו כל הרל"א אחור מלמטה למעלה ועמדו כנגד הרל"א פנים ונעשו כמין מרובע, הנה לא היה עלייתם אלא רק כנגד הב' של הפנים, ולא עלו כנגד הא' דהפנים, כי הרי מתחיל כל הרל"א אחור רק תחת השער א"ת דהפנים וכנ"ל, אך הטעם הוא כי משום שאין להא' שום אות אשר צריך הוא להיות אחור אליו, וסדרו הראוי הוא רק כולו פנים, לכן לא היה אפשר להרל"א אחור לעלות אצלו ג"כ להיות עמו שוה בשוה, משום שאין להרל"א אחור השתוות עם הפנים דהא' כלל, ולכך נשארו לעולם רק למטה ממנו, והוא הצירוף ת"ש שעומד תחת הצירוף א"ת, ולא היה יכולת להרל"א אחור לעלות אלא רק נגד הב' דהפנים, ומשום שהב' הרי יש לו בחי' הגרעיותא דהאחור ג"כ, גם מצד עצמו, כי הרי הוא אחורי הא', ולכן היה אפשר להרל"א אחור לעלות נגדו, משום איזה ההשתוות שיש לו עמהם עכ"פ, משא"כ עם הא' דהפנים אין להרל"א אחור שום השתוות עמו כלל.

והעיקר בזה הוא כי מאחר שהפנים דהא' שהוא הפנים העליונים, הרי הוא בשלימות מכל (סו ע"ד) הכ"ב אתוון, וכולם פנים, לא היה אפשר להרל"א אחור לעלות עד שם ולהשתוות עמהם כלל, משא"כ הפנים דהב', שהוא אינו בשלימות מכל הכ"ב אותיות, כי הרי הוא חסר מהאות א', לכן יש בכח הרל"א אחור לעלות אצלו ג"כ. אמנם משום שאין חסר להפנים דהב' רק אות אחד לבד, לכך לא היה אפשר לעלות אצלו אלא רק צירוף אחד מהרל"א אחור, והוא הצירוף ת"ש שעלה נגד הפנים דהב'. אך הפנים דהג', שהוא חסר ב' אותיות, היה אפשר לעלות אצלו ב' צירופים דהרל"א אחור, שהוא ת"ר וש"ר. והפנים דהד' שהוא חסר ג' אותיות, אפשר לעלות אצלו ולהשתוות עמו ג' צירופים דהרל"א אחור, שהם ת"ק ש"ק ר"ק, ועד"ז בכולם, כי לפי ערך חסרון דהאותיות שחסר בכל פנים, הנה לפי ערך זה יש כח ואפשרות לצירופי דהרל"א אחור לעלות שם ולהשתוות עמו, להיות שוה בשוה אליו, עד שהפנים דהש' שהוא חסר מב' אותיות, הנה יש בכח לעלות אצלו ולהשתוות עמו כ' צירופים מהרל"א אחור. ולכן הוא כי הכ"א שערים התחתונים מהרל"א אחור אשר בהאות א' שאין להם דוגמא חסרון דכ"א אותיות בהפנים כלל, והרי יצאו הכ"א צירופים התחתונים דהרל"א אחור מכל מעלת הפנים לגמרי, והם כולן אחור, לכן עומדים הם כולם למטה מכל הרל"א פנים לגמרי, כי אין להם השתוות עם הפנים כלל, לעלות אצלו להיות שוה בשוה עמו, ולכן נשארים הם כולם למטה.

הנה אמרנו לעיל (סו ע"ב) כי השער ת"א הוא המלכות דמלכות, ולכן אין בו שום אות מהשם וכנ"ל, והרי לכאורה קשה כי באיזה בחי' הוה השער ת"א המלכות דמלכות, הרי מצד יציאתם ומציאותם היה צריך שהשער ב"א יהיה המלכות דמלכות, כי הרי הוא יצא ונמצא באחרונה לכולם, ומצד שורשם ועיקרם הרי היה צריך שהשער ת"ש יהיה המלכות דמלכות, כי הרי שורשו הוא השער ש"ת דהפנים, שהוא האחרון לכל הפנים כולו וכנ"ל כל זה, וא"כ הרי באיזה צד אנו אומרים שהשער ת"א הוא המלכות דמלכות. אך הענין הוא כי מה שאנו אומרים שהשער ת"א הוא המלכות דמלכות, הנה הוא מצד האות ת', כי הרי האות ת' הנה הוא התפשט ויצא בהרל"א אחור בכל כחותיו, והתפשט הוא לכ"א צירופים וכנ"ל, שהוא מתחיל מת"ש, ומסיים בת"א, ונשלם בו השמות דמ"ה וב"ן כולם, ומגיע המלכות דב"ן, שהוא המלכות דמלכות, בהשער ת"א, ולכן אין בו שום אות מהשם, כי המלכות דהב"ן היא לית לה מגרמה כלום, משא"כ שאר כל האותיות זולת הת',

שער הפונה קדים

לא הגיע שום אחד מהם לכ"א צירופים, ולא יצא בשום אחד מהם מציאות המלכות העשירית דהב"ן, שהוא המלכות דמלכות. ולכך ישנם כולם אות אחד מהשם זולת האות ת', שרק הוא נתפשט לכ"א צירופים, והוא מת"ש עד ת"א, ונתגלה בו המלכות דהב"ן ג"כ, והוא בצירוף האחרון שבו, שהוא ת"א, והמלכות דהב"ן הוא המלכות דמלכות כנודע. ולכן אין בצירוף ת"א שום אות מהשם כלל, והפעם מה שלא נתגלה המלכות דב"ן רק בהאות ת', הוא משום כי כל עיקרו של הת' הוא בחי' מלכות וכמ"ש הרב בשער טנת"א (פרק ז) וכן בסוף שער תיקון הירח (בסוף דרוש אמב"ח) ולכן משום שכל עיקרו הוא בחי' מלכות, לכן נתגלה בו הב"ן בכל שלימותו, שהוא בבחי' המלכות שבו ג"כ.

{סח ע"א} ע"כ מה שהגיע דברינו בביאור הרל"א פנים ואחור אשר לפי הסדר שסידרם הנר"א ז"ל, וע"ש בדבריו בספר יצירה פ"ב (משנה ד וה). והנה סדרו הוא מתוק מדבש ונופת צופים, והם הם הרל"א פנים ואחור העיקריים והראשונים, ומהם נמשך כל סדרי הרל"א כולם אשר בדברי שאר כל המפרשים, כי כולם ישנם כנ"ל פ"י וי"ב. והנה אלו הרל"א שערים עם הכ"ב אותיות הפשוטים הם רל"ב, והוא כמספר הד' שמות עסמ"ב אשר הם השורש דכל הכ"ב אותיות כולם, וכל הרל"א כולם, והוא גימט' יהי אור⁹⁴, אשר עליהם נאמר (בראשית א ג) ויאמר אלהים יהי אור ויהי אור.

ונסיים דברינו ונאמר עוד דבר אחד, כי ע"פ כל הדברים הנז' יתבאר לנו מאמר אחד מהקדמת תיקונים סמוך לסופו (דף יז ע"א) זה לשונו: מסטרא דנבורה עאלו כלהו למפרע כו' ודא איהו בראשית כו'. בגין דבמדת הדין אתברי עלמא, ובגין דא עאלו למפרע כו' לא בעא קב"ה למברי בהון עלמא עד דשתף לון בימינא ושמאלא וברא בהון עלמא, נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהון אות י' מן שמיא וברא בהון עלמא, בגין דיתקיים בגיניה, ואינון אב"י תש"ר⁹⁵. ור"ל כי בתיבת בראשית הוא אותיות אב"י תש"ר, והם אותיות מכסדרן ואותיות דלמפרע, ובהן נברא העולם. והוא כנודע מאמרם ז"ל (רש"י בראשית א א) בתחילה עלה במחשבה לברוא במדת הדין ראה שאין העולם מתקיים שיתף עמו מדת הרחמים, ונברא העולם ע"י האותיות דלמפרע, שהם ממדת הדין, וע"י ששיתף עמהן האותיות דכסדרן שהם ממדת הרחמים. וע' בתיקונים כל הלשון שם, אך מה שיש לכאורה לתמוה בזה, כי הרי גם האותיות א"ב שהם האותיות דכסדרן הכתובים במילת בראשית שאמר התיקונים, הנה כתובים הם במילת בראשית ג"כ רק למפרע, כי הרי כתוב שם האות ב' קודם להא', ואותיות תש"ר שהם האותיות דלמפרע שאמר התיקונים, הרי כתובים הם במילת בראשית כסדרן, שהרי כתוב שם הר' קודם להש' והש' קודם להת'.

אמנם הנה עיקר דברי התיקונים הנז' הם ע"פ דברי הקדמת זוהר בראשית (דף ב ע"ב) שאמר שם כד בעא קב"ה למברי עלמא אתו כל אתוון קמיה מסופא ארישייהו כו' ע"ש, וכן בזו"ח (רות פ' ע"ד סח ע"ד בדפוס אמסטרדם ודף פח ע"ג בדפוס מוסד הרב קוק), ובאותיות דר' עקיבא, כי באו כל האותיות למפרע מאות ת' עד אות ב' ונכללו כולם באות ב' ונברא העולם על ידו. וכן הוא ג"כ בפ' ויגש (דף רה ע"ב) כי באות ב' ביה אשתכלל עלמא ואתברי, וע"ש עוד (דף רד ע"א). והענין בזה הוא כי בריאת העולם היה רק ע"י הרל"א שערים דהאחור שהם מהאותיות ו"ה דהשם, ומהשמות דמ"ה וב"ן, והם הזו"ן,

⁹⁴ ויקהל משה פרק ז' ד"ה ונחזור.

⁹⁵ תרגום: מצד הגבורה נכנסו כולן למפרע וכו' וזה בראשית וכו' בגלל שבמדת הדין נברא העולם, ומשום זה נכנסו למפרע וכו' לא רצה הקדוש ברוך הוא לברוא בהן את העולם עד ששתף אותן בימין ובשמאל וברא בהן את העולם, נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהן האות י' משמו וברא בהם את העולם כדי שיתקיים הבנין והם אב"י תש"ר.

שער הפונה קדים

הויה אדני, ור"ל הוה דהויה הכוללות שהם הו"ת דאצילות, והם הנגלות כנודע, ובהן נברא העולם. אבל הרל"א שערים פנים שהם מהאותיות יח, ומהשמות דע"ב וס"ג שהם הג"ר, והם נסתרות כמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א), לא היה אפשר שיברא העולם בהם. ומשום שהרל"א שערים אחור, הנה הם נמשכו ונעשו מלמטה למעלה, שהוא מסוף לראש, מהאות ת' עד האות ב', שהוא משער ת"ש עד שער ב"א כנ"ל, לכן עאלו כל האותיות למפרע ונברא העולם בשער ב"א, שהוא השער (סח ע"ב) האחרון לכולם, והם האותיות ב"א שבמילת בראשית. אמנם הוא, כי הנה נכללו כל הרל"א שערים אחור כולם בהשער ב"א, שהוא השער האחרון, וכמ"ש בזוהר חדש רות (פ ע"ד סח ע"ד בדפוס אמסטרדם ודף פח ע"ג בדפוס מוסד הרב קוק) שעשה הקב"ה לאות ב' קומטרא ואסקופא (ר"ל כמו ארגו שהכל גנוז בו, וכמו אסקופת הבית שהכל עוברים עליו), וכל האותיות באות ומראות בה את כחן, וכל האותיות עמדו בה וברא בה הקב"ה את עולמו ע"ש. אמנם כל האותיות כולם דהרל"א שערים אחור שנכללו באות ב' ובהשער ב"א כנז', היה כלילתם בו בהעלם, אך מה שנגלה בו ג"כ בגילוי גמור עכ"פ, הנה היה האותיות תש"ר, היינו השער ת"ש והאות ר' מהשער ת"ר, אך היה גילויים בו רק מלמטה למעלה, ובבחי' האחור שבהם, היינו מקודם האות ר' שהוא האחור דהשער ת"ר, ואח"כ האות ש' שהוא האחור דהשער ת"ש, ואח"כ האות ת' עצמו, שהוא כלל כל הרל"א אחור כולם, והם האותיות תש"ר, שנתגלו בהשער ב"א לצורך בריאת העולם. והנה בהשער ב"א הרי עומד עליו האות י' דהשם מ"ה, שאותו ה' הוא שורשו כנ"ל בדברינו, והם האותיות בא"י שבתוכן בראשית. והנה נתערבו ונשתלבו האותיות תש"ר בהאותיות בא"י, היינו האות ר' עם הב', והאות ש' עם הא', והאות ת' עם ה', כי היה שילובם ממטה למעלה, ובבחי' האחור שבהם כנז'. ונעשה מזה תיבת בראשית ובוה נברא כל הבריאה כולה.

והנה הצירוף ב"א שהוא השער האחרון לכל הרל"א שערים אחור כנז', הנה הוא נמשך ויוצא מהצירוף א"ב, שהוא השער הראשון מהרל"א שערים פנים. כי מא"ב דהפנים נעשה ב"א בהאחור וכנ"ל, ובריאת העולם כאשר נברא ע"י אותיות התורה, הנה היה ע"י שקשר הקב"ה כל אות בשורשו, כי ע"י חזרתן וצירופם אל מקוריהם נשפע עליהם שפע מלמעלה שיוכלו לפעול את פעולתן וכמ"ש הרב בשער טנת"א (פרק ז). וזהו שאמר הספר יצירה (פרקים ג ד ה) על כל אות ואות כי המליך אותו וקשר לו כתר וצרפן זה בזה, ור"ל שקשר אותו ויחדו בשורשו שהוא הכתר שלו, וכלל בו כל האותיות כולם שכולם השתתפו עמו ונתנו בו מכחם, ונטל הוא את כח כולם להוציא את פעולתו, ונעשה ע"י כמלך על כולם, ונבראו ע"י כל פרטי הבריאה כולה מכל אות ואות כמו שמבואר בספר יצירה שם. וכן היה בענינינו, כי כאשר ברא הקב"ה את כלל העולם כולו ע"י הצירוף ב"א, שהוא השער האחרון מהרל"א שערים דהאחור, הנה קשר לו כתר משורשו שהוא הצירוף א"ב, השער הראשון דהפנים, ונקשר ונתייחד השער ב"א בהשער א"ב, ונשפע עליו משורשו, וע"י היה אפשר לו להוציא כחו ופעולתו בכל הבריאה כולה, וזהו מה שאמר הספר יצירה וקשר לו כתר וכנז'.

וכן היה בזה ענין עוד, והוא מה שכלל בו את כל הרל"א שערים אחור כולם, והוא ע"י השילוב האותיות תש"ר שנשלבן עם האותיות בא"י, וזהו שאמר הספר יצירה וצרפן זב"ו. ונמצא כי היה כאן ב' ענינים, אחד קישורו ויחדו באותיות א"ב, ואחד מה שנכללו בו האותיות תש"ר. וזהו מה שאמר התיקונים הנז' נטל א"ב מכסדרן ונטל תש"ר מלמפרע ושתף בהן אות י' מן שמיה (שהוא האות י' דהשם מ"ה העומד על השער ב"א) וברא בהן (סח ע"ג) עלמא. וזהו הענין מה שאמרו בשמות רבה (פרשה ל סימן יג) כי עיקר בריאת

שער הפונה קדים

העולם היה במדת הדין, וכן הוא ג"כ בב"ר (ריש פי"ד סי' א) אלא ששיתף עמו ג"כ מדת הרחמים, וכמ"ש בפסיקתא רבתי (פיסקא מ) וכן בב"ר (פי"ב סי' טו). והוא כמו שאמרנו, כי כל תיבת בראשית אשר בו נברא הכל, הנה הוא מהאותיות בא"י ומהאותיות תש"ר, שהוא הצירוף האחרון והראשון דהרל"א שערים אחור, עם האות י' דהשם מ"ה שעליהם, וכן כל האותיות תש"ר שנשלבו בו, הם באו רק מלמטה למעלה ובבחי' האחור שבהם, והרי היה כל הבריאה רק במדת הדין, אלא ששיתף עמו מדת הרחמים ג"כ עכ"פ, והוא במה שקשר ויחד את השער ב"א בהשער א"ב והשפיע עליו מכחו וכנז'. והשער א"ב הרי הוא הראשון לכל הרל"א פנים, והוא רחמים גמורים, והרי שיתף עמו מדת הרחמים ג"כ.

וכי' שאמרנו הנה הוא בהרל"א שערים פנים ואחור דהאצילות, אשר על ידיהם נבראו העולמות בי"ע. והנה הם כולם בהמלכות דאצילות, שהיא הה' בתראה, ה' זעירא. וזהו שאמרו בב"ר (פי"ב סימן ב) ובכ"מ על מילת בהבראם (בראשית ב ד), בה' בראם, והוא המלכות דאצילות, שהיא הה' זעירא דהבראם (וכמ"ש ברע"מ פרשת צו דף כט ע"א וכן באד"ז דף רצח ע"א ובכ"מ), והוא כמ"ש הרב בסנת"א (ריש פרק ג) כי כל העולמות נבראו ע"י כ"ב אותיות שבהמלכות. והוא ע"י הרל"א שערים שבהכ"ב אותיות, כי הם כולם בהמלכות דאצילות, ומהם נבראו כל העולמות בי"ע, מהאותיות שבתיבת בראשית, אשר מהם וכנז', ויצא התיבת בראשית מה' זעירא דהבראם, שהיא המלכות דאצילות. וכן הוא כ"ז ג"כ למעלה למעלה, שהוא בנילויו הראשונים ית"ש אשר להעולמות דאור א"ס, הנה נעשו כל העולמות דא"ס ג"כ מהרל"א שערים פנים ואחור אשר בארנו לעיל בדברי הגר"א, שהם הרל"א הראשונים. כי ישנם כל בחי' רל"א פנים ואחור בכל עולם ועולם, וגם הרל"א פנים ואחור הראשונים אשר להעולמות דא"ס, הנה הם יצאו ג"כ מבחי' הה' בתראה אשר בשורש הד' אותיות דהשם הו"ה ב"ה שאמרנו לעיל פ"א ופ"ו, אלא ששם הוא הכל בהעלם גדול נורא מאוד, אך בכלום הוא בסדר אחד לעולם, וכמו שבארנו בכמה מקומות מדברינו ודי בזה כעת והבן.

ומעתה נחזור לענינינו, כי הנה בארנו כל הסדר דהרל"א שערים פנים ואחור להגר"א ז"ל, שהם הרל"א העיקרים והראשונים, והם שורש הכל. ועתה נבאר כל סדרי הרל"א שערים פנים ואחור אשר בספר עמק המלך, כי הם העיקר מה שנוגע ונצרך להדרוש שלפנינו, והנה הם נמשכים ויוצאים מהרל"א פנים ואחור אשר בסדר דהגר"א ז"ל, אמנם הם משתנים ומתחלפים בסדר בנין השערים עצמן ובצירוף כל שער לחבירו הרבה מאד. והוא ע"פ מה שאמרנו לעיל, כי כל הרל"א שערים הם סובבים ומתגלגלים תמיד ונפגשו זב"ז, ונוגע ומצטרף כל שער ושער עם כל הרל"א כולן, ולכן אמרנו כי כל סדרי דרל"א שערים אשר נמצא בדברי כל מפרשי הספר יצירה ובדברי הרמ"ק ז"ל, הם כולם אמת וכולם ישנם. אמנם הקדוש בעל עמק המלך ז"ל, הנה הוא העמיק בזה למאד, וסידר אותם לפי הנצרך להדרוש שלפנינו, ל"א (סח ע"ד) פעמים רל"א שערים פנים הסובבים על האלב"מ דהפנים, ול"א פעמים רל"א שערים אחור הסובבים על האלב"מ שבהאחור, וכמו שיתבאר כ"ז לפנינו בפרקים הבאים בארוכה בע"ה יתברך ויתעלה שמו.

פרק יד

הנה באשר של"א השערים יוצאים ממקור אחד, וכל מציאותם הוא בסוד השעשוע, הרי הוא שלהובין דרחימו, שורש הדביקות והאחדות להתייחד זב"ז, הרי שהם חוזרים תמיד למקורם, שכן תשוקת כל אות ואת וכל שער ושער הוא להתייחד עם זולתו, ולכן הם פוגעים ונוגעים זה בזה, והם מתפשטים ע"ז לאלפי ריבואות אורות ומציאות עד אין חקר. אמנם מה שנוגע לענינינו הוא, כי הם מתפשטים ל"א פעמים רל"א פנים, ע"י האלב"מ שבפנים, והם י"א פעמים רל"א שערים פנים. אמנם הם משתנים בכל א' ע"פ האותיות דהמרכז, ועד"ז הוא י"א פעמים רל"א שערים אחור מהאלב"מ שבאחור.

שער הפונה קדים

וענין הי"א הוא, שכאן נתגלה השורש דעשר ספי' מכתר עד מלכות. ונודע כי ספי' הדעת לא נמנה לספי' בפנ"ע, משום שבתחילת מציאותו הוא נעלם בין חכמה ובינה, וכן אח"כ יוצא הדעת מהבינה ומתפשט ומתלבש בתוך הז"ת, והוא מפנימיותם תמיד, ואין לו גילוי אז ג"כ. וכ"ז הוא רק באצילות, אך בענינינו שהוא בשורש מציאותם אשר בשורש השרשים, הנה פשוט הדבר שנמנה את הדעת ג"כ, שהרי צריך שיהיה שורש למציאותו ולתכונתו, דהיינו שיש להמציא את מציאות הקשר והיחוד שבין חכמה ובינה, ומציאות נשמת פנימיות הז"ת.

הרל"א שערים פנים ואחור הנ"ל פ' י"ג שהם העיקריים והראשונים, הנה באשר שהם יוצאים כולם ממקור אחד, וכל מציאותם הוא מסוד השיעשוע, שהוא שלהובין דרחימו, שורש הדיקות והאחדות להתייחד זב"ו, הנה הם מתגלגלים תמיד, וכמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ו) שהם חוזרות חלילה, כי תשוקת כל אות ואות וכל שער ושער הוא להתייחד עם זולתו, ולכן הם מתגלגלים תמיד, ופוגעים ונוגעים זה בזה, ונוצצים ומבהיקים מזה לזה, והרי הם מתפשטים ע"ז לאלפי ריבואות אורות ומציאויות אין חקר, כמספר הצירופים היוצאים מתס"ב אותיות ורל"א שערים, כי כל אות הוא מתייחד עם כל התס"ב אותיות, וכל שער הוא מתייחד עם כל הרל"א שערים. אמנם מה שנוגע לענינינו הנה הוא, כי הם מתפשטים ל"א פעמים רל"א פנים ע"י האלב"מ שבפנים⁹⁶, הם אל"ב"מ ג"ג ד"ס ה"ע ו"פ ז"צ ח"ק ט"ר י"ש כ"ת, שהם המרכז דהרל"א שערים פנים, והמרכז הוא השורש והכולל את כולם. ומתפשטים לרל"א שערים פנים מהמרכז אל"ל, ולרל"א שערים פנים מהמרכז ב"מ, ולרל"א שערים פנים מהמרכז ג"ג, וכן כו' כו' עד כ"ת, כי יש בכל מרכז ומרכז כל הרל"א כולם, ולכן מתפשט כל א' לרל"א שערים פנים, והם י"א פעמים רל"א שערים פנים. אמנם הם משתנים בכל א' ע"פ האותיות דהמרכז, כי הרי הם נמשכים ממנו וסובבים עליו ומתפשטים הרל"א דכל מרכז לפי מה ששייך אליו, והרי הם י"א פעמים רל"א שערים פנים משונים זה מזה, ועד"ז הוא י"א פעמים רל"א שערים אחור מהאלב"מ שבאחור, שהם ל"א מ"ב ג"ג ס"ד ע"ה פ"ו צ"ז ק"ה ר"ט ש"י ת"כ, והם משונים זה מזה לפי שינוי האותיות דהמרכז, כי הם נמשכים ממנו וסובבים עליו, והנה הם י"א פעמים רל"א שערים פנים, וי"א פעמים רל"א שערים אחור, כי הם על הי"א מרכזים דהאלב"מ שבפנים ועל הי"א מרכזים דהאלב"מ שבאחור.

וענין הי"א הוא כי כבר אמרנו לעיל פ"א, כי נתגלה כאן השורש דעשר ספי' מכתר עד המלכות. ונודע הוא כי ספי' הדעת לא נמנה לספי' בפנ"ע, משום שבתחילת מציאותו הנה הוא נעלם בין חכמה ובינה⁹⁷, כי הוא הקשר שביניהם ומיחדם, ומשום שחכמה ובינה הם תרין ריעין דלא מתפרשין (זחד ויקרא ד ע"א) לכן לא ניכר לעולם הקשר שביניהם, כי הוא כלול בהם והם דבוקים ומיוחדים זב"ו לעולם, לכך אין גילוי להדעת המיחדם בגילוי בפנ"ע מאומה⁹⁸. וכן אח"כ הנה יוצא הדעת מהבינה, ומתפשט ומתלבש בתוך הז"ת, והוא מפנימיותם תמיד, כי הוא נשמה להם לעולם, ואין לו גילוי אז ג"כ, לכן לא נמנה הדעת לספי' בפנ"ע לעולם. וכ"ז הוא רק באצילות, אך בענינינו שהוא בשורש מציאותם אשר

⁹⁶ ע"י בזה בעמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק ד'.

⁹⁷ ע"י בהגר"א על ספד"צ א ע"ד שלא היה דעת בעולם התהו ולכן לא נמנה. אמנם ע"י שם סוף ב ע"א דמביא עוד טעם, שדעת אינו אלא נקודת החיבור שבין או"א, ואו"א הרי תמיד מחוברים, ולכן אין לספירת דעת אף פעם גילוי בפני עצמו. וע"י שם יד ע"ד, שדעת המתפשט הוא פנימיות הת"ת, ולכן אינו נחשב לספירה בפני עצמה, שכן הוא בכלל הת"ת. אמנם ע"י לש"ו ביאורים ח"ב קו ע"ד, שמש"כ שדעת הוא בכלל הת"ת, אינו מדבר אלא מהדעת הפרטי, דהיינו המתפשט, אמנם הדעת עליון (הרי הוא הוא המזלין) נכלל בכתר.

⁹⁸ ע"י ויקהל משה פרק ט' במסוה משה ד"ה ולמה נתן ז"ל, ולמה נתן לדעת פרצוף, לפי שקודם זה אמר בעל המאמר כי במלבוש היו כלולים עשר הויות דאבא ועשר אה"ה דאמא, ולהיות שכאשר אבא ואמא מתייחדין נתהוו מביניהם סוד דעת וכו', לכן נתן פרצוף לדעת אע"פ שהיה עדיין הכל בכח וכו'.

שער הפונה קדים

בשורש השרשים, הנה פשוט הדבר שנמנה הדעת ג"כ⁹⁹, כי הרי יש שורש אליו למציאותו ולתכונתו, היינו להמציא את מציאות הקשר והיחוד בין חכמה ובינה, ומציאות נשמת פנימית הז"ת, והרי יש שורש אליו (סט ע"א) לכ"ז למעלה, ולכן הוא נמנה למעלה ג"כ בחשבון, ונמנה בעניינינו הדעת ג"כ במספר. והרי הם י"א שהם כחב"ד הג"ת נהי"מ, ושורשו הנה הוא הרוא דא"ס המתפשט בפנימיות כל העשר ספי', כי הוא המייחד את כולם, והוא נשמה פנימית לכולם, וכמ"ש אליהו זל"ט (תיקו"ז יט ע"א¹⁰⁰) וכנודע, וממנו נמשך בחי' הדעת¹⁰¹, והבן כ"ז. ועכ"פ הוא כי כאן נמנה הדעת ג"כ, והם י"א. והוא ענין הי"א מרכזים דהאלב"מ שבפנים, עם הי"א פעמים רל"א שערים פנים הנמשך מהם, והי"א מרכזים דהאלב"מ שבהאחור, עם הי"א פעמים רל"א שערים דהאחור הנמשך מהם. כי הנה הם הפנים והאחור דספי' הכתר, והפנים והאחור דספי' החכמה, והפנים והאחור דספי' הבינה, והפנים והאחור דספי' הדעת, וכן כו' כו' עד המלכות, והם י"א פעמים רל"א שערים פנים, וי"א פעמים רל"א שערים אחור, שהם הפנים והאחור דכל הי"א ספי' אשר עם הדעת.

והנה הפנים דהכתר הנה הוא הרל"א שערים פנים הסובב והולך על המרכז אל מהאלב"מ, עם האותיות י"ה מהשם הוי"ה ב"ה, והשמות דע"ב וס"ג. והאחור דהכתר הנה הוא הרל"א שערים אחור הסובב והולך על המרכז ל"א מהאלב"מ דהאחור, עם האותיות ו"ה דהשם הוי"ה ב"ה, והשמות דמ"ה וב"ן. והפנים דהחכמה הנה הוא הרל"א שערים פנים הסובב והולך על המרכז (סט ע"ב) ב"מ מהאלב"מ שבפנים, עם י"ה דהשם הוי"ה ב"ה, והשמות דע"ב וס"ג. והאחור דהחכמה הנה הוא הרל"א שערים אחור, הסובב והולך על המרכז מ"ב מהאלב"מ דהאחור, עם ו"ה דהשם, והשמות דמ"ה וב"ן, ועד"ז כולם כמו שתראה מצויר לפנינו, הפנים והאחור דכל אחד ואחד בכל הי"א ספי' כולם. וכן הוא עוד כי משום שכל הרל"א שערים פנים וכל הרל"א שערים אחור, הנה הם אחד משרשם, לכן כאשר שהם מתגלגלים להתייחד זב"ז, הנה נכללים הפנים והאחור ג"כ, כל א' עם חברו, וישנם בכל א' מהי"א רל"א שערים פנים מהאחור ג"כ, ובכל א' מהי"א רל"א שערים אחור מהפנים ג"כ, כי הם כלולים זב"ז. אך כ"ז הוא רק בפרטי כל שער ושער כמו שהוא לעצמו, הנה בזה אנו אומרים שנמצא שערים פנים בהרל"א אחור, וכן שערים אחור בהרל"א פנים, אבל התפשטות השערים ויציאתם מן המרכז, הנה הם נמשכים ויוצאים מהמרכזים דהפנים כולם בבחי' פנים, ומהמרכזים דהאחור בבחי' אחור, ולכך נקראו בשם פנים ואחור, וכמו שיתבאר כ"ז למטה. וזהו סדורם אחת לאחת כמו שהם מסודרים בספר עמק

⁹⁹ ז"ל עמק המלך שער שער שעשועי המלך פרק נא, כתב הכנפי יונה בחלק ג', וזה לשונו, בעולם התוהו נאמר עשר ולא תשע, עשר ולא אחד עשר, אבל בעולם התיקון יש עשר ויש תשע ויש אחד עשר. וגם מה שיש למעלה חוץ לטהירו הוא נחשב לעולם התיקון, מפני שלא נחרבו.

¹⁰⁰ ז"ל: פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינין לון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דאתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומייחד לון ובגין דאנת מלגאו כל מאן דאפריש חד מן חבריה מאלין עשר אתחשיב ליה כאלו אפריש בך.

תרגום: פתח אליהו ואמר, רבונו של עולם שאתה הוא אחד ולא בחשבון, אתה הוא עליון על כל העליונים, נסתר מכל הנסתרים, אין מחשבה תופס אותך כלל. אתה הוא שהוצאת עשר תיקונים וקרא אותם עשר ספירות, להנהיג בהם עולמות נסתרים שלא מתגלים ועולמות הגלויים, ובהם נסתר מבני אדם. ואתה הוא שקושר אותם ומייחד אותם ומאחר שאתה הוא מבנפים, כל מי שמפריד אחד מחבירו מאלה העשר נחשב כאילו הפריד בך.

¹⁰¹ עי' כללים כלל ו' סוף ענף ה' שפתיחת מקור דנביעו דאור א"ס היא רק בהתפשטות השניה, ויסוד זה מופיע הרבה בספרי רבינו.

שער הפונה קדים

המלך¹⁰² אלא שהוא ז"ל סדרם כל הי"א פנים לעצמן והי"א אחר לעצמן, ואנחנו נסדר הפנים ואחר דכל ספי' וספי' זה אצל זה, וכן הוא ז"ל סידר את האותיות דהשמות בסוף כל שורה, ואנחנו נסדר אותם בתחילת כל שורה, כי כן נראה בעינינו יותר נכון, ואלו הם: הפנים דהכתר¹⁰³ @@@@@

העימוד @@@@@

אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	י
אג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תב	ו
אד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	בג	ד
אה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תב	גד	ה
או	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	בג	דה	י
אז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תב	גד	הו	ו
אח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	בג	דה	וז	י
אט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תב	גד	הו	זה	ו
אי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	בג	דה	וז	חט	ה
אכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תב	גד	הו	זח	טי	י
אל	מנ	סע	פצ	קר	שת	בג	דה	וז	חט	יב	יה
אם	נס	עפ	צק	רש	תב	גד	הו	זח	טי	כל	י
אנ	סע	פצ	קר	שת	בג	דה	וז	חט	יב	למ	ו
אס	עפ	צק	רש	תב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	ד
אע	פצ	קר	שת	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	ה
אפ	צק	רש	תב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	י
אצ	קר	שת	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	ו
אק	רש	תב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	ז
אר	שת	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	ו
אש	תב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	ה
את	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	י

האחר דהכתר

למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	יב	י
לג	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כמ	ו
לס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	יב	מנ	ד
לע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כמ	נס	ה
לפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	יב	מנ	סע	ז
לצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כמ	נס	עפ	ו
לק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	יב	מנ	סע	פצ	ז
לר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כמ	נס	עפ	צק	ו
לש	תא	בג	דה	וז	חט	יב	מנ	סע	פצ	קר	ה

¹⁰² עי' ויקהל משה פרק ט.

¹⁰³ עי' ויקהל משה פרק ט שמבאר מ"ט מבאר בחינות פו"א כאחד, והוא, משום שכך יהיה קל יותר להבין איך היתה פסיקת המלבוש ואיך עלה המלבוש התחתון מאחורי המלבוש העליון, ועי"ז נעשו שמות הו"ה ב"ה.

שער הפונה קדים

לת	אב	גד	הו	זה	טי	כמ	נס	עפ	צק	רש	א
לא	בג	דה	וז	חט	יכ	מנ	סע	פצ	קר	שת	וה
לב	גד	הו	זה	טי	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	י
לג	דה	וז	חט	יכ	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	ו
לד	הו	זה	טי	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	ד
לה	וז	חט	יכ	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	ה
לו	זה	טי	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	ה
לז	חט	יכ	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	ו
לח	טי	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	ו
לט	יכ	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	ה
לי	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	ה
לב	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	

(ספ ע"א) והנה נקראים בשם פנים ואחור הן בסיבת המרכז, כי הרי הפנים הוא על המרכז א"ל, והאחור הוא על המרכז ל"א, והן בסיבת התפשטותם ומציאותם, כי הרי הפנים הוא מתחיל מא"ב, ונמשך עד א"ת שהוא כסדר האותיות א"ב. אבל האחור הרי הוא מתחיל מל"מ, שהוא (ספ ע"ב) החצי האחרון של המרכז, ועומד החצי האחרון למעלה והחצי הראשון למטה. וכן בהחצי העליון מתחלפים האותיות מהמאחר למוקדם, כי האותיות האחרונות הם קדמו לאותיות הראשונות, וכמו שתראה בשורה הראשונה, ר"ל בשורה הראשונה אשר מל"מ נ"ס ע"פ כו' כו' עד ח"ט י"כ, הנה עומדים שם האותיות אשר מל' עד ת' קודם להאותיות אשר (ספ ע"ג) מא' עד כ'. וכן הוא עד"ז בכל חצי העליון כולו, והרי הוה התחלת דהרל"א שערים אחר מהמאחר לקודם, משא"כ הרל"א שערים פנים הוה התחלתם כסדרן. ומשום כ"ז נקרא זה בשם פנים, וזה בשם אחור. אך בפרטות הנה נמצא באמת גם בהרל"א פנים כמה בחי' שהוא מהאחור, וכן נמצא גם בהרל"א אחור כמה בחי' שהם מהפנים, והוא כמו שאמרנו לעיל כי הם נכללים זה מזה.

אמנם הנה בעומק יש בזה ענין סדר אחר, כי הרי תראה שהן הפנים והן האחור יש בכל א' מהם י"א שיטין ברוחב, אשר בכל שיטה ושיטה יש כ"א שערים באורך. וכאשר תדקדק בהם תראה שבכל שיטה ושיטה ישנם כל אותן הכ"א שערים עצמן, והם כפולים עשרה פעמים, זולת השיטה הראשונה אשר בתוכה המרכז היא לא נמצא רק פעם אחת, ואין ממנה כפול כלל. אבל זולת השיטה הא' שהם כל העשרה שיטין כולם, הנה כל מה שישנו בזה ישנו בזה, ואין בהם חדש כלל, אלא שנשתנו בסדר מצבם. וכן אין חילוק בהם בין הפנים והאחור, אלא רק כי בהפנים חסר בכל העשרה שיטין אשר זולת השיטה הראשונה, הנה חסר שם האות א', ובהאחור חסר בכל העשרה שיטין שבהם האות ל'. אבל זולת זה אין שינוי כלל בין העשרה שיטין דהפנים להעשרה שיטין דהאחור, אלא רק בסדר מצבם לבד. ור"ל כי בהפנים לא נמצא שער ת"א ושער א"ב בכל העשרה שיטין האחרונים, משום שחסר שם האות א', וישנו שם שער ת"ב במקום ת"א. ובהאחור לא נמצא שער כ"ל ושער ל"מ בעשרה שיטין האחרונים, משום שחסר שם האות ל'. וישנו שם כ"מ במקום כ"ל, אבל זולת זה לא נמצא שינוי ביניהם כלל. וישנם כל הכ"א שערים בכל א' מהם בכל שיטה ושיטה בלי שום שינוי בהם, שאותן הכ"א שערים אשר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים, הם עצמן ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים דהאחור, ולא נשתנו אלא רק במצבם.

שער הפונה קדים

אך הענין הוא כי הנה הן הפנים והן האחור, הנה כלול כל א' מ' ספי', ועם הדעת הוא י"א, והם הי"א שיטין שברוחב, אשר כל שיטה הוא כלול מכל הכ"א שערים כולם, כי הם הי"א ספי' שבעובי הפנים, והי"א ספי' שבעובי האחור, ולכן נסדרו כל העשרה שיטין האחרונים, שכל מה שישנו בזה הנה ישנו בזה, כי כל הספי' כולם הם שוים במציאותם, שאין מציאות חדש בשום אחד מהם, שכל א' הוא כלול מכולם, וכל מה שישנו בזה ישנו בזה, ולא נשתנו אלא בגילויים ובמצבם, ועי"ז נשתנו בפעולתם ג"כ. ור"ל כי כל בנין הספי' כולם הוא מאורות דחסדים וגבורות, אלא שכל ספי' שהיא יותר עליונה, הוה האחדות דהחו"ג שבה יותר עצום, עד שנראית בצורה אחרת מהספי' שלמטה הימנה, וכל מה שירדו ונתרחקו ממקורם הם מתגלים ביותר, ומתפרדים בגילוי החו"ג שבהם, ונוטה זה יותר לחסד וזה יותר לדין, ועי"ז נשתנו בפעולתם למטה, אבל באמת הנה הם מציאות אחת, ומתאחדים במקורם. ולא עוד אלא שכל החסדים וגבורות שבהם הנה הם ג"כ שוים במדתם, שכל המציאויות שישנו בזה ישנו בזה, אלא שבזה הם בתכונת חסדים, ובזה הם בתכונת גבורות, והם משתנים בצורתם, אבל הם שוים בכל כחותיהם ובכל המציאויות שבהם, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, אלא שמשתנים בתכונותיהם, ועי"ז (סס ע"ד) נשתנו בפעולתם. ונעשה כ"ז ע"י ירידתם וריחוקם ממקורן כנז', אך עכ"פ הוא כי הם משתווים זה לזה בכל האפשרי, והוא משום כי הרי באמת הנה הם יוצאים ונמשכים כולם ממקור האחדות, והם מיוחדים לעולם באחד. וזהו הענין מה שכל העשרה שיטין אשר הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחור, הם שוים במציאותם, וכן גם האחור והפנים הם משתווים ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, והם שוים בהמציאויות שבהם, שהוא הכ"א שערים אשר בכל שיטה ושיטה וכנ"ל, כי הרי כל אותן העשרה שיטין הנה הם הי' ספי' שבהם, וכל מציאות הספי' הרי הם שוים כנז'. וכן גם ענין הפנים והאחור הרי הם בחי' החסדים והגבורות וכמו שכתבנו לעיל בפרקים הקודמים, והם ג"כ שוים בכל המציאויות הפרטיים שבהם, לכן נמצא כל אותן הכ"א שערים אשר בהפנים בהאחור ג"כ, ואין בהם חדש ושינוי אלא רק מעט מן המעט וכמו שיתבאר עוד בזה למטה, והוא משום שגם החסדים וגבורות הם שוים ג"כ בכל מציאותם וכנז'.

ודע כי הגם שהעמק המלך ז"ל סידר אותם בדרך מרובע, אמנם הנה עיקר סדר יציאת ומציאות כל אותן הרל"א שערים אשר הן דהפנים והן דהאחור, הנה היה בדרך עגולים, וכל שיטה ושיטה הנה היה מתחילה בשני חצאי עגולים, וכמ"ש בספר יצירה (פ"ב מ"ד) עשרים ושתים אותיות יסוד קבען בגלגל כמין חומה, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו כנ"ל פרק י"ג, אבל מתחילה יצאו כולם בדרך עגולים. ונתפשטו מהמרכז דרך ימין שהוא החצי עגולים התחתונים מתחילה, ונתעגל ונסכב מפנים לאחור וממטה למעלה ומאחור לפנים, עד סוף כל חצאי עגולים העליונים שמלמעלה עד המרכז, והיו מתחילה כל הי"א שיטין אשר הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחור, כולם בדרך גלגלים ועגולים. והנה חצאי עגולים התחתונים דהפנים הם מהס"ג, והחצאי עגולים התחתונים דהאחור הם מהב"ן, ויצאו הס"ג והב"ן מתחילה מהטעם שאמרו בהקדמת תיקונים (דף יז ע"א) בגין דבמדת הדין אתברי עלמא ובגין דא עאלו למפרע. ואח"כ יצא הע"ב בהפנים וכן המ"ה בהאחור שהם כל החצאי עגולים העליונים ג"כ, כי נשתתף רחמים בדין ונתייסד בנין העולם משניהם כנ"ל סוף פרק י"ג.

שער הפונה קדים

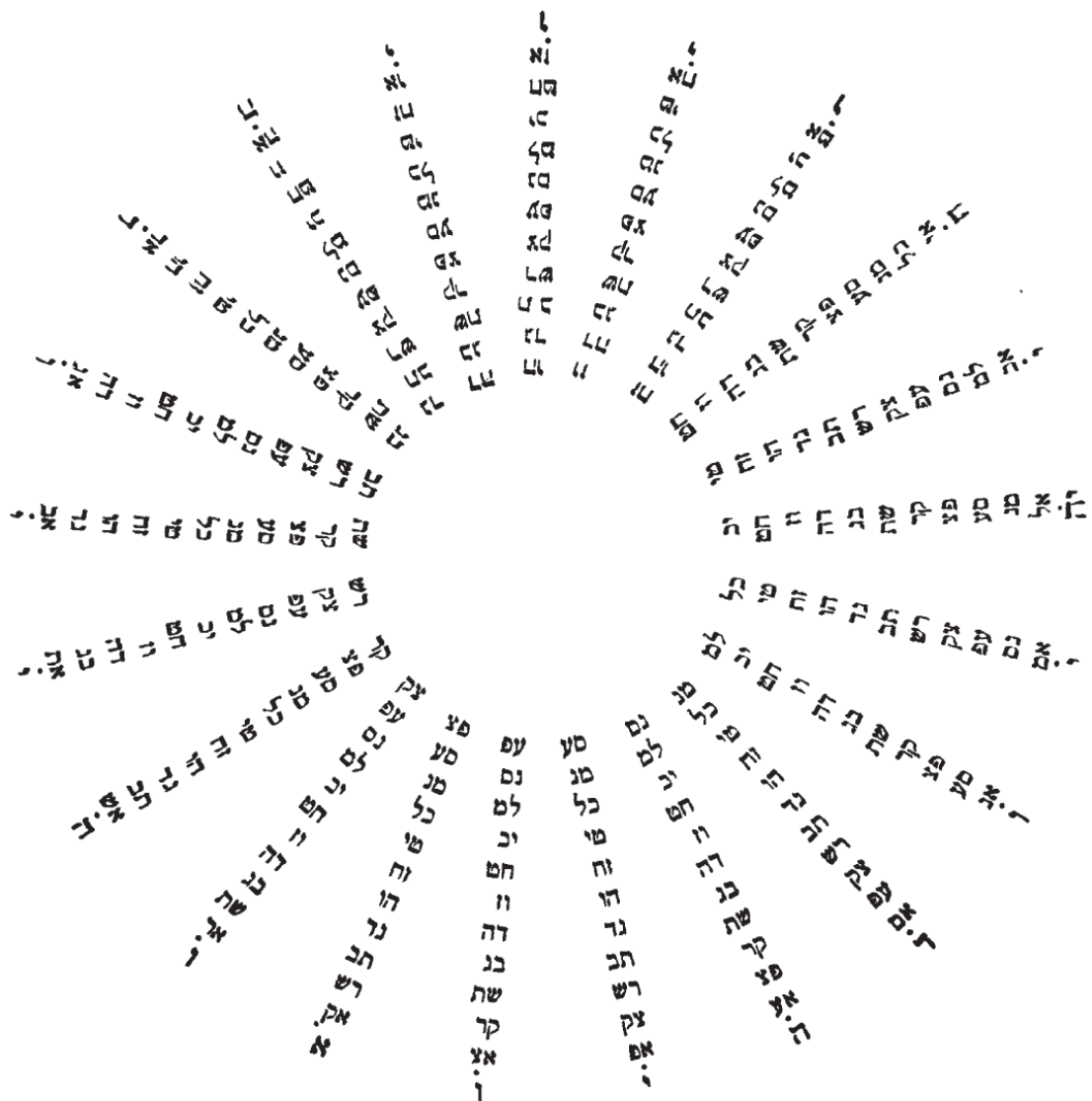
והיה סדר התפשטות דהפנים בדרך זה, כי התחיל מהמרכז שהוא א"ל, והתפשט משם עד א"ת, ונעשה מזה כל החצי עיגול התחתון¹⁰⁴. ואחר השער א"ת היה מתחיל סמוך אליו השער א"ב, והתפשט בעיגול מא"ב עד סוף א"ך, שהוא עד המרכז. והיה מזה כל החצי עיגול העליון, וכ"ז הוא השיטה הראשונה שהוא היה העיגול החיצון, ואח"כ היה מתחיל השיטה השניה שהוא עיגול השני בפנימיותו, והיה התחלתה משער מ"ג שכנגד המרכז א"ל, כי מהל' דהמרכז יצא המ', ומהמ' הנ', ונעשה השער מ"ג, ועמד נגד המרכז א"ל בפנימיותו, והתפשט בעיגול משער מ"ג עד סוף שער ב"ג, והיה כ"ז החצי עיגול התחתון. ואח"כ בסמוך אליו, ר"ל סמוך להשער ב"ג, יצא השער ג"ד אשר הוא עתה בראש השיטה השניה, הנה הוא יצא מתחילה סמוך להשער ב"ג שהיה בסוף החצי עיגול התחתון שמצד שמאל, והתחיל בסמוך אליו החצי עיגול העליון אשר ג"כ מצד שמאל, והיה מתחיל משער ג"ד והתפשט (ע"א) בעיגול משער ג"ד עד סוף שער ל"מ, והיה נעשה משער ג"ד עד סוף שער ל"מ כל החצי עיגול העליון. והיה שער ג"ד מצד שמאל של החצי עיגול העליון, והשער ל"מ בצד ימין של החצי עיגול העליון, ונשלם בזה העיגול השני אשר מבפנים להעיגול הא'. ואותו העיגול השני הוא עתה השיטה הב', כי כאשר נתפשט העיגול ונעשה לקו אחד באורך, נמצא שעומד עתה השער ג"ד למעלה בראש השיטה, והשער ב"ג למטה בסוף השיטה, והם עתה רחוקים זה מזה מקצה העליון להקצה התחתון. אבל מתחילה כשהיה בעיגול, היו באמת קרובים וסמוכים זה לזה ממש, כי השער ב"ג היה בסוף החצי עיגול התחתון, ר"ל שבו היה נשלם ומסתיים החצי עיגול התחתון, והוא היה סופו וסיומו אשר למעלה מצד שמאל, ותיכף סמוך אליו היה מתחיל החצי עיגול העליון משער ג"ד, והיה סמוך הג"ד לב"ג, הב"ג למטה והג"ד למעלה ממנו סמוך אליו בעיגול. ואח"כ היה מתחיל לצאת בדרך זה העיגול השלישי, שהוא עתה השיטה השלישי, ויצא הוא ג"כ בעיגול מבפנים להעיגול השני, והיה התחלתו משער ס"ע שכנגד המרכז, ושכנגד השער מ"ג, כי מהנ' יצא הס' ומהס' יצא הע', והתפשט הוא ג"כ בעיגול משער ס"ע עד סוף שער ד"ה, והיה כ"ז החצי עיגול התחתון, שהשער ד"ה היה סופו וסיומו של החצי עיגול התחתון מצד שמאל, ותיכף סמוך אליו בעיגול, היה מתחיל שער ה"ו אשר הוא עתה התחלת השיטה השלישית, היה עומד הוא סמוך להשער ד"ה שהוא עתה בסוף השיטה השלישית, היו עומדים שניהם ר"ל השער ד"ה והשער ה"ו סמוכים זה לזה בעיגול השער ד"ה למטה בסיום החצי עיגול התחתון, והשער ה"ו למעלה סמוך אליו בהתחלת חצי עיגול העליון, והיה מתחיל אותו החצי עיגול העליון משער ה"ו, והיה נמשך ומתעגל משמאל לימין דרך (ע"ב) מעלה, והתפשט עד סוף שער נ"ס. והיה כ"ז החצי עיגול העליון של העיגול השלישי מבפנים להעיגול השני, אלא שאח"כ נמשך ונעשה לקו אחד ארוך ונתרחק השער ד"ה משער ה"ו מקצה לקצה, שהשער ד"ה הוא בסוף הקו שהוא בסוף השיטה הג', והשער ה"ו הוא בראש הקו, שהוא בראש השיטה הג', אבל מעיקרם הם באמת סמוכים זה לזה, כי היו מתחילה שניהם בעיגול ד"ה בסיום החצי עיגול התחתון, ה"ו בהתחלת החצי עיגול העליון סמוכים זה לזה. ואח"כ היה מתחיל ויצא בדרך זה העיגול הרביעי, שהוא עתה השיטה הרביעי, והיה יציאתו בעיגול מבפנים להעיגול השלישי, והתחיל משער פ"צ שכנגד המרכז, וכנגד השער ס"ע, כי מהע' יצא פ', ומהפ' יצא צ',

¹⁰⁴ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ה, ז"ל, התורה קדומה היא נבנית מן ב' פעמים רל"א, פנים ואחור, והם הולכים ומתפשטים באורך עד שהת"ו של הלבוש היתה מגעת למטה עד סוף העיגול, עד מקום שחוזר להיות אין סוף, וזהו נקרא אורך הלבוש, וברחבו נארגים גם כן אותיות ההויה בהמרכז, דהינו י"ה בפנים ו"ה באחוריים, וגם כן מילואי ע"ב ס"ג שלו הם בפנים. דהיינו ע"ב למעלה מהמרכז, וס"ג למטה מהמרכז.

שער הפונה קדים

והתפשט בעיגול עד סוף שער ו"ז, והיה זה החצי עיגול התחתון, ואח"כ תיכף וסמוך אליו יצא השער ז"ח, והוא היה התחלת חצי עיגול העליון אשר מצד שמאל, ונתפשט בעיגול משמאל לימין דרך מעלה עד סוף שער ע"פ. והיה החצי עיגול העליון דהעיגול הרביעי משער ז"ח עד סוף שער ע"פ, והרי היו אז השער ז"ח סמוך ממש בעיגול להשער ו"ז, אלא שאח"כ נתפשט גם אותו העיגול לקו אחד ארוך, שהוא עתה השיטה הרביעי, ונתרחק השער ז"ח מהשער ו"ז מקצה לקצה, שהשער ו"ז הוא עתה בסוף השיטה, והשער ז"ח בראש השיטה, אבל מתחילה היו באמת קרובים וסמוכים זה לזה לגמרי בעיגול. ועד"ז יצא אח"כ העיגול החמישי, והתחיל משער ק"ר, כי מצי' יצא ק, ומקי' ר, ונתעגל דרך מטה מימין לשמאל עד סוף שער ח"ט, והוא חצי עיגול התחתון, ותיכף סמוך אליו הוא שער ט"ז, שהוא התחלת חצי עיגול העליון, אלא אח"כ כשנתפשט לקו אחד ארוך, נתרחק השער ח"ט משער ט"ז מקצה לקצה, ועד"ז כולם וכמו שיתבאר עוד למטה.

{ע"ג}

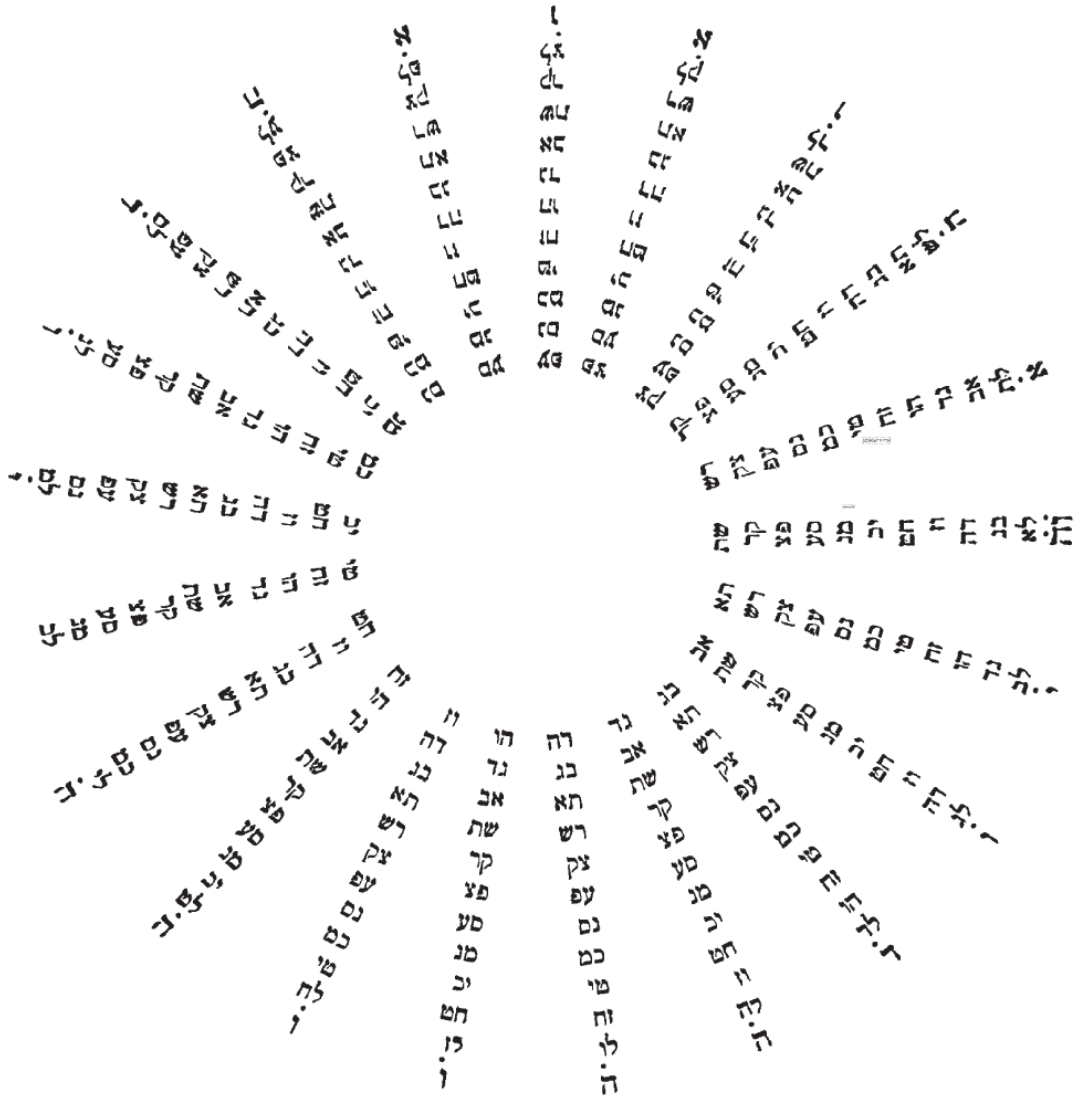

105

¹⁰⁵ לא מצאתי כזה ציור במקום אחר חוץ ממנו וצ"ע.

שער הפונה קדים

{עא ע"א} וכל זה שאמרנו הנה הוא בהרל"א שערים פנים, וחסר שם השער ת"א והשער א"ב בכל העשרה עיגולים הפנימיים, משום שכולם סובבים על האות א' ונמשכים {עא ע"ב} ממנו, וכמו שיתבאר עוד למטה. ועד"ו הוא ג"כ בהרל"א שערים אחר, אלא שהם סובבים על האות ל', וזהו ציורו בעיגול עם השמות דמ"ה וב"ן ואותיות ו"ה על המרכז.

{עא ע"א}

פרק טו

והנה לפי מה שסדרנו אותם בעיגול, הרי אנו רואים כי כל הרל"א כולם הם קשורים ומיוחדים זה בזה, ונעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, כי בעיגול לא שייך תחילה וסוף, והם מיוחדים זב"ז. והנה הרל"א פנים הוה שרשם ויסודם האות א' שהוא השורש לכל הכ"ב אותיות כולם, והוא היסוד להי' אותיות הראשונים אשר מהאות ב' עד אות ל', והרל"א שערים אחר הוה שרשם ויסודם האות ל' שהוא היסוד להי' אותיות האחרונים אשר מאות מ' עד סוף אות ת'. ולכן מתחיל הרל"א שערים אחר אחר שנעשו לריבוע מהשער ל"מ, משום שכל הרל"א אחר הם סובבים על האות ל' ונמשכים ממנו, והאותיות {עא ע"ב} המתגלים בו מתחילה הוא מאות מ' עד ת', כי הוא יסודם, אלא

שער הפונה קדים

שכלולים בו הי"א אותיות הראשונים ג"כ אשר מא' עד סוף אות כ', כי הרי הוא יוצא מהם והם כלולים בו, ולכן הם יוצאים ומתגלים ממנו אח"כ ג"כ, והוא אחר השער ל"ת ולמטה, כי הם אינם עיקר בו, אלא שהוא רק הארתם אשר הוא כלול מהם ג"כ עכ"פ. והנה אינו נזכר בהרל"א פנים בכל העשרה שיטין האחרונים שבו האות א', משום שהוא שורשם, והם נמשכים כולם ממנו, ועליו הם עומדים. ולכן לא נמצא שם שער ת"א ושער א"ב בכל העשרה שיטין האחרונים, משום שאינו מתגלה הא' בהם להצטרף עם איזה אות אחד יותר מזולתו, אלא (עא ע"ג) שהוא שורש כולם שוה, ר"ל שצירופו הוא לכולם בהשוואה אחת, וכבר יצא לגילוי בזה בהשיטה הראשונה, שהוא משער א"ב עד שער א"ת, ששם יצא לגילוי, שהוא שורש כולם, ומצטרף עם כולם. ועד"ז הוא בהאות ל', שהוא לא נזכר בהעשרה שיטין האחרונים דהרל"א שערים אחר, ולכן לא נמצא שם השער כ"ל והשער ל"מ, משום שהאות ל' הוא בהם השורש כולם, אשר הם כולם נמשכים ממנו ועומדים עליו, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו, וכבר יצא בזה לגילוי בהשיטה הראשונה אשר משער ל"מ עד סוף שער ל"כ כי הרי שם מצטרף הל' עם כולם.

והנה כל הרל"א פנים הם עומדים על האות א', ומתחיל כל ספי' מאות ב' שהוא שער ב"ג, ומסתיים באות ת' שהוא שער ש"ת. אך כאשר שנעוץ סופן בתחילתו, לכן חוזר ומצטרף בכל ספי' הת' עם הב', והוא שער ת"ב, אבל סופו העיקרי דכל ספי' הוא שער ש"ת, והתחלת כל ספי' הוא משער ב"ג. והנה מתחיל כל ספי' תחתונה מסופו וסיומו דהספי' העליונה, ומתחיל הספי' שניה שהיא חכמה מסופו וסיומו דהכתר, וזהו השער ב"ג דהעיגול השני, שהוא עומד מבפנים להשער א"ת דהעיגול הראשון, והחיצון שהוא הכתר. והנה עומד השער ב"ג נגד השער א"ת, כי השער א"ת הוא סופו של הכתר, וממנו נמשך ויוצא השער ב"ג שהוא התחלתו דהחכמה, וכן אח"כ בכל העשרה עיגולים הפנימיים, שהם העשר ספי' הב"ד הג"ת נהי"מ, הנה עומד השער ב"ג דכל עיגול וספי' פנימית שהיא התחתונה נגד השער ש"ת דכל עיגול וספי' העליון ממנה, כי מהשער ש"ת שהיא סופו דהעליון כנו' יוצא השער ב"ג שהיא ההתחלה דהתחתון.

והנה כאשר יצא כל ספי' וספי', והתחיל להתפשט ולהתעגל בכל הכ"א שערים שבו, נתקשר ונתייחד כל שער ושער עם מקורו העליון אשר בהספי' שיצא ממנו, ועמד כל שער אשר בהספי' התחתונה נגד השער שהוא מקורו בהספי' העליונה שיצא ממנו, ולכן כאשר יצא השער ב"ג דהחכמה מהשער א"ת דהכתר כנו', והתחיל להתפשט בכל הכ"א שערים שבו, הנה נשאר עומד השער ב"ג נגד השער א"ת, כי הרי הוא מקורו ומולידו כנו'. ומה גם כי הרי האות א' מא"ת הרי הוא השורש ויסוד הכל וכנ"ל, ולכן עומד אצלו השער ב"ג לקבל שפעו ממנו. ומהא' דהכתר אשר בשער א"ת, שהוא סיומו דהכתר, יצא הב' דהחכמה שהוא התחלתו כנו', ומהב' יצא הג', והוא השער ב"ג דהחכמה שעומד נגד השער א"ת דהכתר. ואח"כ עלה הג' דהשער ב"ג דהחכמה אל הב' דהכתר שהוא מקורו העליון, ומקבל שפע גם מהב' דהכתר, ועי"ז יוצא ממנו האות ד', והוא השער ג"ד דהחכמה שעומד נגד השער א"ב דהכתר. ואח"כ עלה האות ד' ג"כ אל מקורו העליון שבהכתר שהוא הג' שבו, והוא השער א"ג דהכתר. ומקבל הד' שפע מהג' דהכתר ג"כ, ועי"ז יוצא ממנו האות ה', והוא השער ד"ה דהחכמה שעומד נגד השער א"ג דהכתר, וכן עד"ז כולם, כי אחר שיצא כל אות תחתון מהאות העליון שעליו שבאותו הספי' עצמה, הנה עולה אח"כ אל אותו האות העליון אשר בהספי' (עא ע"ד) העליונה שעליה, שהוא מקורו העליון, ויצאו ונמשכו עד"ז כל השערים כולם עד שער ש"ת דהחכמה. כי אחר שיצא הש' מהר' שבחכמה, ע"י שעלה הר' אל הק' שבכתר, והוא שער ר"ש דהחכמה שעומד נגד שער א"ק

שער הפונה קדים

דהכתר. הנה עלה אח"כ הש' אל הר' דהכתר ג"כ, ויצא ממנו עי"ז הת' דהחכמה, והוא שער ש"ת דהחכמה שעומד נגד השער א"ר דהכתר.

והרי נשלם בזה כל הכ"ב אותיות כולם דהחכמה, אמנם אח"כ הנה עלה הת' ג"כ אל מקורו העליון, והוא אצל הש' דהכתר, ועי"ז היה לו כח להתעלה מסוף לראש, ונתקשר ונתייחד עם הב' דהחכמה עצמה, שהוא התחלתו, והרי נעוץ סופו בתחילתו, ונתעלה הת' שהוא הסוף להעשות מסוף לראש, והוא שער ת"ב דהחכמה שעומד נגד השער א"ש דהכתר, ועד"ז היה בכל הכ"א שערים דכל ספי' וספי'. והרי נתבאר בזה כל סדר מצב השערים כולם הן סדרם אשר זה תחת זה, שהוא סדר מצב הכ"א שערים אשר בכל ספי' וספי' עצמה, והן סדרם אשר זה אצל זה שהוא סדר מצב כל שער שבספי' זו נגד השער שבספי' זו, כי הכל הוא בכוונה עמוקה מנפלאות תמים דעים המאציל עליון ית"ש, והם כולם במדה ובמשקל ולצורך ולתועלת גדול והבן כ"ז היטיב.

עוד ענין אחד אנו צריכים לבאר בזה בענין יציאת השערים מהשמות דע"ב וס"ג שאינם משתווים בזה הספי' כלל, כי הרי ספי' כתר הנה עומד השם ע"ב על הי' שערים העליונים שבה אשר משער א"ב עד סוף שער א"כ, והשם ס"ג על הי' שערים התחתונים אשר משער א"מ עד סוף שער א"ת. משא"כ ספי' החכמה, הוה השער ראשון שבו שהוא שער ב"ג בהשם ס"ג. וספי' בינה הוה הג' שערים הראשונים שבה בהשם ס"ג. וספי' דעת הוה הי' שערים הראשונים שבה בהשם ס"ג. ובספי' חסד ז' שערים הראשונים. ובגבורה ט' שערים הראשונים. ובספי' ת"ת הוה שער הראשון שבו בהאותיות י"ה, ושאר כל הי' שערים הראשונים אשר משער ג"ד עד סוף שער ל"מ הוא בהשם ס"ג, וכל הי' שערים האחרונים אשר משער מ"ן עד סוף שער ת"ב הם כולם בהשם ע"ב. ובספי' נצח משער ה"ו עד נ"ס בהס"ג, ומשער ס"ע עד סופם, וב' שערים הראשונים ב"ג ג"ד בהשם ע"ב. ובספי' הוד משער ז"ח עד ע"פ בהס"ג, ומשער פ"צ עד סופו, והד' שערים הראשונים מב"ג עד ה"ו בהשם ע"ב. ובספי' יסוד משער ט"י עד צ"ק בהס"ג, ומק"ר עד סופו, והו' שערים הראשונים מב"ג עד ז"ח בהע"ב. ובהמלכות מהשער כ"ל עד ר"ש בהס"ג, ושער ש"ת ת"ב, והח' שערים הראשונים מב"ג עד ט"י בהע"ב, והרי אינם משתווים כל ספי' לחברתא ביציאת השערים שלהם מהשמות דע"ב וס"ג כלל וכלל, וכן עד"ז אינם משתווים כלל בהרל"א אחר בהשמות דמ"ה וב"ן אשר שם. ולא עוד אלא שהשם מ"ה הוא עומד שם על כל השערים דאחוריים, שהם משער ל"מ עד ל"ת, והשם ב"ן הוא על השערים דהפנים שהם מל"ב עד ל"כ. אך הענין בזה הוא כי האמת הוא שבכל שם ושם לבד הנה כלול בו כל השערים כולם, הן דהפנים הן דהאחר, וכן גם בכל אות מהשם הנה כלול בו הכל, אלא שהם משתנים בגילויים בכל ספי' וספי' לפי צורך הבריאה, והוא לפי פעולת כל ספי' הנמשך {עב ע"א} ממנה בהבריאה. וכל אלו השערים כולם וקישורם ותלייתם בהשמות דעסמ"ב, הנה הם ע"פ צורך הרכבת הבריאה והתערבות הכחות זה בזה, שנרכבו ונתערבו מעליון לתחתון ומתחתון לעליון. וכן מתחלפים תמיד ומתהפכים עליונים למטה ותחתונים למעלה, הללו עולים והללו יורדים, וכל פרטי המציאויות הרי אינם עומדים במצב אחד לעולם, אלא שהם תמיד בעולה ויורד. וכ"ז הוא בהנהגה העליונה אשר ע"י אותיות התורה וצירופיהם בכל הרל"א שערים פנים ואחר דענינינו, ולפי קישורם ותלייתם בהשמות דהעסמ"ב, כי רק בהם מתנהג ונעשה הכל. ולכן אין לתמוה על השינויים שנשתנו השערים זה מזה ונתהפכו בקישורם ותלייתם בהשמות, שהעליונים יורדים והתחתונים עולים, כי כן הוא נצרך להרכבת הבריאה ולהנהגתה הנמשך מהם, לשלשלם בדרך זה להיות נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן, כי בזה הם סובבים תמיד להתקשר ולהתאחד

שער הפונה קדים

זה בזה, עד שאין עליון ואין תחתון והם כולם אחד ודי בזה כעת ויתבאר עוד בעה"י לקמן בפרקים הבאים.

פרק טז

ונבאר מעתה כל הדברים שביארנו לעיל פ' י"ד ט"ו בהרל"א פנים, נבאר אותם ג"כ בהרל"א אהור, אלא שנדבר בקיצור כי הם מובנים מכל דברינו שבהרל"א פנים. כי הרי לפי מה שסדרנו וצייירנו את הרל"א אהור ג"כ בעיגול כנ"ל פ' י"ד, הרי נמצא כי שער הראשון דהרל"א אהור שהוא שער ל"מ, והוא שער הראשון לפי מה שסידר אותם העמק המלך ז"ל כולם בריבוע, והרי הנה שער ל"מ לשער הראשון וכמו שתראה לעיל פ' י"ד בסידרם שבריבוע, אך לפי מה שאמרנו שם כי עיקרם ותחילתם יצאו הם ג"כ בעיגול, הרי נמצא כי שער ל"מ הנה הוא נמשך אחר שער ל"כ שבסוף השיטה הראשונה, כי התחלתם הוא מהמרכז שהוא שער ל"א, כי לכך נקראו כל אלו הרל"א בשם אהור, משום שהם סובבים על האות ל', שהוא האהור מהמרכז א"ל שבהפנים, והרי הנה הא' פנים והל' אהור, וכאן כשהם סובבים כולם על האות ל' ונמשכים ממנו ועומדים עליו, הנה נקראו כולם בשם אהור. והנה התחלתם הוא ג"כ משער ל"א שהוא המרכז, ונמשך ומתפשט בעיגול מהמרכז ולמטה, שהוא מל"א עד ל"כ, וזה היה החצי עיגול התחתון, ל"א בימין ול"כ בשמאל, ותיכף אחר שער ל"כ וסמוך אליו היה מתחיל השער ל"מ, והוא היה התחלת החצי עיגול העליון אשר מצד שמאל, והיה מתעגל והולך משמאל לימין דרך מעלה עד סוף שער ל"ת, שהוא היה סופו של החצי עיגול העליון אשר מצד ימין. והרי נמצא כי גם הרל"א אהור הם נמשכים והולכים משער ל"א עד שער ל"ת, אלא שנקראים אהור, משום שהם סובבים על האות ל' כנז', אלא שאח"כ כשנתפשטו ועמדו בריבוע, וכמו שאמר הספר יצירה (פ"א מ"א) סיבבן כמין מעזיבה וכנ"ל בדברינו סוף פ' י"א, ונעשה כל אותו העיגול לקו אחד ארוך, החצי עיגול העליון למעלה והחצי עיגול התחתון למטה. הנה נמצא עומד השער ל"מ בראש הקו למעלה והשער ל"כ בסוף הקו למטה, אבל באמת הם מתחילתן סמוכים זה לזה בעיגול כנז', והתחלתם הוא משער ל"א.

{עב ע"ב} אמנם הענין בדיוק הוא, כי הגם שהתחלת השערים אשר גם בהרל"א אהור הוא משער ל"א, עכ"ז הנה כל השערים אשר מל"א עד ל"כ הם אינם עיקרים בו, כי הם בו רק מהארת האותיות אשר מא' עד כ' שכלולים באות ל' עכ"פ, ע"י שהוא יוצא ונמשך מהם. אבל עיקר השערים היוצא מאות ל' הוא השערים אשר מל"מ עד ל"ת, שהל' הוא השורש דהי' אותיות האחרונים, ולכן עיקר השערים אשר ממנו עצמו, הוא רק השערים אשר מל"מ עד ל"ת. אך עכ"פ הוא כי גם הרל"א שערים אהור הם נמשכים והולכים מא' עד ת', שהוא מל"א עד ל"ת, אלא משום שהעיקרים אשר בו הוא מל"מ עד ל"ת, לכן עומדים הם בו בחצי עיגול העליון. וכן אח"כ כשנתפשטו לקו אחד באורך, עומדים הם בהחצי קו העליון ומל"א עד ל"כ בהחצי קו התחתון, כי הם בו רק מהארת הי"א אותיות הראשונים הכלולים בו ג"כ. ועכ"פ הוא כי בתחילת מציאותם דהרל"א אהור, היה השער ל"מ עם השער ל"כ סמוכים זה לזה בעיגול, והיה מתחיל העיגול מל"א ונתעגל ונמשך מהמרכז ולמטה, ומימין לשמאל עד ל"כ. ואח"כ סמוך אליו השער ל"מ, ומתעגל ונמשך משמאל לימין דרך מעלה עד ל"ת, והוא עיגול הראשון והחיצון, שהוא עיגול הכתר דהאחור. וכשנתפשט למרובע הוא עתה השיטה הראשונה אשר מל"מ עד ל"כ, ל"מ בראש השיטה ול"כ בסוף השיטה. ועד"ז הוא כל הי"א שימין דהרל"א אהור, אשר כל שיטה ושיטה הוא מכ"א שערים באורך, ורחוקים ראשון מסופן מקצה לקצה, הנה מתחילה יצאו כולם בעיגול, והיה סופן ותחילתן סמוכים זה לזה, והיו בי"א עגולים זה לפנים מזה, החכמה

שער הפונה קדים

לפנים מהכתר, והבינה לפנים מהחכמה, והדעת לפנים מהבינה, וכן כו' כו' עד עיגול המלכות שהיה לפנים מכולם. אלא שאח"כ נתפשט עיגולם לקוים, והם עתה י"א קוין, י"א שיטין, והנה הם י"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ דהאחור דהכתר, כי כל אלו הי"א שיטין י"א ספי' דהפנים, והי"א שיטין י"א ספי' דהאחור הם כולם בהפנים והאחור דהכתר, שהוא במרכז א"ל ול"א מאלב"מ, כי הכתר עצמו הוא כלול מכל הי"א ספי' בהפנים שלו, ומי"א ספי' בהאחור שלו, והם כל הרל"א פנים ואחור דענינינו, שהוא רק הפנים ואחור דהכתר, היינו הפנים במרכז א"ל, והאחור במרכז ל"א. וככל מה שבארנו סידורם וצירם דכל הרל"א פנים ואחור דהכתר אשר הן בריבוע והן בעיגול לעיל פ' י"ד.

והנה יציאת כל השערים זה מזה דכל הרל"א אחור, והוא סידורם זה תחת זה אשר בכל הכ"א שערים דכל ספי' עצמה, וכן סידורם זה אצל זה אשר מכל ספי' לחברתא, וכן תלייתם בהשמות דמ"ה וב"ן, מה שנשתנו השערים זה מזה בקישורם ותלייתם בהשמות, הנה כ"ז הוא הכל ע"ד שביארנו בהרל"א פנים לעיל פ' ט"ו ופ' י"ד, אלא שבהרל"א שערים אחור אשר בהם נתגלה הא' ג"כ בכל העשרה שיטין האחרונים, והוא השער א"ב שבהם, וממנו היה מתחיל כל ספי' וספי' לצאת בכל הכ"א שערים שבה, הנה כאשר נתפשטו כמו כן להיות נעוץ סופן בתחילתן, נתפשט ונתייחד הת' בהא' והוא שער ת"א. אמנם סופן הוא ג"כ כמו בהרל"א פנים, והוא (עב ע"ג) שער ש"ת שהוא סוף כל ספי', וממנו יצא השער א"ב שהוא התחלת כל ספי' שניה, ולכן עומד בהם כולם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי ממנו הוא יצא ונמשך. כי מהאות ת' דשער ש"ת שהוא סופו דכל ספי' עליונה, ממנו יוצא ונמשך השער א"ב שהוא ההתחלה דכל ספי' תחתונה, וכן ספי' החכמה הנה היא יצא ג"כ מסופו דהכתר, והוא משער ל"ת שהוא סופו דהכתר כנ"ל.

אמנם מה שיש לכאורה להקשות כי אחרי שאמרנו שהתחלת כל ספי' מהרל"א אחור הוא משער א"ב, והתחלת כל ספי' אשר מהרל"א פנים הוא משער ב"ג, ואמרנו ג"כ שכל הכ"א שערים שבכל ספי' הנה הם יצאו זה מזה וכנ"ל פ' ט"ו, וא"כ איך יהיה ניהא מה שאמרנו לעיל פ' י"ד, שכל חצאי עיגולים התחתונים הם יצאו מתחילה, והלא בהד' ספי' התחתונים דהפנים, שהם ספי' נהי"מ, הנה בהם כולם הרי עומד השער ב"ג דכל א' מהם רק בהחצאי העגולים העליונים, וכן בהרל"א אחור הנה עומד השער א"ב דכל הה' ספי' חב"ד חסד גבורה ג"כ רק בחצאי העגולים העליונים, וא"כ איך אפשר שיצאו העיגולים התחתונים מתחילה בכל אותן הספי' אשר השער א"ב, והב"ג עומדים למעלה, הלא יציאת כולם היה רק מהם, והם יצאו רק אח"כ. אמנם לא קשה כלל, כי מה שאנו אומרים שהתחתונים יצאו תחילה, ר"ל שהם (עב ע"ד) נתגלו מתחילה, כי כן הוא לעולם שהגילויים הם מלמטה למעלה, שכל מציאות הוא הולך וגדל מלמטה למעלה, ונתגלה בחי' התחתונה שבו מתחילה, אבל במקורן ובשרשן נתהווה ונאצל באמת העליון מתחילה, כי כל תחתון הוא נמשך ויוצא רק מהעליון שעליו אשר במקורו ושורשו, ונמשך הגילוי דכל מציאות ממטה למעלה ומגילוי לגילוי שמתגלה אח"כ העליון ג"כ, אלא שמתחילה היה העליון עומד במקורו נעלם, וממנו יצא התחתון לגילוי מתחילה, ואח"כ מתגלה ויוצא הוא ג"כ למטה, וכבר הארכנו בזה בספר הכללים כלל ט' ובכ"מ מדברינו, וכן הוא בענינינו ולא קשה כלל.

פרק יז

והנה כל מה שאמרנו עד כה, הנה הם בהרל"א שערים פנים ואחור אשר בפרצוף הכתר, והוא על המרכז א"ל ול"א מאלב"מ. כי בכתר עצמו יש כל הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ פנים, וכחב"ד חג"ת נהי"מ אחור, והם הי"א שיטין שבכל א' מהם, כי כל א' הוא

שער הפונה קדים

כלול מכולם כנודע. ועתה נבאר ונסדר כל בחי' הרל"א פנים ואחור אשר בשאר הי' ספי' שמהחכמה ולמטה, וכל א' הוא על מרכז אחד מהאלב"מ, ונבאר אותם אחת לאחת כמו שהם מסודרים בספר עמק המלך, והנה הרל"א שערים פנים ואחור דהחכמה הוא על המרכז ב"מ ומ"ב וזה הוא סידורו¹⁰⁶:

הרל"א שערים פנים דהחכמה

שם ע"ב	י	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	ו	בד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג
	ד	בה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	גד
	ה	בו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג	דה
	י	בז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	גד	הו
	ו	בח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג	דה	וז
	י	בט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	גד	הו	זח
	ו	בי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג	דה	וז	חט
	ה	בכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	גד	הו	זח	טי
	י	בל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג	דה	וז	חט	יב
	יה	במו	נס	עפ	צק	רש	תא	גד	הו	זח	טי	כל
שם ס"ג	י	בג	סע	פצ	קר	שת	אג	דה	וז	חט	יב	למ
	ו	בס	עפ	צק	רש	תא	גד	הו	זח	טי	כל	מנ
	ד	בע	פצ	קר	שת	אג	דה	וז	חט	יב	למ	נס
	ה	בפ	צק	רש	תא	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע
	י	בצ	קר	שת	אג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ
	ו	בק	רש	תא	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ
	ז	בר	שת	אג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק
	ו	בש	תא	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר
	ה	בת	אג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש
	י	בא	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת

הרל"א שערים אחור דהחכמה

שם	י	מנ	סע	פצ	קר	שת	אג	גד	הו	זח	טי	כל

¹⁰⁶ עי' ויקהל משה פרק ט' במסוה משה ד"ה וכן אות בית, שהאות ב' נקראת פרצוף חכמה, אות ג' - בינה וכו'.

שער הפונה קדים

מ"ה												
	ו	מס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וו	חט	יב	לנ
	ד	מע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	נס
	ה	מפ	צק	רש	תא	נג	דה	וו	חט	יב	לנ	סע
	ז	מצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	נס	עפ
	י	מק	רש	תא	נג	דה	וו	חט	יב	לנ	סע	פצ
	ז	מר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	נס	עפ	צק
	י	מש	תא	נג	דה	וו	חט	יב	לנ	סע	פצ	קר
	ה	מת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	נס	עפ	צק	רש
	ז	מא	נג	דה	וו	חט	יב	לנ	סע	פצ	קר	שת
	זה	מב	גד	הו	זח	טי	כל	נס	עפ	צק	רש	תא
שם ב"ז	י	מג	דה	וו	חט	יב	לנ	סע	פצ	קר	שת	אב
	ו	מד	הו	זח	טי	כל	נס	עפ	צק	רש	תא	נג
	ד	מה	וו	חט	יב	לנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד
	ה	מו	זח	טי	כל	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה
	ה	מז	חט	יב	לנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו
	ו	מח	טי	כל	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וו
	ו	מט	יב	לנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח
	ה	מי	כל	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וו	חט
	ה	מב	לנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי
		מל	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וו	חט	יב

(עב ע"ג) והנה כאן שהוא בהפנים והאחור דהחכמה, הנה חסר האות ב' בכל העשרה שיטין האחרונים דהפנים, (עב ע"ד) ולכן לא נמצא שם שער א"ב ושער ב"ג, וכן חסר האות מ' בכל העשרה שיטין האחרונים דהאחור, ולכן לא נמצא (עג ע"א) שם שער ל"מ ושער מ"נ. כי כל הפנים הוא סובב והולך על האות ב', שהוא השורש לכולם, ומצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד עם זולתו, וכל האחור הוא סובב והולך על האות מ', כי לכך נקראו רל"א אחור, משום שהאות מ' הוא האחור להמרכז ב"מ, שהב' הוא הפנים והמ' הוא האחור, ומצטרף האות מ' בהרל"א אחור עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד עם זולתו. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, כי הנה הם הי"א ספי" כתב"ד הג'ת נהי"מ הכלולים בהחכמה, הן בהפנים שלה והן בהאחור שלה. וכל העשרה שיטין האחרונים שבהם הם שוים, שכל אותן הכ"א

שער הפונה קדים

שערים אשר בשיטה זו ישנם הם עצמן בשיטה זו, והוא משום שכל הספ"י הם שוים במציאותם לבר השיטה הראשונה שהיא שרשם אשר כולם עומדים עליה, ומצטרף שם האות ב' עם כולם, וכל העשרה שיטין הם נמשכים ממנה שהוא מאות ב'. והם {עג ע"ב} כולם שוים במציאות הכ"א שערים שבהם, אלא שנשתנו במצבם, כי אינם דומים בגילויים שהוא בגילוי החו"ג שבהם.

והנה התחלת כל ספ"י מה'י שיטין דהפנים הוא משער א"ג, ובהאחור הוא השער א"ב, וסופן הוא הן בהפנים והן בהאחור השער ש"ת. ולכן עומד בהפנים בכל העשרה שיטין האחרונים השער א"ג נגד השער ש"ת, ובהאחור השער א"ב נגד השער ש"ת, כי מסופן דכל ספ"י עליונה נמשך ויוצא התחלת דכל ספ"י תחתונה, וכן מציאותם הראשונה דכל אלו הרל"א פנים ואחור היה ג"כ בעיגול ע"ד שכתבנו לעיל בהרל"א פנים ואחור דהכתר. וכן כל מה שכתבנו שם הוא הכל ג"כ כאן, כי כולם הם בסדר אחד, אלא שינויים הוא בענין המרכז, אבל זולת זה הם כולם שוים בכל סדרם, ונקל הוא לכל מעיין לציירם בעיגול ע"פ מה שהארכנו בזה לעיל ודי בזה. ונסדר מעתה הרל"א שערים פנים ואחור דהבינה בפרק בפנ"ע.

פרק יח

הרל"א שערים פנים דהבינה

שם ע"ב	י	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב
	ו	גה	וז	הט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בד
	ד	גו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	דה
	ה	גז	הט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בד	הו
	י	גח	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	דה	וז
	ו	גט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בד	הו	זח
	י	גי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	דה	וז	הט
	ו	גכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בד	הו	זח	טי
	ה	גל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	דה	וז	הט	יכ
	י	גמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בד	הו	זח	טי	כל
	יה	גנ	סע	פע	קר	שת	אב	דה	וז	הט	יכ	למ
שם ס"ג	י	גס	עפ	צק	רש	תא	בד	הו	זח	טי	כל	מנ
	ו	גע	פע	קר	שת	אב	דה	וז	הט	יכ	למ	נס
	ד	גפ	צק	רש	תא	בד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע
	ה	גע	קר	שת	אב	דה	וז	הט	יכ	למ	נס	עפ
	י	גק	רש	תא	בד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פע

שער הפונה קדים

צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	וז	דה	אב	שת	גר	ו	
קר	פצ	סע	מנ	כל	טי	זה	הו	בד	תא	גש	ז	
רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	וז	דה	אב	נת	ו	
שת	קר	פצ	סע	מנ	כל	טי	זה	הו	בד	נז	ה	
תא	רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	וז	דה	נג	י	

הרל"א שערים אהור דהבינה

שם מ"ה	י	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ
	ו	נע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מס
	ז	נפ	צק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	סע
	ה	נא	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מס	עפ
	ז	נק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	סע	פצ
	ו	נר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מס	עפ	צק
	ז	נש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	סע	פצ	קר
	ו	נת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מס	עפ	צק	רש
	ה	נז	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	סע	פצ	קר	שת
	ז	ננ	גד	הו	זה	טי	כל	מס	עפ	צק	רש	תא
	נה	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	סע	פצ	קר	שת	אב
שם נ"ז	י	נה	וז <th>חט</th> <th>יכ</th> <th>למ</th> <th>סע</th> <th>פצ</th> <th>קר</th> <th>שת</th> <th>אב</th> <th>גד</th>	חט	יכ	למ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד
	ז	נו	זה	טי	כל	מס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה
	ה	נז	חט	יכ	למ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו
	ה	נת	טי	כל	מס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וז
	ו	נט	יכ	למ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה
	ו	ני	כל	מס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וז	חט
	ה	נט	למ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי
	ה	נל	מס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ
		נט	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל

{עג ע"א} הרי לנו הפנים ואחור דהבינה ג"כ, והם על המרכז ג"נ ג"נ. והנה חסר בכל העשרה שיטין האחרונים שבהם האות ג' בהפנים והאות ג' בהאחור, ולכן לא נמצא

שער הפונה קדים

בהעשרה שיטין אחרונים דהפנים שער ב"ג ושער ג"ד, וכן לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור שער מ"ג ושער נ"ס. כי כל הפנים הוא סובב והולך על האות ג', והוא שורש לכולם שוה, שאינו מצטרף עם אות אחד יותר מזולתו, וכל האחור הוא סובב והולך על האות (עג ע"ב) ג', והוא שורש של כולם, ומצטרף עם כולם שוה. אך בשאר כל השערים הנה שוים הפנים והאחור זה לזה בכל העשרה שיטין האחרונים שבהם, וכן שוים כל אותן העשרה שיטין עצמן במציאות הכ"א שערים זו לזו, שכל מה שישנו בזה ישנו בזה, והוא משום שכל הי' ספ"י הם שוים במציאותם כנ"ל פי י"ד, וכל העשרה שיטין דענינינו הם העשר ספ"י שבהבינה. והנה כאן בהבינה, וכן מכאן ואילך עד ספ"י יסוד, הנה שוה הפנים והאחור, הן בהתחלת (עג ע"ג) כל ספ"י והן בסופן. כי התחלת כל ספ"י הוא משער א"ב וסופן הוא השער ש"ת, ולכן עומד בהעשרה שיטין שבשניהם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי מסופו דכל ספ"י העליונה מתחיל ויוצא הספ"י תחתונה. וסידרם ומציאותם דכל אלו הרל"א פנים ואחור דהבינה הנה הוא ג"כ ע"ד שאמרנו לעיל בהכתר, כי תחילת מציאותם היו כולם בעיגול, והיה התחלת כל שיטה עם סופה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא (עג ע"ד) שאח"כ נתרבעו ונתפשטו לקוין, שהוא הי"א שיטין שבאורך, ונתרחק מעתה התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה וכנ"ל בהרל"א פנים ואחור דהכתר. וכן כל הענינים שבארנו שם הם כולם ג"כ כאן, כי הם כולם בסדר אחד, והם כולם שוים בסדר התפשטות כל הרל"א שערים שבהם ודי בזה. ונבאר מעתה הרל"א פנים ואחור דהדעת בפרק בפנ"ע.

פרק יט

הרל"א שערים פנים דהדעת

שם ע"ב	י	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג
	ו	דו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גה
	ך	דז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	הו
	ה	דח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גה	וז
	י	דט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	הו	זח
	ו	די	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גה	וז	חט
	י	דכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	הו	זח	טי
	ו	דל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גה	וז	חט	יב
	ה	דמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	הו	זח	טי	כל
	י	דנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גה	וז	חט	יב	למ
שם ס"ג	יה	דס	עפ	צק	רש	תא	בג	הו	זח	טי	כל	מנ
	י	דע	פצ	קר	שת	אב	גה	וז	חט	יב	למ	נס
	ו	דפ	צק	רש	תא	בג	הו	זח	טי	כל	מנ	סע
	ך	דצ	קר	שת	אב	גה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ

שער הפונה קדים

	ה	דק	רש	תא	בג	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ
	י	דר	שת	אנ	גה	וה	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק
	ו	דש	תא	בג	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר
	א	דת	אנ	גה	וה	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק	רש
	ו	דא	בג	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת
	ה	דנ	גה	וה	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	י	דג	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אנ

הרל"א שערים אהור דהדעת

שם מ"ה	י	סע	פצ	קר	שת	אנ	גה	הו	זה	טי	כל	מנ
	ו	ספ	צק	רש	תא	בג	דה	וה	חט	ינ	למ	נע
	ו	סצ	קר	שת	אנ	גה	הו	זה	טי	כל	מנ	עפ
	ה	סק	רש	תא	בג	דה	וה	חט	ינ	למ	נע	פצ
	א	סר	שת	אנ	גה	הו	זה	טי	כל	מנ	עפ	צק
	ו	סש	תא	בג	דה	וה	חט	ינ	למ	נע	פצ	קר
	א	סה	אנ	גה	הו	זה	טי	כל	מנ	עפ	צק	רש
	ו	סא	בג	דה	וה	חט	ינ	למ	נע	פצ	קר	שת
	ה	סג	גה	הו	זה	טי	כל	מנ	עפ	צק	רש	תא
	א	סו	דה	וה	חט	ינ	למ	נע	פצ	קר	שת	אנ
שם נ"ז	י <th>סה</th> <th>וה</th> <th>זח</th> <th>טי</th> <th>למ</th> <th>נע</th> <th>פצ</th> <th>קר</th> <th>שת</th> <th>אנ</th> <th>גה</th>	סה	וה	זח	טי	למ	נע	פצ	קר	שת	אנ	גה
	ו	סו	זה	טי	כל	מנ	עפ	צק	רש	תא	בג	דה
	ו	סז	חט	ינ	למ	נע	פצ	קר	שת	אנ	גה	הו
	ה	סה	טי	כל	מנ	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וה
	ה	סט	ינ	למ	נע	פצ	קר	שת	אנ	גה	הו	זה
	ו	סי	כל	מנ	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וה	חט
	ו	סנ	למ	נע	פצ	קר	שת	אנ	גה	הו	זה	טי
	ה	סל	מנ	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וה	חט	ינ
	ה	סמ	נע	פצ	קר	שת	אנ	גה	הו	זה	טי	כל
		סנ	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וה	חט	ינ	למ

שער הפונה קדים

{עג ע"ג} והנה כאן שהוא הרל"א שערים פנים ואחור דהדעת, הוה המרכז השער ד"ס בהפנים והשער ס"ד בהאחור, ולכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ד', משום שכולם סובבים רק עליו, ולכך לא נמצא שם שער ג"ד ושער ד"ה, כי האות ד' הוא היסוד של כולם, והוא מצטרף עם כולם, שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. ועד"ז בהאחור אשר המרכז שלו הוא ס"ד, הנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים שבו האות ס', ולא נמצא שם שער נ"ס ושער ס"ע, משום שהאות ס' הנה הוא השורש לכל הרל"א שבהם, לכולם שוה ואינו מצטרף עם אות אחד בהם יותר מזולתו. אך בשאר כל השערים שבהם, הנה שוים הפנים והאחור בכל העשרה שיטין האחרונים, וכן שוים כל העשרה שיטין האחרונים עצמן {עג ע"ד} זה לזה בכל מציאות הכ"א שערים שבכל אחד מהם, ולא נשתנו אלא במצבם, משום שכל אותן העשרה שיטין הם הי' ספי' שבדעת, וכל הי' ספי' הם שוים במציאותם, אלא כל שינויים הוא רק בגילויים. וכן סדרם ומציאותם דכל אותן הרל"א שערים פנים ואחור, הנה הם ג"כ מעיקרם רק בעיגול, והיה תחילת כל שיטה וסוף כל שיטה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו והם עתה י"א שיטין ברוחב, אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, ונתרחק תחילתן מסופן מקצה לקצה וכמו שכתבנו בזה לעיל בהפנים ואחור דהכתר. והנה תחילת כל ספי' הוא משער א"ב וסופן הוא משער ש"ת, ועומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת דהספי' העליונה, כי מסופו דכל עליון הוא התחלת התחתון וכנ"ל כ"ז.

פרק ב

הרל"א שערים פנים דהחסד

שם ע"ב	י	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד
	ו	הז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דו
	ד	הח	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	זו
	ה	הט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דו	זח
	י	הי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	זו	חט
	ו	הכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דו	זח	טי
	י	הל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	זו	חט	יכ
	ו	המ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דו	זח	טי	כל
	ה	הנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	זו	חט	יכ	למ
	י	הס	עפ	צק	רש	תא	בג	דו	זח	טי	כל	מנ
	יה	הע	פע	קר	שת	אב	גד	זו	חט	יכ	למ	נס
שם ס"ג	י	הפ	צק	רש	תא	בג	דו	זח	טי	כל	מנ	סע
	ו	הצ	קר	שת	אב	גד	זו	חט	יכ	למ	נס	עפ

שער הפונה קדים

	י	הק	רש	תא	בג	דו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ
	ה	הר	שת	אב	גד	וו	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק
	י	הש	תא	בג	דו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר
	י	הת	אב	גד	וו	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש
	א	הא	בג	דו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת
	י	הג	גד	וו	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	ה	הג	דו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב
	י	הד	וו	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג

הרל"א שערים אהור דהחסד

שם מ"ה	י	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יכ	למ	נס
	ו	עצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	ספ
	ו	עק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יכ	למ	נס	פצ
	ה	ער	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	ספ	צק
	א	עש	תא	בג	דה	וו	חט	יכ	למ	נס	פצ	קר
	י	עת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	ספ	צק	רש
	א	עא	בג	דה	וו	חט	יכ	למ	נס	פצ	קר	שת
	י	עב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	ספ	צק	רש	תא
	ה	עג	דה	וו	חט	יכ	למ	נס	פצ	קר	שת	אב
	א	עד	הו	זה	טי	כל	מנ	ספ	צק	רש	תא	בג
	נה	עה	וו	חט	יכ	למ	נס	פצ	קר	שת	אב	גד
שם מ"ז	י	עו	זה	טי	כל	מנ	ספ	צק	רש	תא	בג	דה
	ו	עז	חט	יכ	למ	נס	פצ	קר	שת	אב	גד	הו
	ו	עה	טי	כל	מנ	ספ	צק	רש	תא	בג	דה	וו
	ה	עט	יכ	למ	נס	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה
	ה	עי	כל	מנ	ספ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט
	י	עכ	למ	נס	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי
	י	על	מנ	ספ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יכ
	ה	עמ	נס	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל
	ה	ענ	ספ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יכ	למ

שער הפונה קדים

		עם	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ
--	--	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

{עד ע"א} הנה אלו הרל"א פנים ואחור דהחסד אשר המרכז שלהם הוא השער ה"ע בהפנים ושער ע"ה בהאחור, הנה לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים שער ד"ה ושער ה"ו, משום שהאות ה' הוא יסודם והוא מצטרף עם כל האותיות שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור שער ס"ע ושער ע"פ, משום שבהם הוא האות ע' יסודם והוא מצטרף עם כולם בהשוואה אחת. והי"א שיטין שיש בכל א' מהם הוא הי"א ספ"י שבהפנים דהחסד והי"א ספ"י שבהאחור דהחסד. והתחלת כל ספ"י הוא משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת, ועומד השער א"ב דכל ספ"י {עד ע"ב} תחתונה נגד השער ש"ת דהספ"י עליונה, משום כי התחלת כל ספ"י ויציאתה הוא מהשער האחרון דהספ"י העליונה, וכן יציאת החכמה מהכתר הוא בהפנים משער ה"ת, ובהאחור היא משער ע"ת, וכן עד"ז בכל הרל"א הנ"ל, וכן בכל הרל"א שיתבאר לקמן והבן. וכן סדרם ומציאותם העיקרי היו כולם בעיגול, והיה התחלת כל שיטה סמוכה לסופה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו ונתרבעו ונעשה התחלתן מסופן רחוקים זה מזה מקצה לקצה. וכן כל העשרה שיטין האחרונים הנה הם שוים במציאות כל הכ"א שערים והם כולם שוה וכנ"ל כ"ז.

פרק כא

הרל"א שערים פנים דהגבורה

שם ע"ב	י	זו	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה
	ו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הז
	ד	וט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זח
	ה	וי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הז	חט
	י	וכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זח	טי
	ו	ול	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הז	חט	יב
	י	ומ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זח	טי	כל
	ו	ונ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הז	חט	יב	למ
	ה	וס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זח	טי	כל	מנ
	י	וע	פצ	קר	שת	אב	גד	הז	חט	יב	למ	נס
	יה	ופ	צק	רש	תא	בג	דה	זח	טי	כל	מנ	סע
שם ס"ג	י	וצ	קר	שת	אב	גד	הז	חט	יב	למ	נס	עפ
	ו	וק	רש	תא	בג	דה	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ
	ד	ור	שת	אב	גד	הז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק
	ה	וש	תא	בג	דה	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר

שער הפונה קדים

	י	ות	אנ	גר	הו	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק	רש
	ו	וצ	נג	דה	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת
	ז	ונ	נד	הז	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	י	ונ	דה	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אנ
	ה	נד	הז	חט	ינ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	נג
	י	דה	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אנ	נד

הרל"א שערים אהור דהגבורה

	שם מ"ה	י	פצ	קר	שת	אנ	גר	הו	זה	טי	כל	מנ	סע
		ו	פק	רש	תא	נג	דה	זו	חט	ינ	למ	נס	עצ
		ו	פר	שת	אנ	גר	הז	זה	טי	כל	מנ	סע	צק
		ה	פש	תא	נג	דה	זו	חט	ינ	למ	נס	עצ	קר
		ז	פת	אנ	נד	הז	זה	טי	כל	מנ	סע	צק	רש
		י	פא	נג	דה	זו	חט	ינ	למ	נס	עצ	קר	שת
		ז	פנ	גר	הז	זה	טי	כל	מנ	סע	צק	רש	תא
		י	פנ	דה	זו	חט	ינ	למ	נס	עצ	קר	שת	אנ
		ה	פד	הז	זה	טי	כל	מנ	סע	צק	רש	תא	נג
		ז	פה	זו	חט	ינ	למ	נס	עצ	קר	שת	אנ	נד
		ז	פז	זה	טי	כל	מנ	סע	צק	רש	תא	נג	דה
	שם מ"ז	י	פז	חט	ינ	למ	נס	עצ	קר	שת	אנ	נד	הז
		ו	פה	טי	כל	מנ	סע	צק	רש	תא	נג	דה	זו
		ו	פט	ינ	למ	נס	עצ	קר	שת	אנ	נד	הז	זה
		ה	פי	כל	מנ	סע	צק	רש	תא	נג	דה	זו	חט
		ה	פנ	למ	נס	עצ	קר	שת	אנ	נד	הז	זה	טי
		ו	פל	מנ	סע	צק	רש	תא	נג	דה	זו	חט	ינ
		ו	פמ	נס	עצ	קר	שת	אנ	נד	הז	זה	טי	כל
		ה	פנ	סע	צק	רש	תא	נג	דה	זו	חט	ינ	למ
		ה	פס	עצ	קר	שת	אנ	נד	הז	זה	טי	כל	מנ
			פע	צק	רש	תא	נג	דה	זו	חט	ינ	למ	נס

שער הפונה קדים

{עד ע"ג} הנה לנו הרל"א שערים פנים ואחור דהגבורה, אשר המרכז שלהם הוא ו"פ פ"ו, ולכן לא נמצא בכל העשרה שיטין האחרונים דהפנים הצירוף ה"ו, וכן ו"ז, וחסר בהם האות ו', משום שהוא שורשם ויסודם, אשר כולם סובבים עליו, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן לא נמצא בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור הצירוף ע"פ וצירוף פ"ע, וחסר בהם האות פ', משום שהוא שורשם אשר כולם סובבים עליו ואינו מצטרף עם אות אחד יותר מזולתו, אלא שהוא מצטרף לכולם שוה, וכבר יצא בזה בהשורה הראשונה. והנה ישנם בכל א' מהם י"א שיטין, והם הי"א ספי' כחב"ד הג"ת נהי"מ שבהפנים דהגבורה, והי"א ספי' כחב"ד הג"ת נהי"מ שבהאחור דהגבורה. וכל שיטה ושיטה הנה היא מכ"א שערים, שהם י' דע"ב וי' דס"ג עם שרשם בהרל"א פנים, וכן המ"ה וב"ן עם שרשם בהרל"א אחור. וכל השיטין הם שוים במציאות, הכ"א שערים שבהם, אלא {עד ע"ד} שנשתנו במצבם, ר"ל שאותן הכ"א שערים שישנם בזה ישנם בזה, אלא שמצב השערים הוא בכל א' משונה מחבירו, כי כן הם הי"א ספי' הם שוים במציאותם, אלא שאינם דומים בגילויים. והנה התחלת כל ספי' מהי' ספי' האחרונים הוא משער א"ב, וסופם הוא השער ש"ת, ונמשך כל ספי' תחתונה מסופו דהספי' העליונה, ולכן עומד בכולם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי הוא נמשך ויוצא ממנו. אמנם התחלת דהכתר הוא בהפנים השער ו"א, וסופה השער ו"ת, ובהאחור הוה התחלת דהכתר השער פ"א וסופה השער פ"ת. וסידרם ומציאותם העיקרי הנה הוא בעיגולים, שתחילת כל שיטה היא סמוכה לסופה, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין, ונתרחק התחלתן מסופן מקצה לקצה, אבל באמת הם שייכים זה לזה, ונמשכים ויוצאים זה מזה, וכמו שביארנו כ"ז לעיל בהרל"א פנים ואחור דהכתר, וכן הוא כ"ז בכל ספי' וספי' וכנ"ל.

פרק כב

הרל"א שערים פרצוף דתפארת

שם ע"ב	י	זח	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו
	ו	זט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וח
	ד	זי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	חט
	ה	זכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וח	טי
	י	זל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	חט	יכ
	ו	זמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וח	טי	כל
	י	זנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	חט	יכ	למ
	ו	זס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וח	טי	כל	מנ
	ה	זע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	חט	יכ	למ	נס
	י	זפ	צק	רש	תא	בג	דה	וח	טי	כל	מנ	סע
שם ס"ג	י	זק	רש	תא	בג	דה	וח	טי	כל	מנ	סע	פע
	ו	זר	שת	אב	גד	הו	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק
	ד	זש	תא	בג	דה	וח	טי	כל	מנ	סע	פע	קר

שער הפונה קדים

רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	הו	גד	אב	זת	דה	
שת	קר	פצ	סע	מנ	כל	טי	וה	דה	נג	זא	י	
תא	רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	הו	גד	זג	ו	
אב	שת	קר	פצ	סע	מנ	כל	טי	וה	דה	זג	ז	
נג	תא	רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	הו	זד	ו	
גד	אב	שת	קר	פצ	סע	מנ	כל	טי	וה	זה	ה	
דה	נג	תא	רש	צק	עפ	נס	למ	יכ	חט	זז	י	

הרל"א שערים אהור דתפארת

שם מ"ה	י	צק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ
	ו	צק	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פק
	ו	צש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	קר
	ה	צת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פק	רש
	ז	צז	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	קר	שת
	ו	צב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פק	רש	תא
	ז	צב	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	קר	שת	אב
	ו	צד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פק	רש	תא	נג
	ה	צה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	קר	שת	אב	גד
	ז	צו	זח	טי	כל	מנ	סע	פק	רש	תא	נג	דה
	וה	צז	חט	יכ	למ	נס	עפ	קר	שת	אב	גד	הו
שם ב"ן	י	צה	טי	כל	מנ	סע	פק	רש	תא	נג <th>דה</th> <th>וז</th>	דה	וז
	ו	צט	יכ	למ	נס	עפ	קר	שת	אב	גד	הו	זח
	ו	צי	כל	מנ	סע	פק	רש	תא	נג	דה	וז	חט
	ה	צט	למ	נס	עפ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי
	ה	צל	מנ	סע	פק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ
	ו	צט	נס	עפ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל
	ו	צט	סע	פק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ
	ה	צס	עפ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ
	ה	צע	פק	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס
		צפ	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע

(עה ע"א) והרי לנו הרל"א פנים ואחור דתפארת, שהוא על המרכז ז"ע וצ"ו. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ז', ולא נמצא שם לא צירוף ו"ו ולא צירוף ז"ה, והוא משום כי הוא כולו סובב על האות ז', שהוא שורשם, ומצטרף הוא עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר האות צ' בהרל"א שערים אהור בכל העשרה שיטין

שער הפונה קדים

האחרונים שבו, ולא נמצא שם לא צירוף פ"צ ולא צירוף צ"ק, משום שהאות צ' הוא שורש של כולם שעליו הם עומדים, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב אשר כל שיטה הוא מכ"א שערים באורך, כי הנה הם הי"א ספי' כתב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בת"ת, ובכל אחד הוא כ"א שערים, שהם י' דהע"ב וי' דהס"ג עם השורש שלהם, שהוא האותיות י"ה, והם הכ"א שבכל שיטה דהפנים. וכן המ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה, שהוא השורש שלהם, והם הכ"א שבכל שיטה שבהאחור. והנה שוים כל הי' שיטין האחרונים במציאות (עה ע"ב) הכ"א שערים שבהם, שכל אותן הכ"א שערים שהם בזה הם בזה, ולא נשתנו אלא רק במצבם, משום שכן הוא כל הי' ספי' הם שוים במציאותם ולא נשתנו אלא בגילויים.

והנה התחלת כל ספי' מהי' אחרונים הוא משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת, ולכן עומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת דכל ספי' עליונה, כי התחלת כל תחתון הוא נמשך ויוצא מסופו דהעליון. והתחלת ספי' הכתר דהפנים, הוא שער ז"א, וסופה הוא שער ז"ת. וכן עד"ז בהכתר דהאחור, הנה התחלתה הוא שער צ"א, וסופה הוא שער צ"ת. ומתחילה היו כל הי"א שיטין כולם בסדר עיגולים, והיה התחלת כל שיטה עם סופה סמוכים זה לזה בעיגול, אלא אח"כ נתפשטו לקוין ונעשה כל שיטה ושיטה רחוק התחלתה מסופה מקצה לקצה, אבל מעיקרם ושורשם הם סמוכים זה לזה בעיגול, ונמשכים מזה לזה מא"ב עד ש"ת, וכן ספי' הכתר דהפנים הוא מז"א עד ז"ת, והכתר דהאחור הוא מצ"א עד צ"ת וכנז'.

פרק כג

הרל"א שערים פנים דהנצה

שם ע"ב	י	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו
	ו	חי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זט
	ד	חב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	טי
	ה	חל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זט	יב
	י	חמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	טי	כל
	ו	חנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זט	יב	למ
	י	חס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	טי	כל	מנ
	ו	חע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זט	יב	למ	נס
	ה	חפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	טי	כל	מנ	סע
	י	חצ	קר	שת	אב	גד	הו	זט	יב	למ	נס	עפ
	יה	חק	רש	תא	בג	דה	זו	טי	כל	מנ	סע	פע
שם ס"ג	י	חר	שת	אב	גד	הו	זט	יב	למ	נס	עפ	צק
	ו	חש	תא	בג	דה	זו	טי	כל	מנ	סע	פע	קר
	ד	חת	אב	גד	הו	זט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש
	ה	חא	בג	דה	זו	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת

שער הפונה קדים

	י	חב	גד	הו	זט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	ו	הג	דה	וז	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב
	א	חד	הו	זט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	נג
	ו	חה	וז	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד
	ה	הו	זט	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	נג	דה
	י	הז	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו

הרל"א שערים אחר דהנצח

שם מ"ה	י	קר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ
	ו	קש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צר
	ו	קת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	רש
	ה	קא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צר	שת
	א	קב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	רש	תא
	ו	קג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צר	שת	אב
	א	קד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	רש	תא	נג
	ו	קה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צר	שת	אב	גד
	ה	קו	זח	טי	כל	מנ	סע	פצ	רש	תא	נג	דה
	א	קז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צר	שת	אב	גד	הו
	וה	קח	טי	כל	מנ	סע	פצ	רש	תא	נג	דה	וז
שם ב"ן	י	קט	יכ <th>למ</th> <th>נס</th> <th>עפ</th> <th>צר</th> <th>שת</th> <th>אב</th> <th>גד</th> <th>הו</th> <th>זח</th>	למ	נס	עפ	צר	שת	אב	גד	הו	זח
	ו	קי	כל	מנ	סע	פצ	רש	תא	נג	דה	וז	חט
	ו	קנ	למ	נס	עפ	צר	שת	אב	גד	הו	זח	טי
	ה	קל	מנ	סע	פצ	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ
	ה	קמ	נס	עפ	צר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל
	ו	קנ	סע	פצ	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ
	ו	קס	עפ	צר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ
	ה	קע	פצ	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס
	ה	קפ	צר	שת	אב	גד	הו	זח	טי	כל	מנ	סע
		קצ	רש	תא	נג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ

{ע"ג} הרי לנו הרל"א פנים ואחר דהנצח, אשר המרכז שלו הוא ח"ק בהפנים ק"ה בהאחור. וחסר בעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות ה', ולכן לא נמצא שם לא צירוף ז"ח ולא צירוף ח"ט, כי האות ה' הוא שורש כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. ובהאחור הנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים שבו האות ק, כי הוא השורש של כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה, ולכן לא נמצא שם לא צירוף ק"צ ולא צ"ק ולא ק"ר ולא ר"ק, כי הוא אינו מצטרף שם עם אות אחד יותר מזולתו. והנה הם י"א

שער הפונה קדים

שימין ברוחב, אשר כל שיטה היא מכ"א שערים באורך, הן בהפנים והן בהאחור, כי הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ שבהפנים דנצה ושבהאחור דנצה, ולכן שוה כל הי' שימין האחרונים שבהם במציאות הכ"א שערים, כי כל הי' ספי' הם שוים {עה ע"ד} במציאותם, לבד השיטה הראשונה, שהיא ספי' כתר היא שורש כולם.

והנה התחלת ספי' כתר הוא משער ח"א בהפנים, ומשער ק"א בהאחור, וסופה הוא ח"ת בהפנים וק"ת בהאחור, ושאר כל הי' ספי' האחרונים הוה התחלתן שער א"ב, וסופן שער ש"ת. ונמשך התחלת כל ספי' תחתונה מסופו דהעליונה, ולכן עומד בכלם השער א"ב נגד השער ש"ת, כי הוא נמשך ויוצא ממנו, וכן א"ב דהחכמה הוא נגד הח"ת דהכתר בהפנים, ונגד הק"ת דהכתר בהאחור. וסדרן דהכ"א שערים שבכל ספי' היו מתחילה כולם בעיגולים, והיה התחלת כל שיטה סמוכה לסוף כל שיטה, כי היו עומדים בעיגול סמוכים זה לזה, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין ונתרחקו זה מזה מקצה לקצה, אבל מעיקרם הם סמוכים זה לזה ונמשכים זה מזה, כי ממי' יוצא י"ב ומכ"ל יוצא ל"מ ועד"ז כולם.

פרק כד

הרל"א שערים פנים דההוד

שם ע"ב	י	טי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זח
	ו	טב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	חי
	ך	מל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זח	יב
	ה	טמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	חי	כל
	י	טז	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זח	יב	למ
	ו	סס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	חי	כל	מנ
	י	טז	פע	קר	שת	אב	גד	הו	זח	יב	למ	נס
	ו	טפ	צק	רש	תא	בג	דה	זו	חי	כל	מנ	סע
	ה	טז	קר	שת	אב	גד	הו	זח	יב	למ	נס	עפ
	י	מק	רש	תא	בג	דה	זו	חי	כל	מנ	סע	פע
	יה	טז	שת	אב	גד	הו	זח	יב	למ	נס	עפ	צק
שם ס"ג	י	טז	תא	בג	דה	זו	חי	כל	מנ	סע	פע	קר
	ו	טת	אב	גד	הו	זח	יב	למ	נס	עפ	צק	רש
	ך	טז	בג	דה	זו	חי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת
	ה	טז	גד	הו	זח	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	י	מז	דה	זו	חי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב
	ו	מז	הו	זח	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג
	ה	מז	חי	כל	מנ	סע	פע	קר	שת	אב	גד	הו

שער הפונה קדים

	י	טח	יכ	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז
--	---	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

הרל"א שערים אהור דההוד

שם מ"ה	י	רש	תא	בג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק
	ו	רת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קש
	ד	רצ	בג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	שת
	ה	רע	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קש	תא
	א	רנ	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	שת	אב
	ו	רד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קש	תא	בג
	א	רה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	שת	אב	גד
	ו	רו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע	קש	תא	בג	דה
	ה	רז	חט	יכ	למ	נס	עפ	צק	שת	אב	גד	הו
	א	רה	טי	כל	מנ	סע	פע	קש	תא	בג	דה	וז
	וה	רט	יכ	למ	נס	עפ	צק	שת	אב	גד	הו	זה
שם ב"ן	י	רי	כל	מנ	סע	פע	קש	תא	בג	דה	וז	חט
	ו	רנ	למ	נס	עפ	צק	שת	אב	גד	הו	זה	טי
	ד	רל	מנ	סע	פע	קש	תא	בג	דה	וז	חט	יכ
	ה	רמ	נס	עפ	צק	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל
	ה	רנ	סע	פע	קש	תא	בג	דה	וז	חט	יכ	למ
	ו	רס	עפ	צק	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ
	ו	רע	פע	קש	תא	בג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס
	ה	רפ	צק	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע
	ה	רצ	קש	תא	בג	דה	וז	חט	יכ	למ	נס	עפ
		רק	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פע

{עו ע"א} הרי לנו הרל"א פנים ואהור דההוד, אשר המרכז שלו הוא ט"ר ר"ט. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים אות ט', ולכן לא נמצא שם לא צירוף ח"ט ולא ט"י, משום שהאות ט' הוא שורשם ועליו עומדים כולם, והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהאהור האות ר', ולא נמצא שם לא צירוף ק"ר ולא צירוף ר"ש, משום שהאות ר' הוא בהם שורש לכולם שוה, ואינו מצטרף בהם האות ר' לאות אחד יותר מזולתו. והנה ישנם י"א שיטין הן בהפנים והן בהאהור, כי הם הי"א ספי' כחב"ד חג"ת נהי"מ הכלולים בההוד, וכל שיטה ושיטה הוא מכ"א שערים, י' דהע"ב וי' דהס"ג עם האותיות י"ה בהפנים, והמ"ה וב"ן עם האותיות ו"ה בהאהור. והם שוים במציאות הכ"א שערים, שכל אותן השערים שישנם בזה הם בזה, אלא שנשתנו במצבם, והוא משום שכל הי' ספי' הם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים.

שער הפונה קדים

וספ"י הכתר היא שורש לכולם, והיא האות ראשון דהמרכז ומצטרף עם כל הכ"א (עו ע"ב) אותיות, אשר מהם נמשכו ויצאו כל הכ"א שערים דכל הי' ספ"י.

והתחלת הכתר דהפנים הוא משער ט"א, וסופה הוא שער ט"ת, והתחלת הכתר דהאחור הוא משער ר"א, וסופה הוא שער ר"ת, ושאר כל הי' ספ"י הוה התחלת כל א' משער א"ב, וסופן הוא שער ש"ת. ונמשך כל ספ"י תחתונה מסופו דכל ספ"י עליונה, ולכן עומד בכולם השער א"ב דהתחתון נגד השער ש"ת דהעליון, והא"ב דהחכמה הוא נגד השער ט"ת דהכתר דהפנים, ונגד השער ר"ת דהכתר דהאחור. וסדרם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה ושיטה היו מתחילה בעיגולים, והיה התחלתן וסופן סמוכים זה לזה בעיגול, שהשער ט"י היה סמוך להשער ט"ח, והשער כ"ל היה סמוך להשער י"ך, והשער מ"ן היה סמוך להשער ל"מ, ועד"ז כולם, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין, ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה, אבל מעיקרם הם סמוכים זה לזה ונמשכים זה מזה, כי מט"ח יצא ט"י ומי"ב יצא כ"ל וכן כולם.

פרק כה

הרל"א שערים פנים דהיסוד

שם ע"ב	י	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט
	ו	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טב
	ד	ימ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	כל
	ה	ינ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טב	למ
	י	יס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	כל	מנ
	ו	יע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טב	למ	נס
	י	יפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	כל	מנ	סע
	ו	יצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טב	למ	נס	עפ
	ה	יק	רש	תא	בג	דה	וז	חט	כל	מנ	סע	פצ
	י	יר	שת	אב	גד	הו	זה	טב	למ	נס	עפ	צק
	יה	יש	תא	בג	דה	וז	חט	כל	מנ	סע	פצ	קר
שם ס"ג	י	ית	אב	גד	הו	זה	טב	למ	נס	עפ	צק	רש
	ו	יא	בג	דה	וז	חט	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת
	ד	יב	גד	הו	זה	טב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	ה	יג	דה	וז	חט	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב
	י	יד	הו	זה	טב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג
	ו	יה	וז	חט	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד
	א	יו	זה	טב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה
	ו	יז	חט	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו
	ה	יח	טב	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וז
	י	יט	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה

הרל"א שערים אחור דהיסוד

שם מ"ה	י	שת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר

שער הפונה קדים

	ו	שא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רת
	ד	שב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	תא
	ה	שג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רת	אב
	א	שד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	תא	בג
	ו	שה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רת	אב	גד
	א	שו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	תא	בג	דה
	ו	שז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רת	אב	גד	הו
	ה	שה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	תא	בג	דה	וז
	א	שט	יב	למ	נס	עפ	צק	רת	אב	גד	הו	זה
	וה	שי	כל	מנ	סע	פצ	קר	תא	בג	דה	וז	חט
שם ב"ן	י	שב	למ	נס	עפ	צק	רת	אב	גד	הו	זה	טי
	ו	של	מנ	סע	פצ	קר	תא	בג	דה	וז	חט	יב
	ד	שמ	נס	עפ	צק	רת	אב	גד	הו	זה	טי	כל
	ה	שנ	סע	פצ	קר	תא	בג	דה	וז	חט	יב	למ
	ה	שס	עפ	צק	רת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ
	ו	שע	פצ	קר	תא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס
	ו	שפ	צק	רת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע
	ה	שא	קר	תא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ
	ה	שק	רת	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ
		שר	תא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק

(עו ע"ג) הרי לנו הרל"א פנים ואחור דהיסוד אשר המרכז שלו הוא י"ש ש"י. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות י', ולכן לא נמצא שם לא שער ט"י ולא שער י"ב, משום שכולם סובבים עליו, והוא שורש כל הרל"א שערים דהפנים, שורש לכולם שוה, ואינו מצטרף עם אות אחד יותר מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהרל"א אחור ש', ולא נמצא שם לא שער ר"ש ולא ש"ת, כי האות ש' הוא שורש כולם והוא מצטרף עם כולם שוה בלי יתרון לאות אחד מזולתו. והנה יש הן בהרל"א פנים והן בהרל"א אחור י"א שיטין, כי הנה הם הי"א ספי' כחב"ד הג"ת נהי"מ הכלולים בהיסוד, וכל שיטה יש בו כ"א שערים, כי הם על הכ' אותיות דע"ב וס"ג עם האותיות י"ה שהוא שרשם בהרל"א פנים, והמ"ה וב"ן והאותיות ו"ה בהרל"א אחור. וכל העשרה שיטין האחרונים הם שוים בהכ"א שערים שבהם, שכל אותן הכ"א שערים שהם בזה הם בזה, אלא שנשתנו במצבם, כי כן הם הי' ספי' שהם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים. והנה התחלת כל ספי', אשר הן (עה ע"ד) בהפנים והן בהאחור, הוא משער א"ב, וסופן הוא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים שער ש"ת, ובהכתר דהפנים שער י"ת, אך בהאחור הוא בהכתר שער ש"ת, ובהעשרה שיטין האחרונים שער ר"ת. ועומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה, שהוא התחלה נגד שער ש"ת דכל ספי' העליונה בהפנים, ונגד שער ר"ת דכל ספי' עליונה בהאחור. וספי' החכמה עומד השער א"ב שבה נגד השער י"ת דהכתר בהפנים, ונגד השער ש"ת דהכתר בהאחור. וכ"ז הוא משום כי התחלתה דכל ספי' תחתונה הוא נמשך ויוצא מסופה דכל ספי' עליונה. וסדרם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה הנה היו תחילה בעיגולים, והיה השער הראשון דהתחלת כל שיטה סמוך בעיגול להשער

שער הפונה קדים

האחרון שבסוף כל שיטה, אלא שאח"כ נסדרו בריבוע ונתפשטו לקויז ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה, אבל מתחילתם היו סמוכים זה לזה בעיגול, והם נמשכים זה מזה, כי מו"ט יוצא י"ב, ומכ"ל יוצא ל"מ, וממ"ן יוצא נ"ס, ועד"ו כולם הן בהפנים והן בהאחור, כי מציאותם הראשונה היו כולם בעיגול וכנז'.

פרק בו
הרל"א שערים פנים דהמלכות

שם ע"ב	י	כל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי
	ו	כמ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יל
	ד	כנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	למ
	ה	כס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יל	מנ
	י	כע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	למ	נס
	ו	כפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע
	י	כצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	למ	נס	עפ
	ו	כק	רש	תא	בג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ
	ה	כר	שת	אב	גד	הו	זה	טי	למ	נס	עפ	צק
	י	כש	תא	בג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר
	יה	כת	אב	גד	הו	זה	טי	למ	נס	עפ	צק	רש
שם ס"ג	י	כא	נג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת
	ו	כב	גד	הו	זה	טי	למ	נס	עפ	צק	רש	תא
	ד	כג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב
	ה	כד	הו	זה	טי	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג
	י	כה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד
	ו	כו	זה	טי	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה
	א	כז	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו
	ו	כח	טי	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו
	ה	כט	יל	מנ	סע	פצ	קר	שת	אב	גד	הו	זה
	י	כי	למ	נס	עפ	צק	רש	תא	בג	דה	וו	חט

הרל"א שערים אחור דהמלכות

שם מ"ה	י	תא	בג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	רש
	ו	תב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שא
	ד	תג	דה	וו	חט	יל	מנ	סע	פצ	קר	רש	אב
	ה	תד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שא	בג

שער הפונה קדים

	א	תה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	אב	גד
	ו	תו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שא	בג	דה
	א	תז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	אב	גד	הו
	ו	תח	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שא	בג	דה	וז
	ה	תט	יב	למ	נס	עפ	צק	רש	אב	גד	הו	זה
	א	תי	כל	מנ	סע	פצ	קר	שא	בג	דה	וז	חט
	וה	תכ	למ	נס	עפ	צק	רש	אב	גד	הו	זה	טי
שם ב"ן	י	תל	מנ	סע	פצ	קר	שא	בג	דה	וז	חט	יב
	ו	תמ	נס	עפ	צק	רש	אב	גד	הו	זה	טי	כל
	ד	תנ	סע	פצ	קר	שא	בג	דה	וז	חט	יב	למ
	ה	תס	עפ	צק	רש	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ
	ה	תע	פצ	קר	שא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס
	ו	תפ	צק	רש	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע
	ו	תצ	קר	שא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ
	ה	תק	רש	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ
	ה	תר	שא	בג	דה	וז	חט	יב	למ	נס	עפ	צק
		תש	אב	גד	הו	זה	טי	כל	מנ	סע	פצ	קר

{עז ע"א} הרי לנו הרל"א פנים ואחור דהמלכות, אשר המרכז שלהם הוא כ"ת ת"ך. והנה חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים האות כ', ולכן לא נמצא שם לא שער י"ב ולא שער כ"ל, כי האות כ' הוא שורש לכולם שוה, והוא מצטרף עם כל האותיות כולם בלי יתרון לאות אחד מזולתו. וכן חסר בהעשרה שיטין האחרונים דהאחור האות ת', כי הוא שורש כולם, אשר עליו הם עומדים, ולכן לא נמצא שם לא שער ש"ת ולא שער ת"א, כי הוא מצטרף עם כל האותיות כולם בלי יתרון לאות אחד מזולתו, וכבר יצא לזה האות כ' בהשיטה הראשונה דהפנים, והאות ת' בהשיטה הראשונה דהאחור. והנה ישנם הן בהפנים והן בהאחור י"א שיטין ברוחב, אשר כל שיטה ושיטה היא מכ"א שערים באורך, כי הי"א שיטין הנה הם הי"א ספי' כחב"ד הג' נהי"מ הכלולים בהמלכות, הן בהפנים שבה והן בהאחור שבה, והכ"א שערים שבכל שיטה הם הי' אותיות דע"ב, והי' אותיות דס"ג עם שרשם, שהוא האותיות י"ה שבהאחור, והנה הי' שיטין האחרונים שבכל אחד מהם הם שוים במציאות הכ"א שערים, שכל אותן השערים שישנם בשיטה זו ישנם בשיטה זו, וכן כל מה שהוא בהעשרה שיטין האחרונים דהפנים הם ג"כ בהעשרה שיטין האחרונים {עז ע"ב} דהאחור, כי כל הי' ספי' הם שוים במציאותם אלא שנשתנו בגילויים, והוא מה שנשתנה מצב השערים בכל שיטה ושיטה, הגם שבעיקר מציאותם הם שוים.

והנה התחלת ספי' הכתר דהפנים הוא שער כ"א, וסופה הוא שער כ"ת, והתחלת ספי' הכתר דהאחור הוא שער ת"א וסופה הוא שער ת"ש, והתחלת הי' ספי' האחרונים אשר הן בהפנים והן בהאחור הוא משער א"ב שבכל אחד מהם, וסופן הוא בהפנים שער ש"ת ובהאחור שער ר"ש. ולכן עומד השער א"ב דכל ספי' תחתונה נגד השער ש"ת

שער הפונה קדים

דהספי' עליונה בהרל"א פנים, ונגד השער ר"ש דהספי' עליונה בהרל"א אחור, כי מסופו דהעליון נמשך התחלת התחתון. ולכן הוא ג"כ כי השער א"ב דספי' החכמה הוא נגד שער כ"ת שהוא סופו דהכתר בהפנים, ונגד שער ת"ש שהוא סופו דהכתר בהאחור. וסדרם ומציאותם דכל הכ"א שערים שבכל שיטה ושיטה, הנה היו מתחילה בעיגול, והיה התחלת כל שיטה וסופה סמוכים זה לזה בעיגול, ונמשכו ויצאו זה מזה, כ"ל מכ"י ומ"ג מל"מ וס"ע מנ"ס וכן כולם, והיו סמוכים זה לזה בעיגול, אלא שאח"כ נתפשטו לקוין ונתרבעו, ונתרחק התחלת כל שיטה מסופה מקצה לקצה.

והרי נתבאר לנו בזה כל סדרן דהרל"א פנים ואחור דכל הי"א ספי' כחב"ד הג"ת נהי"מ, כפי אשר סידרם בעל עמק המלך ז"ל (שעשועי המלך פרק ו - פרק כח), והם י"א ועז ע"ג פעמים פנים וי"א פעמים אחור. וכאשר תדקדק בהם תראה כי התחלת כל הי"א פנים הם הולכים כסדר מא"ב עד כ"ל, ואח"כ הם כל הי"א פעמים רל"א אחור, והם מל"מ עד ת"א, ולכך נקראים בשם אחור, משום שהם על הי"א אותיות האחרונים. וזהו מה שסידרן העמק המלך ז"ל כל הי"א פנים בפנ"ע והי"א אחור בפנ"ע וכנ"ל בדברינו פ' י"ד, משום שכאשר הם מסודרים כל הי"א פעמים אחור אחר כל הי"א פעמים פנים, הרי הם כסדר מא"ב עד ת"א. וכן תראה עוד שכן הם הולכים כסדר בסופן של השורות הראשונות, והם מש"ת זה אחר זה, ש"ת ת"א א"ב ב"ג כו' כו', וכן הם כסדר בסופן של השורות האחרונות ר"ש ש"ת ת"א א"ב כו' כו'. והם נעוץ סופן בתחילתן, כי סוף השורה הראשונה של כל האחור הוא ר"ש, והוא נעוץ בתחילתן בסוף השורה הראשונה של התחלת כל הפנים שהוא ש"ת, כי הרי אחר ר"ש הוא ש"ת. וכן סוף השורה האחרונה של כל האחור הוא ק"ר, והוא נעוץ בתחילתן בסוף השורה האחרונה של התחלת כל הפנים שהוא ר"ש, כי הרי אחר ק"ר הוא ר"ש, ועכ"פ הוא כי הם הכל כסדר ונעוצים זה בזה ודי בזה.

פרק כז

והנה הרל"א פנים ואחור של כל ספי' וספי' הרי הוא כמנין נתיב, שהם ב' פעמים רל"א שערים. וכן בכל רל"א שערים עצמו אשר כל שער הוא מב' אותיות הרי הוא כמנין נתיב, כי הם תס"ב אותיות, והרל"א שערים עם כלל הכ"ב אותיות הפשוטים הם רל"ב כמספר הד' שמות עסמ"ב, שהם גימט' רל"ב, שעליהם נאמר (בראשית א' ג) יהי אור שהוא גימט' רל"ב¹⁰⁷.

וזהו שאמר הקדוש במאמר אדם דאצילות פ"ז זה לשונו: [ארכה ורחבה נתיב נעלם], ר"ל כי הרי יש בכל רל"א ורל"א הנ"ל כ"א שערים באורך. והפנים והאחור כשהם עומדים זה אצל זה וכמו שסדרנו אנחנו בכל ספי' וספי' הפנים והאחור זה אצל זה וכנ"ל, וזה נקרא בשם רוחב, והרי יש י"א שערים ברוחב הפנים, וי"א שערים ברוחב האחור. והם כ"ב שערים ברוחב, וכ"א שערים באורך, וכ"ב פעמים כ"א הוא תס"ב, כמנין נתיב. וזהו שאמר ארכה ורחבה נתיב נעלם, [בשמא קדישא בגוייהו כלילין תלתין ותשע אתוון], שהם הד' שמות עסמ"ב העומדים בכל פנים ואחור והם ט"ל אותיות והם כמנין רל"ב, [מרוז ויאמר אלהים יהי אור] (עכ"ל), שהוא גימט' רל"ב. והנה הי"א פעמים רל"א פנים והי"א פעמים רל"א אחור, שהם כ"ב פעמים רל"א שערים, הרי הם כ"ב נתיבות. כי הרי הם כ"א מתס"ב אותיות כמנין נתיב, והם כ"ב נתיבות, והשם הוי"ה ב"ה הכוללם כולם יחד והוא בפנימיותם, והוא העשר ספי' הפנימיות, הנה הם הל"ב נתיבות חכמה אשר בהם נברא הכל וכמ"ש בספר יצירה בתחילתו (פ"א מ"א).

¹⁰⁷ עי' שער הצלם פרק ב'.

שער הפונה קדים

אמנם כבר אמרנו לעיל פ' י"ג ופ' י"ד, כי מה שאנו אומרים כאן י"א ספ"י, הגם שעיקרם אינם רק י', משום שכאן אשר אנו מדברים בהעלמות דא"ס, ששם הוא רק הרצון והמחשבה על מציאות הספ"י, ואינם עדיין ספ"י ממש, הנה נחשב כאן שורש גילויים (עו ע"ד) בחשבון ג"כ, והם י"א, ולכן הוא י"א פנים וי"א אחר, וכן י"א שיטין בכל רל"א ורל"א כנ"ל. אבל באמת הוה השורש לעולם נעלם, ולכן בכל רל"א ורל"א אינו דומה השיטה הראשונה לכל ה' שיטין האחרונים, כי היא רק שרשם אשר ממנה הם יוצאים, והיא בפנימיות כולם, אבל היא בעצמה אין דומה לה. וכן נקרא הנתיב הראשון נתיב נעלם, כי הוא הנתיב לכל הנתיבות, והוא בעצמו נעלם, ועליו נאמר (איוב כח ז) נתיב לא ידעו עיני. וכן הוא כל אלו הרל"א כולם, הנה נקרא כל רל"א עליון להתחתון בבחי' נתיב נעלם. וזה שאמר המאמר אדם דאצילות "ארכה ורחבה נתיב נעלם", כי כל עליון הוא נעלם מהתחתון. וזהו מה שאנו רואין, שהמרכז של כל רל"א ורל"א הוה כל תחתון במספר י"א יותר מהעליון, כי ב"מ הוא י"א יותר מא"ל, וכן ג"ג מב"מ, וד"ס מג"ג, וה"ע מד"ס, וו"פ מה"ע, וז"צ מו"פ, וח"ק מז"צ. כי כל ראשון הוא עומד י"א מדרגות למעלה מהשני, וירד התחתון ממנו כל ה"א מדרגות כולם. וכ"ז הוא עד ספ"י הוד, אבל מהוד ולמטה שהם כולם גבורות תקיפין, וכגודע בסוד (דניאל י ח) והודי נהפך עלי למשחית, וכן בסוד (איכה א יג) כל היום דוה שהוא אותיות הוד¹⁰⁸, והגם שכאן בענינינו אין אחיזה שם ואין נגיעה שם חלילה וחלילה וכן אינם גבורות ממש ח"ו, עכ"ז הנה כל מה שהוא למטה ישנם שורש נעלם למעלה למעלה, ולכן מהוד ולמטה הנה הם בבחי' גבורות תקיפין אשר בשורש השרשים הנעלם, ולכן היה גם כאן בענינינו כי מהוד ולמטה היה הירידות יותר גדולים, וירדו מאחדים לעשירות. ועד המרכז ט"ר שהוא בהוד ירד כל אחד י"א מדרגות, אבל מהוד ולמטה ירדו בבחי' עשירות, ומה שהיה למעלה י"א, נעשה כאן ק"א, וזהו המרכז ט"ר שהוא רחוק מח"ק ק"א, כי ט"ר הוא בהוד, והוא רחוק מח"ק שהוא בנצח ק"א (ע' שער תיקון הירח פ"ה באות ק"י). וכן המרכז י"ש שהוא ביסוד, הנה הוא רחוק מט"ר ג"כ ק"א. ומרכז כ"ת שהוא במלכות שהיא יותר גבורות, היא ירדה עוד יותר, והוא המרכז כ"ת שהוא רחוק מי"ש ק"י מדרגות, והיא עצמה י" [והרי הוא ק"כ]. והנה הוא בסוד שורש השרשים לש"כ ופ"ר דינין הנכללין בהת"ר אותיות דהק"כ צירופי אלהים, [ר"ל שכאן הוא השורש דהק"כ צירופי אלהים אשר הם כללות כל הדינין שהם ש"כ ופ"ר דינין דדכורין ונוקבין כגודע¹⁰⁹, והנה הם בסוד הת"ר אותיות דהק"כ צירופי אלהים והוה כאן השורש דהק"כ].

וע' דברינו לעיל פ"ה שאמרנו כי גבורות הוד לא נתגלה שם, אמנם כאן בהתפשטות הרל"א שערים הנה נתגלה כאן גבורות ההוד ג"כ, וממנה האירו ונתגברו כל הגבורות שביסוד ומלכות ג"כ, והוא המרכז ט"ר י"ש כ"ת שבהם ירדו המדרגות עוד יותר הרבה וכנ"ל.

פרק כח

הרל"א שערים נעשים כעין לבוש למאציל א"ס ב"ה ע"מ להתגלות על ידם בכל פעולותיו, ואותו המלבוש נעשה מאור עצמו. והנה ד"ז נעשה ונתגלה בתוך הצמצום הנ"ל, והיה ממלא את כל אותו המקום. ואחר כך נתקפל, דהיינו עלו כל הרל"א שערי האחר, והלבישו את רל"א שערי הפנים ועמדו מאחוריהם. וכ"ז נעשה ע"י סוד ה' הגבורות שהושרשו שם, וטבע הגבורות הוא לעלות ולהסתלק. ועי"ז נשאר מקומם פני ע"מ להמציא את כל העולמות. והנה אותו המקום נקרא ג"כ בשם אויר וטהירו, שכן נשאר כאן רשימת אור גדול מהרשימו דאור א"ס שהיה שם בתחילה, וכמו כן נשארה שם רשימת אור מכל רל"א שערי האחר שנסתלקו.

¹⁰⁸ עי' שער רפ"ח פרק ה', ופע"ח שבועות פרק א'.

¹⁰⁹ עי' אריכות בדרוש ש"ך פ"ר ורפ"ח בסוף דע"ה ח"ב.

שער הפונה קדים

במלכות דמלכות דא"ס נעשו כל הרל"א שערים, הרי היא עצמה המקום לכל העולמות, ובאמרנו "מקום", ר"ל שהוא הנושא את הכל, כמו המקום שהוא הנושא את כל הניתן בו, והוא בחי' מקומו של עולם, וכמו כן אח"כ מתפשטת מלכות דא"ס במלכות דאצילות, הנושאת את כל הבריאה.

והנה כל אלו הרל"א שערים שאמרנו היה נעשה כעין לבוש, אשר בהם נתלבש המאציל א"ס להתגלה על ידם בכל פעולותיו, והיה כל אלו הרל"א בבחי' מלבוש אליו¹¹⁰. ונעשה כל אותו המלבוש מאורו עצמו, כי הרי הוא מניצוצי אורו כמו שכתבנו לעיל פ"א, והוא מה שאמרו דלבושיה מיניה¹¹¹. והוא התורה שהיא לבושו של הקב"ה, שבה נתלבש, והיא מאורו עצמו, ונצטמצם בתוך לבושו להתגלה בה ועל ידה בכל המציאות כולו. והנה נעשה ונתגלה כל אותו המלבוש בתוך האויר קדמון והטהירו עלאה שאמרנו לעיל פ"ג, והיה ממלא את כל אותו המקום והחלל כולו. ועל סוד אותו המלבוש הוא מה שנאמר (תהלים קמ"ט טז) גלמי ראו עיניך, כי גלמי הוא לשון מלבוש, וכמ"ש {ע"ה ע"א} ביחזקאל (כז כד) בגלומי תכלת. ומ"ש ראו עיניך, כי כבר אמרנו כי שורש כל אותו המלבוש שהוא כל הרל"א שערים כולן, הנה הם הד' שמות עסמ"ב היוצאים מהד' אותיות דהשם הו"יה ב"ה, וכל הד' אותיות הו"יה אשר כאן הנה הוא הו"יה דעיינין שאמרנו לעיל פ"ז, והיה כל האותיות י"ה אשר בהרל"א פנים, וכל האותיות ו"ה אשר בהרל"א אחור, היו כולם מהו"יה דעיינין שהיא יודי"ן ווי"ן, נקודות ותגיין. כי כל עין הוא בסוד י', כי הוא בעיגולא כעין י', והם סוד הנקודות, וכמ"ש בתיקונים תיקון ע' (דף קמ"ט סע"א) ובכ"מ שם (וכן בתיקון יט דף ל"ז ע"א, וברע"מ פנחס דף רכה ודף רכט) ובהו"יה דעיינין הוא כ"ד עיינין וע"ב תגיין. וזהו גלמי ראו עיניך, כי כל סוד המלבוש הוא יצא ונעשה מזוהר הו"יה דעיינין. ואמר גלמי, גלם י', כי המלבוש הוא בבחי' גוף על האור דא"ס, וכל גוף הוא בבחי' י' (כמ"ש הגר"א בתיקונים דף קמה סע"א¹¹²) כי הוא כולו סתים כעין י', וכן הוא כאן שהוא כמסך ופרגוד להסתיר את האור דא"ס. וכן הוא עוד כי כל אותו המלבוש הנה הוא נעשה בתוך הנקודה פנימית שהיא סוד י' כנ"ל פ' ג' ד'. וזהו שאמר גלמי, גולם י', כי המלבוש שהוא הגלם הנעשה בהנקודה הפנימית, שהיא בסוד הו"יה¹¹³, הנה הוא נעשה ע"י זוהר הו"יה דעיינין, וזהו ראו עיניך, שהיא נעשית בראיית הו"יה דעיינין. והנה נתרקם ונארג כל אותו המלבוש שהוא כל הרל"א שערים על הפרגודא פנימה שאמרנו לעיל פ"ט, וזהו שאמר שם

¹¹⁰ ע"י ויקהל משה ריש פרק ו, ז"ל, נעשו הגליפו כמו מלבוש כי הוא היה מלבוש את א"ס המקיף והוא סוד התורה והוא סוד ה' עוז לעמו יתן וכו', ע"כ. וע"י לעיל הערה 6.

ע"י עמק המלך שער אויר קדמון פרק ה', ז"ל: ההפרש והמעלה שיש בין מלבוש לאויר קדמון, שהוא לצד מטה מן המלבוש, והטהירו הוא באמצע. דע כי המלבוש הוא יותר מעולה מאויר קדמון, בהיות כי הוא דבוק עם אין סוף. ואויר קדמון שהוא קרוב למלבוש וגם כן לטהירו אינו כל כך מעולה מפני אמצעיות הלבוש. אבל לצד מטה שאין בו מלבוש, תאמר שהוא במדרגת המלבוש, אינו כן, מפני התדבקותו של אויר קדמון בטהירו, שיש בו קצת עביות לגבי דידיה, אינו מניח לו להדבק עם האין סוף, כמו המלבוש שאין לו דבר מונע.

¹¹¹ כוונתו לדברי המדרש בב"ר פל"א פ"ה: "כהדין קמצא, דלבושא דיליה מגופיה". וע"י ע"ח שער המלכים פרק ד' בסוף בשם החברים, שכל אור שנתפשט ממקורו יורד למטה, ועל ידי התפשטותו וירידתו נתעבה קצת, ומאותה העביות עצמה נעשה אח"כ הגוף והכלי לאור (דע"ה ח"א יח ע"ב, וכן סד ע"א). אמנם החידוש באצילות הוא שאין חילוק בין האורות ללבושו משא"כ בב"ע (דע"ה ח"א סא ע"ב). וע"י לעיל הערה 6.

¹¹² ז"ל: שהעולם כדורי והוא השוה שבתמונות, ויש בו ג' עומקים אורך ורוחב וגובה, והן ג' אותיות הו"ה והגוף כולו י' שהוא (כלל כולם דוגמת שכינה כנ"ל והוא) בעגולא וכצורת יו"ד, כידוע שעגולא הוא יו"ד.

¹¹³ ע"י ויקהל משה ריש פרק ח', שזהו בחי' היולי, שהוא בכח ולא בפועל, וטמונים בו כל הצורות, שכן הכל מתחיל ביו"ד. ומש"כ "ראו עיניך" פי' עיניו של א"ס ית'.

שער הפונה קדים

האריז"ל¹¹⁴, כי באותו הפרגוד אתהו נקודין ואתון, שהוא כל התורה כולה. והיה הפרגוד בבחי' הקלף של ספר תורה, ועל אותה הקלף נארג כל התורה כולה, והוא ספר תורה של הקב"ה¹¹⁵, שהיא כלי אומנתו, שורש כל המציאויות כולם וכנ"ל פ"א וזהו שאמר (תהלים קלט טז) ועל ספרך כולם יכתבו.

והנה אחר שנעשה כל המלבוש הזה, והיה ממלא את כל המקום דאור הקדמון וטהירו עלאה כנז', הנה נתקפל חציו בחציו, כי עלו כל הרל"א אחור עם השמות דמ"ה וב"ן והאותיות ו"ה שבהם, והלבישו על הרל"א פנים והשמות דע"ב וס"ג והאותיות י"ה שבהם, ועמדו מאחוריהם. ונעשה כל זה ע"י סוד הה' גבורות אשר היה מושרש שם כנ"ל פ"ה, ונתגלה עתה גבורת ההוד ג"כ. ומטבע הגבורות הוא לעלות ולהסתלק, ובכח אלו הה' גבורות עלו ונסתלקו כל הרל"א אחור, שהם מבחי' גבורה ודין, והלבישו על הרל"א פנים מאחוריהם, ונשאר מקומם פנוי וחלל להמציא שם את כל העולמות כולם. והנה נקרא אותו המקום ג"כ בשם אויר וטהירו¹¹⁶, אלא שהוא אינו אויר הקדמון וטהירו עלאה שאמרנו לעיל פ"ג, אמנם הוא נקרא אויר סתם וטהירו סתם, כי הנה נשאר גם כאן רשימת אור גדול, מהרשימו דאור א"ס שהוא שם בתחילה כנ"ל פ"ג, וכך נשאר שם ג"כ רשימת אור מכל הרל"א שערים אחור שנסתלקו. והנה על אותן ב' מיני רשימות אור שהיה נשאר כאן, הנה על זה נאמר (בדאשית א ג) ויהי אור, ואמרו בבראשית רבה (פרשה ג סימן ב) והיה אור אין כתיב כאן אלא ויהי אור, כבר היה. והכוונה על הרשימת אור שנשאר כאן מהרשימו דאור א"ס שבתחילה¹¹⁷. וכך על הרשימו השני שנשאר שם מהרל"א אחור שנסתלקו, הוא מה שאמרו (שם עוד בסימן ד) מהיכן נבראת האורה {ע"ב} נתעמף הקב"ה בשלמה (ע"ש ברש"י ובמפרשים שם¹¹⁸) והבהיק זיו הדרו מסוף העולם ועד סופו¹¹⁹. ומ"ש נתעמף, ר"ל הרל"א אחור שנתקפלו ועלו על הרל"א פנים בחיצונותם, ועל זה נאמר (תהלים קד ב) עוטה אור כשלמה, והוא סוד עולם המלבוש דענינינו, אשר מזה יצא ונעשה האור שהוא אור הרשימו הנשאר למטה, שעליה נאמר ויהי אור, והיא היה תחילה

¹¹⁴ כלומר במאמר אדם דאצילות. אמנם בויקהל משה פרק א' ד"ה הכלל עולה, שמכנהו "בעל המאמר".

¹¹⁵ עי' ויקהל משה ריש פרק ח' שמפרש שהי' הוא בחי' ספר תורה. ומש"כ "ועל ספרך" כוונתו לס"ת שלו ית'.

¹¹⁶ עי' ויקהל משה פרק ט' ד"ה וז"ש המאמר, ז"ל: לא מכל וכל חלילה, כי כל דבר שבקדושה אף אם מסתלקת נשאר שם רשימו קדושה כמו שארז"ל לא זזה שכינה מכותל המערבי, רק שנשאר פנוי מאור הקדושה של המלבוש שהיתה תחילה במקום הזה, שהיו בו שני מאורות" אחד, סוד אותיות שנתהוו מניתוק א"ס ונשאר רשימו. ועוד, לא ימלט שא"ס ב"ה השאיר גם מאור עצמותו ממש קצת מן הקצת בתוך המלבוש הזה, להיות מקצת אור עצמותו כמו נשמה אל האותיות של המלבוש שנעשה מהרשימות של הניתוק וכו'. וכאשר נסתלק חצי המלבוש ונשאר רק רשימו של הלבוש שהוא רשימו מן הרשימו לכן נקרא המקום הזה פנוי, להיות שהוא פנוי מאור הראשון שהיה גדול מאוד במלבוש הנ"ל. (וכן עי' עמק המלך ריש שעשועי המלך פרק א').

עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ד, ז"ל: אויר קדמון נקרא אויר קדמון ולא מקום פנוי, שאלו היה נקרא מקום פנוי, היה נראה חס ושלוש שהיה ריקות נמצא, ואינו כן, כי לעולם אור הרשימו במקומו עומד. והוא דבוק בשרשו בסוד רוחני דק מאוד, אלא שבאור זה יש בו שתי אורות: אור העצמות שנסתלק, ואור הלבוש. ויש הפרש גדול בין אור רשימו של עצמות, לאור רשימו של מלבוש. כי אור רשימו של לבוש לערך אור רשימו של אור עצמות, כנקודה בתוך העיגול. ולפי שאי אפשר לכנות שם אור רשימו של אין סוף כי אם בשם אור, והעד על זה, הלוא "אין סוף" גימטריא אור, בהיות שאין לו שם זולתו, ואם כן אור הרשימו של מלבוש, לא היה לכנותו בשם אור בפני אור רשימו של אין סוף, ולכן אנו מכנין אותו בשם נקודה, דהיינו יו"ד, שהיא נקודה בתוך אור.

¹¹⁷ עי' עמק המלך שער עולם התהו פרק ג'.

¹¹⁸ ר"ל שהגרסא במדרש היה "כשלמה" והרש"ש הגיה וכתב שצ"ל "בשלמה".

¹¹⁹ עי' ויקהל משה פרק ו' ד"ה וז"ש התורה.

שער הפונה קדים

לכל הבריאה כולה, כי מאור הזה נעשה הכל, וכמ"ש בשמות רבה (פרשה טו סי' כב) כי האור נברא תחילה לכל, והכוונה הוא על אור הרשימו שנשאר כאן וכנו, ונעשה האור הזה במקום המציאות והעולמות וממנו נתהוו כולם.

וכל זה הנה הוא מבואר בדברים קצרים במאמר אדם דאצילות פ"ח זה לשונו: [גלמי ראו עיניך], ר"ל המלבוש שהוא הגלם כנ"ל, הנעשה בהנקודה פנימאה שהיא י', וזהו גלמי, גולם י', הנה היא נעשה ע"י זוהר הויה דעינין, וזהו ראו עיניך. [ומגו בוצינא תקיפא] שהוא סוד החמשה גבורות הנ"ל פ"ג¹²⁰, ואתקפל כתרין פלגי עוקין שנכפל הרל"א אהור ונתלבש על הרל"א פנים בחיצונותם ומאחוריהם. ומשום שכל הרל"א כולם עיקרם הוא בסוד עיגולים כנ"ל פ' י"ד, ולכן אמר כתרין פלגי עוקין, שנתקפלו זה על זה כשני הצאי טבעת. שמתחילה היו חלוקים זה מזה בעוביים, הצי עובי הוא הפנים והצי עובי הוא האהור, והיו עומדים זה בצד זה, ואח"כ נתקפלו זה על זה בעוביים, והיו שניהם לטבעת שלם בעובי. וכן נתקפל ג"כ המרובע שבהם, הצי על הציו, כי העיגול והמרובע שבהם הוא ס' ומ', והיו ריבוע בגו עיגולא כנ"ל פ"ט, וכאשר נתקפל העיגול נתקפל ממילא הריבוע ג"כ. ולכך אמר האריז"ל¹²¹ עיקר הקיפול על העיגול, והוא מ"ש כתרין פלגי עוקין, כי אם היה אומר הקיפול על המרובע, לא היה מובן שהיה קיפול בהעיגול ג"כ, כי המרובע הוא מבפנים להעיגול אבל במה שאמר הקיפול על העיגול, הרי ממילא מובן הקיפול על המרובע ג"כ. וגם קרא אותן בשם עיזקא שהוא תרגום חותם, משום שהתורה היא חותמו של הקב"ה שהוא אמת, כמ"ש בשבת (דף נה ע"א) והיא תורת אמת, והיא חותמו. (ראש דברך אמת (תהלים קיט קס) וע' בבעל הטורים בריש התורה¹²²). [רוא ויהי אור] ר"ל כי במאמר יהי אור יצא ונתגלה הד' שמות עסמ"ב כנ"ל פ' כ"ז, ונתמלא מהם כל המהירו עלאה, ועתה כשנסתלקו ועלו חציין בחציין, ונשאר מהם למטה רשימת אור לצורך ההתהוות העולמות כנו, הנה נאמר על זה ויהי אור. ואמרו במדרש (זהר ח"א מה ע"ב) אור שכבר היה, ור"ל כי מאותו האור הראשון דהעסמ"ב נשאר ממנו רשימו למטה, והוא דרך אחר קצת ממה שכתבנו לעיל. [ובנין דא חשיבין נקודין יתיר מתנין] ר"ל כי הגם שהנקודות רובם הם למטה מהאותיות, והתנין הם כולם למעלה, עכ"ז הנה חשיבין הנקודין יתיר¹²³, כי הם מתגלים ומאירים למטה, משא"כ התנין שהם נסתרים, ולכך עומדים למעלה, כי הם עצמם אינם מתגלים למטה כלל. והענין הוא כי כל הרשימות אור שאמרנו שנשאר למטה, הנה הם בבחי' נקודין, כי הרי נשאר רשימו מכל אות ואות מהנת"ב אותיות שבכל רל"א ורל"א, והיו הרשימות כעין נקודין, כי הם ניצוצין מזוהרי אור האותיות כולם, והם {ע"ג} נקודין, ושרשם הוא מהעינין שבהויה, והאורות העיקרים כולם שנסתלקו ועלו למעלה, הם מאירים ומזהירים על אותן הנקודין בבחי' שרמוטין ותנין עליהם מלמעלה, ושרשם הוא מהתנין שבהויה דעינין. וכל המציאויות והעולמות כולם שנעשו במקום הזה, הנה הם מהנקודין אשר עיקרם הוא למטה. וזהו שאמר כי הנקודין הם

¹²⁰ עי' ויקהל משה פרק ז' ד"ה והוא ג"כ, ז"ל: ולזה אמר המאמר, ומגו בוצינא תקיפא, ר"ל מן ניצוץ של הגבורה הנעשה שורשו ומקורו של ריבוע אלקים שהוא בגימ' רוח, ולכן נפסק המלבוש לשנים ונעשה כשני נונין.

¹²¹ עי' לעיל הערה 114.

¹²² ז"ל: בראשית ברא אלהים. ס"ת אמת. מלמד שברא הקב"ה העולם באמת, כמו שנאמר (תהלים קיט, קס) ראש דברך אמת. ברא אלהים את. ס"ת אמת. וירא אלהים את (פסוק ד) ס"ת אמת. ויברא אלהים את (פסוק כא) ס"ת אמת. וירא אלהים את (פסוק לא) ס"ת אמת. ברא אלהים לעשות (להלן ב, ג) ס"ת אמת. ולכך תיקנו ו' פעמים אמת באמת ויצב.

¹²³ עי' ויקהל משה פרק ח' ד"ה ופשוט הוא, שכל מה שהוא בנקודות נשאר ולא נסתלקו אבל התנין הסתלקו.

שער הפונה קדים

חשיבין יתיר מתגין, כי הם המאירים, ומהם נעשה הכל, אבל התגין שעליהם, הנה הם רק לקשרם למעלה, ולהמשיך השפע דרך עליהם, אבל עיקר כל מה שנעשה הוא רק מהנקודין, ועליהם נאמר ויהי אור, שהוא האור אשר הוא השורש והיסוד דכל הבריאה כולה, והרי חשיבין הנקודין יתיר מתגין. וועל דא כתיב הנה מקום אתי דסליק המקום לעילא] (עכ"ל), ור"ל כי כבר אמרנו לעיל פ"ג, כי כל הנקודה פנימית שהיא המלכות דמלכות דא"ס אשר בה נעשה כל הרל"א שערים כולם, הנה היא עצמה המקום לכל העולמות כולם. ובאמרנו "מקום", ר"ל שהוא הנושא את כל, כמו המקום שהוא נושא את כל הניתן בו. והמלכות דמלכות דא"ס הוא נושא את הכל בכל מילואם וכנ"ל שער א' ובכ"מ מדברינו, ולכן נקרא המלכות דמלכות דא"ס בתואר מקום, כי הוא מקומו של עולם. ועל זה אנו אומרים ברוך המקום (שבת יג ע"ב, הגדה של פסח), כי המלכות דא"ס הוא מתפשט אה"כ בהמלכות דאצילות שכינת עוזו ית"ש, הנושא את כל הבריאה כולה, והוא (דברים לג כז) מעונה אלהי קדם, שהוא מעון ומקום לעולם, וכמ"ש בבראשית רבה (פרשה סח סימן ט) ע"ש¹²⁴. ועתה כשנסתלק האור הזה ונקפל הציו בחציו ועלה למעלה, הרי סליק המקום לעילא, וזהו שאמר הנה מקום אתי, דסליק המקום לעילא ולא נשאר למטה אלא תמצית הארה ממנו, שהוא הרשימו הנז¹²⁵. והוא אור שכינתו ית"ש אשר למטה, שהיא מקומו של עולם, הנושא אותם תמיד בכל מילואם לעולם, אבל עיקר מקומו של כל העולמות כולם הוא למעלה ומבחוץ להם. והוא מה שיסדו (תפילת עלינו לשבח) ושכינת עוזו בגבהי מרומים. וזהו שאמרו בב"ר (פ' סח סי' ט) הקב"ה מקומו של עולם ואין עולמו מקומו בו, אמר ר' אבא בר יודן לגיבור שהוא רוכב על הסוס וכליו משופעים אילך ואילך בו. והכוונה הוא על שפעת אורו המתפשט למטה שהיא הנושא אותם למטה גופה, והיא המקום אשר למטה. אבל עיקר מקומו של עולם הוא למעלה, שהוא עליהם, והוא מ"ש הנה מקום אתי דסליק לעילא וכנ"ל.

פרק כט

וכאשר נתקפל המלבוש הציה בחציה, ועלו הרל"א אחור והלבישו על אחורי הרל"א פנים, הרי נמצא כי כאשר הלביש הרל"א אחור דספירת הכתר אשר המרכז שלו הוא ל"א, ויש בו כ"א למדי"ן בהשורה הראשונה שבו, הרי כאשר הלביש הוא על אחורי הרל"א פנים דהכתר, אשר המרכז שלו הוא א"ל ויש בו כ"א אלפי"ן בהשורה הראשונה, הרי כאשר הלביש האחור על אחורי הפנים הרי נעשה ע"י שניהם כ"א פעמים א"ל מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז דהפנים. וכן נעשה כ"א פעמים ל"א מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בספי' החכמה אשר המרכז שלו הוא ב"מ בפנים, ומ"ב באחור, ויש בו כ"א ביתי"ן (עת ע"ד) בהשורה הראשונה דהפנים וכ"א ממ"ן בהשורה הראשונה דהאחור, הרי כאשר נתלבשו ונתקפלו זה על זה, הנה נעשה כ"א פעמים ב"מ מפנימי לחיצון, וכמו שהוא המרכז דהפנים, וכ"א פעמים מ"ב מחיצון לפנימי, וכמו שהוא המרכז דהאחור. ועד"ז בכל הספי' כולם, כשנתלבשו ונתקפלו האחור עם הפנים זה על זה, האחור מבחוץ והפנים מבפנים, הנה נעשה כ"א פעמים ג"נ מפנימי לחיצון, וכ"א פעמים נ"ג מחיצון לפנימי בספי' הבינה. וכן כ"א פעמים ד"ס, וכ"א פעמים ס"ד בספי' הדעת. וכן כ"א פעמים ה"ע, וכ"א פעמים ע"ה בספי' החסד. וכ"א פעמים ו"פ, וכ"א פעמים פ"ו בספי'

¹²⁴ "ויפגע במקום" ר"ה בשם ר' אמי אמר, מפני מה מכנין שמו של הקב"ה וקוראין אותו מקום, שהוא מקומו של עולם, ואין עולמו מקומו.

¹²⁵ עי' ויקהל משה פרק ח' ד"ה ופשוט הוא בשם ספר יונת אלם לרמ"ע מפאנו, שהמלבוש הזה נקרא מקום כי הוא רשימו ומקומו של אור א"ס.

שער הפונה קדים

הגבורה. וכ"א פעמים ז"צ, וכ"א פעמים צ"ז בספ"י הת"ת. וכן כ"א פעמים ח"ק, וק"ח בספ"י הנצח. ומ"ר ור"ט בהודו. וי"ש וש"י בהיסוד. וכ"א פעמים כ"ת וכ"א פעמים ת"ך בספ"י המלכות.

וכ"ז הוא מבואר בהמאמר אדם דאצילות והוא שם פ"ט שאמר זה לשונו: ברזא דא"ל ב"מ ג"נ ד"ס (ר"ל כאשר נתקפלו האחור עם הפנים נעשו שניהם יחד ברזא דא"ל ב"מ ג"נ ד"ס וכן כו') ואשתאר מה דאשתאר (עכ"ל). ר"ל שכל האחור מכל הרל"א כולם עלו למעלה, כל אחד באחורי הפנים שלו, ונשאר מהם למטה רשימו מהאור שלהם, וזהו שאמר ואשתאר מה דאשתאר, ור"ל שלא נשאר מהם למטה רק רשימו לבד. וכן כאשר נתלבשו הרל"א שערים אחור בהרל"א שערים פנים, הגה נתלבשו ג"כ השמות מ"ה וב"ן והאותיות ו"ה שבהאחור בהשמות דע"ב וס"ג, והאותיות י"ה שבהפנים, ונעשה מהם הוי"ה שלימה מד' אותיות יהוה ב"ה, כי נתייחדו הד' אותיות זב"ז, והם הוי"ה שלימה. וכן נתלבש ה"י אותיות דמ"ה בה"י אותיות דהע"ב, והט' אותיות דהב"ן בה"י אותיות דהס"ג ונשאר ה"י אחרונה דהס"ג פנוי והיה הוא בלי בן זוג¹²⁶.

וזה סוד מ"ש רז"ל בבראשית רבה (פי"א סימן ח) אמרה שבת לפני הקב"ה לכולם יש בן זוג ולי אין בן זוג, אמר לה הקב"ה כנסת ישראל היא בן זוגך. כי האות י' האחרונה דס"ג הוא היסוד דהמלכות שבבינה, כי הרי הוא המילוי דהה' אחרונה שבה, והוא היסוד דהמלכות¹²⁷, והוא שבת הגדול, כמ"ש בתיקונים תיקון י"ט (דף מ ע"א¹²⁸ וע"ש דף מא ע"א¹²⁹) כי הוא יום שכולו שבת, אלף השביעי שיוחזרו אז בו הכל לשרשן, ובו שבת וינפש (שמות לא יז), וע' בהגר"א בספד"צ (פ"א יא ע"א בדה"מ שביעאה עלייהו) ע"ש¹³⁰, והוא ה"י דמילוי ה"י אחרונה דהס"ג, שהיא השבת שאמרה לפני הקב"ה לכולן נתת בן זוג ולי אין בן זוג, כי אין בשם ב"ן רק ט' אותיות, וכאשר נתלבש הב"ן עם הס"ג הרי נשאר ה"י אחרונה בלי התלבשות. ואמר לה הקב"ה כנסת ישראל יהיה בן זוגך, והכוונה הוא כי הבטיח לה הקב"ה שכל בנין האצילות יהיה ממנה, כי ר"ת של העשר ספ"י דאצילות, שהם כחב גג תנהימם הם גימט' ישראל. וזהו כנסת ישראל שהוא כללות דכל העשר ספ"י כולם, [שהם ג"כ שורש נשמת כלל ישראל] הם יהיו בן זוגך, כי תשתתף בהם, שכולם נבנו ממנה כמו שיתבאר לקמן. ולכן [עט ע"א] נקרא אותו ה"י דהמילוי אחרונה דהס"ג בשם י' האומנית¹³¹, כי היא כלי אומנתו של הקב"ה שעל ידה נעשו כל העולמות כולם.

¹²⁶ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס' ד"ה וכמו שחצי המלבוש ז"ל: נמצא שאין לי זיווג למעלה, ואם היה לי זיווג הייתי קבוע למעלה, ולא היה לי יכולת לרדת למטה, מה שאין כן כשאין לי בן זוג, ועל איזה כוונה נעשה לי זה. השיב לה קב"ה, "כנסת ישראל יהיה בת זוגך". רצה לומר מלשון כניסת וקיבוץ כל האורות, שיתאצלו למטה לצורך ישראל, כולם יהיו ממך, נמצא שכל האצילות יהיה ממך.

¹²⁷ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק סא.

¹²⁸ ז"ל: שבת הגדול בינה, שבת הקטן מלכות.

¹²⁹ כוונתו על מה שנתבאר שם בסוף העמוד שהמלכות היא י' וכגירסת הגר"א שם והיא סלקא לעילא דהיינו מגעת לבינה.

¹³⁰ ז"ל: שביעאה עלייהו כו' דכתיב היתה תהו וגו' - ר"ל אלף השביעי תליא במלת בראשית, שהיא עלייהו, כמ"ש לעיל בראשית ברא שית, עלייהו, והיא בינה כנ"ל, והיא סוד השבת עולם, בסוד שבתאי, שהוא דרגא דבינה כידוע, ובינה הוא בסוד אחרית, שהכל תשוב אל שרשו, שהיא סוד האש כמ"ש בס"י, והוא סוד וחד חרוב. והענין, כי שית אלפי שנין הן ששת ימים שמתנהג בו"ק, וז' הוא מלכות, ומלכות תליא בבינה וחוזרת אל שרשה, וזהו סוד השבת ושמיטה שאסור במלאכה וסוד היובל.

¹³¹ ע"י עמק המלך שער אור קדמון פרק ה, וכן שער יר"ד של שם ס"ג פרק ד.

שער הפונה קדים

והנה נקרא כל סוד המלבוש הזה בשם אורפניא¹³², כי הוא גימט' מלבוש, ונקרא אור פני אל, כי הוא נעשה מאור פנים של עצמותו ית"ש, המתחיל ממרכז א"ל¹³³. ומשם נמשך ההוא רוחא דאקרי אורפניא¹³⁴ להיכלות דבריאה בהיכל שני, כמ"ש בזוה"ק פקודי (דף רמז ע"א), ואמרו שם: הכא קיימין כל אינון מלבושין דנשמתהון דצדיקייא דסלקין לאתחזאה קמי מאריהון ולקיימא קמיה. וע' עוד בדברי הרב בשער א"א (פרק יד). וכן מאיר השם הזה ג"כ בעולם היצירה, ויוצאים ממנו שע"ה מלאכים כמנין שמו, המלבישים ומכסים על ישראל. ואור הה' גבורות אשר על ידם נפסק המלבוש לשנים, ונתעלה הצי מלבוש התחתון אחורי העליון, הנה הוא השורש דרוח פסקנית¹³⁴ שאמרו בסנהדרין (מד ע"ב¹³⁵), וע"ש ברש"י שהוא גבריאל ובהגהות הגר"א אמר שם שאינו כן, וכוונתו הוא כי הוא מטמ', כי כן הוא בספר החשק, שהוא על ע' שמות דמטמ', והוא מההיכלות דר"י כה"ג, וחושב שם רוח פסקנית מע' שמות דמטמ'. ועוד, כי שם בגמרא אמרו שלש שמות יש לו, פיסקון איטמון סיגרון, ומבואר הוא בתיקונים תיקון נ"ז (קה ע"ב) דהוא מטמ'. והשורש דרוח פסקנית הנה הוא באור הה' גבורות דעניינו, אשר על ידם נפסק המלבוש לשנים. וכן הוא עוד כי הקו המקיף את המרובע דהרל"א שערים הנה הוא בצורת מ' סתומה, וכשנפסקה המלבוש לשנים הנה נעשה מאותו המ' לשני נונין¹³⁶, והם סוד הב' נונין אשר בפרשת ויהי בנסוע הארון, אחד בתחילתה ואחד בסופה, וכמ"ש בזוה"ק (בהעלותך דף קנה ע"א) וכן בגמרא שבת (דף קמו סע"ב). וע' בתוספת יום טוב (פ' הבונה משנה ג) בשם רב האי גאון¹³⁷, וכן הוא בהידושי הרשב"א בפ' הבונה שם (דף קג ע"א ד"ה משנ¹³⁸).

¹³² עי' עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק נה, ז"ל, כל העולמות כלם אותיות ושמות וכו'. ועי"ש פרק ס' שהוא גימ' אי"ן סו"ף.

עי' לימודי אצילות (המיוחס למהרח"ו) יא ע"א, ז"ל: וצריך אתה לדעת שהמלבוש שאמרנו אע"פ שנארג מן ד' שמות עסמ"ב ורל"א שערים עכ"ז יש לו שם לעצמו שהוא פועל פעולות נפלאות ואורפניאל שמו, שכנגדו למטה בעולם היצירה יש מלאך ששמו אורפניאל שעולה כמנין חשמ"ל וכמנין מלבו"ש, והכוונה כי המלבוש הזה יש בו כח שם זה.

¹³³ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך ריש פרק נו ז"ל, פרצוף א"ל מן א"ל ב"ם הוא חוט של אין סוף ב"ה, הוא בחינות כתר, ותמצא כי ב"ם הוא יותר מחשבון א"ל י"א, כמנין י"א זוגות של א"ל ב"ם, והוא כנגד י' ספירות והחוט של אין סוף שבתוכו.

¹³⁴ עי' עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס' ד"ה ונחזור לעניינינו ז"ל: והכ"ז הויות הנזכרים עולים שב"ת כמנין פסקנית עם ב' כלילות של שני חצאי המלבוש פנים ואחור, וזה הוא סוד רוח פסקנית, כי זה הרוח היה פוסק וחותר את המלבוש לשנים, ויורד ליצירה בסוד ע' שמות של מטטרון, והוא באמצע הע' שמות.

¹³⁵ ז"ל הגמ': בשעה שאמר לו הקדוש ברוך הוא ליחזקאל לך אמור להם לישראל אביך האמורי ואמך חתית, אמרה רוח פסקנית לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, אם יבואו אברהם ושרה ויעמדו לפניך אתה אומר להם ומכלים אותם, ריבך ריב את רעך וסוד אחר אל תגל.

¹³⁶ ויקהל משה ריש פרק ח', וז"ל, ומחמת סוד ריבוע אלקים שהוא סוד רוח סוד הדין גמור שדרכו לעשות חזרה למעלה בסוד אור חוזר לכן נפסק המלבוש בחציו לשנים ונעשה כמו שני נונין כזה [כ], כי בתחילה היה בסוד מ"ם כזה ם, ובאשר נפסק בסוד התנוצצות הגבורה לשנים נעשה כמו שני נונין.

¹³⁷ ז"ל: ופירש רבינו האי שני סימניות שאינן אותיות ידועות בכתב שהן נקראות סימנין בעלמא. כגון נונין הפוכים דכתיבי גבי ויהי בנסוע הארון. וכן הוא ברשב"א שם. ונראה כוונת רבינו להביא ראיה מדבר רב האי שאינן אותיות אלא סימנין בעלמא.

¹³⁸ ז"ל: משני סימניות. פי' רבינו האי גאון ז"ל שאינן אותיות ידועות בכתב שהן נקראות אלא סימנין בעלמא, כגון נונין הפוכים דכתיבי גבי ויהי בנסוע הארון כדמפרש בגמ' דכל כתיבי הקדש (לקמן קטו ע"ב) וסימניות דכתיבי הדדי תהלים ק"ז (כב ל) וכדמפרש בגמרא דד' ראשי שנים הן (ר"ה יז ע"ב), אבל רש"י ז"ל פירש משני סימניות האחד בדיו והאחת בסיקרא. ואינו מחוור בעיני, דבבא זו אינה אלא בצורת האותיות ובבא שניה במינין שהן נכתבין ולמטה הוה לה למיתני הא.

שער הפונה קדים

והנה כל עולם המלבוש נקרא שכינה, כי שם שוכן השם הויה ב"ה, י"ה בפנים ו"ה באחור, וכשנתקפלו זה על זה, הרי נתיחדו שניהם כנ"ל, ולכן נקרא שכינה. ונקרא כל עולם המלבוש הזה בשם שם הויה, כי הוא העיקר בו, כי הוא התופס ומחזיק את כל הרל"א שערים כולם, והוא קודם כל הבריאה כולה. ועליו אמרו בפדר"א (פרק ג) עד שלא נברא העולם היה הקב"ה הוא ושמו הגדול בלבד¹³⁹. והיה הוא ושמו אחד (וכמ"ש בזו"ח בראשית במדרש הנעלם שם ב ע"ד), כי עדיין לא נתגלה בשום גילוי זולתו, כי כל עולם המלבוש הוא מאור עצמותו עצמו כנ"ל, ואחר שנתקפל הציו בחציו, הנה נתן מקום להעולמות אשר כולם נאצלו ונבראו בשמו. והרי עכ"פ הוא כי בכל עולם המלבוש, לא היה עדיין שום גילוי כלל אלא רק התורה כולה הכלולה בשמו הגדול, שהוא השם הויה ב"ה.

פרק ל

והנה אחר שעלו כל הרל"א אחור באחורי הרל"א פנים, ונעשה מקומם פנוי, גזר המאציל ית"ש על הי' האומנית, הרי הוא האות י' האחרונה דמילוי ס"ג הנשאר בלי התלכשות [כי יש לו י' אותיות, והוא עומד כנגד שם ב"ן שיש בו ט' אותיות בלבד], שהוא יורד למטה במקום הפנוי, לסבב את פעולת העולמות. אחר שנסתלק כל אור, נשאר ממנו רשימו. והנה היו שם רשימות רבות הן באיכות והן בכמות, כי אחד הוא רשימו מאור א"ס שבתחילה, והשני הוא רשימו מהשמות דמ"ה וב"ן ומהאותיות ו"ה אשר בהרל"א אחור, והשלישי הוא רשימו מכל הרל"א אחור בעצמן.

מחמת כל אלו הרשימות, נקרא אותו המקום בשם "טהירו", והוא אור בל' תרגום. אמנם הרשימות אשר מרל"א השערים עצמן עביות וחומר לגבי הרשימות הגדולים הראשונים, ובבחי' אותיות יודי"ן המתלכשים בתוך הרשימות דהאורות הגדולים והראשונים. וכשנכנס י' בתוך אור נעשה "אור". והנה עדיין לא היה כדאי שיבראו העולמות בתוך המקום הזה מחמת גודל האור אשר שם, כי הוא רק בבחי' אור שאינו נתפס, ולא היה אפשר עדיין שיבראו העולמות במקום הזה. לכן גזר המאציל ית"ש על האות י' האחרונה דהס"ג שיוורד שם. וע"י ירידתו קלט אצלו את האורות היותר זכים, והמשיכם אליו. ולא נותר אלא בחי' אור היותר עב וגס, ונעשה מאותו האור כדור שנתעגל ונסבב בתוך הטהירו. ומה שנעשה כדור ולא מרובע, הוא משום שהי' קלט והמשיך את האורות היותר זכים מכל מקום בהשוואה אחת מכל צדדים, ולכן נעשה מהאור היותר עב כמו כדור עיגול, כי אין תמונה שוה כמו תמונת העיגול. אמנם אותו הכדור הוא בבחי' עיגולא בתוך ריבוע, כי מקום רל"א השערים הוא ריבוע וכנ"ל. והאור והאור שבתוך הכדור נקרא טהירו סתם ואור סתם, אמנם הטהירו עלאה והאור הקדמון שקדמו להם המה רק האור והאור והצמצום הראשון דא"ס.

אחר שנעשה הכדור, חזרה הי' האומנית ופלטה מאותן האורות שליקטה מעל גבי הכדור בכל סביבותיה מבחוץ, והשפיעה והמשיכה עליו עשרה אורות שהם בבחי' עשר ספ"י כח"ב חג"ת נהי"מ, שנקראו אדם קדמאיה סתימאה. והם כולם בבחי' עגולים זה לפנים מזה, כתר מבחוץ ומלכות מבפנים.

סופו של המלבוש הוא רל"א השערים דספ"י המלכות, אשר המרכז שלו הוא כ"ת. וכאשר נתקפל המלבוש ועלה למעלה, נשארה התפשטות הרגל האחרונה דאות ת' מהכ"ת להאיר למטה לצורך בנין העולמות שהיה עתיד ליבנות במקום הפנוי הזה, כי לעולם מהבחי' היותר אחרונה דהמלכות דהעליון נעשה ונבנה כל העולם התחתון. והנה על ידי ההתפשטות הנ"ל נשארו כל הרשימות דכל החצי התחתון דהמלבוש, ומהם נעשה הכדור ע"י הי' האומנית. וכן כל הי' האומנית עצמו שירד למטה, היא אותה הי' העומדת נגד שער כ"ת, והוא בשער הכ"ת הכ"א. ונעשה כדור הטהירו מהתפשטות הקצה התחתון דרגל הת', ע"י אותה הי' האומנית ע"י שליקטה והמשיכה אצלו את כל האורות היותר זכים שבטהירו. ולכן, כאשר אכן כך עשתה, וממילא אף העלתה אותם למעלה ונגזרו שם. והנה הם לא נגזרו בכ"ת שהוא מהמלכות, שכן היא מתפשטת ומתגלה למטה. אלא שהיתה גניזתה במרכז י"ש, שהוא ביסוד, ושם עומד האור הגנוז שעתידי להתגלות לאחר התיקון.

קצת מאותן האורות אשר אותן פלטה הי' האומנית ונשפכו על כדור הטהירו, נעשו מהם י' הספ"י דאדם קדמאיה סתימאה המקיפים את הכדור, והם עשרה עיגולים זה בתוך זה, וביניהם עשרה אורים מאור הטהירו, ושם נצטיירו כמה אלפים ורבות עולמות בעולם מוחלט, ונקראו בשם עולמות דא"ס לרוב העלמם. וכדור הטהירו עומד בתוך מלכות דאדם קדמאיה סתימאה.

והנה אחר שנעשה כ"ז מהי' האומנית, היה ברצונה לחזור ולעלות למעלה לעולם המלבוש, וגזר המאציל ית"ש על האות כ' דהמרכז כ"ת, שהיא תעמוד לפני בתורת מסך ומחיצה ולא תניחנה לעלות. ואחר

¹³⁹ ע"י עמק המלך שער שעשועי המלך פרק ס ד"ה ונחזור לעניינינו, ז"ל, קודם שנברא העולם, דהיינו עולם התוהו, היה הוא ושמו בלבד, דהיינו אין סוף והמלבוש. או נוכל לומר קודם שנברא העולם, דהיינו מקום פנוי הראוי למצב עולם, שהוא אור הקדמון, לפנינו לא היה שום דבר אלא אין סוף והמלבוש שהוא שמו.

שער הפונה קדים

שירד למטה מעולם המלבוש, נתגלמה במקצת ונעשה עיקר מקומה למטה, ונשארה הי' האומנית תלויה ועומדת באמצע בין סוף המלבוש לכדור הטהירו. דהיינו, כי יש בי' ג' בחי': א) קוצו לעילא ב) קוצו לתתא ג) גוף הי' באמצעיתא. והנה קוצו העליון היה נעוץ בעולם המלבוש, קוצו התחתון היה נעוץ בתוך אדם קדמאה סתימאה ובכדור הטהירו, והגוף שבאמצעיתא היה בתוך האויר קדמון, הרי הוא האויר המרובע.

וד"ז שהוא נקרא "אדם קדמאה סתימאה", הוא מכיוון שכל עשר הספי' שלו הם רק בבחי' עגולים, וא"כ הרי אינו עדיין בעל תואר אדם כלל, אך משום שכל עשר הספי' הם שורש לתכונות האדם, ולכך נקרא "אדם קדמאה סתימאה", בכדי להורות על כך שהוא רק בחי' אדם בהעלם, כי עיקר אדם הוא רק ביושר ולא בעיגול.

והנה אחר שעלו כל הרל"א אחר באחורי הרל"א פנים, ונעשה מקומם פנוי, גזר המאציל ית"ש על הי' האומנית שהוא האות י' אחרונה דמילוי ס"ג הנשאר בלי התלבשות כנ"ל, שהוא יורד למטה במקום הפנוי, לסבב את פעולת העולמות. והיינו כי כבר אמרנו לעיל פ' כ"ה, שאחר שנסתלקו ועלו הרל"א אחר (עט ע"ב) למעלה, הנה נשאר למטה רשימת אור מכל האורות הקודמים, כי זהו הכלל בכל דבר שבקדושה, שגם אחר שנסתלק הנה נשאר רשימו ממנו¹⁴⁰, וע"ד שאמרו רז"ל בשמות רבה (פ"ב סימן ב) לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. ואמרו שם, אע"פ שהוא הרב הרי הוא בקדושתו, וכן הוא בענינינו, כי נשאר רשימות אור באותו המקום הפנוי מכל האורות הקודמים. והנה היה שם רשימות רבות, הן באיכות והן בכמות¹⁴¹. כי אחד הוא רשימו מאור א"ס שבתחלה שאמרנו לעיל פ"ג¹⁴², והשני הוא רשימו מהשמות דמ"ה וב"ן ומהאותיות ו"ה אשר בהרל"א אחר¹⁴³, והשלישי הוא מכל הרל"א אחר כולם עצמן, מהנתיב אותיות שבכל רל"א ורל"א. והנה פשוט הוא כי כל אלו הרשימות אינו דומה איכותם זה לזה כלל, כי הרשימו אשר מאור א"ס עצמו הרי הוא תוקף האור שאין למעלה הימנו, וכן הרשימו דאותיות ו"ה והשמות דמ"ה וב"ן, הוא ג"כ אור גדול. ומחמת כל אלו הרשימות הנה נקרא אותו המקום בשם טהירו, שהוא תרגומו של אור. אמנם כל הרשימות אשר מהנתיב אותיות דהרל"א שערים עצמן, הנה הם כנגד הרשימות הגדולים הראשונים בבחי' עביות וחומריים, והם בבחי' אותיות יודי"ן המתלבשים ועומדים בתוך הרשימות דהאורות הגדולים והראשונים, כי כל הרשימות הם בבחי' נקודין כנ"ל פ' כ"ה, וכל נקודין הם בבחי' יודי"ן, ונעשין הם ליודי"ן העומדים בתוך האורות דהרשימות הראשונות. וכשנכנס י' בתוך אור נעשה אויר, ולכך נקרא כל אותו המקום בשם אויר וטהירו¹⁴⁴. והנה לא היה עדיין כדאי שיבראו העולמות בתוך המקום הזה מחמת גודל האור אשר שם, והגם שכבר נעשה מהאור אויר כנו', אך משום שגם כל אותו האויר הרי הוא מעולם המלבוש, שהוא כולו

¹⁴⁰ ע"ח עקודים פרק ה'.

¹⁴¹ עי' ויקהל משה פרק ט' ד"ה וז"ש המאמר ואשתאר.

¹⁴² בויקהל משה ריש פרק י' איתא שזהו הנשמה של האותיות, והוא נקרא בשם אור קדמאה.

¹⁴³ עי' ויקהל משה ריש פרק י' ז"ל, הרושם השני שהניח המלבוש, רושם מכל אותיות שלו, שהם עצמם רשימו, ממילא עתה הרשימו שלהן הוא אור קטן לנגד אור ראשון רשימו של א"ס, והוא בערכו כנקודה תוך עגולה, כי להיות שהוא רושם של כל האותיות בכלל, וכל המלבוש היה כמו גולם יו"ד, לכן גם הרשימו דעתה נקרא בשם יו"ד, והוא מאיר ג"כ קצת תוך האור קדמאה, לכן רמז לזה כשתצטרף היו"ד שהוא רשימו אור קטן אצל תיבת אור, שהוא רשימו גדול של עצמות, יהיה בסוד אויר.

¹⁴⁴ ז"ל הויקהל משה פרק י' ד"ה ולהיות שהיה: וביציאתה לקחה עמה כל אור היותר דק מאויר קדמון, ונעשה כמו עיגול בתוך ריבוע, כי האור הקדמון היה מרובע. והעיגול הנעשה בתוכו נקרא טהירו, כי שם אין ראוי לכנותו בשם אויר קדמון, כי הוא נתגלם מאוד, לכן קוראין אותו בלשון תרגום וכו', אבל לא נקרא בשם טהירו עלאה רק בשם טהירו סתם, אך טהירו עלאה הנזכר בזהר קאי על אור א"ס.

שער הפונה קדים

מאור עצמותו ית"ש, לכן הנה הוא כולו רק בבחי' אויר שאינו נתפס¹⁴⁵, ולא היה אפשר עדיין שיבראו העולמות בהמקום הזה, לכן גזר המאציל ית"ש על האות י' האחרונה דהס"ג שיורד שם. וע"י ירידתו הנה קלט אצלו את כל האורות היותר זכים, והמשיך אותם אליו¹⁴⁶, ולא נשאר אלא רק בחי' אויר היותר עב והיותר גס, ונעשה מאותו האויר כדור אחד, שנתעגל ונסבב בתוך הטהירו. ומה שנעשה כדור ולא מרובע, הוא משום כי קלט והמשיך את האורות היותר זכים מכל מקום בשהו בלי מקצועות כלל, אלא בהשוואה אחת מכל צדדים, ולכן נעשה מהאויר היותר עב כמו כדור עיגול, כי אין תמונה שוה כמו תמונת העיגול. וכן הי' האומנית עצמו, הוא ג"כ רק בבחי' עיגול, כי כל י' הוא בבחי' עיגול, לכן נעשה ע"י הי' כדור עגול בתוך הטהירו, ונקרא בשם כדור הטהירו. אמנם אותו הכדור הוא בבחי' עיגול בתוך ריבוע¹⁴⁷, כי הטהירו עצמו אשר הכדור עומד בתוכו הוא כמין מרובע, וישנו פנוי ואויר בין עולם המלבוש לבין הכדור מכל סביבותיו, והוא אויר מרובע. והוא כי הי' האומנית שהוא הי' האחרונה דהס"ג, כאשר ירד שם הנה באשר שהס"ג עם הע"ב הם לעולם תריין ריעין דלא מתפרשין (זחד ויקרא ד ע"א), והם כלילין דא בדא, לכן נמשך שם עם הי' הארה מכל הס"ג כולו, וכן גם מהע"ב כולו. וכבר היה שם מתחילה הרשימות דמ"ה וב"ן כנ"ל, והרי היה שם הארה ורשימו מכל הד' (עט ע"ג) שמות עסמ"ב, והנה עמדו כל אותן ההארות דהד' שמות בהד' קרנות, והיה נעשה על ידיהם כמין אויר מרובע, ובתוך אותו המרובע היה נעשה כדור הטהירו והיה עיגול בתוך ריבוע¹⁴⁸.

והנה אותו כדור הטהירו, הוא כלול ג"כ מי', והנה הוא כדור חלל ומקום פנוי בתוכו, אשר שם נעשו כל העולמות כולם. אך קודם שנעשה העולמות, הנה היה שם עדיין ג"כ אור גדול מכל מה שנשאר שם מהרשימות דרשימות, והיה שם ג"כ בחי' אור ואויר ע"ד שאמרנו לעיל. אלא שאותן אור ואויר אשר בתוך הכדור, הנה הם אור ממועט הרבה מהאור והאויר אשר מהוץ להכדור, שהוא האור והאויר שבתוך המרובע, אשר הכדור עומד בתוכו, ונקרא האור והאויר שמהוץ להכדור בערך האור והאויר שבתוך הכדור בשם טהירו עלאה ואויר קדמון, והאויר קדמון אשר לעיל פ"ג, נקרא הוא בערכו בשם אור קדמון. והאור והאויר שבתוך הכדור הוא נקרא טהירו סתם ואויר סתם. אמנם כל זה הנה הוא רק מהצמצום השני אחר שנתקפל ונצטמצם עולם המלבוש וכנ"ל, אך עיקר הטהירו עלאה והאויר קדמון, הנה הוא רק האור והאויר דהצמצום הראשון דא"ס, אשר מהם נעשה כל עולם המלבוש עצמו, שהוא האור הראשון, ושם הוא האויר קדמון העיקרי והטהירו

¹⁴⁵ עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ו, שאור אינו נתפס אמנם הוא נראה, אמנם אויר אפילו אינו נראה כלל.

¹⁴⁶ עי' ויקהל משה פרק י' ד"ה פירוש הדבר וז"ל: כאשר הי"ד שלחה את חיצים של אור שלה שהיא מוגשם קצת אל תוך אויר קדמון אז לא רצה אור חזק הגדול של רשימות עצמות אור א"ס שבאויר קדמון להדבק בו כי הוא חשוב ממנו הרבה, מסתלק אור גדול שבאויר קדמון לצדדין, צד א"ס המקיף את האויר קדמון, כי לא היה העולם ראוי להשתמש בו, ולקחו הקב"ה וגזו באופן הנ"ל ונשאר בא"ק רק אור רשימות המלבוש לבד אינה מאיר כ"כ. ועכ"ז לברוא את העולם היה בלתי אפשרית, כי גם זה היה אור גדול מאד ודק ביותר, ולכן צוה א"ס אל י"ד של שם ס"ג הנ"ל שלא היה לה בן זוג, שתדך בעצמה ובכבודה ממקומה הרמתה מסוף המלבוש, ותדך ותשתלשל ותכנס תוך א"ק מטעם שית' לקמן וכו' כאשר ירדה ונכנס לתוך א"ק אז מלאה את אויר קדמון מאור שלה, ונעשה גם א"ק יותר מגושם קצת ממה שהיה בראשונה בפרט וכו'.

¹⁴⁷ עי' לעיל הערה 87.

¹⁴⁸ עי' עמק המלך שער אויר קדמון פרק ג. ועי' בויקהל משה פרק י"ח ד"ה וטרם כתב וז"ל: כבר ידעת שאויר הקדמון היה מרובע, ובכל פינה ופנה מד' קרנות היה שם הוי"ה, והטהירו נקבע בתוכו ככדור, ולכן כל הכלים שיצאו מטהירו היו בכל אחד סוד ריבוע אף שהיו עגולים, עכ"ז כל כלי היה לו סוד ד' קרנות של שם הוי"ה, דהיינו ימין ושמאל פנים ואחור.

שער הפונה קדים

עלאה העיקרי וכנ"ל פ"ג, אבל המהירו עלאה והאור קדמון אשר מהצמצום השני, הנה הוא רק בערכין וכנ"ל ודע זה.

והנה נעשה כדור המהירו ע"י ה" האומנית הנז', היינו ע"י שליטת הוא את האורות היותר זכים מכל אותו המקום כנ"ל. אמנם הנה אחר שנעשה הכדור, הנה חזר ה" האומנית ופלט ושפך מאותן האורות שליטת על הכדור מבחוץ בכל סביבו, והשפיע והמשיך עליו עשרה אורות שהם בבחי' עשר ספי' כח"ב חג"ת נהי"מ, ונקראו אלו העשר ספי' בשם אדם קדמאה סתימאה¹⁴⁹. ואלו העשר ספי' הם כולם בבחי' עגולים זה בתוך זה, כתר מבחוץ ומלכות מבפנים, ובתוך המלכות עומד בו כל הכדור המהירו שכל העשר ספי' דאדם קדמאה סתימאה, הם מבחוץ אליו ומסביב. ואלו העשר ספי' הם הגילויים הראשונים לכל בחי' עשר ספי', והם נזכרים בספר מעיין החכמה המיוחס למשה רבינו ע"ה, ונזכרו שם כולם בשמות נעלמים ונפלאים, זה לשונו שם: ואלו ה" הם נובעים מהחושך (ר"ל מההעלם המוחלט) והם: אור מאור, וזוהר מזהר, וזיו מזיו, וזהר מאור, אור מזהר, וזיו מאור, אור מזיו, וזוהר מזהר, וזהר מאור, וזהר מאור. הראשון אור מופלא, וזהו אור מאור. והשני אור נסתר וזהו וזהר מזהר. והשלישי אור מתנוצץ וזהו זיו מזיו. הרביעי אור צה, וזהו זוהר מאור. החמישי אור מצוחצח, וזהו אור מזהר. השישי אור מזהיר, וזהו זיו מאור. השביעי אור מזוקק, וזהו אור מזיו. השמיני אור צה ומצוחצח, וזהו זיו מזהר. התשיעי אור בהיר, וזהו זוהר מזיו. העשירי אור נוגה וזהו (יקד) יקוד מיקוד עכ"ל. וע' דברינו בזה בספר הכללים כלל ט' ענף ו'.

וכל אלו העשר ספי' הם היו מה שפלט ה" האומנית מאותן האורות אשר ליקט. אמנם לא פלט את כולן, כי עיקר אורם עלו למעלה ונגנזו, והוא סוד אור הגנוז, והיה ועט ע"ד} גניזתו בתוך עולם המלבוש בספי' היסוד, אשר המרכז שלו הוא י"ש כנ"ל פ' כ"ה, הנה שם עלה עיקר האור ונגנז שם. והענין הוא, כי סופו של המלבוש הנה הוא הרל"א שערים דספי' המלכות, אשר המרכז שלו הוא כ"ת כנ"ל פ' כ"ו, וכאשר נתקפל המלבוש חציו בחציו ועלה למעלה, הנה נשאר התפשטות הרגל אחרונה דאות ת' מהמרכז כ"ת למטה להאיר שם לצורך בנין העולמות שהיה עתיד להבנות במקום הפנוי הזה¹⁴⁹, כי לעולם הוא שמהבחי' היותר אחרונה דהמלכות דהעליון, מזה נעשה ונבנה כל העולם התחתון. וכן היה כאן, כי כל מה שאמרנו לעיל שנשאר למטה רשימו מחצי מלבוש התחתון שעלה, ומהעביות שבהם נעשה הכדור שבתוך המהירו, הנה כל אותן הרשימות דכל החצי מלבוש התחתון שנשאר למטה, היו כולם ע"י התפשטות רגל התחתון דהאות ת' מהרל"א שערים דהמלכות, אשר המרכז שלה הוא כ"ת, שהוא נתפשט ועומד למטה, הנה על ידו נשארו כל הרשימות דכל החצי תחתון דהמלבוש, ומהם נעשה הכדור ע"י ה" האומנית. וכן כל ה" האומנית עצמו שירד למטה הנה הוא ג"כ אותו ה" שעומד נגד שער כ"ת, כי אחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו, הרי נעשה בהרל"א שערים דהמלכות בהשורה הראשונה שבה כ"א פעמים כ"ת כנ"ל פ' כ"ט, והרי היה ה" האומנית ג"כ משער כ"ת, שהוא המרכז, כי נתפשט המרכז כ"ת בכל הכ"א שערים כולם, ואותו ה" שעומד בסוף כולם, שהוא בשער הכ"ת הכ"א, הוא אשר ירד למטה בהתפשטות הקצה התחתון דרגל הת' מהשער כ"ת האחרון. ונעשה כדור המהירו מהתפשטות הקצה התחתון דרגל

¹⁴⁹ עי' עמק המלך שער אור קדמון פרק ז, ז"ל: מפני שרגליה משפיעים ומתפשטים באור קדמון שנעשה מן הרשימו, ובזה יש לת"ו דביקות גדול עם הרשימו הזה, לכן כל הרשימות הנרשמים למטה הם באות הזה וכו'. זהו מה שאמרנו בזהר "ת' רשים רישומא לעתיק יומין" (זהר במדבר קכ"ח ע"ב) וכו'. ומשם ירדה למטה, עד שנרשמו בכל מצח בן אדם, כדכתיב "והתותית תיו על מצחות האנשים" (יחזקאל ט ד), תיו תמות תיו תחיה (שבת נ"ה ע"א).

שער הפונה קדים

הת', ע"י אותו ה' האומנית, ע"י שלקט והמשיך אצלו כל האורות היותר זכים שבהטהירו כנ"ל. ועב"פ הוא, כי השתתף המרכז כ"ת בבנין הכדור, כי הוא נעשה מאורו המתפשט למטה שהוא מהעביות שבו, ולכן כאשר ליקט ה' האומנית את האורות היותר זכים, והעלה אותם למעלה ונגנזו שם, הנה לא נגנזו בהכ"ת שהוא מהמלכות, כי הרי היא מתפשט ומתגלה למטה, אלא היה גניזתה בהמרכז י"ש, שהוא בהיסוד¹⁵⁰. ושם עומד אור הגנוז שיתגלה לאחר התיקון, אשר עליו נאמר (משלי ח כא) להנחיל אוהבי יש. והוא סוד ש"י עולמות שעתידי הקב"ה להנחיל לכל צדיק וצדיק (עוקצין פ"ג מ"ב), כי הוא האור הגנוז העומד בהמרכז י"ש, אשר מאחור לפנים הוא ש"י כנ"ל פ' כ"ט, והוא ביסוד שהוא צדיק. ומאותו אור הגנוז ינחלו הצדיקים ש"י עולמות לעתיד לבוא. והרי עב"פ הוא, כי עיקר האורות אשר אסף ה' האומנית ברדתו למטה, הנה הם עלו למעלה ונגנזו, והם שמורים שם עד לאחר התיקון העתיד, אך קצת מאותן האורות הוא אשר פלט אותן ה' האומנית ונשפכו על כדור הטהירו, ונעשה מהם ה' ספי' דאדם קדמאה סתימאה, המקיפים להכדור. והם עשרה עגולים זה בתוך זה, וכיניהם עשרה אורים מאויר הטהירו, ושם נצטיירו בהעלם מוחלט כמה אלפים רבבות עולמות, ונקראו כולם בשם עולמות דא"ס לרוב העלם. ועומד כדור הטהירו בתוך המלכות דאדם קדמאה סתימאה, ועל הכתר שלו שהוא העיגול החיצון, הנה מקיף עליו האויר (פ' ע"א) קדמון דהטהירו שהוא האויר קדמון המרובע כנ"ל.

והנה אחר שנעשה כ"ז מה' האומנית, היה ברצונו לחזור ולעלות למעלה בעולם המלבוש, הנה גזר המאציל ית"ש להאות כ' דהמרכז כ"ת, שהוא יעמוד לפניו למסך ומחיצה ולא יניחוהו לעלות¹⁵¹. ומה גם כי אחר שירד למטה מעולם המלבוש, הנה נתגלם קצת ונעשה עיקר מקומו למטה, ונשאר אותו ה' האומנית תלוי ועומד באמצע בין סוף המלבוש לכדור הטהירו. והיינו כי יש בה' ג' בחי', קוצו לעילא וקוצו לתתא וגוף ה' באמצעיתא¹⁵². והיה קוצו העליון נעוץ בעולם המלבוש, וקוצו התחתון היה נעוץ בתוך אדם קדמאה סתימאה ובכדור הטהירו, והגוף שבאמצעיתא היה בתוך האויר קדמון, שהוא האויר המרובע. והנה יש בתוך האויר קדמון הזה שם אחד מעשרה ממי"ן, ושם אחד מעשרה יודי"ן, והם שורש העשרה מאמרות דמעשה בראשית¹⁵³. וכן יש כאן שם אחד מעשרה קופי"ן, כי מאויר המרובע הוא עשרה ממי"ן, ומהי שבתוכו הוא עשרה יודי"ן, וקוץ ה' המתפשט תחת האויר המרובע ונעוץ בכדור הנה הקוץ עם המ' הוא כעין קו"ף, ונזכרים אלה השמות בהיכלות דר' ישמעאל. (הנה נטיתי באיזה דברים בזה מהספר עמק המלך, והשם יכפר בעדי, וע' בקבלת ר"י סרוג. והיינו, כי העמק המלך כתב כל אלו השמות באדם קדמאה סתימאה ובהטהירו¹⁵⁴, ואני אמרתי שהם באויר קדמון, כי הוא מרובע. וכן הוא ז"ל אמר כי העשר ספי' אשר זכרם המעיין חכמה, הם בכדור טהירו שהוא כלול מעשרה גוונים, והם העשר צחצחות אשר נזכר בספר מעיין החכמה, אבל אני אמרתי לעיל כי הם באדם קדמאה סתימאה, וכן הוא בספר האילן, והבוחר יבחר).

¹⁵⁰ עי' עמק המלך שער אויר קדמאה סתימאה פרק ג.

¹⁵¹ עי' ויקהל משה פרק י' ד"ה ומ"ש המאמר נעוץ, וכן עי' עמק המלך שער עולם התהו פרק

א'.

¹⁵² עי' לעיל הערה 68.

¹⁵³ עי' עמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה פרק ז'.

¹⁵⁴ עי' עמק המלך שם.

שער הפונה קדים

ומה שנקרא בשם אדם קדמאה סתימאה, הוא מהטעם כי הרי כל העשר ספי' שלו הם רק בבחי' עגולים כנ"ל¹⁵⁵, וא"כ הרי אינו עדיין מתכונת תואר אדם כלל, כי הרי כל הי' ספי' שבו הם רק י' עגולים זה בתוך זה וכנז'. אך משום שכל עשר ספי' הם שורש עכ"פ לתכונת אדם, שהכח"ב הם ראש ומוחין, וחג"ת הם גוף וב' דרועין, ונהי"מ הם תרין ירכין וברית ועטרה או ברית ונוק' כנודע, ולכן מאחר שנעשה כאן הבחי' דעשר ספי', הרי הם שורש לתכונת אדם עכ"פ. ולכך נקרא אדם קדמאה סתימאה להורות שהוא רק בחי' אדם בהעלם, כי עיקר אדם הוא רק ביושר, שהוא האדם קדמון שנעשה אח"כ בתוך כדור המהירו כמו שיתבאר לקמן, ולכך נקרא הוא בשם אדם קדמאה סתימאה, כי הוא רק השורש לתכונת אדם, אבל עיקר האדם קדמון הוא רק מה שנעשה אח"כ. וגם נקרא "סתימאה" משום שגם כל בחי' הי' ספי' שבו אשר אמרנו, הנה הם ג"כ רק בהעלם גדול, כי הנה הם עשר הצחצחות העליונות הנעלמים מאד וכנ"ל מספר מעיין חכמה, והם רק שורש לעשר ספי' ומסיבת כל זה הנה נקרא רק בשם אדם קדמאה סתימאה.

פרק לא

והנה שורש כל הדברים הללו הם מבוארים במאמר אדם דאצילות פ"י זה לשונו: [ומרוז דאור קדמאה אתעביד אוירא], ר"ל כי מאור הראשון אשר עליו נאמר (בראשית א ג) יהי אור, שהוא האור דהד' שמות {פ ע"ב} עסמ"ב אשר בעולם המלבוש, ואחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו ונשאר שם רשימו מאותו האור, ועליו נאמר ויהי אור, שהוא האור שכבר היה וכנ"ל פ' כ"ז כ"ח. וכן היה שם רשימו ג"כ מתוקף האור הגדול דא"ס עצמו, אשר מהעצום הראשון כנ"ל פ"ג. ואחר שנתקפל המלבוש ועלו כל הרל"א אהור מאחורי הפנים, ונשאר שם ג"כ רשימו מהנתי"ב אותיות דכל רל"א ורל"א, ובאשר שהרשימו דהאותיות הם מעובים הרבה בערך הרשימות דתוקף אור א"ס, וכן בערך הרשימות דאור השמות דעסמ"ב, הנה נעשו הרשימות דהאותיות בבחי' נקודין יודיין העומדים בתוך האורות דהרשימות השמות ואור א"ס, וכשנכנס י' בתוך אור הרי נעשה אויר. ור"ל כי נתגלמו האורות על ידיהם, ונעשה מאור אויר. וזהו שאמר, ומרוז דאור קדמאה אתעביד אוירא, ואמר "ומרוז" כי האור קדמאה סתם היה משמע רק על הרשימות דהשמות דעסמ"ב שהם האור קדמאה כנ"ל פ' כ"ז, ולכך אמר "ומרוז", ובא לרמוז בזה גם על הרשימו דאור א"ס עצמו כנ"ל פ"ג.

[וכד נחית בגווה אתווא גולמא בנין דלא הוה ליה חבורא לעילא], ר"ל שכאשר ירד שם האות י' האחרון דמילוי ס"ג, שהוא הי' האומנית וכל י' הוא בבחי' גלם, כי הוא מוכן לכל דבר, כי מאות י' תוכל לעשות קו או שטח וכל אות שתמצא, כי התחלה הראשונה של כל קו או אות הוא הי', שהוא הנקודה, והוא כגולם המוכן לכל צורה¹⁵⁶. ולכן נעשה הוא הפועל והאומן, והוא הי' האומנית אשר ממנו נעשה הכל. וכן מרמוז בלשון גולמא, לומר שהוא נתגלם ונתעבה ברדתו למטה הויץ לעולם המלבוש, ועי"ז נעשה ליסוד ושורש לבנין כל העולמות. והיה ירידתו למטה ע"י שלא היה לו בן זוג למעלה, כי הוכן מתחילה לכך להיות הוא השורש והיסוד לכל בנין העולמות, ולכך לא נעשה לו בן זוג למעלה, כדי שיורד למטה לתועלת העולמות¹⁵⁷. וזהו שאמר, וכד נחית בגווה אתווא

¹⁵⁵ עי' לעיל הערה ת.

¹⁵⁶ עי' ויקהל משה פרק י' ד"ה ולהיות שהיה, שהי"ד נקראת גולמא בכל מקום כי הוא חומר

היולי.

¹⁵⁷ ז"ל ויקהל משה שם: שלא היה לה בן זוג לכן פיתה אותה אין סוף שתהיה היא מוכנת לעשות כל הפעולות על ידה וכו'.

שער הפונה קדים

גולמא בגין דלא הוה ליה חבורא לעילא. והנה כאשר ירד שם, המשיך אצלו כל האורות היותר מעולים והיותר זכים, והעלה אותם למעלה ונגנזו ביסוד של עולם המלבוש כנ"ל, כי ביסוד שם הוא האור הגנוז הנאמר בו (בראשית א ד) וירא אלהים את האור כי טוב, ונגנזו לצדיקים לעתיד לבוא. וזהו שאמר עוד [כד נפיק אשתאר טהירו איהו תרגומו דאור] ר"ל ע"י שלקט והמשיך אצלו כל האורות היותר מעולים, והעלה אותם למעלה, הנה נעשה שם ע"י מציאות הטהירו. ור"ל על כדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו, שהוא למטה במדרגה הרבה מהאור קדמון שעליו, ונקרא הוא טהירו סתם, אבל האור קדמון הוא נקרא בערכו טהירו עלאה. ונעשה כדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו מהאור העב אשר נשאר אחר שנברר ממנו האורות היותר מעולים ע"י ה' האומנית כנו', וזהו שאמר כד נפיק אשתאר טהירו. ומ"ש איהו תרגומו דאור, ר"ל בזה ללמדינו כי אותו אור הטהירו הוא אינו האור הראשון ממש, אלא שהוא אור השוך, והוא בבחי' התרגום בערך לשון הקודש, שהוא יורד ממעלתו הרבה, כי כל תרגום הוא רק בבחי' אחוריים ודין¹⁵⁸. וכן הוא כאן באור הטהירו, כי הוא נעשה רק אחר שחזר ה' לעלות למעלה, ונעשה רק בבחי' אחוריים דהי', ובחזרתו והוא {פ ע"ג} בבחי' אחוריים ודין. וזהו שאמר כד נפיק אשתאר טהירו איהו תרגומו דאור, שהוא רק אור השוך. אמנם כ"ז הוא רק בערך האור העליון אשר בהאור קדמון שלמעלה מהטהירו, אבל בערך עצמו, ומכש"כ בערך כל העולמות כולם, שנעשה אח"כ הוה כל הטהירו הזה אור נפלא מאוד, והוא ג"כ מהצחצחות העליונות אשר למעלה מהכל, כי כל העולמות כולם הם רק בתוכו וממנו, והם כולם למטה ממנו. וכן כדור הטהירו אשר מקיף להטהירו שבתוכו, הנה הוא מהצחצחות העליונות הנפלאים והנוראים, והוא עצמו כלול ג"כ מעשרה גוונים שהם עשר ספי' שבו. ואין הכוונה ח"ו שהם גוונים ממש, כי חלילה לייחס שום מראה וגוון ותמונה ודמיון ברום גבוה כזו, וכן אין לייחס בו ג"כ ספי' ממש, כי עיקר הספי' הם נעשו רק באצילות, שהוא למטה במדרגה מאותו הטהירו כמה אלפי ריבואות עולמות לאין קץ, אמנם כל מה שאנו מדברים כאן הנה הוא רק על בחי' שורש השרשים הנעלם בתכלית ההעלם, ודי בזה.

ונחזור לענין, כי אחר שבירר ה' האומנית את האורות היותר זכים ונשאר רק האור היותר עב¹⁵⁹, נעשה ממנו הטהירו שהוא תרגומו דאור. ואין להקשות כי הרי לעיל אמרנו שע"י העביות שהיה בהאור המעולה, נעשה מהאור אור, ועתה כאשר נברר האור המעולה, ונשאר העביות לבד, אנו אומרים שנעשה טהירו שהוא תרגומו דאור, והרי אנו קוראים אותו עכ"פ בשם טהירו ואור. אך היא הנותנת, כי כאשר שהיה האור המעולה שם ג"כ, אינו נחשב אצלו האור העב לאור כלל, ונעשה מאור אור, אבל כאשר נברר האור המעולה, נחשב העביות הנשאר ג"כ לאור, והוא הטהירו שהוא תרגומו דאור, ר"ל אור השוך כנו', ופשוט הוא. אך דע, כי מה שאמרנו שהי' האומנית בירר את האורות היותר מעולים והעלה אותם למעלה ונגנזו ביסוד של עולם המלבוש וכנ"ל, אין הכוונה שבירר אותם כולם, ונתבטל האור מכל וכל ח"ו, אלא שעיקר הבירור היה רק ממקום הטהירו לבד, אבל נשאר עדיין אור ואור למעלה מהטהירו ומכל סביבותיו, והוא האור שנעשה

¹⁵⁸ עי' פרע"ח בענין הנהגת הלימוד פרק א', וכן בזהר ח"ב קלב ע"ב: לשון הקודש אתיא לרבויה והכי אצטריך, דמעלין בקודש ולא מורדין, ובתרגום מורדין ולא מעלין, ע"כ. וכנראה שלכן הוא שעיקר תורה שבעל פה נמסרה לנו בלשון ארמית.

¹⁵⁹ עי' עמק המלך שער אדם קדמא סתימא פרק ד וז"ל, צורך גדול היה אל הי"ד הזאת, שתדל למטה באור קדמון, ותאיר מאורה היותר עב לעשות ממנו כדור הטהירו, והלא הי"ד היא מחצי המלבוש העליון, והאור שבאור קדמון הוא רושם מחצי המלבוש התחתון, ועוד שהי"ד היא משם של הויה עצמה, שהוא חיות הלבוש, ולמה קראו אורה "אור היותר עב". והתירוץ הוא וכו' תכף אחר שמגיע אל אור עולם אחר, משיג לבוש גשמי, ואינו נפרד ממנו.

שער הפונה קדים

מאור קדמאה, ונקרא זה בשם אויר קדמון וטהירו עלאה, בערך הכדור והטהירו שבתוכו, שהוא נקרא בשם טהירו סתם. וכן נקרא ג"כ בשם אויר סתם, כי יש גם בו אור ואויר, ועומד הוא בתוך האויר קדמון הנז' בבחי' עגולא בתוך ריבוע כנ"ל פ' ל', והבן כ"ז היטיב. [ואיהו נעיץ בעיזקא¹⁶⁰, וסחרניה אדם קדמאה סתימאה] עכ"ל¹⁶¹. ור"ל כי ממה שאמר לעיל בד נפיק בו' היה משמע שהי' האומנית יצא משם לגמרי ועלה למעלה בעולם המלבוש, על זה אמר שאינו כן, כי הי' האומנית נשאר שם לעולם, ויציאתו היה רק ממקום הטהירו לבד, כי אחר שנעשה הטהירו יצא משם ונסתם ונסגר כדור הטהירו, ונשאר הי' למעלה בתוך האויר קדמון, כי האות כ' של פרצו' המלכות דעולם המלבוש אשר המרכז שלה הוא כ"ת, הנה עומד לפניו הכ' דהכ"ת שבסוף עולם המלבוש, ונעשה עליו למסך ומחיצה שלא יעלה למעלה, ונשאר הי' למטה בתוך האויר קדמון. והיינו כי קוצו העליון הוא נעוץ בעולם המלבוש, וקוצו התחתון הוא נעוץ בכדור הטהירו, וגוף הי' (פ ע"ד) הוא עומד באמצע בתוך האויר קדמון. [ונעשה על ידו ג"כ אור הרשימו דא"ס לאויר, אור וי', והוא האויר קדמון, ר"ל לכן הוה הי' ג"כ מכלל האויר קדמון]. והנה על קוצו התחתון אשר נעוץ בכדור הטהירו, וכדור הטהירו תלוי עליו, על זה אמר ואיהו נעיץ בעיזקא. והנה ע"י שנשאר גוף הי' למטה מחוץ לעולם המלבוש, הנה נתגלם עי"ז, ולכן אחר שבירר את כל האורות המעולים ממקום הטהירו, הנה תשש כחו ע"י שנתגלם, ולא היה אפשר לו לעצור את כולו ולהעלותם למעלה, והפיל אותן ושפך מאותן המאורות על כדור הטהירו בכל סביבותיו, ונעשה מהם עשר עגולים, ונקראו אלו העשר עגולים בשם אדם קדמאה סתימאה וכנ"ל פ' ל', וזהו שאמר וסחרניה אדם קדמאה סתימאה.

והרי נתבאר ענין האויר קדמון, ואדם קדמאה סתימאה, וכדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו, כי היה הכדור חלול, והיה כולו מלא טהירו ושם הוא המקום של כל העולמות כולם, אבל עתה לא נעשה עדיין שם שום דבר, אלא שהיה כולו מלא טהירו. וכבר אמרנו לעיל פ' ל' שעיקר הטהירו הוא נעשה מההתפשטות דאות ת' של הכ"ת שבהמלכות דעולם המלבוש, אלא שנעשה כ"ז ע"י הי' אחרונה דמילוי הס"ג שבסוף עולם המלבוש כי הוא הי' האומנית כנ"ל.

פרק לב

אחר שנעשה הכדור והטהירו, נסתם ונסגר הכדור, מלבד הקוץ התחתון דהי' שהיה נעוץ בו. וע"י שהיה סתום, נתגלם עוד יותר ונעשה ראוי להיות מקום לעולמות. ראה המאציל ית"ש לסדר את המציאות בבחי' אור וכלי, גוף ונשמה. וזאת מפני שני תועליות: האחד, כדי ליתן את הבחירה לאדם להיות עולה ויורד. עולה, ע"י הנשמה, ויורד, ע"י הגוף. והשני, כדי לתלות את כח התיקון באדם עצמו, שיתקן את הגוף ע"י הנשמה שבו, ויזכך את הגוף לבחי' נשמה. וכן ראה רצונו ית"ש לסדר את כל זה מראשית שורש המציאות ועד סופו, כדי לתלות את תיקון העולמות במעשה האדם. וכשנתקן גוף האדם למטה, נתקן כל גוף וכלי אשר כנגדו למעלה, ולכן נסדרו כל אחד מהעולמות משורשם הראשון ועד למטה, להיות בבחי' גוף וכלי לאור ונשמה שבו. והכלי שבכל עולם נעשה מהתגלמות האור עצמו, ע"י שנתמעט האור בכל א' בתחילת מציאותו. והנה לא היה כח להי' האומנית לבדה לעשות את מציאות י"ס דא"ק סתימאה, שכן עיקר מקומו נעשה למטה מעולם המלבוש. והאור ונשמה שנצרכו כדי להמשיכם אל תוך הכדור, צריכים שימשכו מרזא דאור א"ס ממש (כי כן הוא כל אור ונשמה). לכן רמז המאציל לב' ההי"ן האחרונים דשמות ס"ג וב"ן העומדים בסוף עולם המלבוש ברל"א השערים פנים ואחור דמלכות. וכאשר נתקפל המלבוש חציו בחציו ועלה האחור מאחורי הפנים, הרי שנמצא כי אלו ב' ההי"ן סמוכים זה לזה, ורמז המאציל לב' ההי"ן הללו שישפיעו מאורם על הי' האומנית, להוסיף בה כח ואור לבקוע את כדור הטהירו וליכנס בתוכו, ולהאציל שם את מציאות י' הספי'. ואז

¹⁶⁰ מלשון הזהר בראשית טו ע"א, וע"י בהגר"א על תיקו"ז קנו ע"ג שזה חיבור של חו"ב. וע"י שם תז"ח כג ע"א ז"ל, קוטרא הוא קוטרא עלאה אוירא דכיא. בגולמא הוא קשרא קדמאה י' שהוא גולמא כידוע. נעיץ הוא קיומא דחכמה שנעיץ משם.
¹⁶¹ נראה שתיבת "עכ"ל" היא טעות.

שער הפונה קדים

תחזור תיכף למעלה, שכן כל זמן שעומדת שם, לא יתכן שיתגלמו להוות את מציאות י' הספי' הראויים להיות שם.

והנה הי' לא חזר למקומו הראשון, אלא נשאר חופף ומרחף על כלי הכתר מלמעלה, שכן קוצו התחתון מתפשט אף בכדור הכתר. ואח"כ רמו המאציל ית"ש לאות ו' דמילוי ס"ג ולאות ה' תתאה העיקרי דב"ן שישפיעו וימשיכו מאורם על הי' האומנית עד שתחזור עוד לכדור הטהירו, להוציא ממנו את ספי' החכמה, הכוללת בתוכה את הבינה וז"ת.

הי' האומנית עשתה ב' בחי' פעולות: א) התפשטו כל ט' הספירות שהיו כלולים בכתר, ונעשו בבחי' כדורים קטנים זה בתוך זה. ב) לקחה את כדור החכמה עם כל הספי' שהיו בתוכה, והעבירה אותם דרך יסוד ומלכות דהכתר, והוציאה אותן מחוץ לכתר, והיתה החכמה עומדת כלולה מכל הח' בכדור בפנ"ע מחוץ לכתר, ועמדה למטה לצד ימין.

אמנם הגם שיצאה ספי' החכמה לגמרי מהכתר בכללות כל הח', אעפ"כ לעולם נשאר מהם רשימו בכתר, והוא שורשם, ועי"ז הם קשורים בו ומושפעים ממנו תמיד. וכן כאשר נאצל הכתר מהי' האומנית והיה בבחי' אור וכלי, נשאר עיקר אורו מחוץ לכלי ככל אור מקיף, ורק חלק קטן נכנס בפנים, וכן היה כשנאצל החכמה מהכתר.

והנה אמרנו שכאשר יצאה החכמה להיות ספי' בפנ"ע, עמדה תחת שולי כדור הכתר למטה ולצד ימין. ומדוע לא עלתה יותר קרוב לעולם המלבוש, משום שאין החכמה יכולה לקבל מעולם המלבוש אלא דרך הכתר. והנה לאחר שיצאה החכמה להיות לכדור בפנ"ע, חזרה הי' האומנית למקומה שבאור הקדמון, ועי"ז נתגלמה ספי' החכמה למציאותה הראויה לה, וזהו הטעם שירדה הי' האומנית בירידה בפנ"ע לכל פעולה של א' הספירות. ואחר שגמר כל א' להיאצל, חזר למעלה מיד, והרי שנתרבו בו הירידות והחזרות ולא פעל את כולם בירידה אחת. אך הטעם הוא מכיוון שאי אפשר היה להאציל כל תחתון מהעליון אלא לאחר שנתגלם ונגמר העליון על מדרגתו הראויה לו, ולא כל אחד מהם לא יכול היה ליגמר כי אם לאחר שנתרחקה ממנו הי' האומנית וחזרה למקומה דוקא. אמנם מש"כ לעיל שהקוץ התחתון דהי' האומנית לעולם תחובה בכדור הטהירו, וכן אמרנו כי היא חופפת על ספי' הכתר ומשפיעה עליו את הארתה לעולם, שכן קוצה התחתון מתפשט גם בכתר וכנ"ל. ועד"ז הוא ג"כ בספי' החכמה, שהגם שהוא עומד ויושב תחת שולי כדור הכתר, אעפ"כ מתפשט כמין קו אור אחד מהי' האומנית דרך הכתר ומשפיע בחכמה תמיד, ומריכוזי השפע נתרבה ונתרחב הקצה התחתון של הקו ונעשה כמין י', וקוצה התחתון של אותה הי' נכנס בתוך החכמה, וגופה חופף עליה מלמעלה, ונשפע ממנו החכמה תמיד.

הנה אמרנו שאחר שנעשה הכדור והטהירו, נסתם ונסגר הכדור, אלא שהקוץ התחתון דהי' היה נעוץ בו, אבל היה כולו סתום וסגור, והנה ע"י שהיה סתום, הנה נתגלם עוד יותר ונעשה ראוי להיות מקום להעולמות. והנה אחר שנעשה ראוי לזה, גזר המאציל ית"ש עוד להי' האומנית שיתפשט ויורד ויבקע את הכדור, ויורד בתוכו להאציל מכחו, סוד עשר ספי' שיהיו שרשים להמציאות. והנה ראה המאציל ית"ש לסדר את כל המציאות כולו בבחי' אור וכלי, גוף ונשמה, כדי ליתן הבחירה להאדם להיות עולה ויורד, עולה ע"י הנשמה, ויורד ע"י הגוף, וכדי לתלות את כח התיקון בהאדם עצמו, שיתקן את הגוף ע"י הנשמה שבו, ויזכך את הגוף לבחי' נשמה. וראה רצונו ית"ש לסדר את כל זה מראשית שורש המציאות עד סופו, כדי לתלות תיקון כל העולמות כולם ע"י האדם, כי תכלית השורש הוא הענף והפרי היוצא ממנו, וכל עולם עליון הוא שורש להתחתון, והוא התחתון תכלית העליון, והם קשורים ותלויים זה בזה. וכשנתקן גוף האדם למטה נתקן כל גוף וכלי אשר כנגדו למעלה למעלה, ולכן נסדרו כל העולמות כולם משורשם הראשון עד למטה, כל א' בבחי' גוף וכלי לאור ונשמה שבו, והם מתתקנים כולם בתיקון גוף האדם התחתון, כי רק על זה היה כוונתו ית"ש בכל בריאת עולמו, וכמו שמבואר כ"ז בארוכה בדברינו בכמה מקומות. והרי עכ"פ הוא כי נסדרו כל העולמות כולם אשר גם משורשם היותר ראשון כל א' בבחי' אור וכלי, שהוא גוף ונשמה. ונעשה הגוף וכלי בכל עולם ועולם מהתגלמות האור עצמו, ע"י שנתמעט האור בכל א' בתחילת מציאותו, וע"י מיעוטו וריחוקו ממקורו הוא מתעבה ומתגלם, ונעשה הוא לגוף וכלי להאור שנשפע בו אח"כ, מדרגא לדרגא. כי נמשך בו האור בהדרגה (פא ע"א) גדולה, עד שנשלם, ועי"ז משתווים שניהם ונעשים לאחד, ובמציאות נשמה וגוף. וכ"ז הוא בכל עולם ועולם לפי ערכו, וכן הוא בענינינו, כי אחר שנסתם ונסגר כדור הטהירו, הנה נתגלם הטהירו שבתוכו להעשות לבחי' גוף וכלי להאור שנמשך שם אח"כ. והנה גזר המאציל ית"ש לי' האומנית שיתחזור

שער הפונה קדים

וירד ויבקע את כדור הטהירו, להמשיך שם אור, ולהמציא בו מציאות עשר ספי, שהם העשר ספי' השרשיים הראשונים לכל העולמות כולם, כי אחר שיומשך שם אור, הרי יהיו בבחי' אור וכלי כהראוי למציאות הספי'. אמנם ברום מעלה שהוא במקום גבוה על גבוה דענינינו, הנה לא היו עדיין עשר ספי' ממש, אלא רק הכנה לבד לזה, והוא בחי' השרשיים הראשונים לעשר ספי' וכנז'.

והנה לעשות את הפעולה הזו, לא היה להי' האומנית לבד כח לזה כלל, כי הרי עיקר מקומו הוא נעשה לו עתה למטה מעולם המלבוש, והאור ונשמה אשר נצרך להמשיך בהכדור, ר"ל בהטהירו שבתוכו, הוא צריך שיומשך מלמעלה למעלה עד רוא דאור א"ס ממש, כי כן הוא כל אור ונשמה, הנה הוא נמשך מלמעלה למעלה, ובפרט ברום גבוהים דענינינו, ולכן רמז המאציל להב' ההי"ן האחרונים דהשמות ס"ג וב"ן, העומדים בסוף עולם המלבוש בהרל"א שערים פנים ואחור דהמלכות, היינו ה' האחרונה דהס"ג העומד שם בהשער כ"ט מהרל"א שערים פנים דהמלכות, והוא ה' האחרון דהס"ג, העיקרי שבו, והה' אחרונה דהשם ב"ן העומד שם בהשער ת"ר מהרל"א שערים אחור דהמלכות, והוא ה' האחרון דהב"ן, המילוי שבו, וכמו שהוא מצוייר לעיל פ' כ"ו ע"ש ותמצא¹⁶². וכאשר שנתקפל המלבוש חציו בחציו, ועלה האחור אחורי הפנים, הרי עומדים אלו הב' ההי"ן סמוכים זה לזה, ורמז המאציל לאלו הב' ההי"ן שהם ישפיעו מאורם על הי' האומנית, להוסיף בו כח ואור לבקוע את כדור הטהירו ולכנס בתוכו ולהאיר, ולהאציל שם מציאות הי' ספי', ותחזור תיכף למעלה. כי כל זמן שעומדת שם, אי אפשר להם להתגלם למציאות הי' ספי' הראוי שם, ולכן צריך שתחזור תיכף למעלה. והנה כשירדה שם, היה הארת הב' ההי"ן למעלה, והי' למטה, ובצירוף החי, וכשנשתה לעלות, היה הי' באמצע ובצירוף היה, וכשעלתה היה הי' למעלה, ובצירוף יחה. והם שם קדוש שהיה חקוק על מטה משה. והצירוף הא' הוא במילוי ההי"ן, והב' הוא במילוי אלפי"ן, והג' ביודי"ן. וכל א' עולה כת"ר, כי הוא גימט' עשרים, שעולה תר"כ כתר (כ"כ הרמ"ז ז"ל בספר שרשי השמות כת"י), ולכן לא נתגלה מהם עדיין רק הכתר לבד¹⁶³, אלא שבתוכו היה כלול כל העשר ספי' כולם. והנה יצא הכתר הזה בכללות כל הי' ג"כ בבחי' כדור בתוך כדור הטהירו, אלא שהוא היה כדור קטן מאד בערך כדור הטהירו¹⁶⁴. והנה לא חזרה ועלה הי' למקומו הראשון לגמרי, אלא שנשאר חופף ומרחף על כלי הכתר עליו מלמעלה, כי מתפשט קוצו התחתון בכדור הכתר ג"כ.

¹⁶² עיין ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש, שביאר בפרטות את פעולת ה' דב"ן וז"ל: וכדי שלא יתפשט לבלתי תכלית, עשה גם קצת פעולה עם אות ה' המלוי של ב"ן, להיות לה' זו שני בחינות שתוכל הכלי להצמצם, ובכחו יש לכלי גבול: חדא, כי ה' הזאת היא ה' אחרונה של מילוי, וכל אות של המלוי מורה על דין הנ"ל, וכל חזרה וצמצם הוא מצד דין, מצד בחינה זו ובסיוע זו, יוכל גם הכלי הכתר להיות מצומצם עצמו שלא להתפשט יותר למטה ולומר לעצמו עד פה תבא ולא תוסיף להתפשט. ועוד שה' המילוי הנ"ל היה של שם ב"ן, וכבר אמרנו ששם מ"ה ושם ב"ן היו תחילה בסוף המלבוש החצי התחתון, ולאחר הפיסק חזרו שם מ"ה וב"ן לעלות למעלה. ממילא כבר עשה שם ב"ן חזרה, ונולד קצת דין, ולכן בכח ה' זו, ממנו יוכל גם כלי הכתר לעשות חזרה להצמצם.

¹⁶³ עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש מה, דהיינו כלי הכתר, ובתוכו כל י' הכלים זה בתוך זה, בכח ולא בפועל.

עי' עמק המלך שער היוד של שם ס"ג פרק ו, וז"ל, ודע כי כדור הכתר הזה הוא יותר קטן הרבה מכדור הטהירו, באופן שנשאר חלול ומקום פנוי הרבה בתוך הטהירו. וכל השמות האלו שהם בתוך חלל העולמות הללו, יש בהם כח לפעול פעולות נוראות לברוא עולמות ולהחריבן, והסוד הוא לפי שהם החריבו אחר כך עולם התהו.

¹⁶⁴ עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה פירוש מה עשה, שהוא היה תלוי רק בגובה הטהירו ולא יתפשט יותר וכו'.

שער הפונה קדים

ואח"כ רמז המאציל ית"ש להאות ו' דמילוי ס"ג, ולהאות ה' תתאה העיקרי דהב"ן שישפיעו וימשיכו מאורם על ה' האומנית שתחזור עוד {פא ע"ב} בתוך כדור הטהירו, וגם בתוך כדור הכתר הנז' שבתוכו, להוציא ממנו ספי' החכמה, בכללות הבינה וכל הז' תחתונות. היינו שיוצא החכמה מהכתר לספי' בפנ"ע בכללות הבינה והז', ולהוציא אותן כולן מחוץ להכתר. והנה עשה בזה ה' האומנית ב' בחי' פעולות, והיינו כי מה שאמרנו שהיו כולם כלולים בכתר, הנה היה כלילותם בו רק בבחי' כחות ובבחי' נקודות קטנות, כקרני הגבים¹⁶⁵ בלי צורה עליהם עדיין כלל, וע"י¹⁶⁶ הארת האות ו' הנז' שהשתתף בהי' האומנית, והאות ו' הוא לעולם בבחי' קו המדה שמתפשט, ונותן מדה לכל (וכמ"ש בתיקונים תיקון יט דף לז ע"א, וכן בתיקון ע' ובכ"מ), הנה עי"ז נתפשטו כל ה"ט ספי' שהיו כלולים בכתר מחכמה עד מלכות. ונתפשטו כולם ונעשו בבחי' כדורים קטנים זה בתוך זה, והיו כולם בסוד פכים קטנים זה בתוך זה, כלולים בהחכמה בתוך הכדור דהכתר, והוא פעולה אחת. והשנית הוא, כי לקחה אותן ה' האומנית בכח ההארה דהו' המילוי דהס"ג, והה' האחרונה העיקרי דהב"ן וכנז', ולקחה את כדור החכמה עם כל הספי' שהיו בתוכה בסוד פכים קטנים, והעבירה אותם דרך יסוד ומלכות דהכתר, כי הכתר עצמו הוא כלול ג"כ מ'י, וכנודע שכל א' הוא כלול מ'י. והוציאה אותן מחוץ להכתר, והיה עומד החכמה כלולה מכל הח' בכדור בפנ"ע מחוץ להכתר. ועמדה למטה ולצד ימין, ור"ל שיצאה מכדור הכתר ועמדה למטה ממנו בהטהירו לצד ימין, ובכדור בפנ"ע כלולה מכל הח'. וזה מרומז בספר יצירה ספי"א (משנה יג) שאמר חתם דרום ופנה לימינו, וחתמו ביוה והוא ה' האומנית עם האות ו' דמילוי ס"ג והה' אחרונה דהב"ן וכנז'.

אמנם הוא, כי הגם שיצאה ספי' החכמה בכללות כל הח' מהכתר לגמרי, עכ"ז הנה נשאר רשימו מהם בהכתר לעולם, והוא שורש כולם, שעומד מושרש בהכתר לעולם, ועי"ז הם קשורים בו ומושפעים ממנו תמיד. כי זהו הכלל לעולם, שנשאר רשימו מכל תחתון בהעליון גם אחר שיוצא ממנו, והוא שרשו אשר למעלה. וכן הוא עוד, כי אור דכל ספי' הנה הוא בשני בחי', אחד פנימי ואחד מקיף, כי עיקר אורו הוא נשאר מבחוץ להכלי ומקיף עליו, וכאשר נאצל הכתר מהי' האומנית והיה בבחי' אור וכלי כנ"ל וכמו שיתבאר עוד לקמן פ' ל"ו, הנה נשאר עיקר אורו מבחוץ להכלי, כי הוא אי אפשר להצטמצם בהכלי ונשאר מבחוץ לאור מקיף עליו. וכן כשנאצל החכמה מהכתר ע"י ה' האומנית כנז', היה ג"כ באור פנימי ומקיף, שהחלק היותר קטן מהאור הוא נכנס בהכלי מבפנים, והחלק יותר גדול הוא מקיף עליו מבחוץ, ועד"ז בכל ה' ספי' כולם. והוא כלל גדול בכל העולמות והפרצופים כולם, שכל א' הוא באור וכלי ובאור פנימי ואור מקיף כנז'.

והנה אמרנו כי כאשר יצא החכמה לספי' בפנ"ע עמדה תחת שולי כדור הכתר למטה ולצד ימין, והטעם מה שלא עלתה יותר למעלה קרוב לעולם המלבוש משום שאין החכמה יכולה לקבל מעולם המלבוש אלא רק דרך הכתר דוקא. והנה אחר שיצא החכמה לכדור ולספי' {פא ע"ג} בפנ"ע ע"י ה' האומנית כנז', חזר ה' האומנית למקומו שהוא באויר קדמון, כי עי"ז נתגלמה ספי' החכמה למציאותה הראוי לה. וזהו הטעם מה שירד ה' האומנית לפעולת כל א' בירידה בפנ"ע, ואחר שנאצל כל א', חזר תיכף למעלה, והרי נתרבה בו הירידות והחזרות ולא פעל את כולם בירידה אחת, אך הטעם הוא כי לא

¹⁶⁵ עי' זהר בראשית דף ז ע"א.

¹⁶⁶ עי' ויקהל משה פרק יא ד"ה ומה שלא כללם, ועוד שתוכל היו"ד דס"ג לעשות חזרה אל כלי של חכמה וכו'.

שער הפונה קדים

אפשר להאציל כל תחתון מהעליון אלא רק אחר שנתגלם ונגמר העליון על מדרגתו הראויה אליו, ולא נגמר כל א' רק אחר שנתרחק ממנו הי' האומנית וחוזר למקומו דוקא. אמנם הוא, כי הנה אמרנו לעיל שקוצו התחתון דהי' האומנית הוא תחוב לעולם בכדור הטהירו, וכן אמרנו ג"כ כי הוא חופף ומרחף על ספי' הכתר ומשפיע עליו הארתו לעולם, כי מתפשט קוצו התחתון בהכתר ג"כ וכנ"ל. ועד"ז הוא ג"כ בספי' החכמה, כי הגם שהוא עומד ויושב תחת שולי כדור הכתר, עכ"ז הנה מתפשט כמין קו אור אחד מהי' האומנית דרך הכתר ומשפיע בהחכמה תמיד, ומריבוי השפע הנה נתרבה ונתרחב קצה התחתון דהקו ונעשה כמין י', וקוצה של מטה של אותו הי' הוא נכנס בתוך החכמה, וגופה חופף עליה מלמעלה, ונשפע ממנו החכמה תמיד. והרי נמצא כי כמו שבכתר הנה מתפשט ונמשך בה קוצה התחתון דהי' האומנית התחוב בכדור הטהירו, ומתפשט הוא ומגיע ונכנס בהכתר ג"כ, כן הוא עד"ז נכנס גם בהחכמה קוצו של י' ג"כ, אלא שהוא אינו הקוצו של הי' האומנית עצמו, רק מקו השפע הנשפע ממנו וכנז' ודי בזה.

פרק לג

על אף כל מה שנתבאר שב' הההי"ן דס"ג וב"ן השתתפו בהמצאת הכתר עם כל הט' הכלולים בו, וכן שהו' דס"ג השתתף עם הה' האחרונה העיקרי דהב"ן לשם פעולת מציאות החכמה עם כל הח' הכלולים בה. עכ"ז מציאותם העיקרית נעשתה מהב"ן כי כן הוא לעולם, שמציאות התחתון נעשתה מהב"ן דמלכות דעליון, הרי הוא הבחי' האחרונה שבה. אך עכ"פ הפועל והממציא הוא הס"ג, הרי הוא הבינה, כי רק הבינה היא האומן והפועל.

אך דע עוד, שמה שאמרנו ששורש מציאותם העיקרי הוא הב"ן, באמת עדיין אינו השלימות העיקרי כלל, מאחר והשלימות העיקרי דכל מציאות הוא דוקא מב' השמות מ"ה וב"ן יחד, והם סוד רוח ונפש, כאשר הס"ג הוא סוד הנשמה, ומהם באה השלימות העיקרי דכל מציאות. והנה לע"ע לא שימשו כי אם הס"ג והב"ן בלבד שכן הב"ן הוא רק בסוד בהמה (שהוא בגימט' ב"ן), ואילו המ"ה שהוא היושר (ומ"ה והא בגי' אדם) היה חסר, ולכן יצאו רק בבחי' כדורים ועגולים בלבד וכנ"ל. ומשום שהם היו עתה רק מב"ן, לכן יצאו מזה קלקולים רבים אשר היו כמובן לצורך. אח"כ נתקנו ע"י המ"ה בסוד אדם ישר, והוא נעשה ויצא מהאור הגנוז.

והנה שורש כל הדברים הללו הם מבואר במאמר אדם דאצילות פ' י"א זה לשונו: [בקע תניינית ואפיקת מאנא דכלילא מכולהון מריעין וממלכין ומארעא], ור"ל כי אחר שנעשה ע"י הי' האומנית האדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו עם כל הטהירו שבתוכו, והרי היה מתפשט הי' האומנית עד סוף כל הטהירו כולו עד שנשלם. ואח"כ חזר הי' האומנית למקומו, שהוא באויר קדמון, ונסתם ונסגר הטהירו אלא שקוצו התחתון היה נעוץ בו בהכדור להשפיע בו לעולם וכנ"ל פ' ל' ול"א, והרי היה נעשה בזה המקום להעולמות, והוא בהטהירו שבתוך הכדור. אמנם לא היה נעשה בו עדיין שום דבר אלא רק המקום לבד, לכך חזר הי' האומנית להתפשט ולירד למטה פעם שני, וחזר ובקע את הכדור הטהירו. וזהו שאמר "בקע תניינית", והאציל והוציא את ספי' הכתר בבחי' אור וכלי, והוא ג"כ בבחי' כדור, ובתוך אותו הכתר הוה כלול כל הט' ספי' האחרונים, כי כל ספי' עליונה היא שורש לכל הספי' התחתונים, והם כלולים בה לעולם, והכתר שהיא הספי' הראשונה והעליונה לכל הט', הנה כלולים בה כל הט'. והט' ספי' הם בג' מדרגות, כי הט' ספי' שאחר הכתר הם חכמה בינה הגי' נה"י מלכות. וחכמה בינה הם מדרגה אחת ונקראים (זהר ויקרא ד ע"א) תריין ריעין דלא מתפרשין דא מן דא. וחגי' נה"י הם מדרגה שנית, והם נקראים בשם מלכים, כי הם הז' מלכים הנזכר בסוף פ' וישלח, הנאמר עליהם וימלוך וימת. והגם שהגי' נה"י הם רק ו', אך הם נפרטים לז' כי מלך היסוד נחלק לשנים, וכמו שיתבאר (פא ע"ד) בעה"י לקמן (פרק טז), והם הז' מלכים הנאמר שם בכל א' מהם וימלוך וימת, והם החגי' נה"י, שהם כולם במדרגה אחת. וספי' המלכות היא מדרגה השלישית, והיא המלך הח' דסוף פ' וישלח שלא נאמר בה מיתה, כי היא שורש דוד מלך

שער הפונה קדים

ישראל חי וקים¹⁶⁷ וכמו שיתבאר כ"ז בעה"י לקמן. והמלכות היא נקראת בשם ארעא¹⁶⁸, כי היא הארץ קדישא אשר נשבע לאבותינו. והרי הוה הט' ספי' חכמה בינה חג"ת נהי"מ שלשה מדרגות, והם ריעין ומלכין וארעא. והם כולם היו כלולים בהכתר, וזהו שאמר "ואפיקת מאנא דכלילא מכולהון מריעין וממלכין ומארעא", כי היה כדור הכתר כלול מכל אלו הג'. אמנם כל אלו הג' מדרגות שהם הט' ספי' שהיו כלולים בה, היו אז רק בבחי' נקודות קטנות כקרני חגבים, והיו עומדים בה רק בכח בלבד. והנה נעשה כ"ז ע"י הי' האומנית שירד ובקע את הכדור דהטהירו והאציל בו מציאות ספי' הכתר בכללות כל הט'. אמנם הנה פעולת הי' האומנית אשר פעל כל זאת, היה זה ע"י שהשתתף עמו הב' ההי"ן דהשמות ס"ג וב"ן שבסוף הפנים ואחור דהמלכות דעולם המלבוש, היינו הה' האחרונה העיקרי דהס"ג אשר הי' האומנית הוא המילוי שלו, והה' האחרון דמילוי ב"ן, וע"י השתתפות דאלו הב' ההי"ן פעל והאציל הי' האומנית את ספי' הכתר בכללות כל הט' כנז'. ואחר שפעל כל אלה, חזר ועלה למקומו בהאזיר קדמון, אלא שהניה רושמו וקישורו בהכתר הנז', והיינו כי קוצו התחתון דהי' אשר הוא נעוץ בכדור הטהירו כנ"ל פ"ל, הנה הוא מתפשט ונעוץ בכדור הכתר ג"כ.

[רוא ויעבור יעקב נחל מעבר יבק בגין דשכח פכים זעירין רוא דראשית דכליל בתמניא ואותיב לימינא] עכ"ל, ור"ל כי אחר שנאצל הכתר עם כללות כל הט' ע"י הי' האומנית בשיתוף הב' ההי"ן האחרונים דהס"ג ומילוי ב"ן וחזר ועלה הי' האומנית למעלה כנז', הנה חזר הי' האומנית עוד פעם שלישית למטה, והיה זה ע"י שנשתתף עמו האות ו' של המילוי וא"ו דס"ג, והאות ה' האחרונה העיקרי דהב"ן של הפנים והאחור דהמלכות דעולם המלבוש, ועי"ז הנה חזר הי' האומנית למטה והתפשט וירד בתוך כדור הטהירו, ובתוך כדור הכתר שנעשה בו אשר שם היו כלולים כל הט' ספי' האחרונים מחכמה עד המלכות, והיו עומדים בו רק בבחי' נקודות קטנות וכקרני חגבים וכנ"ל, ולכן ירד עתה הי' האומנית בסיוע האות ו' והאות ה' דס"ג וב"ן כנז', והתפשט והמשיך את כל הח' ספי' כולם לכדורים שלימים, אלא שהיו עדיין כדורים קטנים עד שנשלמו אח"כ לגמרי כמו שיתבאר בעה"י לקמן. אבל עתה הנה נתפשטו עכ"פ מציאות נקודות כקרני חגבים למציאות כדורים שלימים, והיו ט' כדורים זה בתוך זה, מחכמה עד המלכות, כלולים בתוך כדור הכתר, כי כל הספי' כולם שנעשה עתה היו כולם רק בדרך עגולים עד המציאות האדם ישר שיתבאר בעה"י לקמן פ' מ"ד. והרי נעשו עתה כל הט' ספי' הכלולים בהכתר לט' כדורים זה בתוך זה, והיו כדורים קטנים כנז' כלולים בכדור הכתר, ונעשה כ"ז מהי' האומנית בסיוע האות ו' והאות ה' דס"ג וב"ן כנ"ל. ואחר שנשלמו לזה, הנה הוציא אותן הי' האומנית ע"י הכח דאות ו' מכדור הכתר ולחוץ, והעבירם דרך היסוד {פב ע"א} ומלכות דהכתר. והנה היסוד הוא סוד נחל, ובסוד (תהלים לו ט) ונחל עדניך תשקם, כמ"ש בתיקונים (תיקון נד דף ק ע"ב¹⁶⁹) וברע"מ פנחס (דף רמז רע"א) ע"ש, וכן הוא בכ"מ. ויסוד ומלכות הם

¹⁶⁷ עי' ויקהל משה פרק טז ד"ה ועל"ז לא הגיע, דהיינו שהוא חי בעולם התהו וקיים בעולם התיקון.

¹⁶⁸ עי' בביאור הגר"א על ספד"צ ב ע"ב מש"כ בענין "ארעא אתבטלת".
¹⁶⁹ ז"ל: בראשית ברא, ב"ת רא"ש, ואינון אבא ואימא. ברא תרגום ברא, איהו עמודא דאמצעייתא ועליה אתמר ונהר יוצא מעדן. אית עדן ואית עדן הה"ד (תהלים ל"ו) ונחל עדניך תשקם. עדניך ודאי דא עדן עלאה כתר עלאה, עדן דלתתא דא י'. ואית עדן דלתתא ודא אימא עלאה איהי עדן לגבי נהר דלתתא מינה, הה"ד ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן. תרגום: בראשית ברא, בית ראש, והם אבא ואמא. ברא תרגום של בן, הוא עמוד האמצעי, ועליו נאמר ונהר יוצא מעדן. יש עדן ויש עדן. זהו שנאמר "ונחל עדניך תשקם" "עדניך" ודאי, זהו עדן עליון, כתר עליון. עדן של מטה זה י'. ויש עדן של מטה, וזו אימא עליונה, היא עדן לגבי נהר שלמטה ממנה, זהו שנאמר "ונהר יוצא מעדן להשקות את הגן".

שער הפונה קדים

סוד הויה אלהים גימ' יב"ק, והם סוד מעבר יב"ק וכמ"ש האריו"ל (בלק"ת פ' וישלח בפסוק (בראשית לב כב) ויעבר את מעבר יב"ק). ויעקב הוא סוד אות ו', כי האבות ודוד הם מרכבה להד' אותיות דהשם הויה ב"ה¹⁷⁰, והוה יעקב בהו' דהשם כנודע. ונמצא כי מה שנעשו למ' כדורים קמנים ויצאו בהטהירו מהכתר ולחוץ דרך היסוד ומלכות שלו ע"י האות ו' דהשם, הוא סוד הכתוב ביעקב אבינו ע"ה ויעבירם את הנחל ויעבור את מעבר יב"ק, ונאמר שם (בראשית לב כד) ויותר יעקב לבדו, ואמרו רז"ל (חולין דף צא סע"א) שנשתייר על פכין קמנים, וע' בכ"ר שם, וכן פי' רש"י בחומש שם, שכח פכים קמנים וחזר עליהם. וזהו שאמר "רוא ויעבור יעקב נחל מעבר יב"ק בגין דשכח פכים זעירין", ומפרש והולך מי הם הפכים זעירין. ואמר "רוא דראשית דכליל בתמינא", והוא החכמה שנקרא ראשית, וכמ"ש (תהלים קזא י) ראשית חכמה. והיה כלול בהחכמה כל הח', והם הפכים זעירין, משום שהיו כולם בבחי' כדורים קמנים זה בתוך זה, והיו כלולים בהחכמה, ואותה החכמה עם כל הח' הכלולים בה היה עדיין כלול ועומד בתוך הכתר, וכדי להוציאם לחוץ לכן השתתף האות ו' דהס"ג שהוא סוד יעקב והעבירם לחוץ דרך היסוד ומלכות דהכתר, והוא סוד ויעבור יעקב נחל מעבר יב"ק. והוציאם מכדור הכתר ולחוץ וישבו למטה ממנו בצד ימין, וזהו שאמר "ואותיב לימינא", כי יצא החכמה כלולה מכל הח' למטה מכדור הכתר וישבה לצד ימין שלה. והרי יצא עתה בהטהירו החכמה לכדור בפני עצמה, ובתוכה היו כלולים כל הח' ג"כ בבחי' כדורים זה בתוך זה, וכולם בכדור החכמה. ואחר שנעשה כל זה הנה חזר עוד הי' האומנית למעלה מכדור הטהירו, אלא שהיה מתפשט בקוצה התחתון בכדור הטהירו ובכדור הכתר שבתוכו, וכן התפשט מאורו בבחי' קוצו של י' ג"כ, ומתפשט ונכנס גם בתוך כדור החכמה העומד עתה בהטהירו למטה מכדור הכתר וכנ"ל פ' ל"ב.

ודע, כי מה שאמרנו שלפעולת מציאות הכתר עם כל הט' הכלולים בה, היה משתתף בזה הב' ההי"ן דהס"ג וב"ן, וכן לפעולת מציאות החכמה עם כל הח' הכלולים בה היה משתתף בזה הו' דהס"ג עם הה' האחרונה העיקרי דהב"ן, הנה ענין ההשתתפות דהס"ג וב"ן הם שניהם, הענין הוא, כי מציאותם העיקרי הוא נעשה מהב"ן כי כן הוא לעולם, שמציאות התחתון הוא נעשה מהב"ן דהמלכות דהעליון, שהוא מהבחי' האחרונה שבה, אך הפועל והממציא הוא הס"ג, שהוא הבינה, כי הבינה היא האומן והפועל, וכמ"ש בזוה"ק (בראשית דף כב ע"א) אלהים אומנא לעילא ודא אימא עלאה, וע"ש עוד (כט ע"ב¹⁷¹), אבל עיקר המציאות הוא מהב"ן, שהיא הבחי' האחרונה דהמלכות. וכן אמרנו לעיל פ"ל שהכדור הטהירו עם כל הטהירו שבתוכו הוא נעשה מהתפשטות הרגל

¹⁷⁰ בהגר"א על ספד"צ כח ע"ב ד"ה וז"ש יה"ו.

¹⁷¹ ז"ל: ורזא דאלה"ם עלאה עבד שמים וארץ לקיומא, ואפיק לון כחדא בחילא דלעילא ראשיתא דכלא. כגוונא דא רזא עלאה נחית לתתא, והאי בתראה עביד שמים וארץ לתתא. ורזא דכלא ב', תרין עלמין נינהו, ובראו עלמין דא עלמא עלאה ודא עלמא תתאה, דא כגוונא דדא. דא ברא שמים וארץ ודא ברא שמים וארץ. ועל דא ב' תרין עלמין נינהו, דא אפיק תרין עלמין, ודא אפיק תרין עלמין. וכלא בחילא דראשית עלאה, נחית עלאה בתתאה ואתמלייא בארץ דחד דרגא דשרי עלה, כגוונא דהווא שביל סתים וטמיר וגניז לעילא בר דחד שביל דקיק וחד ארץ.

תרגום: וסוד של אלהים העליון שעשה שמים וארץ לקיום. והוציא אותם כאחד בכח של העליון, הראשית של הכל. כעין זה, הסוד העליון יורד למטה, והאחרון הזה עשה שמים וארץ למטה. וסוד הכל ב', שני עולמות הם, ובראו עולמות, זה את העולם העליון וזה את העולם התחתון, זה כצורתו של זה. זה ברא שמים וארץ, וזה ברא שמים וארץ. ולכן ב' שני עולמות הם, זה הוציא שני עולמות, וזה הוציא שני עולמות. והכל בכח של הראשית העליונה, יורד העליון בתחתון ומתמלא בדרך של דרגה אחת ששורה עליה, כדוגמת אותו שביל סתום ונעלם וגנוז למעלה, חוץ לשביל אחד דק ודרך אחת.

שער הפונה קדים

האחרונה דאות ת', כי ממנה נעשה כל התגלמות דהכלים, ומהב"ן הוא האורות כי כל א' הוא בבחי' אור וכלי כנ"ל ר"פ ל"ב, אך הפועל והאומן הוא הס"ג, ונעשה הכל ע"י הי' האומנית, שהוא הי' האחרונה דמילוי ס"ג, אלא שהשתתף (פב ע"ב) עמה האותיות הראשונות דהס"ג נ"ב להשפיע מאורם וכנ"ל והבן ודע כ"ז.

אך דע עוד כי מה שאמרנו שמציאותם העיקרי הוא מהב"ן, הוא באמת אינו עדיין השלימות העיקרי כלל, כי השלימות העיקרי דכל מציאות הוא דוקא מהב' שמות מ"ה וב"ן שניהם יחד, והם סוד רוח נפש, והס"ג הוא נשמה, ומהם הוא השלימות העיקרי דכל מציאות. והנה לא שימשו עתה רק הס"ג והב"ן לבד, והיה חסר המ"ה, ולכך לא יצאו רק בבחי' כדורים ועגולים לבד וכנ"ל, והיה חסר היושר שהוא עיקר התיקון דסוד אדם מ"ה. אבל הב"ן הוא רק סוד בהמה גימט' ב"ן, ולכך היו רק עגולים לבד בלתי יושר, והוא בסוד בהמה ההולך על ארבע, שהם סוד ד' בנים כמ"ש האריז"ל בטעמי מצות (פ' שמיני) ע"ש. ומשום שהיו עתה רק מהב"ן לבד, לכך יצא מזה קלקולים רבים, אשר כולם היה לצורך ובכוונה מהמאציל ית"ש כמו שיתבאר בעה"י לקמן. ואח"כ נתקנו ע"י המ"ה, ובסוד אדם ישר, והוא נעשה ויצא מהאור הגנוז שאמרנו לעיל פרק ל', וכמו שיתבאר כ"ז בדברינו לקמן בעה"י ודע וזכור כל זה.

פרק לד

אחר שיצאה ספי' החכמה בכדור בפנ"ע הכלול מכל הח', גזר המאציל ית"ש על הי' האומנית שירד פעם רביעית, יבקע את כדור הטהירו וכדור הכתר וכדור החכמה ע"מ להוציא את כדור הבינה מתוכו להיות לספי' בפנ"ע. וזה היה בשיתוף האות א' דמילוי וא"ו דס"ג והאות ו' דמילוי ו"ו דב"ן העומדים מכוונים זה כנגד זה במלכות דעולם המלבוש. ועי"ז יצאה ספי' הבינה ככדור וספי' בפנ"ע הכלולה מכל הז', ועמדה וישבה בצד כדור החכמה, בשמאל שלו, במקום נמוך ממנו.

כשם שנאצלה הבינה ויצאה מהחכמה, כך היא מקבלת אף את אורה ושפעה רק מהחכמה. אמנם מכיוון שהחכמה הוא שורש החסדים והבינה שורש הגבורות, כי הם משורש הימין והשמאל דהכתר כנז', והרי הם שני הפכים, לכן היא אינה מקבלת את שפעה ממנו פנים בפנים, אלא רק אחור באחור. לכן זה מטה את פניו לכאן וזה מטה את פניו לכאן, ועי"ז מתקיים כל א' במדרגתו. אמנם אם היו עומדים פנים בפנים, והיתה הבינה מקבלת את אור פני החכמה, היו מתבטלות גבורותיה. וכדי שלא תהיה השבירה יותר מדאי ויהיה אפשר להם ליתקן אח"כ, מקבלת הבינה מהחכמה בסוד אב"א וכנ"ל. וכ"ז הוא משום שלא שימש עדיין האור דשם מ"ה, ונעשתה כל מציאותם רק משם ב"ן בלבד. לכן היו החכמה והבינה הפכים זה מזה, שכן האור דמ"ה שהוא מהאור הגנוז עולה עד רזא דאור א"ס, הרי הוא המקור שממנו יוצאים כולם. וכשנמשך אורו למטה, מתייחדים כולם על ידו.

והנה אחר שיצא ספי' החכמה ג"כ בכדור בפנ"ע כלולה מכל הח', הנה גזר המאציל ית"ש עוד על הי' האומנית שיורד עוד פעם רביעית ויבקע את כדור הטהירו וכדור הכתר וכדור החכמה, להוציא את כדור הבינה מתוכו לספי' בפנ"ע. והיה זה בהשתתפות האות א' דמילוי וא"ו דהס"ג והאות ו' דמילוי ו"ו דהב"ן, העומדים מכוונים זה כנגד זה בהמלכות דעולם המלבוש¹⁷². ויצא עי"ז ספי' הבינה בכדור וספי' בפנ"ע, כלולה מכל הז', ועמדה וישבה בצד כדור החכמה בשמאל¹⁷³ שלו נמוך ממנו, שנמתה לצד רגליו.

¹⁷² עי' ויקהל משה פרק יב ד"ה פירוש הדבר ז"ל: שלחה הי"ד האומנית דרך קו המידה שלה לראש כלי של חכמה הארה (האות א' של שם ס"ג שבאמצע הוא"ו) שיצאה ממנו כלי הבינה לחוץ ויתפשטו למרחוק עד מקומה הראוי לה וכו' ושלא להתפשט למרחוק לבלי תכלית, לכן שלחה הי"ד האומנית אל כלי בינה דרך קו המדה שלה אות ו' המילוי של ב"ן הנ"ל. ולהיות שכל האותיות של שם ב"ן ממלבוש [ש]עשה חזרה אחר הפיסק [פי' הקיפול], לכן בכח זה עשה גם כלי הבינה חזרה וצמצום מלהתפשט יותר ממקום הראוי לה.

¹⁷³ כתוב בויהל משה פרק יב ד"ה פירוש הדבר: וישבה כלי הבינה לצד שמאל של הכתר, כי הבינה צריכה שתפעל שינויים בעולם כמו שית' לקמן, שהיא נקראת פועל גבורות ונקראת "ארץ אדום", על שם הדין שבקרבה, כי כל דין סוד אדום, לכן ישבה לשמאל כי כל שמאל הוא דין, משא"כ אם היתה יושבת בימין היו בטלים הדינים שלה.

שער הפונה קדים

כי הבינה, הגם שהיא נאצלה ויוצאת מהחכמה, עכ"ז הנה קרובה מדרגתה למדרגת החכמה, כי הם שניהם משורש הימין ושמאל שבכתר, ולכן לא ירדה תחת כדור החכמה לגמרי אלא שעמדה בצד שמאל שלו נמוך ממנו, ועומדים שניהם בהטהירו תחת כדור הכתר, כדור החכמה לימין וכדור הבינה לשמאל ונמוך ממנו.

והנה כשם שנאצלה ויוצאה מהחכמה כך היא מקבלת את אורה ושפעה ג"כ רק מהחכמה, אך משום שהחכמה הוא שורש החסדים והבינה היא שורש הגבורות, כי הם משורש הימין והשמאל דהכתר כנו', והרי הם שני הפכים, לכן אינה מקבלת את שפעה ממנו פנים בפנים, אלא רק אחור באחור¹⁷⁴, כי הם שני הפכים זה מזה, ולכן נוטה זה פניו לכאן וזה נוטה פניו לכאן, ועי"ז מתקיים כל א' על מדרגתו. אבל אם היו עומדים פנים בפנים, והיתה מקבלת הבינה אור פני החכמה, היה מתבטל גבורותיה אשר הם צורך עתה להתקיים על עמדם, ולהעשות עי"ז כל סוד השבירה שיתבאר לקמן, ולכן עמדה הבינה עם החכמה אחור באחור כדי להתקיים גבורותיה בשלימות¹⁷⁵. אמנם בדרך אחור היא מקבלת שפעה מהחכמה תמיד^ב, ועי"ז נתבסמו ונתמתקו גבורותיה עכ"פ, וכדי שלא יהא השבירה יותר מדאי, ויהיה אפשר להם להתתקן אח"כ. וזה סוד הכתוב (משלי כט יא) וחכם באחור ישבחנה, כי מה שמשפיע החכמה להבינה דרך אחור הוא שבת וטובה אליה, כי עי"ז מתקיים גבורותיה (פב ע"ג) על עמדם, ועכ"ז הם מתבסמים ונמתקים, (וע' בע"ה שער הכללים פ"א ושער המלכים פ"ז). וכ"ז הנה הוא משום שלא שימש עדיין האור דשם מ"ה ונעשה כל מציאותם רק מהשם ב"ן לבד כנ"ל ס"פ ל"ג, ולכן היו החכמה ובינה הפכים זה מזה, כי האור דהמ"ה אשר הוא מאור הגנוז, הנה הוא עולה עד רזא דאור א"ס, אשר הוא המקור שממנו יוצאים כולם, וכשנמשך אורו למטה, מתייחדים כולם על ידו. והוא סוד המתקלא הנאמר בספרא דצניעותא (א ע"א), כי המתקלא הוא הקו המכריע, אשר על ידו מתייחדים הכל, והוא הדעת עלאה, קו האמצעי, הבריה התיכון המבריה מהקצה אל הקצה. ולכן אמרו בספרא דצניעותא (א ע"ב) דעד דלא הוה מתקלא לא הוו משגיחין אפין באפין ומלכין קדמאין מיתו, כי היו אבא ואימא שהם חכמה ובינה, רק אחור באחור, כי לא היה מכריע ביניהם המייחדם, שהיה גנוז בהיסוד דעולם המלבוש כנ"ל פ"ל, ולא היה מתגלה עדיין אותו אור היסוד כלל, ולא היה מכריע בין או"א. ולכך עמדו אחור באחור, כי היו כולם רק מהמלכות דעולם המלבוש לבד, ורק מהב"ן שלה לחוד, כי המ"ה היה קשור למעלה בהיסוד שהוא המרכז, י"ש וש"י כנ"ל פ"ל, ולא ירד עדיין המ"ה שלה למטה, ולכך עמדו או"א אב"א, ונתגלגל מזה מיתת המלכים ושבירת הכלים כמו שיתבאר לקמן. ונמצא כי כל אלו הספ"י שיצאו עתה ע"י ה' האומנית, הנה הגם שיצאו ונעשו ע"י האורות עליונים דאותיות הס"ג שהשתתפו בה' האומנית כנ"ל, והרי היה נעשה כ"ז באור א"ס, עכ"ז הנה היה כל יציאתם רק בבחי' הסתר פנים ממנו ית"ש, ועיקר הגילוי דאור א"ס לא נתגלה בהם עדיין. והיה כ"ז בכוונה ורצון ממנו ית"ש, להסתיר את עצמו כדי להעשות המיתה והשבירה בהמלכין קדמאין, משום צורך הבחירה והשכר ועונש, שנצרך לייסד את העולמות על זה, עד עת התיקון. וגם עיקר מציאות העולמות התחתונים שהם העולמות ביי"ע, ובפרט עולם העשיה, מה שנתגשמה כ"כ, הנה הוא נעשה רק ע"י מיתת המלכין קדמאין ושבירת הכלים כמו שמתבאר בדברינו בספר הדע"ה ובספר הכללים, וכ"ז הוא משום צורך הבחירה כדי שיעשה כל התיקונים ע"י האדם עצמו, וכמו שמתבאר בדברינו שם כ"ז בארוכה ע"ש סודות עמוקים בכ"ז.

¹⁷⁴ עי' בהגר"א על ספד"צ ב ע"ב ד"ה לא הוו משגיחין, מש"כ לעניין מאמה"כ "חכם באחור ישבחנה" והאות צ', ולכאורה דברי הגר"א שם מיוסדים על דברי הויקהל משה כאן.
¹⁷⁵ זהו כעין אר"א שבעולם הנקודות, ועי' שער הנקודות פרק ו'.

שער הפונה קדים

ונחזור אל הענין, כי הנה יצא עתה ספי' הבינה בהטהירו, ויצאה מכדור החכמה ונעשית הבינה לכדור וספי' בפנ"ע, ובתוכה היו כלולים כל הז' תחתונות חג"ת נהי"מ ג"כ בבחי' כדורים זה בתוך זה. ויצאה הבינה כלולה מכל הז', ועמדה בצד שמאל של החכמה לצד רגליו. ועומדת עם החכמה אהור באהור, שהחכמה משפיע בה דרך אהוריו, שהולך ונמשך השפעתו אליה מפנים לאהור, ומקבלת ממנו דרך אהוריו. וכן נמשך השפע אליה ג"כ רק דרך אהוריה, שהוא מאהור לפנים, ועי"ז היא מתקיים על מדרגתה בכל הגבורות שבה. כי הבינה היא שורש כל הגבורות, והם הנ' שערים שבבינה, כי הגבורות הם ה' שהם הה' אותיות דאלהים, וכן ה' אותיות דמנצפ"ך, וכל אחד הוא כלול מ', והם הנ' שערים שבה. כי בכל שער ושער מתפשט בה הל"ב נתיבות חכמה, שהם הל"ב אלהים דמעשה בראשית, ומשתנים (פב ע"ד) בה בכל שער ושער לגילויים בפנ"ע, כי כל שער הוא חלוק ומשונה מחבירו בענין הגילויים דל"ב אלהים. וכן מכל שער ושער נמשך ויוצא נשמות להתחתונים, כי שם הוא שורש כל הנשמות, והם חלוקים ומשונים זה מזה לפי המציאות והאיכות דהאורות שבכל שער ושער, ולכך הם נקראים בשם שערים, וכמ"ש האריו"ל בספירת העומר פ"ו ע"ש בספר פע"ת, וכ"ז הוא מהה' גבורות שבבינה, שכל א' הוא כלול מ', והם הנ' שערים כנו'. ולכן היתה מוכרח אז לעמוד אהור באהור עם החכמה, כדי שלא יתבטלו הה' גבורות שבה, והנ' תרעין דילה, כי כל זמן שלא היה המתקלא שהוא המכריע והמייחד כנ"ל, היה מתבטל גבורותיה ע"י החכמה, כי הם שני הפכים כנ"ל. ועוד כי אחר שנתייסדה בהם ע"י עמידתם בתחילה אהור באהור, לכן יש לה יכולת לקבל אח"כ הארת פנים בפנים ג"כ, ובפרט, כי כל מה שנמשך בה אח"כ הוא ע"י הקו המכריע. וכל אלו הה' גבורות והנ' תרעין שאמרנו, הנה היה נמשך מתחילה להז' מלכים שיצאו ממנו כמו שיתבאר, ולא היו יכולים לקבל ריבוי האורות, ולכך מיתו ונשברו וכמו שיתבאר לקמן בעה"י.

והנה אחר שנאצלה הבינה ונעשה לספי' בפנ"ע כלולה מכל הז', ועמדה במקומה שהוא מצד שמאל דהחכמה בתוך הטהירו, הנה חזר ה' האומנית למקומו באויר קדמון, אלא שקוצו התחתון הוא נעיץ בעיזקא, שהוא בכדור הטהירו, ובכדור הכתר, וכן מתפשט שפע הארתו גם בכדור החכמה, וממנו נמשך ג"כ גם בכדור הבינה, כי הם כולם יכולים לקבל אורו והוא משפיע בהם תמיד.

פרק לה

והנה עיקר כל הדברים הללו הם מבואר במאמר אדם דאצילות פ' י"ב ופ' י"ג וזה לשונו בפ' י"ב: [אפיקת מנא תליתאה דכלילא בשבע אותיבת לשמאלא], שהי' האומנית הוציא את הבינה כלולה מכל הז"ת, וישבה מצד שמאל של החכמה. [ועיני לאה רכות כתיב (בראשית כט יז)], לאה הוא סוד בינה כמ"ש בזה"ק (ויצא דף קנב ע"א ודף קנג ע"ב ובכ"מ) וכנודע, ומשום שהיא בחי' גבורות אינה יכולה להסתכל בפני החכמה, וכמו שאמרו בספרא דצניעותא (פ"א א ע"ב) לא הו' משגיחין אפין באפין, כי כהתה עיניה להסתכל בו, וזהו שאמר ועיני לאה רכות. [דמאן דאכיל דלאו דיליה בהיל לאסתכולי ביה], ר"ל שמקודם אמר שהיא אינה יכולה להסתכל בפני החכמה, ועתה אמר שגם החכמה אינו מסתכל בה, והוא משום שכל קבלתה הוא ממנו, ומאן דאכיל דלאו דיליה בהיל לאסתכולי ביה, וכן אמרו בירושלמי (פ"א דערלה ה"ג) דאכיל מן חבריה בהית

שער הפונה קדים

מסתכל ביה¹⁷⁶. [וחכם באחור ישבחה (משלי כט יא)] שהחכמה משפיע בה ומשבה אותה דרך אחוריו, כי הם עומדים שניהם אחור באחור כנ"ל, וכן עומדת היא נמוך ממנו וכנ"ל, וזהו ישבחה, כי הוא שח ומרכין את עצמו להשפיע בה. [לאתקיימא תרעין דילה וגבוראין] שלכך הם עומדים אחור באחור, כדי שלא יתבטלו הנ' שערים והה' גבורות שבה וכנ"ל פ' ל"ד. וזה מרומז ג"כ במילת ישבחה, שכל השבה אשר החכמה משפיע בה בבחי' אחור באחור, הוא בשביל הנ' ה', שהם הנ' תרעין והה' גבורות, והם האותיות נ"ה שבמילת ישבחה. [כמה דאתמר בספרא דצניעותא] עכ"ל פ' י"ב. ור"ל שאמר שם דעד דלא הוה (פג ע"א) מתקלא לא הוה משגיחין אפין באפין וכנז', וכ"ז הוא רק קודם התיקון, אך לאחר התיקון אשר נעשה בעולם האצילות, והוא אחר שנתגלה המתקלא, הנה עומדים באמת או"א תמיד רק פנים בפנים.

וזהו שאמר עוד המאמר אדם דאצילות שם פ' י"ג זה לשונו, [ואע"ג דבתר תיקוני לאו הכי הוא], ר"ל שהגם שאחר התיקון דאצילות לא כן הוא, כי אז עומדים או"א תמיד פכ"פ, אך [כל דא באתר דלא הוה אמינא], שכל מה שאמרנו שהם עומדים אחור באחור הוא רק עתה, שהוא קודם שנתגלה האור דשם מ"ה, ולא הגיעו עדיין למציאותם ממש כלל, כי הרי היסוד דעולם המלבוש לא האיר בהם עדיין כלל, ואדרבה הוא כי עלה אצלו כל האורות העיקריים שבהם ונגנזו בו. והיה כל מציאותם רק מהמלכות ומהבין שלה לבד בלתי המ"ה, והוא רק בבחי' המלכות דמלכות, ובערך מציאותם שאח"כ הנה הם רק בבחי' נקודות קטנות כקרני חגבים, ולכן נקרא זה בשם עולם הנקודות, ולכך מיתו הו' מלכים כמו שיתבאר. ונקרא זה בשם עולם התוהו, כי נעשו תוהו ובוהו, שבעולם הנקודות נעשה עולם התוהו, וזהו שאמר באתר דלא הוה אמינא, שנקראו "לא הוה", משום שלא היה בהם התהוות, שהרי נעשו תוהו. וגם עיקרם הוא רק נקודות קטנות כקרני חגבים, וזהו שאמרו בזה"ק (בראשית דף לה ע"ב) הנטיעות כקרני חגבים הוה, ונהורא דלהון דקיק ולא הוה נהרין, כיון דאתנטעו ואתתקנו אתרביאו בנהורא ואקרון ארזי לבנון. וכן הוא ג"כ במדרש בראשית רבה (ריש פט"ו סי' א) ע"ש. ולכן קורא אותן בשם "דלא הוה", והוא מלשון הספרא דצניעותא פ"א (א ע"ב). [ובתר תיקוני אתקריין ריעים דלא מתפרשין עכ"ל, ור"ל שאחר שנתקן עולם האצילות נקראו או"א ריעים דלא מתפרשין דא מן דא וכמ"ש בזה"ק (ויקרא דף ד ע"א), וע' בע"ה (שער או"א ספ"ז).

פרק לו

אחר שיצאה הבינה להיות ספי' בפנ"ע, ויצאה כלולה מכל הז' כנ"ל, גזר המאציל ית"ש על הי' האומנית שתרד פעם חמישית לתוך הטהירו, והפעם ע"מ להוציא את ז' הספי' התחתונות מכלילותם בבינה, וזה נעשה ע"י השתתפות האות ו' העיקרי דהס"ג והאות ו' העיקרית דהב"ן, להוציא עי"ז את כל ז' הספי' תחתונות חג"ת נהי"מ כולם בזה אחר זה בירידה אחת. וזאת, מכיוון שהז"ת הם במדרגת בניס היוצאים מהאימא, הרי היא הבינה, לכן לא ירדה להם הי' האומנית בירידה וחזרה לכל א' בפנ"ע ע"ד שעשה בג"ר, אלא ירדה אחת לכולם. והנה היתה יציאתם מלמטה למעלה (ממלכות עד החסד), וכדי שיתגלמו עי"ז ויתעבה כל א' במדרגתה הראויה לה, שכן אילו יצאו כסדרן מהחסד עד המלכות, היו נעשים לעצם אחד ולספי' אחת.

והנה כאשר יצאו כולם, חזרה הי' האומנית למקומה באויר הקדמון, וקוצו התחתון נעוץ בכדור הטהירו ובכתר, ומתפשט ומשפיע גם בחכמה ובינה כנ"ל. והנה הבינה משפעת ומאירה לכל הז"ת, שכן היא אם הבנים, וכולם יונקים ממנה. מציאות י' הספי' הם כעין כדורים העומדים כל א' בפני עצמו, ועומדים כולם בתוך

¹⁷⁶ עיין ויקהל משה פרק יב ד"ה ואמר וז"ל: וזה שאמר המאמר "דמאן דאכיל דלאו דיליה בהיל להסתכל ביה", והוקשה לבעל המאמר, התינוח בינה לא רצתה לקבל מן החכמה פנים בפנים מטעם הנ"ל, אך למה כלי חכמה מנע את עצמו ליתן את השפע לבינה בפנים, ולא נתנה רק אחור באחור שלה. לזה מתרץ בעל המאמר וחכם באחור ישבחה, מה שנתנה כלי החכמה באחור ולא בפנים. וזה היא שבח והעמדה וקיום לבינה. ועיין עוד בהרחבה בעמק המלך שער עולם התוהו פרק י"ד וט"ו.

שער הפונה קדים

הטהירו באופן זה, כתר למעלה, חכמה למטה ממנו לצד ימינו, בינה נמוך מהחכמה לצד שמאלו, והם אחרו באחור. הז' תחתונות חג"ת נהי"מ למטה מהבינה, וכולם זה תחת זה. כאשר נאצלו כל האורות ע"י ה' האומנית, חלה באורות עצמן איזו עביות, וכאשר נסתלקה ה' האומנית אחרי אצילות כל ספי', וחזרה למקומה, הנה ניתוסף עיבוי באותה העביות ונשתתפו עם העביות אשר נתגלמה בתוך הטהירו כנ"ל, ומזה נעשתה מציאות הכלים ל' הספירות. והיינו, כי כל ספי' היתה כלולה מ', והכלים דג"ר שבכל ספי' המה מהעביות הנעשית בטהירו. אך הכלים דהז"ת שבכל ספי', הם מהעביות שהיתה כלולה באורות עצמן אשר לכל ספי' וספי' גופה. והנה אחר שיצאה הבינה לספי' בפנ"ע, ויצאה כלולה מכל הז' כנ"ל, הנה גזר המאציל ית"ש עוד על ה' האומנית שיורד פעם המישית בתוך הטהירו, להוציא את הז' ספי' תחתונות מכלילותם בהבינה, להאצילם ולהוציאם לספירות בפנ"ע בתוך הטהירו. והיה זה ע"י השתתפות האות ו' העיקרי דהס"ג, וכן האות ו' העיקרי דהב"ן, אשר הם עומדים שניהם סמוכים זה לזה, וזה כנגד זה, שישתתפו הם עם ה' האומנית להוציא עי"ז את כל הז' ספי' תחתונות חג"ת נהי"מ כולם יחד¹⁷⁷, ר"ל להוציאם כולם זה אחר זה, בירידה אחת. כי משום שכל הז"ת הם כולם במדרגת בנים היוצאים מהאימא, שהוא הבינה, לכן לא ירד להם ה' האומנית בירידה וחזרה לכל א' בפנ"ע ע"ד שעשה בהג"ר, אלא ירידה אחת לכולם, להוציאם מהבינה זה אחר זה. והנה היה יציאתם ממטה למעלה, ממלכות עד החסד, וכדי שיתגלמו עי"ז ויתעבה כל א' על מדרגתה הראוי לה. כי הג"ר אשר יצאו כל א' בפנ"ע, והיה ירידה וחזרה לה' האומנית לכל א' בפנ"ע, הנה נתגלם כל א' על מדרגתו, ע"י שחזר ה' האומנית תיכף אחר אצילותו למעלה, ונשאר הוא לבדו למטה, עי"ז נתגלם ונתעבה כל א' על מדרגתו הראוי לו, וכנ"ל בדברינו, משא"כ אלו הז"ת שנאצלו כולם בירידה אחת ופעולה אחת מה' האומנית, אלו שיצאו (פג ע"ב) כסדרן מהחסד עד המלכות, היו נעשים כולם לעצם אחד ולספי' אחת, ולא כן הוא כוונת המאציל ית"ש, אלא שיעשו לז' דוקא, כי הם המדות אשר בהם מתנהג העולם, ולפעמים מתגבר זה ולפעמים זה, ולפעמים מתמוזגים זב"ז לפי צורך ההנהגה. ועכ"פ הוא שנצרך שיהיה כל א' בעצמותו למדה בפנ"ע, וזהו סוד מאמרם ז"ל (אבות פ"ה מ"א) בעשרה מאמרות נברא העולם, וע' בע"ח (שער המלכים פ"ו). ולכן נסדרו כאן שיהיה יציאתם ממטה למעלה, ועי"ז נתגלמו גם הז"ת כל א' על מדרגתו, כי התהוותם לעצם אחד הרי הוא רק כאשר שהם כסדרן קשור כל תחתון בהעליון ממנו שהוא שורשו, אבל כשיוצא בלתי קישורו בהעליון ממנו, הרי נפרד ונבדל להיות לעצם בפנ"ע, ולכן יצאו ממטה למעלה, מתחילה המלכות ואח"כ היסוד ואח"כ ההוד וכן כו' כו' עד החסד, ועמדו כולם זה תחת זה, החסד למעלה והמלכות למטה. כי כשיצא המלכות ישבה לה תחת הבינה, ואח"כ כאשר יצא היסוד שהוא גדול ממנה במעלה, ירדה המלכות ירידה אחת וישב היסוד תחת הבינה והמלכות תחת היסוד. ואח"כ כאשר יצא ההוד, ישב ההוד תחת הבינה, והיסוד ירד תחת ההוד, והמלכות תחת היסוד. ועד"ז ביציאת כל עליון, ירדו התחתונים בירידה אחר ירידה, וישבו

¹⁷⁷ ז"ל ויקהל משה פרק יד ד"ה פ': והנה היר"ד הזאת האומנית תשש כחה ולא יכלה לעשות באופן הנ"ל, להוציא מן הבינה את כלי הגדולה לחוץ ויהיו הששה הנותרים בה, רק הבינה הוציאה את כולם ביחד, כל השבעה שהם גג"ת נהי"מ, ששה הם נקראים זכרים כמו שיתבאר, ולמטה מכולם ברתא שהיא כלי מלכות. והיו זה למעלה מזה כשלשלת, דהיינו בתחילה יצא כלי מלכות, כי היא כבידה מכולם יותר, ר"ל כלי שלה יותר מוגשם מכל הכלים, ולכן יצאה מתחלה מלכות למרחוק מאוד, ואח"כ יצא יסוד ועמד למעלה מן מלכות, ולמעלה ממנו הוד, ולמעלה ממנו נצח, ולמעלה ממנו ת"ת, ולמעלה ממנו גבורה, ולמעלה ממנו גדולה... וכלם מסתכלים כלפי מעלה, פני אחד כלפי אחור חבירו, ואיש לא ראו את פני אחיו כביכול, ולא היו ביניהם אהבה וחיבה, כי לא ראו אחד את חבירו, רק כולם בסוד אחור שהמה דינים גמורים. וכאשר ירד השפע הגדול של א"ס לחכמה, ומחכמה לבינה, אז הבינה קבלה הרבה מאוד מאור א"ס ותכלית כדי להספיק גם השבעה בנים, שהם גג"ת נהי"מ.

שער הפונה קדים

כולם זה תחת זה, החסד למעלה תחת הבינה, ומלכות למטה, והיו כולם בבחי' כדורים וזה תחת זה, וכולם בתוך הטהירו.

והנה כאשר יצאו כולם, חזר ה' האומנית למקומו שהוא באויר קדמון, וקוצו התחתון הוא נעוץ בכדור הטהירו, ובכתר, ומתפשט ומשפיע גם בחכמה ובינה וכנ"ל. והבינה היא משפעת ומאיר לכל הז"ת, כי היא אם הבנים וכולם יונקים ממנה, אלא שכל ספי' שהיא יותר תחתונה היא בריחוק מקום ממנה, אבל כולם יונקים רק ממנה עכ"פ, כי הרי כן היה יציאת כולם רק ממנה ולא יצאו זה מזה וכנז', ועד"ז הוא יניקתם ג"כ רק ממנה. כי ע"י שיצאו ממטה למעלה ולא יצאו זה מזה כנ"ל, אין להם התחברות כ"כ זה עם זה, להיות יניקתם זה מזה, כי הם מובדלים ועומדים כל א' בפנ"ע, וכ"ז הוא משום צורך השבירה שיתבאר למטה, ולכן הוה עיקר יניקת כולם רק מהבינה, ר"ל שמקבל כל א' מהבינה עצמו, כי היא אם הבנים. והרי לנו עכ"פ כי נגמרו עתה כל יציאת ומציאות ה' ספי' כולם, והם במציאות כדורים כל א' לעצמו, ועומדים כולם בתוך הטהירו, כתר למעלה, חכמה למטה ממנו לצד ימינו, בינה נמוך מהחכמה לצד שמאלו, והם אחר באחור. ה' תחתונות חג"ת נהי"מ למטה מהבינה, וכולם זה תחת זה. ויצאו כולם ע"י ה' האומנית, שהיא ה' אחרונה דמילוי ס"ג, וע"י שהאירו בה והשתתפו עמה מכחם ואורם, גם שאר הד' אותיות האחרונות דהס"ג שהם וא"ו ה', וכן הד' אותיות האחרונות דהב"ן שהם ו"ו ה"ה וכנ"ל.

והנה היה כל ספי' מאור וכלי. ונעשה הכלים שלהם מהתגלמות והעביות דהרשימות דכל הרל"א שערים אחר שנשאר למטה אחר שנתקפל המלבוש חציו בחציו, ועלה כל האחור למעלה, ונשאר למטה רשימות ע"י התפשטות הרגל האחרונה דאות ת' של המרכז כ"ת שבהמלכות דעולם המלבוש. ואח"כ כאשר ירד ה' האומנית ובידר וליקט משם את כל האורות היותר זכים (פג ע"ג) מהרשימות דהשמות, וכן מהרשימו דאור א"ס שהיה שם ג"כ, והעלה אותם למעלה, וכן נעשה מהם המציאות דאדם קדמאה סתימאה, ולא נשאר למטה אלא רק הרשימות דכל האותיות דהרל"א שערים אחר, ע"י התפשטות הרגל האחרונה דאות ת' הנז', ונעשה מזה כדור הטהירו עם הטהירו שבתוכו בתוך המלכות דאדם קדמאה סתימאה. ואחר שנעשה כ"ז וחזר ה' האומנית למעלה ויצא מכל כדור הטהירו, הנה ע"י חזרתו וסילוקו נתגלמו ונתעבו כל האורות דהרשימות הנשאר שם מהתפשטות הרגל אחרונה דאות ת', ונתעבו הם להעשות לכלים לכל האורות שנמשכו שם אח"כ. וכן הוא עוד, כי כאשר חזר וירד ה' האומנית עוד ד' פעמים בהשתתפות הוא"ו ה' דהס"ג, והו"ו ה"ה דהב"ן, להמשיך ולהאציל את האורות דה' ספי' בתוך הטהירו, וככל הנ"ל, והרי אמרנו שאחר אצילת כל ספי' הנה חזר ה' האומנית למקומו, והנה ע"י חזרתו וסילוקו בכל א' נתגלם ונתעבה גם האורות היותר עבים אשר ישנם כלול בתוך האורות עצמן שהמשיך בהם. ור"ל, כי דע כלל גדול, שכל אור אשר נמשך למטה, הנה ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו נתגלה בו איזה עביות. [וסוד הדברים הוא, כי הנה כל אור שנולד ונתחדש הוא לעולם רק ע"י סוד אמ"ר וק"ב דהעליון¹⁷⁸, ומהאמ"ר וק"ב דהעליון הוא נמשך ויוצא למטה, אלא שכל עליון לגבי תחתון הוא בבחי' אור א"ס¹⁷⁹, ואינו מכונה להקרא בשם אמ"ר וק"ב כלל, כי לא ניתן להבחין בו את כל אלו הד' בחי' דאמ"ר וק"ב, אלא שהוא אור לבד, אור פשוט. אבל למעלה גופה בערך עצמו, ומכש"כ בערך העליון ממנו, הנה נעשה

¹⁷⁸ ע"י ע"ח שער מ"ד ומ"ן פרק ה' שהוא אור מים רקיע וק' ברכות, שהוא גילוי של עסמ"ב ושם הו"ה, והוא צורת כל הולדה.

¹⁷⁹ וע"י מבו"ש יג ע"ד ז"ל, כל האורות שהם עליונים נקראים א"ס לבחי' העולם אשר למטה ממנו, ע"כ.

שער הפונה קדים

בו האור ע"י בחי' אמ"ר וק"ב, אלא שמקומו לא ניכר למטה, אך כשנרחק ממקורו, מתגלה בו העביות, והוא העביות שבהאור עצמו, וכמו שבארנו כ"ז באר היטיב ובארוכה בספר הכללים כלל ט"ו ענף ט"ו¹⁸⁰, ובדברינו בחלק הביאורים בשער העקודים בכ"מ שם, והדברים הם עתיקים. ואם תזכה לדברינו שם תבין הכל היטיב ודי בזה עתה, כי אין כאן המקום לזה.

וכן היה כאן בענינינו, שכאשר נאצלו כל האורות ע"י הי' האומנית, היה בהאורות עצמן איזה עביות, וכאשר נסתלק הי' האומנית אחר אצילת כל ספי' וחזר למקומו, הנה ניתוסף באותו העביות, עיבוי על עיבוי, וע"ד שכתב הרב בעקודים (פרק ג), ונשתתפו הם עם העביות אשר נתגלם בתוך הטהירו כנ"ל, ונעשה מזה מציאות הכלים להי' ספי'. והיינו כי כל ספי', הנה היה כלול מי' כנודע, והכלים דהג"ר שבכל ספי' הנה הם מהעביות הנעשה בהטהירו, אך הכלים דהז"ת שבכל ספי' הנה הם מהעביות שהיה כלול בהאורות עצמן, אשר לכל ספי' וספי' גופה. והגם שהן הטהירו והן האורות דכל ספי' הנה שניהם נעשו ויצאו מהי' האומנית, אך פשוט הדבר שהאורות דהספי' הם במדרגה תחתונה הרבה מהאור דהטהירו. כי ע"פ סוד הדברים שאמרנו, הנה היה כל מציאות הטהירו עצמו אשר נעשה מהי' האומנית, היה כל מציאותו ג"כ רק ע"י אמ"ר וק"ב, ובהשתתפות הרשימות דעולם המלבוש, שנצטמצם ועלה למעלה, ואח"כ חזר וירד הי' האומנית ופעל ועשה את הטהירו, והיה הצמצום דעולם המלבוש עם חזרת הי' האומנית אשר (פג ע"ד) לצורך הטהירו, הנה היה זה בבחי' הסתלקות והתפשטות לפעולת הטהירו, ואח"כ מה שחזר ונסתלק הי' האומנית, ואח"כ חזר וירד לפעולת כל ספי', הנה היה זה בבחי' הסתלקות והתפשטות בהי' האומנית לצורך פעולת הספי' שבתוך הטהירו, והיה הסתלקות והתפשטות לכל ספי' וספי' בפנ"ע. וא"כ הרי פשוט הדבר שההתפשטות דהי' האומנית אשר לצורך הי' ספי', היה זה יותר מעובה מההתפשטות שלו אשר לצורך הטהירו, כי הי' ספי' שנתהוו בתוך הטהירו וממנו, הם במדרגה למטה הרבה מהטהירו עצמו, ולכן נעשה מהעביות שבהטהירו אשר לצורך הכלים דהספי' רק הכלים דהג"ר שבכל ספי', ומהעביות דהאורות אשר להספי' עצמן נעשה הכלים דהז"ת שבכל ספי'. והשבירה שהיה בהכלים כמו שיתבאר לקמן, הנה היה רק בהכלים דהז"ת ולא בהכלים דהג"ר ח"ו, משום שהם מהטהירו עצמו.

והרי נתבאר לנו ענין מציאות הכלים מהיכן שנתהוו, וכן נתבאר לנו ג"כ כי היה גם כן בחי' הסתלקות והתפשטות, וכל זה הוא ההתפשטות השני. וכן היה גם התפשטות ראשון, והוא כל ההתפשטות דהרל"א שערים אחר דעולם המלבוש אשר נתפשטו בתחילה בכל אותו המקום דהאוויר קדמון והטהירו, כי מקומם העיקרי דכל הרל"א שערים אחר, הרי הוא רק לעמוד באחורי הרל"א שערים פנים, ומה שנתפשטו בתחילה בהמקום שנעשה אח"כ האוויר קדמון והאדם קדמאה סתימאה והטהירו, הנה הוא רק בבחי' התפשטות שלא במקומם, כדי להעשות שורש להם, והוא הי' האומנית שהתפשט מהם אח"כ והאציל אותם. והרי היה גם כן התפשטות והסתלקות והתפשטות שני, ע"ד שבארנו בספר הכללים¹⁸¹ בכל העולמות שלמטה. וכן היה גם כן הסתלקות שני ג"כ, והוא ענין מיתת המלכים שחזרו האורות למעלה, וכמו שיתבאר לקמן בעה"י. וכ"ז תבין

¹⁸⁰ נ"ל שכוונתו לאות ג' שם, וזה תמצית לשונו: כל לידת אור היא על ידי זיווג, וזה רק מהמלכות דעליון ובסדר של עיבור, יניקה, קטנות וגדלות, ולכן תמיד המלכות (עיבור) נשלמת תחילה. גם בהתפשטות השניה שבכל פרצוף בנפרד, אפילו שיצאו מלמעלה למטה, וזה יכלול את כל ד' השינויים האחרים הנ"ל.

¹⁸¹ כלומר שזה כל ענין הספר.

שער הפונה קדים

כאשר תעיין בדברינו בספר הכללים, אז תשכיל ותבין בכל מה שכתבנו כאן בזה. ולא עוד כי מעין וברוגמא היה כ"ז ג"כ למעלה למעלה, והוא בסוד השעשוע שכתבנו לעיל בפרקים הראשונים, וע' לעיל פ"א, אלא ששם אין לנו רשות לדבר כ"כ, אבל כאשר תתבונן תבין בעומקא דליבא, וע' ספר הכללים כלל ב¹⁸², והשם יתברך יכפר.

ודע עוד כי יש להעמיק בענינים הללו הרבה מאד, ולהעלות ננוי נסתרות רבות, כי כל ענין ההסתלקות הוא סוד עליית מ"ן, וא"כ הרי יש להעמיק בזה היכן שהיה כל עליה ועליה ומהיכן שנמשך ההתפשטות השני אשר לכל א', כי הרי פשוט הדבר שההסתלקות אשר לצורך הטהירו הוא למקום יותר גבוה מההסתלקות אשר לצורך הספי, וכן עד"ו אינו דומה ההסתלקות אשר לכל ספי' וספי', ובמקום שהיה ההסתלקות אשר לכל א', הנה משם היה נמשך ההתפשטות השני אשר לכל א', וכן עד"ו חלוקי בחי' בהתפשטות ראשון אשר לכל א' וע"ד שכתבנו בזה בספר הכללים, אמנם ברום גבוהים דענינינו אי אפשר להעמיק ולהאריך כ"כ, אך המעיין בדברינו בספר הכללים ילמוד משם לכאן להבחין כל אותן הענינים כאן ג"כ ע"פ השכלת הדברים שהעלינו שם, ודי בהערה זו וה"י יכפר, וכבר יצאנו מן הענין להעיר בזה לכל חכם ומבין מדעתו.

{פר ע"א}

פרק לו

העולם נעשה באופן שהוא מורכב מטוב ורע כדי שיהיה תיקון העולמות התחתונים תלוי בבחירת האדם התחתון. גילוי הגבורות ושליטתן למעלה, באופן שבו הם יהיו שורש לבריאת הרע למטה, נעשה ע"י הסתר פנים מאור א"ס. אמנם כשמתגלה אור א"ס ומאיר למטה באור פני מלך חיים, אזי נמתקין הגבורות ומתהפכין לשלהובין דרחימו. ומהם הוא עונג כל העינוגים. כדי שכל הנ"ל יבוא לכלל פעולה, פעל המאציל א"ס ית"ש ועשה את סוד ענין מיתת המלכים ושבירת הכלים. וזאת, שעד עתה שימשו ה' אותיות אחרונות של שם ס"ג וד' אחרונות של שם ב"ן וכדי לייסד את העולם בדרך טוב ורע האירו ה' האותיות הראשונות דס"ג וב"ן, על ידי ה' האומנית. והנה להיות שכל אלו ה' האותיות הראשונות דהס"ג וב"ן שאמרנו הם מעולם המלבוש עצמו, מקום תוקף האור דא"ס, והם בכח בלתי תכלית. לכן, כאשר נתפשט אורם בתוך האויר קדמון, ונכנס בתוך הטהירו להשפיע ולהאיר ב' ספי', נתרבה אורם שם, ונתגלה בריבוי אשר אין חקר לו. והם הכחות הפנימיים דכל רל"א השערים.

רל"א השערים עצמם הם רק אותיות פשוטות, וכל אות פשוטה היא שורש נעלם אשר כלולים בתוכו מילוי ומילוי מילוי לאין תכלית. וכשהם מתפשטים להאיר למטה, מתפשטים כוחותיהם ומתגלים ומתרבים בכל מילוייהם ומילויי מילוייהם לאין חקר.

וכן הוא בענינינו, כאשר נתפשטו ה' האותיות הראשונות דהס"ג וב"ן, והאירו באויר הקדמון, נתגלו שם רל"ו אלף רבוא אותיות, שכן רל"א אלף רבוא הוא מכח רל"א השערים, וה' אלף רבוא הוא מכח ה' האותיות הראשונות דהס"ג וה' האותיות הראשונות דהב"ן (כי הס"ג מתלבש בב"ן, ולכן רק מתייחסים לה'). ומאלו רל"ו אלף רבוא אשר באויר קדמון, קיבל אדם קדמאה סתימאה מאה אלף רבוא לאור הפנימי והמקיף שבו, וקל"ו אלף רבוא בקעו את העגולים דאדם קדמאה סתימאה וירדו לתוך כדור הטהירו, והוא לקח לאורות הפנימיים והמקיפים שבו צ"א אלף רבוא. ומהם ירדו מ"ה אלף רבוא לתוך ספי' הכתר, ונתחלקו באופן זה, שכ"ז אלף רבוא לירדו לאור המקיף שבו, וח"י אלף רבוא ירדו לאור הפנימי שבו. ואח"כ מאותן י"ח אלף דאור הפנימי דהכתר ירדו י"ב אלף רבוא לחכמה, וגם הוא נתחלק באופן זה, ה' אלף רבוא לאור המקיף, ואלף רבוא לאור הפנימי. ומהם ג' אלף רבוא ירדו לבינה, ונתחלקו בה באופן זה, ב' אלף רבוא לאור המקיף דבינה, ואלף רבוא לאור הפנימי שבה. ומאותן אלף רבוא דאור הפנימי דבינה ירדו ק"מ רבוא לז"ת, ונשאר בבינה תת"ס רבוא כמספר ה' שמות **אלהים**. והנה היה ראוי שיתחלק הק"מ רבוא בדרך זה, שכן הו' ספי' חג"ת נה"י יקחו קכ"ו רבוא, מהם ע"ב רבוא לאור המקיף שבהם דהיינו י"ב רבוא לכל א' מחג"ת נה"י, ונ"ד רבוא לאור הפנימי דהיינו ט' רבוא לכל א' מהם. וספי' המלכות תקח י"ד רבוא, ומהם ח' רבוא לאור המקיף וו' רבוא לאור הפנימי. אמנם מכיוון שהבינה, הרי היא אם הבנים, היתה עדיין בגבורות רבים, לכן הוציאה הבינה את כל ק"מ רבוא האורות הכלולים בה בבת אחת, וירדו כולם בספי' החסד שהיה עומד תחתיה קרוב וסמוך אצלה, ולא היה אפשר לכלי החסד לקבל ולסבול את כל אלו האורות, ונבקע הכלי לבקעים, ונשברה ונתפרדו השברים שבה לשישים רבוא שברים.

ומכיוון שנשבר כלי החסד, נשאר באויר ה' רבוא אורות שיכולה היתה לקבל, ושאר הק"ל רבוא אורות ירדו לכלי הגבורה. ה' רבוא האורות שנשאר תלויים באויר חזרו ועלו לבינה, הרי הוא המקום שיצאו משם, וזהו

¹⁸² שם הוא מראה את ד' הבחינות בעולם דקו צמצום.

שער הפונה קדים

ענין מיתה ושכירה, שהרי האור והנשמה עלו למעלה (דהיינו מיתתם), והכלי נשתברה ונתפזרה לשברים רבים, והיינו השכירה. וכך נשברו גבורה ות"ת וכו', עד שנשארו רק צ' רבוא אורות ליסוד, והיסוד התחכם בעצה כדי להתקיים, ולא קיבל מתחילה את כל צ' רבוא האורות, אלא קיבל תחילה רק עשרה רבוא אורות, והיה בדעתו ליתנם להמלכות, וקיבל את אותן העשרה רבוא אורות והורידם לחלק התחתון שבו, הרי הוא בחי' העטרה שלו, ע"מ ליתנם להמלכות. אמנם קודם שהספיק ליתנם למלכות, ירדו עליו כל יתר פ' רבוא האורות ונשבר גם הוא. עכ"פ הצליח להתקיים יותר מזולתו, שהרי בתחילה נתעכב. וכמו כן נחלק לשנים, שהרי אותן העשרה רבוא אורות שהורידם לחלק התחתון שלו יצאו למלוכה, ונעשה אותו החלק התחתון להיות למלך בפנ"ע, והשתמש אז באותן העשרה רבוא. ורק אח"כ ירדו פ' רבוא האורות שנכנסו לחלק העליון שלו. הרי לנו שקודם שנשבר נעשה אף הוא למלך בפנ"ע.

למלכות היתה פעולת היסוד לתועלת גדולה, שכן ע"י שהפריש את היסוד לחלקו עשרה רבוא אורות בלבד, נפרדו אותן העשרה רבוא לעצמן, וכאשר נשבר היסוד כולו, לא ירדו למלכות אלא אותן העשרה רבוא דאותו חלק התחתון דהיסוד, אבל הפ' רבוא אשר ירדו לחלק עליון דהיסוד, עלו במיתת היסוד למעלה לבינה, וכאשר קבלה המלכות בתוכה את אותן העשרה רבוא אורות אפשר היה לה שתתקיים בהן היטב, אך כאשר שלא קבלה אותן בסדר נאות כראוי לה, כי הקבלה הראויה לה הוא שתקבל אותן מהיסוד אחר שנצטמצם בו. והגם שהיא לא נשברה ח"ו, ונשארה בקיומה, עכ"ז הנה נחלשו כחותיה ונתבטלה מצורתה.

ונחזור להענין ונאמר, כי הנה עד עתה שימשו הה' אותיות אחרונות של שם ס"ג,

שהם וא"ו ה"י, וד' אחרונות של שם ב"ן שהם ו"ו ה"ה, ומהם נעשה ונבנו כל העשר ספ"י שבתוך המהירו בבחי' אורות וכלים וכנ"ל. והיינו כי נגמר מציאות כל א' בבחי' אור וכלו, ונתגלם ונתעבה הכלי דכל א' ע"י שחזר ונסתלק הי' האומנית ועלה למקומו, וכמו שבארנו כ"ז לעיל. והנה כדי להוציא מאותן הי' ספ"י את כל מציאות העולמות שלמטה, ולייסד אותם שיהא תיקונם תלוי במעשה האדם התחתון, והיינו ע"י כח האפשרית והבחירה שהוא ע"י מציאות התמורות, יצר טוב ויצר רע, אשר הם שניהם נמצאו בהעולמות בי"ע, כי מעולם הבריאה ולמטה נתייסד הכל בטוב ורע, וכמ"ש (קהלת ז יד) גם את זה לעומת זה עשה האלהים, טוב לעומת רע ורע לעומת טוב, ועי"ז הוא כח הבחירה לאדם, להטות לכאן ולכאן, ותולה תיקונו בעצמו. וכן נקשר בהאדם כח התיקון לכל העולמות כולם, ע"י ששורש הרע אשר ממנו הוא נברא ונעשה ויצא למטה, הנה הוא מושרש ועומד בכל העולמות כולם. ור"ל כי הגם שלמעלה מעולם הבריאה אין שם רע כלל ח"ו, כי שם נאמר (תהלים ה ה) לא יגורך רע¹⁸³ (במדבר א נא) והזר הקרב יומת¹⁸⁴, אך שורש הרע אשר ממנו נברא, הנה הוא ג"כ למעלה למעלה, והוא בחי' הגבורות. כי הגבורות הם שורש הרע, אשר מהם הוא נברא למטה, ונתייסדו כל העולמות כולם מבחי' חסדים וגבורות. (וע' בדע"ה ח"א דרוש א סימן ב) ונמתקו ונתקנו הגבורות למעלה לרשפי אש שלהבת יה, שלהובין דרחימו, ע"י האדם שכובש את יצרו ומתקנו למטה, וכמו שבארנו והארכנו בזה בכ"מ מדברינו. והנה גילוי הגבורות ושלישתן למעלה, שיהיו הם שורש לבריאת הרע למטה, הנה הוא נעשה ע"י הסתר פנים מאור א"ס, שמסתיר את אורו ומסלק את גילוי, ואז נשפע ממנו כחות הגבורות ומתגלים ושולטים ויוצאים בפעולתם ככל רצונו בהם. אבל כשמתגלה אור א"ס ומאיר למטה באור פני מלך חיים, אז נמתקין כל הגבורות ומתהפכין לשלהובין דרחימו, ומהם הוא עונג כל העינוגים וחמודת כל החמודות, ומזה הוא כל טוב הצפון, יין המשמח, יין המשומר בענביו¹⁸⁵, אשר עין לא ראתה.

והנה כדי להעשות את כל הנז' ולייסד הכל על תיקוני בני אדם, הנה פעל ועשה המאציל א"ס ית"ש את כל סוד ענין מיתת המלכים ושכירת הכלים שיתבאר למטה. והיינו כי המשיך והשפיע מאור הה' אותיות ראשונות דהס"ג, שהם יו"ד ה"י, ומה' אותיות ראשונות דהב"ן שהם יו"ד ה"ה, והשפיעו הם בהי' האומנית, שיחזור בתוך המהירו

¹⁸³ ע' רע"מ פנחס רכה ע"א ותיקו"ז קכו ע"א.

¹⁸⁴ ע' תיקו"ז י ע"א.

¹⁸⁵ ע' גמ' ברכות לד ע"ב.

שער הפונה קדים

להאיר מאורם לכל הי' ספי' שנאצלו בתוכו. והנה הה' אותיות הראשונות מהשם ס"ג הם מאירים ומשפיעים להה' ספי' הראשונות שהם כח"ב חסד גבורה, והה' אותיות הראשונות דהשם ב"ן, הם מאירים ומשפיעים להה' ספי' האחרונות שהם תנהי"מ. אמנם קבלת כל ספי' תחתונה הוא רק דרך העליון ממנה, והראשון לקבלה הוא הכתר, וממנו נמשך להחכמה, וממנו להבינה, וממנה להז"ת וכנ"ל פ' ל"ו. וכן הוא עוד, כי כל אור שנמשך להתחתון, הנה הגם שקבלת כל א' הוא מאות מיוחד, וכמו שאמרנו שהה' (פד ע"ב) אותיות הראשונות דס"ג וב"ן שהם י' אותיות, הם מתחלקים בהי' ספי', והרי מקבל כל ספי' מאות מיוחד, עכ"ז ע"י שקבלת כל ספי' תחתונה הוא דרך כל העליונים ממנה, הנה נשאר עיקר אורו בהספי' העליונים, ולא נמשך בהתחתון אלא רק הארתה לבד. והנה כשנמשך האור מלמעלה לכנוס בכל ספי', הנה נחלק בו האור לפנימי ומקיף, שהחלק אור היותר גדול הוא נשאר מבחוץ לבחי' מקיף, כי הוא אינו מצטמצם בהכלי מחמת גדולו, ואינו נכנס בהכלי לאור פנימי אלא רק החלק אור היותר קטן¹⁸⁶. ומפנימי דהכתר נעשה אור פנימי ומקיף להחכמה, ואח"כ מפנימי דהחכמה נעשה אור פנימי ומקיף להבינה, ומפנימי דהבינה נעשה אור פנימי ומקיף להז"ת. והוא כמו שאמרנו, שהעיקר האור אשר גם לכל ספי' תחתונה הוא נשאר בהעליון ממנה, ולכן נעשה מאור פנימי דהעליון האור פנימי ומקיף להתחתון.

והנה להיות שכל אלו הי' אותיות הראשונות דהס"ג וב"ן שאמרנו, הנה הם מעולם המלבוש עצמו, ששם הוא תוקף האור דא"ס, והם בכח בלתי תכלית, לכן כאשר נתפשטו באורם להתפשט בתוך האויר קדמון ולכנוס בתוך הטהירו להשפיע ולהאיר בהי' ספי', הנה מתרבה אורם שם ומתגלה לריבוי אין חקר. והיינו כי הרי אותן האותיות דהס"ג וב"ן שאמרנו, הנה הם הכחות הפנימיים דכל הרל"א שערים, וכמו שכתבנו לעיל בכל הענין דרל"א שערים. והנה הרל"א שערים עצמן הם רק אותיות פשוטות, וכל אות פשוט הנה הוא שורש נעלם הכלול בתוכו כל מילואיו ומילוי מילואיו לאין תכלית, וכשהם מתפשטים להאיר למטה מתפשט ומתגלה כחותיהם ומתרבים בכל מילואיהם ומילוי מילואיהם לאין חקר. וכן הוא בענינינו, כי כאשר נתפשטו הי' אותיות הראשונות דהס"ג וב"ן, שהם הכחות פנימיים דהרל"א שערים להאיר למטה, הנה כאשר נתגלו והאירו בהאור קדמון, נתגלו שם לרל"ו אלף רבוא אותיות¹⁸⁷. כי רל"א אלף רבוא הוא מכח הרל"א שערים, וה' אלף רבוא הוא מכח הה' אותיות הראשונות דהס"ג והה' אותיות הראשונות דהב"ן. והגם שהם שניהם הרי הם י' אותיות, אך הס"ג וב"ן כשהם יוצאים בפעולתם למטה נעשים שניהם לאחד, כי הס"ג הוא מתלבש בהב"ן, ועיקר המאיר למטה הוא הב"ן, אלא שהוא בכח הס"ג המתלבש בו, ונעשה הס"ג והב"ן לבחי' פנימי וחיצון והם אחד, ולכן נחשבים הב' פעמים הי' אותיות שבשניהם רק לה' לבד, כי נעשים שניהם לאחד, ולכן הוא רל"ו אלף רבוא. כי רל"א הוא מכח הרל"א שערים, וה' הוא מכח הה' אותיות דהס"ג וב"ן, והוא רל"ו, ומתגלה באויר קדמון רל"ו אלף רבוא אותיות.

והנה מאלו הרל"ו אלף רבוא אשר באויר קדמון, הנה קיבל מהם אדם קדמא סתימאה מאה אלף רבוא לאור פנימי ומקיף שבו, וקל"ו אלף רבוא בקעו את העגולים דאדם קדמא סתימאה, וירדו לתוך כדור הטהירו. ולקח הוא לאור פנימי ומקיף שבו ע"א אלף רבוא, ומ"ה אלף רבוא ירדו לתוך ספי' הכתר, ונתחלקו בו, כ"ז אלף רבוא לאור מקיף שבו, וח"י אלף רבוא לאור פנימי שבו. והרי נמצא כי אויר קדמון היה בכחו לקבל

¹⁸⁶ עי' כל זה בע"ח שער העקודים פרק ב.

¹⁸⁷ עי' שער השמות פרק ז'.

שער הפונה קדים

כל הרל"ו אלף רבוא כולם, אך ממנו ולמטה הנה נתחלק (פד ע"ג) הרל"ו אלף רבוא לג' חלקים, מאה אלף רבוא לאדם קדמאה סתימאה, צ"א אלף רבוא לכדור הטהירו, מ"ה אלף רבוא לספי" הכתר, כ"ז לאור מקיף שבו, וי"ח לאור פנימי שבו. ואח"כ הנה מאותן הי"ח דאור פנימי דהכתר ירד מהם י"ב אלף רבוא להחכמה, ונתחלק בו ג"כ ח' אלף רבוא לאור מקיף, ואלף רבוא לאור פנימי, וג' אלף רבוא ירדו להבינה. ונתחלקו בה, ב' אלף רבוא לאור מקיף דהבינה, ואלף רבוא לאור פנימי שבה. ומאותן אלף רבוא דאור הפנימי דהבינה ירדו מהם ק"מ רבוא להז"ת, ונשאר בהבינה תת"ס רבוא כמספר י' שמות אלהים. והרי נתחלק הי"ח אלף רבוא דהכתר לג' חלקים, ו' אלף רבוא לפנימית הכתר עצמו, ט' אלף רבוא להחכמה, וג' להבינה, ב' לאור מקיף, וא' לפנימי שלה. ואח"כ מהאלף דהבינה ירדו מהם ק"מ להז"ת, והנה היה ראוי שיתחלק בהם הק"מ רבוא בדרך זה, כי הו' ספי" חג"ת נה"י יקחו הם קכ"ו רבוא, ע"ב רבוא לאור מקיף, י"ב לכל א', וג"ד רבוא לאור פנימי, ט' לכל א', וספי" המלכות תקח י"ד רבוא, ח' לאור מקיף, וו' לאור פנימי. כן היה ראוי שיתחלקו ביניהם, כי הז"ת שיעצו כל א' מהבינה בפנ"ע, ולא יעצו כלולים זכ"ו וכנ"ל פ' ל"ו, אין בכח שום אחד מהם לקבל אורות זולתו, אלא רק אור עצמו לבד. אמנם באשר שהבינה שהיא אם הבנים היתה היא עדיין בגבורות רבים וכנ"ל פ' ל"ד, ומטבע הגבורות הוא שלא ליתן מעצור לרוחו, ותכונתו הוא לצאת בכל כחו ופעולתו לחוץ, לכן הוציא הבינה את כל הק"מ רבוא אורות הכלולים בה בבת אחת, וירדו כולם בספי" החסד שהיה עומד תחתיה קרוב וסמוך אצלה כנ"ל פ' ל"ו, ולא היה אפשר לכלי החסד לקבל ולסבול את האורות כולם, ונבקע הכלי לבקעים, ונשברה ונתפרדו השברים שבה לששים רבוא שברים כמו שיתבאר למטה בעה"י¹⁸⁸.

והנה אמרנו כי אורות הראוי לכל כלי לקבל בתוכה הוא ט' רבוא, אמנם הוא, הנה רבוא אחת יותר מחלקה היה אפשר לה ג"כ לקבל, ולא היה נשבר בשביל זה, ורק משום שירדו בה כל הק"מ רבוא כולם, לכך נשברה. וכאשר שנשבר כלי החסד, הנה נשארו אלו הי' רבוא אורות שהיה אפשר לה לקבל, נשארו הם באויר, ושאר הק"ל רבוא אורות ירדו לכלי הגבורה. והי' רבוא אורות שנשארו תלויים באויר חזרו ועלו להבינה, שהוא המקום שיעצו משם, כי היא אם הבנים. וזהו ענין מיתה ושבירה, כי הרי האור והנשמה עלה למעלה, והוא מיתה, והכלי נשתברה ונתפזרה לשברים רבים, וזהו שבירה. וכאשר מת ונשבר כלי החסד, הנה ירדו הק"ל רבוא אורות בכלי הגבורה, ובאשר שהאורות כל מה שיורדים למטה הם מתגלמים, ואין כחם חזק כ"כ כמו למעלה. וכך כלי הגבורה היא יותר עבה מכלי החסד, וגם הרי נתמעטו ע"י הי' רבוא שעלו למעלה, הנה חשבו האורות וכן כלי הגבורה עצמה שיכולים לקבל זה את זה, ולהשתוות זה עם זה, ולכן ירדו כל הק"ל רבוא אורות לכלי הגבורה, אך גם הוא לא יכלה לקבל אותם ומת ונשבר גם הוא. ונשאר הי' רבוא אורות שלו באויר, ואח"כ עלו להבינה כנ"ל, ושאר הק"כ רבוא אורות ירדו (פד ע"ד) בכלי הת"ת, ומת ונשבר גם הוא. וירדו הק"י רבוא אורות בנצח ונשבר גם הוא. ואח"כ ק' רבוא אורות בהוד ונשבר גם הוא. ונשאר צ' רבוא אורות ליסוד, ובאשר שהיסוד הנה הוא נבנה ונעשה מכללות כל הה' ספי" חג"ת נ"ה, ולכך הוא נקרא כל כגודע (זהר בראשית יז ע"א), ולכן הרגיש הוא בחורבן כולם יותר מזולתו, כי הם כללותו, אשר מהם הוא נמצא, והיסוד הוא נקרא צדיק (זהר בראשית לב ע"א), שעליו נאמר (תהלים לז כא) וצדיק חונן ונותן,

¹⁸⁸ עי' ויקהל משה פרק יד ד"ה והנה אם היתה ז"ל, כיון שנשברו נפלו שברי כלים שלו למטה וחלק השביעי מאור שהיה באמת ראוי לחלקו עלה לבטן אמו שהוא בינה הנקראת אם הבנים כי היא יולדת השבעה כלים וקבלה הנשמה של חסד כביכול רק אותה אור שהיא ראוי לחסד בסוד נשמה.

שער הפונה קדים

שהוא נותן להמלכות, ולכן התחכם הוא בעצה להתקיים, ולא קיבל מתחילה את כל חצי רבוא אורות כולם, אלא קיבל תחילה רק עשרה רבוא אורות¹⁸⁹, והיה בדעתו ליתנם להמלכות, וקיבל את אותן העשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שבו, שהוא בחי' העטרה¹⁹⁰ שלו ליתנם להמלכות. אך קודם שהספיק ליתן אותם להמלכות ירדו עליו הפ' רבוא אורות ונשבר גם הוא¹⁹¹, ועכ"ז הנה היה מתקיים הוא יותר מזולתו, שהרי התעכב את עצמו מתחילה¹⁹², ולא לקח רק י' רבוא אורות לבד, והרי היה מתקיים אותו העת. וכן נחלק הוא לשנים, כי הרי אותן העשרה רבוא אורות אשר הורידם בהחלק תחתון שלו, הנה הם יצאו למלוכה שם, ונעשה אותו החלק תחתון למלך בפנ"ע, והשתמש אז באותן העשרה רבוא. ואח"כ הפ' רבוא אורות שנכנסו בהחלק עליון שלו, הנה קודם שנשבר הרי נעשה הוא ג"כ למלך בפנ"ע, והרי נחלק היסוד לשנים, והוא היסוד ועטרה, והם שני מלכים וכמו שיתבאר עוד למטה.

והנה כאשר ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק עליון דהיסוד, קודם שהספיק ליתן את הי' רבוא אורות להמלכות, והרי היה בו צ' רבוא אורות, הנה נשבר גם הוא כולו כמו החג"ת נ"ה. אמנם להמלכות היה פעולת היסוד לתועלת גדול, כי ע"י שהפריש היסוד לחלקה רק עשרה רבוא אורות לבד, הנה נפרדו אותן העשרה רבוא לעצמן, כי הרי נעשה על ידן החלק תחתון דהיסוד למלך בפנ"ע כנז. ולכן כאשר נשבר היסוד כולו, לא ירדו להמלכות אלא רק אותן העשרה רבוא דאותו החלק תחתון דהיסוד, שהוא המלך השני דהיסוד, כי הרי נעשה הוא למלך בפנ"ע, ורק הוא הקרוב אצלה והסמוך אליה, שממנו מקבל המלכות. ולכן לא קבלה המלכות אלא רק אותן העשרה רבוא לבד, אבל הפ' רבוא אשר ירדו להחלק עליון דהיסוד, שהוא נעשה למלך בפנ"ע, הנה הם עלו במיתת היסוד למעלה בהבינה. וכאשר קבלה המלכות בתוכה את אותן העשרה רבוא אורות, הנה היה אפשר לה שתתקיים בהם היטיב, כי הרי הוא עוד פחות ממה שמגיע לחלקה וכמו שאמרנו לעיל, שהחלק המגיע לה הוא י"ד רבוא, ה' לאור מקיף, וו' לאור פנימי. אך באשר שלא קבלה אותן בסדר נאות כהראוי לה, כי הקבלה הראויה לה הנה הוא שתקבל אותן מהיסוד אחר שנצטמצם בו, וגם אחר שנצטמצמו בכל הה' ספי' העליונים שהם החג"ת נצה הוד, ובאשר שלא נצטמצם בהם כלל, כי הרי כולם לא הגיעו לשלימותם, שכולם נשברו, ובאו כל העשרה רבוא להמלכות בדרך שפיכה לא בדרך קבלה כהראוי כלל, ולכן לא נשלמה המלכות ג"כ על ידיהם בשלימות הראוי כלל¹⁹³. והגם שהיא לא נשברה ח"ו, ונשאר בקיומה, עכ"ז הנה נתעלפה {פה ע"א} מאד ונחלשו כחותיה ונתבטל מצורתה, ועל זה הסוד הנה נאמר בתהלים (לד כא) שומר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה, ואמר האריז"ל (בליקומי תורה תהלים שם) זה לשונו: שומר כל עצמותיו דו"א בעת החורבן,

¹⁸⁹ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה ודע שביונת, ז"ל, ודע שביונת אלם אמר שיסוד חצי התחתון של יסוד דז"א לא לקח ליתן למכות רק עשירית שלו מערך האור שיצא מתחילה מבינה ונשאר מאור ט' חלקים שמגיעים לחלק זעיר שהם סוד ו' מלכים שבנקודות.

¹⁹⁰ עי' ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, שזה היה בחצי התחתון של כלי היסוד.
¹⁹¹ עי' ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: ועליו נאמר וימלוך שאול מרחובות הנהר וגו', ר"ל החצי עליון קבל המלוכה שהיא יותר מכדי יכולתו, וימת שאול, שנשבר חצי עליון של כלי ונפל האור כולו על חצי התחתון שלו שהוא נקרא בעל חנוך.

¹⁹² עי' ויקהל משה פרק טו ד"ה פירוש הדבר, ז"ל: אך הוא לא מת פתאום כמו העליונים, כי מלך שעה אחת, כי הלא קודם שבירתו היה בחצי תחתון רק קצת אור בפקדון, שהוא סוד מלוכה.

¹⁹³ עי' ויקהל משה פרק טו ד"ה וימלוך תחתיו הדר, ז"ל: נפל מאורו בחזקה על כלי מלכות, ולא נכנס לתוכו רק נפל מבחוץ סביבות כלי שלה, ומרוב אור שנפל על סביבה מיסוד וגם שברי כלים נפלו עליה, לכן לא נשברה מכל וכל, רק נתמעכה ונתבטלה מצורת כלי שלה ונעשה כפשוטי כלי עץ וכו' והוא פי' מש"כ בספד"צ וארעא אתבטלית.

שער הפונה קדים

שעצמות שלו שהם האורות פנימיים הם לא ירדו, ולא היה בהם מיתה ח"ו, כי הם עלו למעלה, וכנ"ל שהאורות חזרו להבינה, אבל אחת מהנה, שהוא המלכות נוק' דז"א, היא לא נשברה, שלא מתה ממש רק כמו שמתעלה בסוד מעולפת ספירים (ר"ל שהספיר שהיא המלכות היא נתעלפה, וזהו סוד מ"ש (שיה"ש ה יד) מעולפת ספירים), ובסוד מ"ש בספד"צ פ"א וארעא אתבטלת, כי לא היה בה מיתה ממש כמו בז"א עכ"ל. ויתבאר כ"ז עוד בדברינו למטה בעה"י.

פרק לח

קבלת ז' ספירות את אורותיהן שבירתן ומיתתן הוא על דרך מיתת ח' המלכים דסוף פרשת וישלח. וכאשר נמשכו האורות בכל ספי' וספי', נעשה כל ספירה' עולם מלא מס' רבוא נשמות וזה ענין מלכותם שמלכו כרגע על אף שמתו מיד לאחר מכן.

והנה היו בהם חסדים ג"כ, אמנם עיקרם היה גבורות. ואותן שברי כלים היו השורש לעולמות שנעשו אח"כ, שכן ע"י שבירתם יצאו הכלים ממדרגת עולם המלכות ואויר קדמון ואדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו, ונעשו שורש לעולמות שלמטה. וכל הנ"ל נתקן על ידי בחי' מ"ה שבערכו גם החסדים הנ"ל הם גבורות. כ"ז הוא ממש ע"פ כל הדרושים הנאמרים בע"ח וכנודע, אלא שהע"ח מדבר רק באורות הנקודות אשר יצאו מהעינים דאדם קדמון, ודברינו עתה מראים כיצד הוא כן אף בעשר הספי' דהטהירו שנעשו גם הם ויצאו קודם לכן ע"י הב"ן, אלא שהמדובר כאן הוא מהב"ן דעולם המלכות, וגם בהם היתה בחי' התוהו.

כל מה שאנו מדברים כאן בעניין שבירה ותיקון לגבי עולם המלכות הוא בהעלם נורא. שהרי כל העולמות המבוארים בעניינינו המה עולמות דא"ס בלבד, אך מכיוון שכל גילוייו ית"ש כולם הינם בסדר אחד, וכל עליון הוא שורש לתחתון, ממילא כן הם אותן הענינים של מעלה ג"כ. ומה שנחשב למיתה ותוהו לגבי העליון ממנו הוא גופא חיות ואצילות כלפי מטה, אלא שכל א' נדרש לפי ענינו ולפי הערך המתיחס והשייך אליו.

והנה על שפעת אורות הללו שנמשכו בהז' ספי' ולא היו יכולים לקבל ומתו ונשברו והמלכות לא נשברה וכנ"ל, הנה על סוד הזה הוא הח' מלכים דסוף פ' וישלח כמו שיתבאר, וכולם יצאו מהבינה. וזהו שכתוב שם (בראשית לו לא) ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום, שהוא בינה¹⁹⁴, שהיא שורש הגבורות, שכל דינין ממנה מתערין (זהר ח"ג טו ע"א). וכל זמן שלא היה המתקלא כנ"ל פ' ל"ד, היה בינה בגבורות תקיפין, ונקרא ארץ אדום, וממנה יצאו כל הז' ספי'. והיו הם ג"כ עדיין רק בבחי' גבורות גדולים, ומדרך הגבורות הוא להתפרד, ולכן היו כל אלו הז' ספי' כל א' לעצמו, משא"כ לאחר התיקון הנה נעשו הם כולם לגוף אחד, אך עתה היו מופרדים זה מזה, והיו ז' מלכים. וזהו שאמר (בראשית לו לא) לפני מלך מלך לבני ישראל, שאז נעשו כולם רק למלך אחד, אבל עתה שהיו כל א' לעצמו, והיו ז' מלכים לכן לא היו יכולים לקבל ריבוי האורות.

והנה כאשר נמשכו האורות בכל ספי' וספי', נעשה בכל א' עולם מלא מס' רבוא נשמות, כי כל ספי' הנה היא מסוד הד' אותיות דהשם הוי"ה ב"ה, כי הרי כל א' הוא כלול מעשר ספי', וכל עשר ספי' הם סוד הוי"ה שלימה כנודע, וכאשר ירדו בהם האורות שהם מהאותיות י"ה דס"ג וב"ן כנ"ל פ' ל"ז והאירו היה בכל אות מהד' אותיות דהשם הוי"ה שבכל ספי', הרי ד' פעמים י"ה הם ס', והאורות הללו הרי היו כולם בסוד רבואות כנ"ל, ולכן נעשה ויצא בכל ספי' וספי' עולם מלא מס' רבוא נשמות, וזהו ענין מלכותם, כאשר שנכנסו האורות בהם, והוא במה שנאצל בכל א' עולם מלא מס' רבוא אורות ונשמות. והגם שלא נתקיימו ומתו ונשברו, אך מלכו כרגע עכ"פ, וזהו שכתוב בתורה על כל א' וימלוך וימת, כי הרי יצא למלוכה עכ"פ. וכן הוא עוד כי בפרטות היה כלול כל ספי' מק"ג דור, אשר כל דור הוא מס' רבוא כמ"ש רז"ל במדרש קהלת (פ"א ט"ו ה) בפסוק דור הולך ודור בא. והיינו כי הרי כל ספי' הוא כלול מעשר, וכאשר האיר בהם הי"ה כנ"ל הרי עשר

¹⁹⁴ עי' אד"ר (קלה ע"א): "ארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן".

שער הפונה קדים

פעמים י"ה, הם ק"ג, והם ק"ג דור, שכל דור הוא מס' רבוא, והנה הז' ספ"י הם ז' פעמים ק"ג, והוא אלף וחמשים. אמנם בספ"י המלכות לא האיר רק הי' לבד, ובסוד (משלי ג יט) ה' בחכמה יסד אר"ן, אבא יסד ברתא (זחר ח"ג דף רנח ע"א), וכן היא נקרא חכמה זעירא¹⁹⁵, י' זעירא¹⁹⁶, והוא הי' דאדני שהוא {פה ע"ב} מהי' דהויה. ומשום שהוא מסוד י' לבד, הרי חסר בה חמשים, והיה המלכות רק ממאה דור, והו' ספ"י הג"ת נה"י היו כל א' מק"ג דור, והרי הם בסך הכל אלף דור. והוא סוד מ"ש רז"ל (בראשית רבה פכ"ח סימן ד) אלף דור עלו במחשבה להבראות, כי כל מציאותם היה רק בבחי' מציאות המחשבה, שהוא מציאות דק בלתי ממשי. והיו גבורות גדולים, ומהם יצא כל הרע כולו. והוא מסוד התתקע"ד דורות שאמרו במדרש שם וכן בהגיגה (דף יג סע"ב), ומזה הוא כל סוד הרע אשר על זה תלוי כל ענין הבחירה ותיקון כל העולמות כולם, שברצונו ית"ש לתלות הכל בהאדם כנ"ל ר"פ ל"ז.

ובאמת הנה היה כל ספ"י מחסדים ג"כ, כי החו"ג הוא שורש הכל, וזולתם אי אפשר לשום מציאות אור שיתגלה, וכמו שכתבנו בדע"ה ח"א דרוש א', וע' לעיל פ"א, והיו הק"ג דור שבכל ספ"י וכן הס' רבוא שבכל דור מחסדים ג"כ. ר"ל שהיה בכל ספ"י ב' פעמים ק"ג, דור אחד מחסדים ואחד מגבורות, וכל דור שבכל א' מהם הוא מס' רבוא, והרי היה אלף דור מהו' ספ"י הנז' מצד החסדים ג"כ. ומהם הוא שורש כל הצדיקים, וכן שורש כל המלאכים הקדושים, ובראשם הם ז' רואי פני המלך, שהם אוריאל רפאל גבריאל מיכאל נוריאל, שסימנם ארגמן, ועוד ג' שרים היושבים ראשונה במלכות לפניו מן הפרגוד, והם שמועיא"ל מטטרו"ן יהוא"ל, שסימנם (שמות ג טו) זה שמי, כמ"ש בתיקונים (תיקון נה דף קב ע"א) וכן בספר ברית מנוחה בהקדמה, וע' בעמק המלך שער עולם התוהו פ' ל"ב, ובדברינו בדע"ה ח"ב דרוש ב'. והרי לנו עכ"פ, כי ע"י שנכנס האורות בהם הנה נעשה עי"ז בכל א' מהם עולם מלא מכמה אלפי רבואות מציאויות, הן דחסדים הן דגבורות וכנז', וזהו ענין מלוכתם. אך לא היה מלוכתם רק כרגע ומיתו לאלתר, שעלו האורות למעלה כנ"ל, והכלים נשברו כל א' ונתפזרו לששים רבוא שברים, וכמנין המציאויות אשר בעת מלוכתם וכנז'. ואותן השברי כלים הנה היו הם השורש לכל מציאות העולמות כולם שנעשה אח"כ, כי ע"י שבירתם יצאו ממדרגת עולם המלבוש ואויר קדמון ואדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו, ונעשו לשורש לכל העולמות שלמטה, כי אחר שחזרו ונתקנו הנה נעשה מאותן השברים עצמן כל העולמות שלמטה, והם עצמן בחי' הגבורות אשר כל העולמות כלולים מהם, ומתתקנים ומתבסמים ע"י תיקוני האדם התחתון כנ"ל פ' ל"ז. כי אחר שיצא השם מ"ה שאמרנו לעיל פ' ל"ד, שהוא מרזא דאור א"ס עצמו, הנה נחשב בערכו גם החסדים הקודמים ג"כ רק לגבורות, כי הם כולם רק מאורות הב"ן, והנה הם חסדים דהב"ן וגבורות דהב"ן, והוא כולו בחי' גבורות בערך המ"ה. ומזה המ"ה וב"ן נעשים אח"כ כל העולמות כולם, ומתתקנים הגבורות ע"י תיקוני האדם התחתון. והבן כ"ז היטיב, כי כ"ז הוא ממש ע"פ כל הדרושים הנאמרים בע"ח וכנודע, אלא שהע"ח מדבר רק באורות הנקודות אשר יצאו מהענינים דאדם קדמון, ונעשה מהם התוהו באורות דהב"ן דהא"ק, ואח"כ נעשה התיקון ע"י המ"ה דהא"ק, ונתקנו מזה ונעשה כל הדי' עולמות אבי"ע, ודברינו עתה הנה הוא בעשר ספ"י דהטהירו אשר נעשו גם הם ויצאו מקודם ע"י הב"ן, והוא מהב"ן דעולם המלבוש, והיה בהם ג"כ בחי' התוהו, והוא {פה ע"ג} מיתת המלכים ושבירת הכלים דענינינו, ואח"כ נתקנו ע"י המ"ה דעולם המלבוש, ונעשה

¹⁹⁵ עי' אד"ז רצו ע"א.

¹⁹⁶ ספד"צ כז ע"א.

שער הפונה קדים

מזה כל מציאות הא"ק כמו שיתבאר לקמן בעה"י. וענין החורבן הנעשה בהב"ן והתיקון הנעשה ע"י המ"ה, הוא שוה בענינינו כמו כל הדרושים אשר בע"ח, אלא שבענין מיתת המלכים עצמן יש בזה איזה חלוקים ביניהם וכמו שיתבאר בעה"י, אבל בענין הב"ן והמ"ה וכן בכל עיקר הענין כולו הם שוים.

ודע עוד כי כל ענין מיתת המלכים שאמרנו כאן וכן כל מה שאנו מייחסים את המלכים דענינינו ג"כ על המלכים דסוף פ' וישלח, הנה הוא באמת רק בהעלם נורא מאד, כי כל עיקר מיתת המלכים ועולם התוהו והמלכים דסוף פ' וישלח, הנה הוא רק באורות הנקודות שיצאו מהעינים דא"ק הנאמרים בע"ן היים, שהם כמה אלפי אלפים מדרגות למטה מענינינו, כי כל העולמות דענינינו הם כולם רק מהעולמות דא"ס¹⁹⁷, אשר אין ערך להם לאורות הנקודות הנאמרים בע"ח. אך באשר שכל גילויי ית"ש הנה הם כולם בסדר אחד, וכל עליון הוא שורש להתחתון, ולכן נדרש כל אותן העינים למעלה ג"כ. כי כל המאורעות שנסדרו ונעשו למטה נסדרו ונעשו כ"ז ג"כ למעלה, והם בכל א' רק בערך המתייחס אליו, כי בערך התחתון לא היה למעלה מיתה ושבירה כלל, ולא היה נעשה תוהו כלל, והוא על דרך שאמר האריז"ל בע"ח (שער פנימית וחיצונית דרוש ח) כי מהרה דבריא היא נקרא טומאה דאצילות, והקליפה העליונה דאצילות היא נקראת מהרה דבריא, וע' עוד שער רפ"ח (פרק ו). וכן כתבתי עד"ז בדע"ה ח"ב בענין החטא דאדה"ר, כי לפי מדרגת העולמות שקודם החטא, והיה אז אדה"ר במעלה עליונה נורא מאד, עד שגם גופו היה במעלה יותר הרבה ממדרגת מט"ט שר הפנים של עתה. ואחר החטא כשירדו העולמות וירד אדה"ר למדרגתו של עתה, הנה נתקיים בו ממש מקרא שכתוב (בראשית ב יז) כי ביום אכלך ממנו מות תמות, כפשטיה ממש, כי כל חיותו של עתה בערך הקודם הנה הוא רק בבחי' הבלי דגרמי, שהוא תמצית חיות הנשאר בתוך העצמות בקבר, וזהו שכתוב (ישעיה נח יא) ועצמותיך יחליץ, כי מזה ההבלי דגרמי יצמיח התחיה לקום בתחיית המתים, וע' בזה"ק (פ' שלח דף קע ע"א ושם דף קסט). וכן הוא כל חיות האדם של עתה בערך מדרגת החיות שקודם החטא, ונחשב כל החיות של עתה רק בבחי' הבלי דגרמי ואנו כמתים ממש בערך החיות שקודם החטא. וכן הוא בענינינו, כי מה שנחשב מיתה ותוהו למעלה הוא חיות ואצילות למטה, אלא שנדרש בכל א' לפי ענינו ולפי הערך המתייחס ושייך אליו. וע"פ דרך זה אנו מייחסים גם כאן כל ענין המלכים דסוף פ' וישלח, הגם שעיקרם הוא רק בדרושי הנקודות שמהעינים דא"ק אשר בע"ח וכאן הוא הכל רק בבחי' שורש השרשים ובהעלם נורא מאד ודי בזה וזכור כל זה.

פרק טל

סדר שבירת המלכים הוא מחסד עד מלכות, כאשר היסוד נחלק לשנים והח' שהיא המלכות שלא נשברה, והם המלכים הנאמרים בסוף פרשת וישלח. ונאמר על המלך הראשון "וימלוך באדום" שהוא מסטרא דגבורה, ע"ש שהיו כולם גבורות גדולים שהמה מהב"ן בלבד, שכולו גבורה. ומשום שלקח את כל האורות, גם את השייך לו' הספי' התחתונות, ולא היו אז ז' הספי' מיוחדים זב"ז בבחי' פרצוף אחד, אלא היו עומדים זה תחת זה כל א' לעצמו, לכך לא היה יכול לסבול את ריבוי האורות, לכן נאמר עליו "וימת", ועלו האורות השייכים לחלקו לשרשם שבבינה, והכלי נבקע לבקעים רבים ומת ונשבר, ולא היתה מלכותו אלא כרגע בלבד, וכן הוא בכל המלכים הבאים אחריו. ומ"ש "וימלוך תחתיו", פי' משום שהיה תחתיו, וזו היתה הסיבה למלוכתו, והיא גופא היתה הסיבה למיתתו, שכן ע"י שהיה תחתיו נתעבה הכלי שלו, וכן נתגלמו האורות ע"כ מכיוון שירדו יותר למטה, ואין כחם חזק כבתחילה, ולכן חשב שיהא אפשר לו לקבלם.

מלך היסוד נחלק לשני מלכים, החלק העליון שלו הוא שאול מרחובות הנהר, והחלק התחתון שלו הוא בעל חנן בן עכבור. תחילה קיבל היסוד את חלק האורות והורידם לחלק תחתון שלו ע"מ ליתנם בכלי המלכות, אך קודם שהספיק ליתנם לה, ירדו שאר האורות לחלק העליון שלו, הרי הוא שאול מרחובות הנהר, ולא היה יכול לסובלם ומת ונשבר. והנה רק הוא נשבר, ואילו החלק התחתון שלו עדיין היה מתקיים ועומד

¹⁹⁷ עי' לעיל הערה 5.

שער הפונה קדים

ע"כ שלא היו בו כי אם עשרה רבוא אורות. אמנם לא היה ניכר כמלך בפנ"ע אלא לאחר שנשבר החלק העליון, ואז הוא נעשה למלך בפנ"ע. ובמיתת שאול, ירדו חלק מהאורות שלו לבעל חנן בן עכבור, ושבר אותו ומת ונשבר, ועלו כל האורות למעלה בבינה. והנה לאחר שהבדיל היסוד את העשרה רבוא אורות השייכים למלכות ועיכב אותן בתורת פיקדון אצלו לצורך המלכות, ועי"ז נבדל חלקה לעצמה ולא נתערבה עם שאר האורות, ולכן ירד למלכות רק חלקה בלבד, ועי"ז נתקיימה ולא מתה.

והנה אע"פ שנתקיימה, מאחר שנשברו כל ז' המלכים העליונים ולא נצטמצמו בהם האורות, וגם קבלת המלכות היא ע"י צנור דק, ובנוסף לכ"ז באו בה אורותיה בדרך של שפיכה ונפילה, ממילא לא הועילו בה האורות כראוי כלל. ולכן, על אף שלא נשברו כליה, אורותיה שנכנסו בה היו עומדים בהסתר גדול, ולכן מיתת המלך השייך לבחי' המלכות נזכרת דווקא בדברי הימים וכי בדברי הימים מרמז לז"ס דמלכות משא"כ בבראשית שמרמז לר"ק].

הטעם שכל המלכים נשברו ואילו המלכות נתקיימה, הוא מכיוון שעל ידי שבירת המלכים נעשו כל הגבורות והדינים. אמנם המלכות עצמה היא מבחי' הגבורות, ואם היתה אף היא נשברת הרי שהיו הגבורות תקיפים מדי. והטעם שנחלק היסוד לב', שכן מעיקרא היסוד עצמו נחלק ליסוד ועטרה, העטרה שייכת לעולם למלכות שכן הוא הכתר שלה, ולאחר התיקון נעשה היסוד ועטרה לא' לקשר את הזו"ן זב"ז.

הגר"א בפירושו לספד"צ הביא את העניין הנ"ל (אם כי הוא מנה את המלכים באופן שונה ממש"כ כאן), אמנם הוא מדבר שם על המלכים דנקודות שיצאו מעיני א"ק, והמלכים דענייניו הוא למעלה למעלה, [והמשך ענין העטרה והיסוד הוא כנמצא בדברי הגר"א].

ונחזור להענין, כי הנה אלו הז' מלכים שהם ח', כי היסוד נחלק לשנים כנ"ל פ' ל"ז, ואמרנו כי ז' מיתו ונשברו והח' שהיא המלכות לא נשברה, הנה הם השמונה מלכים הנאמר בסוף פרשה וישלח. ועל ז' מהם כתוב שם וימלוך וימת, (פה ע"ד) ובה' לא נאמר וימת. ואלו הם: כי המלך הראשון שהוא חסד, הנה עליו נאמר (בראשית לו לב) וימלוך באדום שהוא מסטרא דגבורה¹⁹⁸, כי היו כולם גבורות גדולים שהוא מהב"ן לבד, שהוא כולו גבורה. והיה המלך הראשון בלע בן בעור, ושם עירו דנהבה, כלומר דין הבה כד"א לעלוקה שתי בנות הב, כמ"ש באד"ר (דף קלה ע"א¹⁹⁹) ע"ש. ונקרא החסד בלע משום שהוא מתפשט ונבלע בכולם, וכמ"ש בע"ה בדרושי הצלם (פרק ב בכללי חו"ג כלל ז) ובכ"מ. ואמר וימלוך, ר"ל כי נכנס בו האורות והאיר והזהיר בכמה אלפי רבואות אורות ומציאויות ובעולם מלא מכל טוב וכנ"ל פ' ל"ח, אך משום שלקח הוא כל האורות כולם, גם מה ששייך להו' ספי' התחתונות, ולא היו אז הו' ספי' מיוחדים זב"ז בבחי' פרצוף אחד, אלא שהיו עומדים זה תחת זה כל א' לעצמו, לכך לא היה יכול לסבול את ריבוי האורות, לכן וימת בלע, ועלו האורות השייך לחלקו לשרשם שהוא בהבינה, שהיא אם הבנים, והכלי נבקע לבקעים רבים, ומת ונשבר, ולא היה מלוכתו רק כרגע.

אך שאר האורות השייך להו' ספי' התחתונים ירדו למטה ונכנסו כולם בהמלך השני שהוא גבורה, וזהו שאמר (בראשית לו לג) וימת בלע וימלוך תחתיו יובב בן זרח מבצרה²⁰⁰. ונקרא הגבורה יובב מלשון יבבה²⁰¹, ואמר בן זרח ר"ל שהוא קיבל את האורות שהיו תחילה בהחסד והוא מלשון זריחה, הבוקר אור, שהוא חסד. ואמר מבצרה ר"ל שהיו האורות כולם גבורות, והוא מלשון הכתוב (ישעיה סג א) חמוץ בגדים מבצרה.

¹⁹⁸ (קלה ע"א) אשר מלכו בארץ אדום, בארץ אדום באתר דכל דינין מתקיימין תמן, וכלהו לא אתקיימו כו' וימלוך באדום רזא חדא הוא אתר דכל דינין.
תרגום: בארץ אדום, במקום שכל הדינים נמצאים שם, וכולם לא נתקיימו וכו' וימלוך באדום סוד א' הוא מקום שכל הדינים וכו'.

¹⁹⁹ בא"ר (דף קלה ע"א): בלע בן בעור תאנא הוא גזירת דינא תקיפא דתקיפין, דביגינה מתקטרן אלף אלפין מארי דיבבה ויללה. ושם עירו דנהבה, מאי דנהבה, כלומר דין הבה כד"א (משלי כ) לעלוקה שתי בנות הב. כיון דסליק לאתישבא ביה לא קאים ולא הוה יכיל למיקם.
תרגום: בעל בן בעור, שנינו הוא גזירת דין קשה שבקשים, שבגללו מתקשרים אלף אלפים בעלי יבבה ויללה. "ושם עירו דנהבה" מהו דנהבה? כלומר הבא דין, כמו שנאמר לעלוקה שתי בנות הב. כאשר עולה להתישב בו אינו עומד ואינו יכול להתקיים.

²⁰⁰ עי' ויקהל משה פרק יד ד"ה הנה על מלכות, שהדיוק ב"תחתיו" הוא שמאחר שהוא תחתיו, חשב שיש לו כח לסבול את האור הגדול.

²⁰¹ עי' בהגר"א על ספד"צ ט ע"ג ד"ה מלך השני.

שער הפונה קדים

ויצא גם הוא למלוכה ע"ד הנז, אך משום שגם הוא קיבל אורות הרבה יותר מחלקו, שקיבל את האורות השייך לכל הספי' התחתונים ג"כ, ולא היו מיוחדים זב"ז בבחי' פרצו' אחד²⁰², אלא שהיו עומדים כל א' לעצמו, זה תחת זה וכנו', לכן לא היה מלוכתו ג"כ אלא כרגע. ומ"ש וימלוך תחתיו, הכוונה הוא במילת תחתיו, כי משום שהיה תחתיו, זה היה סיבה למלוכתו, וכן היה זה הסיבה למיתתו. כי ע"י שהיה תחתיו נתעבה הכלי שלו וכן נתגלמו האורות עי"ז ג"כ, ע"י שירדו יותר למטה, ואין כהם חזק כבתחילה, ולכן חשב שיהא אפשר לו לקבלם וכנ"ל פ' ל"ו. אבל באמת הנה היה זה עצמו הסיבה למיתתו, כי ע"י שחשב שיכול לקבלם וקיבל את כולם, עי"ז מת ונשבר, כי הנה היו עדיין באמת יותר מכחו ולא היה יכול לקבלם כלל. וכן ע"י שהיו תחתיו ולא היו מקושרים זב"ז בבחי' פרצוף חסד בימין גבורה בשמאל, נצה בימין הוד בשמאל וכנודע מסדר קישורם לאחר התיקון, הנה עי"ז עצמו מת ונשבר. ונמצא שבמה שהיה תחתיו הנה זה היה הסיבה הן למלוכתו והן למיתתו, וזהו הכוונה מה שכתוב בכל א' וימלוך תחתיו.

ואחר שמת ונשבר גם הוא שהוא יובב מלך הנבורה וכמ"ש (בראשית לו לד) וימת יובב, אז (שס) וימלוך תחתיו חושם מארץ התימני, והוא ת"ת. ונקרא חושם שהוא אותיות חמש (כי הרי הוא בתורה חסר ו'), משום שת"ת הוא כלול מכל הה' ספי' הנ"ת נצה הוד כנודע²⁰³. וכן נקרא חושם מלשון חושם של קנים, כמ"ש בגמרא (ב"ב דף קמג ע"ב), והוא כי ת"ת כלול מכמה גוונים, כמ"ש (שיה"ש ה' י) דודי צח ואדום, ולכך נקרא תפארת. ואמר מארץ התימני, כי ת"ת נוטה לימין, כמ"ש בתיקונים (תיקון יג דף ל ע"א בדה"מ תשיעאה).

ומלך גם הוא כרגע ומת ונשבר, וכמ"ש (בראשית לו לה) וימת חושם וימלוך תחתיו הדרד בן בדר. והוא נצה, כן {פו ע"א} הוא בספר ויקהל משה פ' י"ד, וע"ש בארוכה בשם ספר יונת אלם הטעם שנקרא כן, אך בספר עמק המלך שער עולם התווה פ' מ"ח אמר שם כי הדרד בן בדר הוא יסוד, וע"ש כמה שינוים בכל זה ובטעם השמות דכל א' בארוכה. וכל דבריו שם הם מספר הליקוטים המיוחס להאריוז"ל, ונדפס עם שער הפסוקים יחד בירושלים ע"ה ת"ו ע"ש פ' וישלח (מב ע"ב – מד ע"ב), וכן הוא ג"כ בספר זוהר הרקיע (בדרוש ז' מלכין קדמאין בדרך קנ) ע"ש בארוכה. אמנם משום שגם כל דבריהם שם הם בשינוים הרבה ממה שכתוב בעץ חיים דרושי הנקודות (פרק ד), וכן נמצא שינוים בזה ג"כ בדברי הגר"א בספרא דצניעותא פ"א (ט ע"ג) וא"כ הרי אין לנו דרך כבושה ופשוטה בכל זה. והגם שכולם הם דברי א"ח וכמו שכתבנו בספר הדע"ה ח"ב דרוש א' ע"ש בארוכה, אך באשר שכל דברינו עתה בספר הזה הוא מיוסד על המאמר אדם דאצילות המיוחס ג"כ להאריוז"ל²⁰⁴, וקבענו את כל דברינו ע"פ סדרו ודרכו וע"ד ביאור עליו, לכן נמשכתי כאן בכל הסדר דהמלכים ג"כ רק ע"פ המאמר אדם דאצילות, וע"פ סדרן המבואר בספר ויקהל משה, שהשמונה מלכים דסוף פ' וישלח הם כסדר הז' ספי' הנ"ת נהי"מ, כי היסוד נחלק לשנים וכנ"ל וכמו שיתבאר עוד למטה. והרי הנה הדרד בן בדר נצה והוא מלך אחר חושם שהוא ת"ת כנ"ל.

ובטעם שנקרא הנצה הדרד בן בדר הוא בארוכה בספר יונת אלם כנ"ל, וקשה לי להאריך בזה אך אכתוב מדבריו דבר אחד בזה, והוא כי נודע הוא כי נצה והוד הם תרי פלגי גופא (רע"מ פנחס רלו ע"א), וכל ספי' הנה היא הוי"ה שלימה שהוא גימט' כ"ו, והנצה שהוא פלג גופא הוא חציו של השם הוי"ה, וזהו הדרד שהוא גימט' י"ג כמספר חצי השם.

²⁰² עי' ענין רה"י ורה"ר בע"ח שבירה ב'.

²⁰³ עי' בהגר"א על ספד"צ יד ע"ד וכה כאן.

²⁰⁴ עי' לעיל הערה 114.

שער הפונה קדים

ומה שנקראו כולן בשמות הללו, כי עדיין לא נתקדשו להקרא בשמם שהוא הג'ת נהי"מ עד אחר התיקון דוקא. ולכן נתלבשו בהשמות הללו שהיו מלכי אדום ממש, כי הם שרשם, שמאותן המלכין קדמאין יצאו בעוה"ז המלכי אדום, ונתלבשו בשמם, ולכן כלולים שמות הספי' בהם רק ברמו ובהעלם גדול, כי בן קדושת הספי' לא נתגלה בהמלכין קדמאין, אלא שהיה נכלל בהם רק בהעלם. וזהו שאמרו באד"ר (דף קלה ע"ב) וכלהו אתקרון בשמהן אחרנין מן קדמאין כו', ור"ל כי קודם התיקון היו נקראים על שם מלכי אדום הכתוב בתורה, אבל לאחר התיקון נקראים בשם הג'ת נהי"מ.

ונחזור לענין כי הדר בן בדר הנה הוא לפי דרכינו מלך הנצח, ואחר שקיבל גם הוא אורות יותר מכחו וכנ"ל, הנה מת ונשבר והיה מלכותו רק כרגע, ואחר שמת הוא אז (בראשית לו לו) וימלוך תחתיו שמלה ממשרקה והוא הוד. ונקרא שמלה משום שבו הוא סוד הלבושין, וכמ"ש (תהילים קד א) הוד והדר לבשת, וכן בהיכלות פקודי (דף רמו ע"ב) בהיכל השני שהוא היכל עצם השמים, הוד, הנה שם הוא הלבושין דנשמתינן כמ"ש בפ' פקודי (דף רמו ע"א), ולכן נקרא שמלה. ומ"ש ממשרקה הוא על שם הגבורות שבו, כי בהוד שם הוא הגבורות תקיפין, וכנודע בסוד (איכה א יג²⁰⁵) כל היום דוה שהוא אותיות הוד, והוא אלף החמישי הוד²⁰⁶, וזהו משרקה, מלשון הכתוב (שם ב טז) שרקו ויחרקו שן, וכן בספר יצירה (פ"ב מ"א) ש' שורקת, וזהו ממשרקה.

ואחר שמלך גם הוא וקיבל אורות יותר מכחו, (פו ע"ב) הנה מת ונשבר ולא היה מלכותו רק כרגע, וזהו שכתוב (בראשית לו לו) וימת שמלה וימלוך תחתיו שאול מרחובות הנהר, והוא יסוד. ונקרא שאול משום שהוא ניתן תמיד בשאלה אל המלכות²⁰⁷, ואח"כ חוזר למקומו, וכן כל השפע הנמשך בו מהמוחין עלאין הוא רק שאול אליו, כי עיקרם הוא ליתנם להמלכות. ומשום שכל השפע הנמשך בו תמיד הנה הוא מהיסוד דבינה, לכך אמר מרחובות הנהר, וכמ"ש באד"ר (קמב ע"א) רחובות הנהר איהו בינה דמינה מתפתחין חמישין תרעין דנהורין כו'. ור"ל כי היסוד דבינה היא נקרא תמיד רחובות הנהר, כי היסוד שלה רחב, וממנה נמשך להיסוד דז"א, וזהו שאול מרחובות הנהר, וע' בע"ה (דרושי נקודות פ"ד). וכבר אמרנו כי מלך היסוד הוא נחלק עתה לשנים, ונעשה עתה לשני מלכים, והחלק העליון שלו הוא שאול מרחובות הנהר, והחלק התחתון שלו הוא בעל הנן בן עכבור כמו שיתבאר. ומתחילה קיבל היסוד עשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שלו ליתנם להמלכות וכנ"ל פ' ל"ז, והוא סוד הכתוב (בראשית מא לו) והיה האוכל לפיקדון לארץ, הנאמר אצל יוסף, כי יוסף הצדיק שהוא יסוד כנודע (זהר בראשית מה ע"א), הנה קיבל עשרה רבוא אורות והורידם בהחלק תחתון שלו ליתנם להמלכות שהיא הארץ. אך קודם שהספיק ליתנם לה הנה ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק העליון שלו, שהוא שאול מרחובות הנהר, ולא היה יכול לסובלם ומת ונשבר, וזהו שאמר הכתוב (בראשית לו לח) וימת שאול וימלוך תחתיו בעל הנן בן עכבור, והוא החלק תחתון דהיסוד הנקרא בעל הנן, על שם (תהלים לו כא) צדיק חונן ונותן, שהוא נותן תמיד להמלכות. ונקרא בן עכבור שהוא מלשון עכב אור, כי עכבור עם הכולל הרי הוא עכב אור (כן כתב בספר ויקהל משה בשם יונת אלם). והנה משום שהחלק תחתון דהיסוד חלק את עצמו מתחילה לצורך המלכו' כנז', לכן נעשה הוא למלך בפנ"ע, וכאשר ירדו הפ' רבוא אורות בהחלק עליון שלו ונשבר, לא נשבר רק הוא לבד, אבל החלק תחתון שלו היה עדיין מתקיים ועומד ע"י שלא היה בו

²⁰⁵ עי' רע"מ כי תצא רפב ע"א.

²⁰⁶ זהר וירא קטז ע"ב.

²⁰⁷ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה פירוש הדבר, ז"ל, נקרא שאול ע"ש שנתן בדרך שאלה לחצי תחתון הנ"ל אל האור לפקדון.

שער הפונה קדים

רק עשרה רבוא אורות לבד, אמנם לא היה ניכר למלך בפנ"ע אלא רק אחר שנשבר החלק עליון, אז נעשה הוא למלך בפנ"ע, וכמ"ש (בראשית לו לח) וימת שאול וימלוך תחתיו בעל חנן בן עכבור. ובמיתת שאול ע"י הפ' רבוא אורות שהיו יותר מכחו כנ"ל, הנה עלו עשרה רבוא אורות למעלה בהבינה, וכמו שאמרנו לעיל פ' ל"ז שבמיתת כל מלך עלו עשרה רבוא אורות בהבינה, ולא נשאר לבעל חנן רק ע' רבוא אורות מהפ' הנז'. אך לא היה יכול לסובלם גם הוא ומת ונשבר, ועלו כל הע' רבוא למעלה שהוא בהבינה, ולא ירדו הם להמלכות משום שכבר נפרשו לחלקה רק עשרה רבוא לבד, ונבדלו הם לעצמן, ולכן עלו במיתת בעל חנן כל הע' רבוא למעלה בהבינה, ולא נשאר להמלכות אלא רק אותן העשרה רבוא לבד, והם ירדו להמלכות אחר מיתת בעל חנן, וזהו שכתוב (בראשית לו טז) וימת בעל חנן בן עכבור וימלוך תחתיו הדר, והוא המלכות ולא נאמר בו מיתה משום שלא קיבל רק עשרה רבוא לבד וכנ"ל פ' ל"ז. וזהו הענין מה שבשום מלך במיתתו לא נזכר יחוסו כלל, אלא שכתוב סתם וימת בלע ולא כתיב וימת בלע בן בעור, וכן וימת יובב ולא כתיב וימת יובב בן זרח ועד"ז בכולם, וכאן בבעל חנן (פ' ע"ג) כתיב גם במיתתו וימת בעל חנן בן עכבור, אך הטעם הוא כי התורה מרמז לנו הענין מה שהמלכות נתקיים, שהוא משום שלא ירד בה רק אורות השייך לחלקה לבד, והוא משום שכבר נבדלו האורות שלה לעצמן. וזהו שאמר וימת בעל חנן בן עכבור, והוראת מילת עכבור הוא עיכב אור כנ"ל, כי משום שהבדיל היסוד את העשרה רבוא אור השייך להמלכות לעצמן, ועיכב אותן בפיקדון אצלו לצורך המלכות, ע"ז נבדל חלקה לעצמן ולא נתערבו עם שאר האורות, ולכן ירד להמלכות רק חלקה לבד, וע"ז נתקיימה ולא מתה. ונקראה המלכות בשם הדר כי היא שורש מלכות בית דוד הנאמר בו (שמואל א' זי יב) יפה עינים וטוב רואי, והוא פרי עץ הדר כמ"ש באד"ז (דף רצב ע"א). ומ"ש (בראשית לו טז) ושם עירו פעו ושם אשתו מהיטבאל כו' כו' ע' בזה באד"ז שם ובאד"ר (דף קמב ע"א) והארכנו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש א' ע"ש.

אמנם בעניינינו, הנה הגם שאמרנו שהמלכות נתקיימה, עכ"ז הנה משום שנשברו כל הז' מלכים העליונים ולא נצטמצמו האורות בהם, וגם קבלת המלכות הוא לעולם רק ע"י שביל דקיק, ועתה הרי בא עליה העשרה רבוא אורות כולם יחד בדרך שפיכה ונפילה, לכן לא הועילו בה האורות כהראוי כלל, כי נתבטלה מצורתה גם היא עכ"פ, ולא שלטו בה האורות אלא רק בהעלם ובהסתר גדול. ועיקר השינוי לטובה אשר נשתנה המלכות מכל הז' מלכים שבז"א, הוא במה שלא נשברה הכלי שלה, אבל האורות שנכנסו בה היו עומדים בה בהסתר גדול.

וזהו הענין מה שבדברי הימים (א' קפיטל א פסוק ג) כתוב שם מיתה במלך השמיני ג"כ, וגם קורא שם את המלך השמיני ג"כ בשם הדר ולא בשם הדר, והוא משום כי דברי הימים הוא נכתב ע"י עזרא²⁰⁸ וכמ"ש בנמרא ב"ב (דף טו ע"א), ונודע הוא כי דברי כל חכם ונביא הנה הוא ע"פ השנתו, וכמ"ש הושע (יב יא) וביד הנביאים אדמה, וכמ"ש בתז"ה (לב ע"ד) וברע"מ (פ' בא דף מב ע"ב). ואמרו ביבמות (מט ע"ב) כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, משה רבינו נסתכל באספקלריא המאירה, ופ"י רש"י שם, נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה וכסבורים לראות ולא ראו, ומשה נסתכל באספקלריא המאירה וידע שלא ראהו בפניו עכ"ל. (ור"ל כי אחוריו ראה, וכמ"ש (שמות לג ג) וראית את אחוריו). וע' רע"מ (פ' תצא דף רפ ע"ב) כי כל המראות והדמיונות דהנביאים הוא רק בעין השכל ולא בעין ממש ע"ש, וכן כתב הגר"א בתחילת תיקונים (א ע"א ד"ה

²⁰⁸ ע"י יונת אלם פרק כ', ובויקהל משה פרק ט"ז.

שער הפונה קדים

באתנסיא), ועכ"פ הוא כי דברי כל חכם ונביא הנה הוא רק ע"פ השגתו, ולכן בתורה ס"פ וישלח לא כתיב במלך השמיני וימת, כי התורה שהוא נכתב ע"י משה רבינו ע"ה אשר הוא הסתכל באספקלריא המאירה, והשיג וראה את כל האורות הנעלמים שנשאר בהמלכות, ולכן לא כתב בה וימת, וכן קרא שמו הדר ע"ש פרי עין הדר, משום העשרה רבוא אורות שעמדו בה. אבל עזרא לא השיג את אותן האורות כלל, משום שהם נעלמים בה למאד, ולכן כתב בה ג"כ וימת, וכן קרא שמה הדר שמספרו י"ג כמנין הציו של שם הוי"ה ב"ה, משום שהיא ג"כ עדיין רק פלג גופא, כשהיא בלא אורות ובלתי {פו ע"ד} תיקון, וע"ד שכתבנו לעיל בנצח. וע' דברינו בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש א' ע"ש דברים עמוקים ונפלאים ע"ש ותמצא נחת בעה"י.

והנה הטעם בכ"ז מה שהז' מלכים נשברו והמלכות נתקיימה, כי מכל שבירת הכלים שהיה במיתת כל המלכים, יצא ונעשה כל הגבורות והדינין תקיפין, ומשום שהמלכות היא עצמה מבחי' הגבורות, והיא סופא דכל דרגין, ובאם שהיתה נשברה גם היא, היו הגבורות והדינין תקיפין יותר מדאי, לכך נשאר היא בקיומה. והטעם מה שנחלק כאן היסוד לשנים והיה לשני מלכים, כי אותן השני חלקים דהיסוד הוא יסוד ועטרה, והעטרה היא שייך לעולם להמלכות, כי הוא הכתר שלה, לכן נקרא בשם עטרה, והכתר שלה עומד בו, כדי לקשר את שניהם עצם מעצמו ובשר מבשרו. ומשום שהעטרה הוא באמת שייך רק אליה²⁰⁹, לכן נחלקו כאן היסוד והעטרה לשנים, אלא שאחר התיקון נעשה היסוד והעטרה לאחד, כדי לקשר את הזו"ן שיהיו קשורים ומיוחדים זב"ז לעולם.

וכן כתב הגר"א בספד"צ פ"א (י ע"א ד"ה מלך השמיני) כי בעולם התוהו נחלק היסוד לשנים ע"ש בדה"מ מלך השמיני. ואמר שם, וזהו שאמרו שנחלק היסוד לשנים בעולם התוהו ומלכו ב' מלכים. ומ"ש "וזהו שאמרו", כוונתו הוא על אותן הדברים דענינינו, כי בעין חיים לא נמצא זה. ומכאן תראה כי גם הגר"א ז"ל הסכים על כל אותן הדברים, וכמו שכתבנו לעיל בהקדמה. והגם שבסדרן דהשמונה מלכים הרי כתב שם הגר"א סדר אחר ממה שכתבנו כאן, אך הוא מדבר על המלכים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דהא"ק וכנ"ל פ' ל"ח, אבל בהמלכים דענינינו שהוא למעלה למעלה הרי מסכים הגר"א לדברינו, שנעשה היסוד והעטרה לשני מלכים, שהרי עושה מזה סמוכות לדבריו במה שאמר שם, שלאחר התיקון דהאצילות נעשה העטרה למלך הדר, והוא סוד ימות המשיח באלף הששי בסופו, שהוא זמן שליטת העטרה שהיה בענינינו למלך בפנ"ע. וכן הוא ישלוט ויאר לימות המשיח, משום שהוא משורשו מלך בפנ"ע, אבל שליטת מלך היסוד גופה הוא עדיין כל זמן הגלות דאלף הששי אשר עד ימות המשיח. כי משום שהעטרה הוא משורשו מלך בפנ"ע, והרי נחלק היסוד לשנים, לכן יתחלק כמו כן האלף הששי שהוא כנגד היסוד ג"כ לשנים. וכל הזמן שהוא כנגד היסוד עצמו הוא עדיין חורבן וגלות, אבל הזמן שהוא כנגד העטרה אז יהיה ימות המשיח. ושיעור העטרה על היסוד הוא ידוע לכל טועמי טעם עין החיים ונהרי הוא ג"כ משך זמן רב, וכל אותה הזמן הוא הכל כלל הקץ דבעתה. וזהו פשטות הכתוב (ישעיה ס כב) אני ה' בעתה אחישנה, ור"ל כי הכתוב מבטיח שלא יומשך כל הזמן כולו דבעתה אלא שיחיש עת פדיון עכ"פ, אבל יהיה (מעתה) האחישנה ג"כ רק בעתה עצמה, והרי יתקיימו שניהם, בעתה אחישנה. וזהו ג"כ מה שנאמר (חבקוק ב ג) ופיח לקץ ולא יכזב אם יתמהמה (ר"ל גם אחר שיגיע הקץ דבעתה) חכה לו כי בא יבא לא יאחר. ור"ל שלא יאחר עד סוף כל הזמן דבעתה כולו ח"ו, אלא שיהיה אחישנה ג"כ עכ"פ

²⁰⁹ שהרי למידת היסוד יש ב' תפקידים: א) להוציא פסולת, ב) להוליד. וללא עטרה אי אפשר להוליד, והעטרה אינה מוסיפה כלום בענין בהוצאת פסולת.

שער הפונה קדים

וכנו. אבל כ"ז הוא רק כשיגיע העטרה לשיפולו וכמו שכתבתי לקמן פ' מ"ב, וזהו שכתוב (זכריה יד ז) והיה לעת ערב יהיה אור²¹⁰. כי העטרה, בו הוא הברית ישראל שניתן לאברהם אבינו ע"ה, ונכרתה עליה י"ג בריתות (נדרים לא ע"ב) כמנין אחד, והוא קוצו של ד' דאחד²¹¹ שהוא י' דהויה, י' דאדני, י' דשדי, י' דיעקב, י' דישראל. ואז יתגלי חסד בפום אמה²¹² שהוא האור דהי"ג מכילין דרחמי. וכל זה יתגלי בזמן שליטת העטרה, והוא משום כי העטרה אינו מתפרש מהמלכות, מלכות שמים, אמונת ישראל, כי תמיד אנו מאמינים שה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד²¹³, ה' מלך עולם ועד. והוא כנ"ל שהעטרה הוא הכתר דהמלכות, ולכן יתחיל אז הגילוי דכבוד מלכותו יתברך. אבל שליטת המלכות עצמה הוא אחר ימות המשיח שהוא באלף השביעי, יום השביעי, יום שכולו שבת (סנהדרין צז ע"א), ובכל הששת ימים נאמר ויהי ערב ויהי בוקר, (פז ע"א) אבל בשבת לא נאמר לא ערב ולא בוקר, והוא באלף השביעי שעליו נאמר (זכריה יד ז) והיה יום אחד הוא יודע לה' לא יום ולא לילה. והוא שליטת המלכות עצמה, שהוא אחר ימות המשיח באלף השביעי, שעליו אמרו רז"ל (סנהדרין צז ע"א) וחד חרוב. ואז יתקן הכל לחיי העולם הבא שהוא מאחר אלף השביעי והלאה, שאז יתחדשו כולם ויצאו כבראשונה להתיקון דחיי עולם הבא. וע' כ"ז בדברי הגר"א בספד"צ (פ"א יא ע"א ד"ה שביעאה ושם פ"ה בדה"מ יהי רקיע בתוך המים לג ע"ד ד"ה ודע שכל ובפ"ה לו ע"ד ד"ה ואמר קרן בסופו), וע' עוד עומק כל הדברים הללו בארוכה הרבה בדברינו בספר הכללים כלל י"ו ענף ד' ה' ו', ובספר הדעה ח"א דרוש ה' סימן ה' ע"ש דברים נפלאים ונוראים בכל זה ודי בזה כעת.

פרק מ

איך הנ"ל תלוי במאמר אדם דאצילות פרקים יד – טז.

והנה עיקר כל הדברים הללו אשר בארנו מפ' ל"ו עד סוף פ' ט"ל, הנה הם אמורים במאמר אדם דאצילות פ' י"ד ט"ו ט"ו, וזה לשונו שם פ' י"ד: האי יולדת שבעה רבות בנים אומללה. ור"ל כי בינה שעליה אמר בפ' י"ב (במאמר אדם דאצילות) שהיתה כלולה משבע וכנ"ל פ' ל"ה, הנה ילדה והוציאה את כל השבעה בנים וכנ"ל פ' ל"ו. וילדה אותם אחת לאחת, שהם ז' בנים, חג"ת נהי"מ, ולא יצאו ממנה כמו שהוא לאחר התיקון, שכל הו', חג"ת נה"י, נעשים כולם לפרצוף אחת והמלכות פרצוף אחת, אלא שיצאו עתה כל הו' חג"ת נה"י ג"כ כל אחר לעצמו, והיו לז' בנים. וזהו שאמר יולדת שבעה רבות בנים, כי היו בסוד רשות הרבים²¹⁴, כל א' לעצמו בלי יחוד ביניהם, משא"כ לאחר התיקון, יצאו כולם בסוד רשות היחיד, שגבהו עשרה ורחבו ארבעה²¹⁵. כי נתייחדו כולם זב"ז והיו כלולים מי

²¹⁰ תוספת זו נלקחה מלקמן דף קו ע"א.

²¹¹ עי' בהגר"א על תיקו"ז לז ע"ג.

²¹² עי' בהגר"א על ספד"צ א ע"ד ד"ה דעד.

²¹³ עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ב ד"ה וסודן, ז"ל, שג' אלו הם ג' היות שבמו"ס ומקור ל"ג ת"ד. עי' זהר בראשית לד ע"א ז"ל, תרין עלמין נינהו עלמא עלאה ועלמא תתאה, תתאה כגוונא דלעילא דכתיב (ד"ה א טז לו) מן העולם ועד העולם, מלך עלאה ומלך תתאה (תנינן), כתיב יהו"ה מלך יהו"ה מלך יהו"ה ימלוך לעולם ועד, יהו"ה מלך לעילא יהו"ה מלך באמצעייתא יהו"ה ימלוך לתתא [תרגום: שני עולמות הם, עולם עליון ועולם תחתון, תחתון כצורה של העליון שכתוב מן העולם ועד העולם, מלך עליון ומלך תחתון, כתוב ה' מלך ה' מלך ה' ימלך לעולם ועד, ה' מלך למעלה ה' מלך באמצע ה' ימלוך למטה], עכ"ל. זו הפעם היחידה שנזכר "מלך מלך ימלוך" (חוץ ממה שתקנו הקדמונים פסוקי דזמרא ב"הי כבוד).

²¹⁴ עי' ע"ח שבירה ב'.

²¹⁵ עי' שם.

שער הפונה קדים

ספ"י בפרצוף אחת הכלול מי' אותיות דשם מ"ה, והוא ענין דגכהו י', ומד' אותיות דהוי"ה פשוט, והוא ענין דרחבו ד'. וכ"ז הוא לאחר התיקון שנתייחדו כל הו' ספ"י חג"ת נה"י לאחת, אך עתה בענינינו שהיו עומדים כל א' לעצמו, והיו בסוד רשות הרבים, ועי"ז מיתו ונתחרבו כמו שיתבאר, וזהו שאמר רבות בנים אומללה.

ואמר עוד: ואפיקת דא לעילא מן דא שית בנין וחד ברתא. ור"ל שהו' ספ"י חג"ת נה"י שהם באמת ג"כ אחת, כי הם הו' קצוות שבכל עולם ובכל פרצוף, כי כל גוף הוא לעולם מו' קצוות, והם החג"ת נה"י, והרי הם רק אחד, אבל עתה הנה יצאו כל א' לעצמו, והיו עומדים זה תחת זה ונעשו לו', והם השית בנין. כי כל אלו הו"ק הם בחי' ז"א שהוא בחי' זכר, וכשנעשו לשית ועמדו כל א' לעצמו, הרי הם שית בנין, והמלכות הוא בחי' נוק', ועליה אמר וחד ברתא. ומה שהז"א הוא זכר והמלכות נוק', כבר בארנו ענינים לעיל שער ז' בענין זו"ן ע"ש מפ"ד והלאה.

ואמר שם עוד: וברזא דתחתון כולהון לא אתקיימו. ר"ל שסיבת מיתתם ושבירתם היה מה שהיו זה תחת זה, וזהו סוד מה שאמר הכתוב בכל א' מהם וימלוך תחתיו, וכמו שכתבנו בארוכה לעיל פ' מ"ל, כי ע"י שהיה תחתיו, עי"ז וימת.

ואמר עוד: בר מבעל חנן ושאל מרחובות הנהר דאתמר פלגא בפלגא (עכ"ל פ' יד). ור"ל כי הם שניהם אתקיימו מעט יותר ממה' מלכים הקודמים. והם שניהם הם באמת רק אחד, שהוא היסוד, אלא שנחלק לשנים, וזהו שאמר דאתמר פלגא בפלגא, ור"ל שעליהם שנינו (פז ע"ב) במתניתא דילן שהם רק אחד אלא שנחלק לחצאין ונעשו לשנים. ומה שחושב את בעל חנן קודם לשאל הגם ששאל הוא החלק העליון ובעל חנן הוא החלק התחתון, וכן בתורה הרי נזכר שאל קודם שהוא מלך קודם לבעל חנן, אך משום שמה שנתקיימו הם, יותר היה הסיבה ע"י בעל חנן, שלקח הוא את העשרה רבוא אורות לצורך המלכות, משום שהוא הקרוב אליה וכנ"ל פ' מ"ל כל זה וכמו שיתבאר עוד למטה, לכן מזכיר כאן את בעל חנן קודם לשאל משום שעל ידו נעשה הסיבה מה שנסתנו הם מזולתם שנתקיימו הם איזה זמן יותר.

ואמר עוד שם פ' ט"ו זה לשונו: והיה האוכל לפיקדון לארץ תתאה ובנין דא האי בעל חנן אתקיים שעתא חדא וארעא אתבטלית עכ"ל פ' ט"ו. והוא מבואר ע"פ דברינו לעיל פ' ט"ל, שהחלק תחתון דהיסוד שהוא בעל חנן הנה הוא לקח עשרה רבוא אורות בתורת פיקדון ליתנם להמלכות שהיא הארץ תתאה, כי הארץ עלאה היא בינה וארץ תתאה הוא מלכות, ועי"ז אתקיים בעל חנן שעתא חדא. וכן אתקיים עי"ז שאל ג"כ קצת, כי הרי הוא לקח את העשרה רבוא אורות והורידם לבעל חנן, והרי היה מתקיים גם הוא כל אותו הזמן אשר הורידם לבעל חנן, אלא שבעל חנן אתקיים יותר באותן העשרה רבוא אורות, כי הרי הוא אתקיים בהם עד סוף מלוכת שאל, וזהו שאמר כי בעל חנן אתקיים שעתא חדא, אלא שעל ידו אתקיים שאל ג"כ קצת וכנ"ל. ומ"ש וארעא אתבטלית, הוא מלשון ספרא דצניעותא פ"א (ב ע"ב), ור"ל כי היא לא מתה אלא נתבטל צורתה וכנ"ל פ' ט"ל ופ' ל"ז, והיא מלך הדר, ולכן לא נאמר בו מיתה בתורה וכנ"ל.

אמנם בדברי הימים שהוא מעורא, הנה כתוב שם במלך השמיני ג"כ מיתה, והטעם הוא כמו שאמרנו לעיל פ' ט"ל, וזהו שאמר המאמר אדם דאצילות שם פ' ט"ז זה לשונו: משה ידע דפיקו דלבא ועזרא לא ידע ושעה. ודוד מלך ישראל אחת מהנה לא נשברה חי וקיים אתקרא עכ"ל. ענין הדפיקו דלבא²¹⁶ הוא מרוח החיוני שבלב, ואמרו

²¹⁶ עי' יונת אלם פרק כא וביונת אלם מכת"י הוא בחלק א' פרק מ"ד.

עי' ויקהל משה פרק טז ד"ה הלשון הזה ז"ל: משה נקרא איש האלהים, בעלה דשכינתא, כי נשמת משה היה יסוד אבא. והוא היה בסוד זעיר שבנקודות כי הלא זעיר של אחר התיקון כולל

שער הפונה קדים

בתיקונים (תיקון כ"ה ע"ז ע"א) וכד ייתי רוחא לגבי לבא דתמן נפשא אתמר ביה קול דודי דופק דפיק לתרעא דלבא כו', וכן בתיקון ס"ט (קנג ע"א) בארוכה הרבה, ואמרו שם (קכא סע"ב) כד שכינתא איהי בגלותא אתמר בה אני ישנה ולבי ער, כד איהי ישנה לית בה דפיקו כו'. וזהו שאמר, משה ידע דפיקו דלבא, כי משרבע"ה שהוא הסתכל באספקלריא המאירה, השיג וראה שהגם שארעא אתבטלית עכ"ז הנה נשארו ועומדים בה כל העשרה רבוא אורות, ולכן לא כתב מיתה במלך השמיני. אבל עזרא לא השיג אותן, ובפרט כי הרי הוא היה בזמן הגלות, אשר אז לית בה דפיקו וכנו'. והגם כי גם בזמן הגלות נאמר (שיה"ש ה ב) אני ישנה ולבי ער, והוא רק בסוד הכתוב (ישעיה מה טו) אכן אתה אל מסתתר, אך באשר שדברי כל חכם ונביא הוא לעולם רק לפי השגתו וכנ"ל פ' מ"ל, ולכן עזרא אשר הוא לא השיג את אותן האורות העומדים בה תמיד, לכך כתב הוא גם במלך השמיני וימת. ומה שאמר כי עזרא לא ידע ומעה, כוונתו במילת טעה ע"ד (פז ע"ג) שאמרו ביבמות (מט ע"ב) כל הנביאים נסתכלו באספקלריא שאינה מאירה, ופי' רש"י ז"ל שם, וכסבורים לראות ולא ראו עכ"ל. ור"ל ולכך אמר ישעיה (ו א) ואראה את ה', הגם שבאמת לא ראה, ועד"ז הוא מה שכתב עזרא במלך השמיני וימת, הגם שבאמת לא מת, אלא לפי שלא השיג את הרוח החיות שבה, הרי כסבר שמת, וא"כ הרי נופל שפיר על זה לשון טעה. הגם שבאמת הבין שאינו כן, אך כל א' הוא עוסק וכותב כפי השגתו, ומלמדינו בזה גודל ההסתר וההעלם דאותן האורות בה, עד שהיה נדמה לו כמת. והוא מ"ש הספד"צ (ב ע"א) וארעא אתבטלית. אמנם דוד המלך ע"ה, אשר הוא היה מעצמות המלכות גופה, הנה הוא הרגיש היטיב את עצם החיות שעומד בה לעולם, ולכן כתב הוא (תהלים לד נא) אחת מהנה לא נשברה וכנ"ל ס"פ ל"ז, ולכך נקרא (ר"ה נה ע"א) דוד מלך ישראל חי וקיים, כי שורשו הוא בעצמות פנימיות המלכות, אשר היא נשארה בחיותה לעולם, וזהו שאמר: ודוד מלך ישראל אחת מהנה לא נשברה חי וקיים אתקרא.

פרק מא

שאל המלך ע"ה היה בסוד שאול מרחובות הנהר, הרי הוא היסוד, ולכן מלך שאול קודם לדוד, ולכן לא נתקיימה מלוכת שאול. ויהונתן בן שאול היה מכלי היסוד, וכמו כן היה מושרש בכלי הת"ת, ולכן זכה דווקא שאול למלוכה ולא יהונתן, שכן שאול היה בחינת אור ויונתן היה בחינת כלי. ומש"כ שהיסוד קיבל עשרה רבוא אורות והיו בתורת פיקדון בחלק התחתון שלו, הרי הוא העטרה לצורך המלכות, לכן היתה העטרה מתקיימת לא יותר מאשר שעתא חדא, והעטרה מכונה "בן ישי". כאשר ראה שאול מרחובות הנהר, הרי הוא החלק עליון, שהיסוד הולך ונשבר, אמר ליהונתן, הרי הוא החלק התחתון דהיסוד, שיפלוט גם הוא את האורות אשר הכין למלכות כדי שלא תתקיים, ועי"ז יתוקנו כולם, שכן הבין שאם יעשה כן יחזור המאציל לתקנם. ואכן מזה הוא שנגרם שנמשך אורך הזמן אשר מששת ימי בראשית עד ביאת המשיח, מפגם וביטול המלכות מצורתה שבעולם התוהו, שכן שורש כל מציאות העולם הוא המלכות. לכן התרעם שאול על יהונתן על שבחר בקיום המלכות, מאחר שכל קיומה הוא לע"ע רק צורה פגומה ולמעשה אינו קיום אמיתי כלל, שכן הו"ק נותרו בבחינת תוהו. וזהו סוד מה שהיה שאול תמיד עוין את דוד, שכן ידע שאול בגודל חכמתו שעדיין רחוק הוא מאוד מהתיקון הגמור, וכל מלוכת דוד לע"ע לעולם לא תהיה יותר מאשר בבחי' פלגי, ולכן נחלקה מלכותו, ולבסוף לא נתקיימה כלל.

אמנם סברת יהונתן היתה, כי אין להתחכם על דרכי ה' ולשפוך דם נקי ח"ו. וגם אין לסכן את ישראל בדוחקא דאגרא דכלא, ובפרט שהוא ידע שכבר נמשח להיות משיח ה' גם קודם התיקון העתידי, ושלטון דוד מוכרחת שתהיה ע"י רצון ובחירת כל ישראל, ואח"כ אפילו שאול הודה על כך. ומעתה נבאר סדר התיקון.

אחר שנעשו כל עניני עולם התוהו דענינינו, חזר המאציל והמשיך עליהם טל של תחייה ע"מ להחיותם ולתקנם, הן את הכלים והן את האורות, והתיקון הנעשה בכל א' מהם היה בבחינת תוספת המרובה על העיקר, הן בכמות הן באיכות, שכן מתחילה היו כל האורות רק מהשם ב"ן לבד הנמשך ונאצל מהשם ס"ג, והיו האורות

בעצמו כל גג"ת נה"י של עולם התוהו עולם הנקודות. וזעיר הוא יודע דפיקו, מה שהשכינה שהיא המלכות דופקת בלבבה כביכול, הוא יודע מה שבלבה. ולכן גם משה שהוא בסוד זעיר היה ג"כ יודע מה שבמחשבת השכינה.

שער הפונה קדים

בסוד נפש בלבד, שכן הס"ג, שהוא נשמה, היה נעלם בהם. אמנם אח"כ בא להם האור המ"ה שהוא בחי' רוח הנמשך ונאצל משם ע"ב הרי הוא בחי' חיה.

והנה תיקון זה נעשה בב' בחי': א) שכל א' מהם נהיה כלול מ' בפועל ממש ולא רק בכח, וכולם עיגולים זה בתוך זה. וכל י' ספירות אלו השלמים, נתלבשו זה בתוך זה, כאשר תחילה התלבשה החכמה בכל הי' ספי' שבה בתוך המלכות דהכתר וכו', ואלו הם הי' ספי' דעגולים דא"ק המבוארים בעץ חיים. ב) נמשכו עוד עשרה ספי' שלימים המצטיירים בציוור של ג' קוין ימין ושמאל ואמצע. והוא הנקרא בשם אדם קדמאה, משום שהוא היה הראשון הנאצל בסוד אדם ישר. ורק בו שייך בחירה, שכן יש לו בחי' של פנים ואחור וכו'. אמנם עיגולים הם בהשוואה אחת, והם יסודות החומר. אמנם פרטי המציאות עוצמן הם היושר.

מציאות הא"ק נעשה אף הוא ע"י מקרה המלכים ועניני התיקון, וע"ד עולם האצילות, א"כ הרי שגם עגולים ויושר דא"ק אף הם נעשו ע"ד העיגולים והיושר דהאצילות.

מה שאמרנו שמהי' ספי' שבהטהירו נתקן ונעשה הא"ק בעגולים ויושר שבו, כ"ז הוא בדרך כלל. אמנם סדר התיקון היה בדרך זה: אחר שמתו המלכים ויצאו מהן האורות ונשברו הכלים ונתפזרו, הגם שעיקר המיתה והשבירה היו בז' המלכים בלבד, אמנם המלכות לא נשברה אלא רק נתבטלה מצורתה, ואילו בג"ר נעשה איזה ביטול ופגם, וכאשר מיתו ז' המלכים ועלו האורות למעלה, הנה נפלו נובלות של האורות גם מהג"ר. כאשר ראו הג"ר כל מה שאירע למלכים, התעוררו להעלות את עצמם למעלה ע"מ לקבל משם איזו הארה ותוספת ברכה כדי להתקיים וליתקן. וגרמו לעליית המ"ן למעלה למעלה עד לעולם המלבוש, שכן עליית המ"ן דהתחתון גורם לעליית מ"ן לעילא לעילא, הרי הוא בכל הנאצלים כולם.

והנה לאחר שנתקפל עולם המלבוש, ירדה הי' האומנית וליקטה ממקום הטהירו את האורות הזכים יותר, והעלתה אותם למעלה ונגנזו באמצע. כאשר עלו לשם המ"ן שאמרנו, המשיך המאציל קו אור אחד מאותו אור הגנוז שביסוד דעולם המלבוש, והשפיע בו עוד תוספת אור משם ע"ב ושם מ"ה שבו, ונמשך משם קו אור אחד דק למרכז כ"ת דמלכות (דהיינו השער שבתחתית הא"ל ב"ם שבאמצע רל"א השערים), ומשם ירד קו האור לי' האומנית שבטהירו עלאה, ומשם לאדם קדמאה סתימאה, ומשם לטהירו, שם נתחבר המ"ה הנ"ל עם אורות הב"ן שעלו, ומשניהם יחד נתקן העגולים והיושר דאדם קדמון. שכן במרכזם של רל"א השערים דיסוד ורל"א השערים דמלכות ישנם שמות מ"ה וב"ן, וכאשר נמשך אור המ"ה ממרכזם הרי הוא אותיות י"ש, היה נמשך עמו אור הב"ן שבו ג"כ, והמרכז הנ"ל הוא מיסוד דז"א.

והנה המ"ה וב"ן שבו המה באמת מ"ה וב"ן דמ"ה, ומהם נעשה היושר דאדם קדמון הנזכר בע"ח. ובמרכז דמלכות המה המ"ה וב"ן דב"ן, ומהם נעשו העגולים דאדם קדמון הכלולים ממ"ה וב"ן, והם העגולים דא"ק הנזכרים בע"ח. עד אז לא יצא כי אם הב"ן דמרכז המלכות בלבד, והיינו הב"ן שבב"ן, לכן נעשה ממנו העולם תהו. אמנם לאחר התיקון יצא הב"ן הכללי כולו, וממנו נעשו העגולים דא"ק, וכמו כן יצא המ"ה הכללי, וממנו נעשה כל היושר דא"ק. אמנם האדם קדמאה סתימאה הוא למעלה ממנו הרבה ומקיף את הטהירו, והוא כולו עגולים בלבד. והנה הא"ק דענינינו, הוא מעגולים ויושר כאחד, והוא עומד כולו בתוך הטהירו שבסוד המלכות דאדם קדמאה סתימאה.

א"ק נעשה ע"י אותו קו אור אחד דק הנמשך מעולם המלבוש וממרכז היסוד, והוא הקו דאור א"ס הנזכר בע"ח. שכן עולם המלבוש הוא למעשה אינו אלא אור א"ס עצמו, והטהירו דענינינו הוא הצמצום והמקום הפנוי והחלל לכל העולמות עליהם דיבר הרב בע"ח, ובאותו הטהירו הנז' הוא שנמשך הקו וממנו הוא שנעשה הא"ק, וממנו כל העולמות, והם כולם כלולים באותו הטהירו דענינינו שהוא המקום לכולם.

והנה קודם שנתקפל עולם המלבוש חציו בחציו ועלו רל"א השערים אחר אחר רל"א השערים פנים התפשט עולם המלבוש בכל האויר קדמון כולו. וד"ז נעשה לצורך מציאות דאדם קדמאה סתימאה, כדור הטהירו, הטהירו, י' הספירות שבטהירו והעגולים ויושר דאדם קדמון שאמרנו. והמה נעשו מרשימות רל"א השערים אחר שנפתשו שם מעיקרא ומאורות דמ"ה וב"ן שבהם. וכן עד"ז היה ג"כ בי' הספי' שבטהירו מהם נעשה האדם הקדמון דענינינו, הרי הוא האדם ישר, שכן במקום הנהי"מ דאותו אדם ישר נתהוו אח"כ ד' העולמות אבי"ע.

עולם האצילות מתלבש על הנהי"מ דאדם הקדמון הישר עצמו, אם כי המקום הראוי להנהי"מ שבאצילות נשאר פנוי לעולמות בי"ע, שכן רגלי היושר דא"ק נפסקים מעגוליו ואינם מגיעים רק עד לחלקי עיגולי התחתונים דעתיק דאצילות.

עלייתם ממקום הנהי"מ שלהם הוא בדרך זה: ספי' הכתר הכלולה מ' ספי' נתעלתה בשליש מקומתה, דהיינו שכח"ב שלה עלו למעלה, וחג"ת שלה עלו למקום הראוי לכח"ב, ונהי"י עלו למקום הראוי לחג"ת. שכן מעיקרא היו י' הספי' שבטהירו זה למטה מזה, והיו ממלאים את כל הטהירו. אח"כ נשלמו ונתלבשו כולם זה תוך זה, כאשר עיגול הכתר עמד מחוץ לכולם, ועיגול המלכות לפנים מכולם. הרי שעיגול הכתר הגיע מראש הטהירו עד סופו ובכל סביבותיו. אמנם רגלי היושר דהכתר לא הגיעו לחלק התחתון דמלכות דעגולים, והיה נשאר מקום חלל פנוי בין רגלי היושר דכתר לקצה התחתון דעיגול המלכות, ה"ה שיעור מקום הנהי"מ שלו, ושם הוא המקום דעולמות בי"ע. אח"כ, כשנתלבשו החכמה ובינה דיושר על הכתר דיושר, התלבשו עליו בכל י' הספי' שבהם, ממקום המוחין עד הטבור. וכן ז' התחתונות דיושר, בכל הי' ספי' שבהם, היו מתלבשים ממקום הטבור עד לסוף רגליו התלויים באויר, שכן היה מקום פנוי וחלל בין סוף רגליו לבין חצאי העגולים התחתונים כשיעור מקום הנהי"י לצורך מקום העולמות בי"ע כנז'.

עיקר האדם הקדמון הוא הג"ר שבו, אשר נפתשו עד מקום הטבור, משם ומטה נעשו י' הספי' דאצילות עד לסוף רגליו. נמצא, שכל הנהי"מ שבו נעשים לאצילות, וכן הם היו השורש לעולמות בי"ע.

שער הפונה קדים

עליית היושר דא"ק מהמקום הראוי לנהי"מ שלו, הוא משום שהוא נעשה מאור דא"ס, ושרשו מאור דמ"ה דעולם המלכות העולה עד רזא דאור א"ס. ועולמות ב"ע אינם יכולים לקבל את אורו, ר"ל כשרצונו ית"ש הוא להוציא את הבי"ע במדרגה הראויה להם, שכן לאו אינון וחייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד וכנודע. והנה אע"ג שעולם האצילות, שנעשה לבוש על הנה"י דא"ק מטבורו ולמטה, וע"כ הוא אלהות גמורה, עכ"ז היא נעשתה רק לאחר שנתלבש הא"ק בעולם העקודים, והאורות יוצאות משם ע"י לבושין וצינורות דקין, ומשם מקבלים את החכמה והבינה דא"ק הנמשכים עד טבורו כנז', ומשם נמשך ויוצא הרישא עלאה דאצילות. אע"ג שיושר דא"ק נעשה מהאור דמ"ה אשר ביסוד דעולם המלכות, עכ"ז שורש מציאותו ואריגתו נעשה אף הוא ע"י ניצוצי אורות שמע' האורות דז' המלכים כאשר עלו למעלה למ"ן. נמצא, שהכל נעשה ע"י ע' האורות דז' המלכים כאשר עלו למ"ן, כי הם היו כגרעיני פירי שהם זרע האילן לכל זה. הא"ק נעשה ע"י שני מיני התפשטות: א) 'הספי' שבטהירו אשר ע"י נעשה עולם התוהו והיינו התפשטות אורות שם ב"ן, ב) התפשטות דאור המ"ה דעולם המלכות, אשר ממנו נעשה תיקון דא"ק. ושניהם באמת המה ההתפשטות השניה אשר לצורך הא"ק, אלא שנחלקת ההתפשטות השניה לשנים (אם כי ההתפשטות הראשונה היא העיקרית), ויחדיו המה מציאות דעולם המלכות עצמו, והוא מה שהיה מתפשט בתחילה בכל חלל הצמצום.

ואמר עוד המאמר אדם דאצילות פרק י"ז זה לשונו: ועידן דהוי בן ישי חי על האדמה, אמר שאול מרחובות הנהר ליהונתן בן נעות המרדות, ודאי, דמינה מרדות נפיק לעלמא. כי בוחר אתה לבן ישי לבשתך ולבושת ערות אמך, כמה דאמר וכל נתיבותיה שלום.

וביאור הדברים הוא, כי הנה אמר האריז"ל בע"ה (דרושי הנקודות פ"ד) כי שאול המלך ע"ה הנה הוא היה מסוד שאול מרחובות הנהר, שהוא היסוד כנ"ל, כי כאשר נשבר היסוד ועלו האורות למעלה, הנה נשאר אור אחד בתוך השברים דכלי היסוד, ואותו האור הוא שורש נשמת שאול המלך ע"ה, והוא סוד מ"ש בשאול (שמואל א' י כב) הנה הוא נחבא אל הכלים, וכן כתב הגר"א בספרד"צ פ"א (י ע"ג ושם עירך) כי לבן מלך שאול קודם לדוד. ולכן לא נתקיימה מלכות שאול, כי הוא היה מסוד המלכים דמיתו, והוא שאול מרחובות הנהר. ויהונתן בן שאול, הנה הוא היה מכלי היסוד, וכן היה מושרש ג"כ בכלי הת"ת, וכמ"ש האריז"ל בלק"ת (שמואל א') ע"ש. ומשום ששאול היה מהאור ויהונתן היה מן הכלי, לכך זכה שאול למלוכה ולא יהונתן, כי כל המלוכה הוא מסיבת האורות כנ"ל. וכבר אמרנו כי היסוד קיבל עשרה רבוא אורות, והיו בתורת פיקדון בהחלק התחתון שלו, שהוא העטרה לצורך המלכות, ולכן היה מתקיים העטרה שעתא חדא כנ"ל פ"מ. והעטרה²¹⁷ הנה הוא נקרא בן ישי, כי הוא כתר מלכות, וכמ"ש האריז"ל בלק"ת (מלכים א' קאפיטל יא) וזהו שאמר, ועידן דהוי בן ישי חי על האדמה²¹⁸, כי באותו הזמן שהיה מתקיים העטרה ע"י העשרה רבוא אורות שהיה אצלו לצורך המלכות, שהיא האדמה, אדמת קודש, הנה כאשר ראה שאול מרחובות הנהר שהוא החלק עליון דהיסוד, שלא עצרו כחו לסבול האורות והוא הולך ונשבר, אמר הוא ליהונתן שהוא החלק תחתון דהיסוד, שיפלוט את האורות אשר הכין להמלכות כדי שלא תתקיים גם היא, ועי"ז יתוקנו כולם. כי הבין הטיב שיחזור המאציל לתקנם. וע"י השבירה יוצאים ונעשים כל תוקף הדינין קשים אשר מהם נבראו כל הקליפות והחיצונים. ולכן התרעם הוא על יהונתן על מה שמעכב את האורות (פז ע"ד) לצורך המלכות ליתן מקום לקיומה, כי יותר מוטב הוא שלא תתקיים גם היא כדי להחיש ולמהר תיקון כולם. כי מסוד קיום המלכות מה

²¹⁷ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה והנה היסוד, ז"ל: והנה היסוד נקרא בן ישי, כי איתא בזהר מקץ על פסוק וכל נתיבותיה שלום אמר שם, שכל ל"ב נתיבות החכמה שיוצאים מן החכמה כולם לוקחים היסוד הנקרא שלום, וזהו וכל נתיבותיה שלום. וידוע שכל א' מל"ב נתיבות כלולים מעשר, שנעשים מיר"ד דס"ג, צא וחשוב ל"ב פעמים י', הרי מנין ש"ך דינים שיוצאים מחכמה אל תוך הבינה, ומבינה לת"ת, וכולם לקח היסוד... ולכן להיות שהיסוד לוקח כל כך דינים, ונבנה על ידן, לכן נקרא יסוד בן ישי, ר"ל ע"ש שנבנה מחכמה שיש בו ש"ך דינים כמנין יש"י.

²¹⁸ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה והנה ששה מלכים, ז"ל: אותו הזמן המועט שהיה מקצת היסוד חי במלכותו, דהוי בחלק אור שלו, שהיה על מלכות שהיא אדמה.

שער הפונה קדים

שנתקיימה היא, הגם שנפגמה היא ג"כ הרבה מאד, כי הרי נתבטלה מצורתה כנ"ל, הנה מזה נמשך כל אורך הזמן אשר מששת ימי בראשית עד ביאת המשיח, אשר עומד העולם בחסרון השלימות הרבה מאד ע"י כל המאורעות כולם אשר מחטא עץ הדעת ועונות כל דור, וכ"ז הוא מסיבת פגם וביטול המלכות אשר נתבטלה גם היא מצורתה בעולם התוהו. כי מציאות כל העולם כולו הוא מהמלכות. וכל מה שאירע לה בעולם התוהו, כן נמשך כ"ז ג"כ לכל כלל מציאות העולם. ועדיין הוא העולם תוהו עד ביאת המשיח, וכמ"ש בתו"ח (כו ע"א ע"ב) והכי אחזי ליה ברמו בסוף יומיא כו' ודא ממלל על סוף יומין כו' ע"ש, ובדברי הגר"א בספרד"צ (פ"א ב ע"ב בדה"מ לא הווי משגיחין). ולכן התרעם שאול על יהונתן על מה שבחר ורוצה בקיום המלכות, מאחר שכל קיומה עתה הוא ג"כ עדיין רק בפגם גדול ואינה קיום אמיתי כלל, כי נשארו כל הו"ק עדיין כולם תוהו לגמרי, וגם היא הרי היא ג"כ עדיין מחוסר שלימות הרבה.

וזהו שאמר המאמר הנ"ל [ועידן דהוי בן ישי חי על האדמה], שבאותו הזמן שהיו עומדים העשרה רבוא אורות בתוך העטרה לצורך המלכות ואמר שאול מרחובות הנהר ליהונתן, שהוא החלק תחתון דהיסוד והוא כלי העטרה שהחזיק בתוכו את אותן העשרה רבוא אורות הנקרא בן ישי, כי הם לצורך המלכות ועמדו בתוך העטרה. ונקראו האורות בן ישי, והעטרה עצמה היא יהונתן, שהיא כלל כל הו"ק, שהם יד"ו והוא הצדיק, חונן ונותן להמלכות, ולכן נקרא העטרה עצמה יהונתן²¹⁹. ואמר לו שאול בן נעות²²⁰ המרדות, ר"ל הלא אתה רואה כל חורבן הו"ק ע"י הדינין תקיפין שבהם שיצאו מארץ אדום כנ"ל ר"פ ל"ח, ועי"ז נתחרבו כולם כנ"ל בדברינו, והם שורש כל הקליפות והחיצונים, וזהו שאמר "המרדות, ודאי, דמינה מרדות נפיק לעלמא".

"כי בוחר אתה לבן ישי לבשתך ולבושת ערות אמך כמה דאמר וכל נתיבותיה שלום", ור"ל כי מילת לבשתך וכן מילת ולבושת, פי' הכנפי יונה (ח"א פ"ג פ"ב) שהוא מלשון (שמות לב א) כי בושש משה, וכן מלשון עד בוש (שופטים ג כה). והפסוק (משלי ג יז) וכל נתיבותיה שלום, אמרו בזוה"ק (פ' מקץ דף קצו ע"ב, וכן בפ' וארא דף לא ע"ב) כי הוא קאי על בינה, שעליה נאמר (משלי ג יז) דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום, כי ממנה נהרין כל בוצינין (ר"ל כל הו"ק) ומתפרשן לכל עיבר כו'. מאן נתיבותיה אלין אינון שבילין דנפקין מלעילא, (ר"ל הל"ב נתיבות חכמה הנמשכין בהל"ב שמות אלהים שבבינה²²¹) וכלהו נקיט לון ברית יחידאי דאיהו אקרי שלום, שלמא דביתא, ואעיל לון לימא רבא, שהוא המלכות. כי נמשכין הל"ב נתיבות מחכמה לבינה, והבינה ממשכס בהו"ק, ונכללים כולם בהיסוד, והיסוד ממשכס דרך העטרה להמלכות, ובוה נעשה כל נתיבותיה שלום. וכ"ז הוא כשהבינה עומדת פנים בפנים עם החכמה, אז מתבסמים כל הגבורות שבה, ומקבלת מלמעלה ומשפעת למטה, ונעשה דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום. וכן יהיה בהתיקון העתיד, והוא כשיושלמו {פח ע"א} לצאת כל הדינין תקיפין אשר בהו"ק והמלכות, ויוצא מהם כל פעולותיהם במציאות הזוהמא והרע כולה, אז יתבררו ויתלבנו

²¹⁹ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה פירוש, וז"ל: ויונתן נקרא זעיר שבנקודות בדרך שאילה, כי להיות שלאחר תיקון הפרצופים, אז זעיר יונק מאבא שהוא חכמה ומן אמא שהיא בינה, שהם י"ה, וזעיר עצמו הוא וא"ו, הרי סוד יה"ו. ולהיות שבבינה יש נ' שערים, וכל שער כלול מעשר, כי כל הדברים נעשים מיו"ד דס"ג, לכן כל הדברים כלולים מעשר, וחשוב עשרה פעמים נו"ן הרי ת"ק, כמנין נת"ן. ולהיות שהזעיר נקרא יה"ו, ועיקר יניקתו מאמא, מנ' שערים, שהם כלולים מעשר, לכן נקרא יהונתן.

²²⁰ עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה והנה ששה, ששאל אמר את זה ליונתן, שהוא הזעיר.

²²¹ עי' ריש ס"י ובהגר"א שם.

שער הפונה קדים

ויצרפו כולם שהוא כל הדינין כולם שיתבררו מכל הזוהמא והרע שנברא מהם, ויחזרו לעלות בקודש שיהיו כולן קודש לה', וכמו שבארנו בארוכה בכ"ז בספר הדע"ה ח"ב דרוש ב'. ונמצא שכל זמן שנתעכב יציאת הגבורות תקיפין מהמלכות, ונשאר היא עדיין פגום ע"י שלא נשברה גם היא, היה זה עיכוב גדול לתיקון כולם. וזהו שהתרעם שאול על יהונתן ואמר לו כי בוחר אתה לבן ישי לבשתך ולבושת ערות אמך, שהיא בינה אם הבנים, אשר כל נתיבותיה שלום, ואתה מעכב תיקונהא וכן תיקון כל הו"ק כולם ע"י הי' רבוא אורות שאתה מעכב בידך ליתנם להמלכות אותם לבדם, כדי להציל אותה ממתה ושבירה, וסובר אתה שהוא טובה ותיקון, אבל הוא אינו אלא הפסד וקלקול, כי אי אפשר שיצטרפו ויתבררו כל הדינין אלא ע"י מיתה ושבירה דוקא, דאל"כ יומשך זמן זמנים הרבה וכמו שהוא כן באמת, שנמשך עד ביאת המשיח. וז"ש לבשתך ולבושת ערות אמך, שהוא מלשון עיכוב כנ"ל מספר כנפי יונה, ור"ל שאתה מעכב עי"ז תיקון כולם.

וזהו סוד הענין מה שהיה שאול תמיד עוין את דוד, כי ידע בגודל חכמתו שעדיין לא הגיע לתיקון הגמור כלל, וכל מלוכת דוד הוא רק בבחי' פלג, וכמו שאמרו רז"ל (סנהדרין צח ע"ב) כגון קיסר ופלגי קיסר ע"ש, וישכון אז כבוד ה' שהוא מלכות שמים שלימה על דוד שהוא הפלגי, וזה יהיה רק בימות המשיח, שיתוקן אז העולם במלכות שדי ויהיה קיסר ופלגי קיסר, וע' דברינו לעיל שער ז' פ"ה סוף אות ז'. אבל דוד המלך ע"ה אשר מלך אחר שאול, הרי היה רק הפלגי לבד, כי לא הגיע עדיין להתיקון הגמור, והיה חסר העיקר, ולכך נחלקה אח"כ מלכותו ולבסוף לא נתקיים כלל. וכ"ז ראה שאול, ולכך היה עוין עליו, וכדי להחיש עי"ז את תיקון הכללי כולה, ובסוד (ברכות ו ע"ב) אנרא דכלה דוחקא, כמ"ש בתיקונים (תיקון יב דף כז ע"א), וכ"ז היה סברת שאול ע"י גודל חכמתו וצדקתו. אך סברת יהונתן היה, כי אין להתחכם על דרכי ה' ולשפוך דם נקי ח"ו, וגם אין לסכן את ישראל בהדוחקא דאנרא דכלא. ובפרט, שהוא ידע שכבר נמשח להיות משיח ה' גם קודם התיקון העתיד, ומוכרח שיהיה שליטת מלכות בית דוד מאז ע"י רצון ובחירת כל ישראל, כי זה עצמו יהיה היסוד והסיבה שיתוקן עולם במלכות שדי לעתיד, משום שדוד המלך ע"ה הוא מרכבה למלכות שמים תמיד, ועל ידו תתגלה לעתיד. וכן הודה שאול ג"כ ואמר (שמואל א' כד ט) ידעתי כי מלך תמלוך וקמה בידך ממלכת ישראל, אלא שרוח רעה היה מבעתו כמו שמפורש בכתוב. וענין הרוח רעה אשר בעתו היה ג"כ מסוד עולם התוהו, משום שאור שורש נשמתו היה נשאר בתוך כלי היסוד גם בעת השבירה, ולא עלה הוא למעלה, לכן כאשר סרה רוח ה' מעמו, היה מקום לרוח רעה לשלוט עליו רח"ל. והנה כל הויכות הנז' אשר משאול הצדיק עם יהונתן בנו, הוא משורשם בעולם התוהו, שהתרעם שאול מרחובות הנהר על יהונתן שהוא כלי העטרה, והוא בעל חנן בן עכבור, על מה שמעכב בתוכו האורות לצורך המלכות כדי שתתקיים (פח ע"ב) היא, ואמר לו, כי בזה הוא מעכב תיקון כולם, ומוטב יותר שתשבר גם היא ויוצא כל הדינין תקיפין ממנה ג"כ בפעם אחת ע"ד שיצאו מכל הו"ק, כדי למהר ולהחיש עי"ז תיקון כולם כנז', וכמו שיתבאר עוד למטה בסמוך. והרי מתבאר מדברינו, כי מה שאמר המאמר, כמה דאמר וכל נתיבותיה שלום, הוא קאי על בינה שהיא אם הבנים אשר כל נתיבותיה שלום, ועל זה אמר שאול לבעל חנן, כי אתה מעכב תיקונהא ע"י קיומה דהמלכות בפגמה, כי אם היה תשבר גם המלכות היה תועלת עי"ז למהר תיקון כולם, והיה נעשה אמך שהיא הבינה כל נתיבותיה שלום.

ואמר המאמר עוד: ובגין דירית בתר תיקונא מאבא ואימא אתקרי יהונתן. כי כל הימים אשר בן ישי חי על הארמה לא תכון אתה ומלכותך, כד"א ואתה תשמע השמים. ובגין דא, ודאי כמו דזרעוני גינה לא עבדין פירי עד דאתבקעו על גו ארעא עכ"ל. ור"ל כי

שער הפונה קדים

אמר הטעם מה שנקרא בעל חנן, שהוא העטרה, יהונתן, ואמר כי הוא משום שהוא כלל כל הו"ק שהוא יה"ו. והי' הוא מה שיורש ז"א מוח החכמה מאבא, והה' הוא מה שיורש ז"א מוח הבינה מאימא, והו' הוא עצמותו גופה, וכמו שכתבנו לעיל שער ז'. ואותיות נתן הוא על שם שהוא (תהלים לו כא) צדיק חונן ונותן, ולכך נקרא העטרה יהונתן, כי כן הוא לאחר התיקון, שהוא כלל כל הו"ק, ויורש תיקונו מאו"א, והוא נותן להמלכות. ואמר האריז"ל עוד בלק"ת (שמואל א') כי אותיות נתן הוא על שם שהוא יורש מהנ' שערי בינה שבאימא, וכל שער הוא כלול מי', והוא ת"ק גימט' נתן. וכל זה הוא הטעם מה שנקרא יהונתן. ואח"כ מסיק המאמר את דבריו הראשונים בענין מה שהתרעם שאול עליו, ואמר (שמואל א' כ לא) כי כל הימים אשר בן ישי חי על האדמה לא תכון אתה ומלכותך. ומ"ש "אתה", הכוונה הוא על ת"ת שהוא כלל הו"ק, והוא נקרא אתה, וכמ"ש (מלכים א' ח לב) ואתה תשמע השמים, ואמרו בזה"ק (משפטים קמז ע"א) כי הוא קאי על ת"ת שהוא כלל הו"ק, ושם נתגלה המאציל בשם הוי"ה ב"ה וכנ"ל שער ז', ועל זה נאמר ואתה תשמע השמים, כי הוא נקרא שמים, וכמ"ש בזה"ק (ח"א דף רסב ע"ב, ובח"ב דף רעא ע"א), וכן אמרו בתיקונים (תיקון יט דף טל ע"ב), כי ת"ת שהוא כלל הו"ק, הוא נקרא אתה, כי שם הוא הגילוי דהשם הוי"ה ב"ה. וזהו שאמר כאן כי כל הימים אשר בן ישי חי על האדמה לא תכון אתה ומלכותך, כי כאן בענינינו שהוא קודם התיקון, אמר שאול מרחובות הנהר ליהונתן, שהוא בעל חנן, כי במה שאתה מעכב את העשרה רבוא אורות לצורך המלכות, ורוצה אתה בקיומה, אתה עושה הפסד בזה, הן לכל הו"ק כולם, והן להמלכות ג"כ. וזהו שאמר לא תכון אתה, שהוא כלל הו"ק, ומלכותך²²² שהוא המלכות, כי גם לה אין תועלת בקיומה כלל מאחר שנשארה פנומה הרבה וכמו שאמרנו לעיל, שנתבטלה מצורתה, ולכן מוטב יותר שתשבר גם היא כדי למהר ולהחיש תיקון כולם. וזהו שאמר, ובנין דא ודאי, ר"ל משום זה הרי ודאי שהדין והצדק עמי, שיותר ראוי שתפלוט את אורותיה כדי שתשבר גם היא, כי השבירה מוכרח הוא לצורך התיקון, כמו דורעוני גינה לא עבדין פירי עד (פח ע"ג) דאתבקעו על גו ארעא, ומוכרח הוא שיתפזרו על הארץ ותעבר צורתם בגו ארעא, ואז יצמחו ויעלו כגפן פוריה, כן הוא כאן, כי אי אפשר שיתוקנו שיאירו ויזהירו באור פני מלך חיים עד שיתבקעו מתחילה ויתפזרו לשברים אין קץ, ויצא עי"ז כל תוקף הדינין שבהם לכל פעולתם למטה ככל אשר כוון בהם המאציל ית"ש. ואז יתבררו להזור ולעלות למעלה, שיהיו כולן קודש לה'. כ"ז היה טענת שאול מרחובות הנהר ליהונתן שהוא העטרה בעל חנן, ואלו שהיה זה, הרי היה נשבר המלכות ג"כ, והיה נמשך מזה לפי דעת וסברת שאול שלא היה אריכות זמן לתיקון השלימות כלל, אלא שהיו מתתקנים כולם תיכף בעת התיקון דמעשה בראשית בתיקון נצחי, וכמו התיקון דלעתיד.

אמנם הרי לפי"ז הנה לא היה בחירה כלל, כי הרי היה מתבטל כל הרע כולו תיכף בעת מעשה בראשית, וא"כ הרי היה כל מציאות התוקף הדינים הקשים אשר המציא אותם המאציל ית"ש בעת עולם התוהו, הרי היה כ"ז להנם ולבטלה. ובאמת הרי היה רצון המאציל ית"ש לייסד את כל העולם כולו עד עת התיקון הנצחי על כח הבחירה דוקא, וזהו ענין כל עולם התוהו, ולכן אלו שהיה נשבר ח"ו כלי המלכות ג"כ, היה תוקף הדינים יותר מדאי, והיה יוצא מהם מציאות הקליפות והחיצונים יותר הרבה ממה שהם עתה, עד שלא היה אפשר להעולם להתקיים בהם מחמת גודל תגבורות הרע, וכמו שהיה הדור המבול דודר הפלגה וסדום ועמורה. וזה סוד מאמרם ז"ל בענין התקע"ד דורות, שעלו במחשבה

²²² עי' ויקהל משה פרק יז ד"ה ועוד מביא ראיה, שזה נקרא מלכותך שהוא מלכות מיוחד לז"א.

שער הפונה קדים

להיבראות ולא נבראו כמ"ש רז"ל בחגיגה (יג סע"ב) ובב"ר (פכ"ח סי' ד), ואמרו שם אלף דור עלו במחשבה להיבראות, וכ"ו מהם הם הכ"ו דורות אשר מאדם הראשון עד משה רבינו ע"ה, ולכן היה בהם כל אותן ההריסות שנעשה בעולם בדור המבול ובדור הפלגה ובסדום ועמורה, מחמת תגבורות הרע שבהם. הגם שאלו הכ"ו דורות היו הם היותר מובחר שבכל האלף דור, ולכן היה נמצא בהם צדיקים נמורים ג"כ בכל דור, כמו אדם שת חנוך מתושלח נח שם ועבר וכיוצא בהם הרבה, וכמ"ש בזה"ק (בראשית דף לח ע"א) וכן באבות דר' נתן (ריש פרק לב), אבל בכל התקע"ד לא היה שום אחד מהם, ולכן לא נבראו. ואלו שהיה נשבר כלי המלכות ג"כ ח"ו, היו נבראו הם ג"כ, ולא היה אפשר להעולם להתקיים, ולכך היה מוכרח שתשאר המלכות בקיומה, אלא שנפגמה כנ"ל, ויוצאים הדינים הקשים שבה לאט לאט, שהוא בכל משך זמן אשר עד ביאת המשיח, ומהם הוא כל התקע"ד דורות אשר שתלן הקב"ה בכל דור, ומתתקנים והולכים כל אותן הדינים קשים עצמן ע"י כל המאורעות מהתלאות הנוראות שעוברים על כל באי עולם בכל משך הזמן אשר עד ביאת המשיח וכמו שבארנו כ"ז בארוכה בדע"ה ח"ב דרוש ב' ושם דרוש ד' ענף י"ז י"ח. והרי נתבאר עכ"פ כי היה מוכרח שתשאר המלכות בקיומה, כי אלו שהיה נשבר היא ג"כ, הרי לבד מה שלא היה אפשר שיתוקן העולם תיכף בעת מעשה בראשית בתיקון נצחי כסברת שאול וכנ"ל, אלא אדרבה הוא שלא היה אפשר להעולם להתקיים כלל, ולכן היה מוכרח שתשאר המלכות (פח ע"ד) בקיומה. והיא השורש למלכות בית דוד, ולכל תיקון העתיד, כי ע"י שנתקיימה היא בעולם התוהו, ע"י יצא מלכות בית דוד במציאותו בעולם הזה. הגם שהוא עדיין ג"כ מחוסר תיקון הרבה בכל העולם כולו, כי לא יתוקן העולם אלא רק בביאת המשיח דוקא, ועכ"ז הרי האיר ויצא מלכות בית דוד גם בעולם הזה, שהוא גם קודם התיקון. וכן על ידו נבנה בית המקדש, ושם שורה השכינה בישראל בקדושת עולם, וכמ"ש בשמו"ר (פרשה ב סי' ב) לעולם אין השכינה זזה מכותל מערבי. וכל זה הוא שורש לתיקון העתיד, אלא משום שהמלכות בעת עולם התוהו נפגמה הרבה, לכך חרב בית המקדש ומלכות בית דוד, אך עכ"ז הנה רישומם נשאר לעולם, כי קדושה ראשונה קידשה לשעתה וקידשה לעתיד לבוא (ע' רמב"ם הלכות בית הבחירה פ"ו הלכה טז), ולעולם לא זזה שכינה מכותל מערבי²²³, ודוד מלך ישראל חי וקיים (ר"ה נה ע"א), וע' עוד למטה בפרק הבא בעה"י.

פרק מב

איך הנ"ל טמון בפרק יח של מאמר אדם דאצילות, ועוד בענין חילוק המלכות לשנים. וע"כ הוא מה שנוגע בענין עולם התהו אשר בי"ס דהטהירו שיצאו ונעשו מעולם המלבוש ומעתה נבאר סדר התיקון. ואמר המאמר אדם דאצילות עוד שם פ' י"ח זה לשונו: ובגין דא עשירית האיפה אתקריאת ארעא, רזא דרחבעם מלכותא דבית דוד, ועוד דבתר תיקונא איהי מקננא באופן. ור"ל כי ע"י דכל הו"ק נשברו והמלכות נתקיימה, ע"י יצא המלכות למדה בפנ"ע. והיא נקרא בשם עשירית האיפה, וכל מקום שנזכר בתורה עשירית האיפה הוא רמוז עליה, וכמ"ש בזה"ק (פנחס דף רמד ע"א) משום דאיהי עשיראה דדרגין, שהרי המלכות היא העשירית, ומשום שנתקיימה היא בעולם התוהו נעשה היא למדה בפנ"ע. וכן משום שנפרדה היא מהו"ק, והיא השורש למלכות בית דוד, לכן נחלקה מלכות בית דוד בימי רחבעם, ונשאר היא בשבט יהודה ובנימין לבד, כי גם בנימין שייך אליה כמו שכתבנו לעיל שער ז' פ"ה אות ז'. וכ"ז הוא כי כל המאורעות כולם שאירע בעולם התוהו, הם כולם מתהווים ונעשים בכל משך הזמן אשר עד ימות המשיח, וכמו שאז הנה נחלקו ונתפרשו

²²³ ע' עמק המלך שער היוד של שם ס"ג פרק ו.

שער הפונה קדים

הו"ק מהמלכות, כן נתחלקו מלכות בית ישראל לשני חלקים, יהודה ובנימין לבד, שהם בהמלכות, ועשרת השבטים לבד שהם בהו"ק. ומה שהיה מלוכת ישראל בשבט אפרים, כי אפרים הוא בעטרת היסוד דו"א²²⁴ וכמו שכתבנו לעיל שער ז' שם, ועטרת היסוד הוא כתר מלכות כנ"ל בדברינו, אלא שלאחר התיקון אינו מתפרש העטרה מהמלכות לעולם, אבל בעולם התווה נתפרדו ונעשו לשנים, והיה אפרים שהוא בעטרה כתר מלכות למלוכה לבד, והוא מלך על כל ישראל שהם בהו"ק, והמלכות עצמה למלוכה לבד, והוא מלכות בית דוד שמלך על יהודה ובנימין, שהם בהמלכות עצמה. והוא ג"כ סוד משיח בן יוסף ומשיח בן דוד, כי משיח בן יוסף הוא מאפרים שהוא בעטרה, ומשיח בן דוד הוא בהמלכות גופה. ויתחיל ימות המשיח משיח בן יוסף שהוא בעטרה, ואז (ברכות לד ע"ב) אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שיעבוד מלכות לבד, וכמ"ש ברע"מ (פנחס דף רמב ע"ב) בההוא זמנא כו' ויהוי נייחא לישראל כו' ע"ש כל הענין. אמנם לא יתקיים מלכותו כי הוא רק בסוד מלך הז', שהוא אתקיים רק שעתא חדא כנ"ל פ"מ, ולכן אמרו (פט ע"א) רז"ל בסוכה (גב ע"א) כי משיח בן יוסף יהרג, והוא ע"י גוג ומגוג, וע' ברע"מ בהעלותך (קנג ע"ב) וברע"מ תצא (רעו ע"ב). וכל זה יהיה בתחילת זמן שליטת העטרה שהוא בגובה דהעטרה, אבל כשיגיע לשיפולו, אז יתגלי חסד עלאה דפומא דאמה, ואז יתחיל צמיחת מלכות בית דוד ע"י הפומא דאמה, והוא זמן משיח בן דוד, וע' רע"מ (פנחס רנב ע"א, ופ' תצא רעח ע"ב, ורעט ע"א, ופ' משפטים קב ע"א).

ונחזור לענין, כי הרי נתבאר לנו כי הענין מה שנחלקה מלכות בית דוד בימי רחבעם הוא מסוד עולם התווה, שמתפרש אז העטרה מהמלכות, אבל לימות המשיח שיתייחדו, יתחיל התיקון ממשיח בן אפרים, וממנו ירש משיח בן דוד, והוא ג"כ בעטרה עצמו בשיפולו, ששם מתחיל יחוד שניהם. והוא מה שכתוב ביחזקאל (לו טז) קח לך עץ אחד וכתוב עליו ליהודה כו', שהוא המלכות, ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים כו', שהוא העטרה, וקרב אותם אחד אל אחד לך לעץ אחד, והיו לאחדים בידך כו'. הנה אני לוקח כו' ועשיתים לעץ אחד כו', וקבצתי אותם כו', וכמ"ש הגר"א בספד"צ (פ"א בדה"מ מלך השמיני י ע"ג ד"ה ולא זכה). ומ"ש המאמר ועוד דבתר תיקונא איהי מקננא באופן, ר"ל דלכך נקרא המלכות ג"כ בשם איפה, שהיא עשירית האיפה כנ"ל, משום שלאחר התיקון דמעשה בראשית מקננא המלכות בעולם העשיה שנקרא אופן, וכמ"ש בתיקונים (תיקון ו דף כד ריש ע"ב) אימא תתאה מקננא באופן ולכך נקרא איפה ע"ש שהיא באופן, [וכן איפה הוא גימט' צ"ו כמנין אל אדני, שהוא השם השולט בעולם העשיה, וכמ"ש במבו"ש (שער א"א בדרוש תלת עלמין פרק טו)] כן כתב בספר ויקהל משה.

ואמר שם המאמר עוד, ושם עירו פשו רזא דנקודת ציון אהל מועד²²⁵ כמה דאמר ושם השנית פועה, וכתוב (ישעיה סב ו) המזכירים את ה' אל דמי לכם ואל תתנו דמי לו עד כאן רזא דעלמא קדמאה עכ"ל. ור"ל כי אחרי שאמר שהמלך השמיני הדר הוא המלכות, הנה מפרש מה שכתוב בה (בראשית לו טז) ושם עירו פשו. ואמר כי הוא רזא דנקודת ציון, אהל מועד, והוא יסוד דהמלכות, שהוא נקרא נקודת ציון, ע' בע"ח (שער הארת המוחין פ"ה), וכן נקרא אהל מועד, ע' זוה"ק (בראשית דף כב ע"ב), וכן נקרא עיר, וכמ"ש בזוה"ק (אחרי מות דף סח ע"ב). ומ"ש פשו, הוא לשון שיעשוע ותשוקה ודיבור²²⁶ וכמ"ש (שמות א

²²⁴ ע' בהגר"א על ספד"צ י ע"ב ד"ה וז"ס.

²²⁵ ע' ויקהל משה פרק יח ד"ה וקשה לבעל המאמר, שפעו הוא בגימ' ציון, וכן בגימ' אהל

מועד.

²²⁶ בויקהל משה פרק יח ד"ה וקשה לבעל המאמר, אין נזכר כי אם דיבור.

שער הפונה קדים

(טו) ושם השנית פועה, ואמרו רז"ל (סוטה יא ע"ב) למה נקרא שמה פועה שהיתה פועה לילד, דבר אחר שהיתה פועה ברוח הקודש. וכן הוא באדרא רבא (דף קמב סע"א) ושם עירו פועו, מאי פועו, בהאי פעי בר נש דזכי לרוחא דקודשא. כי בנקודת ציון שהוא אוהל מועד עיר הקודש, והוא יסוד דהמלכות, שם הוא המקור ששואבים משם רוח הקודש. ועל זה הוא תשוקת ובקשת כל ישראל תמיד לשפעת רוח קדשו ית"ש, וכמ"ש (ישעיה סב ו - ז) המזכירים את ה' אל דמי לכם ואל תתנו דמי לו, להשפיע עליכם מרוח קדשו להיות דבקים בו ית"ש תמיד, כי יסוד דהמלכות שם הוא המקור דנשמת כלל ישראל, ושם הוא התשוקה {פט ע"ב} להיות דבוק שם תמיד. וזהו שאמר ושם עירו פועו, שהוא לשון בקשה ותשוקה.

ואמר, עד כאן רוא דעלמא קדמאה, שהוא כל עולם התוהו, והוא עולם הקדום אשר היה נעשה קודם עולם התיקון דמעשה בראשית. ונעשה אז כל השורשים כולם, דכל המציאויות הכללים והפרטים דכל העולמות כולם, וכן נעשה אז השורש דכל ההנהגה כולה אשר מעת מעשה בראשית עד התיקון העתיד. וכל עולם הקדום הזה הוא נקרא בשם עולם המחשבה, שהוא קודם למעשה, ועליה אמרו (רש"י בראשית א א) בתחלה עלה במחשבה לברא את העולם במידת הדין, וכן על זה אמר הקב"ה למשה רבע"ה (מנחות כט ע"ב) כך עלה במחשבה לפני. ועליה נאמר (בראשית א ב) והארץ היתה תוהו, ואמרו בספר הבהיר (ס"ו ב) מאי תוהו, דבר המתהה לאדם, כי האדם תוהה ומשתומם על זה, שאין כל בריה יכול לעמוד עליה.

אמנם דע, כי עיקר עולם התוהו הנזכר בדברי האריוז"ל הנה הוא רק סוד הנקודות ושבירת הכלים הנאמר בעץ חיים, והוא מה שיצא ונעשה מסוד העינים דא"ק, אשר כל עיקר אותו הא"ק הוא נעשה רק אחר התיקון דעולם התוהו דענינינו וכמו שיתבאר לקמן בעה"י. וסוד הנקודות ועולם התוהו הנאמר בעץ חיים, הנה הם השורש העיקרי דכל הדי' עולמות אבי"ע למציאותם והנהגתם וכמו שמתבאר בדברינו בספר הדע"ה ובספר הכללים, אבל עולם התוהו דענינינו שהוא בהי' ספי' דהטהירו, הנה הוא רק בבחי' שורש השרשים הנעלם וכמו שכתבנו לעיל פ' ל"ח. והנה היה כמה שינוים בין המלכים דענינינו להמלכים הנאמר בע"ח, כי שם מתחיל סדר המלכים מהדעת והמלכות היא לא יצאה שם למלוכה כלל, וכמ"ש האריוז"ל בפ"י ספד"צ (בספר זוהר הרקיע דף קה ע"א). אמנם במוב"ש (שער ב ח"ב פ"ח) אמר שם כי בעל הנן הוא מלכות, והרי הוא נשבר ג"כ, אך הגר"א ז"ל בספד"צ (פ"א יא ע"א ד"ה שביעאה) דעתו כדברי הזוהר"ק"י שהמלכות לא יצאה למלוכה כלל. אבל המלך הדר הנה הוא לפי דברי האריוז"ל בע"ח כל אור התיקון כולו, כי כל הז' מלכים אשר מלכו ומיתו היו הם רק מהמלכיות דהשם ב"ן אשר יצאו מהשם ס"ג, ולא שימשו בעולם הנקודות אלא רק הב"ן והס"ג לבד, וגם מהב"ן לא יצא רק אלא המלכיות דב"ן, והם אשר מלכו ומיתו, אבל לאחר התיקון דמעשה בראשית הנה יצא כל השם מ"ה והוא מלך הדר (ע' דברינו בדע"ה ח"ב דרוש א ענף ז), וכן יצא עמו כל הט' ראשונים דהב"ן, והוא מ"ש (בראשית לו טז) ושם אשתו מהיטבאל, שהוא גימט' מ"ה ב"ן, ונתחברו אותן המ"ה וב"ן שניהם יחד, ומהם שניהם נעשו כל הז' פרצופים דעולם האצילות. אמנם לא נשתוו עתה יחד המ"ה וב"ן בשום אחד מהם עד התיקון העתיד, והוא סוד מה ששנת החמה הוא יתירה על שנת הלבנה י"א יום, ולא נשתוו עתה יחד, והוא מחסרון התיקון, אבל לעתיד יתוקנו וישתוו.

והנה נעשה ההתחלקות דמ"ה וב"ן בהז' פרצופי האצילות בדרך זה, כי הנה הן המ"ה והן הב"ן הנה כלול כל א' מ' ספי' כלליים, ר"ל אשר כל א' מהם הוא כלול ג"כ מ'י. והנה נעשה פרצוף עתיק מהכתר כולו דהמ"ה, ומה' ראשונות דכתר דב"ן, {פט ע"ג} ומהג'

שער הפונה קדים

ראשונות דהכמה דב"ן, ומהד' ראשונות דבינה דב"ן, ומהכתרים של הז' תחתונות חג"ת נהי"מ דהב"ן, הנה כל זה לקח עתיק ונעשה ונבנה פרצופו מהם²²⁷. ופרצוף א"א נעשה מהחכמה כולו דהמ"ה ומהה' אחרונות דהכתר דהב"ן. ופרצוף אבא נעשה מהה' ראשונות דהבינה דהמ"ה ומהז"ת דהחכמה דהב"ן, כי הג"ר הרי לקחם עתיק כנו'. ופרצוף אימא נעשה מהה' תחתונות דהבינה דהמ"ה ומהו' תחתונות דהבינה דהב"ן, כי הד' ראשונות הרי לקח עתיק. ופרצוף ז"א נעשה מהחג"ת נה"י דהמ"ה ומהחג"ת נה"י דהב"ן, וזלת הכתרים שלהם שלקחם עתיק כנו'. ופרצוף הנוק' דז"א נעשה מהמלכות דהמ"ה, ומהמלכות דהב"ן, וזלת הכתר שלה שלקח עתיק כנו'.

והרי נעשה כל הו' פרצופי האצילות לאחר התיקון מהמ"ה וב"ן כנו', אך בעולם התווה היו כולם רק מהמלכיות דהב"ן לבד, והיו כולם דינין תקיפין, ולכן נתחרבו ומיתו ולא היה מלכותם רק כרגע. וכל זה באורות הנקודות אשר יצאו מהעינים דהא"ק ועולם התווה והתיקון שנעשה מהם ובהם כמבואר בעץ חיים, ועד"ז היה ג"כ בהי' ספי' שבהטהירו דענינינו. כי מתחילה היה כל מציאותם ג"כ רק מהס"ג והב"ן לבד ואח"כ נתקנו ע"י המ"ה כמו שיתבאר בעה"י לקמן, אלא שבע"ה מדבר מהס"ג וב"ן והמ"ה שבא"ק, ובענינינו הוא מהס"ג וב"ן והמ"ה דעולם המלבוש וכנ"ל פ' ל"ד ופ' ל"ז ל"ח. ומתחילה לא ירד להם אלא רק הס"ג וב"ן לבד דעולם המלבוש, והס"ג וב"ן כשהם שולטים לבד הנה הם דינין תקיפין, ולכך נעשה בהם ג"כ כל התווה דענינינו, ואח"כ הנה האיר בהם ג"כ האור דשם מ"ה דעולם המלבוש, ועי"ז חזרו ונתקנו כמו שיתבאר בעה"י.

עד כאן מה שהגיע דברינו בענין עולם התווה אשר בהי' ספי' דהטהירו שיצאו ונעשו מעולם המלבוש, אשר הם כולם רק מהעולמות דא"ס עצמו, והיו הם השורש לכל העולמות והמציאויות כולם. וזהו מה שתמצא בדברי כמה קדושי עליון המעמיקים בחכמת האמת שישנם לכולם שורש בא"ס, והכוונה הוא על כל הדברים שבארנו עד כה. ומעתה נבאר ג"כ את סדר התיקון הנעשה בהם, אשר מזה יצא ונתגלה סוד אדם ישר שהוא האדם קדמאה אשר ממנו מתחיל הרח"ו ז"ל בספר עץ חיים, ובו נסיים את דברינו בקונטרסים הללו כי כל כוונתינו בהם הוא רק למלאות דבר ה' אשר עד התחלת ספר עץ חיים.

פרק מג

אחר שנעשה כל עניני עולם התווה דענינינו, הנה חזר המאציל והמשיך עליהם טל של תחייה להחיותם ולתקנם, הן הכלים והן האורות, והתיקון הנעשה בכל א' מהם היה בתוספת מרובה על העיקר, הן בכמות הן באיכות. כי מתחילה היו כל האורות רק מהשם ב"ן לבד הנמשך ונאצל מהשם ס"ג, והיה כל האורות רק בסוד נפש לבד, כי הס"ג שהוא נשמה היה נעלם בהם. אבל אח"כ הנה היה בא להם האור דהמ"ה שהוא בחי' רוח הנמשך ונאצל מהשם ע"ב שהוא בחי' חיה.

והנה נעשה התיקון בב' בחי': (א) נתקנו שנעשו כל א' כלול מי' בפועל ממש ולא רק בכח, וכולם עגולים זה בתוך זה. וכל אלו הי' ספי' שלימים הם נתלכשו ג"כ כולם זה בתוך זה, החכמה בכל הי' ספי' שבה נתלכשה בתוך המלכות דהכתר וכו', ואלו הם הי' ספי' עגולים דהא"ק המבואר בעץ חיים. (ב) נתפשט ונמשך עוד בחי' עשרה ספי' שלימים מצטיירים בציר ג' קוין ימין ושמאל ואמצע, והוא נקרא בשם אדם קדמאה, משום שהוא הראשון הנאצל בסוד אדם ישר, ורק בצורה זו מונח שורש של בחירה שכן יש לו בחי' פנים ואחור וכו'. והנה מכל אחד מב' התיקונים נעשתה הנהגה אחרת: מהעגולים נעשתה הנהגת האחדות שאינה תלויה במעשי התחתונים אלא הכל הינם בהשוואה אחת דוגמת העיגול, והוא שורש ענין הד' יסודות שהשפעתם בעולם אכן אינה תלויה במעשים וכנ"ל. מתיקוני היושר נעשתה הנהגה התלויה במעשי התחתונים והיינו שורש ריבוי פרטי המציאות, כעין תכונת הקו שיש לו גבולות ברורים ומדודים דהיינו ראש תוך וסוף. כל מציאות הא"ק נעשה ג"כ על דרך עגולים ויושר דעולם האצילות, שיצאו הב"ן והעגולים תחילה חסרים ואח"כ יצאו שלמות הב"ן עם מ"ה.

²²⁷ עי' מקורו בע"ח טנת"א ב' בדברי המ"ב.

שער הפונה קדים

והנה אחר שיצא ונעשה כל עניני העולם התוהו ממיתת המלכים ושבירת הכלים דהז"ת מהי' ספי' שבהטהירו, והיינו מציאות כל הגבורות הנצרך לייסד בהם את כל העולמות אשר מאחר א"ס ולמטה וכנ"ל פ' ל"ז ל"ח, ובחי' הגבורות שנעשה מהם ביארו המפרשים כאן שהם ש"כ ופ"ר ורפ"ה והאריכו בזה, אמנם אני משכתי ידי מלדבר בזה מאומה כאן, משום שהם כולם מבוארים בע"ה בדרושים ארוכים בהם, ותמצא אותם מבואר בדברינו ג"כ בשער טנת"א פ"ה וע"ש דרוש מיוחד בזה²²⁸. ומה גם כי כבר אמרתי לעיל, שהגם כי כל עניני העולם התוהו המבואר בע"ה הנה היו כולם ג"כ כאן, עכ"ז הנה כל מה שנעשה (פט ע"ד) כאן מהם הם בהעלם נורא מאד, ולכן ראיתי למעט הדיבור בהם כאן בכל האפשרי, ולא דברתי בהם אלא רק מה שנוגע לסדר הדברים אשר מסוד עולם המלבוש עד מציאות האדם ישר אשר ממנו מתחיל הע"ה, ומשום שכל זה לא נזכר בע"ה מאומה, אבל כל מה שזכר שם הנני מקצר ועולה, כי הרי העין החיים לפנינו וממנו נאכל כי הוא חיינו ואורך ימינו.

ונחזור לענין, כי הנה אחר שנעשה כל עניני עולם התוהו דענינינו וככל מה שכוון עליהם המאציל עליון ית"ש, הנה חזר המאציל והמשיך עליהם טל של תחיה להחיותם ולתקנם, וכמ"ש (דברים לב טז) אני אמית ואחיה מחצתי ואני ארפא. ומ"ש אני אמית ואחיה, הוא קאי על האורות, כי הרי מה שיצא האורות מהכלים, הנה זהו המיתה שהוא יציאת הנשמה מהגוף, ועל זה אמר אני אמית ואחיה, שיחזרו האורות לכנוס בהם בתוספת מרובה על העיקר באופן שיתקיימו ויחיו לעדי עד. ומ"ש מחצתי ואני ארפא, הוא קאי על הכלים, כי הרי הכלים נתבקעו ונשברו, והוא כגופות המתים שנרקב הבשר והגידים ונתפזרו העצמות זה מזה, וכן מתדעכים העצמות ג"כ ונתפזרו, ועל זה אמר מחצתי ואני ארפא. וכן הוא בענינינו, כי חזר המאציל להחיותם ולתקנם, הן הכלים והן האורות. והתיקון הנעשה בכל א' מהם היה בתוספת מרובה על העיקר, הן בכמות הן באיכות, כי ניתוספו אורות על אורות וכלים על כלים, אורות יותר גבוהים ומעולים, וכלים יותר זכים ומצוחצחים. ונעשו הכלים הראשונים בבחי' חיצונית על הכלים שניתוספו, והיה כל כלי בבחי' פנימי וחיצון, וכן האורות. כי מתחילה היו כל האורות רק מהשם ב"ן לבד הנמשך ונאצל מהשם ס"ג, והיה כל האורות רק בסוד נפש לבד, כי הס"ג שהוא נשמה היה נעלם בהם, אבל אח"כ הנה היה בא להם האור דהמ"ה שהוא בחי' רוח הנמשך ונאצל מהשם ע"ב שהוא בחי' חיה, נשמה לנשמה, והשם ע"ב הוא קשור ומיוחד בהיחידה אשר היא בקוצו של י' המיוחד באור א"ס ממש. והם באו כולם בגילויים, והרי נתגלה בהם כל הה' חלקי אורות דנרנח"י וביחוד וגילוי דאור א"ס. וכל אלו הה' חלקי אורות שנשלמו בהם, הנה בא להם כל א' בבי' בחי', אחד פנימי ואחד מקיף. כי מה שנכנס מהם בתוך הכלים הוא רק החלק אור היותר קטן כפי כח הכלי שיהא אפשר לו לקבל כדי שלא תשבר ח"ו²²⁹, אבל החלק אור היותר גדול הוא נשאר ומקיף מבחוץ, והם שניהם מאירים ומתייחדים תמיד זב"ז, האור פנימי משלח את הארתו מבפנים לחוץ, והאור מקיף מאיר מבחוץ לפנים²³⁰, ועי"ז נתמלא כל הבית אורה ומודרך הכלי בזיכוך אחר זיכוך עד שנעשית חד עם האור, והם כולם אחד ממש ומאירים כולם בגילוי היחוד דאור א"ס ונעשים חד עמו, כי על ידו נעשים כולם לאחד והם חד עמו, ונעשים הם ג"כ מכלל העולמות דא"ס וכמו שיתבאר עוד.

²²⁸ כלומר בדרוש ש"ך פ"ר רפ"ח המופיע בסוף ספר הדע"ה.

²²⁹ עי' ויקהל משה שער עולם התיקון ריש פרק א' ד"ה פירוש, ז"ל: והוא כמו היולי כביכול, ולא היה להם שום מלבוש, וכל גילוי כשבא האור מלמעלה בלי שום מסך מי יוכל לעמוד בפניו שלא ישבר.

²³⁰ עי' בזה בע"ה עקודים פרק ב'.

שער הפונה קדים

והנה נעשה התיקון בב' בחי', אחד כי הרי אמרנו לעיל בפרקים הקודמים כי יצאו כל הי' ספי' שבהטהירו בבחי' כדורים, והיו זה למטה מזה. והנה היה כל א' כלול מי', אך כלילות הי' שבכל א' היה רק בכח ולא בפועל, אבל עתה הנה נתקנו שנעשו כל א' כלול מי' (צ"ע"א) בפועל ממש. ונעשה הכתר כלול מי' שהוא י' כדורים זה בתוך זה, ונעשה הכתר מי' ספי', כולם עגולים כגלגלי הרקיע זה בתוך זה, הכתר שלו מבחוץ והמלכות שלו מבפנים, וכולו הוא פרצוף כתר הנקרא א"א. וכן החכמה נעשה עד"ז מי' ספי' עגולים זה בתוך זה, הכתר שלו מבחוץ והמלכות שלו מבפנים, וכולו הוא פרצוף חכמה הנקרא אבא. וכן הבינה נעשה מי"ס, כולם עגולים זה בתוך זה, הכתר מבחוץ והמלכות מבפנים וכולו הוא בינה הנקרא אימא. וכן עד"ז נעשו כל הו"ק הג' נה"י כל א' מי' ספי' עגולים זה בתוך זה, וכולם הם בחי' ז"א. וכן נעשה המלכות בי' ספי' עגולים זה בתוך זה, הכתר שלה מבחוץ והמלכות שלה מבפנים, וכולה היא מלכות נוק' דז"א. והרי נתגדלו כל הי' ספי' שבהטהירו, שנעשו כל א' מי' ספי' שלימים, וכולם עגולים זה בתוך זה. ולא עוד אלא שכל אלו הי' ספי' שלימים הם נתלבשו ג"כ כולם זה בתוך זה, החכמה בכל הי' ספי' שבה נתלבשה בתוך המלכות דהכתר, וכן כל הי' ספי' דהבינה נתלבשו בתוך המלכות דהחכמה, והי' ספי' דהחסד בתוך המלכות דהבינה, והי"ס דהגבורה בתוך המלכות דהחסד, וכן כו' כו' עד הי' ספי' דהנוק' בתוך המלכות דהיסוד. והרי היו י' ספי' כלליים כולם עגולים מתלבשים זה בתוך זה. ואלו הם הי' ספי' עגולים דהא"ק המבואר בעץ היים (שער עגולים ויושר ענף ב), והם נעשו אחר התיקון דעולם התוהו שבהטהירו שאמרנו לעיל, והוא כמ"ש הרב שם, שכל ספי' הוא כלול מי' ומי' לי' עד אין קץ, כי נשלמו ונעשה לי' ספי' שלימים אשר כל א' הוא כלול מי' כנוז', וכן כלולים הם מי' לי' עד אין קץ, וע"ש בדברינו אות כ"ו. וכל זה נעשה אחר התיקון דענינינו, כי קודם התיקון היו כל א' במציאות עצמותו לבד, אבל אחר התיקון נשלמו כל א' ונעשו לי' ספי' שלימים, והוא עד שכתב הרב בע"ח (שער התיקון פ"ה). וכן קודם התיקון הנה היו כולם זה למטה מזה, אבל אחר התיקון נתלבשו כולם זה בתוך זה ונעשים כולם אחד, והם הי' עגולים דהא"ק וכנוז', וזהו תיקון אחד.

עוד נעשה בהם תיקון שני והוא תיקון יותר גדול, כי הנה נתפשט ונמשך עוד בחי' עשרה ספי' שלימים מצטיירים בציור ג' קוין ימין ושמאל ואמצע, כדתי"מ באמצע, הח"נ בימין, כג"ה בשמאל. והוא סוד צלם אדם ישר, כי כחב"ד²³¹ הוא גלגלתא וג' מוחין, חג"ת הוא גופא וב' דרועין, נהי"מ הוא תריין ירכין ויסוד ועטרה שהוא שורש פרצוף נוק'²³². ואותו האדם ישר²³³ הוא עומד בתוך העגולים באמצע, שהם מקיפים אותו מסביב, והתחלת התפשטות כל הי' עגולים כולם הוא מראשו, ומתפשטים ומתעגלים בכל סביבו, והוא נוקב ויורד בהם בכל חללם וכמו שמבואר בע"ח (שער ענו"י ענף ד). והוא נקרא בשם אדם קדמאה, משום שהוא הראשון הנאצל בסוד אדם ישר, וע' דברינו בארוכה שם ענף ב' אות כ"ח כ"ט²³⁴. והתיקון הזה הוא יותר גדול מהא', כי עליו כוון המאציל ית"ש בכל גילויו, משום שצורתו הוא מיוסד על סוד הבחירה, כי הרי יש בצורה הזו בחי' מעלה ומטה פנים ואחור ימין ושמאל, שכ"ז הוא שורש אפשרית הפירוד אשר עי"ז תלוי כל

²³¹ עי' ויקהל משה שער עולם התיקון פרק א' ד"ה פירוש ז"ל: דעת שהוא לעולם בחינה ממוצעת לא ספירה בעצם כי בספר יצירה אמר עשר ולא י"א.

²³² ז"ל ויקהל משה שם: ומלכות אינה בפועל, אלא עטרה לברית קודש, כי עד עתה הוא עלמא דדוכרא.

²³³ עי' ויקהל משה שם וז"ל: ובחוט א"ס הזה היה בו כח סוד המתקלא, ובכחו התפשט נקודה של כתר דעולם הנקודות,

וכו'.
²³⁴ שהפריטים שבו הם בקו א' ולכן הוא האדם הראשון, שכאן לראשונה נתגלו ג' קוים אפילו בפרצופו.

שער הפונה קדים

הבחירה, משא"כ העיגולים הרי הם בהשוואה {צ ע"ב} אחת, והוא רק תכונת האחדות לבד, ואלו שהיה הבריאה רק מתכונתם לבד, לא היה בחירה כלל. ומשום שהמאציל ית"ש רצה לייסד את המציאות כולו על סוד הבחירה, לכן המציא אותה בסוד צורה כזה דוקא, כי הוא סובל בתוכו את תכונת כח הבחירה, שהרי יש בו בחי' עולה ויורד, ובחי' הטייה לכאן ולכאן, והוא ע"י הימין ושמאל שבו. וגם הרי כ"ז הנה הוא יסוד כח הפירוד וריבוי ג"כ, שע"י כ"ז נעשה כל ענין הבחירה, משא"כ העיגולים הרי הם בהשוואה אחת בכל מקום, שהוא רק מתכונת האחדות לבד, אשר בזה אין בחירה כלל. וע' בדברינו בספר הדע"ה ח"א דרוש ה' וכן בעגו"י ענ"ב, שבארנו שם כי העגולים והיושר הנה הם בבחי' היסודות והמציאויות, כי העגולים הם בבחי' הד' יסודות ארמ"ע שהם כולם עגולים, כמ"ש הרמב"ם ז"ל ביסודי התורה (פ"ג סימן י), וכן הם ג"כ כל הגלגלים שהם ג"כ יסודות לכל המציאויות. כי הד' יסודות ארמ"ע הם יסודות התחתונים שבהעוה"ן, והם יסודות דהחומר, וגלגלי הרקיע הם יסודות העליונים, שהם יסודות דהצורה, והם כולם עגולים. אבל פרטי כל המציאויות עצמן הם היושר, והם ג"כ בכללן קומת פרצוף אחד כנודע. ונעשה הריבוי ע"י היושר, כי בהעיגולים שהם היסודות שם מתאחדים כולם הן בתחילתן והן בסופן, כי משם יוצאים הכל, וכן שם חוזרים הכל, שהכל חוזרים לשרשם, וזהו הענין דעגולים ויושר המוזכר בדברי האריז"ל, וע"ש דברינו בארוכה.

והנה טרחנו שם בענין יציאת העגולים והיושר, אם שהעגולים יצאו תחילה או היושר או שיצאו שניהם כאחד וע"ש דברינו בעגו"י ענ"ב אות ל"ו ע"ש דברים עיקריים בכ"ז, וע"ש עוד ענף ג' אות ב' ואות ג'. אבל בכל הדברים שנתבאר כאן, שגם כל מציאות הא"ק הוא נעשה ג"כ במקרה המלכים ועניני התיקון, וע"ד עולם האצילות, א"כ הרי נעשה גם העגולי והיושר דא"ק ג"כ ע"ד העגולים והיושר דהאצילות, כי קודם התיקון יצאו כל ה' ספי' הן בהאצילות והן בהא"ק רק בבחי' עגולים לבד, וכמ"ש בע"ה בכל דרושי הנקודות ושבירת הכלים, וכן היה בא"ק בענין ה' ספי' שבהטהירו, שהיו כולם עגולים ובבחי' כדורים כנ"ל, והרי נעשה העגולים מתחילה. אמנם לאחר התיקון, הנה יצא ונעשה גם בא"ק שניהם יחד וכמו שיתבאר עוד לקמן בעה"י. והנה העגולים הם מהשם ב"ן הנמשך מהס"ג, והיושר הוא מהשם מ"ה הנמשך מהע"ב, ויצא מתחילה הב"ן לבד בלתי קישורו בהמ"ה, וגם הב"ן גופה לא יצא מתחילה שלם כלל, ולא היה אלא רק המדרגות התחתונות דהב"ן, ונעשה בזה כל מקרה המלכים. ואח"כ בעת התיקון נשלם הב"ן, וכן יצא כל אור המ"ה ג"כ, ויצאו שניהם יחד בגילוי היחוד דאור א"ס כנ"ל, ומהם הוא העגולים והיושר דהא"ק המבואר בע"ה בעגו"י ענ"ב, ויצאו הם ג"כ שניהם יחד ע"ד הב"ן ומ"ה, שהם העגולים והיושר שבכל פרצופי האצילות, ויצאו בכל א' לאחר התיקון שניהם יחד, וכן היה כאן, וע' עוד בענין הב"ן והמ"ה והיושר והעגולים בדברינו בדע"ה ח"א דרוש ד' סימן ט"ו. {צ ע"ג}

פרק מד

מה שאמרנו שנתקן ונעשה מהי' ספי' שבהטהירו כל המציאות דהא"ק בהעגולים והיושר שבו, הנה כ"ז הוא בדרך כלל. אך סדר התיקון היה בדרך זה, כי אחר שמתו המלכים ויצאו האורות מהם, וכן נשברו הכלים ונתפזרו, הגם שעיקר המיתה והשבירה הרי היה רק בהז' מלכים לבד, אבל המלכות לא נשברה אלא רק נתבטלה מצורתה, ונעשה איזה ביטול ופגם ג"כ בהג"ר, וכאשר מיתו הז' מלכים ועלו האורות למעלה, הנה נפלו נובלות אורות מהג"ר ג"כ, ופירוט האורות שירדו במלכים, וענין ע' אורות וס' רבוא אורות.

כאשר ראו הג"ר כל מה שאירע להמלכים, הנה התעוררו להעלות את עצמם למעלה לקבל משם איזה הארה ותוספת ברכה להתקיים ולהתקן. וגרמו עליית מ"ן גם למעלה למעלה עד עולם המלבוש, שעליית המ"ן דהתחתון הוא גורם עליית מ"ן לעילא לעילא.

אחר שנתקפל עולם המלבוש, הנה ירד ה' האומנית וליקט את האורות היותר זכים ממקום הטהירו והעלה אותם למעלה ונגנזו בהמרכז, כאשר עלו שם כל עליית המ"ן שאמרנו, המשיך המאציל קו אור אחד

שער הפונה קדים

מאותו אור הגנוז שבהיסוד דעולם המלבוש, והשפיע בו עוד תוספת אור מהשם ע"ב והשם מ"ה שבו, ונמשך מכל זה קו דק אור אחד להמרכז כ"ת דהמלכות, ומשם להי' האומנית שבטהירו עלאה, ומשם לאדם קדמאה סתימאה, ומשם להטהירו, ונתחבר אותו המ"ה עם האורות דהב"ן שעלו שם, ונתקן משניהם כל העגולים והיושר דאדם קדמון. כי יש במרכז של רל"א דיסוד ובמרכז רל"א דמלכות השמות מ"ה וב"ן וכאשר נמשך האור דהמ"ה מהמרכז י"ש, היה נמשך עמו האור דהב"ן שבו ג"כ, והמרכז מהיסוד דז"א, הב"ן שבו היא ב"ן דמ"ה והמ"ה שבו היא המ"ה דמ"ה, ומהם נעשה הישר דאדם קדמון המוזכר בע"ח. ובמרכז דמלכות היא הם המ"ה וב"ן דב"ן, ומהם נעשה העגולים דאדם קדמון כלול ממ"ה וב"ן, והם העגולים דא"ק הנזכר בע"ח. מקודם לא יצא רק הב"ן דהמרכז המלכות לבד, והוא הב"ן שבב"ן, ולכן נעשה מזה העולם תוהו. אבל לאחר התיקון, הנה יצא כל הב"ן הכללי כולו, ונעשה ממנו כל העגולים דא"ק, וכן יצא המ"ה הכללי כולו, וממנו נעשה כל הישר דא"ק. אבל האדם קדמאה סתימאה, הוא למעלה ממנו הרבה, והוא מקיף על הטהירו, והוא כולו עגולים לבד. והא"ק דעניניו, הוא מעגולים ויושר, והוא עומד כולו בתוך הטהירו, אשר כל אותו הטהירו הוא בהמלכות דאדם קדמאה סתימאה.

נעשה כל מציאות א"ק כולו ע"י קו אור אחד דק הנמשך מעולם המלבוש, ומהמרכז היסוד, והוא הקו דאור א"ס הנזכר בע"ח, כי כל עולם המלבוש כולו הוא רק אור א"ס עצמו, והטהירו דעניניו הנה הוא הצמצום והמקום פנוי והחלל לכל העולמות כולם שאמר הרב בע"ח, ובאותו הטהירו הנז' נמשך הקו וממנו נעשה הא"ק, וממנו כל העולמות כולם, והם כולם באותו הטהירו דעניניו שהוא המקום לכולם.

אמנם כ"ז שאמרנו שנתקן ונעשה מהי' ספי' שבהטהירו כל המציאות דהא"ק בהעגולים והיושר שבו, הנה כ"ז הוא בדרך כלל, אך סדר התיקון איך שנעשה, הנה היה בדרך זה. כי אחר שמיתו המלכים ויצאו האורות מהם, וכן נשברו הכלים ונתפורו וכנ"ל בדברינו, הנה הגם שעיקר המיתה והשבירה הרי היה רק בהז' מלכים לבד, אבל המלכות לא נשברה אלא רק נתבטלה מצורתה, ומכש"כ הג"ר שהם הכח"ב הרי לא היה בהם שום מיתה ושבירה ח"ו אלא שנשארו בקיומם, עכ"ז הנה ע"י החורבן שנעשה בהז"ת, הנה נעשה איזה ביטול ופגם ג"כ בהג"ר בכל אחד ואחד לפי ערכו. כי הרי הז"ת הם בבחי' בנים להג"ר, ונודע הוא שקשר האבות ויחודם הוא ע"י הבנים וע"ד שאמרו סוף תענית (לא ע"א) אין אשה אלא לבנים, ומה גם כי הרי האבות נותנים חלק מגופם ונפשם בכל ולד, ותמיד הם מקושרים זב"ז, ועי"ז הרי מרגישים האבות בצער בנים לעולם, ולכן כאשר מיתו הז' מלכים ועלו האורות למעלה, הנה נפלו נובלות אורות מהג"ר ג"כ²³⁵. היינו נובלות החכמה

235

ז"ל ויקהל משה פי"ח ד"ה וטרם: שכאשר ראו הכתר והחכמה והבינה של הנקודות החורבן הגדול של המלכים הנ"ל, שנשברו מרוב האור שנכנס לתוכן, אז גם הם בחרו בעצמם דרך הטוב להקטין את כליהם ולצמצם עצמן שלא יוכלו לקבל אורות הרבה מכמות שהיו רגילין לקבל וצמצמו עצמן לעלות למעלה, כי קרבתם אל המאציל יצילם מן השבירה. ומרוב המורא נדדעזעו מאוד. והנה האור הפנימי של הכלים שנשברו, שהם סוד הנשמה שלהן, עלה למעלה וכו' והיו הנשמות של אלו הכלים מרחפים תחת רגלי בינה, וזהו על פני המים, דהיינו בינה קבלה כל האור פנימי שלהן נשמות בנין שלה, כי היתה יולדת אותן. ומיד שקבלתם בבטנה היה עודפים עליה, ונסדקה בבינה סדק גדול כשעורה, ויצאו ממנה נובלות ניצוצות אור, ונפלו על המקום אשר אח"כ יתוקן פרצוף מלכות שהיא שכינה. וזהו שאמרו רז"ל נובלת בינה שכינה, ר"ל מנובלת שהפילה הבינה נעשה שכינה, מקום הכנה והזדמנות למקום שנתקן אח"כ פרצוף שכינה, שהוא רחל. ופירושו שגם לא די שלא יכלה הבינה לסבול אור פנימיות של כלים הנשברים, והוצרכה ליתן אותו לחכמה וקבלה החכמה, אלא אפי' מאור של עצמה שהיה בה בתחלה הפילה נובלות, מרוב המורא מחמת שנסדקה כשעורה. וחלון זה שהסדיקה הבינה עדיין היתה מאירה לכל העולמות דוגמת חלונות של בית המקדש.

וכאשר קבל החכמה את האור של כל מאנין תבירין, רצה חכמה ליתן אותה לכתר, והוא לא רצה כביכול לקבלם, באומרו מטעם שכבר נתגלם האור בירידתו מתחילה, ועוד שיצאו שבורים שהוא פשיטא גורם דין וגולם, ועוד שעשו אורות חזרה והוא דין גמור, ובפרט שגם מחמת היראה לא רצה לקבלם פן ישבר חלילה ולא די שלא קבלם הכתר, אלא אפי' הקטין את הכלי שלו מרוב חלישות כח שהיה בו כביכול, ומרוב המורא נפל גם ממנו נובלת קצת מאור פנימי שלו, וכו' וצמצם הכתר כלי שלו ועלה למעלה למעלה, עד שעלו נה"י שלו אל מקום חג"ת שלו, וחג"ת אל מקום חב"ד שלו, וחב"ד שלו אל מקום תוך עובי הטהירו, עד שהגיע אל מקום רגלי אדם קדמאה סתימאה. ולכן להיות שעלה כ"כ, לכן עתידין אנו לומר שגם ספירות של כתר שבכתר נקראים בשם אין סוף, ואינם נכנסים בחשבון הפרצופין, ויתבאר לקמן בעז"ה.

וכשראה חכמה שכתר לא רצה לקבלם, הוצרך החכמה לקבל האורות הפנימיות של המאנין התבירין, ונסדק גם החכמה סדק קטן כמו חטה. ולא די שיצאו ממנו האורות של מאנין תבירין, אלא אפי' מאור עצמותו נפל ניצוצות אור למקום שנתקן אח"כ פרצוף זעיר, שהוא סוד תורה כנודע, וכמו שיתבאר לקמן. והוא שאמרו רז"ל נובלת חכמה של מעלה תורה, ר"ל מנובלת של חכמה של מעלה דייקא, דהיינו חכמה שבנקודות ולאפוקי חכמה שבאצילות, מהם נעשה הכנה למקום שעתיד להיות פרצוף זעיר להתתקן, שהוא סוד תורה. והוצרכו האורות של מאנין תבירין להכנס לבינה פעם שנית, והיא קבלם, כי כבר היה נסדק הכלי שלה. ודע כי סדיקת החכמה נסדקה כסדיקת החטה, שהוא צר מבפנים ורחב מבחוץ, וממנה יצאו האורות לכל העולמות, מנובלת שלו שיצאו בכל עת ובכל רגע לקיום שלו לכל העולמות. והם חלונות של בית המקדש שהם שקופים ואטומים, שקופים

שער הפונה קדים

אבא נפלו במקום הז"א שהוא הו"ק חג"ת, כי שורש הז"א הוא בחכמה, והוא מה שאמרו בבראשית רבה (פי"ז סימן ה) נובלות חכמה של מעלה תורה, והוא ז"א שהוא תורה²³⁶, כי בז"א הוא עיקר הגילוי דהשם הויה ב"ה, שהוא כלל כל התורה כולה. ונובלת בינה נפלו למקום המלכות, כי שורשה הוא בבינה, והוא מ"ש רו"ל כב"ר שם, נובלת עולם הבא שבת, כי עולם הבא הוא בינה שהיא תאיר ותשלוט לעתיד לבוא, ושבת היא מלכות שהיא הו' להו"ק. והוא מה שנמצא בדברי האריו"ל בלק"ת (סוף פ' תולדות) וכן בכמה ספרים, כי נובלת בינה שכינה. וכן נפלו איזה נובלת מהכתר ג"כ, אך הם היו רק בסוד (בראשית א & ב) ורוח אלהים מרחפת, ובסוד (דברים לב יא) כנשר יעיר קינו על גוזליו ירחף, כי היו מרחפים על הז' מלכים מלמעלה בבחי' אור מקיף. וע"י הנובלות דחכמה ובינה מתקיימים העולמות כל משך הזמן אשר עד התיקון העתיד, וע"י הנובלות דהכתר יומשך הטל של תחייה להחיות המתים לעתיד לבוא. אמנם כל הנובלות הללו שאמרנו, הנה הם ירדו ונפלו רק בעת שעלו האורות דהז' מלכים למעלה, ועלו בהבינה שהיא אם הבנים, ובינה רצה להעלות אותן בסוד מ"ן להחכמה, וכן החכמה להכתר, ששם הוא עליית כל המ"ן, שהוא בחכמתו²³⁷ סתימאה מוחא סתימאה²³⁸. ובאשר שכל האורות דהז' מלכים היו כולם דינים גדולים, ובפרט אחר שנשברו הכלים ונתגלו האורות בכל תוקף גבורתם, ולכן כאשר עלו למעלה נתעורר על ידיהם התעוררות הגבורות בהג"ר ג"כ, ונפלו גם מהם נובלות כנז'. וכן נעשה בכלי החכמה ובינה בחי' בקיעה וסדק ונסדקה כלי החכמה בסוד סדק החטה²³⁹, ובכלי הבינה נעשה סדק יותר גדולה ובסוד סדק השעורה. כי חטה ושעורה הם סוד חו"ג היוצאים מחו"ב, ולכן נסדקה כלי החכמה בסוד סדק של חטה וכלי הבינה בסוד סדק של שעורה, ודרך אלו הסדקים נפלו הנובלות שאמרנו. וכן אלו הסדקים הם עומדים לעולם, והם חלונות דחו"ב אשר מהם יוצא האור לכל העולמות כולם. אך לחכמה ובינה עצמן הנה נחשב זה לפגם, כי נעשה זה ע"י התעוררות דתוקף הגבורות ונסדקו כלים ונפלו (צ"ע) מהם נובלות אורות למטה. והרי לנו עכ"פ כי היה בחי' ביטול ופגם בכל הי' ספי' כולם, כי הרי הז' מלכים נשברו, והמלכות נתבטלה, וכלי החו"ב נסדקו ונפלו נובלות מהם, וכן מהכתר ג"כ, והרי היה נוגע פגם מיתת הז' מלכים לכל הי' ספי' כולם. והנה אמרנו לעיל פ' ל"ז כי ירדו וניתוספו להם ק"מ רבוא אורות מלמעלה, וע"י ריבוי האורות הללו שקיבל כל א' יותר מחלקו, ע"י מיתו ונשברו וכמו שביארנו שם. והנה גם קודם שירד להם אותן הק"מ רבוא אורות, הרי היה בהם אור עצמותם גופה תיכף בעת שנאצלו וכנ"ל פ' ל"ו, וא"כ הרי הז' תחתונות חג"ת נהי"מ אשר כל א' הוא כלול מי' כנודע, הרי הם ע' אורות, והם סוד שורש הע' נפש לבית יעקב (בראשית מו כז). והק"מ רבוא אורות

מבחוץ ואטומים מבפנים, דוגמת החכמה. ר"ל מסדיקה זו של חטה יוצאים מחכמה אל הבינה כ"ב אותיות כמנין חט"ה ודי למבין.

²³⁶ ע"ח שער המוחין פרק ג'.

²³⁷ נדצ"ל בחכמתא.

²³⁸ עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ד ד"ה ביה סליקו.

²³⁹ עי' יונת אלם פרק כה ז"ל: הכתר והחכמה והבינה אשר אמרנו שאין בהם שבירה ח"ו, ועתה לא יבצר מהם מעט חלישות כח. ונראין הדברים שיש בחכמה ובינה ב' מיני נובלות: הא' הוא הנשאר מצמצום הכלים שלהם ונוטף על דפנותיהם, שנעשה מאליו טל של תחיה יום יום לכלים התחתונים שמתו. ובסיוע זה עומדים במומם ומתרפאים לא בחיל ולא בכח כ"א ברוחו ית' המחודש בכל יום מעשה בראשית, כי רושמי השברים נעשים פרצופים בסוד תחיית המתים. ויש כיוצא בנובלות הללו בכתר אלא שהן שמורות לתקון העתיד ונדבר בס' בפרק כ"ז. והמין השני איננו בכתר כלל והוא מסדקי החטה והשעורה ששבירת הכלים התחתונים גרמה קצת בקיעה בשתיהן, ואלה הנובלות מזה המין הב' נפלו למקום זעיר ונוקביה וצריכים סיוע להעלותם בכשרון מעשינו, ע"כ, ועי' עוד בזה במסוה משה פ"ח ריש אות א'.

שער הפונה קדים

שניתוסף בהם, הנה אמרנו לעיל פ' ל"ז, כי פ' רבוא אורות מהם הם ירדו לצורך אור מקיף וס' רבוא אורות מהם הם ירדו לצורך אור פנימי. ואלו הם רבוא אורות הם סוד שורש הם רבוא ישראל מקבלי התורה, כי התורה הוא האור דמ"ה, שהוא האור הגנוז, וישראל הוא מהאור דהק"מ רבוא הנז' שהם מהב"ן כנ"ל פ' ל"ז. וניתן התורה לישראל שהוא היחוד דמ"ה וב"ן, ועי"ז נתקן העולם מאז, וכמ"ש רז"ל (שבת דף פח ע"א) מאז דכתיב משמים השמעת דין ארץ יראה ושקטה כו', מלמד שהתנה הקב"ה עם מע"ב ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו. כי קודם מתן תורה היה שולט רק הב"ן לבד, אשר בו נעשה כל סוד עולם התוהו, ולכן אמרו רז"ל (עבו"ז ט ע"א) כי קודם מתן תורה היה שני אלפים תוהו, ולא היה אפשר להעולם להתקיים כלל, ולא היה מתקיים כל אותן הכ"ו דורות אלא רק בחסדו של הקב"ה וכמ"ש רז"ל בפסחים (דף ק"ח ע"א), ורק במתן תורה נתקן היחוד דמ"ה וב"ן ונעשה קיומה של עולם.

ונחזור לענין, כי הנה הע' אורות שהם העצמות דהז"ת, ע"י שכל א' הוא כלול מי' וכנז', הנה נחלק הי' שבכל א' ג"כ לב' חלקים, היינו הג"ר שבכל א' והז"ת שבכל א'. כי הם כולם יוצאים מהבינה כנ"ל פ' ל"ז, והבינה היא שם אהיה בהג"ר שבה, וכן יש בה מ"ט שערים בהז"ת שבה. ומהשם אהיה שהוא גימט' כ"א, הנה מזה נמשך אור הג"ר שבכל א' מהז"ת שהם ג"כ כ"א, ומהמ"ט שערים דהז"ת דהבינה, הנה מזה נמשך אור הז"ת שבכל א' מהז' מלכים, שהם ג"כ מ"ט. והשם אהיה הוא שער הנ' הכולל כל המ"ט, וזהו מה שכתוב (תהלים ח ו) ותחסרהו מעט מאלהים, ואמרו בנדרים (דף לח ע"א) שהוא שער הנ' שלא נמסר למשרע"ה. והוא מרומז במילת מעט, שהוא מ"ט ע', כי שער הנ' הוא כולל כ"א שערים, ועם המ"ט הוא ע'. ואותן הכ"א שערים שהם בהג"ר זה לא נמסר לו, כי הם בהשם אהיה, אנא זמין לאתגליא (זחר ח"ג יא ע"א), שהוא רק לעתיד, דרגא דבינה. והרי נתבאר שורש הע' אורות שבבינה, והוא סוד השבעין ברכאין ועטרין דעלמא עלאה שהוא בינה, שאמרו בהקדמת זוהר בראשית (ח ע"א). וכן ישנם שורש לאלו ע' אורות גם בחכמה אבא עלאה, וכמ"ש בזוהר בשלה (נא ע"ב) בשבעין גליפין דנהירו דאבא עלאה כו' ע"ש. ושורש השרשים דאלו הע' אורות (צא ע"א) הנה הם בכתרא עלאה, שהוא בהז' תיקוני דגלגלתא והי"ג תיקונא דיקנא, כי בהז' תיקוני דגלגלתא שם הוא שורש ז"א, והי"ג ת"ד הוא שורש המלכות וכמבואר בספר"צ פ"א בדברי הגר"א שם (ט ע"א ד"ה היתה).

והרי נתבאר כי אלו הע' אורות, שהם עצמות דהז"ת, הנה הם מושרשים למעלה למעלה, ולכן כאשר מיתו המלכים ועלו האורות למעלה, ור"ל כי הנה עלו הן הק"מ רבוא אורות שניתוסף בהם, והן הע' אורות דעצמותם גופה, הנה כולם עלו למעלה. וכן האורות דהמלכות, הגם שהכלי שלה לא נשברה והיא לא מתה אלא רק נתבטלה מצורתה וכנ"ל, עכ"ז הנה עלה אח"כ אורותיה ג"כ למעלה כדי לקבל שם תוספת אור וברכה, כדי להתתקן, שתבנה ותכונן כהראוי. והנה היה עלייתם בסוד עליית מ"ן. אך כאשר שכל אלו האורות הם מושרשים למעלה למעלה, ויש להם השתוות עם כולם וכנז', לכן כאשר עלו הם למעלה אחר שיצאו בכל תוקף גבורתם למטה, הנה גרמו עי"ז איזה סדיקה ונפילת גובלות בהג"ר ג"כ וכנ"ל, וכאשר ראו הג"ר כל מה שאירע להם ולהמלכים כולם, הנה התעוררו להעלות את עצמם למעלה להתקרב בכל האפשרי לצד העליון של המהירו ולאדם קדמאה סתימאה, כדי לקבל משם איזה הארה ותוספת ברכה להתקיים ולהתתקן. והנה היה עליית כולם בסוד עליית מ"ן, וכן גרמו עליית מ"ן גם למעלה למעלה עד עולם המלבוש, כי כן הוא תמיד, שעליית המ"ן דהתחתון הוא גורם עליית מ"ן לעילא לעילא שהוא בכל הנאצלים כולם, שכולם מעלין נשמתן למעלה, כל א' להעליון שעליו, עד

שער הפונה קדים

המאציל ית"ש, וכולם מוסרים עצמם אליו לקבל שפעו וברכתו כדי להאיר ולהתגלה בגילוי קדושתו וכבודו למטה. וכן היה בענינינו, כי כאשר עלו האורות דהו' מלכים, הנה עלו הג"ר ג"כ כי הם מושרשים בז"ו כנו', והנה הגיע עלייתם עד תוך עולם המלבוש, ועד השם ב"ן וס"ג דהמרכז כ"ת מהרל"א שערים דהמלכות אשר לעיל פ' כ"ו, כי משם יצאו כולם וכנ"ל בכל הפרקים הקודמים.

והנה אמרנו לעיל פ"ל, כי אחר שנתקפל עולם המלבוש, הנה ירד הי' האומנית וליקט את האורות היותר זכים ממקום הטהירו והעלה אותם למעלה ונגנזו בהמרכז י"ש דהיסוד דעולם המלבוש, ונשארו שם אותן האורות עד התיקון העתיד. אמנם, כאשר עלו שם כל עליית המ"ן שאמרנו, הנה המשיך המאציל קו אור אחד מאותו אור הגנוז שבהיסוד דעולם המלבוש, והשפיע בו עוד תוספת אור מהשם ע"ב והשם מ"ה שבו, כי היסוד הזה הרי הוא מהו"א דעולם המלבוש, ובו"א שולט השם מ"ה, והע"ב גנוז בו, ונמשך מכל זה קו דק אור אחד להמרכז כ"ת דהמלכות, ומשם להי' האומנית שבטהירו עלאה, ומשם לאדם קדמאה סתימאה, ומשם להטהירו, ונתחבר אותו המ"ה עם האורות דהב"ן שעלו שם, ונתקן משניהם כל העגולים והיושר דאדם קדמון שאמרנו לעיל פ' מ"ג. והיינו כי הנה אותו המ"ה דהמרכז י"ש, הנה הוא כלול ממ"ה וב"ן, ומהם שניהם נעשה היושר דא"ק, כלול ממ"ה וב"ן, וכן הב"ן דהמרכז כ"ת שהוא הב"ן הקדום, היה נעשה עתה ג"כ כלול ממ"ה וב"ן, ומהם שניהם נעשה העגולים דא"ק כלול ממ"ה וב"ן.

{צא ע"ב} והענין בביאור הוא, כי הרי הן בהמרכז י"ש שהוא הרל"א שערים דהיסוד, והן בהמרכז כ"ת שהוא הרל"א שערים דהמלכות, הנה ישנם בכל א' השמות דמ"ה וב"ן ע"י הרל"א אחור שנכלל בהפנים וכנ"ל פ' כ"ח כ"ט, וכאשר נמשך האור דהמ"ה מהמרכז י"ש, היה נמשך עמו במכש"כ האור דהב"ן שבו ג"כ. ומשום שהמרכז י"ש הרי הוא מהיסוד דז"א דעולם המלבוש, וכל ז"א הוא מאיר ושולט בהאור דהמ"ה, הנה נקרא הב"ן שבו בשם הב"ן דהמ"ה, כי הוא הב"ן הכלול בהמ"ה, משום שעיקר שליטתו וכללותו הוא המ"ה, ונקראו הם שניהם המ"ה וב"ן דהמ"ה הכללי, ומהם נעשה היושר דאדם קדמון כלול ממ"ה וב"ן, והוא האדם ישר המוזכר בע"ה בעגולים ויושר (ענף ב). וכן כאשר נמשך ויצא המ"ה וב"ן דהמרכז י"ש, שהוא היסוד דז"א דעולם המלבוש אשר כללותו הוא המ"ה כנו', הנה היה נמשך ויצא ג"כ השם מ"ה דהמרכז כ"ת, שהוא הרל"א שערים דהמלכות שבעולם המלבוש, ויצא עתה השם מ"ה שבו ג"כ. וכל מ"ה, הנה גנוז בו השם ע"ב, והרי יצא עתה גם המ"ה דהמלכות והע"ב גנוז בו, כי מקודם לא יצא מהמרכז כ"ת, שהוא המלכות דעולם המלבוש, אלא רק השם ב"ן הכלול מהס"ג כנ"ל פ' ל"ז, אבל עתה הנה ניתוסף ויצא מהמרכז כ"ת²⁴⁰ גם השם מ"ה הכלול מהע"ב. אך משום שהמלכות הנה היא

²⁴⁰ עי' עמק המלך שער היוד של שם ס"ג פרק ב' ז"ל: כל אור קדוש בהיותו למעלה אין לו תאוה לירד למטה, ואדרבא על צד היותר, דביקתו ותשוקתו לידבק בשרשו, ולא לירד למטה, ומדוע היו"ד הזאת ירדה למטה, ומי הכריחה על זה. תשובה, דע כי היא נקבעת בפרצוף כ"ת שהיא פרצוף שכינה, והיא סוף חצי המלבוש העליון, נמצא שהכף הזאת של פרצוף כ"ת של מלכות טפחה עליה ואמרה לה, לכי למטה ותניחי שם המילוי שלך, שהוא ד"ו פרצופין. ועי' שער אדם קדמאה סתימאה פרק ו' ז"ל: כשחזרה היו"ד למעלה, היינו אחר עשיית כדור הטהירו, תכף נשלם הכדור ונסתם. היו"ד רצתה לעלות למעלה, למקום מחצבה ולא הניחה, כי בכל זמן שרצונה לעלות טפחה לה הכ"ף על ראשה, ונשארה מרחפת על פני המים, טיפת רושם אור הלבוש בעודם מים, קודם שנעשה ממנו אדם קדמאה סתימאה, ולא היה בה כח, להכיל כל חלקי הארת היו"ד, של הרשימו שהיתה כלולה בתוכה, והפילה אותן, וירדו אותן ההארות של נקודות הרשימו, ונעשה אור מקיף על טהירו מלמעלה. והאור המקיף הזה נעשה כולו בצורת עיגולים, כמו המלבוש עצמו, ואלה העיגולים הם עשרה, להיות ששרשו נקודות, לזה גם התפשטותו היתה בצורת עיגולים. וכו' נמצא שכדור הטהירו הזה הוא בתוך חלל מלכות של אדם קדמאה סתימאה. ותבין מזה שלא טטעה חס ושלוש אומרנו למעלה, שהוא אור מקיף על הטהירו.

שער הפונה קדים

מאיר ושולט בשם ב"ן, הנה נקרא המ"ה שבה בשם המ"ה דהב"ן, כי הוא המ"ה הכלול בהב"ן, משום שעיקר שליטת המלכות וכללותה הוא האור דהב"ן, ונקראו הם שניהם בשם המ"ה וב"ן דהב"ן הכללי, ומהם נעשה העגולים דאדם קדמון כלול ממ"ה וב"ן, והם העגולים דא"ק הנזכר בע"ח בשער עגולים ויושר (ענף ב). וזהו אשר אמרנו לעיל פ' מ"ג, כי ניתוסף לאחר התיקון בהעגולים ג"כ, ונעשה כל א' מי' ספי' שלימים, והוא ע"י השם מ"ה דענינינו, שהוא המ"ה דהב"ן שיצא וניתוסף עתה. כי מקודם לא יצא רק הב"ן דהמרכז כ"ת לבד והוא הב"ן שבב"ן, ולכן נעשה מזה העולם תוהו, אבל לאחר התיקון, הנה יצא כל הב"ן הכללי כולו, ונעשה ממנו כל העגולים דא"ק, וכן יצא המ"ה הכללי כולו שבהמרכז י"ש כנ"ל, וממנו נעשה כל היושר דא"ק, והרי נתקן ונעשה הא"ק מהמ"ה וב"ן הכלליים דעולם המלבוש. ואותן המ"ה וב"ן הכלליים הם היושר והעגולים דאדם קדמון הנזכר בע"ח שער עגולים ויושר, והוא האדם קדמון שבהטהירו, ונקרא הוא בשם אדם ישר, משום היושר שבו כנז'. אבל האדם קדמאה סתימאה, הוא למעלה ממנו הרבה, והוא מקיף על הטהירו וכנ"ל פ' ל', והוא כולו עגולים לבד מקיף על הטהירו, ומקומו הוא באויר קדמון וטהירו עלאה, וכמו שכתבנו כ"ז לעיל פ"ל ע"ש. אבל הא"ק דענינינו, הנה הוא מעגולים ויושר, והוא עומד כולו בתוך הטהירו, אשר כל אותו הטהירו הוא בהמלכות דאדם קדמאה סתימאה. והרי הוה כל העגולים ויושר דאדם קדמאה דענינינו, זולת האדם קדמאה סתימאה כולו, ולמטה ממנו במדרגה הרבה (וכתבתי כ"ז לאפוקי ממה שראיתי נדפס עתה בספר אחד שהעגולים דא"ק הנזכר בע"ח הם עצמן האדם קדמאה סתימאה וח"ו לומר כן).

והרי נתבאר כי כל מציאות הא"ק המוזכר בע"ח הנה (צא ע"ג) הוא מהמ"ה וב"ן הכלליים דעולם המלבוש, וזהו שאמר האריז"ל בספר שער הקדמות (דף יא ע"א יב ע"ב) כי כל א"ק כולו הוא רק ז"א ומלכות מ"ה וב"ן בערך הקודם אליו כו' ע"ש. והוא מבואר ע"פ דברינו היטב מאד, כי הרי הוא מהמרכז י"ש וכ"ת, שהם הזו"ן דעולם המלבוש, ממ"ה וב"ן הכלליים שבו וכנז', ונעשה כל מציאותו כולו ע"י קו אור אחד דק הנמשך מעולם המלבוש, ומהמרכז י"ש כנ"ל, והוא הקו דאור א"ס הנזכר בע"ח (ענף ב פרק ב). כי כל עולם המלבוש כולו הוא רק אור א"ס עצמו וכמו שמבואר לעיל בפרקים הראשונים, והטהירו דענינינו הנה הוא הצמצום והמקום פנוי והחלל לכל העולמות כולם שאמר הרב בע"ח. כי אחר שנתקפל עולם המלבוש ועלה חציו בחציו וכנ"ל פ' כ"ח, ובפרט אחר שירד שם הי' האומנית וקלט משם כל האורות העיקריים הנשאר וכנ"ל פ"ל, הרי נשאר הטהירו מקום פנוי לכל העולמות כולם, כי נצטמצם ונסתלק האור משם, והוא הצמצום והמקום שאמר הרב. כי באותו הטהירו הנז' נמשך הקו כנ"ל, וממנו נעשה הא"ק, וממנו כל העולמות כולם, והם כולם באותו הטהירו דענינינו שהוא המקום לכולם. והרי נתבאר לנו תה"ל ית"ש היטיב מאד איך שמתקשרים כל דברי העץ חיים עם כל הדרושים שלפנינו, כי כולם יצאו מפי האריז"ל וכולם הם דברי אלהים חיים יתברך ויתעלה שמו.

פרק מה

מקודם שנתקפל עולם המלבוש חציו בחציו, ועלו הרל"א שערים אחור אחורי הרל"א פנים, הוה מתפשט עולם המלבוש בכל האויר קדמון כולו, נעשה כ"ז לצורך המציאות דאדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו והטהירו והי' ספירות שבהטהירו והעגולים ויושר דאדם קדמון שאמרנו, ונעשו הם כולם מהרשימות דהרל"א אחור אשר נתפשטו שם בתחילה, ומהאורות דמ"ה וב"ן שבהם. הנה עד"ז היה ג"כ בהי' ספי' שבהטהירו, אשר מהם נעשה האדם קדמון דענינינו, שהוא האדם ישר, כי במקום הנתי"מ דאותו אדם ישר שם נתהוו אח"כ כל הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה.

שער הפונה קדים

עולם האצילות הנה הוא מתלבש ועומד על הנהי"מ דאדם קדמון הישר עצמו, אבל המקום הראוי להנהי"מ שבו, שם נשאר פנוי להעולמות ב"ע, כי רגלי היושר דא"ק הם מופסקים מעגוליו ואינם מגיעים רק עד חלקי עגוליו התחתונים דעתיק דאצילות

נעשה עלייתם ממקום הנהי"מ שלהם בדרך זה, כי ספי' הכתר אשר היא כלולה מ' ספי', הנה נתעלה הכתר שלישי קומתו, שהכח"ב שלו עלו למעלה, והחג"ת עלו במקום הראוי לכח"ב, ונה"י עלו במקום הראוי לחג"ת, כי מתחילה היו ה' ספי' שבטהירו זה למטה מזה, והיו ממלאים את כל הטהירו, ואח"כ נשלמו ונתלבשו כולם זה תוך זה, עיגול הכתר מחוץ לכולם, ועיגול המלכות לפנים מכולם. והרי היה מגיע עיגול הכתר מראש הטהירו עד סופו כולו ובכל סביבותיו. אמנם לא היה מגיע רגלי היושר דהכתר גם להחלק התחתון דהמלכות דעגולים, והיה נשאר מקום חלל פנוי בן רגלי היושר דהכתר לקצה התחתון דעיגול המלכות, שיעור מקום הנהי"מ שלו, ושם הוא המקום דהעולמות ב"ע. אח"כ כשנתלבשו החכמה ובינה דהיושר על הכתר דהיושר, הנה היו מתלבשים עליו בכל ה' ספי' שבהם, ממקום המוחין שלו עד הטבור שלו, והז' תחתונות דהיושר, בכל ה' ספי' שבהם, היו מתלבשים הם ממקום הטבור עד סוף רגליו התלויים באויר, כי היה מקום פנוי וחלל בן סוף רגליו לבן חצאי עגולים התחתונים כשיעור מקום הנהי"מ לצורך המקום דהעולמות ב"ע כנז'.

עיקר אדם קדמון הנה הוא הג"ר שבו, אשר נתפשטו עד מקום הטבור, משם ולמטה נעשה בו כל ה' ספי' דאצילות עד סוף רגליו. ונמצא כי כל הנהי"מ שבו הם נעשים להאצילות, וכן היו הם השורש להעולמות ב"ע ג"כ.

עליית היושר דא"ק ממקום הראוי להנהי"מ שלו, הוא משום כי הוא נעשה מהאור דא"ס, שהוא מהאור דהמ"ה דעולם המלבוש, אשר הוא עולה עד רוא דאור א"ס. ולא היה אפשר להעולמות ב"ע לקבל את אורו, ר"ל כי רצונו ית"ש אשר הוא במציאות הבי"ע להוציא אותם על מדרגתם שהם, דלאו אינון וחייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד וכנודע. ועולם האצילות, שהוא נעשה על הנהי"מ דא"ק עצמו מטבורו ולמטה, והוא כולו אלהות גמור, עכ"ז הנה נעשה כל מציאותו רק אחר שנתלבש הא"ק במציאות עולם העקודים, ויוצאין האורות דרך שם רק ע"י לבושין וצינורות דקין, ומשם מקבלים החכמה ובינה דהא"ק אשר הם עד טבורו כנז', ומשם נמשך ויוצא הרישא עלאה דאצילות.

הגם שאמרנו שהיושר דא"ק הנה הוא נעשה מהאור דהמ"ה אשר בהיסוד דעולם המלבוש, עכ"ז הנה שורש מציאותו ואריגתו הנה הוא נעשה ג"כ רק ע"י ניצוצי אורות מהע' אורות דהז' מלכים כאשר עלו למעלה למ"ן, נמצא שהכל נעשה ע"י הע' אורות דהז' מלכים כאשר עלו למ"ן, כי הם היו כגרעיני פירי שהם זרע האילן לכל זה.

נעשה מציאות הא"ק ע"י שני מיני התפשטויות, אחד הוא כל המציאות דהי' ספי' שבטהירו אשר נעשה בהם כל עולם התוהו ה"ה הב"ן, והשני הוא ההתפשטות דאור המ"ה דעולם המלבוש, אשר ממנו נעשה כל התיקון דא"ק ושלמותו. ושניהם באמת ההתפשטות השני אשר לצורך הא"ק, אלא שנחלק ההתפשטות השני לשנים, אבל ההתפשטות הראשון העיקרי, הנה הוא המציאות דעולם המלבוש עצמו, מה שהיה מתפשט בתחילה בכל חלל דהצמצום כולו.

ומעתה נאמר עוד כי דע והבן, כי כשם שמתבאר מדברינו לעיל שמקודם שנתקפל עולם המלבוש חציו בחציו היה מתפשט עולם המלבוש בכל האויר קדמון כולו, ור"ל בכל האויר קדמון הראשון והעיקרי אשר לעיל פ"ג וכנ"ל פ' כ"ח כ"ט ל', ונתקפל עולם המלבוש אח"כ ועלו הרל"א שערים אחור אחורי הרל"א פנים, ונעשה שם המקום שהוא בחי' אויר קדמון ג"כ וטהירו עלאה ג"כ כנ"ל פ"ל, ונעשה כ"ז לצורך המציאות דאדם קדמאה סתימאה וכדור הטהירו והטהירו והי' ספירות שבהטהירו והעגולים ויושר דאדם קדמון שאמרנו, ונעשו הם כולם מהרשימות דהרל"א אחור אשר נתפשטו שם בתחילה, ומהאורות דמ"ה וב"ן שבהם כנ"ל בסמוך. והנה היה כל ענין ההתפשטות דהרל"א אחור אשר נתפשטו שם בתחילה והיו ממלא בתחילה את כל המקום הזה, הנה היה כ"ז רק כדי שיצטמצמו להעשות שורש לכל המציאות הנז' שיצא מהם אח"כ, ולכן נתפשטו מתחילה ואח"כ נסתלקו למעלה, ואח"כ חזרו והאירו בהמ"ה וב"ן שלהם (כי השמות דמ"ה וב"ן הרי הם בהרל"א אחור כנ"ל בפרקים הקודמים) להוציא ולהמציא את כל המציאות הנז', הנה עד"ז היה ג"כ בחי' ספי' שבהטהירו, אשר מהם נעשה האדם קדמון דענינינו, שהוא האדם ישר. כי במקום הנהי"מ דאותו אדם ישר, שם נתהוו אח"כ כל הד' עולמות אצילות בריאה יצירה עשיה, והנהי"מ שלו הוא שורשם. ולכן היו מתפשטים בתחילה הי' ספי' שבטהירו בכל הטהירו כולו, ר"ל גם במקום העתיד להיות שם כל הד' עולמות אבי"ע, והיו מתפשטים שם הנהי"מ דאותן הי' ספי', וכדי שיצטמצמו להעשות שורש להם. ועיקר מה שנעשו ראוי להיות שורש גם להעולמות בריאה יצירה עשיה, הנה היה ע"י השבירה, וצא עד"ז כי אחר שיצא האורות מהם ונשברו הכלים, אז נצטמצמו אותן השברי כלים להעשות

שער הפונה קדים

שורש להעולמות ב"ע ג"כ. ואח"כ כאשר נתקנו כנ"ל ונעשה בהם כל המציאות דאדם קדמון הישר וכנ"ל, הנה נתעלו כל אותן הי' ספי' שבהיושר ממקום הנהי"מ שלהם ונשאר כל המקום דהנהי"מ שלהם פנוי לצורך המקום דהעולמות בריאה יצירה עשיה. והיה עומד כל האדם קדמון הישר אשר הוא נעשה בהי' ספי' שבטהירו, הנה היה מגיע סוף רגליו רק עד התחלת המקום הראוי להנהי"מ שבו, כי שם הוא המקום דהבי"ע, אך עולם האצילות הנה הוא מתלבש ועומד על הנהי"מ דאדם קדמון הישר עצמו כמבואר בע"ז חיים (שער האצילות פרק ג), אבל המקום הראוי להנהי"מ שבו, שם נשאר פנוי להעולמות ב"ע וכמו שיתבאר למטה. וזהו מה שאמר האריז"ל בע"ה (שער עגולים ויושר ענף ד) כי רגלי היושר דא"ק הם מופסקים מעגוליו ואינם מגיעים רק עד חלקי עגולי התחתונים דעתיק דאצילות. וע' כל דברינו שם בזה, מאות כ"ב עד אות כ"ה, ובדע"ה ח"א דרוש ה' סימן ה' אות ב' ואות כ' וכ"א, ובספר הכללים כלל ז', וכן לעיל שער ו' פ"א, כי הדברים בזה הם עתיקים ועמוקים מאד מאד, וכמו שרמזנו עליהם לעיל פ' ל"ו.

ומוכרחים אנו לקצר כאן בכל האפשרי, אך עכ"ז נבאר הענין בפרטיות מה שנוגע לעניינינו. כי הנה נעשה עלייתם ממקום הנהי"מ שלהם בדרך זה, כי ספי' הכתר אשר היא כלולה מי' ספי', הנה נתעלה הכתר שלישי קומתו, שהכח"ב שלו עלו למעלה והחג"ת עלו במקום הראוי לכח"ב, ונהי"י עלו במקום הראוי להג"ת. ור"ל כי הרי אמרנו לעיל פ' מ"ג, כי מתחילה היו הי' ספי' שבטהירו זה למטה מזה, והיו ממלאים את כל הטהירו כולו בזה למטה מזה, ואח"כ נשלמו ונתלבשו כולם זה תוך זה, עיגול הכתר מחוץ לכולם, ועיגול המלכות לפנים מכולם, והרי היה מגיע עיגול הכתר מראש הטהירו עד סופו כולו ובכל סביבותיו. ואח"כ הרי אח"כ כשנעשה העשר ספי' דאדם ישר בתוך העגולים, והיה ג"כ כל ספי' כלול מי', הרי היה צריך שספי' הכתר דהיושר בכל הי' ספי' שבו יהיה נוקב ויורד בתוך כל העגולים כולם, ויהיה מבריה בהם מן הקצה אל הקצה, מראש העיגול דהכתר עד סופו, אמנם לא היה כך, כי לא היה מגיע רגלי היושר דהכתר גם להחלק התחתון דהמלכות דעגולים, והיה נשאר מקום חלל פנוי בין רגלי היושר דהכתר לקצה התחתון דעיגול המלכות, שיעור מקום הנהי"מ שלו, ושם הוא המקום דהעולמות ב"ע (וכמ"ש הרב במב"ש שער ב ח"א פ"ג, וכן בשער הקדמות דף ט סע"ד). וכן אח"כ כשנתלבשו החכמה ובינה דהיושר על הכתר דהיושר, הנה היו מתלבשים עליו בכל הי' ספי' שבהם, ממקום המוחין שלו עד הטבור שלו, והז' תחתונות דהיושר, בכל הי' ספי' שבהם, היו מתלבשים הם ממקום הטבור עד סוף רגליו התלולים באויר, כי היה מקום פנוי וחלל בין סוף רגליו לבין חצאי עגולים התחתונים כשיעור מקום הנהי"י לצורך המקום דהעולמות ב"ע כנ"ל.

ודע עוד, כי עיקר אדם קדמון הנה הוא הג"ר שבו, אשר נתפשטו עד מקום הטבור, ואותן הג"ר הרי {צב ע"א} הם כלולים כל א' מי' ספי', ומתפשטים הי' ספי' דהח"ב עד מקום הטבור דהכתר דא"ק כנ"ל, ושם מסתיים עיקר מדרגת דהא"ק, אבל משם ולמטה נעשה בו כל הי' ספי' דאצילות עד סוף רגליו, ומתלבש מהטבור ולמטה שבו בתוך האצילות, ונעשה אח"כ מהטבור ולמטה רק למדרגת האצילות. ונמצא כי כל הנהי"מ שבו הם נעשים להאצילות, וכן היו הם השורש להעולמות ב"ע ג"כ, אשר הם למטה מרגליו וכמו שבארנו כ"ז בספר הכללים כלל ז' ובספר הדע"ה דרוש ה' סימן ה' בארוכה.

והנה עליית היושר דא"ק, מה שאמרנו שנתעלה הוא ממקום הראוי להנהי"מ שלו, הוא משום כי הוא נעשה מהאור דא"ס, שהוא מהאור דהמ"ה דעולם המלבוש, אשר הוא עולה עד רזא דאור א"ס, ולא היה אפשר להעולמות ב"ע לקבל את אורו. ר"ל כי רצונו ית"ש אשר הוא במציאות הבי"ע להוציא אותם על מדרגתם שהם, הרי הוא רק ע"י שהתעלם אור א"ס מהם, וכמ"ש בהקדמת תיקונים (דף ד ע"ב) דלאו אינון וחייהון חד לאו

שער הפונה קדים

איננו וגרמיהוון חד וכנודע, ולכן נתעלה היושר דא"ק מהם לגמרי, ור"ל שלא ניכר אורו בהם כלל (וע' דברינו בספר הכללים כלל יג). וכן גם עולם האצילות, אשר אמרנו שהוא נעשה ויצא על הנה"י דא"ק עצמו מטבורו ולמטה, והוא כולו אלהות גמור, עכ"ז הנה נעשה כל מציאותו רק אחר שנתלבש הא"ק בלבושין דיקר, שהוא כל מציאות עולם העקודים, אשר הם בבחי' הי"ג תיקוני דיקנא היוצאים מהכתר דהא"ק, ויוצאין האורות דרך שם רק ע"י לבושין וצינורות דקין, ומשם מקבלים החכמה ובינה דהא"ק אשר הם עד טבורו כנו', ומשם נמשך ויוצא הרישא עלאה דאצילות וכמו שיתבאר עוד למטה.

והנה צריך אתה לדעת עוד, כי הגם שאמרנו לעיל פ' מ"ד כי היושר דא"ק הנה הוא נעשה מהאור דהמ"ה אשר בהיסוד דעולם המלבוש, עכ"ז הנה שורש מציאותו ואריגתו הנה הוא נעשה ג"כ רק ע"י ניצוצי אורות מהע' אורות דהז' מלכים כאשר עלו למעלה למ"ן כנ"ל. ואמרנו לעיל פ' מ"ד כי הע' אורות שהם סוד הע' נפש לבית יעקב (בראשית 10 כז), הנה הם מושרשים למעלה למעלה, ולכן היה עלייתם למ"ן ג"כ לעילא לעילא. וכאשר עלו ניצוצי הכח"ב דכל מלך ומלך במקומו הראוי לו, הנה היה נעשה הניצוץ הזה בבחי' גרעין הפירי שהוא זרע האילן, וניתוסף עליו אור וברכה מהאור דהמ"ה אשר מרוא דאור א"ס בתוספת מרובה על העיקר, ויצא ונעשה ע"י כ"ז כל היושר והעגולים דא"ק בכל בחי' עשר ספי' שבהם אשר עד הטבור, שהוא הא"ק העיקרי. וכן מניצוצי דהז"ת דכל מלך ומלך, הנה מהם נעשה כל שרשי האצילות אשר בהנהי"מ דא"ק ג"כ ע"י תוספת אור וברכה מהאור דהמ"ה וכנו'. ונמצא שהכל נעשה ע"י הע' אורות דהז' מלכים כאשר עלו למ"ן, כי הם היו כגרעיני פירי שהם זרע האילן לכל זה. וכל מה שיצא ונעשה מהעולם ועד עולם, הוא הכל מהם, כי אלו הע' אורות הם מתחלקין לניצוצין הרבה אין קץ, ע"י שכל א' הוא כלול מעשר ועשר מעשר עד אין חקר, ועלה כל ניצוץ וניצוץ למקומו הראוי לו השייך אליו, וממנו נעשה כל אור (צב ע"ב) וכל מציאות ע"י התוספת אור וברכה כנו'.

והנה נתבאר מדברינו הללו, כי נעשה מציאות הא"ק ע"י שני מיני התפשטות: אחד, הוא כל המציאות דהי' ספי' שבטהירו אשר נעשה בהם כל עולם התוהו, ואח"כ כאשר נתקנו, הנה היו הם השרשים הראשונים לכל מציאות הא"ק וכגרעיני פירי וכנו', והם היו מהב"ן דעולם המלבוש. והשני, הוא ההתפשטות דאור המ"ה דעולם המלבוש, אשר ממנו נעשה כל התיקון דא"ק ושלימותו וכנ"ל. והרי נעשה כל מציאות הא"ק ע"י ב' מיני התפשטויות, שהוא אחד מהב"ן דעולם המלבוש, ואחד מהמ"ה דעולם המלבוש, ונתחברו אלו הב"ן והמ"ה יחד, ונעשה מהם שניהם כל מציאות הא"ק כולו. אמנם כל אלו הב' מיני התפשטויות הנה הם בכללות רק אחד, והוא ההתפשטות השני אשר לצורך הא"ק, אלא שנחלק ההתפשטות השני לשנים אבל ההתפשטות הראשון העיקרי, הנה הוא המציאות דעולם המלבוש עצמו, מה שהיה מתפשט בתחילה בכל חלל דהצמצום כולו וכנ"ל בריש דברינו. וכל זה הוא ע"פ מה שבארנו בספר הכללים בענין ההתפשטויות אשר לצורך האצילות ע"ש כלל ה' ו' וכלל י"ח ענף א' ב' וענף ח', וכן כל סדר ההתחברות דמ"ה וב"ן איך שנתחברו ואיך שנתקן הב"ן ע"י המ"ה, הנה הוא בענינינו שהוא בא"ק ג"כ ממש ע"ד ההתחברות דהמ"ה וב"ן, וכל תיקוני הב"ן ע"י המ"ה אשר לצורך האצילות המבואר בכל דרושי עץ חיים, אלא שבא"ק היה כל המ"ה וב"ן אשר מהם הוא נעשה ונבנה, הנה היה כ"ז הב"ן והמ"ה דעולם המלבוש, אבל לצורך האצילות היו כל הב"ן והמ"ה רק מהא"ק, אך בכל עניניהם הנה הם שוים ודי בזה.

פרק מו

שער הפונה קדים

והנה עיקר כל הדברים הללו אשר מפרק מ"ג עד כה הנה הם מבוארים במאמר אדם דאצילות בחלק עולם התיקון פ"א זה לשונו: אתתקן אדם קדמאה ברזא דמתקלא, ור"ל כי נעשה ונבנה אדם קדמאה מהב"ן ומ"ה ביתד²⁴¹. והשם מ"ה הנה הוא נמשך מרזא דאור א"ם שהוא הדעת קו האמצעי²⁴², והוא המכריע בין הו"ג ומייחד אותם, ולכן נתתקן אותו האדם קדמאה בג' קוין הח"ן בימין, בג"ה בשמאל, כדתי"מ באמצע (כי המלכות שבו היא אינו נוק' בפנ"ע אלא שהיא עטרת הברית, אמנם היא כלולה בכל הנה"י כי עטרת הברית היא כללית). והרי הוה מסודר הא"ק בג' קוין, והוא רזא דמתקלא, כף זכות וכף חובה ולשון חק מכריע בינתיים וכמ"ש בספר יצירה (פ"א²⁴³ ורפ"ב מ"א), והוא האדם ישר. ונקרא בשם אדם על שם שנתקן מהשם מ"ה שהוא הגימ' דשם אדם²⁴⁴, ויש בו בחי' רמ"ח בכל צרופי אותיותיו וכמ"ש בע"ח (שער פרקי הצלם פ"ג, ופרקים ה ו, ובשער הצלם פ"ב). ונקרא בשם אדם קדמאה, כי הוא הנאצל הראשון בכל שרשי תכונת אדם, וע' לעיל פ' מ"ג. וזהו שאמר אתתקן אדם קדמאה ברזא דמתקלא, ור"ל שהוא אתתקן בג' קוין שהוא רזא דמתקלא והוא האדם ישר.

ואמר עוד: ואחסין לבושיין דיקר, והוא העולם העקודים שהם בבחי' הי"ג תיקוני דיקנא, שנקראים לבושיין דיקר כמ"ש הגר"א בספד"צ פ"א {צב ע"ג} ג ע"ג בדה"מ לבושיין דיקר. ואמר ואחסין לבושיין דיקר, הוא לשון הספד"צ שם ע"ש. ואמר ואחסין שהוא לשון ירושה, כי ע"י העקודים, שנצטמצם בהם האור ע"י לבושיין וצינורות דקין, וכמ"ש בע"ח בעגו"י (סוף ענף ב), ע"ז אפשר להאצילות לקבל אורו, ויורש האצילות את האור דא"ק בירושה שאין לה הפסק. אמנם האצילות אינו משיג את הא"ק עצמו, רק יורש את אורו דרך העקודים, והוא מהאו"א שבא"ק, שהם מקבלים האור מהעקודים, כי הם כלולים בו, וכנודע שאו"א כלילין במזלין (ע' שביה"כ רפ"ו) ומאו"א שבא"ק יורש האצילות.

ואמר שם המאמר עוד: ואמר לירושלים הרחיבי מקום אהלך (ישעיה נד ב), אתקנו אינון דעאלו גו אתרא, וכולהו ברזא הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה (ישעיה מג טז). ור"ל כי חדר החיצון דיסוד הנוקבא הוא נקרא ירושלים, וכמ"ש במאורי אור²⁴⁵, ואחר שמייתו המלכים ונשברו הכלים ונעשה כל עולם התוהו, הנה אמר המאציל ית"ש להבינה, שהיא אם הבנים, שתקבל בתוכה את האורות והכלים כדי לתקנם, ונכנסו כולם בהיסוד שלה בסוד מ"ן. וזהו שאמר, ואמר לירושלים, שהוא עטרת היסוד דאימא, הרחיבי מקום אהלך, לקבל בתוכה את האורות והשברי כלים כדי לתקנם (וע' שער אנ"כ פ"א). וזהו שאמר, אתקנו אינון דעאלו גו אתרא. והנה היה תיקונם ע"י זווג דאו"א, כי ע"ז היו מורידים את האור דהמ"ה, ונתחבר המ"ה עם הב"ן ונתקנו כל המלכים וכנודע מדרושי ע"ת. וזהו שאמר, וכולהו ברזא הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה, שזה קאי על זווג דאו"א, וכמ"ש בזוה"ק (בראשית דף כט ע"ב) כי "ים" הוא יסוד דנוק', ו"דרך" הוא יסוד ז"א, ו"מים עזים" הוא יסוד דבינה, "נתיבה" הוא יסוד דחכמה (וכמ"ש במקדש מלך שם) וע' עוד בפ' מקץ (קצז ע"ב).

²⁴¹ ע"י בהגר"א על ספד"צ א ע"ב, ד"ה ספרא דשקיל, ולקשר את זה למ"ה וב"ן ע"י יהל אור (ח"ב טז ע"א) והוא הליקוט הראשון בליקוטים שבסוף בהגר"א על ספד"צ.

²⁴² ע"י בהגר"א על ספד"צ א ע"א ד"ה ספרא.

²⁴³ כנראה שכוונתו למש"כ משנה א', "וברא את עולמו בשלשה ספרים בספר וספר וספור".

²⁴⁴ ע"י ע"ח עקודים ח' שאד"ם בגימ' מ"ה, והוא בחי' ז"א.

²⁴⁵ הערת המחבר מכת"י: הוא בספר מאורי מערכת י' אות מ"ז וע"י בע"ח שער תיקון הירח פ"ג ובאד"ר קל"ז א' ואד"ז רצ"ג ב' ובפ' ואתחנן רס"ב ב'.

שער הפונה קדים

ואמר שם המאמר עוד: כולהון סליקו במתקלא, על ידה דאם הבנים שמחה דקבילת כל נשמתין דבנהא ע' נפש דבית יעקב. הוא מבואר ע"פ כל דברינו הנ"ל, כי הם נתקנו להיות בג' קוין שהוא רוא דמתקלא ע"י שעלו למ"ן ביסוד הבינה, וע"י עליית המ"ן והורדת האור דשם מ"ה נתקנו ג"כ ע"י להיות הבינה עם החכמה פנים בפנים, כי מקודם היו רק אהור באהור וכמו שכתבנו לעיל פ' ל"ד, אבל עתה נתקנו להיות פנים בפנים, וזהו שאמר אם הבנים שמחה. ואלו האורות שעלו הם סוד הע' נפש לבית יעקב וכנ"ל פ' מ"ד. והנה עליית המ"ן אשר עלו למעלה למעלה וכנ"ל הנה הוא רק האורות שהם הנשמות, והם ע' אורות כנ"ל, אבל הכלים הם לא עלו אלא רק בהבינה עצמה, וכמ"ש בע"ה (שער אנ"כ פ"א ע"ש). וזהו שאמר דקבילת כל נשמתין דבנהא ע' נפש כו', כי רק האורות שהם הנשמות הם עלו למעלה למעלה וגרמו כל הורדת האור דשם מ"ה וכל התיקון כולו, כי על ידם נתקנו הכלים ג"כ.

ואמר שם המאמר עוד: רוא אילנא דהרובא חד לע' שנין. ור"ל שאלו הע' אורות שנתחרבו ולא התחילו להתקן עד שנחרבו כל הע' אורות כולם, הנה מזה הוא סוד אילן של הרוב שאמרו רז"ל (בכורות ה ע"א) (צב ע"ד) הרוב זה משעת נטיעתו עד שעת גמר פירותיו שבעים שנה, וע' בע"ה (שער אנ"כ פ"ג) בסוד קב הרובין שאמרו רז"ל (ברכות יז ע"ב) וחנינא בני די לו בקב הרובין מע"ש לע"ש.

ואמר שם המאמר עוד: ציורא דקיקא לשבע מרגלאין קדישין, רוא דתכלת דחלזון עכ"ל. ור"ל שאלו הע' אורות הם ציורא דקיקא, ר"ל רושם דק שורש נעלם לז' מרגלאין קדישין, שהם ז' שמות היוצאים מהז' אותיות אהיה יהו, שהם שם מ"ב שבעולם הבריאה (ע' שער הכוונות דרושי הלילה דרוש י דף נח ע"א). ויוצאים מאלו הז' אותיות ז' שמות שהם הויה בניקוד צבאות בחסד, הויה בניקוד אלהים בגבורה, מצפצ בת"ת, אל בנצח, אלהים בהוד, מצפצ ביסוד, יה אדני במלכות, (וכמ"ש בזה"ק פ' יתרו צב ע"א, וע"ש במקדש מלך, וביהל אור להגר"א, ובפע"ה שער שבת פ"ה, ובשער הכוונות שבת שם, ובדרושי ק"ש פ' ציצית דף כז ע"ב ועוד בכ"מ בזה). ואלו הז' שמות עם כללותם הם גימ' תת"נ כמספר תכלת שהוא במלכות, וכמ"ש בזה"ק (פ' שלח קעה ע"ב), כי כל אלו הז' שמות הם נמשכין אל המלכות מן היסוד, שהוא סוד חלזון העולה מן הים פעם אחת לשבעים שנה, וכמ"ש (במנחות מד רע"א, ומגילה ו ע"א, ובזה"ק בשלח מח ע"ב ואמרו במנחות שם) שברייתו דומה לדג, והוא יסוד כמ"ש בזה"ק (שלח קסג ע"ב) ובהוא ימא דילה גו שבעין שנין נפקא נונא חדא ואפיק מניה גוון תכלת כו', כי מן היסוד מקבל המלכות כל אותן הז' שמות שהם גימ' תכלת, ואלו הז' שמות כלולים כ"א מי' ומתפשטים לע' ענפין, וכמ"ש בזה"ק (יתרו צב ע"ב) ושרשם הוא בהע' אורות דענינינו, וזהו שאמר כי אותן הע' אורות הם ציורא דקיקא לשבע מרגלאין קדישין רוא דתכלת (כי הם גימ' תכלת וכן הם נמשכין אל המלכות שהיא תכלת) דחלזון, כי התכלת הרי הוא מחלזון. וכן נמשכין אלו הז' שמות אל המלכות שהיא תכלת מהיסוד שהוא חלזון. והנה אלו הז' שמות הם בבריאה, ומהיסוד שבבריאה שהוא הנונא חדא היוצא לשבעין שנין, שהם הז' דבריאה שאמרו בפ' שלח (קסג ע"ב), מקבלת המלכות דבריאה אותן הז' שמות, ויוצא מהם גוון תכלת אל היצירה להרחיק את החיצונים שלא יכנסו פנימה למקום הקודש העליון גו' ע' שנין עלאין, וכמו שהאריך בזה האריז"ל בפ' ספד"צ פ"א בזהר הרקיע (דף קיא וק"ב) והובא בקצרה בספר קהלת יעקב ערך תכלת. והנה העולמות בי"ע הם יצאו ונעשו ע"י העלם האור שבחורבן המלכים וכמ"ש בע"ה (שער שביה"כ פ"ז), וזהו שאמר רוא אילנא דהרובא חד לע' שנין (שהוא מהתיקון דחורבן המלכים שנחרבו אחר שיצא מהם הע'

שער הפונה קדים

אורות, ואח"כ נתקנו, וזהו אילן חרוב שיוצא לע' שנין, והנה נעשה מזה העולמות ביי"ע, ונמשך בהם הארה מהע' אורות ונעשה בהם עיי"ז ציורא דקיקא לשבע מרגלאין קדישין. ויוצא מהם רזא דתכלת דחלזון, כדי להרחיק את החיצונים שלא להסתכל ולאחוז במקום הקודש, והוא ע"י קדושת האור דאותן השמות המאיר בבי"ע. וע' עוד במקדש מלך בווה"ק (פרשת בא דף לד ע"ב) (והובא ג"כ בס' ק"י ערך חלזון) כי החלזון הנה הוא מהבירור דז' (צג ע"א) מלכים דמיתו, ולכך צובעין בדמו תכלת כדי להרחיק את החיצונים, כי הם נכונים מהאור הגדול דהו' שמות שהוא גימ' תכלת, כי מאחר שהוא נברר מהם ונכלל בהו' שמות הם בורחים ממנו.

ודע עוד, כי הגם שאמרנו שהמלכים דמיתו הם נתקנו ברזא דמתקלא ונעשה מהי' ספי' שבטהירו האדם קדמאה כולו וכנ"ל בכל דברינו, עכ"ז הנה לא נתקנו עדיין כל אותן המלכים כולם לגמרי, כי לא עלו מהם ולא נתקנו אלא רק מה שנוגע לעיקר המציאות דהא"ק, וכן מה שנוגע לשרשי המציאות דהד' עולמות אבי"ע אשר נשרשו בהנהי"מ דא"ק וכנ"ל פ' מ"ה, אבל נשארו עדיין ניצוצין ואורות הרבה בלי תיקון, והם מתתקנים ועולים תמיד בכל משך הזמן אשר עד ביאת המשיח, וע"ד שהוא בהאורות והמלכים דהנקודות אשר יצאו מהעינים דא"ק המבואר בע"ה, אלא שהאורות והניצוצין דענינינו, הם מתתקנים והולכים בא"ק עצמו ובשרשי הד' עולמות אבי"ע שבהנהי"מ שבו, והאורות והניצוצין דהנקודות המבואר בע"ה הם מתתקנים והולכים בעיקר המציאות והפרצופים דהעולמות אבי"ע גופה, אבל הם כולם בסדר אחד ותלויים זה בזה. ועי' דברינו לעיל שער ז' פרק ז' במה שאמרנו שם שהם מתחלפים והולכים תמיד וכן הוא בענינינו, והבן הדברים מאד והי' יכפר. ועכ"פ הוא כי גם בענינינו לא עלו בעת התיקון דמעשה בראשית אלא רק מה שנוגע להמציאות דהא"ק כולו עד סוף הנהי"מ שבו, ור"ל שלא עלו אלא רק השיעור שמשפיק להעשות מהם הא"ק העיקרי, וכן שרשי המציאות דהד' עולמות אבי"ע אשר הם מהנהי"מ שבו וכנ"ל. וזהו מה שאמר המאמר אדם דאצילות הנ"ל: אתקנו אינון דעאלו גו אתרא. ומרמז בזה כי לא נתקנו עדיין כולם אלא רק אותן שעלו וכנ"ז, אבל כל השאר הנה היו תלויים ועומדים והם מתתקנים והולכים תמיד בכל משך הזמן עד ביאת משיח.

והנה אמרנו לעיל בפרקים הקודמים כי נתקן כל אדם קדמאה כולו מהשם מ"ה והשם ע"ב דהיסוד ומלכות דעולם המלבוש. וכתבו המפרשים בזה, כי מהווי"ן דהשמות ע"ב ומ"ה נעשה האור פנימי שבו, ומהווי"ן דהע"ב ומ"ה נעשה האור מקיף שבו, ומההיהי"ן נעשה הכלים שבו, ומהאלפי"ן שהם ג' אלפי"ן, הם עומדים בין אור פנימי ובין אור מקיף ונעשה מהם ג' שמות א"ל שהם גימט' מגן²⁴⁶, וע"ד שהוא באצילות, וכמו שמבואר בכוונת תפילת שחרית במלך עוזר ומושיע ומגן בשחרית דחול (שעה"כ דרושי העמידה פרק ב), ובפרט בכוונת ראש השנה (דרוש ו) וכנודע. וכן ישנם ג' פעמים אל גם בהעולמות ביי"ע, אל שדי בבריאה, אל הויה ביצירה, אל אדני בעשיה, ושרשם הוא מהג' פעמים אל שבתיקונא קדמאה דדיקנא אשר שם נאמר (מיכה ז יח) מי אל כמוך, וכן (שמות לד ו) אל רחום וחנון, וכמו שמבואר בארוכה כ"ז בדרוש תלת עלמין במבוא שערים סוף שער א"א (דף ג ע"א²⁴⁷).

²⁴⁶ עי' מסוה משה פרק י"ח: ודע שהווי"ן של שם ע"ב ומ"ה הם אור פנימי, והווי"ן הם האור המקיף, וההי"ן הם הכלים עצמן, והאלפי"ן הם על ראש הכלים, ושם נקרא אור החיצון. והאלפי"ן אלו הם בין האור המקיף ואור החיצון, והם ג' אלפי"ן, מהם נתהוו ג' א"ל שבראש עתיקא, א' בצד ימין, וא' בצד שמאל, וא' בזקן, שדוגמתו יש ג"כ במצח של עתיקא. והיינו שמן ג' ווי"ן דנה"י של אדם קדמאי נעשה למ"ד, ומהאות הלמ"ד נעשית בצורת אל"ף שיש לה ג' ווי"ן, נמצא שנעשה א"ל, וכל א' כלול מחבירו, והם ג' א"ל כמנין מגן, שהוא על הראש.

²⁴⁷ ועי' אד"ר קלב ע"א מש"כ שם בענין ג' עולמות.

שער הפונה קדים

עד כאן הגיע דברינו בהדרושים הללו. אמנם המפרשים ז"ל הנה האריכו עוד בזה והעמיקו הרבה בכל סדר בנין הא"ק והפרצופים הנעשה (צג ע"ב) מהי ספי שבטהירון, וכמו שמבואר בספר ויקהל משה ובספר עמק המלך, אך אני דלגתי על כל דבריהם בזה כי מאחר שדרושי הא"ק וכל האורות הנמשך ממנו הרי הוא מבואר בעין חיים, לא רציתי לעסוק בזה בדברי זולתו, וכל מה שכתבתי לעיל פ' מ"ג מ"ד מ"ה מענין הא"ק, כתבתי כ"ז רק כדי לקשר את כל הדרושים הקודמים עם התחלת דברי הע"ה אשר הוא מתחיל לדבר רק מא"ק ולמטה. וכן גם בהדרושים הקודמים גופה, לא הסחתי דעתי מהע"ה כלל, ונוהרתי מאד להמשיך את כל הדברים רק ע"פ דרושי הע"ה, וכל מה שהיה אפשר לי להבליע בתוכם מדרכי עין החיים קבעתי הדברים רק עליו, ויסדתי את יסוד כל הדרושים כולם רק ע"פ יסודות הע"ה.

כלל הדברים כי לא לקחתי מכל אותן הדרושים אלא רק מה שנוגע להע"ה ולמלאות ולהשלים את אשר חסר בו מכל אותן הדרושים אשר למעלה מא"ק, וכמו שכתבתי לעיל בהקדמה לשער הזה, ולכן קבעתי כל דברי על המאמר אדם דאצילות, כי אותו ראיתי שהוא יפה מאד לכוונתי, והעמדתי את דברי לביאור עליו, וביארתי אותו ככל מה שחנני ה', כי בזה ימצא המעיין הדברים מסודרים לפניו מהתחלתם עד סופם בסדר נכון ובלי חיסור מאומה.

והנה מסודר המאמר אדם דאצילות בב' חלקים חלק אחד הוא מדבר מעלמא קדמאה, והוא כל אותן הדרושים אשר חסר בע"ה. והחלק השני הוא מדבר מאדם קדמון ולמטה, אשר משם מתחיל הע"ה ג"כ. והנה הח"א יש בו ח"י פרקים, וביארתי אותן כולן תהליתי"ש, ובהח"ב יש בו ז' פרקים ולא ביארתי מהם אלא הפרק הראשון לבר, והוא כדי לקשר את כל אותן הדרושים הקודמים עם דברי הע"ה כנו, אבל שאר ה' פרקים הנחתו אותן ולא דברתי בהם מאומה, משום שהם כולם מבוארים בע"ה בדרושים ארוכים ועמוקים בכל א' מהם אשר אין המקום כאן. וכבר ביארתי מהם הרבה בספר הכללים ובספר הדע"ה ובפרט בחלק הביאורים מספרי אשר חנני ה', ואשר תקוותי ממנו ית"ש לחנני עוד ועוד בחסדו וטובו הגדול למען שמו יתברך ויתעלה. והנה עיקר כל המאמר אדם דאצילות הגם שהוא מיוחד להאריז"ל, אך בבירור לא ידעתי למי מקדושים הוא ומאיזה יד קודש שיצא, אם מהאריז"ל עצמו, אם ממחרתו ז"ל, או מר' ישראל סרוק ז"ל, או להרמ"ע מפאנו ז"ל. אך ראיתי כמה דברים ממנו, וכמה מילין חידודין וסגוליות אשר בלשונו הובא בספרי הרמ"ע מפאנו ז"ל, וכן בספר עמק המלך, ועוד בספרי ראשונים אשר סמוך לדורו של האריז"ל. והנה הוא נדפס כולו בספר ויקהל משה, ויען שהוא ספר שאינו מצוי, וכל לשונו אשר הבאתי בדברי כללתי אותו בתוך ביאורי עליו, לזאת ראיתי להעתיקו אותו כולו לבדו כל לשונו בפנ"ע, כי בזה יאירו דבריו לפני המעיין ויבין יותר היטיב את ביאורי עליו, וארשום ואציין אחר כל פרק ופרק ממנו היכן שימצא אותו בדברי עם ביאורי עליו, ואעתיק אותו כולו כל מה שנמצא ממנו בספר ויקהל משה ואיחד לזה פרק בפנ"ע.

{צג ע"ג} מאמר אדם דאצילות

פרק מז

פרקא קמא

אדם דאצילות סליק אתערותא מתתאי לעילא כמה דאתמר למעני אעשה.

פרקא תניינא

ומנו סליקו דא בהרמנותא דמלכא אתגליף נקודא חדא טמירא.

שער הפונה קדים

[אלו הב' פרקים הם מבוארים בדברינו בפ"ד וע"פ על הדברים שכתבנו בפ' א' ב' ג'].

פרקא תליתאה

ואיהו תלת אתה סתר ותריז משכתין דילהון אינון תריז אלפין שנין דאורייתא.
[הוא מבואר בדברינו פ' ה' ו' ועיקרו בפ"ו].

פרקא רביעאה

ואינון תלת אינון תשע אתה סתר ומגו דא נפיק ציורא דקיקא לעלמא עילאי ומגו סגולתא אתהו תלת אחרנין ברזא דקיבוץ אילין היכלין לאילין ומגו תשע אתהו עוד תשע אחרנין וכולהון ברזא דשמא קדישא מצות י"י ברה מאירה עינים ואינון י"ח משכתין ח"י אלפין עלמין דמטייל בהון קודשא בריך הוא.
[הוא מבואר בדברינו בפרק ז'].

פרקא חמישאה

ומגו תלתא פרנודין דקיקין נפקו ציורא דקיקא לתלת בוצינין ותלת וורדין ברזא דמתקלא דסלקין בחושבן חרן תלת דינין תקיפין.
[הוא מבואר בדברינו פרק ח'].

פרקא שתיתאה

זעיר זעיר הוה ניתקא דיליה מגו פרנודא פנימיה ומיניה אתהו נקודין ואתון שארי בפירודא וסיים בחיבורא לאין תכלית.
[הוא מבואר בדברינו פרק ט'].

פרקא שביעאה

ארכה ורחבה נתיב נעלם בשמא קדישא בגוייהו כלילן תלתין ותשע אתון מרזא ויאמר אלהים יהי אור.
[הוא מבואר בדברינו בפרק כ"ז וע"פ כל הדברים שכתבנו מפ' י' עד פ' כ"ז].

פרקא תמינאה

גלמי ראו עיניך ומגו בוצינא תקיפא אתקפל כתרין פלגי עוקין רזא ויהי אור ובגין דא השיבין נקודין יתיר מתגין ועל דא כתיב הנה מקום אתי דסליק המקום לעילא.
[הוא מבואר בדברינו פרק כ"ח].

[צג ע"ד} פרקא תשיעאה

ברזא דא"ל ב"מ ג"ן ד"ס ואשתאר מה דאשתאר.

[הוא מבואר בדברינו פרק כ"ט].

פרקא עשיראה

ומרזא דאור קדמאה אתעביד אורא וכד נחית בגויה אתווא גולמא בגין דלא הוה ליה חבורא לעילא כד נפיק אשתאר טהירו איהו תרגומו דאור ואיהו נעיץ בעיזקא וסחרניה אדם קדמאה סתימאה.

[הוא מבואר בדברינו פ' ל' ל"א ועיקרו בפ' ל"א].

פרקא חדסר

בקע תניינית ואפיקת מאנא דכלילא מכולהון מריעין וממלכין ומארעא רזא ויעבר יעקב נחל מעבר יבק בגין דשכח פכים זעירין רזא דראשית דכליל בתמינא ואותיב לימינא.

[הוא מבואר בדברינו פ' ל"ב ל"ג ועיקרו בפ' ל"ג].

פרקא תריסר

שער הפונה קדים

אפיקת מנא תליתאה דכלילא בשבע אותיבת לשמאלא ועיני לאה רכות כתיב
דמאן דאכיל דלאו דיליה בהיל לאסתכולא ביה וחכם באחור ישבחנה לאתקיימא תרעין
דילה וגבוראין כמה דאתמר בספרא דצניעותא.

[הוא מבואר בדברינו פ' ל"ד ל"ה ועיקרו בפ' ל"ה].
פרקא תליסר

ואע"ג דבתר תיקוני לאו הכי הוא כל דא באתר דלא הוה אמינא ובתר תיקוני
אתקריין ריעים דלא מתפרשין.

[הוא ג"כ בדברינו בפרק ל"ה וכו"ל בסמוך].
פרקא ארביסר

האי יולדת שבעה רבות בנים אומללה ואפיקת דא לעילא מן דא שית בנין וחד
ברתא וברוא דתחתון כולהון לא אתקיימו בר מבעל חנן ושאל מרחובות הנהר דאתמר
פלגא בפלגא.

פרקא חמיסר
והיה האוכל לפיקדון לארץ תתאה ובגין דא האי בעל חנן אתקיים שעתא חדא
וארעא אתבטלית.

פרקא שיתסר
משה ידע דפיקו דלבא ועזרא לא ידע ומעה ודוד מלך ישראל אחת מהנה לא
נשברה חי וקיים אתקרא.

[אלו הג' פרקים י"ד ט"ו ט"ז הוא מבואר בדברינו {צד ע"א} מפרק ל"ו עד פרק מ'
ועיקר בפ"מ].
פרקא שיבסר

ועידן דהוי בן ישי חי על האדמה אמר שאול מרחובות הנהר ליהונתן בן נעות
המרדות ודאי דמינה מרדות נפיק לעלמא כי בוחר אתה לבן ישי לבשתך ולבושת ערות
אמך כמה דאמר וכל נתיבותיה שלום ובגין דירית בתר תיקונא מאבא ואימא אתקרי
יהונתן כי כל הימים אשר בן ישי חי על האדמה לא תכון אתה ומלכותיך כמה דאמר
ואתה תשמע השמים ובגין דא ודאי כמו דזרעוני גינה לא עבדין פירי עד דאתבקעו על גו
ארעא.

[הוא מבואר בדברינו פרק מ"א].
פרקא תמניסר

ובגין דא עשירית האיפה אתקריאת ארעא רזא דרחבעם מלכותא דבית דוד ועוד
דבתר תיקונא אידי מקננא באופן ושם עירו פשו רזא דנקודת ציון אהל מועד כמה דאמר
ושם השנית פועה וכתוב המזכירים את י"י אל דמי לכם ואל תתנו דמי לו. עד כאן רזא
דעלמא קדמאה.

[הוא מבואר בדברינו פרק מ"ב].
עולם התיקון

פרקא קדמאה
אתתקן אדם קדמאה ברזא דמתקלא ואחסין לבושין דיקר ואמר לירושלים
הרחיבי מקום אהלך אתקנו אינון דעאלו גו אתרא וכולהו ברזא הנותן בים דרך ובמים
עזים נתיבה כולהון סליקו במתקלא על ידה דאם הבנים שמחה דקבילת כל נשמתין
דבנהא ע' נפש דבית יעקב רזא אילנא דחרובא חד לע' שנין ציורא דקיקא לשבע מרגלאין
קדישין רזא דתכלת דחלון.

[הוא מבואר בדברינו מפרק מ"ג עד פרק מ"ו ועיקרו בפ' מ"ו].

שער הפונה קדים

פרקא תניינא

רזא דבקע לגולגלת דתקינא ציורא דקיקא לתלתין ותריין שבילין עתיק יומין
שבעה תיקונין עביר גו חכמתא סתימאה ג"ט קר"ע פ"ח עשרה הכף משולבות כחדא.
[מפ"ב עד סופו לא בארתי אותן רק ברמז ובהערות קצרות כי הוא כולו בע"ח
בדרושים עמוקים וארוכים על כל ענין וענין כנ"ל ס"פ מ"ו, אך הענין בקיצור נמרץ כי כאן
מדבר על הג' רישין שבא"א עצמו שהם גלגלתא חוורא ואוירא הנקרא עתיק יומין משום
שהוא מאור הרדל"א וכמ"ש בשער א"א פ"ד ופ"ו והוא הנקרא אי"ן {צד ע"ב} ומ"ס הוא
נקרא א"א והם ג' רישין אשר בכללות הא"א עצמו שהם גלגלתא ואוירא ומ"ס, והחוררתא
דגלגלתא הוא נחלק לשנים ע"י סוד הנחש בריח והוא סוד א' שנחלק הו' שבו לשנים י"ו
לכאן וי"ו לכאן והוא בקע לגולגלתא שנבקע לשנים והוא שורש השרשים ל"ב נתיבות
חכמה, ומעתיק יומין הוא הו' תיקוני דגלגלתא ג"ט קר"ע פ"ח כי הם מהו"ת דרדל"א
המתלבשים בא"א כמ"ש בשער א"א פ"ו, והנה העשרה ספי' דאי"ן הם מתלבשים בעשרה
ספי' דא"א וזהו שאמר עשרה הכף משולבות כחדא כי אי"ן וא"א שהם כ' ספי' הם
משולבות זב"ז ונעשים חד וע' בעמק המלך ובויקהל משה בארוכה].

פרקא תליתאה

תלת דאינון תריין ואינון חד עתיקא כליל לון תשע היכלין להיכלין לאו אינון נהורין
ולאו אינון רוחין ולאו אינון נשמתין.
[ע' כ"ז בע"ח שער א"א פ' ב' ג']

פרקא רביעאה

גולגלתא שלא דבדולחא קרומא דאוירא רעוא דרעוין עמר נקי אודנין כלילין
בתריין פאתא ועוד דאתקני מאתרא סתימא [ר"ל תריין ביעין ע' שער א"א פ"ו] עינא פקיהא
דלית ליה גבינין כהאי נונא דימא חוטמא דביה תריין נוקבין דפרדשקא חד דימינא נשיב
למלכא משיחא וחד לזעיר אנפין.
[ע' כ"ז באדרא רבא נשא ק"ל ע"ב ובאדרא זוטא האיזינו רפ"ט א' ובע"ח שער א"א
פ"ו ופ' י"ב].

פרקא חמישאה

מתניא דספרא דצניעותא פ"א תאנא ספרא דשקיל במתקלא דעד דלא הוי
מתקלא לא הוו משגיחין אנפין באנפין ומלכין קדמאין מיתו וזיוניהון לא אשתכחו וארעא
אתבטלת עד דרישא דכסופא דכל כסופין לבושיין דיקר אתקין ואחסין האי מתקלא תלי
באתר דלא הוי אתקלו ביה אינון דלא אשתכחו מתקלא קאים בגופיה לא אתאחד ולא
אתחזי ביה סליקו וביה סלקן דלא הוו ויהוין סתרא גו סתרא אתתקן ואזדמן בחד
גלגלתא מלייא שלא דבדולחא קרומא דאוירא אודכך וסתים אינון עמר נקי תליין
בשיקולא רעוא דרעוין אתגלייא בעלותא דתתאי אשגחא פקיהא דלא נאים ונטיר תדירא
אשגחותא תתאה באשגחותא דנהירו דעילאה דביה חוטמא דביה תריין נוקבין דפרדשקא
ואתער רוחא לכולא.

פרקא שתיתאה

אריך אנפין אתפשט עד דאסירי מלך תמן {צד ע"ג} דמעת העשוקים ניהומין לא
יקבלון בגין דרגלייהו ירדו מות וכל מאן דלא עזיר לון ודאי עם נבל ולא חכם ועל אינון
דסליקו להון אתמר כך עלה במחשבה.
[ע' דברינו בענינים הללו בדע"ה ח"ב דרוש ב' ובשער סנת"א פ"ה אות מ"ו מ"ז מ"ח
ומ"ש א"א אתפשט כו' הוא במה שנודע כי א"א מתפשט עד סוף כל האצילות כולו שהוא
עד התחלת הבי"ע וכל העולמות תלויים עליו ובסוד ואתה מחיה את כולם וכמ"ש בע"ח

שער הפונה קדים

שער הכללים ספ"ט ובכ"מ ובהעולמות בי"ע שם היה מיתת המלכים ונפילת כל הניצוצי קדושה כאשר הגיעו למקום הבי"ע וכמ"ש בשכיה"כ פ"ב וע"ש פ"ז סמוך לסופו ולכן מתפשט א"א עד שם כדי לשומרם ולהצילם בכל האפשרי וכן להעלותם ולתקנם תמיד והוא ע"י אור א"ס שבו כנודע].

פרקא שביעאה

תליסר תיקונין יקירין מתתא לעילא ומעילא לתתא (ע' שער א"א פ' ח ט י) ואית עלאין מנהון דבנביאים (ר"ל הי"ג מדות מי אל כמוך) ואינון לבושין כתלג חורא מזלא עלאה ומזלא תתאה מזלא עלאה ברזא אם אין דעת אין בינה חסד עלאה דאתגנוי בפום אמה וארשים במצחא נו"ן דנוצר רבתי (שהוא בינה) נוצר חסד כחדא.

[ע' שער א"א ספ"ז ושם פ"י כי בנוצר חסד מתייחדים הבינה דחכמה עם היסוד שבכתר והנ' רבתי הוא {צד ע"ד} בבינה כמ"ש בפע"ח שער הסליחות פ"ח וכנודע ומ"ש אם אין דעת אין בינה כי כל הי"ג תיקונים הם מתחילים מבינה ולמטה ולכן הם מתחילים תחת האזנים כי האזנים הם בינה וכמ"ש בע"ח שער אח"פ פ"א ולכך אמרו בספרא דצניעותא רפ"ב כי הי"ג ת"ד הם מאודנין נפקא וללמדינו שהם כולם רק מהבינה ולמטה והמזלא עלאה הוא דעת עליון כמ"ש בדרושי הצלם פ"ב בכללי חו"ג כלל ט"ו והוא נמשך מרדל"א (ע' שער מ"ן ומ"ד ריש דרוש י) והוא כולל כל התיקונים שהם מבינה וזהו שאמר אם אין דעת אין בינה ולכן נקרא נוצר חסד כי הוא מחסד עלאה דרדל"א המתגלה בפום אמה יסוד שלו והוא במצחא דא"א ששם רעוא דרעוין מצח הרצון אותיות נוצר ומשם נמשכין הי"ג תיקונים בבינה שהוא הנ' רבתי דנוצר וזהו נוצר חסד].

עד כאן מה שהגיע דברינו כעת בהמאמר אדם דאצילות והעתקתי אותו כולו כל מה שנמצא ממנו בספר ויקהל משה ובוזה נשלם דברינו וכוונתינו בקונטרסים הללו ונשלם בזה הספר הקדמות ושערים כל מה שחנני בו הקדוש ברוך הוא בחסדו וטובו הגדול למען שמו יתברך ויתעלה יהי שמו הגדול מבורך לעולם ולעולמי עולמים.

סיימתי אותו היום יום ג' לשבת סדר נצבים וילך כ"א אלול דשנת תרס"ב שנת ששים ואחת לימי חייו והוא ברחמיו יאריך ימי ושנותי להשלים הפצי ומגמתי ותקותי ממנו ית"ש למען שמו יתברך ויתעלה אמן ואמן.

שער הפונה קדים

ליקוטים

(ליקוט א)

קיימת סתירה בדברי האריז"ל אם החוורתא הי"ג חולק ועובר באמצע השערות או אם זה החוורתא הסובבת את הראש, וכן אם החוורתא העוברת באמצע הראש יורד לז"א אם לאו.

{צו ע"ג} [א] בענין הי"ג חוורתא שהם בגולגלתא דא"א, הנה אמר הרב בשער א"א (פרק יג) כי הי"ב מהם, הנה הם מתפשטים ד' דרך אחורי רישיה וח' נגד הפנים, ועוד יש חד חוור הכולל כל הי"ב, והוא חוורתא הי"ג, והוא נשאר למעלה ברישיה. והנה לכאורה היה נראה שאותו החוורתא הי"ג הכולל הנה הוא הארחא דאזיל בפלגותא דשערי שאמר לעיל (ע"ח שער א"א פ"ה סוף כלל א), אך היה קשה לפי"ז, כי הרי כאן אמר שהוא נשאר למעלה, ור"ל שאינו מתפשט ממנו למטה, ושם אמר כי מאותו הארחא דפלגותא דשערי הנה נמשך ממנו אל ז"א. אמנם במבו"ש (דרושי א"א פ"ט) הנה אמר שם בפירוש כי הארחא דפלגותא דשערי הוא אינו מכלל הי"ג אורחין והוא אתפלג לתרי"ג אורחין אחרנין, והי"ג אורחין הם סובבים הגולגולת מלבד אותו הארחא שיש באמצע הגולגולת ממש. וכן משמע באמת ג"כ באדרא רבא קדישא (דף קכח ע"ב), שאמר שם, האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפין בסחרנוי לארבע עיבר בסיטרא חד ולארבע עיבר בסיטרא דא, בסיטרא דאנפוי (שאלו הח' הם מצד הפנים ד' כנגד הלחי ימין וד' כנגד הלחי שמאל), ולארבע עיבר בסיטרא דא לסיטרא דאחורא, וחד לעילא דגולגלתא, כלומר לסיטרא דלעילא. (וכן הובא הלשון זה במאמרי רשב"י (דף מא ע"א וע"ג שם), ור"ל שהוא אינו לעילא ממש, והוא הארחא הי"ג הכולל כמו שיתבאר למטה.) ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש"ע רבוא עלמין כו'²⁴⁸. ואח"כ אמר שם, ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חוור (והוא הארחא דפלגותא דשערי) לגולגלתא דז"א לתקנא רישיה כו'²⁴⁹, וכן שם (קכט ע"א) אמר, בפלגותא דשערי אזיל חד ארחא דנהיר לר"ע עלמין ומניה נהיר ארחא דז"א²⁵⁰ כו', ומן ההוא ארחא אתפרשא לתרי"ג אורחין דאורייתא דפליג בז"א כו'²⁵¹. והרי לנו כי הושב את הארחא דפלגותא בפנ"ע כי הוא זולת הי"ג ארחין, והיא נהיר לר"ע עלמין ומתפשט לתרי"ג, והם זולת הי"ג הנ"ל וכמ"ש האריז"ל במבו"ש וכנזכר.

[ב] אמנם הוא כי בספר קול ברמה (דף טו ע"א) אמר שם האריז"ל עצמו בפירוש להיפך, ואמר שם כי מ"ש האדרא רבא קדישא (קכח ע"ב) ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חוור (שהוא הארחא דפלגותא) {צו ע"ד} לגולגלתא דז"א²⁵² כו', אמר שם האריז"ל זה לשונו, חד עיבר זה הוא אורח אחד בין השערות באמצע הראש, והוא האמור לעיל וחד לעילא דגולגלתא כו' ע"ש, והרי הוא בפירוש להיפך מהנ"ל. וכן הוא צריך ביאור לפי הנ"ל, כי מאחר שישנו ארחא דפלגותא ג"כ, אלמה לא נחשוב אותו ג"כ בחשבון, והיה לנו לומר כי הם י"ד ארחין, ולמה נחשב הוא בפנ"ע. וכן הוא קשה בענין זה קושיית מהר"צ בספר קול ברמה (דף ג ע"ב, ושם דף יט ע"א) שהקשה שם קושיא עצומה בזה, כי הרי כל ענין הי"ג חוורתא הנה הם הארחין אשר בין הנימין וע"ד הלבנונית אשר בין הכתב, וע"י

²⁴⁸ תרגום: הגולגולת הלבנה שלו מאירה לשלוש עשרה שבילים החקוקים סביבו לארבע שבילים בצד אחד ולארבע שבילים בצד זה, בצד פניו, ולארבע שבילים בצד זה לצד האחור, ואחד לחלק העליון של הגולגולת. ומזה התפשט אורך פניו לש"ע רבוא עולמות.

²⁴⁹ תרגום: ומזאת הגולגולת יוצא שביל לבן אחד לגולגולת של ז"א, ע"מ לתקן את ראשו.

²⁵⁰ תרגום: בהתחלקות השערות הולך דרך אחד המאיר למאתיים ושבעים עולמות, וממנו מאיר הדרך של ז"א.

²⁵¹ תרגום: ומן האורח הזה מתחלק לתרי"ג דרכים שבתורה המתחלקים [בחינת] ז"א.

²⁵² תרגום: ומזאת הגולגולת יוצא שביל לבן אחד לגולגולת של ז"א, לתקן את ראשו.

שער הפונה קדים

הנימין מתחלקין הארחין וכמ"ש בשער א"א (פרק ה) וכנודע. ומאחר שהנימין הם ג"כ י"ג וכמ"ש שם הרב, וכן הוא באד"ר (קכט ע"א) וא"כ הרי איך הוו הארחין י"ג, הרי בין י"ג נימין אינם אלא רק י"ב אוירין ביניהם, ולא עוד אלא שישנו עוד חוורתא נוסף והוא הארחא דפלגותא כנו', ואיך אפשר להיות במציאות כ"ז, והוא קושיא עצומה למאד. וכן אנו צריכין להתבונן עוד בענין מ"ש האד"ר כי הארחא דפלגותא הוא מתפרש לתרי"ג אורחין כנ"ל, היכן הם אותן התרי"ג ארחין, כי באם שהם בגלגלתא ג"כ א"כ איזה היכר הוא להי"ג הנ"ל מאחר שיש שם עוד תרי"ג, ועוד כי במסכת אצילות וכן בתפילת ר' נחוניא בן הקנה, הנה אמרו שם כי הם תר"כ ארחין כמנין כת"ר, והם תר"כ עמודי אור, והרי הוא לכאורה שלא כדברי האדרא רבא קדישא, כי שם אמר רק תרי"ג ארחין ואם נצטרף הי"ג הנ"ל הרי הם תרכ"ו ארחין.

ישוב הסתירה על פי דברי הגר"א שחוורתא העובר באמצע הראש, והחוורתא הסוכב את הראש המה באמת כחי' א'.

[ג] אמנם הוא, הנה הגם שעיקר ענין הזה הוא מרזין סתימין מופלא ומכוסה נורא מאד, ואמרו במסכת אצילות כי על סוד התר"כ עמודי אור שבכתר, הנה עליו אמרו (חגיגה יג ע"א) במופלא ממך אל תדרוש, אך עכ"ז הנה נודע הוא שבכל דבר יש עומק ופשט, והנה האיר הקב"ה את עיני ליישב את כל הדברים הנז' ולהעמידם בדרך פשוט מאד שיתיישבו בעה"י בלב כל מעיין. והנה הוא ע"פ דברי מאורן של ישראל קדוש עליון מרן הגר"א זללה"ה וזיע"א בספד"צ פ"א (יא ע"ג) במאמר גלופי דגלופין כחיו דחויא אריך ומתפשטאן לכאן ולכאן, זנבא ברישא, רישא אחזיר אכתפין²⁵³. ואמר שם הגר"א ז"ל, כי הנה כמו שבתיקוני דיקנא יש שם שני (צו ע"א) מזלות שהם כללות כל התיקונים, והם מזל עליון ומזל תחתון, והם זו"ן ומתייחדים ונכללים באחד, כי הם שניהם הדעת עלאה הכללי כנודע, כן הוא בהי"ג חוורתא הנה יש בהם שני ארחין שכוללין את כל הי"ג והם נכללים באחד שהם זו"ן. והנה הם ע"ד תנין השמים שהוא התלי ששוכב באמצע המזלות כבריה מבפנים לכולם, והוא כמלך על כל הי"ב מזלות (ס"י פ"ו מ"ג) שכולם מתנהגין על ידו, והוא הנחש בריח דתנין השמים, ואח"כ הוא מתעגל כנחש עקלתון עד שמגיע זנביה לרישיה, וכן הוא בברייתא דשמואל (פ"א) התלי כמלך כו', נחש בריח זה התלי כו' התלי מגוף המאורות ונטוי מקצה אל קצה כנחש עקלתון וראש זנב כו'. וכן הוא בהליתן, כי שנים הם אחד לויתן נחש בריח שהוא שוכב לאורך הים כברית, ואחד לויתן נחש עקלתון שמתעגל ומקיף את כל הים וכל העולם. ואוחז הזנב בראש ונכלל בלויתן נחש בריח, והם זו"ן כמ"ש ב"ב (דף עד ע"ב), ונכללים שניהם באחד כי חוזר הזנב לראש. כן הוא עד"ז בהשני ארחין הכוללים דהחוורתא, כי הם שנים והם אחד. והיינו, כי בהי"ב חוורתא אשר הם ח' לצד הפנים, ד' כנגד לחי ימין וד' כנגד לחי שמאל, וד' לאחוריו, והם י"ב ארחין, הנה יש בתוכם ארחא אחת שהוא חוורתא אחד הכולל את כולם, והוא ארחא דפלגותא דשערי אשר הוא באמצעם, באמצע הראש ממש, שמתוכו מתפשטים ו' לכאן ו' לכאן. וראשו של אותו הארחא הנה הוא לצד העורף, כי לצד הפנים לא היו יכולים לקבל אורו, ונמשך והולך דרך כל הראש, וכשמגיע לצד הפנים הוא מתחלק לשנים ומתעגל לימין ושמאל מחוץ לכולם ומקיף את כולם עד שמגיע זנביה לרישיה בצד העורף.

הארחין נקראים ג"כ "גלופין", שהוא לשון המורה על חקיקה, מכיוון שהארחין הם כעין שבילים בין הנימין, ע"ד הלבנונית שבין שורות הכתב, וע"ש זה הם קרויים חוורתא. והנה ב' הארחין הכוללים הרי הם נחש

²⁵³ תרגום: חקיקת החקיקות כמראה נחש ארוך ומתפשט לכאן ולכאן זנבו בראשו ראשו מחזיר לכתפיו.

שער הפונה קדים

הבריה ונחש העקלתון נקראים בסדפ"צ גלופי דגלופין. והם זו"ן, שכן החוורתא ההולך ביושר ובאורך שהוא הנחש בריח הוא זכר, והחוורתא המתעגל שהוא הנחש עקלתון הוא נוק'.

[ד] וזהו שאמר הספד"צ הנז' גלופי דגלופין, כי כל הארחין כולם נקראו גלופין שהוא לשון חקיקה על שם שהם הארחין שבין הנימין ע"ד הלבנונית שבין הכתב, והם החוורתא כנוז', והרי הם כמראה החמה העמוקה מן הצל, והב' ארחין הכוללים שהם הבריה והעקלתון הנה הם נקראים גלופי דגלופין. ואח"כ מפרש הספד"צ מי שהם, ואמר: כי הם כחיוז דחויא אריך ומתפשטאן לכאן ולכאן. והוא הארחא דפלגותא שהולך באמצע הראש, והוא הנחש בריח אשר ממנו מתפשטים כל הי"ב חוורתא ו' לכאן ו' לכאן והוא באמצעם ובתוכם. ואח"כ מפרש את הנחש עקלתון ואמר, זנבא ברישא. כי מצד הפנים הנה מתחלק הבריה לשנים ומתעקל ומתעגל מחוץ לכולם ומקיף את כולם עד שחזור זנביה לרישיה, והוא הנחש עקלתון. ואח"כ מפרש המקום של הראש, ואמר כי ראשו של הנחש בריח הוא לצד העורף וזהו שאמר רישא אחויר אכתפין, ושם חוזר הנחש עקלתון זנביה לרישא, והנה הם שניהם הם זו"ן כי החוורתא ההולך ביושר ובאורך שהוא הנחש בריח הוא זכר, והחוורתא המתעגל שהוא הנחש עקלתון הוא נוק', ובסוד (ידמיה לא כא) נקבה תסובב גבר, והם שנים והם אחד, כי הרי במה שהם בריח ועקלתון שהוא ב' תכונות, תכונת זו"ן, הרי הם שנים. אך באמת הם אחד, כי הבריה עצמו הוא מתחלק לצד הפנים ונעשה עקלתון, וכן חוזר זנביה לרישיה ונכללים באחד. {צו ע"ב}

מ"ש באדרא רבא "וחד (חוורא) לעילא דגולגלתא, כלומר לסטרא דלעילא", פי' נחש עקלתון דחוורתא המקיף את כולם, והוא ג"כ מתחת לכולם. הרי שהוא אינו לעילא ממש, לכן אמר "כלומר לסטרא דלעילא". וע"י שהוא מקיף את כולם וכולם בתוכו, לכן הוא כולל את כולם.

ומ"ש שהוא "לעילא דגולגלתא", אע"ג שהוא מתפשט ג"כ למטה, הוא צ"ע לכאורה, שכן יצא לפ"ז שישנם ט' לצד הפנים, ואילו האד"ר אינו חושב כי אם ח' בלבד. אמנם בעץ חיים שער א"א מבואר כי הם ט' לצד הפנים, וכן הוא מוכח לכאורה באד"ר שם ג"כ שמזכיר י"ג, ואם נאמר שאותו החוורא הי"ג הכולל אינו מתפשט למטה, הרי שאינם אלא י"ב. אלא הענין הוא, שאותו החוורתא הי"ג הכולל מתפשט גם למטה, אמנם כל התפשטותה אינה ממקומה המכוון, כי מקומה המכוון הוא כנגד החוטם, ושם אין מתפשטת שום חוורתא, שכן החוטם מפסיק ביניהם. אך אותה החוורתא הי"ג מתעקלת ומתעגלת דרך הצדדים לימין ולשמאל, נכללת עם ד' שבימין ושמאל ומתפשטת עמהם כנגד לחי ימין ולחי שמאל.

והנה פי' מ"ש הרב על החוורתא הי"ג הכולל שהוא נשאר למעלה ברישיה, שמאחר שהוא אינו מתפשט ממקומו אלא מתעקל ונכלל בימין ושמאל, הרי שנשאר בהם עיקרו, ואין מתפשט דרכם כלפי מטה אלא הארתו בלבד, שכן כל דבר שבקדושה עיקרו לעולם נשאר במקומו הראוי לו, ולמטה מתפשטת רק הארתו. ומדוע לא נתפשט ממקומו שבחוטם, שכן שם הוא מקום גילוי מלכות דרדל"א, ושם היא עומדת כנגד מלכות דאצילות, והמלכות היא עטרה דגבורה, ועיקר הדינין מתגלין בה, והשורש לזה הוא בחוטם דא"א, ולכן אין החוורתא מתפשטת שם כדי שלא יתבטל שורש הדינין אשר שם.

[ה] והנה מ"ש באדרא רבא קדישא (קכה ע"ב) בענין הי"ג חוורתא, "וחד לעילא דגולגלתא, כלומר לסטרא דלעילא", הכוונה הוא על הנחש עקלתון דהחוורתא המקיף את כולם, והיא מתחת לכולם, והרי היא אינה לעילא ממש, לכן אמר כלומר לסטרא דלעילא. ועליה אמר האריז"ל (שער א"א פרק ה הנ"ל) שהיא החוורתא הי"ג הכולל, והוא ע"י שהיא מקיף לכולם וכולם הם בתוכה, לכן היא הכולל את כולם. ומ"ש שהיא נשאר למעלה, ור"ל שהיא אינה מתפשטת למטה, הוא משום כי באם שנאמר שהיא מתפשטת ג"כ למטה, הלא יהיה לפי"ז ט' לצד הפנים, והאד"ר אינו חושב רק ח' וכנ"ל אות א'. אמנם הנה בשער א"א (פרק ה) מבואר שם באמת כי הם ט' לצד הפנים, וכן הוא מוכח לכאורה באד"ר שם ג"כ, שהרי אמר "האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר לתליסר עיבר כו", ובאם נאמר שאותו החוורא הי"ג הכולל אינו מתפשט למטה, הרי אינם אלא רק י"ב. אך הענין הוא כי אותו החוורתא הי"ג הכולל, שהיא החוורתא המקפת, הנה היא מתפשטת באמת למטה ג"כ, אמנם כי כל התפשטותה היא אינה ממקומה מכוון, כי מקומה מכוון הוא כנגד החוטם,

שער הפונה קדים

ושם אינה מתפשטת שום חוורתא, וכמ"ש בשער א"א (פרק ה) שהחוטם מפסיק ביניהם, אך אותה החוורתא הי"ג, הנה היא מתעקל ומתעגל דרך הצדדים ימין ושמאל, ונכללת עם הד' שבימין ושמאל, ומתפשטת עמהם כנגד הלחי ימין והלחי שמאל. ונמצא כי הגם שבאמת הנה מתפשטים למטה מצד הפנים ט' חוורתא, אך התפשטותם הוא רק דרך ח' מקומות. ומ"ש הרב על החוורתא הי"ג הכולל כי היא נשאר למעלה ברישיה, הכוונה הוא כי מאחר שהיא אינה מתפשטת ממקומה גופה אלא שמתעקל ונכלל בימין ושמאל, הנה נשאר עיקרה בהם, ואינה מתפשטת דרך הם למטה אלא רק הארתה לבד, וכמ"ש הרב הכלל בזה בשער הנסירה (פרק ז) ובכ"מ, כי כל דבר שבקדושה נשאר עיקרו במקום שהולך שם, ואינו מתפשט למטה אלא הארתו לבד, ולכן אמר הרב היטיב כי הוא נשאר למעלה ברישיה. אך הטעם מה שלא נתפשט באמת ממקומו גופה שהוא בחוטם, הטעם הוא כי החוטם הנה שם הוא המלכות דרדל"א, ושם תלייא ה' לקיימא ה' דלתתא, שהיא המלכות דאצילות, כמ"ש באדרא זוטא קדישא (דף רפט ע"א), וע' שער א"א (פרק יב). והמלכות היא עטרה דגבורה, ועיקר הדינין בה מתגלין, והשורש לזה הוא בחוטם דא"א, וכמ"ש הרב במבו"ש (שער א"א ספ"ז), ולכן אינו מתפשט החוורתא שם בכיוון כדי שלא יתבטל שורש הדינין אשר שם.

בזה יתבארו דברי האריז"ל שמפרש בדברי האד"ר "ומהאי אתפשט אורכא וכו'" דקאי על ח' החוורתא המתפשטים לצד הפנים, על אף שיותר ראוי היה לפרש דקאי על הי"ג הכולל שהוא "חד לעילא" ועליו כתב האידרא "ומהאי אתפשט", אלא שהמשכת החוורתא הי"ג עובר רק דרך הח' דהפנים.

[1] והנה בזה יתבאר ג"כ דברי האריז"ל מה שמפרש בדברי האד"ר (קכח ע"ב) שאמר שם, האי גולגלתא חוורתא דיליה אנהיר לתליסר עיבר גליפין בסחרנוי, לארבע עיבר בסיטרא חד ולארבע עיבר בסיטרא דא, בסטרא דאנפוי (שהם שניהם מצד הפנים), ולארבע עיבר בסיטרא דא לסטרא דאחורא, וחד לעילא דגולגלתא, כלומר לסיטרא דלעילא. ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לתלת מאה ושבעין רבוא עלמין. ומפרש האריז"ל במאמרי רשב"י (דף מא ריש ע"ד), וע' ע"ח שער א"א (פרק יד), כי מ"ש ומהאי אתפשט כו', הכוונה הוא רק {צו ע"ג} על הח' חוורתא המתפשטים לצד הפנים ע"ש. ולכאורה יפלא כי יותר היה ראוי לפרש שהכוונה הוא על החד לעילא דגולגלתא הסמוך לו שהוא החוורתא הי"ג הכולל, שממנו מתפשט אורכא דאנפוי לש"ע רבוא עלמין, ומה מכריח להאריז"ל להוציא ממשוין ולפרש כי מ"ש ומהאי אתפשט כו', שהכוונה הוא על הח' שנמשכים מצד הפנים שאמר מקודם. אך לפי דברינו הנז' הוא ניחא היטיב, כי הגם שכוונת האד"ר הוא באמת על החד לעילא הסמוך לו, שהוא הי"ג הכולל, עכ"ז הנה מפרש האריז"ל היטיב שהתפשטות דהש"ע הוא מהח' דהפנים, כי גם כל המשכת דהחוורתא הי"ג הכולל הוא לעולם ג"כ רק דרך הח' דהפנים, כי מתעקל ומתעגל לימין ושמאל ונכלל עמהם, ומתפשט הוא ג"כ רק לצד הפנים, ולכן הושב האד"ר לצד הפנים רק ח' ולא ט', הגם שאמר שהם י"ג חוורתא, והוה ט' לצד הפנים. אך משום שהט', שהוא החוורתא הי"ג הכולל, הנה היא מתעגל לצדדי הפנים, ונכלל בהח' דהפנים ומתפשט עמהם, ואינו מתפשט בפנ"ע ממקומו גופה, שהוא נגד החוטם, אלא רק בצד הלחי ימין ושמאל, ונכלל עם הח', ונשאר עיקרו בהם. והרי נמצא כי גם ההתפשטות דש"ע רבוא עלמין, אשר ממנו הוא ג"כ דרך הח' אשר לצד הפנים.

כתוב במבו"ש, שי"ג הארזין הם מלבד הארזא דפלגותא. כוונתו ללמדינו, שכל י"ג החוורתא המתפשטים למטה הם מכח הנחש עקלתון, שהוא בחי' הנוק' דחוורתא, שכן אין אשה אלא לבנים (וכמו כן היא המתחלקת לי"ב, וכל י"ג הם באמת לאמיתה י"ב וי"ג הכוללים). משא"כ הארזא דפלגותא, הרי הוא הנחש בריח, והוא בחי' זכר, אינו מתגלה למטה, וכל גילוייו הוא רק בז"א, ואינה מתגלית אלא לעתיד לבא, ואורו

שער הפונה קדים

נעלם לעת עתה ונשאר באצילות. משא"כ הנחש עקלתון אשר מתגלה עתה ג"כ. וזהו שאמר האריז"ל כי הנחש בריח אינו מכלל הי"ג, דהיינו שאינו מתגלה למטה.

[ז] אמנם מה שאמרנו כי החוורתא הי"ג הכולל הוא הנחש עקלתון, ואמר האריז"ל במבו"ש (שער א"א פרק ט) כי כל הי"ג ארחין הם מלבד הארחא דפלגותא, ואמר שם כי ההוא ארחא דפלגותא אינו בכלל הי"ג ארחין וכנ"ל אות א', הנה כוונתו הוא רק ללמדינו כי כל הי"ג חוורתא המתפשטים למטה הנה הם מכח הנחש עקלתון, שהוא בחי' הנוק' דהחוורתא וכנ"ל אות ד'. כי לעולם הוא שהנוק' היא המתפשטת למטה, שאין אשה אלא לבנים (תענית לא ע"א), וכן היא המתחלקת ליי"ב ובסוד י"ב שבטים, שהם כולם תיקוני הנוק', ר"ל גילוייה שבהם נתגלית למטה. והוא ג"כ סוד י"ב בקר והים עליהם שעשה שלמה (וכמ"ש בפ' ויצא דף קנג ודף קנה, ופ' משפטים קד רע"א וסע"ב, ופ' ויחי דף רמו ודף רמו), וכן סוד י"ב גבולי אלכסון²⁵⁴ כמ"ש באדר"ר (דף קלד ע"ב), והם ג"כ סוד הי"ב גבולים דארץ ישראל, כמ"ש בבא בתרא (דף קכב ע"א), והיי"ב שערים דירושלים אשר בסוף יחזקאל (מח לא - לג), והיי"ב שערים שברקיע אשר דרך שם מתקבלים תפילות כל ישראל כמ"ש בזהר (ויקהל דף רב רע"א), וכן הי"ב הלונות דבית הכנסת דלעילא אשר עליהם נאמר (שיה"ש ב ט) משגיח מן החלונות, וכמ"ש בפ' פקודי (דף רנא ע"א). ושרשם הוא הי"ב אותיות דמילוי אדני²⁵⁵, והיי"ב אותיות דג' הויות, דמלך מלך ימלוד²⁵⁶, שכ"ז הוא הכל מתיקוני המלכות, ר"ל גילוייה. ונמשכים בה מהיי"ב צרופי הויה שבהיסוד²⁵⁷. וכל י"ב, כללותם הוא י"ג, שהוא מנין אחד המייחדם. וכי בלתי הכללות המייחדם אין להם אותה הצורה כלל, והם כחומר בלי צורה, וכגון תיבת בראשית, אין להו' אותיות שבו אותו ההוראה והצורה אלא רק כאשר הם נכללים יחד, אבל בלתי זה, ר"ל כאשר שעומדים מופרדים זה מזה הרי אין להם ההוראה והצורה דמילת בראשית כלל, ונמצא כי רק כלילותם ויחודם זב"ז הוא העושה להם אותו ההוראה והצורה, ולכן נחשב לעולם הכללות למספר. ושורשם הוא (צו ע"ד) הי"ג תיקוני דיקנא, שהם ג"כ י"ב ומזל ונקח הכוללם הוא הי"ג. והם ממוח דעת שבא"א, וכנודע שהי"ג ת"ד הם הדעת עלאה²⁵⁸, ולמעלה מהם הוא הי"ג נימין שהם מהבינה דא"א, ולמעלה מהם הוא הי"ג חוורתא שהם מהחכמה דא"א, (כי אלו הג' הם מחב"ד דא"א כמ"ש במ"א), והם ג"כ י"ב והנחש עקלתון שבהם הוא הכוללם, והוא הי"ג. וכל ההתפשטות דהיי"ב חוורתא והיי"ב נימין, שהם ח' לצד הפנים וד' מצד העורף, הנה הוא הכל דרך הנחש עקלתון שבהם, כי הוא המקיף את כולם והוא מתחת כולם, ובו ועל ידו מתפשטים ומאירים למטה כל הי"ב כולם. וזהו שאמר האריז"ל במבו"ש (שם פ"ט) שהחוורתא הי"ג הכולל הוא זולת הארחא דפלגותא, כוונתו הוא ללמדינו שההתפשטות כל הי"ג אשר הם נמשכים ומאירים למטה, הנה הוא רק דרך הנחש עקלתון, כי הוא בחי' הנוק', והוא המתגלה למטה בכל הי"ב, כי הם תיקוני הנוק' וגילוייה כנ"ל, משא"כ הארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח, והוא בחי' זכר, הנה הוא אינו מתגלה למטה, וכל גילוייו הוא רק בז"א. וכן הוא מתפשט לתרי"ג ארחין אחרנין, שהם תרי"ג דהתורה אשר בז"א, והוא אורייתא דאצילות שהקב"ה עוסק בה²⁵⁹, ואינה מתגלית היא אלא רק לעתיד לבא, כי הוא

²⁵⁴ עי' ס"י פ"ה מ"ב.

²⁵⁵ עי' בהגר"א על ספר יצירה כג ע"א.

²⁵⁶ עי' בהגר"א על ספד"צ ד ע"ב בהגה"ה.

²⁵⁷ עי' ע"ח שער טנת"א פרק ז', וטעמי המצות פרשת עקב.

²⁵⁸ עי' ע"ח שער הולדת או"א וזו"ן פרק ז'.

²⁵⁹ עי' ע"ז ג' ע"ב. ועי' הק' לשעה"ק (הובא בע"ח א ע"ג) ז"ל, הנה מבואר כי תורתנו הק' כלולה ונמצאת בכל ד' עולמות אבי"ע, ובהיותה בעולם האצילות, אז נקראה "קבלה", כי שם היא

שער הפונה קדים

הנשמה לנשמה דאורייתא שאמרו בפ' בהעלותך (קנב ע"א") וכנודע. וכ"ז הוא מהארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח אשר אורו הוא נעלם עתה, משא"כ הנחש עקלתון הנה הוא אשר מתגלה עתה ג"כ, כי ממנו הוא כל הארת הי"ג חוורתא והי"ג נימין שהם שורש הי"ג ת"ד, י"ג מדות הרחמים שבהם מתקיים העולם, כי עליהם אמר הקב"ה למשה רב"ה (שמות לג יט) אני אעביר כל טובי על פניך. ואלו הג', ר"ל הי"ג חוורתא והי"ג נימין והי"ג ת"ד, הם סוד התורה והמצוה וההנהגה, והרי הם מתגלים כולם, וכן הם מתגלים לכל בחי' הי"ב שחשבנו לעיל. וכ"ז הוא ע"י הנחש עקלתון, שהיא הנוק, כי על ידה כל הגילויים, משא"כ הנחש בריח שכל אורו נשאר עתה באצילות עצמו כנז', וזהו שאמר האריז"ל כי הנחש בריח הוא אינו מכלל הי"ג, ור"ל שהוא אינו מתגלה למטה.

כל הנ"ל הוא רק בבחי' גילויים, שנתגלו לשני תכונות ושני בחי'. אמנם במציאותם העיקרי הרי הם אחד ממש, שכן הבריה עצמו, בהגיעו לצד הפנים, הוא מתחלק לשנים ומתפשט ומתעגל לכאן ולכאן וחוזר אח"כ ונכלל בכריח. וזהו מ"ש האריז"ל כי מ"ש האד"ר "חד עיבר חוור" שהוא הארחא דפלגותא לגולגלתא דז"א, כוונתו לחד לעילא דגולגלתא, הרי הוא החוורתא הי"ג הכולל.

[ח] אמנם כ"ז הוא רק בבחי' גילויים, כי הרי נתגלו לשני תכונות ולשני בחי', שהנחש בריח הוא בבחי' זכר והנחש עקלתון הוא בבחי' נוק, אבל במציאותם העיקרי הרי אמרנו כי הרי הם אחד ממש, כי הבריה עצמו בהגיעו לצד הפנים הוא מתחלק לשנים, ומתפשט ומתעגל לכאן ולכאן, וכן חוזר אח"כ ונכלל בהבריה, כי חוזר זנבו לרישיה כנ"ל אות ג' ד', והרי הוו שניהם רק מציאות אחת. ושניהם הם הכוללים את כל הי"ב, כי הבריה הוא כוללם בתחילתן כי הוא שורשם אשר ממנו מתפשטים לכאן ולכאן כנ"ל, והעקלתון הוא כוללם בסופן, כי הוא מתחת כולם ומקיף את כולם וכולם מתפשטים למטה דרך בו, ונכלל הוא בהם (כנ"ל אות הו), והם בו וכנ"ל כ"ז. ועכ"פ הוא כי הבריה והעקלתון שניהם הם אחד, ושניהם הם הכוללים את כל הי"ב, וזהו מ"ש האריז"ל (בספר קול ברמה דף טו ע"א) כי מ"ש האד"ר (קכז ע"ב) ומהאי גולגלתא נפיק חד עיבר חוור שהוא הארחא דפלגותא לגולגלתא דז"א כו'²⁶⁰, אמר שם האריז"ל {צח ע"א} כי חד עיבר זה הוא האמור לעיל וחד לעילא דגולגלתא, שהוא החוורתא הי"ג הכולל וכנ"ל אות ב'. הנה הדברים הם אמת בודאי, כי הגם שאמרנו שהחוורתא הי"ג הכולל הרי הוא הנחש עקלתון, אך העקלתון והבריה, הרי הם באמת אחד, שהם שניהם אחד ממש, ומה שאנו חושבים אותם לשנים הוא רק בגילויים ולא במציאותם וכנז'.

לפי זה מוכן מה שהקשינו באות ב' שאם י"ג הארחין הם ללא הארחא דפלגותא, למה לא נחשבם לי"ד בחי'. והענין הוא, כי אין אנו חושבים אלא את אותן המאירים ומתגלים למטה, והם אינם באמת אלא י"ג, כי הבריה אינו מתגלה למטה עתה כלל. ואפילו אם הארחא דפלגותא היתה מתגלה עתה למטה ג"כ היו רק י"ג ולא י"ד, שכן אז היו הבריה עם העקלתון לאחד, הן במציאותם והן בגילויים. במציאותם הם אחד, והם שניהם כוללים. אלא שזה כולל אותן בראשן, וזה כולל אותן בסופן. אך בתכונתם וגילויים הם שנים. אמנם התפשטותם הוא רק דרך י"ב מקומות, שכן נכלל בהם ההתפשטות של הי"ג הכוללם אשר כולם נמשכים דרכה. לכן אמר על הי"ג הכוללם שהוא נשאר למעלה.

[ט] וכן ניחא לנו ג"כ מה שהערינו לעיל אות ב' עוד, כי מאחר שאמר במבוי"ש (פרק ט) כי הי"ג ארחין הם מלבד הארחא דפלגותא, א"כ אלמה לא נחשב הארחא דפלגותא ג"כ ונאמר שהם י"ד ארחין, אך הענין הוא, כי אין אנו חושבים אלא רק את אותן המאירים ומתגלים למטה, והם אינם באמת אלא רק י"ג, כי הבריה אינו מתגלה הוא למטה עתה כלל וכנ"ל, והאד"ר אינו חושב אלא רק אותן המתגלים למטה, וכמ"ש (דף קכז

מופשטת מכל הלבושים הנקרא "פשט", מלשון "פשטתי את כתנתי" (שיה"ש ה ג), שהוא בחי' המלבוש החיצוני, שהוא ע"ג עור אדם המתפשט מעליו לפעמים, וזהו עיקר מלת "פשט".²⁶⁰ תרגום: ומזאת הגולגולת יוצא שביל לבן אחד לגולגולת של ז"א לתקן את ראשו.

שער הפונה קדים

ע"ב) האי גולגלתא חוורא דיליה אנהיר (שהוא מתפשט ומאיר למטה) לתליסר עיבר כו', שהוא מאיר למטה ע"י י"ג ארחין, ולכן אינו חושב את הארחא דפלגותא כי הוא אינו מתגלה עתה למטה וכנ"ל. והאמת הוא, כי באם שהיה גם הארחא דפלגותא נתגלה עתה ג"כ, היו ג"כ רק י"ג ולא י"ד, כי הרי אז היו הבריה עם העקלתון אחד לגמרי מכל וכל, ר"ל הן בגילויים והן במציאותם, ולא היו ג"כ רק י"ג לבד בין כולם לעולם. ועכ"פ הרי נתבאר לנו כי הבריה והעקלתון הנה במציאותם הם אחד, והם שניהם הכוללים, זה כולל אותן בראשן וזה כולל אותן בסופן, והם באמת רק אחד הכולל כי שניהם אחד הם. אך בתכונתם וגילויים הם שנים, והבריה אינו מתגלה למטה, אלא כל אורו נשאר באצילות עצמו, והמאירים למטה ומתגלים הם רק י"ג. אך התפשטותם הוא רק דרך י"ב מקומות, כי הי"ג הכוללם אשר כולם נמשכים דרך בה כי היא המקיף לכולם ומבחוץ לכולם, הנה ההתפשטות שלה נכלל בהם ואינם מתפשטים למטה אלא דרך י"ב מקומות, ה' לצד הפנים וד' לצד העורף. ולכן אמר על הי"ג הכולל שהיא נשאר למעלה, ואינו חושב רק י"ב מקומות הגם שהמאירים הם י"ג, והגם שבפרטיות הרי הם י"ד, אך המשלחים את אורם למטה והמתגלים הם רק י"ג, ולכן לא נזכר לעולם רק י"ג חוורתא, ובפרט כי הרי שני הכוללים הם באמת רק אחד.

ע"ד שאמרנו בחוורתא, כן הוא בנימין, שהם י"ג נימין ובהם ב' כוללים, אחד נימא דנחש בריח העובר באמצע הראש, אשר בתוכו הוא הארחא דפלגותא, ועל ידיה החוורתא הבריה נחלק לשנים, (ועכ"ז הוא אינו נחשב לשני בריחין שכן הוא באמת רק אחד שחציו מצד זה וחציו מצד זה). ומשום שהארחא דפלגותא ההולך בתוך הנימא דפלגותא היא פתוחה הן לצד הפנים הן לצד העורף, לכן הוא נקרא נחש בריח, משום שהוא מכריח מן הקצה אל הקצה, מן העורף לפנים. משא"כ ב' הארחין שלצדדי ימין ושמאל דהנימא דפלגותא הכללי, הם אינם פתוחים אלא לצד העורף בלבד, ולכן נחשבים הם רק מהד' שבאחוריו.

[י] והנה ע"ד שאמרנו בהחוורתא כן הוא כ"ז ג"כ בהנימין, כי החוורתא הרי הם הארחין שבין הנימין ע"ד הלבנונית שבין הכתב, והנה הם ג"כ י"ג נימין ובהם ב' כוללים, אחד נימא דנחש בריח העובר באמצע הראש, אשר בתוכו הוא הארחא דפלגותא הנ"ל, כי הארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח דהחוורתא הוא עובר בתוך הנחש בריח דהנימין ומחלקן לשנים. ועכ"ז לא נחשב לשני בריחין כי הוא באמת רק אחד אלא שהחוורתא עובר בתוכו שהוא הארחא דפלגותא ונחלק על ידו הבריה דהנימין לשניים, חציו מצד זה וחציו מצד זה, ועומד הבריה דהחוורתא בתוך הבריה דהנימין. והרי מתורץ בזה קושיית מהר"ץ אשר לעיל אות ב', כי איך אפשר י"ג ארחין בין י"ג נימין, כי הארחא דפלגותא הוא בתוך הנימא דפלגותא עצמה, והוא לבד {צח ע"ב} הב' ארחין אשר משני הצדדין דהנימא דפלגותא הכללי. ואותן הב' ארחין דהצדדין הם פתוחים רק לצד העורף, כי הם מהד' ארחין המתפשטים לאחוריו, משא"כ הארחא דפלגותא היא פתוחה הן לצד העורף ושם היא רישיה, והן לצד הפנים כי שם מתחלקת לשנים, שהוא הנחש עקלתון דהחוורתא וכנ"ל. ומשום שהארחא דפלגותא ההולך בתוך הנימא דפלגותא היא פתוחה, הן לצד הפנים הן לצד העורף, לכן נקרא היא בשם נחש בריח, משום שהרי היא מכריח מן הקצה אל הקצה, מן העורף להפנים, משא"כ הב' ארחין אשר לצדדי ימין ושמאל דהנימא דפלגותא הכללי, הנה הם אינם פתוחים אלא לצד העורף לבד, ולכן נחשבים הם רק מהד' שבאחוריו, ע' כ"ז למטה בהציור (באות יד) ותבין היטיב.

והנה אף בנימין ישנו נחש עקלתון, והוא מחוץ לעקלתון דחוורתא. ויחד עם הבריה דהנימין הוא נחשב לאחד ממש מכל וכל, והם שניהם מהווים את הנימא הי"ג הכולל את כל י"ב הנימין, שכן בכל ענין בחוורתין אשר ע"י נחשבים הבריה והעקלתון לשנים, הוא רק משום גילויים והתפשטותם, שכן גילוי והתפשטות של הבריה הוא בז"א, ואינו מתגלה עתה כי אם באצילות עצמו, אמנם ע"י העקלתון דהחוורתא מתפשטים י"ב החוורתין, והמה לצורך תיקוני הנוק' וגילוייה שהוא ב"ב. לכן חשבנו את החוורתין הבריה והעקלתון לשנים.

שער הפונה קדים

הגם שמציאותם אחד.

אמנם תיקונם העיקרי של הנימין שיתפשטו בו מקומות בלבד, והיינו כי כל אחד מד' הנימין שבאחוריו מתפשט ממקומו כדי לכסות את הלבנונית שבעורף, שלא ינקו החיצונים משם. לכן מכסים הד' נימין שבאחוריו אף על הלבנונית דהחורתא. אמנם תיקונם העיקרי של יתר ט' הנימין אשר מצד המצח והפנים הוא אדרבא, שלא יתפשטו כל א' ממקומו, כדי שלא לכסות את המצח והפנים ח"ו. וכל תיקונם דט' הנימין דמצד הפנים הוא לקבצם יחד דרך פאות הראש, להמשיך את אורם משם לתיקוני דיקנא. הרי נמצא, כי הבריה והעקלתון הנימין, אע"פ שאף הם בבחי' זו"ן, אך פעולה אחת לשניהם, ומתפשטים ומתגלים רק ב"ג תיקוני הדיקנא. נמצא, כי יש ב' חילוקים בין החורתא להנימין: א) סדר החורתא הוא להאיר מ"ב מקומות, ואילו סדר הנימין, הוא להאיר דרך ו' מקומות בלבד. ב) הנחש בריה דהחורתא מאיר ומתפשט דרך אחוריו ומאיר לז"א, ומתגלה באצילות לגילוי בפנ"ע, אמנם אור הנחש בריה דהנימין והתפשטותו הוא רק עם הנחש עקלתון הנימין, והמה מתפשטים ומאירים ביחד עם ח' הנימין דהפנים, ותיקונם העיקרי הוא להתקבץ, ומתפשטים דרך פאתי הראש ע"מ להאיר ב"ג תיקוני הדיקנא.

[יא] וכמו כן הנה ישנו ג"כ נחש עקלתון בהנימין, והוא מחוץ להעקלתון דהחורתא²⁶¹. והנה הוא נחשב עם הבריה דהנימין לאחד ממש מכל וכל, והם שניהם נימין הי"ג הכולל את כל הי"ב נימין. כי כל ענין אשר בהחורתין נחשב בהם הבריה והעקלתון לשנים, הרי אמרנו לעיל אות ז' ח' ט' כי הוא רק משום גילויים והתפשטותם, כי הבריה כל גילוי והתפשטותו הוא בז"א, ואינו מתגלה עתה רק באצילות עצמו, אבל העקלתון דהחורתא הנה מתפשטים על ידו כל הי"ב חורתין כולם, והן לצורך כל תיקוני הנוק' ונילווייה שהוא ב"ב וכנ"ל אות ז' (ע' הגר"א בספד"צ פ"א דה"מ היתה ט ע"א), והיא מתגלית בזה למטה ג"כ, ולכן חשבנו בהחורתין הבריה והעקלתון לשנים, הגם שמציאותם הוא אחד וכנ"ל כ"ז. אמנם הנימין הנה תיקונם העיקרי הרי אדרבה הוא שלא יתפשטו ב"ב מקומות כלל ורק בו' מקומות לבד. והיינו, כי הד' נימין שבאחוריו הנה הם מתפשטים כל א' ממקומו היטיב וכדי לכסות את הלבנונית שבעורף שלא ינקו החיצונים משם גם מרחוק ח"ו, כי כל שרשם הוא מהאחוריים, ולכן מכסים הד' נימין שבאחוריו על הלבנונית דהחורתא אשר שם שלא ינקו גם מרחוק וכמ"ש במב"ש (שם פ"י), והוא באד"ר (דף קכט ע"א) קוצין דשערי תליין בו' דלא אתחזי קודלא. אך הט' נימין אשר מצד המצח והפנים, הנה תיקונם העיקרי הוא שלא יתפשטו כל א' ממקומו, כדי שלא לכסות את המצח והפנים ח"ו, כי התגלות המצח הוא רעון כנודע (אד"ר טו), וכן הפנים הרי באור פני מלך חיים (משלי טו טו), וכן גם על האזניים אין לכסות וכמ"ש באד"ר (שם), ושערא סליק אבתרוי דאודנין דלא לחפייא עלוי, וכל תיקונם דהט' נימין דמצד הפנים הנה הוא לקבצם יחד דרך פאות הראש, להמשיך אורם משם להתיקוני דיקנא, וכמ"ש במב"ש (שם פ"י) כי בהיות עת רצון אז מאירים הי"ג חורתא בהי"ג נימין, ואז מסתלקים הנימין מע"ג המצח והפנים, והנימין מסתלקין אל הצדדין דרך ב' צדדי הוקן ששם פאתי הראש, ואז ימשך אורותיהם ב"ג תיקוני דיקנא, וכן הוא בשער רוח הקודש (ביחוד היודיין ווי"ן). והרי לנו, כי תיקונם העיקרי דהי"ג נימין הנה הוא להתפשט רק בו' מקומות: ד' מאחוריו ולשני פאתי הראש, היינו כל הט' דהפנים בשני פאתי הראש, ומציאות דאותן הט' הוא: הד' אשר כנגד הלחי ימין, והד' אשר כנגד הלחי שמאל, והט' הוא הבריה (צח ע"ג) והעקלתון הנימין אשר הם שניהם אחד ממש, ומתפשט הוא ג"כ רק דרך פאתי הראש ולהי"ג תיקוני דיקנא. והרי נמצא כי הבריה והעקלתון דהנימין הנה הגם שהם ג"כ בבחי' זו"ן בודאי, אך פעולה אחת לשניהם, ומתפשטים לעולם שניהם יחד ביחודא חדא, ומתפשטים ומתגלים שניהם רק בהי"ג תיקוני דיקנא, וכי הדו"ן דהנימין הם בסוד הזווג החיצון דלא פסיק²⁶² והבן מאד. והרי יש חילוק בין החורתא להנימין בב' דברים: אחד הוא, כי סדרן דהחורתא הוא לעולם להאיר מ"ב מקומות, אבל הנימין תיקונם העיקרי

²⁶¹ צ"ע אם יש לרבינו ראייה מפורשת לדבר זה.

²⁶² עי' זיווג או"א בזהר ויקרא ד ע"א.

שער הפונה קדים

הוא להאיר רק דרך ו' מקומות. והשני הוא, כי הנחש בריח דהחוררתא הוא מאיר ומתפשט לעולם דרך אחוריו ומאיר לז"א, ומתגלה הוא באצילות לגילוי בפנ"ע, אבל הנחש בריח דהנימין, הנה כל אורו והתפשטותו הוא לעולם רק עם הנחש עקלתון דהנימין, והם שניהם אחד לעולם, ומתפשטים ומאירים ביחד עם הח' נימין דהפנים, ותיקונם העיקרי הוא להתקבץ כולם יחד, ר"ל כל הח' נימין דמצד הפנים עם הבריח והעקלתון דהנימין שהוא חט', ומתקבצים כל אותן חט' יחד ומתפשטים דרך פאתי הראש להאיר בהי"ג תיקוני דיקנא. וזה מה שלא נזכר באדרא ולא בספד"צ סדרן דהי"ג נימין, ע"ד שנזכר שם סדרן דהי"ג חוורתא, שהם ארבע בסטרא דא וארבע בסטרא דא כו' (אד"ד קכז ע"ב). וכן לא נזכר בחי' נחש בריח ונחש עקלתון בהנימין ע"ד שנזכר בספד"צ בהחוררתא וכנ"ל כ"ו, והוא משום שתיקונם העיקרי דהנימין הוא להתקבץ יחד דוקא, ולא ניכר בהם הבריח והעקלתון כלל, וכן חלוקתן לח', מאחר שמתקבצים כולם יחד, וכן גם הד' שבאחוריו מאחר שכוונתם הוא לכסות כנ"ל, הנה נעשים כולם לאחד בלי פירוד בין זה לזה, ולא ניכר היותם ד' כלל, ולכן לא נזכר באד"ר כלל סדר דהנימין ע"ד שנזכר שם בהחוררתא, הגם שבאמת הוה סדר אחד לשניהם, מאחר שהחוררתא עם הנימין הרי הם כלבנונית שבין הכתב והבן כ"ו.

י"ג הנימין המה קבוצות של שערות הכוללים את כל הגלגלתא, ובתוכם יש עוד כמה נימין עד אין חקר. והנה מספר הארתיים שבין השערות הפרטיים המה תרי"ג, הרי המה ת"ר דינין, והם ת"ר אותיות אשר בק"כ צירופי אלהים, וכללותם הם י"ג, הרי הם י"ג האותיות דאלהים במילוי. ואלו תרי"ג החוררתין הפרטיים מתפשטים בז"א דרך הארחא דפלגותא לתרי"ג אורתיין דאורייתא.

[יב] והנה הי"ג נימין שאמרנו, הנה הם קבוצות ואגודות של שערות, והם ר"ל אותן הי"ג, הם כוללים כל הגלגלתא כולו. ובתוכם הנה יש עוד כמה נימין אין חקר, וכמ"ש באד"ר (קכח ע"ב) בגולגלתא דרישא תליין אלף אלפין רבוא ושבעת אלפין וחמש מאה קוצי דשערי כו', וכל קוצא וקוצא אית ביה ת"י נימי דשערי כחושבן קדוש, וכל נימא ונימא להיט בת"י עלמין כו'²⁶³. [וע' בדברי הגר"א בספד"צ פ"א דה"מ עמר נקי (דף ה ע"ג) שמשנה הגירסא על דרך אחר. ומעמו של הגר"א הוא כמ"ש הרמ"ק ז"ל באילימא דף ס"ה ע"א בר"פ י"ז, כי אלו השערות הנה הם על סוד הפסוק (שמות לח כח) ואת האלף ושבע מאות וחמשה ושבעים, אמנם הארז"ל מקיים הגירסא שלפנינו, והוא ע"פ מ"ש במאמרי רשב"י (דף מב רע"א) כי הפסוק ואת האלף כו' הוא רק על השערין דז"א ע"ש. ועכ"פ הרי לנו כי אלו הי"ג הם נימין כלליים אבל השערין והנימין הפרטיים הם רבים אין חקר, וע' מבו"ש (ריש פרק י). והנה הנימין הפרטיים הנה יש בהם כמה וכמה אשר השערין שבהם הם קבוצים יחד וסמוכים זה לזה ולא ניכר ביניהם ארחין כלל, ויש בהם כמה אשר ניכר (צח ע"ד) ומאיר ומתגלה בהם ארחין ג"כ ע"ד הלבנונית בין הכתב, והם נתיבות ועמודי אור אשר בין נימא לנימא הפרטיים. והנה מספר הארתיים הללו הם תרי"ג, כי הנה הם בסוד מ"ש האד"ר שם (דף קכח רע"ב) יתיב על כורסייא דשביבין לאכפייא

²⁶³ ז"ל: בגולגלתא דרישא תליין אלף אלפין רבוא ושבע מאות וחמש ושבעין אלפי רבוא קוצי דשערי חוור ונקי כהאי עמרא כד איהו נקי דלא אסתבך דא בדא דלא לאחזאה ערבוביה בתיקוני אלא כלא על בורייה דלא נפיק נימא מנימא ושערא משערא וכל קוצא וקוצא אית ביה ארבע מאה ועשר נימי דשערי כחושבן קדוש וכל נימא ונימא להיט בארבע מאה ועשר עלמין. תרגום: בגולגולת הראש תלויים אלף אלפים רבוא ושבע מאות ושבעים וחמש אלפי רבוא קוצי שערות לבנים ונקיים, כאותו הצמר כאשר הוא נקי שאינו מסובך זה בזה, שלא יראה ערבוב בתקוניו אלא הכל על בוריו שלא יוצאת נימא מנימא ושערא משערא. וכל קוץ וקוץ יש בו ת"י נימי שערות כמספר קדוש, וכל נימא ונימא לוהטת בת"י עולמות.

שער הפונה קדים

לון²⁶⁴, שהם סוד דינין וגבורות שבשם אלהים שהם שביבין די נור, וכמ"ש במאמרי רשב"י (שם לט ע"ב) וכן בספר קול ברמה שם. והנה הדינין הם ש"ך ופ"ר²⁶⁵, שהם ת"ר דינין, והם ת"ר אותיות אשר בק"כ צירופי אלהים, וכללותם הם י"ג, והם הי"ג אותיות דאלהים במילוי, והרי הם תרי"ג דינין. ועל זה הוא התרי"ג ארחין חוורתין הפרטיים שבהגלגלתא, כי הם בסוד יתיב על כרסייא דשביבין לאכפייא לון. וזהו שאמרו באד"ר (שם דף קכט ע"א) כי אלו התרי"ג חוורתין הפרטיים הם מתפשטים בז"א דרך הארחא דפלגותא לתרי"ג ארחין דאורייתא. כי עיקר השם אלהים הוא מתגלה בז"א, וכמ"ש במאמרי רשב"י (שם כה ע"ד), וכנודע בסוד הענין דשמא שלים שהוא שם מלא הויח אלהים כמ"ש בספד"צ (פ"ג כד ע"ב), ולכן מתפשטים בו כל אותן התרי"ג חוורתין לתרי"ג ארחין דאורייתא להמתיק כל הדינין שיעשו לרשפי אש שלהבת יה, שלהובין דרחימו, שבהם הוא כל טוב הצפון. והנה הם מתפשטים בו ע"י הארחא דפלגותא המבריה מן הקצה אל הקצה, שהוא הרוא דמתקלא העולה עד א"ס, אשר משם הוא המתקת כל הדינין. ועכ"פ הרי נתבאר לנו ענין התרי"ג ארחין שהם ארחין חוורתין פרטיים אשר בין הנימין הפרטיים, והם עומדים בתוך הי"ג נימין הכלליים, כי הי"ג הכלליים הם כוללים כל הגלגלתא כולו, והפרטיים הם בתוכם, והם שערות יותר קצרים כמ"ש הרב במבו"ש (ריש פרק י).

הארחא דפלגותא מתפשט ומאיר בז"א, ועל ידו מקבל ז"א את כל החוורתין, הן הכלליים והן הפרטיים. אמנם את האור של הארחא דפלגותא עצמו מקבל הז"א ללא התלבשות כלל, אך ז"א מקבל את יתר החוורתין ע"י הנימין. ולפי זה תתיישב הסתירה כיצד פעם כתוב שכל י"ג החוורתין מאירים בז"א ופעם כתוב שרק הארחא דפלגותא דשערא מאיר בז"א.

[יג] והנה התרי"ג הפרטיים שאמרנו ש"ג מהם הם כללותם, הנה אותן הכללות דהפרטיים, הנה י"ב מהם הם הארחין חוורתין הגדולים אשר בהנחש עקלתון דהנימין, אשר דרך שם מתפשטים ומאירים למטה כל הי"ג חוורתא הכלליים וכנ"ל מאות ה' עד אות י', והי"ג הוא הארחא דפלגותא עצמה, שהיא כלל כולם. והנה הארחא דפלגותא הרי היא מתפשט ומאיר בז"א, ונמצא שעל ידו מקבל ז"א את כל החוורתין כולם, הן הכלליים והן הפרטיים. אמנם הוא, כי האור דהארחא דפלגותא, הנה מקבל ז"א אותו האור עצמו בלי התלבשות כלל, אבל שאר כל החוורתין כולם, הנה מקבל אותן ז"א ע"י הנימין, וכמ"ש באד"ר (דף קכט רע"א) ובכל נימא ונימא אית מבוועא דנפיק ממ"ס ונהיר ונגיד בהווא נימא לנימין דז"א כו²⁶⁶. וזהו מה שאמר הרחי"ו ז"ל במאמרי רשב"י (דף מא ע"ג) כי פעמים רבות שמעתי ממורי ז"ל כי כל אלו הי"ג חוורתא מאירין בז"א, ופעם אחרת שמעתי ממנו ז"ל כי אין שום אחד מכל אלו הי"ג חוורתין דא"א נמשכין אל ז"א רק מן חד ארחא אחרא (שהוא לבד הי"ג כנ"ל) חוורא דאזיל בפלגותא דשערי משם נמשך ונהיר עד פלגותא דשערי דרישא דז"א, והוא כמ"ש ג"כ בע"ח (שער א"א ספ"ה בכללים שם סוף כלל א). אמנם שם בע"ח באותו הדיבור עצמו מסיים ואומר, כי מהט' חוורתין דפנים דא"א נעשה הט' ת"ד שבו, ומהד' חוורתין דאחורי א"א נשלם בז"א ג"כ י"ג תיקונים, והרי אמר (צט ע"א) שם גופה כי ז"א מקבל מכל הי"ג חוורתין כולם, והרי סותר את עצמו מיניה וביה, וע' במפרשים שטרחו בזה. אך הענין הוא, כי מה שמקבל מכל הי"ג ג"כ הוא רק ע"י

²⁶⁴ תרגום: יושב על כסא של ניצוצי אש כדי להכניעם.

²⁶⁵ הגה"ה מכ"י המחבר - שהם מחו"ב, כי הרפ"ח הם מהדעת שהוא כללות החו"ב.

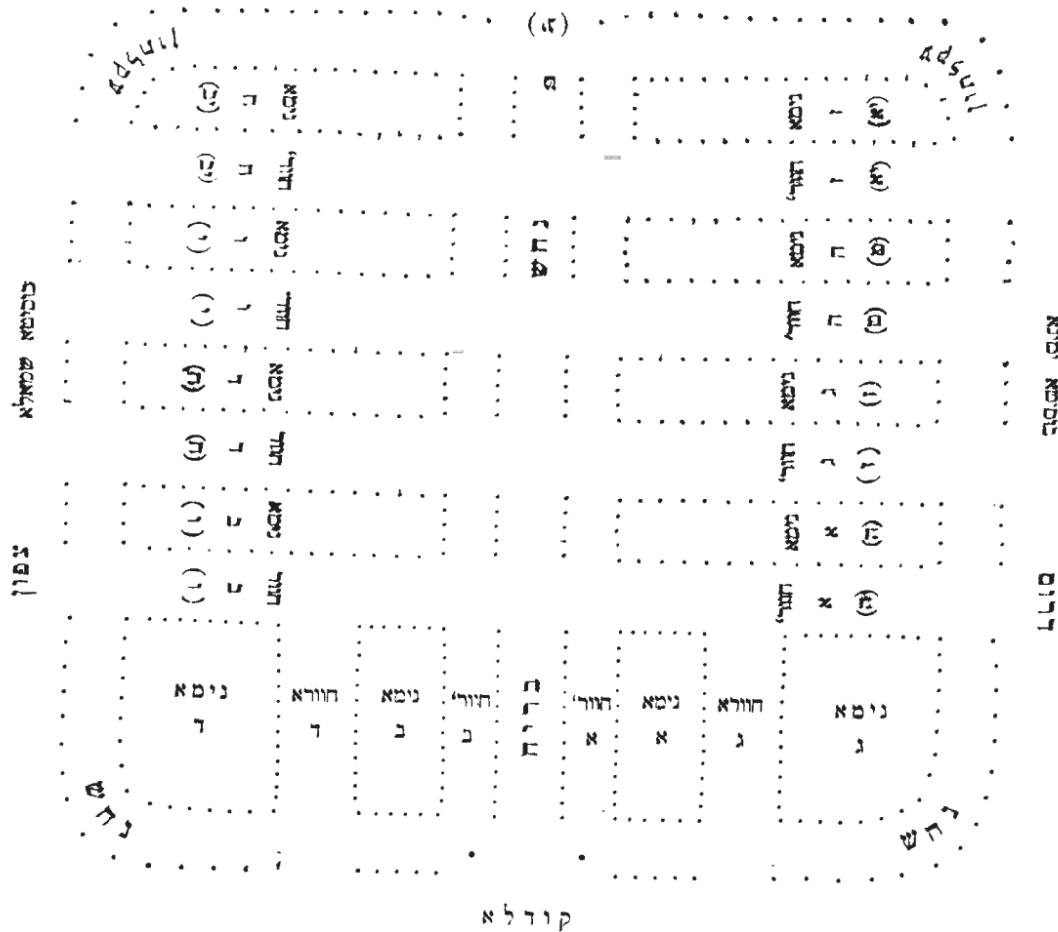
²⁶⁶ תרגום: ובכל נימא ונימא יש מעיין שיוצא מהמוח הסתום ומאיר ונמשך באותה שערה לשערות ז"א.

שער הפונה קדים

התלבשות הנימין, ומקבל דרך הם כל החוורתין הפרטיים ג"כ, והם תרי"ג חוורתין, אבל הארחא דפלגותא הנה מקבל אותו ו"א אותו עצמו בהדיא בלי התלבשות כלל. וע' מבו"ש (פ"ט ופ"י) ובשער רוח הקודש (ביחוד היודי"ן ווי"ן דף מו) ע"ש.

והנה כדי שתבין ויתיישבו (צט ע"ב) על לבך כל הדברים הללו, הערני ועורני הקב"ה לכתוב ולצייר את הכל בדרך תבנית, ותואר הי"ג נימין והי"ג אורחין הכלליים עם התרי"ג הפרטיים, והנחש בריח והנחש עקלתון דהנימין והארחין שהם שני הכוללים. ומתוכם יתבאר ג"כ ענין התר"ך עמודי אור שאמר בתפילת ר' נחוניא בן הקנה, שהם ענין אחד עם התרי"ג הנו', וכן יתבאר עי"ז עוד ענינים עמוקים בדברי האריז"ל כאשר עיניך תחזינה מישרים בע"ה יתברך ויתעלה שמו.

ביאור הציור: ישנם כאן י"ב נימין הכוללים, וי"ב חוורתין הכוללים: ד' בצד העורף, וד' לצד פנים בצד ימין, וד' בשמאל. בכל א' מי"ב הנימין הכוללים יש ל"ז נקודות, והם בסך הכל תמ"ד נקודות. והנה ישנם בברית דהנימין ס"ח נקודות, ובהנחש עקלתון דהנימין ק' נקודות, סה"כ תרי"ב נקודות. בתחילת הנחש בריח אשר לצד העורף מצויירים ב' נקודות יותר גדולים העומדים בין העקלתון לברית, והם בחי' הרישא דהברית.

[יד] {צט ע"א}

וזה הוא ציורו.

משפט הציור הוא כי ישנם כאן י"ב נימין כוללים, וי"ב חוורתין כוללים: ד' בצד העורף, כי משם הם מתחילים, וד' בפנים ימין, וד' בפנים שמאל. ובכל א' מהי"ב נימין הכוללים יש בו ל"ז נקודות, והם בסך הכל תמ"ד נקודות. וכן ישנם כאן נחש בריח ונחש (צט ע"ב) עקלתון, והברית נחלק לשנים, כי באמצע עובר הארחא דפלגותא. ור"ל כי ישנם נחש בריח ונחש עקלתון הן בהנימין והן בהחוורתא, והברית דהנימין הוא נחלק לשנים, ובתוכו עובר הברית דהחוורתא. וישנם בהברית דהנימין ס"ח נקודות, ל"ד בכל הציור,

שער הפונה קדים

ובהנחש עקלתון (צט"ג) דהנימין ישנם ק' נקודות, נ' בחציו הימין ונ' בחציו השמאל, והם בסך הכל קס"ח נקודות, ועם התמ"ד הנ"ל הם תרי"ב נקודות. ומה שתראה בהציוור בתחילת הנחש בריח אשר לצד העורף ב' נקודות יותר גדלים קצת העומדים באמצע בין העקלתון להבריח, אלו הב' נקודות הם בחי' הרישא דהבריח אשר אמר הספד"צ (יא ע"ב) רישיה אחזר אכתפין, ולכן נעשו בהציוור יותר גדולות קצת, להורות על זה, שהם הרישא הנמשך ואחזר לצד העורף ודי בזה, ותן לחכם ויחכם.

הארחא הא' והב' הם בין הנחש בריח דהנימין לבין הנימא הא' והב', ושאר הארחין הם בין הנימין שבהם, ובוזה תמצא י"ב ארחין היושבים בין י"ב נימין, והארחא הי"ג הכולל, הרי הוא הנחש עקלתון דהחוורתא, הוא בין העקלתון דהנימין שהוא הנימא הי"ג הכולל לבין כל י"ב הנימין כולם. והארחא דפלגותא, הרי הוא הנחש בריח דהחוורתא, אשר הוא זולת הי"ג, הוא בתוך הנימא דפלגותא הרי הוא הנחש בריח דהנימין, כי כל נימא פרטי שבנחש בריח דהנימין נחלק לשנים, ובתוכו עובר הארחא דפלגותא הנוסף על הי"ג.

[טו] הרי מצוייר לפניך הי"ב נימין והי"ב ארחין עם הנחש בריח והנחש עקלתון שבהם, הכולל את כל הי"ב, ועמו הם י"ג. והנה הארחא הא' והב' הם בין הנחש בריח דהנימין לבין הנימא הא' והב', ושאר הארחין הם כולם בין הנימין שבהם, ובוזה תמצא י"ב ארחין לבין י"ב נימין. והארחא הי"ג הכולל שהוא הנחש עקלתון דהחוורתא, הנה הוא בין העקלתון דהנימין שהוא הנימא הי"ג הכולל לבין כל הי"ב נימין כולם. והארחא דפלגותא, שהוא הנחש בריח דהחוורתא, אשר הוא זולת הי"ג, הנה הוא בתוך הנימא דפלגותא שהוא הנחש בריח דהנימין, בתוכו ממש, כי הנחש בריח דהנימין נחלק כל נימא פרטי שבו לשנים, ובתוכו עובר הארחא דפלגותא הנוסף על י"ג. והרי תמצא היטיב י"ג ארחין בין י"ג נימין לבד הארחא דפלגותא, שהיא בתוך הנימא דפלגותא בתוכו ממש, כי נחלק כל נימא פרטי שבו לשנים, חציו לכאן וחציו לכאן, ובתוכם עובר הארחא דפלגותא. ועכ"פ הוא כי אנו רואין היטיב אפשרית המציאות דיי"ג ארחין בין י"ג נימין לבד הארחא דפלגותא. והיי"ג הוא העקלתון, והיי"ב מהם הם ח' לצד הפנים, ד' כנגד הלחי ימין וד' כנגד הלחי שמאל, וד' לצד העורף, וכמו שאנו רואין כ"ז מצוייר באר היטיב. וכ"ז הוא בענין מציאות הי"ג נימין והי"ג ארחין הכלליים.

הארחין שבין תרי"ב הנימין הנ"ל יחד עם הארחא דפלגותא עצמו המה תרי"ג, והוא מציאות תרי"ג הארחין הנזכרים בזהר.

והנה אע"ג שהנימין הם רק ל"ד שלמים שהארחא דפלגותא מחלקם לשנים, עכ"ז מאחר שנתחלקו יש ביניהם אחרין כפולים. והגם שהם י"ג כלליים, אך הי"ג, שהוא העקלתון הכולל בי"ב, ולכן אנו חושבים כאן את הי"ג המשלים לתרי"ג שהוא הארחא דפלגותא. והארחא דפלגותא היה השורש הכללי של כולם, וזולתו הם אינם אלא תרי"ב, והוא סוד הבריית' של האבות וישראל, והוא בקרקפתא עלאה המיוחדת בא"ס, ולכן סיבתם נעלמת מעיני כל חי, אם כי הוא לא ישתנה לעולם, שכן הם קבועים ועומדים בהקרקפתא.

כל אלו התרי"ג שאמרנו היינו בבחי' היותם על הקרקפתא עצמו, הרי הם כל הארחין והחוורתין אשר בו, אלא שע"י הפלגותא הם מאירים לז"א. אך י"ג הארחין שאמרנו לעיל הכלולים בי"ב הם בבחי' התפשטותם למטה, ויש להם בנחש עקלתון י"ב פתחים וחלונות, אשר דרכם המה מאירים למטה. נמצא, כי י"ג החוורתין מתפשטים ע"י הנחש עקלתון לי"ב מקומות, ח' לצד הפנים וד' לצד העורף. ותרי"ג החוורתין מתגלים ע"י הארחא דפלגותא, הרי הוא הנחש בריח, וכל התפשטותם הוא רק מצד העורף, ורק לז"א. וכיוון שכן מצינו שהאד"ר חושב את התרי"ג והי"ג לשני בחי'. והנה אע"ג שאמרנו שי"ג הכלליים אף הם בחשבון התרי"ג, אך כוונתנו הוא שי"ג החוורתין הכלליים מאירים בשני בחי', אחד דרך נחש עקלתון, ואחד מה שמאירים דרך הארחא דפלגותא, הרי הוא הנחש בריח, ואז נמשך אורם רק ע"י התלבשות הנימין ומאירים לז"א, ונשלם ע"ז בי"ג ת"ד.

[טז] וכן עד"ז הנה נקל לפנינו להבין ג"כ ע"פ מה שצייירנו, את המציאות דתרי"ג אורחין הפרטיים אשר הם בין הנימין הפרטיים. והיינו כי הנה העמדנו את כל נימא ונימא מהי"ב נימין הכלליים, העמדנו כל א' בל"ז נקודות שהם בבחי' נימין הפרטיים אשר בתוך כל נימא הכללי, ויש בכל א' ל"ז נימין פרטיים. וכן הרי יש בכל א' מהם ל"ז אורחין פרטיים, כמו שתראה בעיניך, וי"ב פעמים ל"ז הרי הם תמ"ד. והנימין הפרטיים אשר

שער הפונה קדים

בהעקלתון והבריה, הנה הם קס"ח, כי בהנחש עקלתון יש ק' נימין פרטיים, ובהבריה יש ס"ו נימין פרטיים, עוד ב' נימין פרטיים בראש הבריה ובסוף העקלתון, ואלו הב' הם מול העורף (בימין ושמאל), אשר שם הוא רישיה דהבריה וזנביה דהעקלתון. והרי הם בסך הכל קס"ח נימין פרטיים, וכן יש בתוכם ג"כ קס"ח אורחין בסך הכל עיין בהם ותמצא. וקס"ח ותמ"ד הרי הם תרי"ג, ועם הארחא דפלגותא עצמו הרי הוא תרי"ג. והרי לנו לעינינו מציאות התרי"ג אורחין אשר ישנם כאן ג"כ.

ואין להרהר על מה שאני חושב ס"ח נימין בהנחש בריח, הלא אמרתי לעיל שהם רק הצאי נימין, כי הארחא דפלגותא עובר בתוכם ומחלקם וכנ"ל, וא"כ הרי אין בהנחש בריח רק ל"ד נימין בסך הכל. אך דע כי הגם שהנימין שבו הם רק ל"ד שלימים, (צט ע"ד) אך מה שנוגע מהם לענין הארחין, הרי אין נפ"מ כלל, כי מאחר שנתחלקו לחצאין ועומדים ל"ד חצאין בצד זה ול"ד בצד זה, הרי יש ביניהם ארחין כפולים עכ"פ, והוה הארחין היטיב במספר קס"ח בסך הכל, כאשר עיניך רואות בהם כ"ז היטיב.

והנה הם תרי"ג ארחין עם הי"ב ארחין הכלליים. והגם שהם י"ג כלליים, אך הי"ג שהוא העקלתון, הרי אמרנו לעיל אות ה' ו', כי היא כלולה בהי"ב, ולכן אנו חושבים כאן את הי"ג המשלים לתרי"ג את הארחא דפלגותא, כי כן אמרו באד"ר (דף קכט ע"א) שהארחא דפלגותא הוא שורש התרי"ג, כי הוא הרוא דמתקלא אור הדעת עלאה, אשר משם הוא כל התורה כולה. והוה הארחא דפלגותא השורש הכללי של כולם, וזולתו הם תרי"ב, והוא סוד הברית, כי שם הוא סוד ברית אבות וישראל, והוא בהקרפתא עלאה, רישא חוורא, המיוחד בא"ס עצמו², ולכן נעלם סיבתם מעיני כל חי, אבל לא ישתנה לעולם עכ"פ, כי הם קבועים ועומדים תמיד בהקרפתא. ולכן הוא כי הגם שזכות אבות תמה אך ברית אבות לא תמה, וכמ"ש ר"ת בתוספת שבת (דף נה ע"א ד"ה ושמואל), כי הרי הוא לעילא לעילא במקום שאינו נוגע מעשה בני אדם כלל, ולכן הוא כי כל ברית לא תופר ומתקיים לעולם.

והנה כל אלו התרי"ג שאמרנו הנה הוא בחי' היותם על הקרקפתא עצמו, אלא שע"י הפלגותא הם מאירים לז"א וכמ"ש באד"ר שם, אבל מציאותם גופה הם קבועים ועומדים לעולם על הקרקפתא עצמו. אך הי"ג ארחין שאמרנו לעיל והם כלולים בי"ב כנ"ל, הנה הם בבחי' התפשטותם למטה כנ"ל אות ז', ויש להם י"ב פתחים וחלונות בהנחש עקלתון, אשר דרך שם מאירים למטה וכמו שמראה הכל בהציור לעיל, אבל התרי"ג שאמרנו הנה הוא בבחי' מציאותם במקומם גופה, והם כל הארחין והחוורתין אשר בהקרפתא עצמו. ולכן מחלק אותם האד"ר בשני בחי', י"ג ארחין ותרי"ג ארחין, כי הי"ג [שהם נכללו בי"ב כנז'] יש להם פתחים וחלונות ודרכים מכוונים להתפשט למטה, והתפשטות כולם הוא דרך נחש עקלתון. משא"כ התרי"ג, הם בבחי' היותם על הקרקפתא עצמו, ואינם מתפשטים כל אותן התרי"ג למטה אלא רק לז"א דאצילות לבר, וגם זה רק ע"י התלבשות בהנימין כנ"ל אות י"ג, וע"י הארחא דפלגותא כנז'. ונמצא כי הי"ג חוורתין הם מתפשטים ע"י הנחש עקלתון, והתפשטותם הוא בי"ב מקומות, ח' לצד הפנים וד' לצד העורף, והתרי"ג חוורתין הוא ע"י הארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח, וכל התפשטותם הוא רק מצד העורף ורק לז"א, ומשום כ"ז חושב האד"ר את התרי"ג והי"ג לשני בחי'. והגם שאמרנו שהי"ג הכלליים הם ג"כ מחשבון התרי"ג, אך בוונתינו הוא כי הי"ג חוורתין הכלליים הם מאירים בשני בחי', אחד דרך נחש עקלתון, ובוה מאירים הם עצמם ומתפשטים ח' לצד הפנים וד' לצד העורף, ואחד מה שמאירים דרך הארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח, ואז נמשך אורם רק ע"י התלבשות הנימין ומאירים לז"א, ונשלם עי"ז בי"ג ת"ד וכמ"ש הרב בשער א"א (פרק ה' ושם בכללים סוף כלל א), וכן הם משתתפים עם

שער הפונה קדים

כל הארחין הפרטיים והם תרי"ג, וכ"ז הוא ע"י התלבשות הנימין וע"י הארחא (ק ע"א) דפלטותא ומאירים לז"א, אבל התפשטות אורם ממש הוא רק ע"י הנחש עקלתון, ואז הם מאירים דרך כל סביבו שהוא ח' לצד הפנים וד' מצד העורף, ומאירים לצורך הנוק' ולמטה ג"כ, ודי בזה והבן כ"ז היטיב.

איתא באד"ר, שהתפשטות היא מאריכות הפנים לש"ע רבוא עולמות, ושורש אלו הש"ע הם מהל"ז ארחין חוורתי אשר בכל נימא ונימא כללי, וכל א' מהם כלול מ' סה"כ ש"ע.

והנה נמצא בדברי האריז"ל י"ב אופנים מ"ט מספר ריבוא העולמות דווקא ש"ע: א) הם ממ"א האותיות אשר בט' ספי' דבינה דרדל"א המאיר בגולגלתא דא"א, וט' פעמים מ"א עם הכולל הם ש"ע. ב) מצינו את אותן הש"ע גם בכתר של אותן ט"ס

והנה שני האופנים הנ"ל כלולים כל א' ממ"א ובמ"א עצמו יש ג' אפשרויות מהו סודו (א) מספר האותיות שבשם אבגית"ץ ב. מספר האותיות בפשוט ומלא ומלא דמלא דשם הוי"ה ב"ה שבבינה, ג. וכן הוא מספר האותיות שבפשוט ומלא והמלא דמלא שבשם אהי"ה שבבינה). וממילא סה"כ נחשבים שני האופנים הראשונים לשש אופנים.

ז) כאשר ב' השמות הויה הויה אשר נתגלו קודם י"ג תקוני הדיקנא הינם בריבוע דמילוי יודי"ן, עולה כל א' מהם קפ"ד, וב"פ קפ"ד עם ב' הכוללים הוא ש"ע, ח) ב' פעמים אל במילואם אשר בב' צדדי הפנים עולים ש"ע, ט) מילוי השם ס"ג שבבינה הוא ל"ז, וי' פעמים (כי יש י' אותיות בשם ס"ג) ל"ז הוא ש"ע, י) ג' פעמים ס"ג בפנים דימין הנמשכים מאוזן ימין, וג' פעמים ס"ג בפנים דשמאל הנמשכים מאוזן שמאל, סה"כ ש"ע"ה, והח' הם ח' החיבורתי אשר כנגד ב' הפנים, וזולת הח' הם ש"ע, י"א) מב' השמות מצפ"צ אשר בב' פאתי הראש, כי מ"מ צד"י במילוי עולה קפ"ד, ועם הכולל קפ"ה, וב' פעמים הוא ש"ע. י"ב) מב' שמות מצפ"צ פ"א צד"י במילוי הוא קפ"ה, וב' פעמים הוא ש"ע.

והנה אע"ג שכנגד הפנים אין אלא ח' הנימין הכלליים וח' החוורתי הכלליים (וכן משמע מלשון האד"ר שהש"ע הם מהחוורתי הכלליים), אך כבר אמרנו שכל המשכתם אשר כלפי הפנים הוא ע"י הנחש עקלתון, הרי הוא החוורתי הי"ג המקיף את כולם והכולל את כולם. וא"כ, הרי פשוט שהגם שעיקר הש"ע הוא מח' החיבורתי הכלליים אשר לצד הפנים, עכ"ז הנה הם כלולים מכל החוורתי אשר בגולגלתא.

[יז] והנה במה שהעמדנו כל נימא ונימא מהי"ב הכלליים כל א' בל"ז נקודות, ויש

בכל א' ל"ז ארחין שהם ל"ז חוורתי, הנה בזה יומתק לנו היטיב להבין ענין מ"ש האד"ר (קכז ע"ב) ומהאי אתפשט אורכא דאנפוי לש"ע רבוא עלמין. והנה אלו הש"ע הנה הם מהל"ז ארחין חוורתי אשר בכל נימא ונימא מהי"ב נימין הכלליים, וכל א' הוא כלול מ'י, והם ש"ע. וכאשר תדקדק בדברי הרב, הנה תמצא שמבאר את השורש דש"ע על י"ב אופנים, והיינו כי בשער א"א (פרקים יג וי"ד) אמר שם כי הם מהמ"א אותיות אשר בהט' ספי' דבינה, ור"ל הבינה דרדל"א המאיר בגולגלתא דא"א (ע' שם פ"ו ובשער רוח הקודש בהיחוד דיודי"ן ווי"ן בסופו ובספד"צ להגר"א בדה"מ עמר נקי ובהליקוט הב' שם (ו ע"א)) ויש בכל ספי' מהם מ"א אותיות, וט' פעמים מ"א עם הכולל הם ש"ע. וכן ישנם אותן הש"ע ג"כ בהכתר של אותן הט"ס, כי הוא כללות כולם, והרי הם ב' פנים ש"ע.

והנה מבאר הרב שם את המ"א אותיות על ג' פנים: אחד, בהשם של אבגית"ץ [שהוא השם של מ"ב, כי ישנו זה השם בבינה ג"כ כמ"ש בשער הכוונות (דף קא סע"ב) וכן במבו"ש (דף לד ע"ב)]. ואחד, בהפשוט ומלא ומלא דמלא דהשם הויה שבבינה. ואחד בהפשוט ומלא והמלא דמלא בהשם אהי"ה שבבינה. והרי הם ו' פנים דהש"ע.²⁶⁷

פנים ז' הוא מהב' שמות הויה הויה אשר קודם הי"ג תקוני דיקנא, וכשהם בריבוע דהמילוי יודי"ן, עולה כל א' קפ"ד, וב' קפ"ד עם ב' כוללים הוא ש"ע.

פנים ח' הוא ב' אל במילואם אשר בב' צדדי הפנים הם ש"ע.

פנים ט' הוא בהשם ס"ג שבבינה הכולל י' ספי' שבה, ומילויי ס"ג והוא ל"ז, וי' פעמים ל"ז הוא ש"ע.

²⁶⁷ הגה"ה מכ"י המחבר: נ"ב כי הם ג' בכתר וג' בהט' אחרונות.

שער הפונה קדים

פנים י' ג"כ בשם ס"ג, כי ישנם ג' פעמים ס"ג בהפנים ימין הנמשך מאוזן ימין, וג' פעמים ס"ג בפנים שמאל הנמשך מאוזן שמאל, וו"פ ס"ג הם שע"ח, והח' הם הח' חוורתא אשר כנגד ב' הפנים, וזולת הח' הם ש"ע.

פנים י"א וי"ב, הוא מב' השמות מצפ"צ אשר בב' פאתי הראש, כי מ"מ צד"י במילוי הוא קפ"ד ועם הכולל קפ"ה, וב' פעמים הוא ש"ע. וכן פ"א צד"י במילוי הוא קפ"ה, וב' פעמים הוא ש"ע (ע' כ"ז בלק"ת ס"פ חיי שרה, ובשער הקדמות דף לב סע"ג, ודף מד ע"א, ודף מו רע"ד). והרי לנו עכ"פ י"ב פנים בשורש הש"ע מאין שנעשו, והוא מסכים לדברינו אשר אמרנו שבכל א' מהי"ב נימין הכלליים יש בכל א' ל"ז חוורתא פרטיים, וכל א' הוא כלול מ', והם ש"ע, והם הם הי"ב שורשים להי"ב פנים דש"ע שאמר האריז"ל.

והגם כי נגד הפנים אינם אלא רק ח' נימין כלליים וח' חוורתא כלליים, וכן מלשון האד"ר הרי משמע בהדיא שהש"ע הנה הם מהחוורתא הכלליים, שהם הח' אשר לצד הפנים, וכן הוא בדברי האריז"ל וכנ"ל אות ו', אך כבר אמרנו כי כל המשכתם אשר להפנים הנה הוא ע"י הנחש עקלתון, שהוא החוורתא הי"ג המקיף את כולם (ק ע"ב) והכולל את כולם, וא"כ הרי פשוט הוא כי הגם שעיקר הש"ע הנה הם מהח' חוורתא הכלליים אשר לצד הפנים, אך עכ"ז הנה הם כלולים מכל החוורתא כולם אשר בהגלגלתא כולו, הן מכל הכלליים והן מכל הפרטיים ג"כ. וע"י כלילותם מהפרטיים שהם ל"ז בכל נימא, הנה מזה נתהוו ונתרבו עד מספר ש"ע, וכן ע"י כלילותם מכל הי"ב, שהם י"ב פעמים ל"ז, הנה מזה נעשה להם השורש דש"ע על י"ב פנים.

לפי הנ"ל יתבאר מאי דאיתא בתפילת ר' נחוניא בן הקנה ובמסכת אצילות, שיש בכתר תר"כ עמודי אור. דהיינו שכאשר נחשוב את כל י"ג החוורתא הכלליים שבנחש עקלתון עצמו, ואילו את י"ב החוורתא הכלליים העומדים על הקרקפתא נחשבם בפני עצמן, אזי יהיה נמצא שכל אותן הח' אשר הם לצד הפנים, הם באמת רק ד', שכן הם בבחי' ד' קוים המתפשטים מן הקצה אל הקצה, שהרי מה שחשבנו אותם לח' הוא רק מגרמת ההתפשטות, שמצד זה מתפשט ללחי ימין, ומצד זה ללחי שמאל. אמנם בהיותם על הקרקפתא עצמו, כל שנים מהם מהווים רק קו אחד בלבד, ויחד הם רק ד'. וכן יש את הד' אשר לצד העורף, אז אנו רואים שהם רק ב', שכן כל שנים מהם מחוברים יחד בצורת האות ח', ועם הד' הראשונים הם ו', ועם הארצא דפלגותא הוא ז', ואם נוסיף עליהם את התרי"ג הראשונים הרי שהם עולים תר"כ.

ואין להרהר, שהרי לעיל לא חשבנו במספר התרי"ג את העקלתון דהחוורתא כלל, יען שהוא נכלל בי"ב הרי הם הי"ב חוורתא הכלליים אשר על הקרקפתא המתפשטים דרכו. וכאן כדי לעשות את החשבון דתר"כ אנו גורעין ומוסיפין ודורשין, אך דע כי כל הנאצלים נבחנו על פי ג' בחי': (א) ע"פ חיבורו למקורו, (ב) ע"פ מציאותו במקומו, (ג) ע"פ גילויו שלמטה. וכאן ברישא עלאה דא"א, אשר הוא מיוחד ברדל"א ובאור א"ס שבו, שם נראים ועומדים בו כל ג' הבחי' כאחד באופן מסוים.

[ידח] והנה לפי מה שעומדים לפנינו כל החוורתא הכלליים והפרטיים בהציור הנ"ל, הנה נקל לנו להבין ג"כ מה שאמרו בתפילת ר' נחוניא בן הקנה ובמסכת אצילות, שיש בכתר תר"כ עמודי אור, והיינו, כי כאשר נחשוב כל הי"ג חוורתא הכלליים בהנחש עקלתון עצמו, והי"ב חוורתא הכלליים העומדים על הקרקפתא נחשוב אותן בפני עצמן. והוא באשר שעיקר מציאותם הרי הוא מהנחש בריח וכמ"ש בספד"צ (פ"א יא ע"ב) אריך ומתפשטן לכאן ולכאן וכנ"ל אות ג' ד', הנה אז יהיה נמצא שכל אותן הח' אשר הם לצד הפנים, הם באמת רק ד', כי הרי הם בבחי' ד' קוים המתפשטים מן הקצה אל הקצה כי כל ענין מה שחשבנו אותם לח' וכל קו שחשבנו אותו לשנים הוא רק מגרמת ההתפשטות, שמצד זה מתפשט ללחי ימין ומצד זה ללחי שמאל, אבל בהיותם על הקרקפתא עצמו הרי הו כל שנים מהם רק קו אחד לבד.

אמנם חציו הימיני של אותו הקו הוא נמשך מהארתא ימיני שכנגדו אשר בהחצי ימיני דהנימא של הבריה, וחציו השמאלי של אותו הקו הוא נמשך מהארתא שמאלי שכנגדו אשר בהחצי שמאלי דהנימא של הבריה. ואותן הארתא אשר בהב' חצאין של

שער הפונה קדים

הנימא הברית, הנה הם מהארחין הפרטיים שבו, שהם מחשבון התרי"ג כנ"ל. אבל הב' חצאי קוין אחר שנמשכו מהם, הרי הם באמת רק קו אחד המבריח מקצה לקצה, וא"כ הרי כאשר שאנו מסתכלים בהם בהיותם על הקרקפתא, הרי הווי כל הח' אשר לצד הפנים, כל שנים מהם לאחד, והם רק ד'. וכן הד' אשר לצד העורף, הנה כאשר שאנו מסתכלים עליהם בהיותם על הקרקפתא (ר"ל לא בבחי' התפשטות אורם למטה אלא במציאותם על הקרקפתא גופה), אז אנו רואים אותם שהם רק ב', כי כל שנים מהם הם מחוברים יחד ובצורת אות ח'. והרי הווי כל אותן הד' רק ב' ובצורת ב' חתי"ן, ועם הד' הראשונים הם ו', והארחא דפלגותא הוא ז', ועם התרי"ג הראשונים הם תר"כ, והם הם התר"כ עמודי אור שאמרו בתפילת ר' נחוניא בן הקנה ובמסכת אצילות. והוא כאשר נחשוב כל הי"ג חוורתני הכלליים בהנחש עקלתון עצמו בהארחין הכלליים שבו (והם אשר קראנו אותן בתחילה בשם פתחים וחלונות כנ"ל אות ט"ז ועם העקלתון עצמו הרי הם י"ג). ויהיה חשבון התרי"ג בדרך זה, תמ"ד ארחין הפרטיים אשר בהי"ב נימין, וס"ח ארחין הפרטיים אשר בכל הנחש בריח כולו, והרי הם תקי"ב, והק' ארחין הפרטיים והכלליים אשר ישנם בהנימא דהנחש עקלתון כולו, והרי הם תרי"ב, ועם החוורתני דהנחש עקלתון הכללי עצמו, הרי הוא תרי"ג, ועם הח' חוורתני הכלליים אשר לצד הפנים שאמרנו שהם {ק ע"ג} ד' הוא תרי"ז, ועם הד' אשר לצד העורף אשר אמרנו שהם ב' הרי הם תרי"ט, ועם הארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח דהחוורתני והוא הכולל את כולם, הרי הם תר"כ והם תר"כ עמודי אור שבכתר כמנין כתר.

ואין להרהר שהרי לעיל אות ט"ז אמרנו כי במציאותם אשר על הקרקפתא הם תרי"ג, וגילויים הוא ע"י הנחש בריח, ולא חשבנו במספר התרי"ג את העקלתון דהחוורתני כלל, יען שהוא נכלל בהי"ב שהם הי"ב חוורתני הכלליים אשר על הקרקפתא המתפשטים דרך בו וכנ"ל אות ט"ז כל זה ע"ש. ועתה כדי לעשות את החשבון דתר"כ אנו גורעין ומוסיפין ודורשין, כי הרי אנו גורעין בהי"ב חוורתני הכלליים ועושים אותן לו', ומוסיפים בהארחין הכלליים המתפשטים את העקלתון דהחוורתני ג"כ שהוא החוורתא הי"ג הכללי, והוא המשלים לתרי"ג, ועי"ז אנו דורשים ועושים את המציאות דתר"כ ע"י הי"ב שנעשו לו', ועם הנחש בריח הכולל כולם וכנ"ל. והרי נראה כ"ז כאלו הדברים נאמרים לפי החפץ והרצון באין יסוד קבוע ומציאות החלטי בהם. אך דע כי ח"ו לומר כן, כי אין הדברים נאמרים לפי החפץ והרצון ח"ו, אלא שכולם הם באמת ועיקר וכולם ישנם. והוא ע"פ מה שנודע כי כל הנמצאים כולם הנה נדרש כל א' בג' בחי': אחד, ע"פ קישורו ויחודו למעלה במקורו ושורשו. ואחד, ע"פ מציאותו ועמידתו במקומו. ואחד, ע"פ אורו וגילוי למטה²⁶⁸. כי כל מה שירד הנה נשתנה מראיתו ונראה לפנים חדשות, הגם שבאמת הכל אחד ואין שינוי ח"ו, אך ע"י ירידתו וריחוקו ממקורו הנה נשתנה מראיתו וחזותו, והוא ע"ד שכתוב (איוב יד כ) משנה פניו ותשלחהו, כי ע"י השילוח והריחוק משתנה פניו. אמנם השינויים הוא לפי ערך, כי כל אור שהוא יותר עליון, הנה ניכר בו ביותר יחודו למעלה, ולא נראה בו השינוי כ"כ. ולכן בענינינו, שהוא ברום גבוהים היותר עליון ברישא עלאה דא"א, אשר הוא מיוחד ברדל"א ובאור א"ס שבו, הנה שם נראים ועומדים בו כל הג' בחי' כמעט כולם יחד, שהם: אחד, בחי' יחוד וקישורו למעלה. ואחד, בחי' מציאותו אשר לפי מקומו. ואחד, בחי' גילוי אשר למטה. הנה נראים בו כל אלו הג' בחי' כמעט כולם יחד, ונדרשים בו כולם. והיינו, כי לפי קישורו למעלה ויחודו במקורו הנה עומדים החוורתני שבו בתר"כ עמודי אור, כי הח' חוורתני הכלליים אשר לצד הפנים הנה לפי תלייתם למעלה כל שנים

²⁶⁸ עיין הקדו"ש שער ז' פרק א' אות ה' שהרחיב בזה.

שער הפונה קדים

מהם לאחד יחשב והם ד', ועד"ז הד' אשר לצד העורף הם ג"כ לפי תלייתם למעלה רק ב' ובצורת ב' חתי"ן וכנ"ל. והרי הוה לפ"ז כל הי"ב חוורתי הכלליים רק ו', והארחא דפלגותא שהוא הנחש בריח הכולל את כולם הוא ז', והי' ארחין הגדולים אשר ישנם בהב' הצאי נימין דהנחש בריח, ח' מהם הם אשר כנגד הח' חוורתי הכלליים, וב' מהם הם אשר כנגד העקלתון דהחוורתי אשר מב' הצדדים. ואלו הב' הם לצד הפנים, כי דרך הם מתפשט ויוצא העקלתון מהבריח. והרי הם י' בסך הכל, ועם הז' הנז' הוא י"ז, והי"ב ארחין הגדולים אשר בהנימא דעקלתון, שהם הפתחים והחלונות כנ"ל הוא כ"ט, והעקלתון דהחוורתי (ק ע"ד) שהוא החוורתי י"ג הכולל הוא ל', והתמ"ד חוורתי הפרטיים אשר בהי"ב נימין הכלליים הרי הוא תע"ד, והנ"ח ארחין הפרטיים אשר בהצאי נימין דהנחש בריח הרי הוא תקל"ב, והפ"ח ארחין הפרטיים אשר בכל העקלתון דהנימא הרי הם תר"כ, והם התר"כ עמודי אור שאמר ר' נחוניא בן הקנה וכן במסכת אצילות שישנם בהכתר תר"כ עמודי אור כמנין כתר.

אמנם כ"ז הוא בבחי' תליית הכתר וקישורו למעלה, ובוה הם תר"כ, אבל בבחי' מציאותם אשר במקומם גופה הנה הם אינם תר"כ אלא תרי"ג, כי מציאותם במקומם גופה שהוא הבחי' השני, הנה הוא שורש לגילויים למטה שהוא הבחי' השלישי, ולכן נחשבים אז הי"ב חוורתי הכלליים אשר על הקרקפתא לי"ב ולא לו', כי בבחי' הוה נחשבים הם לאחד עם הי"ב ארחין הגדולים אשר בהנימא דעקלתון, משום שהם עתידים להתייחד עמהם ולשלח אורם למטה, ד' להלחי ימין וד' להלחי השמאל וד' לצד העורף, והתפשטותם הוא דרך הי"ב ארחין הגדולים אשר בהנימא דהעקלתון ונעשים אחד עמהם, ולכן נחשבים בהבחי' הוה לי"ב ולא לו', והוא ע"י התפשטותם לי"ב מקומות. אמנם מאחר שבבחי' הוה נעשים הם שניהם לאחד, הנה לא נחשב בבחי' הוה הי"ב ארחין דהנימא עקלתון בחשבון בפנ"ע כלל מאחר שנעשים לאחד עם הי"ב חוורתי הכלליים אשר על הקרקפתא. ונמצא כי הגם שניתוסף לנו עתה ו' יתירים על הבחי' הא' דתר"כ, והוא ע"י שאנו חושבים עתה את החוורתי הכלליים שעל הקרקפתא לי"ב, אך נגד זה הרי נגרע לנו עתה מהחשבון כל הי"ב ארחין הגדולים אשר בהנימא דעקלתון, כי נעשים לאחד עם הי"ב חוורתי הכלליים אשר על הקרקפתא, ונעשו הם פתחים וחלונות להם אשר דרך הם משלחים הי"ב חוורתי שעל הקרקפתא את אורם למטה. והרי נגד מה שניתוסף לנו עתה ו' הנה נגרע לנו מעתה י"ב, והרי אדרבה הוא כי חסר לנו ו' בהבחי' הוה מהתר"כ דהבחי' הא', וכן חסר לנו עתה עוד אחד, והוא כי בבחי' התפשטותם למטה, הנה נגרע לנו מהחשבון גם כל החוורתי כולו דהנחש עקלתון כי הוא אינו מתפשט למטה בפנ"ע כלל, אלא שנכלל בהי"ב ונשאר עיקרו בהם וכנ"ל אות ה' ו' ע"ש, והרי חסר לנו בהבחי' הוה ז' מהבחי' הא' דתר"כ, והוא מספר התרי"ג שאמרו באדרא רבא. והוא מהטעם שאמרנו, כי בבחי' התפשטותם למטה לא נחשב הי"ב ארחין הגדולים אשר בהנימא דעקלתון במספר כלל, כי נעשו לאחד עם הי"ב חוורתי הכלליים שעל הקרקפתא, וכן לא נחשב אז ג"כ כל החוורתי דהעקלתון, כי הוא נכלל ג"כ בהי"ב, ונשאר עיקרו בהם ואינם מעתה אלא תרי"ג.

אמנם גם בחי' היותם תרי"ג הוא ג"כ עיקרם רק בחי' מציאותם אשר על הקרקפתא עצמו, שהוא הבחי' השנית כנ"ל, כי התרי"ג הם עצמם אינם מתפשטים ג"כ למטה כלל, אלא רק ע"י התלבשות הנימין וע"י הארחא דפלגותא וכנ"ל אות ט"ז. אמנם הנה הבחי' הזאת הוא השורש להבחי' השלישית, שהוא התפשטותם וגילויים למטה ממש, והוא באמת רק הי"ג חוורתי הכלליים לבד, כי הם אשר מתפשטים ומאירים למטה. (קא ע"א) אך הוא ג"כ רק דרך י"ב מקומות לבד כי הי"ג הכללי הכולל כולם היא עצמה אינה מתגלית למטה אלא רק על ידיהם ועיקר אורה נשאר בהם וכנ"ל אות ה' ו' והבן כ"ז היטיב.

שער הפונה קדים

ובזה נשלם דברינו בענין הנורא הזה למען שמו יתברך ויתעלה לעד, והנה הדברים הללו כתבתי זה שלשים שנה במנחם אב שנת תרל"ח, ועתה כאשר עלה בדעתי לקובען בדפוס חזרתי עליהם ותקנתי אותם עד שנעשו בעה"י לפנים חדשות היום יום ג' כ"ט תמוז ער"ה מנחם אב שנת ה' אלפים תרס"ח, ישמחנו השם יתברך בנחמות ציון וירושלים, וישיב את שכינתו בתוכנו להאר פניו עלינו לעולמים.

שער הפונה קדים

אכתוב עוד איזה ליקוטים ומהם הוא איזה שאלות ותשובות ולא אכתוב שמות השואלים מפני הכבוד.
ליקוט ב'

יש ד' מיני יחודים: (א) ישראל עם רחל, (ב) יעקב עם רחל, (ג) יעקב עם לאה, (ד) ישראל עם לאה. הייחוד הראשון (ישראל עם רחל) הוא היחוד היותר מעולה והיותר גבוה מכולם, ויחודם הוא בה' זמנים פרטיים: (א) בקדושה של חזרת תפילת מוסף של שבת, (ג) בליל ראשון של פסח, (ד) במוסף של חג השבועות, בתפילת מוסף של שמיני עצרת, (ה) בתפילת מוסף של ראש חודש. אמנם היחוד הזה האחרון דר"ח אינו מעולה כ"כ, שכן אז אין להם כי אם את המוחין דגדלות ראשון בלבד הרי הוא מישסו"ת.

[סימן א'] בענין היחודים שיש כמה מיני יחודים והם מפוזרים בדרושי הרב ורצונך להעמידך עליהם שיהיו מסודרים לפניך. דע אהובי כי הרי נודע הוא שכלל היחודים הם ד': א' הוא ישראל עם רחל, ב' יעקב עם רחל, ג' יעקב עם לאה, ד' ישראל עם לאה.

והנה הא' שהוא ישראל עם רחל, הנה הוא היחוד היותר מעולה וגבוה מכולם, ויחודם הוא בה' זמנים פרטיים: אחד הוא במוסף שבת, בחזרת תפילת מוסף בקדושה, וכמ"ש בשער הכוונות (דף עד ע"א). שנית הוא בליל ראשון של פסח, כמ"ש שם (דף פא בדרוש ג שם). שלישית הוא בחג השבועות בתפילת מוסף של יום שבועות כמ"ש שם (דף פח ע"ד בדרוש א' שם, ושם דף פט). רביעית הוא בשמיני עצרת בתפילת מוסף וכמ"ש שם (דף קח ע"ב בדרוש ט שם) וע"ש. עוד (דף קד ע"א) אמר שם שהוא בליל שמיני עצרת (אך שם קג סע"ד אמר ג"כ שהוא ביום דוקא), וכבר עמד בזה בספר תו"ח דף ע"ו וע"ז ואמר שם כי היחוד דלילה הוא רק לעשותה כלי ע"ש. חמישית הוא בראש חודש בתפילת מוסף וכמ"ש שם (דף עו ע"ב). אמנם היחוד הזה דר"ח הוא אינו מעולה כ"כ כלל, כי אין להם אז רק המוחין דגדלות ראשון לבר שהוא מישסו"ת, וכמ"ש הרב בע"ח (שער המוחין פ"ט), וכל זמן שאין להם המוחין דגדלות שני שהם מאו"א עלאין, המוחין דחיה, הנה אין יחודם אז מבחי' פב"פ העיקרי כלל וכמ"ש בשער עקודים (פ"ב ופ"ח) וכנודע. והרי אינו דומה היחוד דישראל ורחל אשר בר"ח לכל הד' יחודים הנו', כי שם נשלמו בהמוחין דגדלות שני ג"כ וכמבואר בכל המקומות הנו' משא"כ בר"ח. אך עכ"פ הוא כי פרטי היחודים אשר מישראל עם רחל הנה הם ה', ד' הם בתפילת מוסף שבת, שבועות, שמיני עצרת, ראש חודש, זולת ביום ראשון של פסח שהוא בלילה ג"כ.

היחוד הכללי השני, (יעקב עם רחל) הוא בד' זמנים פרטיים: (א) בכל תפילות שחרית דחול, (ב) בתפילת ערבית דליל שבת, (ג) בתפילת שחרית דשבת, (ד) בליל שבת אחר חצות. בשחרית דחול מתחילה היה יעקב בנצח דז"א ורחל בהוד דז"א, כאשר צד ימין דרחל הוא כנגד פני ההוד דז"א, וצד שמאל דיעקב הוא כנגד פני הנצח דז"א. והנה אז מתייחד יעקב עם רחל פב"פ, ומתחיל יחודם בברכת שים שלום דתפילת לחש, ובחזרה הם מתגדלים גם בחג"ת דז"א, וכך נמשך הדבר עד נפילת אפים, ואז נשלם יחודם. זמן אמירת שים שלום הוא זמן כניסת היסוד, וע"ז נעשית התעוררות להורדת הטיפה, אך הורדת הטיפה עצמה הוא רק בנפילת אפיים.

היחוד פרטי השני הוא בתפילת ערבית דליל שבת, אז עומדים יעקב ורחל בכל רוחב ז"א. אמנם הוא רק כנגד הנה"י שבו, ואז אחורי יעקב הוא כנגד כל רוחב פני הנה"י דז"א, ורחל עומדת אז פב"פ עם יעקב, ומתייחדים.

היחוד פרטי הג' הוא בתפילת שחרית דשבת בעת חזרת התפילה, ואז עומדים יעקב ורחל בכל אורך ורוחב ז"א, שכן בלחש דשחרית הם באורך ורוחב הנה"י וחג"ת דז"א, ובחזרה הם עולים גם כנגד הג"ר דז"א. ואז יעקב עומד עם ז"א אחור בפנים, אחורי יעקב הוא כנגד כל אורך ורוחב ז"א, ורחל עומדת עם יעקב פב"פ, ומפסיק יעקב בין ז"א לרחל. עכ"ז יניקתם היא לעולם יעקב מקו ימין של ז"א ורחל משמאלו.

היחוד פרטי הד' הנה הוא בליל שבת אחר חצות הלילה, ואז יעקב ורחל הם בכל אורך ורוחב ז"א ע"ד הנו'. אמנם מה שהם בשבת שחרית בכל אורך ורוחב ז"א, הוא אינו כז"א העיקרי אלא רק על רישומו הנשאר במקומו, כי ז"א עצמו עולה אז בשבת שחרית למעלה באו"א. אמנם בליל שבת אין עלייה לז"א כלל.

אמנם יש עוד יחוד פרטי דיעקב ורחל, והוא בברכת השכיבנו דערבית. אך כאשר שהיחוד הזה הוא אינו ביעקב העיקרי או ברחל העיקרי, וכן הוא אינו באצילות ממש, וכל היחוד הזה הוא רק טפל, ולצורך היחוד דעמידה דערבית שהוא מיעקב ולא, לכן לא חשבנו אותו בחשבון היחודים דיעקב ורחל.

שער הפונה קדים

[סימן ב'] היחוד הכללי הב', שהוא יעקב עם רחל, הנה הוא בד' זמנים פרטיים, והם: {קא ע"ב} אחד, בכל תפילות שחרית דחול. הב', הוא בתפילת ערבית דליל שבת. הג', בתפילת שחרית דשבת. הד', בליל שבת אחר הצות. אמנם כל אלו הד' הם משונים זה מזה הרבה, כי אשר בשחרית דחול הוה מתחילה יעקב בנצח דז"א ורחל בהוד דז"א, ושניהם הם כנגד פניו, צד ימין דרחל כנגד פני ההוד דז"א, וצד שמאל דיעקב כנגד פני הנצח דז"א, וכמ"ש בשער הכוונות (דף לג ע"ב) וכן בפע"ח (שער העמידה פרק יז). והנה מתייחדים אז יעקב עם רחל פכ"פ, ומתחיל יחודם בשים שלום דתפילת לחש, אלא שאח"כ בחזרה הם מתגדלים ועולים עד"ז גם בחג"ת דז"א וכמבואר שם (דף לג ע"ב ובדף לח בדרוש א' דחזרת עמידה), אך התחלת יחודם הוא משים שלום דלחש ונמשך עד נפילת אפים, ואז נשלם יחודם וכמ"ש בשעה"כ (דף לו ע"ג) ובנפילת אפיים דרוש ב דף מו ע"ד). וכבר טרחו המפרשים הרבה בענין ב' היחודים הללו דשים שלום ונפילת אפיים, אך דעתי בזה הוא כי שניהם הם רק יחוד אחד, והוא מתחיל בשים שלום דלחש ונשלם בנפילת אפים. והיינו כי בשים שלום אז הוא כניסת היסוד, ונעשה עי"ז התעוררות להורדת הטיפה, אך הורדת הטיפה שהוא גמר ותשלום היחוד הוא רק בנפילת אפיים ע"ש (דף מב ע"ג סוף דרוש ה, ובדרוש א דויעבור שם, וכן בדף לח ע"א סמוך לסופו, ובנפילת אפיים ריש דרוש ב). עיין היטיב בכל המקומות הללו ותמצא מבואר כי בשים שלום לא נשלם הורדת הטיפה עד היסוד דיעקב, והוא נשלם רק בנפילת אפים, אבל בשים שלום הוא רק ההתעוררות, והוא כמו שאמרנו שאז הוא כניסת היסוד ביסוד [וכן הוא בהגהות מהרח"ו ז"ל בזוה"ק פ' תרומה קכ"ח סע"ב ע"ש אות ז'²⁶⁹] ונעשה עי"ז ההתעוררות להורדת הטיפה ונשלם בנפילת אפיים ושניהם הם רק יחוד אחד. ועכ"פ הרי מתבאר לנו יחוד אחד פרטי דיעקב ורחל אשר בשחרית דחול, והוא נמשך משים שלום דלחש עד נפילת אפיים, ויעקב עומד אז לצד הפנים דז"א בקו הימין, ורחל היא ג"כ לצד הפנים דז"א אלא שהיא בהקו שמאל שבו, והם שניהם ר"ל יעקב ורחל הם שניהם פכ"פ ומתייחדים, והוא יחוד פרטי אחד אשר ביעקב עם רחל. והארכת בזה עוד בחלק הביאורים שער עקודים פ"ח אות י' וי"א ע"ש.

היחוד פרטי הב' אשר דיעקב עם רחל, הנה הוא בתפילת ערבית דליל שבת. והנה אז עומדים שניהם בכל רוחב ז"א, אמנם הוא רק כנגד הנה"י שבו לבד וכמ"ש בשער הכוונות (דף ס ע"א) וכן בפע"ח (שער ק"ש שעל המטה פרק יא). והיינו כי יעקב עומד עם ז"א אחור בפנים בכל רוחב הנה"י שבו, שאחורי יעקב הוא כנגד כל רוחב פני הנה"י דז"א, ורחל עומד אז פכ"פ עם יעקב ומתייחדים. וקומת שניהם הוא אז רק כנגד הנה"י דז"א. והגם שיניקתם הוא לעולם יעקב מן הנצח ורחל מן ההוד, עכ"ז הנה עומדים אז שניהם בכל רוחב הנה"י, ומפסיק יעקב בין ז"א לרחל, ומתייחד יעקב עם רחל פנים בפנים כנגד רוחב הנה"י דז"א, והוא היחוד דיעקב עם רחל אשר בתפילת ערבית דליל שבת.

²⁶⁹ ז"ל הזהר: כיון דמטו לשים שלום כדן עביד שמושא [הגהות מהרח"ו: הכנסת העטרה] ההוא נהר דנפיק מעדן באדרא דא.

[תרגום: כיון שהגיע לשים שלום אז עושה תשמיש אותו נהר שיוצא מעדן בגורן זו.]

²⁷⁰ הגה"ה מכ"י המחבר: נ"ב ושם קל"ט א' בהגהות מהרח"ו ז"ל אות א'.

ז"ל הזהר: מ"ט בגין דהיא שעתא דשמושא הוי ובעי כל בר נש למכסף מקמי מאריה ולחפיא אנפוי בכסופא סגי ולאכללא נפשיה בההוא שמושא דנפשיין דאתכליל ההוא אדרא מעילא ורוחין.

תרגום: למה, לפי שאותה שעה היא שעת תשמיש, וצריך כל אדם להתבייש לפני אדונו ולכסות את פניו בבושה רבה, ולכלול את נפשו באותו התשמיש של נפשות שנכללו באותו הגורן למעלה, ורוחות.

שער הפונה קדים

{קא ע"ג} היחוד פרטי הג' אשר דיעקב עם רחל הוא בתפילת שחרית דשבת בעת חזרת התפילה. ואז הם שניהם בכל אורך ורוחב ז"א, כי בלחש דשחרית הם שניהם באורך ורוחב כל הנה"י והג"ת דז"א, ובחזרה עולים גם כנגד כל הג"ר דז"א, ואז הם מתייחדים וכמ"ש בשעה"כ (דף עג ע"ג) ובפע"ח (שבת פרק יט). והוא ג"כ ע"ד הנ"ל, כי יעקב עומד עם ז"א אחר בפנים, אחורי יעקב נגד כל אורך ורוחב ז"א, ורחל עומד עם יעקב פב"פ ומתייחדים כנגד כל אורך ורוחב ז"א, ומפסיק יעקב בין ז"א לרחל. אמנם הנה הגם שעומדים בשבת שניהם נגד כל רוחב ז"א, אם בנה"י שהוא בתפילת ערבית דשבת, אם גם בחג"ת שהוא בלחש דשחרית דשבת, ואם כנגד כל אורך ורוחב ז"א כולו שהוא גם כנגד הג"ר, והרי מפסיק בכ"ז יעקב בין ז"א לרחל, עכ"ז הנה יניקתם הוא לעולם יעקב מקו ימין של ז"א ורחל משמאלו וכמ"ש בשעה"כ (דף לג ע"ב) ע"ש וכן בפע"ח (שער העמידה פרק יז). וזהו עומק הכוונה מה שאמר שם בסוד מ"ש בתיקונים (דף לד ע"א) כי הויה אדני אינון פרודות גם כשהם בחו"ג וחוב"ב, ולכאורה קשה כי בעת שהם בחו"ג וחוב"ב שהוא בשבת הרי אז אינם פרודות כלל, כי הרי עומדים אז כל א' כנגד כל רוחב ז"א. אך הכוונה הוא על שורשם ויניקתם, שזה לעולם הוא מימין והיא משמאל, כי כן הוא שורשם וכמבואר שם ושם, אך ע"י קו האמצעי הם מתייחדים עש"ה והבן. ועכ"פ כי הנה נתבאר לנו היחוד פרטי הג' אשר מיעקב עם רחל, כי הנה הוא בתפילת שחרית דשבת בחזרת התפילה ואז הם שניהם כנגד כל אורך ורוחב ז"א בפנים דז"א, ועומד יעקב אחוריו כנגד פניו הז"א וכנגד כל אורך ורוחב שלו ומתייחד עם רחל פב"פ.

היחוד פרטי הד' אשר מיעקב עם רחל הנה הוא בליל שבת אחר הצות הלילה. ואז הם ג"כ שניהם בכל אורך ורוחב ז"א ע"ד הנוז', וכמ"ש בשעה"כ (דף ס ע"א) ובפע"ח שער שבת (פרק יח סמוך לסופו בהנוסח דספרים אחרים שם). והנה הגם דלעיל בסמוך בהיחוד דשחרית שבת אמרנו ג"כ שהם שניהם בכל אורך ורוחב ז"א, עכ"ז הנה יש בזה חילוק גדול בין ליל שבת אחר הצות לשבת שחרית, כי מה שהם בשבת שחרית בכל אורך ורוחב ז"א, הנה הוא באמת אינו בז"א העיקרי אלא רק על רושמו הנשאר במקומו, כי ז"א עצמו הנה הוא עולה אז בשבת שחרית למעלה באו"א וכמ"ש בשעה"כ (דף עג ע"ג) ובפע"ח שבת (פרק יט), והוא כל עליית יעקב ורחל אז רק ברושם ז"א אשר במקומו הראשון. אבל שבת בלילה, הנה אין אז עלייה לז"א כלל, וכמ"ש בשעה"כ (שם דף סד ע"א בדרוש א' שם, ובדף סז בכל דרוש ב שם), והרי עומד ז"א בכל ליל שבת במקומו, וא"כ הרי כשאנו אומרים שבלייל שבת אחר הצות עולים יעקב ורחל ונגדלים בכל אורך ורוחב ז"א, הרי הנה עלייתם אז בז"א עצמו ממש, ולכן נחשב אז היחוד דיעקב ורחל כמעט לבחי' היחוד דז"א עצמו עם רחל, הגם שבאמת הנה כל היחוד אז בליל שבת אחר הצות רק היחוד דיעקב ורחל, אלא שהוא נגד כל אורך ורוחב דז"א העיקרי ממש וכנו'.

{קא ע"ד} והרי נתבאר לנו בסימן זה ד' יחודים פרטיים ביעקב עם רחל: א', בתפילת שחרית דחול משים שלום עד נפילת אפיים, ואז איהו בנצח ואיהו בהוד, וכמ"ש בשעה"כ (דף לג ע"ב, ובדף נט עמוד ב ג ד). והשני, הוא בתפילת ערבית דשבת בכל רוחב הנה"י, וכמ"ש שם (דף ס ע"א). והשלישי, בתפילת שחרית דשבת בלחש בחג"ת, ובחזרה בהג"ר, והוא ברושמי ז"א אשר במקומו, כי עיקרו עולה אז למעלה, וכמ"ש בשעה"כ (בדף עג ע"ג). והד', הוא בליל שבת אחר הצות, ואז הם בכל אורך ורוחב ז"א עצמו, וכמ"ש שם (בדף ס ע"א), והיחוד הזה הוא המעולה שבכל הד'. והרי לנו עכ"פ ד' יחודים פרטיים מיעקב עם רחל.

אמנם הנה יש עוד יחוד פרטי דיעקב ורחל, והוא בברכת השכיבו דערבית, אך באשר שהיחוד הזה הוא אינו ביעקב העיקרי ולא ברחל העיקרי, וגם הוא אינו באצילות

שער הפונה קדים

ממש, וכל היחוד הזה הוא רק טפל ולצורך היחוד דעמידה דערבית שהוא מיעקב ולאח, לכן לא חשבנו אותו בחשבון היחודים דיעקב ורחל, אלא נבאר אותו בענין היחודים דיעקב ולאח למטה בסמוך בסי' ג'.

היחוד הכללי הג' (יעקב עם לאח), הוא בה' זמנים פרטיים: א) בתפילת ערבית דחול. ב) בקריאת שמע שעל המטה. ג) אחר חצות הלילה דכל ימי החול. ד) בעלות השחר. ה) כליל שבת מאחרי תפילת ערבית עד חצות.

הא' שהוא בתפילת ערבית דחול, עומדים יעקב ולאח למעלה מן החזה דז"א ומתייחדים. הב', שהוא בק"ש שעל המטה, הם למטה מן החזה דז"א, והוא לצורך היחוד שלאחר חצות, וטפל אליו (שכן בלילה מסתלקין המוחין, ובלי מוחין אי אפשר להתייחד, אך ע"י הק"ש שעל המטה מתייחדים אר"א ומנחילים עטרת ומוחין לזו"ן כדי שיוכלו גם הם להתייחד. ואח"כ, ע"י נשמותינו שעולים למ"ן בעת השינה, נעשה עי"ז היחוד אחר חצות בכל אורך קומת ז"א).

הג' שהוא היחוד אשר אחר חצות, עומדים יעקב ולאח בכל אורך קומת ז"א ושם מתייחדים. הד', הרי הוא היחוד אשר באילת השחר, הנה מאחר חצות הלילה עד הבוקר מתגדלים יעקב ולאח ומתפשטים בכל אורך קומת ז"א, ומתייחדים שני פעמים, אחד אחר חצות, ואחד בעת אילת השחר. איתא במ"א בכתבי האריז"ל שהיחוד אשר אחר חצות מתמיד והולך כל המחצית האחרונה של לילה עד אור הבוקר. משמע מזה, שאין בכל חצות לילה האחרונה כי אם יחוד אחד. אמנם הם ב' מיני יחודים, ומ"ש כי היחוד שאחר חצות הוא מתמיד ונמשך כל חצות לילה עד אור הבוקר, הכוונה היא שכל חצות לילה האחרונה הכל הוא ביחוד דיעקב ולאח.

לפני יחוד העמידה דערבית יש יחוד אחד בברכת השכיבנו, והיחוד הזה הוא בבחי' יעקב ורחל. אמנם הוא אינו באצילות עצמו, אלא רק בהיכל קודש הקדשים דנוק' דבריאה, הרי היא המלכות דאצילות היורדת שם, ואותה המלכות איננה רחל העיקרית אלא רק י' המלכות ד' הספי' שלה (אמנם רחל העיקרית נשארת לעולם באצילות), והנה שם יורדת ג"כ הארה מיסוד דז"א הנקרא בשם יעקב, ואף הוא אינו יעקב ממש אלא רק הי' מלכות שבו.

והנה צריך שיהיו היחודים של ערבית ושל חצות בשני בחי', כדי לעורר למעלה למעלה ולהמשיך את המוחין עכ"פ, משום שבלילה מסתלקין המוחין לגמרי.

[סימן ג'] היחוד הכללי הג', שהוא יעקב עם לאח, הנה הוא בה' זמנים פרטיים: אחד, הוא בתפילת ערבית דחול. שנית, הוא בקריאת שמע שעל המטה. שלישית, הוא אחר חצות לילה דכל ימי החול. רביעית, הוא בעת אילת השחר, בשעה שמתחיל היום להאיר. חמישית, הוא כליל שבת אחר תפילת ערבית עד חצות.

והנה הג' הראשונים הם משונים זה מזה, אבל הג' והד' והה' הם שוים, והגם שהם ג"כ מעולים זה מזה, אבל בסדר יחודם הם שוים. והיינו כי הא' שהוא בתפילת ערבית דחול, הנה עומדים יעקב ולאח שניהם למעלה מן החזה דז"א ומתייחדים, וכמ"ש בשער הכוונות (דף כ רע"א ושם ע"ד, וכן שם דף נט ע"ד, וע"ש עוד דף נג ע"א ודף נד ע"א), אבל הב' שהוא בק"ש שעל המטה, הנה הם שניהם רק למטה מן החזה דז"א וכמ"ש שם (דף כ ע"ד), והוא יחוד יותר גרוע, והוא רק לצורך היחוד שלאחר חצות, והוא טפל אליו וכמ"ש שם (כ רע"א, וע"ש עוד נג ע"א), אך הג' שהוא היחוד אשר אחר חצות, אז עומדים יעקב ולאח בכל אורך קומת ז"א ושם מתייחדים, וכמ"ש שם (בדף נט ע"ד ודף ס ע"א, וע' דף נד ע"א ע"ב). וכן הוא ג"כ הד', שהוא היחוד אשר באילת השחר, הוא ג"כ כן, כי מאחר חצות לילה עד הבוקר, הנה מתגדלים יעקב ולאח ומתפשטים בכל אורך קומת ז"א, ומתייחדים שני פעמים, אחד אחר חצות ואחד בעת אילת השחר.

והנה היחוד דאילת השחר הוא נזכר בזוה"ק בכ"מ, בפ' וישלח (קעח ע"א) ופ' שמות (דף י סע"א) ופ' בשלח (דף מו ע"א), וכן הוא נזכר בדברי הרב בשעה"כ בכ"מ דף כ ע"א, ודף נג רע"א, נד ע"ד, אמנם בדף נ"ג ע"ד סמוך לסופו אמר שם כי היחוד אשר אחר חצות הוא מתמיד והולך כל חצות אחרונה של לילה עד אור הבוקר, וכן אמר ג"כ שם (דף כ ע"א), וא"כ הרי משמע מזה שאין בכל חצות לילה האחרונה רק יחוד (קב ע"א) אחד. אך דע כי האמת לא כן הוא, כי בפירוש אמר בשער הגלגולים (דף כז ע"א ובדף סח ע"א) כי היחוד דאילת השחר הוא יחוד שני, וכן הוא מפורש ג"כ בספר הגלגולים (פרק מד דף נ

שער הפונה קדים

ע"א מדפוס פרעמישלא)²⁷¹, ואמר שם, כי הארזי"ל היה מהיסוד של היחוד הזה דקדרותא דצפרא, והיא יחוד יותר נעלה מהיחוד דאחר חצות ע"ש. והרי הוא מפורש כי הם ב' מיני יחודים, אך מ"ש בשעה"כ הנו' כי היחוד דיעקב ולאח שאחר חצות הוא מתמיד ונמשך כל חצות לילה עד אור הבוקר, אין הכוונה שהוא רק יחוד אחד, אלא הכוונה הוא, רק שכל חצות לילה האחרונה הוא הכל ביחוד דיעקב ולאח, ושניהם מתפשטים בכל אורך קומת ז"א, אבל באמת הנה נעשה בהם אז שני יחודים, אחד אחר חצות ואחד באילת השחר, והיחוד דאילת השחר הוא יחוד יותר מעולה וכנו'.

והרי מבואר לנו עכ"פ כי ישנם בכל לילה רחול ד' מיני יחודים דיעקב ולאח, אחד בעמידה דערבית ושניהם הם למעלה מן החזה, ואחד בק"ש שעל המטה, ושניהם הם למטה מהחזה וב' הם בחצות לילה האחרונה, אחד אחר חצות ואחד באילת השחר, ואלו שניהם הוו יעקב ולאח שניהם בכל אורך קומת ז"א.

אמנם היחוד דק"ש שעל המטה הוא רק טפל ולצורך היחוד אשר לאחר חצות, כי משום שבליילה מסתלקין המוחין, ובלתי מוחין אי אפשר להתייחד, אך ע"י הק"ש שעל המטה מתייחדים או"א ומנחילים עטרות ומוחין לזו"ן כדי שיוכלו גם הם להתייחד, ואח"כ ע"י נשמותינו שעולים למ"ן בעת השינה, נעשה ע"י היחוד אחר חצות בכל אורך קומת ז"א, וכמ"ש כ"ז שם (בדף נג סע"א, ודף נז רע"א, ודף כ ע"ב סוף דרוש ג ושם עמוד ד).

וכן עד"ז הוא ג"כ בהיחוד אשר בעמידה דערבית, שהוא ביעקב ולאח למעלה מן החזה כנו', הנה ישנם ג"כ מקודם יחוד אחד בברכת השכיבנו. והיחוד הזה הוא בבחי' יעקב ורחל, אמנם הוא אינו באצילות עצמו אלא רק בהיכל קודש הקדשים דנוק' דבריאה, שהיא המלכות דאצילות היורדת שם. ואותה המלכות הוא באמת אינו רחל העיקרי אלא רק הי' מלכיות דהי' ספי' שלה, אבל רחל העיקרי היא נשאר לעולם באצילות, וכמו שיסודו (תפילת עלינו לשבח) ושכינת עוזו בגבהי מרומים, והיא שם לעולם לא פחות מהבחי' הב' שבהז' בחי' שאמר במיעוט הירח (פרק א), (ע' דברינו בארוכה בזה בספר הדע"ה ח"ב דרוש ה ענף א), ומה שיורדת דבריאה בסוד אסתר המסתתרת בכסא, הוא רק הי' מלכיות שלה, אבל רחל העיקרי הוא לעולם באצילות. והנה שם יורד ג"כ הארה מיסוד דז"א שהוא הנקרא בשם יעקב, כמ"ש באנ"כ (פרק ט). והוא ג"כ אינו יעקב ממש אלא הי' מלכיות שבו ע"ד שאמרנו ברחל. ויורד הארה מיסוד דז"א בהיכל קה"ק דהנוק' דבריאה ומתייחד שם ברחל בברכת השכיבנו, והוא יחוד דיעקב ורחל שנעשה אז. הגם שהוא אינו יעקב ממש ולא רחל ממש, והוא אינו באצילות ממש אלא רק אורם המתפשט בהיכל קה"ק דהנוק' דבריאה, והוא היחוד דיעקב ורחל הנעשה בברכת השכיבנו כמ"ש בשער הכוונות (קב ע"ב) (דף נב ע"ג, וע"ש עוד דף מו ע"ד בסוף דרוש א דנפילת אפיים). והנה נעשה כ"ז ג"כ לצורך היחוד דעמידה דערבית אשר ביעקב עם לאח למעלה מהחזה, כי משום שבליילה מסתלקין המוחין לגמרי, לכן צריך שיהיה כל יחוד בשני בחי' כדי לעורר למעלה למעלה ולהמשיך המוחין עכ"פ, ולכן נעשה כל א' בבחי' יחוד כפול כדי להמשיך המוחין הראוים אליו. ולכן לצורך היחוד דעמידה דערבית שהוא יותר עיקרי כי הוא באצילות עצמו ובפרצופים העיקרים דיעקב ולאח למעלה מן החזה דז"א, נעשה מקודם איזה יחוד דבחי' יעקב ורחל בהיכל קה"ק דנוק' דבריאה, וכן לצורך היחוד שאחר חצות שהוא ביעקב ולאח בכל אורך קומת ז"א נעשה מקודם איזה יחוד בק"ש שעל המטה ביעקב ולאח למטה מן החזה, והוא לצורך היחוד שאחר חצות שהוא יותר עיקרי. אמנם עכ"ז הנה הוו כל היחודים דלילה יותר גרוע מהיחודים דיום, וכמ"ש בדרושי ק"ש (דף יט

²⁷¹ הגה"ה מכ"י המחבר: נ"ב וכן הוא ג"כ בספר זוהר הרקיע בביאור זוה"ק פ' שמות דף י' ע"ב.

שער הפונה קדים

ודף כ), אך עכ"פ הוא כי ע"י שנעשה כל א' בבחי' יחוד כפול, הנה יש יכולת עי"ז להמשיך המוחין הראויים להיחודים דלילה עכ"פ.

והרי נתבאר לנו ד' יחודים פרטיים דיעקב ולאה הנעשים בכל לילה דחול: א', בעמידה דערבית שניהם למעלה מן החוזה. ב', בק"ש שעל המטה שניהם למטה מן החוזה. ג', אחר חצות לילה שניהם בכל אורך קומת ז"א. ד', באילת השחר ג"כ שניהם בכל קומת ז"א, והוא יחוד יותר מעולה מכל הג' הקודמים.

וכן הנה יש עוד יחוד ה' דיעקב ולאה, והוא בליל שבת אחר תפילת ערבית, ומתמיד ונמשך עד חצות, ואז הם ג"כ שניהם בכל אורך קומת ז"א, וכמ"ש בשער הכוונות (דף ס ע"א וכן בדף עג רע"א). והרי לנו ה' יחודים פרטיים דיעקב ולאה, וכולם הם בלילה, ד' בכל לילה דחול, ה' בליל שבת מאחר תפילת ערבית עד חצות.

היחוד הכללי הרביעי (ישראל עם לאה), הוא בג' זמנים פרטיים: א) בכוונת ויעבור ב"ג מדות בשחרית דחול, ב) בתפילת מנחה דחול ג) במנחת שבת.

והנה היחוד אשר ב"ג המדות היה היחוד בחציו העליון, ונעשה היחוד ביסוד העליון. וזהו ענין תרין הדדים של הזכר, שכן הם סוד התרין ביעין של היסוד העליון.

כל יחודי ישראל עם לאה שבועיבור, הוא רק לצורך היחוד דיעקב עם רחל אשר בנפילת אפיים. אמנם כל היחודים דישראל עם לאה הנעשים בימי החול בשחרית בכוונת ויעבור, וכן במנחה, משום שהיא רק בחציו ולמעלה שבו, נקראים כל היחודים הללו בשם חיבוק בלבד.

והנה אלו ב' היחודים דישראל עם לאה הנה הם בבחי' היחוד דהויה אלהים, הם רק בבחי' היחוד דאחור באחור, ועכ"ז היחוד דמנחה, אע"פ שהוא אב"א, עכ"ז הנה הוא יחוד מעולה מאד, והכוונה היא על היחוד אשר עם לאה, שכן הוא נקרא אז גם בשם יחוד דאב"א.

מ"ש בשעה"כ שבתפילת ערבית מתייחד ז"א עם לאה, הגם שנודע שהיחודים דהלילה הוא רק יעקב בלאה וכנ"ל סי' ג', אך משום שבתפילת ערבית עולים יעקב ולאה למעלה מן החוזה שבו, ומכש"כ לאחר חצות שנתגדלו בכל קומת ז"א, הנה נכלל יעקב בז"א, ומכנה כאן הרב את היחוד על שם ז"א עצמו, אמנם היחודים דז"א עצמו עם לאה הוא רק בשחרית ומנחה, אלא משום שלא עומדת אז מהחזה ולמעלה שבו, וכל יחודו אז הוא רק ביסוד הנעלם הנעשה עתה לת"ת, לכן מכנה שם הרב את היחודים דשחרית ומנחה בשם חיבוק בלבד.

היחוד הג' דישראל עם לאה הוא במנחת שבת. אז עולים שניהם בדיקנא דא"א, כי בתפילת לחש עולים שניהם במזל התחתון הרי הוא התיקון הי"ג, ובחזרה עולים שניהם במזל העליון, הרי הוא התיקון הח', ושם הם מתייחדים.

אמנם זהו בסתם ימי השנה הפשוטים, אמנם יש זמנים מחולקים בזה: מיום א' של ר"ה עד לשמע"צ כל היחודים של ישראל עם לאה או של יעקב עם לאה. אמנם בענין תפילת המנחה דיוהכ"פ וסוכות, לא ביאר לנו הרב את פרטיהם היטב אימתי הוא ישראל בלאה ואימתי הוא יעקב בלאה. אך עכ"פ הוא כי נוספו אז יחודים בהם. וכל היחודים אשר בימי העומר, גם בשבתות ור"ח הם כולם דקטנות בלבד. וא"כ הרי שיש זמנים שמשנתנים היחודים, אך דברינו הינם רק בסתם ימות השנה זולת הזמנים הנז'.

[סימן ד'] היחוד הכללי הרביעי אשר הוא ישראל עם לאה כנ"ל סי' א', הנה הוא

בג' זמנים פרטיים: אחד, הוא בשחרית דחול בכוונת ויעבור בהי"ג מדות. שנית, הוא בתפילת מנחה דחול. שלישית, הוא במנחת שבת. והנה היחוד אשר בישראל עם לאה בהי"ג מדות הוה היחוד בחציו העליון, כי עומדת לאה אז מהחזה ולמעלה שבו, וכמ"ש בשעה"כ (דף מב ע"ג, ודף מג ע"ג, ודף מו עמוד ג ד, וע"ש דף לח ע"א), והנה מתייחד אז ישראל עם לאה מהחזה ולמעלה שבו, ונעשה היחוד אז בהיסוד העליון שהוא היסוד הראשון, דעת הקטנות שעלה למעלה בעת הגדלות ע"י נה"י דאימא המתפשט בו, ונעשה לת"ת ועיקרו הוא יסוד.

וזהו הענין תרין דדים של הזכר, כי הם סוד התרין ביעין אשר לאותו היסוד העליון, ונעשים בו ע"י אור הדעת שמתגלה שם בהתפתחות יסוד דבינה, ומוזה נעשו התרין דדים שלו אשר בהחזה, שהם סוד תרין ביעין המריקים שפע לאותו היסוד, ובאותו היסוד הנה הוא מתייחד עם לאה (ע' שבירת הכלים פ"ג סמוך לסופו, ובלאה ורחל פ"ב, ובשער הפסוקים דף לח ע"א, ודף מז סע"א, ובשער הקדמות דף כב ע"ג).

שער הפונה קדים

{קב ע"ג} והנה על אותו היחוד דישראל עם לאה אשר הוא בהיסוד העליון, הנה על זה אמרו בתיקונים בתחילתו (דף א ע"ב) בסוד (משלי י כה) וצדיק יסוד עולם, על צדיק דלעילא קיימא עלמא דאתכסיא (והוא היחוד אשר עם לאה שנקרא עלמא דאתכסיא), ועל צדיק דלתתא קיימא עלמא דאתגלייא, והוא היחוד אשר עם רחל שהיא עלמא דאתגלייא, וכמ"ש בזה"ק (פ' ויצא דף קנג ודף קנד). ועכ"פ הרי מתבאר לנו היחוד הנז' דישראל עם לאה אשר בכל שחרית דחול בכוונת ויעבור ובהי"ג מידות. וע' שעה"כ (דף מג ע"ג) שאמר שם כי בימים שאין אומרים הי"ג מדות הנה נעשה אותו היחוד בקריאת ההלל. אמנם הנה בדברינו בחלק הביאורים בשער עקודים פ"ח אות י' העליתי שם, כי כל היחוד אשר מישראל עם לאה בועבור הנה הוא רק לצורך ולהכנה להיחוד דיעקב עם רחל אשר בנפילת אפיים כנ"ל סי' ב', וזהו מ"ש הרב בשעה"כ (נג ע"ד בדרוש ב שם) כי בשחרית דחול אין יחוד ללאה אלא רק יעקב עם רחל ע"ש. והוא משום כי היחוד דישראל עם לאה אשר בהי"ג מדות הנה הוא רק להמשיך הטיפה מלמעלה ולהורידה עד למטה ביסוד ז"א כדי להאיר להדעת דיעקב שכנגדו, להשלים בו מוח הדעת לצורך היחוד דיעקב ורחל אשר בנפילת אפיים (ע' שעה"כ דף מב רע"ד, ודף מג ע"ד, ודף מו ע"ד תחילת דרוש ב דנפילת אפיים, ובדף לח ע"א ד"ה ובוזה), כי אותו היחוד דיעקב ורחל אשר בנפ"א הוא היחוד המשובח מכל היחודים שיש בימי החול וכמ"ש שם (דף יט סע"ד), אבל כל היחודים דישראל עם לאה הנעשה בימי החול, בשחרית בכוונת ויעבור וכן במנחה, הנה משום שהיא רק בחציו ולמעלה שבו, והוא אינו בהיסוד העיקרי שבו אלא רק בהיסוד העליון הנעלם הנעשה לת"ת, הנה נקראים כל היחודים הללו רק בשם חיבוק לבר, ובמנחה הוא בסוד (שיה"ש ב ו) שמאלו תחת לראשי, ובשחרית בכוונת ויעבור הוא בסוד וימינו תחבקני, והוא רק לצורך היחוד דיעקב ורחל אשר בנפ"א וכנז'. וע' עוד בפע"ח שער העמידה (פ"ב דף נט סע"ד מדפוס דובראוונא ודע זה).

היחוד השני דישראל עם לאה הוא בתפילת מנחה דחול, והוא ג"כ מן החוזה ולמעלה שבו בחציו העליון, וכמ"ש שעה"כ (בדף לג סוף ע"א ורע"ב, ובדף נא ע"ד בדרוש א שם, ובדף נט ע"ג סמוך לסופו). והרי לנו ב' יחודים דישראל עם לאה, אחד בשחרית דחול בכוונת ויעבור, ואחד במנחה דחול, ושניהם הם מן החוזה ולמעלה שבו שהוא בחציו העליון, ובצדיק דלעילא שהוא יסוד הנעלם כנז'.

והנה אלו ב' היחודים דישראל עם לאה הנה הם בחי' היחוד דהויה אלהים, וכמ"ש שם (בדף לז סע"ד), והנה הם רק בבחי' היחוד דאחור באחור, וכמ"ש בנפ"א (דרוש א דף מו ע"ד). ועכ"ז הנה אמר הרב בשעה"כ (דף יט סע"ב ורע"ג) כי היחוד דמנחה, אע"פ שהוא אב"א, עכ"ז הנה הוא יחוד מעולה מאד ע"ש. וע' עוד שם (דף נט ע"ב) שמבואר שם כי כל יחודים דשחרית {קב ע"ד} נמשך מפנימיות הו"א, ודמנחה מהכלים האמצעים שבו, ודערבית הוא מהחיצוניות שבו. ומשום שבשחרית נמשך מהכלים הפנימיים נקרא אז בשם יחוד דפב"פ, וכמ"ש בנפ"א (דרוש א). [וע' שעה"כ ג"א סע"ד שאמר שם כי במנחה אין יחוד ברחל, אלא שהיא אז עם ז"א אב"א שוה בשוה בכל קומתו ע"ש, וכן בדף נט ע"ג עש"מ, ומ"ש בנפ"א (דרוש א) כי במנחה הוא היחוד דאב"א, וכן מ"ש בדף יט רע"ב כי הוא יחוד מעולה מאד, הכוונה הוא על היחוד אשר עם לאה, שהוא נקרא אז ג"כ בשם יחוד דאב"א כנז']. כן נראה לענ"ד והשם יתברך יכפר.

וכן נראה לי עוד, כי מ"ש בשעה"כ (דף נב ע"ד בדרוש ב שם) כי בתפילת ערבית אז ז"א מתייחד עם לאה כו' ע"ש כל הענין, הנה הגם שנודע הוא כי כל היחודים דלילה הוא רק יעקב בלאה וכנ"ל סי' ג', אך משום שבתפילת ערבית עולים יעקב ולאה למעלה מן החוזה שבו, ומכש"כ לאחר חצות שנתגדלו בכל קומת ז"א, הנה נכלל יעקב בז"א, ומכנה

שער הפונה קדים

הרב כאן את היחוד על שם ז"א עצמו, הגם שבאמת הוה כל היחודים דלילה דחול רק ביעקב ולא בז"א עצמו, וע' בדרך נד ע"ג. אבל היחודים דז"א עצמו עם לאה הנה הוא רק בשחרית ומנחה, אלא משום שלאה עומדת אז מהחזה ולמעלה שבו, וכל יחודו הוא אז רק בהיסוד הנעלם הנעשה עתה לת"ת, לכן מכנה שם הרב את היחודים דשחרית ומנחה רק בשם חיבוק לבר וכנ"ל והבן כ"ז.

והנה זהו הענין ג"כ מ"ש בדרוש א' דק"ש (דף יט ע"ג) כי בלילה הוא בבחי' חיבוק ע"ש, הנה הכוונה הוא כי משום שבלילה בתפילת ערבית עולים יעקב ולאה למעלה מן החזה דז"א, הנה נעשה עי"ז בחי' חיבוק מז"א ללאה, ונעשה אז יחוד מיעקב, וחיבוק מז"א. והוא מ"ש שם ג"כ כי בק"ש שעל המטה אינו מענין הזה ע"ש. והוא משום כי הרי בק"ש שעל המטה יורדים אז יעקב ולאה למטה מן החזה וכנ"ל סי' ג', ולכן אין לז"א אז שום חיבוק כלל.

והכלל הוא, כי כל היחודים הנעשה למעלה מן החזה דז"א, הן מה שנעשה מז"א עצמו, וכגון בשחרית בכוונת ויעבור, וכן בתפילת המנחה, והן מה שנעשה מיעקב, וכגון בתפילת ערבית, וכן אחר חצות לילה, שנתגדלו אז שניהם בכל אורך קומת ז"א, הנה אפשר ושייך היטיב לקרוא אותם ולייחסם על יחודי דז"א עצמו, כי כשעולה יעקב למעלה מן החזה שבו הנה הוא נכלל בז"א, ולכן שייך היטיב לייחסם על שם ז"א עצמו (וכנודע שכל למעלה מן החזה הוא נכלל בו, ע"ד א"א בא"א, וכן העקודים בא"ק). וכן גם כל היחודים דז"א גופה אשר למעלה מן החזה, הנה משום שהוא רק בהיסוד העליון הנעלם הנעשה לת"ת, הנה אפשר ושייך היטיב לכנותם ולקרוא אותם רק בשם חיבוק לבר, כי למעלה מן החזה הוא רק בחי' חיבוק. וכן ישנו אותו החיבוק מז"א גם בהיחודים דיעקב כשהוא למעלה מן החזה, כמ"ש בדרושי ק"ש (דרוש א דף יט ע"ג) וכנ"ל. והרי אין בזה שום סתירה בדברי הרב וכמו שהאריכו המפרשים, כן נראה לענ"ד והשם יתברך יכפר ודי בזה.

{קג ע"א} היחוד הג' דישראל עם לאה הנה הוא במנחת שבת, והנה אז עולים שניהם בדיקנא דא"א, כי בתפילת לחש עולים שניהם במזל תחתון שהוא תיקון הי"ג, ובחזרה עולים שניהם במזל עליון שהוא תיקון ח', ושם הם מתייחדים. אמנם עלייתו הוא ג"כ רק חציו העליון לבר, כי חציו העליון הוא מתגדל ומתארך ומגיע בעת חזרת תפילת המנחה דשבת עד מזל העליון, ושם עולה אז לאה ג"כ ומתייחדים, וכמ"ש בשעה"כ (דף ס ע"א) וכן בפע"ח (שער התפילה ספ"ו דף ט סע"ב ורע"ג).

והרי לנו ג' יחודים דישראל עם לאה: א', בשחרית דחול ב"ג מדות. ב', בתפילת מנחה דחול. ג', במנחת שבת. וכולם הם רק בחציו ולמעלה, שהוא ביסוד העליון הנעלם שבו, והרי אין לישראל עם לאה שום יחוד בכל קומתו, שהוא ביסוד התחתון שבו, בשום פעם. וכן אין לישראל עם לאה שום יחוד בלילה בשום פעם אלא רק ביום, בהג' זמנים הנז'. וגם הם רק בחציו ולמעלה שבו, אשר הוא אינו יחוד גמור אלא רק בבחי' חיבוק וכנ"ל.

אמנם עכ"ז הנה זהו רק בסתם ימי השנה, אבל יש זמנים מחולקים בזה, וכמ"ש הרב בדרושי ראש השנה (דרוש ו דף צו ע"ג), כי מיום א' של ר"ה עד שמ"ע הוה כל היחודים מישראל עם לאה או יעקב עם לאה, וע"ש עוד בענין תפילת המנחה דיוהכ"פ (בדרך קב רע"ג) ובסוכות (דף קד סע"א). ולא ביאר לנו הרב שם את פריטיהם היטיב אימתי שהוא אז ישראל בלאה, ואימתי שהוא אז יעקב בלאה, אך עכ"פ הוא כי ניתוסף אז יחודים בהם. וכן עד"ז הנה מלמדינו הרב בדרושי ספי' העומר (דף פו ע"ד דה"מ ענין כל המ"ט כו') שכל היחודים אשר בימי העומר גם בשבתות ור"ח הם כולם דהקמנות לבר,

שער הפונה קדים

וא"כ הרי יש זמנים שמשנתנים כל היחודים כולם, אך דברינו הוא רק בסתם ימי השנה זולת הזמנים הנז'.

ישנם עוד יחודים רבים, פרטי פרטים לאין חקר גם באותן הד' הכלליים, והם נעשים ע"י כל המצות, שכן ע"י קיום מצוה נגרם יחוד למעלה, והוא ענין אמירת לשם יחוד. אך אין זמן קבוע ליחודים הנתקנים למעלה ע"י התורה והמצוה, והם מתחלקים לפרטים רבים אין חקר, שכן אין דומה תיקוני איש אחד לחבירו, וכל א' מתקן למעלה לפי שורש נשמתו, וכן אינה דומה מצוה אחת לחברתה. עכ"ז בכללות היו תיקוני היחוד דכל תפילה ותפילה כללות של מדרגה אחת הוה לכל ישראל, וזמן קבוע לכל מדרגה ומדרגה אשר בכל תפילה. ובזה הרי יש מספר קבוע לתיקוני התפילות שבכל יום, ושיום בזה כל ימי החול זה לזה, וכן השבתות והר"ח והמועדים.

[סימן ה'] הרי ביארתי לך ידידי בהד' סימנים הללו כל היחודים הפרטיים אשר בהד' יחודים הכלליים זמן כל א' ואחד, וסדר היחוד דכל א' ואחד, כי הם מפוזרים בדברי הרב אחת הנה ואחת הנה, ועתה הנה הם מסודרים לפניך אחת לאחת כאשר עיניך תחזינה מישרים.

אמנם דע, כי הנה יש באמת עוד יחודים רבים פרטי פרטים לאין חקר באותן הד' הכלליים ג"כ, והנה הם נעשים ע"י כל המצות כולן. כי ע"י קיום כל מצוה ומצוה אשר במחשבה דיבור מעשה הנה גורם יחוד למעלה, וכמ"ש בספר שער המצות (בהקדמה שם), והוא ענין אמירת לשם יחוד אשר נתקן מהחכמי חרשים לומר קודם עשיית כל מצוה (לכל מי שחננו ה' ברוח טהרה ולב בר ונקי), כי בכל מצוה גורם יחוד למעלה. אך כל היחודים המתקנים למעלה ע"י התורה והמצוה הרי אין זמן קבוע להם, והם מתחלקים לפרטים רבים אין חקר, כי אינו דומה תיקוני איש אחד לחבירו, וכל א' מתקן למעלה לפי שורש נשמתו, וכן אינו דומה מצוה אחת לחברתה, ומתחלקים תיקוניהם למדרגות רבות ולפרטים אין מספר. (קג ע"ב) אבל כל פרטי היחודים אשר בכל התפילות הקבועים ובקדושת השבתות ומועדים שאמרנו לעיל, הנה הגם שהתיקונים הנוגעים להם מכל איש ואיש הנה הם נעשים למעלה ג"כ רק לפי תיקוני שורש נשמתו דכל א' ואחד, ובפרט שהרי אינו דומה תפילת אחד לחבירו, ומתקן כל א' בתיקון היחוד דכל תפילה ג"כ רק כל א' לפי שורשו למעלה, אך זהו רק בפרטי התיקונים אשר ישנם בכל יחוד ויחוד עצמו פרטים רבים לאין מספר לפי מספר הימים והשעות דכל עונת הזמן כולו דכל משך ימי עולם, וכן לפי מספר הדורות כולם, ואישים הפרטים שבכל דור, אך עכ"ז הנה בכללות, הרי הוה תיקוני היחוד דכל תפילה ותפילה כללות מדרגה אחת שוה לכל ישראל, וזמן קבוע לכל מדרגה ומדרגה אשר בכל תפילה, ומתקן הכללי דכל מדרגה ומדרגה בזמן אחד קבוע שבכל יום ויום ע"י כלל ישראל יחד. ובזה הרי יש מספר קבוע לתיקוני התפילות שבכל יום, ושיום בזה כל ימי החול זה לזה, וכל השבתות זה לזה, והר"ח והמועדים זה לזה, וע' בפע"ח שער התפילה (פרק ז) וכן בשעה"כ (דף נט סע"א ורע"ב), משא"כ היחודים המתקנים ונעשים למעלה ע"י כל מצוה ומצוה, הרי אין זמן קבוע להם כלל, ונעשה בכל רגע ורגע גופה כמה תיקונים במדרגות רבות לפי מספר המצות, וערך כל מצוה הנעשים בכל רגע ע"י כל צדיק וצדיק, מצוה בפנ"ע חלוק מזולתו. והרי מתקן ונעשה למעלה כמה תיקונים בחלוקי מדרגות רבות בכל רגע ורגע גופה, ואין מספר להם ואין זמן קבוע להם וכנודע כ"ז ופשוט הוא.

[סימן ו'] אמנם ראיתי לברר לך עוד ולחזור על הדברים בקצרה ולסדרם ע"פ סדר התפילות והזמנים וזהו:

הנה היחודים דכל לילה מו' ימי החול הם ה': אחד, מהארת יעקב עם רחל בהיכל קה"ק דהנוק' דבריאה, ונעשה היחוד הזה בברכת השכיבנו. ב', בעמידה דערבית יעקב עם

שער הפונה קדים

לאה למעלה מן החזה דז"א. ג', בק"ש שעל המטה שניהם למטה מן החזה. ד', אחר הצות לילה שניהם בכל אורך קומת ז"א ונהנה מתחיל היחוד הזה ברגע דחצות לילה ממש וכמ"ש בשעה"כ (דף נג ע"ד סמוך לסופו). ה', באילת השחר בשעה שמתחיל היום להאיר, והוא יחוד יותר מעולה, והם שניהם ג"כ בכל אורך קומת ז"א. הרי ה' יחודים בכל לילה דחול וכנ"ל סי' ג'.

היחודים דשחרית דחול הנה הם ב': אחד, מיעקב עם רחל, והוא משים שלום דתפילת לחש עד נפילת אפיים. ומתחיל בשים שלום דתפילת לחש כי אז נעשה כניסת היסוד ביסוד, ונגמר בנפילת אפיים כי אז נעשה הורדת המיפה. ועמידתם הוא בנה"י דז"א, איהו בנצח ואיהו בהוד, אלא בחזרה מתגדלים ועולים גם בחג"ת, איהו בחסד ואיהו בגבורה אבל אח"כ חוזרים ויורדים בנה"י ונעשה תשלום היחוד אשר בנפילת אפיים שהוא הורדת המיפה, ג"כ רק עמידתם בנה"י וכמ"ש בשעה"כ (דף נט ע"ג). והנה היחוד הזה דיעקב ורחל אשר משים שלום עד סוף נפילת אפיים דשחרית, הוא היחוד היותר משובח (קג ע"ג) והיותר עליון מכל היחודים אשר בימי החול וכמ"ש בדף כ ע"א ושם סע"ד, וכן שם יט סע"ד. היחוד הב' דשחרית דחול הוא ישראל עם לאה. והוא בחציו העליון שבו, כי היא אז למעלה מן החזה שלו, ונעשה היחוד ע"י יסוד העליון הנעלם, והיחוד הזה הוא בכוננת ויעבור בהי"ג מדות. והרי נעשה בכל תפילת שחרית דחול ב' יחודים: אחד, דיעקב עם רחל. ואחד, דישראל עם לאה. וע' שעה"כ (לח ע"א סמוך לסופו) וכנ"ל כ"ז בס"י ד' ובס"י ב'.

היחוד דתפילת המנחה בימי החול הוא רק אחד, והוא מישראל עם לאה ג"כ רק בחציו העליון, שהיא אז ג"כ למעלה מן החזה שבו. ונעשה זה היחוד ג"כ רק ביסוד העליון הנעלם, אבל ברחל אין שום יחוד אז, וכמ"ש בשעה"כ (דף נא ע"ד סמוך לסופו) כי רחל היא אז עם ז"א רק אחור באחור, וכן יעקב הוא נעלם אז, ולכן אין במנחה רק יחוד אחד והוא דישראל עם לאה למעלה מן החזה שבו וכנ"ל סי' ד', וכמבואר כ"ז בשעה"כ (דף נט ע"ג סמוך לסופו). והנה נקרא היחוד הזה דישראל עם לאה אשר בתפילת המנחה דחול בשם יחוד דאב"א, משום שהמשכת המוחין אשר בהיחוד הזה הוא רק מהכלים האמצעים שבו לבד. ועכ"פ הוא כי במנחה הנה הוא רק יחוד אחד, והוא דישראל עם לאה למעלה מן החזה שבו כנ"ל סי' ד'.

היחודים דליל שבת הנה הם ג': אחד, דיעקב עם רחל בתפילת עמידה דערבית, והם אז בכל רוחב נה"י דז"א (כמ"ש דף ס ע"א, וע"ש עוד דף סז ע"ד סמוך לסופו, ובענין כוונת השכיבנו בליל שבת ע"ש דף סח ע"ד דה"מ ענין). ב', דיעקב עם לאה מאחר תפילת ערבית עד הצות, שניהם בכל אורך קומת ז"א. ג', דיעקב עם רחל שניהם בכל אורך קומת ז"א, והוא מאחר הצות דליל שבת עד אור הבוקר. והיחוד הזה דאחר הצות הוא היחוד המעולה מכל הנ"ל בס"י זה, וכנ"ל כ"ז בס"י ב' ג', וע' פע"ח (שער התפילה פ"ז דף ט ע"ב), והרי לנו ג' יחודים בליל שבת.

היחודים דשחרית שבת הם ב': אחד, דיעקב ורחל בעמידה דשחרית בלחש, עולים שניהם גם בחג"ת, ובחזרה גם בהג"ר ושם מתייחדים, והוא יחוד אחד. השני, הוא היחוד דישראל ורחל בקדושת מוסף, שאז הם שניהם שוה, שהיא שוה אליו בכל קומתו, והוא היחוד דז"א ורחל, שהוא היחוד המעולה והמשובח שאין למעלה ממנו, ונעשה זה בקדושת מוסף שבת, והרי נעשה בשבת שחרית ב' יחודים וכנ"ל סי' א' ב'.

היחוד דמנחת שבת הוא רק אחד, והוא יחוד דישראל ולאה בחציו העליון, שעולים שניהם אז בדיקנא דא"א בתיקון ח' במזל עליון, שהוא נוצר חסד, ושם הם מתייחדים וכנ"ל סי' ד'.

שער הפונה קדים

והיחודים דיום טוב שהוא בפסח שבועות שמיני עצרת וכן דר"ח, הרי הם כבר מבוארים היטיב לעיל סי' א'. והרי נתבאר לך ג"כ סדרן דהיחודים כולם גם ע"פ סדר התפילות והזמנים.

[סימן ז']

והנה מספר היחודים אשר ע"פ סדר התפילות והזמנים הנה הם במספר {קג ע"ד} ח"י: ה' בכל לילה דחול, ב' בשחרית דחול, אחד במנחה דחול, ג' בליל שבת, ב' בשחרית שבת (אחד בשחרית ואחד במוסף), אחד במנחת שבת, ד' הם בר"ח פסח שבועות שמיני עצרת, הרי הם ח"י במספר.

מספר היחודים דישראל עם לאה הם ג': בשחרית חול בכוננת ויעבור, במנחת חול, במנחת שבת, והרי הם ג'. וכולם הם מן החזה ולמעלה שבו, שהוא ביסוד הנעלם הנעשה לת"ת, והרי אפשר לכנותם רק בשם היבוק לבר.

מספר היחודים דישראל עם רחל הם ה': במוסף שבת ור"ח, וביום ראשון של פסח (לילו ויומו), ובשבועות ושמיני עצרת, וכולם הם שניהם שוים, שהיא שוה אליו בכל קומתו, והרי יש לישראל ח' יחודים, ג' עם לאה, וה' עם רחל.

מספר היחודים דיעקב עם לאה הם ה': ד' בכל לילה דחול, בעמידה דערבית למעלה מן החזה, בקריאת שמע שעל המטה למטה מן החזה, אחר הצות ובאילת השחר בכל קומת ז"א. ובליל שבת מאחר תפילת ערבית עד הצות ג"כ יעקב ולאה בכל אורך קומת ז"א. והרי הם ה' יחודים דיעקב ולאה, (וע' לעיל סי' ד שאמרנו שבכל זמן שעולים יעקב ולאה למעלה מן החזה דז"א הנה הוה אז בחי' חיבוק מישראל ג"כ).

מספר היחודים דיעקב ורחל הם ג"כ ה': א', בשחרית דחול משים שלום עד נפילת אפיים (כי בשים שלום הוא ההתעוררות וההתחלה ובנפילת אפיים הוא הגמר והתשלום). ב', בברכת השכיבנו דערבית בהיכל קה"ק דהנוק' דבריאה. וג' יחודים דיעקב ורחל הם בשבת, בתפילת ערבית דליל שבת שניהם בכל רוחב הנה"י, ובליל שבת אחר הצות שניהם בכל אורך קומת ז"א, ובתפילת שחרית דשבת ג"כ שניהם בכל אורך קומת ז"א, אלא שהוא רק ברושם ז"א הנשאר ממנו במקומו כי עיקרו עולה אז למעלה וכנ"ל סי' ב'. ועכ"פ הוא, כי הם ג' יחודים דיעקב ורחל בכל שבת, ועם הב' דחול הרי הם ה' יחודים דיעקב ורחל. והרי לנו כי היחודים דיעקב הם עשרה במספר, כי הוא ה' עם לאה, וה' עם רחל. והיחודים דישראל הוא ח': ג' עם לאה, וה' עם רחל כנ"ל. והם הח"י יחודים שאמרנו לעיל. וכן עד"ז ג"כ, כי היחודים דרחל הם עשרה, ה' עם ישראל, וה' עם יעקב. והיחודים דלאה הם ח', ג' עם ישראל, וה' עם יעקב, והם בסך הכל ח"י.

והנה סדר מדרגתם במעלה הראשון במעלה, הנה הוא ישראל עם רחל אשר בכל מוספי שבת ופסח ושבועות ושמיני עצרת. השני לו במעלה, הוא יעקב ורחל בליל שבת אחר הצות. השלישי במעלה, הוא יעקב ורחל דשחרית שבת, שהוא ג"כ בכל קומת ז"א בשיעורו שבתחילה (כמ"ש בדרך עג רע"ג). הרביעי במעלה, הוא היחוד דיעקב ורחל אשר בתפילת ערבית דשבת שהם שניהם בכל רוחב הנה"י דז"א. החמישי, הוא יעקב ורחל אשר בשחרית דחול, ואז איהו בנצח ואיהי בהוד, והוא ג"כ יחוד מעולה מכל היחודים דימי החול. וכ"ז הוא בהיחודים אשר מישראל ורחל ויעקב עם רחל שהם היותר מעולים, אך היחודים אשר עם לאה הנה {קד ע"א} אומר עליהם בדרך כלל כי היחודים דשבת (שהם יעקב ולאה אשר בליל שבת אחר תפילת ערבית עד הצות וישראל ולאה אשר במנחת שבת) הרי פשוט הוא שהם מעולים הרבה מאותן היחודים שכנגדם בחול, והיחוד דישראל ולאה אשר בשחרית דחול בכוננת ויעבור הוא מעולה מהיחוד דישראל ולאה

שער הפונה קדים

אשר במנחה, ומנחה הוא מעולה משל ערבית, ושל ערבית הוא מעולה מק"ש שעל המטה, וכן היחודים דאחר הצות הוא מעולה מהיחודים דקודם הצות, ובאחר הצות גופה הנה היחוד אשר באילת השחר הוא מעולה מהקודם אליו.

והרי מתבאר לפניך סדרן ומספרן דכל היחודים דהתפילות והזמנים הקבועים, וכ"ז הוא בסתם ימי השנה זולת הימים אשר מיום א' של ר"ה עד שמ"ע וכמ"ש בשעה"כ (דף צו רע"ג, ודף קב סע"ג, ודף קג סע"ד, ודף קד סע"א), וכן זולת ימי העומר (כמ"ש בדף פו ע"ד דה"מ ענין כל המ"ט ימים של ספירת העומר) כי בימים האלו יש שינוים הן בסדרן והן במספרן. וכן הנה נעשים עוד תיקוני יחודים אין חקר בכל אלו הח"י יחודים שאמרנו ע"י קיום המצות כולם, וכמ"ש בשער המצות (דף ב ע"ב מדפוה"ח תרס"ה) בסוד (שמות ג טו) זה שמי וזה זכרי ע"ש, אלא שבהם הרי אין זמן קבוע להם, ונעשה בכל רגע ורגע תיקוני יחודים רבים לפי ערך המצות שמתקיימים תמיד בכל רגע, ונעשה ע"י זה מצוה זה וע"י זה מצוה זה, והרי נעשה תיקוני יחודים שונים בכל רגע ורגע, כי אינו דומה תיקון היחוד הנעשה ע"י מצוה זו לתיקון היחוד הנעשה ע"י מצוה זו.

אמנם דע כי עכ"ז הנה קשורים כל תיקוני היחודים דהמצות ג"כ בהיחודים דהזמנים עכ"פ, כי המצות הנעשים בכל עת הנה הם כולם רק בתיקון היחוד השולט באותו העת, כי המצות הנעשים בשחרית דחול אשר אז הוא שליטת היחוד דיעקב ורחל, איהו בנצח ואיהו בהוד, הנה נעשים ג"כ כל תיקוני המצות שנעשו אז ג"כ רק באותן האורות עצמן. ואפי' אם גם אותן המצות הנה הם נוגע רק לתיקוני דישראל ולא, אך נודע הוא כי בפרטי פרטות הנה כלול כל א' מכולם וישנם בכל א' כל הבחי' כולם, וכל יחוד פרטי מכל הח"י יחודים שאמרנו, הנה ישנם בכל א' כל הבחי' כולם, והם הפרטי פרטים שבו, כי אין מספר וחקר להפרטי פרטים הכלול בכל א'. וא"כ נמצא כי כל תיקון היחוד הנעשה בקיום כל מצוה, הנה הוא נעשה רק בשליטת אור היחוד השולט באותו העת. והרי אינו דומה תיקוני היחוד דכל מצוה הנעשה בשחרית לתיקון היחוד הנעשה בקיום אותה המצוה עצמה הנעשה במנחה, וכן אינו דומה תיקוני המצות הנעשה בקיומם בעת המנחה לתיקונם הנעשה בקיומם בערבית, וכן אינו דומה תיקוני קיומם בחול לתיקוני קיומם בשבת. ועד"ז משתנים בראש חודש, וכן ברגלים, וכן אינו דומה מועד זה למועד זה, ומשתנים תיקוני קיומם בכל עת ועת לפי ערך גילויי האורות השולטים באותו העת. וא"כ נמצא כי גם כל המצות אשר אינם תלויים בזמן ואין להם זמן קבוע, (קד ע"ב) עכ"ז הנה משתנה תיקוניהם לפי אותו הזמן שנעשים בו. והרי קשורים כל המצות כולם בתיקוני הזמנים ג"כ, ואינו דומה תיקוני המצות הנעשה ביום זה להנעשה ביום שלאחריו, והם ג"כ ממש ע"ד שכתב הרב בתיקוני התפילות (בשעה"כ נט ע"א, ובפע"ח שער התפילה פ"ז). והרי לנו עכ"פ כי כל פרטי הח"י יחודים שאמרנו הנה הם משתמשים בתיקוני כל המצות ג"כ והבן זה היטיב. וודע עוד כי הנה נמצא בענין זה באיזה מקומות בדברי הרב אשר נשתבש קצת, וכגון בשעה"כ (דף עג תחילת ע"א) שאמר שם כי בליל שבת אחר הצות יעקב ברחל מן החזה דז"א ולמטה, וזה שיבוש והוא ט"ס, וצ"ל שניהם בכל אורך קומת ז"א, וכמבואר שם (דף ס ע"א) ע"ש. וכן הוא בפע"ח (שער הק"ש שעל המטה דף פ ע"א מדפוס דובראוונא, והוא בפרק יא שם) וכן הוא עוד בפע"ח שער התפילה (פ"ז בדה"מ סדר סוד עליית העולמות ע"ש), וכנ"ל בכל דברינו. וכן בפע"ח (שבת פרק יח) יש שם בענין זה שני נוסחאות ע"ש, והנוסחא הראשונה הוא משובש מאד, והעיקר הוא כהנוסח דספרים אחרים שם. וע' עוד בלק"ת בטעמי מצות (פ' בראשית) וכן בשער המצות (שם). וצריך שם ושם ג"כ תיקון לשון קצת בענין זה ע"ש. והעיקר הוא ככל מה שכתבתי בזה לעיל, כי לא כתבתי שום דבר מעצמי ח"ו, אלא כולם הם סולת נקיה מדברי האריז"ל, וכמו שציינתי על כל דיבור דיבור

שער הפונה קדים

יסודו ומקורו עיין עליהם ותמצא ודי בזה. וע' עוד מה שנוגע לענינים הללו בדברינו בחלק הביאורים בשער עקודים ספ"ב ושם פ"ח אות י' בארוכה קצת.

ליקוט ג

לבאר מה שאמרו שהקב"ה אינו גוף ולא כח בגוף, מהו ענין "ולא כח בגוף", הלא כל הכחות שבגוף הם רק ממנו ית"ש, שהרי על זה הוא שנקרא הוא ית"ש אלהי האלהים, שכן הוא הכח דכל הכחות כולם וכנודע ופשוט.

והעניין, שכשם שעצמותו ית"ש אינו גוף, כך הוא נעלה ומרומם מכל הכחות שבגוף ואינו מסוגם כלל, והרי הכח שבכל גוף הוא נפשו, והוא בכל חלקי הדצח"מ, ועל זה אמרו שהקב"ה הוא אינו גוף ולא כח בגוף. דהיינו שכמו שהוא אינו גוף, כן הוא נעלה ומרומם מהנשמה שבגוף.

והגם שנמצא כמה פסוקים בתנ"כ שמכנים כאילו שח"ו יש גם אצלו ית"ש כחות ותכונות שבגוף, כגון ראייה שמיעה ריח ודיבור, אמנם הללו אינם אצלו ית"ש ככל הענינים הללו שבגוף, והם נעלים אצלו בתכלית העילוי ואינם מהכחות שבגוף. אלא הם אצלו במציאות אחרת לגמרי בתכלית העילוי והשבת. וכן אין זולתו מכריח עליו שום התפעלות כלל, שהרי כל גוף מתחמם ע"י חום ומתקרר ע"י קור, וכו', ומה שנזכר עליו ית"ש בתורה מהענינים הללו הוא ע"י רצונו בזה להתגלות ולהתראות לברואיו דרך אותן הענינים. וכן שיהיו הם השורש לאותן הענינים אשר יסד בהבריאה וכו'. אמנם הם בו במציאות אחרת לגמרי ממה שהם מושגים לנו, והם נעלים מכל מושג.

השלימות הגדולה ביותר היכולה להיות נאמרת עליו ית"ש הוא בענין עצמותו בלבד, ואין בו חילוקים והבדלים ח"ו, והוא ענין היותו פשוט באחדותו ית"ש בתכלית הפשיטות. וממילא כל התארים הנאמרים עליו ית"ש הם כולם רק בדרך שלילה, לשלול הפכס. כל זה הוא כדעת הראשונים הפשטנים ז"ל.

אמנם בענין התארים דעת המקובלים בזה אינה כן, אלא כל התארים הם גילוייו אשר נתגלה בהם ע"מ להיות שורש לכל המציאות ולכל כחותיה ותכונותיה שיוסד בה. שכן כשם שהוא עצמו ית"ש הוא בלי גבול וכחו הוא בלתי גבול, כמו כן יש לו כחות שהם בגבול, והיו גילוייו ית"ש אשר נעשו לצורך המציאות ע"י התפשטות מבחינת בלי גבול לבחינת גבול, והיינו עולם האצילות, שם נתגלה השי"ת בשמו המיוחד ית"ש ובכל השמות והכינויים המסתעפים ממנו, ושם כל התארים המה עצמיים, לא בדרך שלילה אלא שהם במציאותם שם, ושם הם עיקריים ואמתיים.

וכן שם הוא ג"כ ענין היות העבודה "צורך גבוה" כדברי קדמונים, דהיינו להגדיל את גילוייו ולהמעטם ח"ו לפי ערך העבודה של התחוננים, כי כן רצה ויסד את גילוייו, שיהיו תלויים ע"פ מעשה התחוננים. והוא ענין הסתר פנים והארת פנים.

אך כ"ז הוא רק במה שנצטמצם לצורך המציאות כנ"ל, אמנם בלמעלה מזה, שהוא ית"ש בעצמותו אשר זולת צורך המציאות, דהיינו בפשיטותו הנעלמה ית"ש, אינו מגיע מעשה התחוננים לשם כלל, ובכחינה זו הוא שאמרו חז"ל, וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף, הוי לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות.

ודע כי כל דברי הרמב"ם ז"ל במורה המדבר באחדותו ית"ש כנונים בעצמותו אשר למעלה מהצמצום, אך בענין גילוייו ית"ש אשר לצורך המציאות, אשר עליה ניתנה התורה לישראל, ושם טמונים טעמי התורה, וכן שם הוא סיבת ההנהגה בכל תהלוכותיה ומאורעותיה, בזה נמנע הוא משום אדם להשיג את הדבר מעצמו אם לא ע"י תורת הקבלה התמימה.

ע"ד מה שבקשת לבאר לך ענין מה שאמרו חכמי המחקר (פיה"מ לרמב"ם סנהדרין הק' לפי"א יסוד השלישי) שהקב"ה אינו גוף ולא כח בגוף, ושאלת מהו ענין "ולא כח בגוף", הלא כל הכחות שבגוף הם רק ממנו ית"ש, כי הרי על זה נקרא הוא ית"ש אלהי האלהים, שהוא הכח דכל הכחות כולם וכנודע ופשוט.

דע ידידי, כי הכוונה הוא שעצמותו ית"ש, כשם שהוא אינו גוף כך הוא נעלה ומרומם מכל הכחות שבגוף ואינו מסוגם כלל. והרי הכח שבכל גוף הוא נפשו, שהנפש הוא הכח שבכל גוף, והוא בכל חלקי הדצח"מ, כי גם הדומם הנה הכח המרכבת והמעמדת ומקיימת אותו מכנים אותה איזה חכמי הטבעיים ג"כ בשם נפש, והוה הנפש הכח שבכל גוף, וכן נשמת רוח חיים שבהאדם, הנה הוא כחו אשר בו הוא חי, ובו הוא משתמש בכל החושים ובכל פעולותיו. ועל זה אמרו כי הקב"ה הוא אינו גוף ולא כח בגוף, כי כמו שהוא אינו גוף כן הוא נעלה ומרומם מהנשמה שבגוף, הגם שהכל הוא ממנו והוא הכח דכל הכחות כולם, אך עצמותו עצמו ית"ש הוא נעלה ומרומם מכל עצם מציאותם עד שאינו מסוגם כלל.

שער הפונה קדים

וכן הוא הכוונה עוד, כי הנה הגם שנמצא כמה פסוקים בתנ"כ שנוכר גם אצלו ית"ש כל הכחות והתכונות שבגוף, כמו ראייה שמיעה ריח דיבור, וכן ירידה {קד ע"ג} עליה עשיה, ועד"ז כמה תכונות נפשיות, כמו רחמנות כעס רצון שנאה אהבה וכיוצא, הנה הם כולם אינם אצלו ית"ש כמו כל הענינים הללו שבגוף, והם כולם נעלים ומרומם אצלו בתכלית העילוי והרוממות, ואינם מהכחות שבגוף כלל, כי אין ראייתו ככה ראייה שבגוף, ואין שמיעתו ככה השמיעה שבגוף, ואין דיבורו ככה הדיבור שבגוף וכן כולם, אלא שהם כולם אצלו במציאות אחר לגמרי בתכלית העילוי והשבת. וכן אין זולתו מכריח עליו שום התפעלות כלל, כי הרי כל גוף הוא מתחמם ע"י החום ומתקרר ע"י הקור, וכן מתכעס ע"י שמכעיסים אותו ומתרצה ע"י שמרצים אותו, ומתעצב מהמעציבים אותו וישמח ע"י המשמחים אותו. ונהרי ישנם סבות לכל גוף ונפש שהם למעלה ממנו, והם מסבבים אותו על הענין שהם. וכ"ז הוא בענין כחות הנפש שבכל גוף, אבל הוא ית"ש אינו מכריח עליו זולתו על שום התפעלות כלל, וכל מה שנוכר בתורה עליו מהענינים הללו הוא הכל רק ע"י רצונו בזה להתגלה ולהתראות לברואיו בכל אותן הענינים כולם אשר יסד בהם, ושיהא גילוייו בכ"ז השורש להם, אבל עצמותו עצמו אינו כה מכחות הגוף כלל, ואינו מכריח עליו שום התפעלות וליאות, כי אין זולתו מאומה ח"ו. וכן גם מה אשר הם בגילוייו אשר רצה בזה שיהיו הם השורש לכל אותן הענינים כולם אשר יסד בהבריאה וכנז', הנה הם כולם בו במציאות אחר לגמרי ממה שהם מושגים אלינו, והם נעלים ומרומם בו מכל מושג.

והעיקר בכ"ז הוא, כי אין כחו ית"ש ע"ד הכח שבכל גוף, שהכח נוסף בו והוא מורכב מעצמות וכח, וכן משתמש בכחו ע"י זולתו, ר"ל ע"י מה שהוא זולת הכח עצמו, והוא ע"י כלי הגוף. אבל הוא ית"ש, הנה הכל בו רק פשיטותו עצמו, ואין בו ענין זולת עצמותו אשר בו יעשה ובו יידע ובו ירצה, אלא הוא פועל בעצמו ויידע בעצמו וירצה בעצמו, לא בכח נוסף עליו. וכל השבח והמעלה והשלימות היותר אפשרי הנאמר עליו ית"ש הוא הכל רק עצמותו לבד, ואין דבר נבדל בו ח"ו, והוא מה שנודע שהוא פשוט באחדותו ית"ש בתכלית הפשיטות, וכמבואר כ"ז בספר המורה, וע"ש (ח"א פרק מו) ובדברי ר' שם טוב שם. והוא מה שנודע דעת הרמב"ם ז"ל בדבריו שם, כי כל התוארים הנאמר עליו ית"ש הם כולם רק בדרך שלילה, לשלול הפכם.

אמנם הנה דעת המקובלים בזה הוא אינו כן, אלא שכולם הם מצד גילוייו אשר נתגלה בהם להיות שורש לכל המציאות כולה, ולכל כחותיה ותכונותיה שיסוד בה. והגם שכל גילוייו כולם הנה הם ג"כ רק הוא עצמו ית"ש לא זולת ח"ו, כי הוא עצמו נתגלה להיות שורש השרשים לכל המציאות כולה ולסבת כל הסבות ועלת כל העלות, אך כל גילוייו בזה הנה היה ע"ד מאמרם ז"ל (ב"ר פ"ד סי' ד, ספרא פ"ב, וע' שבת דף פח ע"ב ברש"י שם דה"מ בין שדי ילין) כשהוא רוצה הלא את השמים ואת הארץ אני מלא, וכשהוא רוצה היה מצמצם שכינתו בין שני בדי הארון. והוא כמו שאמר רבינו עזריאל (רבו של הרמב"ן) בספר דרך אמונה סי' {קד ע"ד} ג', כי כשם שהוא ית"ש הוא בלי גבול וכחו הוא בלתי גבול, כן יש לו כח ג"כ בגבול. והיה גילוייו ית"ש אשר לצורך המציאות מבלי גבול לגבול, ר"ל כי שם הוא ההתפשטות מבלתי גבול לגבול, והוא עולם האצילות, ושם נתגלה בשמו שהוא השם המיוחד ית"ש, ובכל השמות וכינוים המסתעפים ממנו. ושם הוא כל התוארים עצמיים, לא בדרך שלילה אלא שהם במציאותם שם, והם שם עיקריים ואמתיים, כי שם הוא הותמו אמת, ותואר אמת הוא שהיא עיקר ובהיוב אשר לא ישתנה, כי מאחר שנתגלה לא ישתנה ח"ו, וכמ"ש (מלאכי גו) כי אני ה' לא שניתי.

שער הפונה קדים

וכן שם הוא ג"כ הענין דהעבודה צורך גבוה²⁷², להגדיל גילויו ו ולהמעיט ח"ו לפי ערך העבודה מהתחוננים, כי כן רצה ויסד את גילויו שיהא תלויים ע"פ מעשה התחוננים. והוא ענין הסתר פנים והארת פנים, שהם לפי מעשה התחוננים. כי כל האצילות הוא נקרא פנים, ע' זוה"ק (פ' אמור דף צג ע"ב), כי שם היה פנייתו כביכול אשר פנה את עצמו להתגלה לצורך המציאות, ויסד את גילויו להתפעל ממעשה התחוננים. והוא ע"י שכל גילויו הם עצמן אור פנימיות כל התורה כולה לא זולת, כי רק בזה נתגלה, ע' דברינו בשער הפונה קדים, והתורה היא עצמה יסוד כל המציאות ממש, ע"ד הד' יסודות ארמ"ע, שכל הנמצאיים הם רק מהם. וכן נשמת ישראל הם מעצם אור פנימיות התורה, ע"ד שהתורה היא מהתפשטות עצם אורו ית"ש, כי היא גילויו אשר נתפשט ונתגלה כנו'. והוא מה שאמרו בזוה"ק (פ' אחרי מות עג ע"א) ג' דרגין אינון מתקשרין דא בדא, קב"ה אורייתא וישראל כו' ע"ש. ולכך מעוררים ישראל בגילויו ית"ש, שהם אור פנימיות התורה, כי הם מיוחדים בה.

אך כ"ז הוא רק במה שנצטמצם לצורך המציאות כנ"ל, אבל למעלה מזה שהוא בעצמותו אשר זולת צורך המציאות, והוא בפשיטותו הנעלמה ית"ש, הנה שם אינו מגיע מעשה התחוננים כלל, ושם אמרו (ב"ר ר"פ מד טו' א) וכי מה איכפת ליה להקב"ה למי ששוחט מן הצואר או מי ששוחט מן העורף, הוי לא נתנו המצות אלא לצרף בהם את הבריות, (ומסיים בתנחומא פ' שמיני) למה שהוא מגן עליך, ור"ל כי אינו נוגע מעשה בני אדם אלא רק במה שנתגלה לצורך בריותיו וכנו' והבן כ"ז. והנה נמשך לי הדברים ויצאתי מן הענין, אך מה שנוגע לעיקר שאלתך הרי בארתי לך למעלה מה שיש בו די, וע' בזה עוד בהרמב"ם ז"ל בתחילתו ביסודי התורה (פ"א ה"ז).

ודע כי כל דברי הרמב"ם ז"ל במורה המדבר באחדותו ית"ש, הנה לדעת המקובלים הוה כ"ז בעצמותו עצמו אשר למעלה מהצמצום, ובזה הם דבריו קודש קדשים ומי כמוהו מורה המלמדנו דעת באמיתת אחדותו הפשוטה ית"ש, אך בענין גילויו ית"ש אשר לצורך המציאות כולו, אשר בזה ניתן התורה לישראל, ושם הוא כל טעמי תורה כולו, וכן שם הוא סיבת כל ההנהגה כולה בכל תהלוכותיה ומאורעותיה אשר מיום ברוא ה' אדם על הארץ עד עת קץ תיקון האחרון, הנה בזה הוא נמנע לשום אדם להשיג מעצמו אם לא ע"י תורת הקבלה התמימה, וכמו (קה ע"א) שידוע כלל הדברים בכ"ז לכל טועמי טעם ע"ז החיים ודי בזה.

ליקוט ד

איתא בדברי הרב כי יש בלב ב' חללים, ואילו בשולחן ערוך יורה דעה אמר המחבר שיש בלב ג' חללים כו' וכן הוא בטור שם, והוא מלשון הרשב"א ז"ל בתורת הבית הקצר. מקור דברי הע"ח הנה הוא הזוה"ק פ' משפטים, וכן הוא בחיקונים ובגמרא במסכת ברכות. וכן מבואר בפירוש ברמב"ם בפ"י המשנה, ופ"י הרע"ב והר"ן ר"פ אלו טריפות. וצ"ל שאפילו לפ"ד הרשב"א וכן הטוש"ע שישנם ג' חללים, החלל הג' הוא קנה הלב ואינו חלל של הלב ממש וא"כ עיקר הלב הוא רק ב' חללים לכו"ע. ויש נפק"מ לדינא מהאי פלוגתא, כי להרמב"ם ז"ל טריפת הלב הוא רק מה שמגיע לב' החללים הימין והשמאל, אבל מה שמגיע לקנה הלב הוא "טריפת קנה הלב" ולא טריפת הלב, א"כ אין טריפה אחרת בלב אלא זה, והוא מה שפסק הרמב"ם ז"ל בהלכות שחיטה פ"ו הלכה ה', שטריפת קנה הלב הוא רק המזרק הגדול שממנו יוצא הדם לריאה. אמנם הרשב"א והטור והשו"ע, שחושבים את הביב הנז' שהוא המזרק הגדול, יש בקנה הלב טריפה נוספת, והוא השומן היורד בין שתי ערוגות הריאה, וכמ"ש הטור והשו"ע בסי' מ' שם. ואילו לרמב"ם לא יהיה זה טריפה כלל, שכן לדעתו אין זה מכלל קנה הלב. (וראיתי באחרונים שכתבו כי מ"ש בגמרא וחד פריש לליבא הוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה, וכתבו כ"ז בסתם כאלו שאין חולק, אם כי הוא רק לדעת הרמב"ם ודלא כהרשב"א. וע"י חכ"א דהביא את שני

²⁷² ע"י הקדו"ש ז ע"ב שלשונו ע"ז "כנודע מכמה ספרי קדושי עליון", וע"י נפה"ח שער א' פרק ט' מה שמביא בשם רז"ל.

שער הפונה קדים

השיטות והכריע ביניהם מספק שאם ניקב לחללו במשהו טריפה מספק. אמנם לפי מה שבארנו לעיל, הן אמת כי אם ניקב הקנה, שומן הוא לדעת הרמב"ם וכשר, אך אם ניקב המזרק הגדול אין כאן ספק כלל, כי הוא טריפה ודאית גם לדעת הרשב"א והטור.

והאמת היא שגם הרשב"א וסיעתו, שאמרו שיש ג' חללים ללב, כוונתם רק לענין טריפות, אמנם לענין המציאות הוא אינו באמת חלק ממציאות הלב גופא, והוא רק מקשר את הלב עם הריאה.

אמנם בתיקונים אמר, רוח בכנפי ריאה, נפש בלבא, וכבר אמר הגר"א שמה שנמצא בכמה מקומות שהרוח הוא בלב והנפש בכבד, ואילו במקומות אחרים אמרו כי הרוח הוא בריאה והנפש בלב, העיקר הוא שמוחא, ריאה ולבא הן נר"ן, אך ע"י שהריאה נושבת תמיד על הלב, הרי שריא הרוח בלב ג"כ, כי הוא מתפשט מהריאה ללב, וכן הוא בנפש, שעיקרה הוא בלב, ומתפשט בכבד, והוא ע"ד הנשמה שנודע הוא שעיקרה חופף על האדם מלמעלה, אלא שמתפשטים ענפיה בתוכו.

וע"ד מה שקשה לך בדברי הרב בע"ח שער קיצור אבי"ע (פרק ד) שאמר שם כי הלב יש לו ב' חללים, באחד הוא רוח החיוני, והוא החלל ימין, ובו שורה יצה"ט, ועליו נאמר (קהלת י ב) לב חכם לימינו, והחלל השני שהוא לשמאל, הוא מלא דם, ובו שורה היצה"ר, ועליו נאמר (שם) ולב כסיל לשמאלו. וקשה לך על זה הלא בשולחן ערוך יורה דעה (ריש סי' מ) אמר שם המחבר הלב יש לו ג' חללים כו' וכן הוא בטור שם, והוא מלשון הרשב"א ז"ל בתורת הבית הקצר דף ל"ב ע"א שלשה חללים יש ללב כו'.

אמנם הוא הנה דברי הרב בע"ח הנה הוא מזוה"ק פ' משפטים (דף קז רע"ב) בלבא אית תרין היכלין בחד דמא ובחד רוחא כו', וכן בתיקונים (דף נה ע"ב) תרי בתי לבא אינון, וכן הוא עוד בתיקון ס"ט (דף קלה סע"א ודף קלו ע"א) ובגמרא ברכות (דף סא סע"א) יצר הרע דומה לזבוב ויושב בין שני מפתחי הלב (כי הוא אינו שומר את מקומו ולמוד הוא לכך להסיג גבול רעהו, וע' נפה"ח בפרק ד אשר אחר שער ג). והרי לנו מכ"ז כי חללי דלבא הם רק ב', והאמת הוא כי גם הרמב"ם בפ"י המשנה (פ"ג מ"א), וכן הרע"ב בפ"י המשנה, אמרו ג"כ כי בלב יש שני חללים, וכ"כ ג"כ הר"ן ר"פ אלו טריפות (דף ח ע"ב). אך מה שאמר הרשב"א וכן הטוש"ע כי הלב יש לו ג' חללים, הנה פשוט הוא לתלמידים, כי החלל הג' הוא עצמו טריפת דקנה הלב שאמר בשולחן ערוך שם סס"י ל"ד, והוא ג"כ מה שאמר הרמב"ם בפ"י המשנה שם, ויש ללב שני חללים כו', וכשיניקב גוף הלב והגיע לחלל הימין או השמאל טרפה ואפי' היה הנקב קטן כל שהוא, וגם אם ניקב בגוף הסחוס שיש בראש הלב שהוא כמין ביב ונקרא קנה הלב הרי זו טרפה עכ"ל. ואותו החלל אשר בהביב שבראש הלב והוא הקנה הלב הנה זהו החלל הג' שאמרו הרשב"א והטור וש"ע, אבל בעיקר הלב הוא רק ב' חללים.

ודע כי באמת הנה יש נפקותא גדולה מזה לדינא, כי להרמב"ם ז"ל שטריפת הלב הוא רק מה שמגיע לב' החללים הימין והשמאל, אבל מה שמגיע להביב הגז' הנה הוא טריפת דקנה הלב שאמרו בגמרא (שם חולין מה ע"ב), א"כ הרי אין טריפת אחר בקנה הלב כלל אלא רק זה לבד. והוא מה שפסק הרמב"ם ז"ל בהלכות שחיטה פ"ו הלכה ה', שטריפת קנה הלב הוא רק המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה ע"ש, והוא אותו הביב אשר אמר בפ"י המשנה כנ"ל. והרי לפי דעתו אין טריפת אחר הנקרא בשם קנה הלב כלל אלא רק זה לבד. אבל הרשב"א והטור והש"ע שחושבים את הביב הגז' שהוא המזרק הגדול שאמר הרמב"ם לטריפת הלב עצמו (כי הוא בראש הלב וכנ"ל מפ"י המשנה להרמב"ם ז"ל), ולכן אמרו שני חללים יש ללב וכנ"ל, הנה הוה לדידהו הטריפת דקנה הלב טריפת אחר נוסף, והוא השומן שיוורד בין שתי (קה ע"ב) ערוגות הריאה, וכמ"ש הטור וש"ע בס"י מ' שם, אבל להרמב"ם ז"ל לא יהיה זה טריפה כלל כי לדעתו אין זה מכלל קנה הלב כלל.

והגם שלכאורה הרי דעת הרמב"ם הוא תמוה, כי סברת הטור בקנה הלב הוא מפורש בגמרא שם מ"ה ע"ב, הי ניהו קנה הלב, אמר רבה בר יצחק חלב שעל גבי דופני ריאה, וכן הביא הרי"ף והרא"ש והרשב"א בתורת הבית. אמנם סברת הרמב"ם ז"ל בזה הוא כמ"ש הר"ן שם, כי אמימר משמיה דרב נחמן וכן מר בר חייא המובא בגמרא שם

שער הפונה קדים

באותו ענין ע"ש, הם פליגי על רבה בר יצחק, וסבירא להו דקנה הלב הוא רק מה דנפיק מגרגרת ופריש לליבא והלכה כוותייהו שהמה רבים, והוא עצמו המזרק הגדול שאמר הרמב"ם. ולסברת הרמב"ם דהם פליגי ארבה בר יצחק, הנה יהיה דעת הר"ף ג"כ כן, כי הרי בפירוש פסיק הר"ף בדעת שניהם ע"ש.

ומן התימה על הדברי המודות שם אות ל"ג שנדחק שם בדעת הרמב"ם, אחרי שהוא ז"ל עצמו במעדני יו"ט שם אות א' מביא את דברי הר"ן בזה ע"ש. והרי מתבאר לנו עכ"פ כי יש נפקותא גדולה לדינא בין אם נאמר שהלב יש לו ב' חללים לבין אם נאמר שיש ללב ג' חללים, ובאם שהיה סובר הטור ג"כ כהרמב"ם ז"ל שבעיקר הלב הוא רק ב' חללים, היה מותר לדעתו המזרק הגדול שאמר הרמב"ם, מאחר שקנה הלב הוא לדעת הטור רק חלב שעל דופני הריאה, וזהו עצמו מ"ש בגמרא (חולין מה ע"ב) חד פריש לליבא, כמ"ש הרשב"א ז"ל לדעתו הובא בב"י ס"י ל"ד, והוא בתורת הבית הקצר דף ל"ז ע"ב (מדפוס יוזעפאף הנדפס עם הארוך ביחד). אך דעת הטור בענין המזרק הגדול שבראש הלב, שהוא מעיקר הלב גופה, והוא מ"ש שלשה חללים יש בלב וכמ"ש הרשב"א וכנ"ל, וכן משמע ג"כ מפ"י רש"י שם מ"ה ב', שאמר שם חלל גדול חלל האמצעי, ואין אמצעי פחות מג'. אך לדעת הרמב"ם הנה מותר לדעתו הקנה הלב אשר לדעת הטור, כי הוא סובר שאמימר ומר בר חייא הם פליגי ארבה בר יצחק, והוה טריפת דקנה הלב רק המזרק הגדול, אבל טריפת הלב עצמו הוא רק ב' חללים.

אמנם לדינא ולמעשה, הרי פסק הש"ע (בסי' מ סעיף ד) בשניהם לאיסור, והוא בדעת הרשב"א והטור, כי קנה הלב אשר לשיטת הרמב"ם הוא לדעתם מטריפת הלב עצמו, ולכן אמרו ג' חללים יש ללב, וקנה הלב הוא לדעתם החלב שעל דופני הריאה כמו שאמר רבה בר יצחק, אשר לדעתם אין חולק על זה, וכנ"ל בשם הרשב"א בתורת הבית הקצר דף ל"ז ע"ב.

וראיתי בש"ך סי' ל"ד ס"ק כ' וכן בפר"ח שם ס"ק י"ט שכתבו, כי מ"ש בגמרא וחד פריש לליבא הוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה, וכתבו כ"ז בסתם כאלו שאין חולק ע"ז, והוא תמוה לדעתי, כי א"כ יהיה נמצא שאמימר ומר בר חייא הם פליגי על רבה בר יצחק והלכה כוותייהו שהם רבים. ובאמת הוא רק לדעת הרמב"ם ז"ל, כי דעת הרשב"א הוא אינו כן, שהוא פירש מ"ש בגמרא וחד פריש לליבא, הכוונה הוא על חלב (קה ע"ג) שעל דופני הריאה שאמר רבה בר יצחק, והבי' בס"י ל"ד הביא את דבריו, אבל המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה, הנה הוא לדעת הרשב"א מטריפת הלב עצמו, וכן הוא דעת הטור וש"ע, ולכן אמרו ג' חללים יש ללב וכנ"ל, ולכל הפחות הרי היה לו להש"ך להביא דעת הרשב"א בזה ג"כ, מאחר שהביאו באותו הענין עצמו.

וכן ראיתי עד"ז תמיהה ג"כ בספר חכמת אדם הלכות טריפות כלל י"ג אות ו', שאמר שם קנה הלב י"א שהוא קנה שומן שיורד בין שתי ערוגות הריאה (והוא דעת הרשב"א והטור), וי"א שהוא המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה (והוא דעת הרמב"ם), ובשניהם אם ניקב לחללו במשהו טריפה מספק עכ"ל. ומדאמר טריפה מספק הרי משמע שהבין כי אם ניקב למזרק הגדול הוא כשר לדעת הרשב"א והטור, ואם ניקב להקנה שומן הוא כשר לדעת הרמב"ם, לכך אמר כי מה שאנו מטריפין בשניהם הוא רק מספק. אבל לפי מה שבארנו לעיל, הנה הן אמת כי אם ניקב להקנה שומן הוא לדעת הרמב"ם כשר, אך אם ניקב להמזרק הגדול אין כאן ספק כלל, כי הוא טריפה ודאית גם לדעת הרשב"א והטור, כי לדעתם הוא מטריפת הלב עצמו, כי זהו שאמרו ג' חללים יש ללב, והחלל הג' לדעתם הנה הוא אותו הביב שבראש הלב שאמר הרמב"ם ז"ל בפ"י המשנה, והוא עצמו המזרק הגדול שיוצא ממנו לריאה, וכמ"ש הרמב"ם בהלכות שחיטה פ"ו הלכה ה'. אלא

שער הפונה קדים

של הרמב"ם ז"ל הוא רק טריפת דקנה הלב, ולכן אמר כי הלב עצמו הוא רק ב' חללים, וכן הוא ג"כ דעת הר"ן, וכן הרע"ב בפ"י המשנה. אבל הרשב"א והטור שאמרו ג' חללים יש ללב, וכן הוא ג"כ דעת רש"י כנ"ל, הנה הם חושבים את המזרק הגדול שניקב לטריפת הלב עצמו, וקנה הלב הוא לדעתם השומן שיורד בין שתי ערוגות הריאה. והרי עכ"פ הוא כי אם ניקב במזרק הגדול והניע לחללו הוא טריפה ודאי לכ"ע. [והש"ע סי' מ' סעיף ד' שמביא דעת הרמב"ם בהמזרק הגדול הגם שכבר אמר בסעיף א' שם הלב יש לו ג' חללים, הוא נמשך אחר הטור שמביא אותו ג"כ, והוא רק לרווחא דמילתא, משום שהרי לא הזכיר מקודם בפירוש את המזרק הגדול כלל, אבל באמת הנה הוא טריפה לכ"ע וכנז' ודי בזה].

ונחזור להענין כי האמת הוא שגם הרשב"א וסיעתו שאמרו ג' חללים יש ללב, כוונתם הוא רק מה שנוגע לענין טריפות, וסברתם הוא שגם הביב אשר בראש הלב הוא ג"כ בכלל מה שאמר המשנה ניקב הלב לבית חללו, כי הרי אותו החלל הוא מגיע עד הלב עצמו. וראיה על זה הוא לדעתם, מה שממציא הגמרא לטריפת דקנה הלב על זולתו, והוא החלב אשר על דופני הריאה, והוא בודאי משום שאותו הביב הנז' תופס הגמרא שהוא מכלל הלב עצמו, ומשום שהוא בראש הלב ומגיע עד הלב (קה ע"ד) עצמו. אך כ"ז הוא רק מה שנוגע לענין דינא, שאותו הביב והוא המזרק שיוצא ממנו לריאה הוא נידון כהלב ונקיבתו לחללו הוא במשהו, אמנם לענין המציאות, הנה הוא באמת אינו ממציאות הלב גופא, והוא רק המקשר את הלב עם הריאה ואינו הוא ממציאות הלב גופא, ואין במציאות הלב גופא באמת אלא רק ב' חללים וכנ"ל מדברי הוזהר והתיקונים. וכן הוא ג"כ בדברי הגר"א בתו"ח (דף טז ע"ג) כי בלב שני חללים בחד דם ובחד רוחא כי הם רוח ונפש השורה בלב.

אמנם בתיקונים (תיקון כא דף ס ע"א) אמר שם: רוח בכנפי ריאה, נפש בלבא וע"ש כל הענין, וכן שם סוף תיקון כ"א וכן בסוף תיקון כ"ו, לבו דתמן נפש, רוח בכנפי ריאה כו'. אך כבר אמר הגר"א בתיקון כ"ה (דף עה סע"א), כי מה שנמצא בכמה מקומות שאמרו כי רוח הוא בלב ונפש בכבד וכנ"מ אמרו כי הרוח הוא בריאה ונפש בלב, הנה העיקר הוא כי במוחא וריאה ולבא הן נר"ן, כמ"ש בסוף תיקון כ"ו, אך ע"י התנשבות הריאה שמנשב תמיד על הלב, הנה שריא הרוח בלב ג"כ, כי הוא מתפשט מהריאה ללב (והוא דרך הביב והמזרק שיוצא ממנו לריאה כנ"ל, ולכן בניקב אותו המזרק לחללו טריפה במשהו כנז'). וכן הוא בנפש שעיקרה הוא בלב ומתפשט בכבד, והוא ע"ד הנשמה שנודע הוא שעיקרה הוא חופף על האדם מלמעלה אלא שמתפשט ענפיה בתוכו, וכן האויר בעולם, ונשיב בהאדם. כן הוא ע"ז עיקרו דהרוח הוא בריאה, אלא שממנה מתפשט ושורה בלב, ועיקר הנפש הוא בלב וממנו מתפשט ושורה בכבד. ומבואר שם, כי הריאה ולבא הם סוד ספר תורה והארון, ואמר שם הגר"א כי הוא אליבא דר' יהודה דאמר (ב"ב דף יד ע"א) מצדו הוא מונח. ובזוה"ק פנחס (דף רלד ע"א) אמרו כי הריאה ולבא הם סוד חו"ב, דלא מתפרשין דא מן דא (זהר ויקרא ד ע"א) [ולבא סוד בינה, ה' עלאה, מינה נפיק מלכות ה' תתאה, והוא סוד הנפש שבכבד המתפשט מן הלב כנז']. וברע"מ שם אמרו כי על סוד כנפי ריאה דנשבין על לבא, והוא רוחא מרוחא דנשיב מגו בוסמין עלאין שהם או"א עלאין על אשא דבינה שבלב, הנה על זה נאמר (שמות כה כ) והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה סוככים בכנפיהם על הכפורת, דא כפורתא דלבא, והוא הסחוס שבראש הלב שאמר הרמב"ם ז"ל בפ"י המשנה כנ"ל, ע' בתיקונים ובזוהר בכ"ז שם ושבין את כ"ז היטיב בעה"י. ועכ"פ הרי מתבאר מ"כ כי הביב אשר בראש הלב שהוא המזרק הגדול היוצא ממנו לריאה, הנה הגם שלענין דינא הוא נידון כהלב עצמו ממש אליבא דכ"ע וכנ"ל, עכ"ז אין מציאותו ממציאות הלב גופא אלא שהוא רק המקשר את הלב עם הריאה,

שער הפונה קדים

ומקבל הלב את אור הרוח דרך בו, והוא כפורתא דלבא שאמר הרע"מ כנז, והרי נמצא כי דברי הרב זללה"ה וזיע"א שאמר כי בלב הוא שני הללים הם דברי אלהים חיים אמת.

^א עי' זהר ויקהל ריא ע"א, ז"ל, ומגו נהירו וחדוותא מההוא דחמאן סלקין ונחתין קרבין ורחקין ואיהי תאיבא לגבייהו ומתקשטא בנהירו כדין אלביש קנאה (מנהורא) חד צדיק עלאה ואסתכל בנהורא ושפירו דהאי נקודה ובתקונה ואחיד בה וסליק לה לגביה ונהיר נהורא בנהורא והווי חד כל חילא דשמיא פתחי בהיא שעתא ואמרי זכאין אתון צדיקא נטרי אורייתא זכאין אינון דמשתדלין באורייתא דהא חדוותא דמאריכון הוי בכו דהא עטרא דמאריכון מתעטר בכון כדין כיון דנהרין נהורא תרין נהורין מתחברן כחדא ונהרין לבתר אינון גוויין נחתין ואסתכלן לאשתעשעא באינון נשמתין דצדיקא ומתקני לון לעטרא לעילא.

[תרגום: ומתוך האור והשמחה ממה שראו עולים ויורדים מתקרבים ומתרחקים. והיא משתוקקת אליהם ומתקשטת באור, ואז לובש קנאה (מאור) צדיק עליון אחד ומסתכל באור ויופי של הנקודה הזו ובתקוניה ואוחז בה ומעלה אותה אליו, ומאיר אור באור ונהיים אחד. וכל חיילות השמים פותחים באותה שעה ואומרים, אשריכם הצדיקים שומרי התורה, אשריהם העוסקים בתורה שהרי שמחת אדונכם היא בכם שהרי עטרת רבונכם מתעטרת בכם. ואז כיון שמאירים אור באור שני אורות מתחברים כאחד ומאירים. אחר כך יורדים אותם צבעים ומתבוננים להשתעשע באותן נשמות הצדיקים ומתקנים אותם לעטר למעלה].

ועי' בהגר"א על תז"ח יח ע"א ד"ה אשתעשע, שג"ע הוא בסוד מלכות, וזהו השעשוע בנשמות הצדיקים בג"ע שהן מ"ן שלה, ע"כ. ועי' ב"ע ח ע"ב ז"ל, אחר שראה רשב"י גודל תשוקת השכינה אצלו שיעלה לה מ"ן וחפצה להשתלם ע"י, אז היה שמח שמחה של מצוה וידוע כי כל שמחה הוא בחי' מ"ן וכמו שהיה בשעשוע העליון של צמצום א"ס ב"ה שעז"א בזוהר כד סלקא ברעותיה למברי עלמא.

^ב ז"ל הגר"א בס"י שם (ד"ה בשלשים ושתיים), כמו שמפורש במשנה ב' עשר ספירות וכו' ועשרים ושתיים, והם במספר הקו הסובב לאלכסון עשר, ונחלק לעשר וכ"ב, לפי שמחלק העשר של האלכסון לג' אמות וז' כפולות, ולשבע ההיקף הוא כ"ב, ולג' ההיקף עשר. וז"ל הגהת הרמ"ש - כי תחילת הכל היה הצמצום בסוד עגול לכן אמר בל"ב שהוא במספר הקו הסובב לאלכסון עשר היינו רוחב העיגול נקרא אלכסון וכל שיש ברחבו עשר יש בהיקפו ל"ב כמ"ש הרמב"ם, עכ"ל. עי' הקדו"ש דף לה ע"א שמבאר שלפ"ז יוצא שסוד שורש הבחינות של י' ול"ב הוא בעולם דקו וצמצום [כלומר העולם הקודם לגילוי א"ק, ועי' דברי רבינו כללים ח"א יג ע"א וביאורים ח"א כט ע"ד].

עי' ביאורים ח"א דף נח ע"ד שמבאר שעומק הענין של י' ול"ב שהם בחי' הקו והצמצום הוא, כי הצמצום היה בסוד עשר, שהוא במלכות דא"ס, והיה הצמצום בסוד י' דאדנ"י, י' זעירא חכמה זעירא, ושטחו בהקיפו הוא ל"ב, והקו הנמשך בצמצום וכולל אותו ונתגלה הצמצום על ידי הקו ובוזה נבראו הכל והוא הל"ב נתיבות חכמה שהוא חכמה זעירא אשר במלכות דא"ס ונתגלה ע"י הקו, ולכן הוא ל"ב, והוא הל"ב אלקים [דמע"ב] דבצמצום שהוא דין והם נתגלו והאירו על ידי הקו שהוא חסד ונעשה הכל על ידי הקו [הערת המלבה"ד: על אף שמעיקרא הקו הוא שאמור להיות בסוד הי' והצמצום (דהיינו "שטחו בהיקפו" כנ"ל) בסוד הל"ב אמנם הצמצום היה ביסוד דמלכות דא"ס (עי' ביאורים ח"א ו ע"ב, ו"מאיר העי"ן שער א' ענף ב' הערה 23), וזהו האות י' שבו מדברים כאן. והקיפו, כלומר יציאתו לפועל, הוא ל"ב של כאן. אבל שרשם האמיתי הוא י', והקו הוא התולדה של הל"ב. ולכן אומר רבינו שהוא עצמו בסוד הל"ב], והם ג"כ סוד נחש בריח ונחש עקלתון, ועיקר הגילוי הוא רק על ידי הנחש בריח.

^ג עי' בבהגר"א על תיקו"ז כ ע"ג ד"ה בריש הורמנותא, וכן הוא בס"י י ע"ב שרצון ומחשבה הם כנגד כתר וחכמה, ואילו כאן הוא משייך את זה לחכמה ובינה וצ"ע.

^ד לענין ביאור בחינות אלו שמונה כאן רבינו של "פתיחת וסגירת" עולמות, עי' בבהגר"א על ספד"צ טז ע"ב ד"ה אתא מפתחא ז"ל, הוא בן הבכור פטר רחם שלה, שנקרא מפתח שלה, כמ"ש לעיל (טו ע"ב) דהא אתפתחא ליה, וכמ"ש (טו ע"ג), והוא הדעת, וכן עיי"ש טו ע"ב לגבי סתים לאימא ז"ל, הוא פטר רחם דילה, והוא המפתח דפתח לה וסתים לה, והוא ענין יעקב ולא, וכמ"ש בתקונים, דהוא פתח וסגיר, וכמ"ש בתיקון ה' (כ ע"ב) בקדמיתא איהי מ"ם סתימא וכד אתפשט קו דאיהי ו' מן המדה איהי אתפתחת כו', ע"כ. למימרא, הבחי' של "פותח וסוגר" תלויות בדעת, והדעת הרי תלוי בתיקון התחתונים, וכאן הוא מקום האדם.

^ה עי' תיקו"ז ד ע"ב: דעשר ספירות דאצילות מלכא בהון איהו וגרמיהון חד בהון אינון וחיייו חד בהון מה דלאו הכי בעשר ספירות דבריאה דלאו אינון וחיייהון חד לאו אינון וגרמיהון חד ועלת על כלא הוא נהיר בעשר ספירות דאצילות ובעשר ספירות דבריאה ונהיר בעשר כתות דמלאכיא ובעשר גלגלי דרקיע ולא אשתני בכל אתר, ע"כ.

[תרגום: שעשר ספירות של האצילות, המלך בהם, הוא ועצמותיהם אחד בהם, הוא וחיייו אחד בהם, מה שאין כן בעשר ספירות של הבריאה, שהם וחיייהם אינם אחד, שהם ועצמותיהם אינם אחד, ועולה על הכל הוא מאיר (יורד) בעשר ספירות של האצילות ובעשר הספירות של בריאה,

שער הפונה קדים

ומאיר בעשר כתות של המלאכים ובעשרה גלגלי הרקיע, ולא השתנה בכל מקום].
ופי הגר"א שם ז"ל, בכל ד' עולמות אבי"ע חייהון אלקות ולא אשתני כלל ואין פגימה שולט, ע"כ. ועי' זהר בהר קט ע"ב: אנת לית עלך נשמתא דתהוי אנת כגופא לגבה דאנת הוא נשמה לנשמות ולית נשמה עלך ולא אלהא עלך אנת לבר מכלא ולגו מכלא ולכל סטרא ולעילא מכלא ולתתא מכלא ולית אלהא אחרא עילא ותתא ומכל סטרא ומלגו דעשר ספירן דמנהון כלא ובהון כלא תליא ואנת בכל ספירה בארכה ורחבה עילא ותתא ובין כל ספירה וספירה ובעובי דכל ספירה וספירה, [תרגום: ואתה אין נשמה עליך שתהיה אתה כגוף ביחס אליה, שהרי אתה הוא נשמה לנשמות, ואין נשמה עליך, ולא אלוה עליך. אתה מחוץ לכל ובתוך הכל ולכל צד ולמעלה מהכל ולמטה מהכל, ואין אלוה אחר למעלה ולמטה ומכל צד. ומתוך עשר הספירות, שמהם הכל, ובהם הכל תלוי, ואתה בכל ספירה באורכה ורחבה, למעלה ולמטה, ובין כל ספירה וספירה, ובעובי כל ספירה וספירה.] ע"כ. ועי' מש"כ רבינו (הקדו"ש דף יב ע"ד) שבנקודה זו הוא שנמצא אורו ית' ממש, השוכן בתוך פנימיות העולמות בבחי' נשמה לנשמה. ועוד מברר (שם דף יז ע"ג) דלכן הוא שבחי' חיה היא אלקות גם בבי"ע.

¹ להלן תמצית @לשונות@ כלל י' ענף א': ביאור ההסתלקות הראשונה הוא, שעיקר האור ההתפשטות הראשונה הוא רק ממדריגת העולם העליון גופה, ועיקר מקומו הוא רק למעלה, וכל תכלית ירידתו הוא רק כדי להמציא שורש בעליון לצורך התחתון, שכן על ידי ירידתו נצטמצם, ולכן הוא מסתלק, ונשאר יושב בסתר עליון, ומקבל שם את כל השפע הנצרך לתחתון ומשפיע למטה, שכן על ידי התפשטותו וירידתו הוא נעשה ראוי להיות שורש אליו להשפיע בו. ההסתלקות הראשונה של אור א"ס היתה כדי להתגלות בגילוי דאלקות, שכן אין גילוי שמות בא"ס. אחרי הסתלקות זו המציאות הנשארית אינה כראשונה ח"ו, שכן בתחילה היתה רק אמיתותו הנעלמה שאסור לתארה אפילו בא"ס, ואח"כ התפשט הא"ס בהתפשטות הראשונה. ואחר כך בהסתלקות הראשונה נשאר בחי' מקום לכל העולמות כולם, ומציאותם היא בבחי' גבול אם כי הם היו עכ"פ תלויים בא"ס שהוא בלתי גבול. עיקר הצמצום הוא לא העדר אלא גבול. ובהסתלקות הראשונה הגבול הזה היה רק בכח ואפילו שם "מקום" לא חל עדיין כי אם ע"ש העתיד. ואילו בהתפשטות השניה היה הגבול בפועל. עומק החלל והאוויר הפנוי שנעשה על ידי ההסתלקות הראשונה הוא @בחי' רחם האם הקיים לצורך הולד והוא סוד החלל שנעשה בנקודה אמצעית של א"ס@.

¹ עי' ב"ע לד ע"ב, ז"ל: סוד יין המשמח כמש"כ (אד"ר קכה ע"ב) כחמר טב על דורדייא, והוא בן אברהם, סוד אוריא ששם חסד עתיק יומין כמש"ל, ומו"ס הוא תחת האוריא.

² עי' ספר הכללים כלל ט' ענף ו' המובא לקמן, שמשם משמע שכוונתו לקו, חוט דא"ס, וממילא לעיגולים שלו. ועי' ויקהל משה ריש פרק א' ז"ל, תקשה מאין יצא שורש ועיקר של ד' עולמות אבי"ע לכן צריכין אנו לומר שע"ס שהיו כמוסים קודם בריאת עולמות בעצמותו של א"ס הם שורש ועיקר לעולם אצילות שיצאו ממנו אח"כ וע"ס של אדם קדמאי סתימאה שמקיפין את הטהירו. ועי' בהמשך דבריו שיש משמעות שזה העולם שקדם לא"ק ואז אפשר לומר שזה הקו וצ"ע למה הוא כותב בלשון של מקיף בדווקא. ועי' בעמק המלך שער אדם קדמאה סתימאה, וז"ל שם פרק ט' וז"ל: הכדור הזה נקרא אדם קדמאה סתימאה, לפי שהוא סתום וחתום על הטהירו. ואף על פי שאחר התיקון נתעלה למעלה, האדם קדמאה סתם, לא נתערב בו, כי החוט של אין סוף היוצא תמיד מיסוד של סוף חצי המלבוש, להחיות העולמות, נעשה פרגוד מפסיק בינתים. פירוש, פרוכת שהוא מסך בין אדם קדמאה סתימאה, לבין אדם קדמאה סתם. ואף על פי שהוא מקבל שפעו ממנו, אינו אלא על ידי התנוצצות מעט על ידי המסך.

³ כלומר כאן קיימת הבחינה של ב' ריעין שלא פורשים זה מזה, עי' פת"ש שבירה טז, שזיווג אור"א שבפה הוא זיווג של פב"פ, ולכן זהו זיווגם העיקרי, משא"כ הזיווג התדירי שהוא אב"א.

¹ עי' ב"ע לד ע"ב, ז"ל: סוד יין המשמח כמש"כ (אד"ר קכה ע"ב) כחמר טב על דורדייא, והוא בן אברהם, סוד אוריא ששם חסד עתיק יומין כמש"ל, ומו"ס הוא תחת האוריא.

² ז"ל: אורייתא אית לה גופא ואינן פקודי אורייתא דאקרון גופי תורה האי גופא מתלבשא בלבושין דאינן ספורין דהאי עלמא. טפשינ דעלמא לא מסתכלי אלא בההוא לבושא דאיהו ספור דאורייתא ולא ידעי יתיר ולא מסתכלי במה דאיהו תחות ההוא לבושא. אינן דידיעין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא דאיהו תחות ההוא לבושא. חכימין עבדי דמלכא עלאה אינן דקיימו בטורא דסיני לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהו עקרא דכלא אורייתא ממש (ולעלמא) ולזמנא דאתי זמינן לאסתכלא בנשמתא דנשמתא דאורייתא.

תרגום: תורה יש לה גוף והם מצות התורה שנקראים גופי תורה. אותו גוף מתלבש בלבושים שהם סיפורים של עולם הזה. טפשי העולם לא מסתכלים אלא באותו הלבוש שהוא סיפור תורה ולא יודעים יותר מכך ולא מסתכלים במה שהוא תחת אותו לבוש. אלה שיודעים יותר לא מסתכלים בלבוש אלא בגוף שהוא תחת אותו לבוש. חכמים עבדי המלך העליון אלה שעמדו בהר

שער הפונה קדים

סיני לא מסתכלים אלא בנשמתא שהוא עיקר דכל התורה ממש ולעתיד (ולעולם) לבא יהיו עתידים להסתכל בנשמה דנשמה דתורה.

בביאור דברי הזהר, נמנים כאן ג' מדריגות: א', טפשים שלא מסתכלים אלא בלבוש שכן קוראים הם בתושב"כ ובע"פ כסיפורים בעלמא [עי' עוד בענין בביאור הגר"א על משלי א כ וכן יהל אור ח"ב כ"ח ע"ד]. ב', אינון דידיעין יתיר לא מסתכלן בלבושא אלא בגופא, עמלי תורה שמסתכלים בגוף הגילוי ולא בלבושו. ג', חכימין עבדי דמלכא עלאה אינון דקיימו בטורא דסיני, לא מסתכלי אלא בנשמתא דאיהי עקרא דכלא אורייתא ממש דהיינו שעוסקים בחכמת הנסתר (עי' הקדמת המהרח"ו לשעה"ק). אם כן קצת קשה על דברי רבינו כאן, באומרו שתורת הנסתר היא לימוד במדרגת נשמה לנשמה, שהרי כפי המבואר בזהר לימוד הנסתר הוא הנשמה של התורה, ואילו מדרגת נשמה לנשמה אינה ניתנת להשגה כי אם לעתיד לבא, ואנו הרי לומדים סתרי תורה גם היום, וצ"ע.

אמנם עי' דע"ה ח"א לח ע"ד ז"ל, אמרו במדרש קהלת (פ' י"א פסוק ח') תורה שאדם למד בעוה"ז הבל היא לפני תורתו של משיח, ובב"ר (פ' י"ז סס"י ה') נובלת חכמה שלמעלה תורה. והנה מאור הזה דלעתיד גילה הקב"ה קצת ע"י הרשב"י והאריז"ל, וכן הוא תמיד, כי כשנתגלה אור הזה דבחי' תוספת הנה נפתחין שערי חכמה ונשפעין נשמות קדושים בעולם בדור ת"ח וצדיקים ונתעלה העולם הרבה, ע"כ. ואולי רמז כאן להיות עיקר זמן לימוד הקבלה לע"ל ואילו האידינא כל לימודינו בחכמה זו הוא רק בבחינת נשמה לנשמה דאורייתא וממילא אין מתגלה ממנה כי אם מקצתה.

³ הנה עי' לש"ו כללים ח"א צד ע"ב, שעיקר הכתר נתגלה במו"ס, וכל מה שלמעלה ממו"ס הוא בתורת נעלם וא"כ א"א לדבר שם, ועי' עוד בכללים ח"ב דף ג ע"א. ונלענ"ד שמקורו של הלש"ו הוא מבהגר"א על תז"ח יח ע"ג ד"ה ואתעבידו, שם מבואר דאורא הוא כתר דא"א, ומו"ס הוא חכמה דא"א שהוא כתר דאצילות, וממו"ס הוא שירותא דא"א, שכן הכתר לעולם אינו מן החשבון.